

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

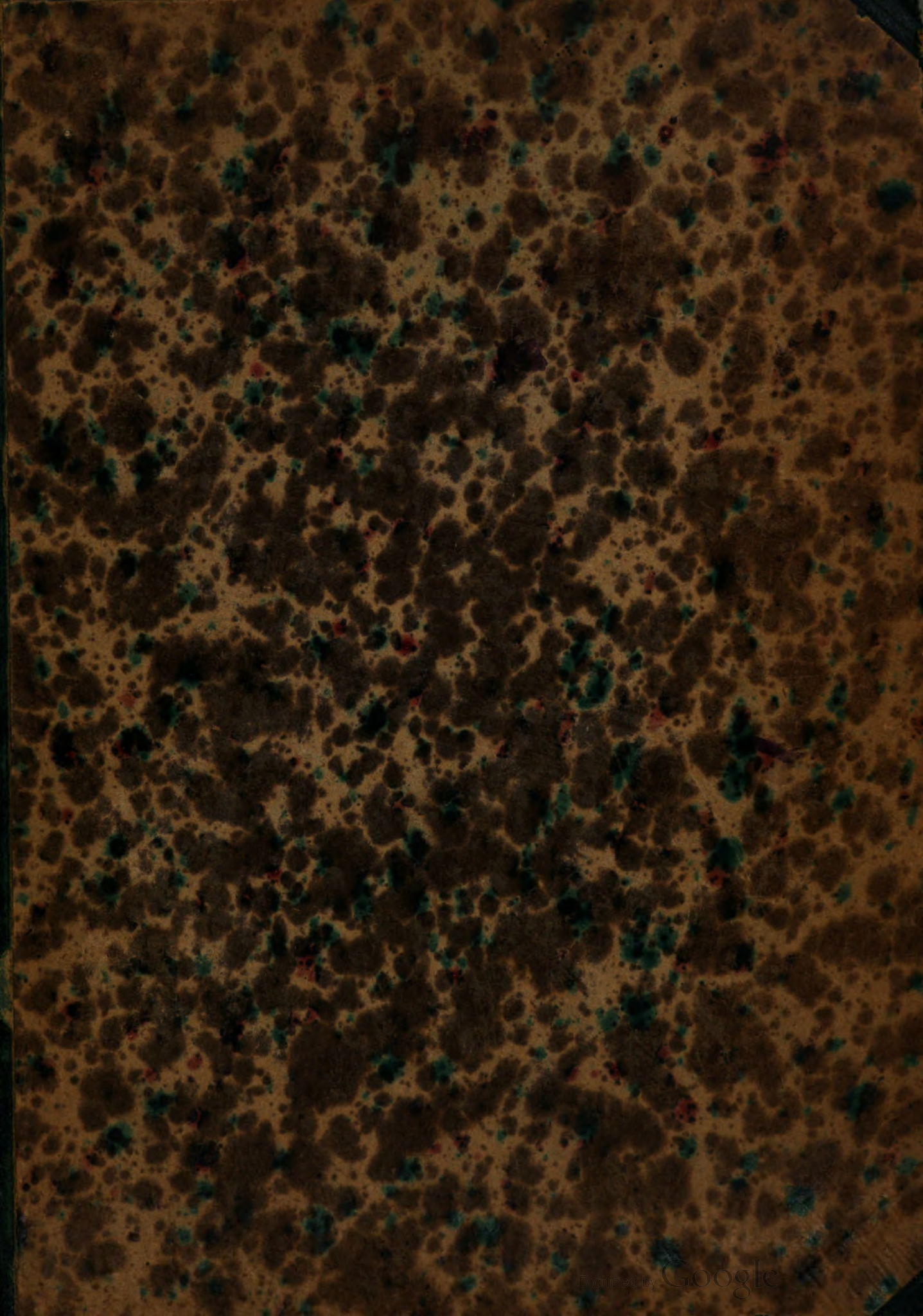
Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

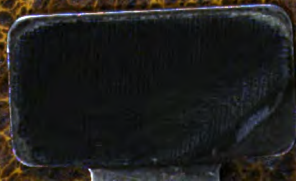
- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

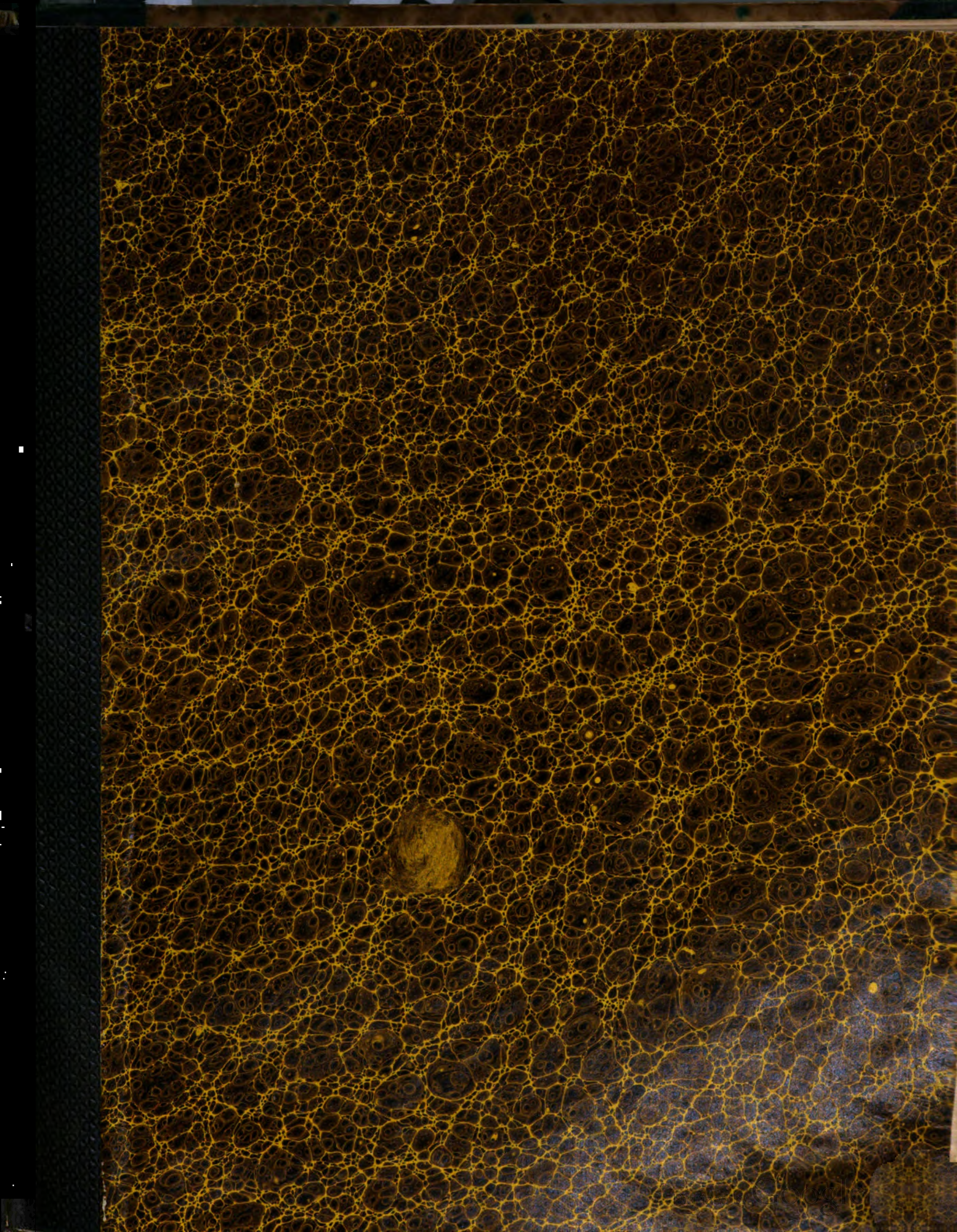
Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

en meer andere
an Boeken, zijn
en, in den Boek-
boekbinderij en
ubriek van J.

860
B. 28

Es gefolgt von Leend.
Begeert. D 460

ppm 175338900

RIJKSUNIVERSITEIT LEIDEN

1 237 078 4

MALEISCH EN NEDERDUITSCH

WOORDENBOEK.

أ en ا

اب

1 *á* (lang) en *a* (kort), de eerste letter van het Arabische, Persische en Maleische alfabet, genaamd *الف álif*. Dezelve neemt ook den klank van *e*, *i*, *o*, *oe* en *u* aan. 1 is ook het teeken voor het getal één, volgens de wijze der Arabieren, die iedere letter doen dienen, om daarmede een getal uit te drukken.

اب *ab*, *AR.* vader. *أبا abá*, vaders; ook vader (in den vierden naamval). *أبوي* vaderlijk. Zie *أبو*.

2 *aba-aba*, *JAV.* (in het *MAL.* *ثركاكس* of *سلغكف*) gereedschap, toestel, tuig. *أب روم* huisraad. *أب 2* paardentuig. *أب 2* gereedschap voor een vaartuig.

أبا *ibá*, ook *أبات ibát*, *AR.* afwijzing, verwerping, verfoeijing, afschuw. Zie *أبي*.

أبجد *abdjad* of *aboedjad*, *AR.* Een woord zamengesteld uit 1 *a*, 2 *b*, 3 *dj*, en 4 *d*, zijnde deze vier letters vermoedelijk het begin van het voormalige Arabische alfabet, en dienen om de vier eerste cijfers aan te duiden; van daar de manier om de letters van het alfabet tot cijfers te doen dienen. *أبجد* volgens de wijze om de letters tot cijfers te doen dienen. *M. R.* Zie ver-

der hierover de spraakkunst van Werndlij. *أبد abad*, *AR.* eeuwig hiernamaals, eeuwig zonder einde; ook de eeuwigheid, eene eeuw. Het verschilt van *أزل* eeuwig zonder begin. *أبد* eeuw der eeuwen, tot in alle eeuwigheid. *أبد* eeuwig. *أبدية* eeuwigheid. *أبد* duurzaamheid; eeuwen.

أبرص abrats, *AR.* (van *برص*) melaatsch. Zie *برص*. *أبرق abrah*, *PERS.* Moskovisch glas, glassteen. *أبس ábis*, voor *هابس*, gedaan, geëindigd, over, enz. Zie *هابس*.

أبخ ábang, *JAV.* (in het *MAL.* *ميره*) rood. *أبخ* rood lijnwaad. *أبخ* roode aarde; ook de naam eener landhoeve buiten *Batavia*.

أبخ ábang, een oudere broeder; ook eene benaming van vriendschap, toegenegenheid en achting. *أبخ* wees toch niet verstoord, mijn broeder! *أبخ* ach, mijn vriend! Verg. *أدق* en *ككق*.

أبله ábilah, *PERS.* de pokken, de kinderpokjes. Zie *چاجر*.

أبليس íblis, *AR.* de duivel, booze geest, verleider. *أبخ* een duivelskonstenaar. Zie *شيطان*.

MALEISCH EN NEDERDUITSCH

W O O R D E N B O E K.

اب en ا

ا *á* (lang) en *a* (kort), de eerste letter van het Arabisch, Persisch en Maleisch alphabet, genoemd الف *alif*. Dezelve neemt ook den klank van *e*, *i*, *o*, *oe* en *u* aan. ا is ook het teeken voor het getal *één*, volgens de wijze der Hebreëen, die iedere letter doen dienen, om daarmee een getal uit te drukken.

اب *ab* of *aba*, *AR.* vader. ابوي vaderlijk.

اب *aba-aba*, *JAV.* gereedschap, toestel. *MAL.* سلنگكف of ثركاكس.

اب *ab* huisraad. اب *ab* paardentuig. اب *ab* رومه gereedschap voor een vaartuig.

اب *abo*, of *ab*, *AR.* de naam van eene zekere maand. Zie *Gol. Lex. p. 1 en 181.*

ابا *ibá*, ابات *ibát* en ابوي *ibaj*, *AR.* weigeren, afwijzen. *MAL.* انغنى.

الجد *abdjad*, *AR.* A. B. C. alphabet, de manier om de letters van het alphabet te tellen, *MR.* فائن اتو لوح een A. B. C.-boek. تورت ثغاتورن اتو كفش الجد een A. B. C.-bordje. تورت ثغاتورن اتو كفش الجد volgens de orde van het alphabet, alphabetisch.

ابد *abad*, *AR.* eeuwig hierna, eeuwig zonder

اب

einde, *MR.* Het verschilt van ازل, *AR.* eeuwig zonder begin. *MAL.* ككل.

ابد eeuwigheid, eene eeuw. Men kan het in het Maleisch omschrijven door تيداد كسداهننى zonder einde, *MR.* ابدالابد, *AR.* eeuw der eeuwen, tot in alle eeuwigheid. *MAL.* سمفي ككل of سمفي سلما ن.

ابود *oeboed*, eeuwigheid zonder einde.

ابرص *abrats*, *AR.* melaatsch. Het komt van برص. Zie *Lex. Gol. p. 256.*

ابرق *abrakh*, *PERS.* Moskovisch glas, glassteen.

ابريل *abril*, Ned. April, grasmaand.

ابيس *abis*. Zie هابس.

ابغ *abang*, *JAV.* rood. *MAL.* ميده.

ابغ rood lijnwaad. باروغ ابغ roode uijen. تانه ابغ de naam eener landhoeve buiten *Batavia*.

ابغ *abang*, de oudste broeder (*l'ainé*). Zie ادق en كاكق.

ابغ *abang*, eene vriendschappelijke benaming, eene benaming van toegenegenheid, en ook van eerbied. اده ابغ ach, mijn vriend!

ابله *abilah*, *PERS.* de pokken, de kinderpokjes.

ابلس *iblis*, *AR.* de duivel, booze geest.

يغ een duivelskonstenaar. تاهو حكمت ابلس
Zie شیطان.

ابم *abam*, een steunsel, een stut. ابم كمودي een
dwarsch stuk hout, hetwelk het roer op de
Maleische vaartuigen ondersteunt. ابم تيغ een
stuk hout, hetwelk tot steunsel van de mast
verstrekt.

ابن *ibnoe*, *AR.* zoon. ابن القنه zoon van Elkhanah.

ابنتار *abantára*, een zwaarddrager, een heraut,
wapenkoning, hellebardier, ceremoniemeester,
een ambtenaar aan het hof, die door den
Vorst gebezigd wordt tot het verkondigen
en ten uitvoer brengen van deszelfs bevelen.
ابنتار برديري دان مپمفيكي باغ سوات تينه راج
de heraut stond op en bracht de bevelen van den
vorst over. S. S. كفال ابنتار يغ امشت ليم اورغ
de hoofden der hellebardiers, uit vier of vijf
man bestaande. S. S. كفال ابنتار يغ دكان
مپمفيكي تينه راج قد اتوسن كفال ابنتار يغ در كيروي
het hoofd der hellebardiers, die aan de rechter
zijde stond, bracht het bevel des konings
aan den gezant over; en het hoofd der helle-
bardiers, die aan de linker zijde stond,
enz. S. S. Zie بنتار.

ابنوس *abenoës*, *AR.* en *PERS.* ebbenhout.

ابنوس *PERS.* een dorado, zekere visch, die
in *Atjin* ook zoo genaamd wordt.

ابو *áboe*, asch, stof. Zie هابو.

ابو *aboe-aboe*, een zeker soort van visch.

ابوي *abawij*, vaderlijk. Zie اب.

ابي *ibaj*, *AR.* Zie ابا.

ابي *abaj* of *abij*, minachten, geringschatten.

ابيكي verachten.

ات *áti*, het gemoed, het hart, de lever. Zie هات.

اتام *oetáma* of اوتام en ook اتم *oetama* en اتما
atima, *HIND.* best, voortreffelijk. اتام ترانام al-
lerbeste, uitmuntend.

اتحاد *itahhád* en *ittihhád*, *AR.* de eenigheid. Zie
احد.

اتر *átor*, ook هاتر orde, rij; in orde brengen, in
orde stellen, schikken. اتر بوه جوكي de stuk-
ken van het *tjoekej*-spel in orde stellen (zoo-
danig als men het begint te spelen). اتر ترانتر be-
reid, in orde geschikt. اتر در اتر in orde gesteld wor-
den. اتر كرسى ايتفون د اتر اورغ men schikte en plaatste
de stoelen. اتر برانتر achter elkander op orde, in
orde stellen, in orde zijn. اتر برانتر برانتر op orde
zitten. اتر برانتر in orde achter elkander. اتر
in orde stellen, regelen, schikken. اتر اورغ
de menschen in orde, in gelederen stellen.
اتر اورغ de Tomong-
gong plaatste de menschen aan tafel. S. S.
اتر اورغ de tafel aanrigten. اتر اورغ
vuur aanleggen. اتر اورغ het ge-
braad aan het vuur leggen. اتر اورغ
en اتر اورغ de orde, schikking, regeling.
اتر اورغ de aanregt-tafel. اتر اورغ
ordering des krijgs. Isk.

اوس *átas*, boven, op, over. اوس كرسى
op een stoel zitten. اوس اوسم جوگت het staat
aan u, het geldt u, het is tot uwe
verantwoording. MR. اوس كيدهند فون
د انگرهي فرسالن اوس بوه جمبل امس برايسني فرمات
en de koning *Kiduhentij* werd nog, boven
het gouden kistje vol paarden, beschon-
ken met wisselkleederen. S. S. الله منجقكى
God bewees zijnen rijkdom
over mij. MR. اوس اوس فانك ik neem het op mij.
اوس شريعت نبى ابراهيم naar de wet van

اج

wordt alleen op God toegepast. استكبابتنك
verhooren. استكبابتنك براوله برهان اكن grond
tot verhooring hebben. مستوجب of مستجاب
verhoord.

اجازة *idjázat*, AR. verlof, vergunning, toestem-
ming. Het komt van جاز.

اجاص *idjás*, AR. een pruim.

اجاهن *adjáhan*, een zeker soort van visch.

اجبار *idjbár*, AR. dwang, beteugeling.

اجر *ádjár*, leeren, onderwijzen, bestraffen, ver-
manen, onderrigten; ook leeren, onderwijs
ontvangen; leering. براجر en بلاجر en بلاجر lee-
ren, onderwijzen; ook geleerd worden. براجر فد
چكلو تباد تاهو ثون براجرته فانك
indien ik het niet weet, zoo leer mij, of
laat ik het leeren. S. S. ماجر leeren, on-
derwijzen. داجر leeren, onderwezen of ge-
leerd worden. داكغ
eten. S. S. اجاري leeren; ook vermanen. اجاري
اجاري ايت ائله تون فترتي ايت
vermaan of straf mijnen slaaf!
ماجر كرن en ماجر كرن
leeren. اورغ فكرجان اكم
zaken van de godsdienst onderwijzen. داجر كرن
leeren, onderwezen worden. ثعاجر les, leering
onderwijzing; ook leeraar, onderwijzer, ver-
maner. فلاجر الكد
discipel, leerling. een
die het A, B, C leert. اجارن of ثعكارن leer,
leering, onderwijzing, aanwijzing, verma-
ning.

اجر *ádjor*, JAV. sterken, versterken.

اجغ *ádjong* en اجوغ rangschikken, in orde
stellen. سئل يش برنگاهه ايتقون برانغن گجان
die op olifanten reden, rangschikten dezelve.

اجق *ádjakh* of *ádjokh*, aanblazen, aandrijven,

اج

aanmanen, aansporen, aanraden, aanzetten,
dwingen, ophitsen, noodigen. براجق hetzelfde
als اجق. براجق ۲ sterk aanhouden. مجاجق
aanporren, aanmanen om dit of dat te doen,
ernstig verzoeken, uitdagen tot den strijd,
uittarten, noodigen. مجاجق دودق سام ۲
noodigen om bij zich te zitten. مجاجق اكن
aanzetten tot. داجق genoodigd worden. مجاجقن
aanzet-
ten, aanporren, aanraden. ثعاجر
aanblazer, aandrijver, aanmaner. ثعاجن
aanblazing, aan-
drijving, aanmaning, aanzetting.

اجق *ádjokh*, naäpen, napraten, spottenderwijs
iets zeggen, als men het tegendeel meent.

اجق تر اجق ۲ كن
 hetzelfde als اجق.

اجقن nabootsen, bespotten, uitlagchen.

اجق *idjokh*. Zie ايجق.

اجل *adjal*, AR. het door het noodlot bepaalde
tijdstip; het levenseinde. MAL. ماتي
de
tijd van sterven.

اجلي *adjlaj*, AR. klaar, zeer klaar. دليل
een zeer klaar bewijs, overtuigende reden.

اجماع *idjmáa*, AR. overeenkomst.

اجمال *idjmál*, AR. kort begrip. اجمال الدين
kort
begrip van de godsdienst.

اجوجه *adjoedjah*, AR. klappen, snappen, lasteren.
اجودية
oedjoedijat, aanwezig, aanwezigheid.

اجوئج *adjong*, een Chineesch vaartuig. Zie جئج.

اجون *adjoewan*, beter اجون schets, vorm, model.

اجي *ádjij* of سغاجي JAV. een prins, vorst, de
eerste in aanzien.

اجي *ádjij* of هجي lezen in een boek, vooral in
een godsdienstig boek; in het bijzonder in den
Khorán; ook leeren lezen, vooral de voor-
schriften van de godsdienst. مجاجي of مجاجي
in een boek lezen, leeren lezen; in het bijzon-

لج

der, op zekeren toon in den Khorán lezen. تاه مغاجي قران den Khorán kunnen lezen. I. P. اي مغاجي قد منخدون. Zij leerden lezen bij *Machdoen*. سغاجي een hoogleeraar. ثغاجي een lezer; in het bijzonder, een lezer in den Khorán. ثغاجيئس belezenheid, oefening, les, vooral in den Khorán en andere godsdienstige boeken. تمثت ثغاجيئس eene plaats, waar gelezen wordt; eene gehoorplaats.

اچار *atjára*, *HIND.* eene regtszaak, geding; pleiten. ثغئل اچار voor het geregt roepen, dagvaarden. اچار هاري تندرکن den tijd der dagvaarding bepalen. اورغ منجول اچار دشن مثالرکن داره. de inwoners van *Mandjoel* houden hunne regtszaken met het storten van bloed. براچار eene regtszaak hebben. مغسچار regt spreken. S. S. مغسچارا in regten betrekken. داچاراکن in regten betrokken worden. S. S.

اچار *atjár*. Zie اچار.

اچارون *atjawan*, schets, vorm, model. Zie اچارون en اچارون.

اچت *atjita* of اچتا, (in het *HIND.* اچنت), zeer witte fijne rijst.

اچار *átjar* of اچار, zuren, inlegsels, inzultsel, vruchten en kruiden, die in azijn gelegd en bij vleesch enz. genuttigd worden. اچار کتيمن agurkjes. اچار بيمبو zuur uit de jonge wortels van bamboe gemaakt.

اچغ *átjang*, een bode, boodschapper, een, die gebruikt wordt, om op kondschap heén en weér te gaan.

اچم *átjoem*, (hetzelfde als ارفق), aanporren, ophitsen, tergen, kwaad stoken, tegen elkander gaande maken. مغاچم hetzelfde als اچم. ثغاجومس aanporring, ophitsing.

لح

اچو *átjoe*, dreigen, als met opgeheven hand of stok, om te slaan.

اچون *atjoewan*, ook اچارون, een bestek, model, leest, vorm. Isk.

اچي *átjie*, een klein soort van bloedzuiger, dat in de bosschen gevonden wordt. Zie لنته.

احتساب *ihhtisáb*, *AR.* حساب. Zie احتساب.

احتلام *ihhtilám*, *AR.* uitschieting, storting. (Van het wortelwoord حلم).

احتمال *ihhtimál*, *AR.* mogelijkheid.

احتشام *ihhtisjám*, *AR.* eerbied, eerbiedigheid.

احد *ahhad*, *AR.* een, eenig. هاري احد de eerste dag der week, zondag. S. S. اتحاد en احديت de eenigheid.

احرام *ahhrám* of *ihhrám*, *AR.* het schijnt te be- duiden: eene heilige plaats, en afgeleid te worden van het grondwoord حرم.

احرام مسجد اقصي de gewijde plaats van eenen afgelegen tempel. M. R.

احسان *ihhsán*, *AR.* deugdsbetrachting; ook eene zuivere opregtheid in het doen van alle pligten van de godsdienst, zonder eenige geveinsdheid. Het wordt in het Maleisch verklaard door deugdsbetrachting in doen en spreken. كنجيكن ددالم سئل فكرجائن دان ثركتائن

احكام *ahhkám*, *AR.* het regt, de regten. Hetzelfde als حكم.

احمد *ahhmad*, *AR.* hetzelfde als ماحمد, de naam van den Profeet Moehhamad. M. R.

احمق *ahhmakh*, *AR.* dwaas. S. S. en M. R. Het wordt in het Maleisch verklaard door تياك بر بودي geen verstand hebben. ach! وه ترلال سكال احمق بوديكت. wat heb ik gansch dwaasselijk gehandeld! S. S. احمقب zijne dwaasheid. M. R.

احوال *ahhwál*, (het meervoud van حال), *AR.*

B

zaken, omstandigheden, toeval, gesteldheid. *سئل حال احوال سکلیند* de geheele zaak. I. P. *مخادوکن حال احوالین* zijnen nood klagen, zijnen toestand bekend maken.

متهیدقکن *ihhjd*, AR. levend maken. In het MAL. *اخاذة* *achádzet*, AR. een leengoed.

مذبحرتراکن *ichbár*, AR. (van het wortelw. *خبر*) verkondigen, bekend maken. In het MAL. *مختصارکن* *ichtitsár*, AR. een kort begrip, eene verkorting. *مختصارکن* en *اختصارکن* een kort begrip maken.

اختلاف *ichtiláf*, AR. (van het woord *خلاف*) tegenstrijdigheid, onderscheid; ook verschillen.

اختیار *ichtiár*, AR. de vrije wil, verkiezing. M. R. ook eene gunstige tijdverkiezing naar de gewoonte der Heidenen; ook vrijwillig. *امان دشن تیاد اختیارین* een vrijwillig geloof. *تغن* zijnen wil. M. R.

اخیر *achir*, AR. het laatst of het einde. Het tegenovergestelde is *اول*, hetwelk het eerst of het begin beteekent. *اخیرتاهن* het laatst van het jaar. *اخیر موسم* het laatst van het jaargetijde. *اخیرایر قاسغ* de achter-ebbe. *اخیرایر سورت* de achtervloed. *اخیر زمان* of *اخیر الزمان* het einde, het laatste des tijds. *اخیر زمانی* hij is de Profeet van den laatsten tijd. *اخیر زمان* in het laatste der dagen. *اخیر یوم* de laatste of de jongste dag. *فیه الاخر* of *قد الاخر* of *فیه الاخر* enkel, ten laatste, op het laatst. *سمنی الاخر* ten allerlaatste.

اخیرات *achirat*, AR. het einde, de jongste dag, de toekomende wereld. Het is veelal het tegenovergestelde van *دنیا*, hetwelk deze wereld beteekent. *دالم دنیا دان دالم اخره* in deze en in de toekomende wereld, in dit en in het vol-

gend leven. M. R. *دين اخرت* de jongste dag. *اخلاص* *ichlats*, AR. zuivere vriendschap, oprechte toegenegenheid, oprechtheid. M.R. en Isk.; ook eerlijkheid. Opregt, vriendschappelijk. *هاص* *اخلاص* een ongeveinsd en toegenegen gemoed.

اد *ada* (Hulpwerkw.) zijn, wezen, in wezen zijn, aanwezig zijn, bedragen, bestaan, gelegen zijn, zich gevoelen, zich bevinden, ook hebben met den derden naamval van den persoon, die heeft. (Zelfst. naamw.) het wezen, aanzijn, de zelfstandigheid, bestaan. *اد بیت* ik ben; *ای اد تله* ad lağ; *ای اد ای* hij is. *ای اد ایگوا* ad hij is, is geweest en zal nog zijn. *یو* ad daar is, er was, daar zijn, daar waren. *اد لاگ* nog zijn, nog in wezen zijn, nog leven. *اداکه ایگوا لاگ* akog sęk akog sode mat zijt gij nog in leven? ik meende, dat gij dood waart. S. S. *اد انتی فداب* ad hij heeft kinderen. In dezen zin wordt het voorzetsel wel eens weggelaten, b. v. *اد سؤرع انتی* b. v. *Sjarief Hhasan* had eene dochter; in plaats van *اد بایکت* A. I. *قد سریف حسن* ad zich wel bevinden, gezond zijn. *اد ساکت* ad zich kwalijk gevoelen, ziek zijn. *اداکه* (vragenderwijs) is het er? *اداکه اتو تیداکه* is het er, of is het er niet? *اوله اندرا فترا* *Indrá Patará* ze? I. P. Het komt ook voor in dezen zin: *اد منغر* ad hij is hoorende, dat is, hij hoort. *ادام* gij zelf, uw wezen. *اداد* hij zelf, zijn wezen, de gesteldheid van iets. *اداد* *دلیهتپ بارغ* hij zag, hoedanig het gesteld was. *رحمت اداد* barmhartigheid is zijn wezen, dat is, hij is barmhartig. *ادان* *کچیل* klein van wezen. M. R. *اداکن* en *مشاداکن*

doen zijn, voortbrengen, scheppen, veroorzaken, berokkenen, uitvoeren, volbrengen. اداكن iemand eenen trek spelen, iets kwaads berokkenen. اداكن ستاهل ايت سنتهن tail half maken. M. R. مغاداكن غيرت naijver verwekken. مغاداكن سوسه moeijelijkheid baren. مغاداكن اورغ كن سرم iemand schrik aanjagen. مغاداكن دعوا een regtsgeding aanleggen. مغاداكن حغن regt doen, ook zijnen pligt volbrengen. M. R. مغاداكن حق اورغ bevorderen. M. R. مغاداكن قغراشن den oorlog aandoen. مغاداكن لاب اداكن لاب voordeel aanbrengeu. مغاداكن فرنيگمان اداكن فرنيگمان eenen koop sluiten; ook handel drijven. مغاداكن سفوه نكري een verbond aangaan. مغاداكن بوئه داداكن tien steden kunnen er gebouwd worden. S. S. كاداكن het wezen. الله كاداكن het wezen of het aanwezen van God. كاداكن بودي het wezen van het verstand. M. R. كاداكن له de onmagt van hem zelven. S. S. Zie voorts op het woord اداثون.

اد *ade* of ادي of اداق, ook wel اداك, (het tegenovergestelde van كادق) een jonger broeder of zuster, of ook wel de jongste van allen. Ook de jongst geborene van de dieren. اداق دو اورغ twee jongere broeders (of zusters) hebben. Zie voorts op het woord اداق.

ادب *adab*, AR. manier; manieren, beleefdheid, hoflijkheid, heuschheid; ook manierlijk, wellevend, minzaam. In het Maleisch سوتني.

مك كادق ايت ترلال ادب دان سوتني سنتنن سكال en die kinderen waren zeer beleefd en vriendelijk. Hhamz. دغن ادب beleefdelijk, met hoflijkheid, met wellevendheid. M. R. بي ادب onbeleefd, onheuseh. ليهت اونه كاموسكلين اورغ مود اين ترلال ليهت اونه سكال zie eens, hoe alleron-

beleefdste alle deze jonge lieden tegen mij zijn. M. R. براديب beleefd. براديب beleefd zijn. M. R.

ادر *adar*, de naam van eene maand.

ادر *adara*, de lucht, de dampkring, de ruimte boven de aarde. Hetzelfde als لاغت.

ادر *oedar*, bedaagdheid, begin des ouderdoms; ook bejaard, oud, als men in krachten begint af te nemen, als men vijftig jaren oud geworden is.

ادس *adas*, venkel, anijs of dille. ادس ادس venkel. ادس مانس anijs.

ادغ *adang* en هادغ, waarnemen, beloeren, op iemand passen, in hinderlaag liggen, bespieden, belagen. برادغ in eene hinderlaag liggen. مغاداغ belagen, den doortogt afsnijden. مغاداغ اورغ iemand lagen leggen. مغاداغ een belager, bespieder. مغاداغ belaging, bespieding, be- loering, hinderlaag.

ادغ *adang-adang*, nu en dan, bij gelegenheid. Zie كادغ.

ادف *adap*, voor, in tegenwoordigheid van. Zie هادف.

ادف *adap*, lekker. ادف lekkernij. ادف ناسي een schotel met rijst, daar allerlei lekkernij in is. S. S. en I. P.

اداثات *adapati*, JAV. een titel of de naam van zekere waardigheid onder de Javanen; landdrost, stadhouder. S. S.

اداثون *adapon*, voorts, wijders, doch, gemerkt. اداثون en اداثون wordt veel in het begin eener rede gebruikt.

ادك *adek* en اداق, een jonger broeder of zuster. S. S. zie ad.

ادند *adendā*, een jonger broeder of zuster, of de jongste. (Dit woord wordt alleen in den hofstijl gebruikt, en komt van اد) S. S. en DJ. M. Het is ook eene benaming van vriendschap en toegenegenheid.

ادو *ádoe*, rusten, liggen, slapen. برادو (hofstijl, in plaats van تيدر) slapen, rusten. S. S. en I. P. (مات) ont-slapen. (hofstijl, in plaats van مات) مگت برادو (مات) ont-slapen. برادو دغن (hofstijl, in plaats van مات) مگت برادو eene slaappleats, eene slaapkamer. I. P.

ادو *ádoe*, klagen, eene klagt inbrengen; ophitsen, tegen malkander aanzetten, om te zien, wie het winnen zal. S. S. مغادو klagen, verk-lagen; aanbrengen, verklikken; tegen mal-kander opzetten. S. S. دادو aangehitst worden; S. S. aangeklaagd worden. مغادو nu bij de-zen, dan bij een ander kwaad van iemand spreken, iets valsch voordragen, om tweedragt te verwekken, twist stoken. مغادو گاجه oli-fanten doen vechten. ادوكن doen vechten. ادوكن مغادوكن tegen den vijand aanvoeren. دغن مغادوكن of مغادوكن klagen, beklagen; aanbrengen, ver-klikken. مغادوكن حال احوالين of مغادوكن حالين zijn nood klagen, zijne zaak inbrengen, zijne omstandigheden bekend maken. M. R. en S. S. فغادو een klager, aanklager; een verklikker. فغادون klagt, beklag, aanklagt.

ادو *ádoe*, ادوي *adóie* en ادوهي *adóhie*, ach! he-laas! ادوهي اتس اكو of ادوهي فداك ادوهي wee mij! ادو بديك wee mij! ادو بديك klagen van pijn, kermen; ook beklagen. فغادوكن geklag, gekerm, gejammer.

ادي *ádej*, een jonger broeder of zuster. S. S. Zie اد.

ادي *ádej*, een zeker oorlogs-instrument.

اديب *adib*. Zie ادب.

اديت *adiat*, AR. Zie حديث:

اذكار *idzkár*, AR. vermelding, lof. Zie ذكر.

اذن *idzin*, AR. bevel; toestemming, verlof. دغن اذنك op mijn bevel; met mijne toestemming. اذن ممبري verlof geven. اذن منت verlof vra-gen. جاغله كو ممبوة ايت ملينكن دغن اذنك. doc zulks, zonder mijne toestemming, niet!

ار *ára*, AR. van voornemen zijn om eenig kwaad opzet ten uitvoer te brengen. مغار مغار ازان om eenig kwaad te bedrijven. مغاركن gedurig tot kwaad aanzetten.

ارا *ara*, of هار, een wilde vijgeboom; ook eene vijg. بوه ارا een vijgeboom. ارا بوه ارا eene vijg. بوغ ارا de bloem van de vijg.; ook van buiten gebrand, en van binnen nog raauw.

ارا *ará*, of اراه, AR. hoop, verwachting.

ارادت *irádet*, AR. de wil. M. R. (In het MAL. كندت) ارب *irib*, listigheid. M. R.

اربع *arbá* of ربع, AR. de vierde. هاري اربع de vierde dag der week, woensdag.

ارت *aret*, JAV. een sikkel of zeis, daar het gras mede afgemaaid wordt.

ارت *arta* of هرت, HIND. goederen, bezittingen, schatten.

ارت *arti*, ook wel ارتي, HIND. begrijpen, be-vatten, verstaan; de zin of meening van iets, de beteekenis, de beduiding, het oog-merk, de bedoeling. ارب مضر شاه wat be-teekent *Moedlafar Sjah?* S. S. ترارت begrij-pelijk, bevattelijk, verstaanbaar. سارت en سارتين van gelijke beteekenis, gelijkzinnig. ارتين beteekenis, beduidenis; dat is, dat be-teekent. در فد سوات ارتين van éene beteekenis zijn. M. R. ارتين فد لغت de letterlijke zin. ارتين حقيقي de ware, eigenlijke zin. ارتين فد شريعت de oneigenlijke zin. مكجدي

ook naar dien kant toe, naar die streek. اره تيمر
en اره كتيمر naar den kant van het oosten, oost-
waarts. S.S. اره كبارت westwaarts. S. S.
اره Ari-Ari, de plaats bij de schamelheid,
waar de haren groeijen. S. S. ook de liezen.
Men schrijft ook هاري r.

اره aria of اريا, JAV. de naam van zekeren
rang onder de Javanen.

اره irie, AR. eene stal.

اره aries, AR. een landbouwer.

اره aries, het merg of de sap van eenen boom.

اره aring, stinkend.

ازل azal, AR. eeuwig zonder begin. In het Ma-
leisch تيداد كملانن, M. R. ئد ازل van eeuwig-
heid. S. S. سورت ازل een brief der eeuwig-
heid. S. S. ئد ازل لازل van alle eeuwigheid
af. Ism. Jat. ازلي eeuwig, M. R.

اس as, PERS. een mijrth, een mijrtheboom.

اس asa, HIND. de hoop, het vertrouwen. فوئس
اس of هيلخ اس de hoop verliezen, geene hoop
meer hebben. اس در فؤد رحمت الله wan-
hopen aan Gods barmhartigheid. اس
چاشن اس koester geene ijdele hoop, beeld u niet
te veel in. اس براس hopen. لؤت geene
hoop meer hebben. S. S.

اس asa, één, eenig, enkel. اس توهن يئخ اس
Heer. اس امفت سراتس اس honderd en één.
اس veertig min één. S. S. مئسساكن voor eenig
erkennen. اس مئسساكن الله تعالي den Allerhoogste
voor een eenig God houden, Isk. اس كاسائن
zijne éénheid erkennen. اس داساكن voor eenig
erkend worden. اس كاسان éénheid. M. R.

اس asd, wegnemen, verplaatsen.

اس اساس asas, AR. grond, grondslag, grondlegging.

اس oesaha, daad, arbeid, moeite, vlijt, ernst,

oefening; ook pogen, vlijt besteden, moeite
aanwenden. Men vindt ook geschreven اسه
oesaha. اسهان دئش اسهان vlijtig, met moeite. اسه
براسه arbeiten, zich bevlijtigen, moeite doen. اسهان
of مئسساكن benaarstigen, bevlijtigen. مئسساكن
مئسساكن zich bevlijtigen. M. R. فئسساكن bearbei-
ding, benaarstiging. فئسساكن arbeit.

اسهان asahan of اسهي, batist.

اسه asoet en اسد, kwaad berokkenen.

استاد oestad en استاد, PERS. vernuftig, be-
kwaam; iemand die in eenige kunst of am-
bacht zeer behendig is. Isk.

استان astakha of استانك, eene verhevene plaats,
daar men op treedt, eene puije of balkon. S.
S. Het beteekent ook hetzelfde als استان.

استان astana of istana, PERS. een burg, ko-
ninklijk paleis. اسني استان de bewoners van
het paleis, het hof. فنت گربخ استان
de deuren van het paleis. فئچق استان
de schietgaten van het paleis.

استجابت AR. verhooren, استجابتن
istidjbat of اجابت, namelijk een gebed. Zie اجابت.

استخار istichar, AR. smeeken om bijstand en
zegen, namelijk van God.

استدرج istidradj, AR. doen voortgaan, voort-
schuiven; ook verplaatsen.

استراحتistirahhat, AR. rust, verpoozen; ook
gerust. هاري اين سده مالم بيت هندق موهن
استراحت het is nu avond, ik wil om rust
verzoeken. I. P.

استري istrie, eene getrouwde vrouw, huis-
vrouw, gemalin. Het wordt voornamelijk
van hooge personaadjen gebruikt, of wanneer
de mindere tot den meerderen spreekt. An-
ders zegt men اسوام دان استري bini.

en vrouw. **استري** *istiri* de gemalin des konings.
I. S. **استري** *istiri* getrouwd zijn, eene vrouw hebben, trouwen. **استري** *istiri* en **استري** *istiri* eene vrouw trouwen. **استري** *istiri* en **استري** *istiri* iemand uithuwelijken, ten vrouw geven. **استري** *istiri* uitgehuwelijkt worden, aan een man getrouwd zijn; het komt ook voor in den zin van trouwen. I. S. en S. S.

استسلام *istislām*, *AR.* onderwerping, overgeving onder het gebied van een ander. Hetzelfde als **انقياد** *anqiyād*.

استطاعت *istithā-at*, *AR.* vermogen hebben.

استعادت *isti-ādēt*, *AR.* gewoonte, manier, gewone eerbewijzingen, plegtigheden aan het hof, het ceremoniele, de etiquette. **تيا** *tiyā* تيا *tiyā* onbekend zijn met de gewone plitplegingen. Zie **عادت** *ādāt*.

استعداد *isti-dād*, *AR.* gewoonte, manier; ook bekwaamheid; ook waardig of verdienstelijk.

استغاث *istighātz*, *AR.* hulp inroepen.

استغفار *istighfār*, *AR.* een verzoek om vergiffenis wegens eenige misdaad; ook voorbeding. **استغفار** *istighfār* God behoede! een uitroep van verwondering en schrik.

استغفر *istinggar*, en **استغفر** *PORT.* een lontroer, schietgeweer, die men eertijds gebruikte, toen de snaphanen nog niet waren uitgevonden. I. S. en S. S. Het komt van het Portugesche woord *espingarda*.

استغني *istanggie*, reukwerk. **استغني** *istanggie* een reukballetje, gelijk de vrouwen in Indie aan haren zakdoek dragen. **استغني** *istanggie* wierook. **استغني** *istanggie* of **استغني** *istanggie* reukwerk branden.

استفهام *istifhām*, *AR.* ondervraging.

استميو *istiméwa*, voornamelijk, bijzonder, zoo

veel te meer, allermeeft. **استميو** *istiméwa* daarenboven, voornamelijk. **استميو** *istiméwa* voorts en meer bijzonder. **استميو** *istiméwa* deze brief in het bijzonder.

استنجا *istindjā*, *AR.* reiniging; ook afwassching na waterlozing, enz.

استوا *istiwa*, *AR.* gelijk zijn. **استوا** *istiwa* de evennachtslijn, de linie. **استوا** *istiwa* de lijn, de lijn. **استوا** *istiwa* de lijn, de lijn.

اسد *asad*, *AR.* een leeuw. In het Maleisch **سيغ** *siyā* **اسد** *asoed* en **است** *ast*, kwaad berokkenen.

اسرار *isrār*, *AR.* verbergings; ook geheimen.

اسخ *ásong*, aanmoedigen, aanporren, aanhitsen, opstoken, namelijk menschen. **اسخ** *ásong* hetzelfde als **اسخ** *ásong*.

اسخ *ásong* een opstoker, aanhitser. **اسخ** *ásong* aanporring, opstoking.

اسخ *ásing*, vreemd; een vreemdeling, een uitlander; ook een gast. **اسخ** *ásing* een vreemdeling. **اسخ** *ásing* en **اسخ** *ásing* een vreemd land. **اسخ** *ásing* afscheiden, afzonderen. **اسخ** *ásing* zich van de wereld afzonderen. **اسخ** *ásing* afzonderlijk. **اسخ** *ásing* en **اسخ** *ásing* afzondering, afscheiding; ook afzondering van de wereld.

اسف *ásap*, rook, namelijk van vuur. Het verschilt van **اسف** *ásap* of **اسف** *ásap* hetwelk damp of wasem van heet water, enz. beteekent. **اسف** *ásap* rooken, rook geven. **اسف** *ásap* gedurig rook geven. I. P. **اسف** *ásap* berooken. **اسف** *ásap* en **اسف** *ásap* doorrooken. **اسف** *ásap* een wierookvat.

اسق *ásakh*, aanstampen, stijf instampen, indruwen. S. S. **اسق** *ásakh* de stamper. **اسق** *ásakh* de stamper van een stuk geschut.

اسقف *oeskhoef*, *AR.* een opziener, bisschop. Het schijnt afgeleid van het Grieksche woord

episkopos. اسقفية *de Bisschop*. اسقفية
een opzieners - ambt, de bisschoppelijke
waardigheid.

اسكندرية *iskandariah*, een blad, zoo genaamd
naar Alexanders moeder, waardoor zij gezond
was geworden. Isk.

اسكي *askej*, aangenaam, vrolijk.

اسلام *islám*, AR. het Muhamedanendom, de ware
en regtzinnige leer des Muhamedaanschen ge-
loofs. M. R. Muhamedaansch worden. S. S.
Muhamedaansch zijn, een geloovige. M. R.
Het verhaal, dat de Maleijers de Muhame-
daansche godsdienst hebben aangenomen van
zekeren *Abdoel-aztr* vindt men in S. S. Op
Sumatra zoude het *Marah Seilokh* geweest
zijn. S. S. اسلام hij is Muhamedaansch
geworden. انم اسلام. اورغ اسلام
de Muhamedaansche godsdienst. جاد اسلام دالم
geloovig worden in de gods-
dienst van Abraham, den profeet van God. S. S.
اسلام دالم انم نبي محمد
een geloovige in de
godsdienst van den profeet Muhamad. S. S.
رعييت Muhamedaansch worden. S. S. ماسق اسلام
Muhamedaansche onderdanen. M. R.
مغسلامكن Muhamedaansch maken.

اسم *ásam*, zuur, wrang; tamarinde; ook met
zuur besmeren. S. S. مغمسامي
تamarinde. اسم جاو
de wapenen met zeker zuur besmeren.
Zie ماسم.

اسم *ism*, AR. een naam, M. R. en Isk. بسم
in den naam van. بسم الله in den naam van God.
بسم الله الرحمن الرحيم in den naam Gods des barm-
hartigen Ontfermers. Deze Arabische spreuk
staat aan het hoofd van alle Maleische ge-
schriften, en zelfs somtijds voor ieder hoofd-

stuk. اسم *asma* (meerv. van اسم) namen.
اسو *asoe* of اسو *gigie asoe*, de oogtand.

اسوغن *oesongan*, een draagbaar. Zie اسوغ.

اسه *ásah*, scherpen, wetten. Zie هاسه.

اسه *ásoh*, op de heup dragen, zoo als de Ma-
leische minnen de kinderen doen; van daar
op een kind passen, hetzelfde opvoeden. فاسه
eene drooge min, die op een kind past. I. P.

اسهن *asahan*, eene soort van wit katoen, batist.
Zie اساهن.

اسي *isie*, vullen. Zie ايسي.

اسي *oesia* of *asia*, hetzelfde als اوسي, de ou-
derdom, leeltijd, de jaren, die iemand oud
is. سنله كنفله اسيان كنفد توجه نهن
als zij zeven
jaren oud geworden was. I. P.

اسيا *asia*, zaken. Zie اشيا.

اسيا *asia*, Azie.

اشر *ásjar* en اثر *átzar*, AR. een teeken. اشارت en
اشارت een teeken, kenteeken. Ism. Jat. ook
een wenk met de oogen. S. S. اشارت de
naam van een kenteeken, eene aanwijzing.
اشارتك een teekengeven, wenken. اشارتك
ge-
wenkt worden, te kennen gegeven worden.

اشيا *asjia* of اسيا, AR. zaken; ook goederen.
Het is het meerv. van شي eene zaak, een ding.

اشراق *isjrákh*, AR. glans, luister; de gedaante
der zon bij hare eerste opkomst. اشراق
het gebed bij het opgaan der zon. Zie شرق.

اصم *atsahh*, AR. allergeloofwaardigst, echt, waar.
اصم een allergeloofwaardigst zeggen.

اصحاب *atshháb*, AR. het meervoud van صاحب,
een makker, medgezel.

اصغر *atsghar*, AR. de kleinste, de minste.

اصف *atsuf*, AR. de naam van zekeren
voornaam persoon.

اصل *atsal*, AR. grond, oorsprong, beginsel, wortel; van daar afkomst, geslacht, stand, adel-
dom; ook grondwoord, wortelwoord. In den
zin van geslacht, afkomst schijnt het, dat
van aanzienelijke, en *بغس* van minde-
re geslachten gebruikt wordt. *اصلن در راج* ۲
hij is afkomstig van de Vorsten van
Palembang. *اصلكو* *بغس* hij is van
mindere afkomst; ik ben van aanzienlijker
geslacht. *اصلن* van slechte afkomst.
اصلن در مان van waar de oorzaak zijner
ziekte? *اصل* tot zijnen oorsprong we-
derkeeren, dat is, sterven. *براصل* van goede
afkomst, van adel. *بغ اصل* van def-
tige afkomst. S. S. *اصلی* *atslie*; oorspronke-
lijk; ook edel geboren. *اصل* *oetsoel*, begin-
selen. *اصل الدين* de beginselen van de gods-
dienst. *علم اصل* de kennis der beginselen. S. S.
اصل van adel, een edelman. S. S.

اصل *atsal*, mits, indien maar, ten zij.

اضلال *idllâl*, AR. (in het Maleisch *ميسكن*) ver-
leiden, doen afwijken.

اطلس *athlas*, AR. satijn.

اعتقاد *i-tikhâd* of *اعتيقة*, AR. gelooven, gevoe-
len; het geloofsgevoelen, vast vertrouwen. Isk.
براعتقاد gelooven, gevoelen. *اعتقادكن* en
معتقادكن doen gelooven.

اعتكاف *i-tikâf*, AR. ergens verblijven om eene gods-
dienstige reden; in den tempel blijven. *علي لائي*
Ali bleef nog in den tempel gedurende de maand *Ramadlan*.

اعداد *a-dâd*, AR. rekenen, cijferen; ook getal-
len. *علم اعداد* de rekenkunst.

اعدار *a-dzâr*, AR. verontschuldiging; het betee-
kent ook besnijdenis.

اعراف *a-râf*, AR. eene plaats tusschen den he-
mel en de hel, waar, volgens de schriften der
Maleijers, de regtvaardige Koningen der on-
geloovigen hun verblijf zullen hebben.

اعصاب *a-tsâb*, AR. de zenuwen. M. R. *عاصب*.
اعضا *a-dlâ*, AR. de leden, ledematen. In het Ma-
leisch *اغثوت*.

اعلا *a-lâ*, AR. hoog, uitmuntend; ook verhooging.

اعم *âm* of *عام*, AR. algemeen.

اعور *a-war*, AR. een éénoog. M. R.

اغ *ang*, een titel van eer voor eenen man.

اغار *ongâra*, roode steenbrasem. Zie *اغثار*.

اغث *angât*, heet, warm. Zie *هائت*.

اغثر *angor*, ook *اغورن*, liever, beter, eer, eerder.
اغثر eer dan, eer dat. *اغثر* *اغثر* *اغثر*
liever dat dan dit.

اغس *angsa* of *گنس* *gangsâ*, HIND. een gans. I. P.

اغس *angoes*, branden. Zie *هائس*.

اغسان *angâna*, de naam van eenen hoogen bloem-
rijken boom.

اغسر *angsoer*, trapsgewijze voortgaan; ook bij
termijnen betalen. *اغسورن* termijnen of gezette
tijden van betaling.

اغسوك *angsoeka*, HIND. de naam van zekeren
boom met welriekende bloemen.

اغث *angka*, figuur, buitenste omtrek; teeken,
cijfer; in het bijzonder het teeken voor de
Arabische cijferletter *پ* of *ز*. Het teeken *پ*
wordt achter de Maleische woorden geplaatst,
wanneer zij verdubbeld moeten worden; b. v.
راج in plaats van *راج* en *برجالن* voor
برجالن.

اغث *angka-angka*, bedenken, bepeinzen; eene
gedachte, bepeinzing. *برجالن اغث* in gedach-
ten gaan. *براغث* wantrouwen, geveinsd zijn

in het spreken, geveinsd met elkander omgaan, jokken, boerten. دالم برکات برائت ۲ in het spreken op zulk eene wijze te veinzen. Hhamz.

اغت *ongka* of اوغت, eene soort van zwarte apen met lange armen. I. P. Zie اوق ۲.

اغکار *angkaara*, ook انکار, *HIND.* baldadig, brood-dronken, dartel, eigenzinnig. نال اغکار de naam van een verdicht dier.

اغکاس *angkasa*, een ver gezigt op een bosch-achtig oord.

اغکت *angkat*, ligten, tillen; opligten, optillen, opnemen; beuren, dragen, opheffen, opnemen; verheffen, aanstellen; aanbrengen, b. v. het eten; aannemen, b. v. een kind; afnemen, b. v. het eten van de tafel; wegnemen; aanheffen, b. v. een gezang. (Het verschilt van جنکت het welk beteekent iets alleen bij de punt opligten, maar اغکت iets geheel opligten.) اغکت ابق of ابق اغکت een kind aannemen. ابق اغکت een aangenomen kind. باغ اغکت een die het kind aanneemt, een aangenomen vader. S. S. اغکت موک اورغ het aangezigt, of den persoon van iemand aannemen. اغکت تورنکن afheffen, aflighten, aftillen. اغکت فراه onder zeil gaan. اغکت ۲ hetgeen van de eene naar de andere plaats verdragen kan worden, b. v. meubelen. تراغکت opgenomen, opgeligt worden; weg te nemen zijn. براغکت vertrekken; optrekken, opgaan, naar eene andere plaats trekken; eene reis aanvaarden; aftrekken; zich weder op reis begeven. براغکت naar binnen gaan. I. S. اغکت کلور ماسق دهادف naar buiten gaan, om audientie te verleenen. اغکت ۲ hetzelfde als اغکت.

اغکت ۱ een lied aanheffen. اغکتکن opnemen, opligten; verheffen, aanstellen. براغکتکن optrekken, vertrekken. مئغکتکن opheffen, opbeuren; wegnemen. مئغکتکن کبراتی فرنته den last der regering op zich nemen. اغکتان een krijgstogt te water of te land, eene krijgstoerusting, optogt van het leger. S. S. مئغکت of لئغکت een bok, schraag, waarmede men iets opligt. فئغکت een aannemer. فئغکتان of فراغکتان aanneming, opheffing, aanstelling, bevordering; ook toerusting ten krijg, optogt.

اغکت *angkot*, halen, brengen, dragen, b. v. water uit de rivier of put in huis. مئغکت سارغ gaan halen en brengen, en aldus een nest maken, gelijk de duiven.

اغکت *angkot*, hetzelfde als گوبه, een ronde bol van bloemen, daar een steel in gestoken wordt.

اغکت ۲ *angkot-angkot*, eene soort van bijen, van gedaante als de کمبغ کونخ de zoogenaamde paardevlieg.

اغکس *angkas*, *HIND.* in plaats van اکس, de lucht boven de wolken, de ether.

اغکس *angkas* of *ongkas*, ook اغکس *anggas*, een vogel; wilde vogel. فون برگنکچغله دان اغکس فون en de vogels schudden. I. S.

اغکتف *angkap*, noodigen tot eten en drinken; ook toebrengen, b. v. een dronk. براغکتف toebrengen, toeknikken. براغکتف اغکتان en مئغکتف اغکتان malkander toebrengen. Men schrijft ook اغکتف.

اغکتف *angkop*, een tangetje, waarmede men de baard uittrekt. Zie چاتت.

اغکتل *ongkil*, met een spaak of iets dergelijks opligten. فئغکتل eene spaak. I. P.

اغکو *angkau*, gij, u, uwe. يا الهي اغکو تمباهي کران

اغ

اجبسان o God! wil gij de grootheid des konings vermeerderen! نبي برکات هي انتك
de profeet zeide: o mijn zoon!
hoe staat het met u? اغكو سمان of اغكو سکلين
u allen. I. P. اغكو wordt wel eens samengetrok-
ken tot کو; b. ۴. کنت تباد کو کدل
روس براغتت. اغتت. *angga*, een tak. *angga*,
een hert met breed getakte hoornen. Zie ook
چابغ en داهن.

اغارا *anggara*, beter, اغارا, roode steenbrasem.
anggit of *enggit*, aan malkander rijgen,
vastmaken.

onggoet, ook wel اغتت, schuddebol-
len. اغتت hetzelfde als اغتت.

anggor, de druif, wijn. (Het komt van het
PERS. فوهن اغتر hetwelk druif beteekent.)
eene wijnstok. I. P. اغتر بوه دruiven.
اغتر druivensap.

anggor-anggor, gaan waggelende, gelijk
een dronken man gaat, al stootende met zijn
hoofd. اغتر اي بلم تتف کاک توبه اغتر
ging, doch was niet vast op zijne beenen, en
zijn ligchaam waggelde. S. S.

inggir-inggir, de naam van zeker soort
van visch.

inggeris, Engelsch. اغترس een En-
gelschman. تانه اغترس Engeland.

anggerikh, de naam van eene zuigplant,
waarvan één soort eene bijzonder fraaije bloem
heeft, de *schorpioenbloem* genaamd.

onggas, een vogel. Zie اغكس.

anggang, de rhinoceros-vogel, ook wel
genaamd بورغ تاهن de jaarvogel.

anggap, hetzelfde als اغكف, toebrengen,
namelijk een dronk. Ism. Jat.

اغ

anggokh, ook اغكو *anggoe*, toeknikken
met het hoofd, als men iets toestemt. اغتن
schuddebollen, gelijk oude lieden doen. اغتن
hetzelfde als اغتن.

anggal, niet sterk of zwaar, rank.

anggol, stooten, afdalen, dobberen, het
op en neêr dobberen van eene schuit met
stooten, het stampen van een schip. اغتکل
hetzelfde als اغتکل.

inggal, gezwind, hard, namelijk loopen.

anggan, afslaan, afwijzen; een afkeer heb-
ben, niet genegen zijn; weigeren, niet wil-
len, niet toestemmen. كاشگمانی
afwijzing, ont-
zegging, weigering.

onggon, aansteken met vuur, het vuur
aanhouden. اغتن ائي brandhout.

anggoe, toeknikken. اغكو كفال met het hoofd
knikken. Zie اغتن.

anggóta, HIND. een lid, gelid, ledemaat.
اغوتاب فوهوش اغتوت een
gewricht.

anggoer, de druif, wijn. Zie اغتر.

inggej, JAV. ja. S. S.

anggej, bespotten, bedriegen.

angol, اغتکل, het stampen van een schip in zee.

angan, denken, willen. Isk. اغن in gedach-
ten zijn; ook gedachte, gepeins, hoop.

angin, de wind; ook de lucht, die men in-
ademt. اغن برتيف de wind blaast.

اغن برتيف de wind waait. *wanneer de*
wind waait. *Mi-r.* اغن تورن de wind daalt
neêr, dat is, daar komt wind. اغن بسر فون

daar ontstond een sterke wind. S. S.

اغن تورن oostenwind. اغن بارت westenwind.

اغن اوتار zuidenwind. اغن سلاتن noordenwind.

اغن de wind stilt, geen wind, stilte. اغن تده
 or harde wind. اغن بيلتق een
 wind om te laveren, dat is, tegenwind. اغن
 تروتق voor den wind. اغن تغه halve wind.
 اغن لمه of لمبت stijve wind. اغن فكس
 slappe, zachte wind. اغن دارة landwind. اغن لاوة
 zeewind. اغن ديالتس bovenwinds, loefwaarts;
 ook de landen, welke, met betrekking tot
 Sumatra of het Maleische schier-eiland,
 westwaarts liggen. اغن دباوه benedenwinds; ook
 de landen, welke oostwaarts van daar lig-
 gen. اغن (in het Persisch زيرباد) is de
 ooster-arm van Hindostan boven den Ganges.
 S. S. en M. R. اغن درهلون of دموك de
 wind van voren. اغن ريبت een orkaan. اغن
 فراعينقن سده de wind is gaan liggen, برهنت
 eene koele, luchtige plaats, daar de wind
 doorspeelt; een open vertrek, om van alle
 zijden wind te scheppen; eene verhevene galerij.
 S. S. en J. P. رومه فراعينقن een dusdanig koel,
 luchtig huis.

اغو *qengoe* en اوغو, purper, violetkleur.

اغورق *angóran*, liever, eer. Zie اغر.

اغيكو *angikoe* of نيكو *ngikoe*, in den droom pra-
 ten. اغيكو hetzelfde als ميگنو.

اغقراش *astirásj*, AR. (van het wortelwoord فرقش)
 zitten, gelijk de Oosterlingen gewoon zijn,
 met de voeten onder het lijf, zoodat de reg-
 tervoet met den hiel verheven, en de toonen
 op den grond komen; en de rug van den
 linkervoet vlak op den grond, en de plant van
 denzelven vlak naar boven gewend zij,

اغسنتين *afsantín*, PERS. alsem,

اغدل *afdal*, AR. uitmuntend; voortreffelijk, heer-
 lijk.

افعال *af-ál*, AR. (meerv. van فعل), daden, gedoen-
 te, werken.

افيون *afioen*, AR. opium, heulsap.

افا *apa*, wat, welk; iets, een zeker; ook toch.

افا hoe is de naam van dezen

hemel? Mi-r. افو هكلو افون het mag wezen,

wat het wil. افو لبيت افو of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

afieue, of اوله كامو لبيتله اف اوله كامو

آف *api* of آئي، vuur. نارک اٹ het helsehe
vuur. Mi-r. اٹ برپال vlammeend vuur. اٹ
مببله het vuur scheidt zich. اٹ door
het vuur verteerd worden. اٹ کايو het
hout vat vuur. اٹ فاسخ آف آندسته.
اٹ het vuur blusschen. براف branden, gloeijen;
ook vurig van geest zijn. M. R. فرافیسٹ een
komfoor, vuurtest. کايو brandhout. کايو
ر اٹ de naam van een houtsoort.

اٹله *apalah* en اٹله، eilieve toch, ik bid u. Zie
onder اٹ.

اٹام *oepama* en اوٹام، *HIND.* gelijk, als, gelijkenis,
zinnebeeld, bij voorbeeld. سٹام en سٹام
gelijk, als. اٹامان bij vergelijking, bij voor-
beeld, bij manier of wijze van; ook gelijk zijn.
بوغ اٹامان سٹرفه باکي ر بوغ
مٹمٹامان en اٹامان of
مٹمٹامان vergelijken, afbeelden, eene verge-
lijking maken. اٹامان vergeleken worden.
اٹامان الله تعالي اٹامان
eene vergelijking maakt. فرافمان en فرافمان
اٹامان eene afbeelding, vergelijking, zinne-
beeld, leerbeeld.

اٹافي *oepja* en اوٹافي، *HIND.* list, middel, toe-
leg, plan, uitvinding. *Isk.* اٹافي middelen,
wegen, listen اٹافي اٹانه اکن اٹافي
اٹافي اٹانه اکن اٹافي
اٹافي a middle zoeken. مٹمٹامان اٹافي
a middle bij de hand nemen. Dj. M. مناره
اٹافي a middle bezitten. برافافي a middle
hebben. اٹافي en مٹمٹامان beschikken, midde-
len bezorgen. مٹمٹامان lab voordeel aanbren-
gen.

اٹابيل *apabila*, wanneer, ten tijde, toen. Het
woord is zamengesteld uit اٹ wat, en بيل
tijd. اٹابيل الله الله

اٹاپيت of *apit* of اٹاپيت، *HIND.* drukken, dringén,
persen, nijpen, benaauwen. اٹاپيت
aan weerszijde van de deur. تراثت benepen, ge-
drukt. nevens of dicht bij elkander. گدوبغ
a long mes *gadoebang* (een lang groot mes
bij de Aljiners in gebruik), waarvan het hecht
tusschen twee plankjes of houtjes is geklemd.
مٹمٹامان اٹاپيت هابس. اٹاپيت
a selfde als اٹاپيت. اٹاپيت
a drucking, gedrang; ook
de schijf van een dambord. اٹاپيت
a twoe stand-
ers, die in eenen molen tegen malkander
aandraaijen; ook een pers, een molen. بالغ
a one windstok, daar men den molen me-
de omdraait.

اٹاپيت en اوٹاپيت، schatting, belasting, cijns.
I. P.

اٹاپيت *oepatjara*, *HIND.* sieraden; ook uitwen-
dige vertooning, eerbewijzingen. اٹاپيت
eerbewijzingen aandoen.

اٹاپوس *apoes*, uitvegen, uitwisschen. Zie هافس.
اٹاپونگ، hetzelfde als لمتغ، dobbers, drijfhou-
ten aan een net.

اٹاپاكه، vunzig, muf, garstig.

اٹاپاكالا (hetzelfde als اٹاپيل، als zijnde za-
mengesteld uit اٹ wat, en كان tijd), wan-
neer, ten tijde, toen.

اٹاپيل، maar beter اٹاپيل *apilan*, een bol-
werk, borstwering. كمتس يخ بسر اين كيت
اٹاپيل تبغ كيت بوت اٹاپيل سٹافي اٹاپيل
اٹاپيل، wij kunnen dezen grooten *Kampoes*-
boom ter neder vellen, en er eene beschutting
van maken, om ons te verdedigen.

اٹاپام، *HIND.* brood of koek van rijstmeel.
اٹاپام دو بوه اٹاپام

اٹاپيج، een soort van Oost-indische spijs.

آپی *apie*, vuur. Zie آف.

استقامت *ikhāmat*, AR. stand, standplaats; ook waardigheid. استقامت opregtheid, getrouwheid.

اقرار *ikhārār*, AR. belijdenis, bekentenis, toestemming; in het bijzonder de geloofsblijdenis; ook belijden, toestemmen. باو اقرار بری of اقرار بری belijden, belijdenis doen. استقرار belijden. استقرار bevestiging.

اکشار *akhsjāra*, HIND. eene letter, een medeklinker. Men vindt dit woord ook geschreven اکشار *aksjāra* of *aksjār*; en اکشر *akšjar*.

اقصى *akhtsaj*, ook اکصد *akhtsd*, AR. verafgeleggen, ver verwijderd. احرام مسجد اقصی de geheiligde plaats eenes afgelegen tempels. M. R.

اقلیم *akhlīm*, AR. het klimaat, luchtgestel, gewest. Isk. اقلیم (meerv.) klimaten, gewesten.

اقنوم *aknoem*, AR. een persoon in de Godheid.

اک *akoe* of اکو, ik, mij; ook wij, ons. Als een meerdere tot eenen minderen spreekt, dan zegt hij اک ik; terwijl de mindere tot den meerderen zegt فاکتک of همب, hetwelk eigenlijk dienaar beteekent. اک برتینه ik bevel. اک بردد or volg mij. اک or اک وید wij beiden. اک سکین wij allen. In plaats van اک vindt men ook geschreven ک *koē*, en dit wordt dan soms vooraan met het werkwoord verbonden; b. v. کسوره ik bevele. ک achter een zelfst. naamw. geplaatst, beteekent mijn. بفاک mijn vader, (zamengetrokken voor اک). باف اک ik ben het die dat doet. اک *akoe* staat welluidenhalve voor اک, als het voorzetsel اک er voorafgaat. اک اک aan of tot mij, wat mij betreft.

اکبر *akbar*, AR. de grootste; ook groot, magtig.

الله اکبر God is groot.

اکتفا *iktifā*, AR. algenoegzaamheid.

اکر *akar*, de wortel van eenen boom; ook eene kruipende plant; ook de grond, de wortel van iets. اکر ایمان ایت تولى de wortel des geloofs is de opregtheid. اکر هریمو hetzelfde als هریمو een luipaard. اکر کار de naam van zeker kruid. اکر تاروم een soort van Indigo-plant. اکر برaker geworteld, wortelen hebben.

اکس *akas*, SAV. vast, stevig.

اکس *akas* en اگس, HIND. de lucht boven de wolken, de ether.

اکسیر *akšir* of اکسیر, AR. elixer.

اکشار *akhsjāra* of اکشر en اکشار, HIND. eene letter, een medeklinker.

اکن *akan* (voorz.) aan, voor, van, van wege, tot, naar, naartoe, om; het is ook een teken van den vierden naamval; het duidt ook den toekomenden tijd aan. اکن داک wat mij betreft. اکن ایغله اکن gedenk aan mij! اکن منچار مکان اکن انقن God. لوف zij God. اکن الله تباد دانگراهی voedsel voor zijn kind zoeken. اکن مسثورق سوات انکره یغ تریله در قد عقلم God heeft den mensch geen grooter geschenk gegeven dan het verstand. Mi-r. اکن برچنناله اکن لاکین zij was bekommerd over haren man. اکن الله برلندغ zijne toevlugt tot God nemen. اکن فکرجان ایت verwonderd over die daad. اکن اندرا فقرا van *Indara Patara* droomen. اکن ایت daarvan, dien aangaande. اکن اوتن wat is daar goed voor? اکن فري سورت ان ایت aangaande die schriften. اکن دمکین بینین aldus luidende. اکن اياته اکن دای لاگت wat middel is er nog overig? اکن سگل کهدق هیوا نفسون?

zijne lusten en begeerlijkheden volgen. تباد
 تباد hij vond niets om
 te eten. مئدافتن سئل اورغ يغ ملي be-
 geerig; om met aanzienelijke personen in aan-
 raking te komen. ايفون تاه اكن دبيرين مات
 wist, dat hij sterven zoude. I. P. تباد اكن سئنه
 het kan niet waar zijn. اک اکن داتغ
 komen. کام سکلين فون اکن داتغ کفدات
 len allen tot haar komen. I. P. مکت اتوله اکن
 در. درکنيا الله en dit zal God schenken. Mi-r.
 اکن heeft dezelfde
 beteekenissen als اکن, ook gelijk, als. اير
 اکن ۲ gelijk als water.
 اکو *akoe* of هاکو, bekennen, biechten, belijden,
 iets voor het zijne erkennen; zich verbinden
 tot iets, op-zich nemen om iets uit te voe-
 ren, in denzelfden zin als برچاکف. ook borg
 blijven. اکن hij erkende het voor het zijne.
 S. S. اكو en مشکوي hetzelfde als اكو be-
 kennen. هرتغ اكو ي هرتغ اورغ
 zijne erkennen, dat is, voor iemand borg blij-
 ven. ارکون, belijden, voor het zij-
 ne erkennen, borg blijven. اکن
 zijne zonden belijden. مشاکو برچاکفي
 aannemen en be-
 loven. Mi-r. مشکوي zich als borg stellen,
 voor het zijne erkennen, zijne stem geven,
 aannemen, belijden. اكو
 verzekerd wor-
 den. عمر ايتوله يغ اكو ي اوله گروپ تباد مات اوله
 سنجات سترون Omar was het wien door zijnen
 leermeester was verzekerd geworden, dat hij
 niet door de wapenen van zijne vijanden ster-
 ven zou. S. S. اكو een belijder, de belijde-
 nis; ook een borg. مشکوي belijdenis; ook
 borgtogt.

اکو *akoe*, ik. Zie اک.

اکنه *dkejh*, JAV. hetzelfde als باين veel.
 اکر *agar*, PERS. ten einde, om, tot zulk een oog-
 merk dat. Hetzelfde als het Maleische سفاي,
 waarmede het menigmaal verbonden wordt.
 اکر سفاي opdat niet. اکر سفاي opdat, ten ein-
 de, om.

اگر *agar-agar*, een soort van zeegewas, zee-
 druiven, die op de klippen groeijen.

اگس *agas* of اگه, een klein soort van muggen.

اگغ *agong* en اگوغ, beter گوغ, de *gong*, een ze-
 ker schelklinkend speeltuig. Zie گوغ.

اگغ *agong*, JAV. hetzelfde als het Maleische بسر
 groot, de voornaamste. جور اگغ de opziener.
 اگغ de groote mast. S. S. لير اگغ het
 groote zeil, schooverzeil. اگغ de groote
passieban of gehoorzaal.

اگم *agama*, HIND. godsdienst. سئاکم van dezelf-
 de godsdienst. براکم godsdienst hebben, gods-
 dienst oefenen, naauwgezet godsdienstig. M. R.

اگغ en اگغ, de *gong*. Zie گوغ.

اگه *agah*, schatten, waarden; ook gissen; ook
 omtrent, bijna. اگه اگه achten, gangbaar hou-
 den, h.v. geld, in waarde houden. Isk.

اگه *agih*, een klein soort van muggen. Zie اگس.

اگه *agahâri* en اگهاري, matig, middelmatig, mid-
 delbaar. اگه فانس اگه een matig warm land.
 اگه هرتغ اگه een matige prijs, de marktprijs.

ال *al* is het lidwoord in de Arabische taal, het-
 welk bijzondere nadruk heeft. النبي de Pro-
 feet, te weten Muhamad. القرآن de Korân of
 Alkoran. De klank wordt dikwerf niet ge-
 hoord.

الاغن *alangan*, schenken. لغس الاغن
 als de Vlootvoogd nu het schenken staakte.

Hang Toew.

الب *alba*, ook هلب en ليه, de naam van zeker soort van bij. Zie ليه.

الت *alt*, *TRK.* de grond der zaken, die ergens onder schuilt.

الت *alat*, *AR.* gereedschappen, werktuigen, toerusting. دغن سلغفن. الت بيت de huismeubelen. التين met eene volle toerusting of met al hetgeen daartoe behoort. تمشت ايت اد تريفس. التين die plaats was een weinig dunner, en had ook minder wapenen. S. S. الت سنجات de wapenen. I. P. الت فرغ of الت قراغن الت krijgsvoorraad, krijgsgereedschap. الت راج koninklijke sieraden, als kroon, scepeter enz. de rijkssieraden, die voor den koning gedragen, of waarmede de gezanten ingehaald worden. S. S. الت كفل de gereedschappen van een schip. S. S.

الت *alat*, aanleiding, reden. الت ممبري الت aanleiding geven.

الت *elhoemdoe-blah*, *AR.* eere zij God!

الر *alir*, ook هالر en غالر, stroomen, vloeijen, vlieten (van water, tranen, enz). مغالر stroomen, afvlieten, مغالركن doen afvlieten, het water afleiden. الر een beek.

الر *alor*, kepen met ronde ribben tusschen beiden; ook een waterloop, en in dien zin het zelfde als هولر. الر een goot, greppel, groeve, een keep, de kil van eene rivier, de vore van eenen akker, een pad voor den weg. Zie فارت. الر بندغ. فارت de vore van eenen akker.

الاس *alasa*, gronden, grondleggen, grondvesten; ook het fundament, de grondslag, de stelling, het steunsel daar iets op rust, het voetstuk, de voetbank, de ballast. الت فلان كوداب het

kleed onder de zadel van zijn paard, de schabrak. I. P. الت مواتن het onderste gedeelte der lading, de ballast. الت مغالس, الت مغالسك, الت مغالسك en فرالسك grondvesten, grondleggen, hetzelfde als الت لتق or الت ملتق de grondslagen leggen. الت دالسن فتني دغن كاين hij legde het linnen onder in zijn koffer. الت ترالس geground. الت الس ٢ي gronden. الت مغالس een grondvester, grondlegger; ook de grondslag. الت مغالس de grondvesting, grondlegging; ook grondslag, gebouw.

الاس *alasa*, *JAV.* een bosch, bosschaadje.

الاس *alasa* of التيس, de wenkbrauwen.

الغ *alang*, dwarsch, de breedte van iets; ook een balk, die in de breedte van het huis ligt. S. S. الت التكن zoo een balk in de lengte op voeten of stijlen zetten. الت لابر het zeil dwarsch-scheeps zetten. الت فرلاغن het gebindte.

الغ *alang*, ook wel هالغ or هالغ en لغ, een kiekendief.

الغ *alang* or الت ٢, zeker hard gras, daar men de huizen mede dekt. Men zegt ook wel لغ.

الغ *alang*. Dit woord komt voor in الت كفالغ die veel wind maakt, en weinig uitrigt, een pogcher.

الغ *aling*, een woord dat uit verwondering gezegd wordt, zeer buitengemeen. الت چدرا een zeer groot verschil, zeer oneenig zijn, verschil hebben. Isk. الت ٢ buitengewoon, bijzonder.

التك *alangkah*, hetzelfde als بوتكنك, niet? zou niet? vragender wijs. التك جاهت فاتك قد فادك كند. التك زودهك انك بسر wat nu onzen broeder betreft, is hij niet een groot konings zoon? I. P. التك جاوهپ en التك جاوه.

is het niet ver? I. P. **الثكة** بايك zoude het niet goed zijn? S. S.

الف *alif* en **الف**, **AR.** een gemeenzame vriend.

M. R. Ook de eerste letter van het Arabisch, Persisch en Maleisch alphabet. Zie 1.

الفيريس *alféres*, **SP.** en **PORT.** een militair officier.

الف *alpa* of **هلف**, **HIND.** achteloos, onbedachtzaam, zorgeloos, vergeetachtig; ook onbedachtzaamheid, zorgeloosheid; ook verwaarloozen, verzuimen. Het staat over tegen **ر** *ايثت* uwe zorgeloosheid. **M. R.** **دثن** door achteloosheid, vergeetachtigheid; onbedachtzaam. **الفان** en **مغلفان** zorgeloos maken; ook nalaten, verzuimen, vergeten. **M. R.** **مغلفان** *درپ* zich zelve vergeten. **M. R.**

الف *alap*, vruchten met een soort van knijper van de boomen plukken.

الف *el-iksir*, elixer. Zie **اكسر**.

الله *Allah*, **AR.** God. Zie **الله**.

الماس *almás*, **AR.** diamant. **M. R.**

الماع *almá-*, **AR.** blinken, glinsteren.

المجير *almájr*, (anders genaamd **كلمير**) een duizendbeen, die bij nacht licht van zich geeft, en niet bijt.

ال *aloen* en **الون**, aanrollen, bewegen. **مغالن** het op-en nedergaan, het rollen der baren, het deinen der zee. **امبق** *مغالن* de golven verheffen zich. **مغشرت** het ge-
raas was even als het rollen der baren op zee.

النته *alintah* of **لنته**, een bloedzuiger.

ال *aloe* en **هالو**, een stamper, dien men in het rijstblok gebruikt, om de korrel van den bolster te scheiden.

ال *aloe* en **هالو**, drijven, jagen; ook stampen. **ال** *aloe* en **هالو**, ontbieden, bij zich laten komen; inhalen. **S. S.** en **Isk.** **الو** inhalen. **S. S.** Zie **هالو** en **هالو**.

الو *aloe-aloe*, een zeesnoek.

الو *aloewáh* en **الوت**, **AR.** aloë.

الوت *alwat*, **AR.** een eed.

الور *alór-alór*, de naam van zekeren boom, die meestal in de nabijheid der zee groeit.

الون *aloen*. Zie **الون**.

الون *aloewan* of **هالون**, het voorste van iets. Zie onder **هالو**.

الله *alah*, verliezen, b. v. eene stad, den slag, in het spel of in eene weddenschap; overwonnen worden; het verlies. **الله** *راچ كيدھندي* de koning *Kidahindie* werd overwonnen door Alexander. **S. S.** **الله** *فرماينن* **الله** het spel gewonnen geven. **الله** *الهن* doen verliezen, dat is, overwinnen, te onderbrengen, bemagtigen. **الله** *الهن* een schip nemen of veroveren. **الله** *مغالهن* of **الله** *مغالهن* hetzelfde als **الله** *الهن*. **I. S.** **الله** *مغالهن* doen verliezen, veroveren, met geweld innemen, te onderbrengen; ook overtreffen. **الله** *مغالهن* de stad innemen. **الله** *مغالهن* eig. verlies, van daar bemagtiging, verovering.

الله *áleh*, hetzelfde als **الله** *تند*, verzetten, verschikken, verplaatsen. **الله** *لاير* het zeil anders zetten, van plaats veranderen. **الله** *برانه* eene ster verschiet. **الله** *مغانه* verhuizen.

الله *ilah*, **AR.** God. In het Maleisch **توهن** de Heer. **الله** *يا الهى* o God! **الله** *المحك* mijn God. **الله** *اله* uw God. **الله** *الباطل* **الله** zijn God. **الله** *المحك* de ware God. **الله** *الله* de valsche God. **الله** *الله* God. De geloofsleus der Muhamedanen is **الله** *لا اله الا الله* **الله** *ومحمد رسول الله* daar is geen God dan God, en Muhammad is

zijn profeet. Mi-r. Het woord الله is zamengesteld uit het lidw. ال en الله de Heer. نمان zijn naam God is de naam van zijn wezen. الله *illah*, met het achterz. له; b. v. بالله aan of tot God, (zamengest. uit ب, الله en له) ذات نستعين بالله. الله of كادان الله het goddelijk Wezen, de Godheid. اتوسن فينكل الله een Godloochenaar اتوسن الله Gods gezant. الله توهن God de Heer. M. R. الله رب العالمين S. S. de Allerhoogste. الله سبحانه وتعالى God de Heer der heirscharen. الله دم الله of الله, bij God, (in den eed). الله Godheid, afgod, godendom. الله goddelijk. الله de Godheid, de goddelijke natuur. الله goddelijke ingeving. الله dat van God ingegeven is. الله *allahoma*, God! o God! wanneer men het Opperwezen aanroeft of prijst. M. R.

الي *ilaj*, AR. tot.

الي *alie*, keeren naar ééne zijde, b. v. den toom van het paard. Ism. Jat. Het verschild van فالخ, hetwelk geheel omkeeren beteekent. الله den rug toekeeren. الله de wind draait. الله قرأه دالين hij wendde het voorsterven van het vaartuig. الله van toon veranderen.

الي *alie-alie*, JAV. een ring; MAL. een slinger om steenen te werpen. S. S. الله بات الله een slingersteen. الله slingeren; ook een touw, waaraan een steen gebonden is, over iets werpen, om het naar zich toe te halen.

الي *alies*, JAV. (in het Maleisch كنج) de wenkbraauwen. Zie الله.

الي *alif*. Zie الف.

الي *alipan* of هليشن (zamengetrokken voor

هليشن) een venijnige duizendbeen. الله de roode duizendbeen.

اما *amad*. De twee Arabische woorden اما worden in Maleische brieven zeer veel gebruikt, na den zegenwensch, eer men tot het eigenlijk onderwerp komt. Zij worden verklaard door de Maleische woorden, welke er gemeenlijk onmiddelijk op volgen, الله در فد ايت hierna, vervolgens.

اما *amad*, moeder, Zie ما.

امات *imat*, AR. dooden. الله *oematat* (in het Maleisch ممتيكن) dooden, ombrengen.

امارة *imaret*, AR. magt; bevel. Zie امر.

امارة *amarah* en مارة, toorn, gramschap, grimmigheid; ook toornig, vertoornd, gramstoorig; ook vertoornd zijn of worden. الله toornig zijn. الله ligt geraakt, korzelig.

امام *imam*, AR. een priester, voorganger of hoofd in de godsdienst; ook een hoofdleeraar. De vorsten van het landschap Jemen zijn te gelijk Opperpriesters van de godsdienst, en voeren den titel van *Imam*. الله leeraar der waarheid الله المسلمين, leeraar der geloovigen. الله een opperpriester, hoofdleeraar. الله het priesterschap, de priesterlijke waardigheid. الله het priesterambt waarnemen.

امان *aman*, AR. gerustheid, veiligheid, verzekering van leven; ook een aanbetrouwd goed. Isk.

امانت *amanat*, AR. een pand dat men iemand toevertrouwt. S. S. en M. R.

امباچ *ambatjang*, de naam van zekere vrucht, tot de manga-soort behoorende.

امبارغ *ambarang* of *amborong*, (het wordt gemeenlijk uitgesproken *ambaroo*) de be-

ام

schoeijing, b. v. van eene rivier, sloot; ook beschoeijen. *فوكل امبارو* heijen, met een heiblok palen in den grond slaan.

امبارو ambároe. Zie *امبارع*.

امباران ombárgan. Zie *امبخ*

امبالو ambáloe of *همبالو*, gomlak, een soort van harst op Sumatra vallende, en bij de goudsmeden gebruikelijk.

امبات amat of *همبت*, vervolgen, najagen, achterhalen. *امبت برامبت* hetzelfde als *امبت*.

en *دثرامبت* malkander najagen. *برامبت* n vervolg'd worden. *ثرامبت* een vervolger. S. S.

امبوت ombot, het binnenste van den top of kroon des palmbooms; de palmiet.

امبیت imbit en *برامبت*, met het geheele huisgezin ergens naar toe trekken. *امبتكن* op die wijze doen vertrekken.

امبر ambar en *همبر*, laf, smakeloos, zonder geur; b. v. verschaalde drank. *امبر رسان* daar is geen smaak of geur aan. *امبر مكانن* smakelooze spijs.

امبر ambar, zich ergens dicht bij voegen. *مثمباري* iemand naderen, zich dicht bij iemand vervoegen. *سورغ فون تباد دافت مثمباري دي* niemand kon hem nabij komen. S. S. *مك دامبرين* *كالو* en hij vervoegde er zich dicht bij, of welligt de vlootvoogd vallen zoude.

امبر ambar - ambar, een reukballetje; ook zeker vrouwelijk sieraad.

امبوهر amboer en *امبور*, beter *همبر*, zaaijen, strooijen, spreiden; ook drijven.

امبووس amboes en *امبوس*, beter *همبس*, blazen, pompen.

امباس imbas-imbás, gelijk, even als. Het wordt verklaard door *سرفت* en *سروف*.

ام

امبخ ambang, een dorpel, drempel. *ده امبخ* de beneden-dorpel. *امبخ اتس* de boven-dorpel. Zie *بندل*.

امبخ ombang, op het water vast liggen en zich bewegen, dobberen. *ترامبخ* dobberende. *دليهن* *دته لاره* hij zag een kistje dobberen in het midden van de zee. *ثرامبائن* dobbering.

امبخ ombang en *امباغن*, schoon van gelaat, fraai van aanzien. *مثمبخ* zich voor het oog schoon voordoen, zich uiterlijk fraai vertoonen.

امبخ ambing, dragen.

امبخ ombing of *تغتك امبخ tanggokh ombing*, een schepnet.

امبخ ambong-ambong en *امبق*, woorden, die men tegen eenen slaaf gebruikt, als men hem eeren of vriendelijk aanspreken wil.

امبخ ambong-ambong, een groote bos hout, een schanskorf, hetzij met aarde, of met steenen gevuld; ook grootspreken. Het schijnt hetzelfde te zijn als *امبن*.

امبق ombakh, een golf, baar der zee. *امبق مغان* de baren rollen. *امبق مچك* de golven breken, branding. *امبق بسر* hooge zee. *امبق كچل* slecht water. *امبق برامبق* vol baren. *امبق دان لاره فون* er stond eene hooge zee. I. P. *امبق دان لاره فون* en het water der zee werd meer en meer onstuimig. *امبق تاسك ايت* en het meir werd onstuimig; het scheen als of de golven den hemel zouden raken.

امبق ambokh-ambokh. Zie *امبخ*.

امبل ambul, nemen, wegnemen, halen; ook aannemen, aanvatten. *امبل جك لبه تون* als er te veel is, neem het weg. I. S. *امبلله اولهم سنديري*

als *فرائنار*, een die tusschen beiden komt, een middelaar.

امبه *imbah* of *imboh*, *AR.* bijdoen, bijvoegen, vermeerderen.

امبي *ombie*, de wortel, die uit een kokos schiet; ook de onderste wortel van een boom.

امبين *ambin*. Zie *امبن*.

امت *amat*, al te, bijzonder, zeer, bovenmate, bij uitnemenheid, ongemeen, grootelijks. امت بايقن zeer veel. *امت انده* een zeer heerlijke rijkdom. *Mi-r.* امت بايك رفان van een bijzonder gunstig voorkomen. امت wordt ook wel geplaatst achter het bijv. naamw. b. v. *امت ماهل* te duur. Het staat ook vóór een werkw. b. v. *امت برجهاي* zeer schitterende. *Mi-r.* امت ساعتت grootelijks, bovenmate. *ترامت* zeer, bovenmate, al te, te zeer. *M. R.* امت بايكت zeer goed. امت ترلال al te zeer, bijster groot, ongemeen. امت بايكت ترلال van een ongemeen goed voorkomen. *Mi-r.* امت ترلال سكال امت امت ترلال سكال *امت* zeer buitenmate, bijster ongemeen, bijzonder. *امت انده* سكال رفان zijn gedaante was geheel bovenmate heerlijk.

امت *amat*, verbieden.

امت *amat*, bezigtigen, beschouwen. امت *امت* en *امت* met aandacht naar iets zien, op iets staren, opmerken, bezien, acht geven, beschouwen, bespiegelen: ook bespieden. Het wordt gevonden met den vierden naamval, ook met *امت* en *امت*. *امت* beschouwd worden. *امت* zij beschouwde die bloem met aandacht. *امت* beschouwing, bezigtiging.

امت *oemat*, *AR.* volk in het algemeen. *Dj. M.* in het bijzonder belijders van zekere gods-

dienst, leden eener gezindheid. *Mi-r.* امت *امت* de Joden. *امت* een volk hebben. *امتشال* *imtzál*, *AR.* gehoorzaamheid; ook ge-dienstigheid.

امثال *amtzál*, *AR.* spreuken, spreekwoorden. *امتثال* de Spreuken van Salomon.

امر *amar*, *AR.* bevel, gebod. *M. R.* Het staat over tegen *امت*, *AR.* verbod. *Ism. Jat.* *امت* *imáret*, magt, bevel.

امس *amás*, (door zamentr. *مس* *más*, hoedanig het ook gemeenlijk wordt uitgesproken) goud; ook een gouden penning. *S. S.* ook een soort van goudgewicht, waarvan er zestien op een *tal* gaan. *امت* *امت* stofgoud. *امت* *امت* mengd, vervalscht goud. *امت* *امت* slecht goud. *امت* *امت* geveild goud, dat ergens op gestrooid wordt. *امت* *امت* geslagen goud. *امت* *امت* oud, fijn goud. *امت* *امت* jong, slecht goud. *امت* *امت* of *امت* *امت* of *امت* *امت* of *امت* *امت* zuiver of gelouterd goud. *امت* *امت* *امت* louter goud. *امت* *امت* klomp-goud, in den steen gesmolten. *امت* *امت* of *امت* *امت* fijn goud. van 24 karaat. *امت* *امت* *امت* *امت* gelouterd goud. *امت* *امت* gesmolten goud. *امت* *امت* digt goud. *امت* *امت* goud, dat uit het gebergte komt, en met koper of zilver vermengd is. *امت* *امت* goud dat in het vuur is geweest en daardoor eene hooge kleur heeft bekomen. *امت* *امت* zand-goud. *امت* *امت* bergsteen, wismuth, goud-erts. *امت* *امت* een goudader. *امت* *امت* eene goudmijn; ook de hoofd-ader in eene goudmijn. *امت* *امت* eene goudgroeve. *امت* *امت* eene goudmijn. *امت* *امت* gouddraad. *امت* *امت* bewerkt gouddraad. *امت* *امت* of *امت* *امت*

ام

ام

goudgewicht, eene goudschaal. فندي توکخ امس of فندي توکخ امس
 een goudsmit. فندمف امس een goudslager.
 گودگلد, gouden munt. درهم امس of گودگلد, gouden munt.
 گودگلد, de schuim of vuiligheid
 van het goud. ورن امس verguldsel.
 گودverf. سسبورن امس dat met goud bestrooid
 is. فاسر امس گوزاند. دو maas. één maas.
 گود ontvangen, dat
 is, door goud omgekocht worden. S. S. پراث
 برامس ad hoeveel geld bezit gij? S. S. برامس
 goud hebben of bezitten. S. S. اماسي en
 مغماسي vergulden; ook met goud omkopen.
 کرسی کاماسن of کاماسن van goud, verguld.
 een gouden zetel. رات کاماسن een vergulde
 wagen. S. S. فکاین یخ کاماسن met goud ge-
 stikte kleederen. I. P.

امس amis, hetzelfde als هاپر, stinkend, vunzig.
 امساک imśák, AR. spaarzaamheid, matigheid;
 ook gierigheid.

امغ amang, dreigen, bedreigen; ook bedreiging.
 مکت دامغن اکندي مگامخ dreigen, bedreigen.
 فغامخ en hij dreigde hem, zeggende. Isk. فغامخ
 een dreiger. فغامغن bedreiging.

امف ampa en همف, ledig.

امفالس ampálas en امفلس, de naam van zekeren
 heester. Zie امفلس.

امفام oempáma, HIND. hetzelfde als افام.

امفت ampat, vier. امفت بلس veertien. امفت
 فوله veertig. امفت فوله vier-en-veertig.
 امفت فوله veertig dagrei-
 zen ver. Mi-r. امفت كال viermaal.
 امفت كال viermaal. امفت de vierde, ten
 vierde. سفرامفت een vierendeel, een vierde.
 امفت فوله drei vierden. امفت فوله drei vierden.
 امفت فوله drei vierden. امفت فوله drei vierden.
 امفت فوله drei vierden. امفت فوله drei vierden.

gedaante heeft van eenen teerling. امفت باكي
 vier onderscheidenen. مغمفاتي vier maken.

امفت ampat of همفت, zich bedwingen.

امفت ampot of همفت en مغمفت, bijslapen.

Anders zegt men ستوبه.

امفت ompat, ook اوفت en کمفت, en مغمفت,
 achterklappen, kwaad van iemand spreken;
 ook kwaadsprekendheid. M R. فغمفت een
 achterklapper, lasteraar. فغمفان achterklap,
 kwaadsprekendheid.

امفت impit en برامفت, rakelings bij elkander
 zitten, staan of liggen.

امفدل ampedal en همفدل, de maag.

امفدو ampadoe en همفدو, de gal.

امفیر ampir of همفیر, bij, nabij, digt bij, naast;
 ook bijna, bijkans, hetzelfde als دکت.

امفیر er was bijna in geen één
 iets in. S. S. امفیر bijna, omtrent, het scheel-
 de niet veel. مغمفیری naderen. I. P. مغمفیرکن
 doen naderen. I. P. دامفیرکن genaderd worden.

امفس ampoes of همفس, uitdoen, uitwisschen.

Men vindt ook geschreven افس en هافس.

امفس ompas en همفس, nederslaan, nederwer-
 pen, iets tegen den grond smakken. مغمفسکن

مغمفسکن zich ter aarde werpen. I. P.

امفوس impoes, een hof, tuin.

امفغ amfang en همفغ, in den weg leggen, af-
 sluiten, b. v. cene haven, afsnijden, b. v. den
 weg; ook dwars in den weg, in het midden.

امفغ dwars in den weg leggen. امفغن af-
 sluiting, afsnijding. S. S. امفغ برغ een dwarsch
 stokje in eene vogelkooi. فغمفانغ afsluiting.

امفغ omping, geroost koorn, jonge groene rijst,
 gestooten en gedroogd, die men uit de hand eet.

امفغ amping, hetzelfde als دمفغ, nabij, digt bij.

م

مَنجُ *impang* of *ompang*, beschoeijen met bamboezen, b. v. de kanten eener rivier; ook bedammen, een dam leggen, b. v. eene rivier bedammen, met aarde en met bamboezen afschutten. تيداد براوله ماسق كارن دامشئن اوله فرغئي zij konden niet binnen komen, want de rivier werd afgeschut door de Europeanen. S. S.

امشخ *ompong*, een mierennest.

امشق *ompikh*, verleiden, verlokken. فشقمق een verleider. دامشق verleid worden.

امفلس *ampalas*. en امفالس, de naam van zekeren heester, waarvan men de ruwe bladeren gebruikt, om houtwerken glad te wrijven, ook wel دارن گوسق genaamd.

امفلم *ampelam* en ممفلم, een soort der mangavruucht.

امفالو *ampaloe* en امبالو, ook ممبالو, gomlak, zeker soort van harst.

امفن *ompan*, aas, lokaas; voeder voor de beesten; ook azen. مشمفئكن of امفئكن en مشمفن ازن.

امفن *ampon*, vergiffenis van misdaden; ook vergeven. سفاي دوسام كامفن opdat ik uwe zonden vergeve. I. S. تونك امفن سريب امفن اتس بات امفن كفال ثاتك mijn Heer! vergeef het mij duizendmaal. S. S. ممنت امفن vergiffenis verzoeken. ممبري مموهئكن امفن om vergeving bidden. هندقله بابق امفئم امفن vergiffenis schenken. S. S. ترامفن vergiffenis zijnde. دامفن vergieven worden. مشمفن vergieven. of امفوني of مشمفوني genadig zijn, kwijtschelden, vergeven. دامفوني vergieven, kwijtgescholden worden. كامفوني vergieving, vergiffenis, dat te vergeven is.

امفو *ampoe* en مشمفو, in de hand houden, iets op beide handen vlak gestrekt dragen, onder zijn

م

bewind, voorgelij of gezag hebben. مشمشو سوسو de handen voor de borsten houden. مشمفو de gouden pinang-schotel bedienen. I. S. مشمفوكون bestieren, regeren, gezag of bewind voeren. فشمفو een bestuurder, regeerder, voorged.

امفولر *ampoelur*, het merg of hart van een boom, wanneer het zacht is, anders ook genaamd فشولر *peng-oebal*. Wanneer het hard is, wordt het ترس *taroes* genaamd.

امفون *ampoanja*, eigen, een eigendom, bezitting, bezitten. Achter een zelfst. naamw. geplaatst, geeft het den tweeden naamval te kennen. امفون بند امفون سلام انقد امفون رومه zijn huis bezitten. امفون سيمه de groete van de moeder en van den zoon. اي جوئك امفون كرجان دان اي جوامفون حكم S. S. Hem alleen (God) komt het koninkrijk en de heerschappij toe. M. R. امفون يغ van wien, de eigenaar, de bezitter. امفون يغ van wien het rijk is. M. R. امفون رومه de huisheer. امفون يغ wiens schuld het is, die de fout bedreven heeft. امفون چرترا of امفون چركايت of امفون چرترا اورغ امفون چرترا (In het Arabisch الروايت) Mi-r. امفياي of ممفياي hebben, bezitten. دامفياكن en ممفياكن toeëigenen. Verg. فون.

امفه *ampoh*, eigenlijk امفه كونخ, zwavelkleur.

امفه *ampoh*, onder water duiken. S. S. met water bedekt staan, overvloeijen. مشمه overstromen. امفوهي een watervloed, overstroming.

امفه *ampeh* en امفي *ampie*, de naam van kleine lange kwallen, die bij het aanraken zeer branden.

ام

امپی *ampie* of تمی, het koorn zuiveren, wanen, het graan met eene stotende beweging op en neêr smijten. ممی of ممی hetzelfde als امی.

امپی *ampej*, uithangen, ophangen, nam. kleederen.

امپی-امپی *ampej-ampej*, de naam van zekere plant.

امپین *ompínakh*, gemeenzaam met iemand omgaan, liefkoozen. امپین هات liefkoozen, streelen. M. R.

امپین دامپینق *damipín* geliefkoosd worden. S. S.

امق *amakh*, moeder.

امق *amokh* en هاق, in razernij doodslaan, woedend aanvallen en wonden. Het is eene bijzondere en vreeselijke razernij onder de Maleijers en Boeginezen, waarvan de wraakzucht gemeenlijk de oorzaak is. Men noemt het amok-spielen. Het wordt ook van de dieren gezegd, als zij razend dol zijn, en woedend op alles aanvallen. امق en امق moorden, doodslaan, vechten. دامق vermoord worden. امق اورغ men moordt op die wijze; ook een moordenaar, amok-spuwer. امق دغ vechten met. S. S. امق برامق op elkander woedend aanvallen, malkander doodslaan. S. S. امق de aanval.

امق *áman-áman*, de naam van zeker slag van lijnwaad. امق سبائی één bijzonder soort van dat lijnwaad.

امق *ámah*, kleine maadjes of wormtjes, die somtijds in het aangezicht komen.

امقان *amhán*, AR. verachtelijk makende. امقان verachten. امقان verächting.

امی *oemie*, AR. een leek.

امیر *amír*, AR. een bevelhebber, gebieder, vorst, veldheer, Emir. امیر المومنین علی Ali, de veldheer der geloovigen. M. R. امیر المومنین

ان

هارون الرشید Haroen Alrasjid, de vorst der geloovigen. M. R.

امین *amín*, AR. amen, het zij zoo; ook voorwaar, zeker, getrouw. M. R.

آن *ance*, een zeker, onbepaald. Zie آنو.

ان *in*, AR. indien. انشا الله zoo God wil. Zie انشا.

انانس *ánanas* en نانس, de vrucht Ananas.

انیا *anbiá*, AR. (het meerv. van نبی) profeten. M. R.

انت *anta*, HIND. geheel en al. انت برانت en باج انت كسوم *geheel en al. anta* een rokje of kleed vol bloemen, hetwelk de bruidegom op zijn huwelijks-feest aantrekt; ook een besnijdenis-kleed. I. P.

انت *onta*, HIND. een kameel. انتمبال انت een die kameelen oppast. بورغ انت een struisvogel; in het Arabisch نعام.

انتار *antára*, HIND. tusschen, onder, tusschenbeiden; ook afstand. انتار تیدر دغن جاگ tusschen slapen en waken. I. P. لاوة انتار, لاومت de zee tusschen de eerste en tweede verdieping des hemels. Mi-r. انتار ایت daartusschen, ondertusschen, middelerwijl. Mi-r. انتران en انتران ایت de tusschenruimte, zoo wel van tijd als van plaats, intusschen, ondertusschen. براف انتران eenigen tijd tusschen beiden. انتران ایت هب منت een langen tijd daarna verzocht ik. انتار دانتار tusschen. دالم انتار ایت of قد انتار ایت of قد انتار ایت onder, tusschen, ondertusschen. قد انتار جالن onder weg. M. R. قد انتار جالن op dien weg. مریکیت قد انتار کدو مریکیت tusschen hen beiden. قد انتار قد داغ تنکال سمغیله ای قد انتار قد داغ wanneer hij op het midden van het veld

kwam. M. R. در ثد انتار van onder, van tusschen, uit. اورغ برانثار اورغ ماتت uit de dooden opstaan. اورغ برانثار tusschen beiden zijn. اورغ برانثار of فرانثار of فرانثار iemand die tusschen beiden is, een middelaar, (in het Arab. ولسيط). اورغ بلنثار tusschen beiden komen, bemiddelen. هوترن هوترن فادغ بلنثار eene woestijn. مئنتراي و س. س. انتراي en مئنتراي tusschenkomen, tusschentreden, bemiddelen. مئنتراي تusschenkomst, bemiddeling. انتراي een gang, doortogt.

انتا of هنتت bieten, aanbieden, aanbrengeu. ثغنتت een borg; ook een aanbieder. (Het wordt in den omgang gemeenlijk uitgesproken انترا of مئنتراي). ثغنتت eene aanbieding, een aanbod.

انتا of هنتت oentoet of هنتت, zwellen, ook gezwollen, gezwollenheid, gezwell. انتتن gezwollenheid. كاك انتت een dik been.

انتا of هنتت en مئنتت, iets achter de hand verbergen, terwijl een ander iets weglegt; iets versteken, verstoppén.

انترا, aanbrengeu, -geleiden. Zie هنترا. — انترا en هنترا eene zekere geregtigheid of belasting.

انترا-انترا en انتغ, een rijststamper. انترا beteekent ook een laadstok.

انتساب, ar. betrekking.

انتغ. Zie انترا.

انتغ-انتغ, oorhangsels, oorversiersels, hetzij van goud of edelgesteenten.

انتغ, kans, geval, lot, avontuur, fortuin, zoo wel goed als kwaad. Het komt echter meestal in eenen goeden zin voor, als baat, voordeel, winst, geluk. Als het in eenen kwa-

den zin bedoeld wordt, dan staat er gewoonlijk iets bij. انتغ بايك دان انتغ جاهت geluk en ongeluk, voor- en tegenspoed. Mi-r. انتغ بايكن انتغ بايكن de kans van het goed of van het kwaad. انتغ بايكن misfortuin. انتغ بهيكن eene aandeel, portie. انتغ لوخت de kans is verkeken. كيت چنجيكن كيت انيله كيت بوغكي كلاره جكلواد انتغ كيت كلق تملب dezen mijnen ring werp ik in zee; indien het mijn geluk is, zal hij opkomen. S. S. مان دغن I. P. als zijn geluk dáár is. انتغ انتغ toevallig; gelukkig, gelukkiglijk. انتغ bij geluk, bij geval, toevallig, ter goeder ure. انتغ gelukkig, gezegend; geluk hebben, gedijen, welgaan, voorspoedig zijn. انتغ gelukkig zijn. M. R. مئنتغكي en مئنتغكي of مئنتغكي het geval hebben, beschikken, bevorderen, doen gelukken, gelukkig achten, gelukkig maken, bevoordeelen; ook begunstigen. انتغكي دانتغكي الله. انتغكي الله hetgeen God doet gelukken. انتغكي de bevordering, het welslagen van iets.

انتغ en برانتغ, het stampen van een schip in zee, het huppelen van een paard, het plotselings gaan zitten, even als of men valt.

انتغ of انتغ, ook انتغ, pijn verwekken; ook het steken van eene bloedvin. مئنتغ hetzelfde als انتغ.

انتغ, tegenstooten, aanslaan. Zie هنتغ.

انتغ en انتغ, slaperig, domderig, dommedig van slaap zijn, dutten. برانتغ, dutterig, droomachtig. انتغ به انتغ له اي. انتغ مئاك. مئاك slaperig zijn, vaak hebben. مئاك مئنتغ. مئاك مئنتغ mijne oogen vallen toe. انتغ لال تيدر. انتغ مئنتغ برنجل. انتغ dutten al knikkende.

انتق *intikh*, een vlak, plek, spikkel. برانتق *ge-*
vlakt, gespikkeld.

انتك *antok* of *antak*. Zie انتق.

انتل *ontal*, eene bol, rond ligchaam; ook eene
pil; ook eene pil inzwelgen. انتل من داغ ترهیرس
balletjes van kort gekapt vleesch.

انتلس *antalas*, (van het Arab. اطلس), satijn.

انتم *antam* of *intam*, beter هنتم, slaan, kloppen.

انتم *antam*, teelen, vleeschelijke gemeenschap
hebben.

انتن *intan*, een diamant. برنتهنن met diamant-
ten bezet. فرمات انتن een diamant-steen.

انتو *antos*, een spook, booze geest. Zie هنتو.

انتوتن *antoetan*, de brand in het koorn, de ho-
nigdauw.

انتة *antah*. Men zegt برس انتة rijst die niet
goed gestampt is, waarin nog bolsters zijn.
آبر انتة brak water.

انتة *antah* (eene uitdrukking van onzekerheid) wie
van beiden? misschien, mogelijk, wie weet
het? Lat. *an? num?* ایتفون انتة اله انتة سیاف تاه
is hij verloren? of wie weet het? I. S. دیو انتة
انتة اداهه I. P. انتة اداهه I. P. انتة اداهه
wel, is zij er, of is zij er niet? M. R. انتة اداهه
wie weet het; of het vijanden dan of het gezanten zijn? I. P.

انتة *antah-antah* of *intah-intah*, zeker soort
van kaurishoorntjes.

انتة *anteh*, ook گنتة, spinnen, nam. garen.

انتها *intihá* of انتهي *AR.* einde, slot. انتها كلام
reden of van eenen brief; het gewone slot van
meest alle Maleische en Arabische schrifturen.

انتی *intej*, toezien, waken. Zie هنتی.

انتیرو *antejro* of هنتیرو *PORT.* geheel, gansch.

انتیمن *antimon* en هنتیمن, ook تیم en کتیم,
een komkommer.

انجت *indjat*, stooten, wrijven.

انجت *indjoet*, rukken, uitrukken; ook rekken.

انجت *indjoet-indjoet*, de toonen van den voet
opligten en dan weêr nederzetten, blijvende
de hielen op den grond staan.

انجر *andjar* of هنجر, vooruitgaan, aanvoeren, ge-
leiden; ook verplaatsen; ook bewegen. مئجر
voorganger zijn, aanvoeren. برانجر
voorganger, aanvoerder, gids,
leidsman, belhamer.

انجر *andjor*, ontschieten, ontvallen. ترانجر
ontschoten. كات سده ترانجر het woord is er uit,
het is mij ontvallen. S. S.

انجر *indjir* of انجیر *AR.* eene vijg.

انجج *andjong*, eene verhevene galerij, eene bo-
venkamer, opperzaal. فرانجوش
eene galerij heb-
bende. رومه فرانجوش een huis, van zulk eene
galerij of opperzaal voorzien. برانجوش
de naam van een zeedier.

انجج *andjong-andjong* is geheel vóór op den
stevan van het schip; ook hetzelfde als فانجج
een plank, aan den muur of elders vast ge-
maakt, waarop men iets bergt of bewaart.

انجج *andjing*, een hond. مبالق
de hond blaft.
لونغ انجج het huilen der honden. انجج جنتن
een rekel. انجج بتین eene teef. فربرون
een jagt-
hond. انجج ایر een otter. رب
een jak-
hals. هوتن انجج een boschhond, een wolf. كوت
eene vlooi. لاد انجج eene soort van peper.

انجج *ondjong*, hetzelfde als انجت, reiken, toe-
reiken. مئججکین تاشن
zijne hand toereiken. S. S.

انجت *indjakh* of انجت, en مئجت, stampen,
trappen, treden met den voet, vertreden.

ondjokh, reiken, aanreiken, toereiken, aanlangen, geven, de hand uitsteken; ook aantoonen, aanwijzen. *انجقك تاغن* of *انجقك تاغن* de hand toereiken of uitsteken. *انجقكك ثون* de pinangbak toereiken. I. P. *مثنجقك* en *مثنجقكك* toereiken, overreiken, overgeven; ook aantoonen. *مثنجقك تاغن بكرج* de hand aan het werk slaan. *مثنجقكك سيرة* sirih geven. *Ism. Jat. سورة* eenen brief overhandigen. L. P. *انجقككك سورة* hij reikte den brief over. I. S. *انجقككك تاغن* hij stak zijne hand uit. S. S. *مكك تمثت ايتكك اولهپ* en die plaats werd door hem aangewezen.

andjal of *ondjal*, opsluiten. *ترانجبل* opgesloten. *اندجول*, knikken. *كفال* met het hoofd knikken, als iemand die slaap heeft.

andjam en *مثنجكم*, hetzelfde als *اهم*, vlechten. *مثنجكم تالي* een touw vlechten.

ondjam en *هاجم*, door het vallen in den grond blijven steken, gelijk een geschoten pijl gewoonlijk doet; ook een paal of stok in den grond steken of duwen, zonder instampen of slaan. *مثنجكمكك* voor *مثنجكمكك* in den grond steken of duwen. S. S. en I. P.

indjin, de as van een wiel.

indjir, AR. eene vijg. Zie *انجر*.

indzil, AR. het Evangelie. *بريت انجيل* of *ممبريت انجيل* het Evangelie verkondigen. *انجيلي* een Evangelie-dienaar. *اهل الانجيل* de Evangelisten.

intjoet, door ziekte een weinig hinken of mank gaan.

intjit of *هنجت*, weg, hieruit! ook verdrijven, verjagen, verbannen, verstooten. *مثنجككككك* en *انجككك* verdreven. *ترانجت*

jagen, uitbannen, verstooten, uit de bezitting drijven. *انجكككك* verdreven worden. S. S. *انجور* of *هنجور*, smelten, ontbinden, dooijen, verbrijzelen, verteren, b. v. de spijs in de maag, aan stukken breken, b. v. een gezwel, ontbonden worden. Het verschilt van *لهر* hetwelk gezegd wordt van iets, hetwelk ten eenenmale vergaan is, zoodat men niet meer zien kan, wat het geweest is, terwijl *انجور* beteekent verteren, doch zoodanig dat men zien kan, wat het geweest is. *هنجور هتير* zijn hart versmelt, wordt week. *هنجور* ge-smolten lood. I. S. *ساكت هنجور توبون* de ziekte verteert zijn ligchaam. I. P. *ساكت تلال ساكت* de ziekte is zeer hevig, als of dezelve zijn geheele ligchaam zal verteren. *ترانجور* gesmolten, verteerd. *انجوركك* en *مثنجوركك* doen smelten, verteren, ontbinden; ook vermurwen, week maken. *ككجور* hetzelfde als *كلبور* een valstrik, moordkuil. *مثنجورون* een smelter, smeltkroes.

ontjang, een reiszak, bundel, hetzelfde als *بقاجا* en *گللس*.

intjakh of *انجق*, stampen met den voet, trappen, uittrappen, uittreden.

antjakh, een vierkant hordeke, van riet gevlochten, daar het eten op gedragen wordt.

intjek, Zie *انجي*.

ontjal-ontjal, een rijgsnoer van bloemen. Het wordt verklaard door *بوغ سواة كراش*.

antjoe, een soort van vlot.

intjej of *انجكك*, een heer of juffrouw. S. S. en I. P. Op Batavia worden voorname Inlanders zóó genoemd, als zijnde minder dan *تون*. — *انجي* cene Mevrouw. I. S.

اندام *andam* en اندم, *PERS.* gelijkheid, regelmatig. مخندم gelijk maken.

اندر *ondor* en براندر, aarselen, achteruitgaan, achterwaarts keeren, wijken, deinzen, af-trekken, afvallen, afsteken, afstappen, weg-gaan, teruggaan, uit den weg wijken, voor den vijand wijken. اندر کبلاخ of براندر کبلاخ achterwaarts gaan, keeren of wijken. براندر در قد نیتب. اندر فوئخ of فوئخ براندر van zijn voornemen afgaan. براندر فوئخ of فوئخ براندر teruggaan, aftrekken, achterwaarts keeren. اندرکن of مشندرکن hetzelfde als اندرکن of اندرکن achterwaarts drijven, afwenden, afwijzen, afkeuren, aftrekken, afbrengen. اندرکن or فوئخ اندرکن aarseling, afdeinzing, aftogt, afval, afwijking, afwending.

اندر *andir* en اندري, eene hoogeschool voor de Braminen; ook eene بالي school of plaats, waar de leerlingen bij den onderwijzer komen, anders gezegd مندرسه or مدرس.

اندر *indarâ*, *HIND.* Bij de Hindoes wordt daarmede ééne bepaalde Godheid aangeduid; maar in de Schriften der Maleijers beteekent het eene soort van bovennatuurlijke wezens, die zich voornamelijk in de lucht ophouden. تتكال مك نورن اون فوته دانغ كغد بگند مك كلورله toen daalde eene witte wolk neder en kwam bij den koning, en daaruit kwam een *Indarâ* te voorschijn. I. S. انق داراندر *I. S.* eene maagd, behoorende tot dat soort van bovennatuurlijke wezens. كندران اورغ *I. S.* en *S. S.* bewoners der lucht. (ممنبع) hetzelfde als كندران (ممنبع) een werk of maaksel van de bewoners der lucht. *I. S.*

اندرغ *indarang*, hetzelfde als مخئيرغ, op ééne

zijde liggen. اندرغ ککانی op de regter zijde liggen, niet geheel vlak, maar een weinig schuins op den rug leunende.

اندرم *andaram*, ter deeg, lustig. بيت اكن فوكل ik zal u duchtig afrossen.

اندرم *andiric*. Zie اندري.

اندرغ *andang*, geprikte streep op iemands ligchaam.

اندرغ *ondang*, wet, gezet. *ondang-ondang* of اندرغ instellingen, statuten, reglementen, ordonnancien, verordeningen. اندرغ داره landstatuten. اندرغ نغري zeestatuten. اندرغ نغري landswetten. اندرغ بنتن de oude instellingen van Bantam. اندرغ حکم regtsbepalingen. اندرغ کتاب de verzameling van statuten.

اندرغ *ondong* of اندرغ *ondong-ondong*, hoofd en aangezigt bedekken als de vrouwen, om niet gezien te worden; ook het deksel zelve. Men zegt ook wel براندث.

اندرغ *indong*, moeder (zoo van menschen als dieren); ook de oorzaak van iets, de plaats waaruit iets voortkomt. اندرغ کستوري de muskuszak. اندرغ متي or اندرغ متي paarlemoer. اندرغ مدو de pop van den zijdeworm. اندرغ سوترا de bijenmoeder, bijenkoningin. اندرغ باث دان vader en moeder.

اندرغ *indong-indong*, heên en weder schudden; ook de kleederen wel gevouwen leggen. اندرغکن اندرغکن انق سفای تيدر heên en weder schudden. اندرغکن انق سفای تيدر een kind heên en weder schudden om het in slaap te krijgen.

اندرغ *andong*, een heestergewas, hetwelk men veel nabij graven plant.

اندرغ *andap* en هندث, schuilen, sluipen. اندرغ en مخندث or تراندث, sluipen, ter sluik gaan, al bukkende en kruipende, om niet

مک اي برجالى تراندڻ ۽ سفرت .
gezien te worden. اورغ فڻچوري لکون
en hij ging al sluipende,
zoo als een dief doet.

اندڻ *ondop* of براندڻ ۽ . Zie اندڻ ۽ .

اندڻ *indap*, loeren. مڻندڻ en مڻندڻ
hetzelfde als اندڻ .

اندم *andam* en اندام , *PERS.* gelijkheid; regelma-
tig.

اندم *indam*, zich onder het baden lang in het
water keeren en wentelen. براندم hetzelfde als
اندم .

اندم *ondan*, een kropgans.

انده *indah*, geacht, aanzienlijk, voortreffelijk, uit-
muntend, heerlijk, kostbaar, verwonderlijk;
ook acht geven, acht nemen, acht slaan, in
waarde houden, waarbij het verbonden wordt
met کارن ايڪ تياڊ . در, کڻڻ, ڏڻ, ڏڻ, ڏڻ, ڏڻ, ڏڻ,
انده want mijn vader geeft om mij niet.
انده zeer geacht, dierbaar, geliefd, gezien,
edel, voortreffelijk, groot, fraai, heerlijk,
verwonderlijk, zeldzaam. انده
dat is een zeer aanmerkelijk voorval. انده
ترال انده
zeer liefelijk en aangenaam van geluid.
I. P. اورغ يڻ انده ۽ فرڪتائين .
انده ۽ فرڪجان انده ۽
voortreffelijk werk. انده ۽
aanzienlijke rijkdom. انده ۽
kostelijke kleederen. I. S. انده ۽
schoon van ge-
daante. Mi-r. انده ۽
achten; acht geven. انده ۽
aanmerken, bekreunen, er werk van maken,
groot achten, op hoogen prijs stellen. انده ۽
gezien zijn, geacht worden. انده ۽
بجzonder
achten. انده ۽
دierbaar
achten. انده ۽
fraai en heerlijk maken; geacht en aanzien-
lijk maken. انده ۽
aanzienlijkheid, fraai-

heid, voortreffelijkheid; ook geacht, dier-
baar, enz.

انده *ondeh*, eene uitroep van verwondering.

اندي *andej*, gelijk. اندي ۽
bij vergelijking, bij
voorbeeld; ook gelijk, als. اندي ۽
eene ge-
lijkenis, vergelijking. مڻنديڪن
eene vergelij-
king maken, bij vergelijking spreken of toe-
passen. انديڪن
vergeleken worden, bij ver-
gelijking gezegd worden.

اندي *ondej*, kans, lot, fortuin. ملوتر اندي
het
lot werpen. اندي ۽
de loten.

اندي *ondej-ondej*, balletjes van meel en zui-
ker, ter grootte van een pepernoot gemaakt
en in het water gezoden, welke dan als eene
lekkernij genuttigd worden.

اندي *indie* voor هندي, vriend, gezelschap, makker.
انديڪ *indika*, *JAV.* mijnheer. (hoftaal). S. S.
انسان *insân*, *AR.* de mensch; menschen. قوم انسان
انديڪ ۽
de menschen, het menschedom. انسان
انديڪ ۽
de menschenkinderen.

انديڪ *insjâ*, (zamengest. uit de twee Arab. woorden
انديڪ ۽
indien, en انديڪ ۽
willen.) انديڪ ۽
zoo God wil,
gave God! zoo het Gode behaagt, wel moge het
gelukken! M. R. انديڪ ۽
انديڪ ۽
met Gods hulp,
door Gods zegen.

انديڪ *antsâr*, *AR.* (meerv. van ناصر) helpers, ver-
dedigers.

انديڪ *intsâf*, *AR.* gerechtigheid, redelijkheid,
billijkheid; regt, gelijk. انديڪ ۽
regt
doen, billijk handelen. انديڪ ۽
redelijk, bil-
lijk. M. R.

انديڪ *ânakh*, een kind, in het algemeen het jong
van menschen, dieren, vogelen, planten; in
het bijzonder een zoon. انديڪ ۽
انديڪ ۽
een zoon.
انديڪ ۽
انديڪ ۽
Adams-kin-
ankeh

deren, de menschen. Mi-r. انق استرین of انق انق الله بنین zijne vrouwen en kinderen. انق الله Gods Zoon. مریکیت مثنانک عیسی ایت انق الله انق امس zij zeggen dat Jezus Gods Zoon is. انق امس of انق مس een slaaf die een huisinboorling is. انق انق ائکمت انق بوه een aangenomen kind. انق بوه kinderen in het algemeen. انق بوهن zijne nakomelingen. M. R. انق بوه kinderen, kindskinderen en verdere nakomelingen. Isk. انق سولخ een eerstgeboren kind. انق بغسو het jongste kind. انق تیری een gespeend kind. انق فرسون of انق کوالن een stiefkind. انق تغئل een eeniggeboren kind. انق دار eene maagd, jonge dochter. انق دار سنتی een meisje, dat nog niet huwbaar is. انق راج een koningskind. انق راج انق کاون een wettig kind. انق سندن een hoerenkind. انق انق گندق een bastaard. انق گندق kinderen bij bijwijven verwekt. انق لاین بندان een kind van eene andere moeder. S. S. انق یتیم of انق فیات een weeskind. انق کمبر een tweeling. انق جواو een Javaan. انق چوچو een kindskind of kindskinderen; ook nakomelingen. انق چیچ یک nakomelingen. انق سانق een bloedverwant; ook wel een zusterskind. انق مود een broederskind, een neef. انق کیلجخ een reelam, het jong van eene hinde. انق انق کمبغ het jong van eene geit. انق تاغی een vinger. انق کاک de toon van den voet. انق کنج een sleutel. انق فانه een pijl van een hoog. انق ایر eene beek, waterleiding. انق انق تغتغی een spruitje. انق لیده de huid. انق رود sport van een ladder. انق رود de spaken van een wiel. انق انانک steengruis. انق پوپپن, beelden van menschen, kinderspeelgoed.

I. S. انق گوگر— کانق kinderen; zie op کانق انق een kind dat te vroeg ter wereld gekomen is. گوگرکن انقن گوگر انقن een miskraam hebben. انقن de vrucht afdrijven. انقن kinderen hebben, baren, teelen, gewinnen; bevallen; ook hetzelfde als انق براهه انقن kinderen krijgen. انقن اوبت een middel of kunstje om kinderen te krijgen. I. P. انق تیاد kinderloos. S. S. انق لاکت برانق لاکت geenen zoon hebben. S. S. انق فرمثورن eene dochter hebben. I. S. انق هیلیخ تیاد برانق بدون kinderen sterven. S. S. انق دش برانق دشن gewinnen, teelen bij. S. S. انق برانقن gewinnen, teelen. S. S. انق برانقن een kind ter wereld brengen. انق برانقن gewinnen, teelen. S. S. انق دفرانق en دفرانق gewonnen, geteeld. انق دفرانقن voortteelen, baren, kinderen gewinnen. انق دفرانقن geboren worden. انق دفرانقن قول weder geboren worden. انق دفرانقن de baarmoeder. انق دفرانقن afkomst, geboorte, geslacht; ook inboorling. انق دفرانقن مگکاسر inboorling van Makassar, een Makassar. S. S. انق ائکواین دفرانقن اف مکت سمبه لقسمان یا تونک شاه عالم فاتک این انق انق جاو دفرانقن ملایو wat landsman zijt gij? En *Lakhsamana* zeide: o groote wereldvorst! ik ben een inboorling van Java van Maleische ouders. انق en انق en انق en انق zie op die woorden zelve.

انق *onakh* voor, اورنق, een kromme doorn, een distel, krom als een haak.

انق *anakhda* en انق en انق, in de hoftaal hetzelfde als انق kinderen, in het bijzonder kinderen van Vorsten en Grooten.

انق *anakhanda*. Zie op انق.

انق *inkhiad*, AR. onderwerping. Zie انق اسلام,

انق *inkar*, AR. verloochening,

انکار *ankāra* of انكار, *HIND.* dartel, moedwillig, wederstrevend, eigenzinnig. مك دليمت الله .
 God zag dat zijne dienaren ongeloovig en onwillig waren. Isk.

انگرس *ingeris*, hetzelfde als انگرس, Engelsch.
 انگره *anoegerah*, *HIND.* gave, gift, begiftiging, geschenk, gunst, b. v. van God aan de menschen, of van eenen koning aan zijne onderdanen; ook een geschenk geven, genadiglijk vereeren. الله دغن انگره door de gunst van God.
 انگره en مگنگره schenken, beschenken.
 انگره en مگنگره of انگره en مگنگره geven, begiftigen, begunstigen, beschenken. انگره begiftigd worden.

انگخ *angax* of انگخ, de rhinoceros-vogel.
 انگو *ingoe* of هيشكو, *PERS.* duivelsdrek, *assa foetida*.

انگور *angoer* en انگور, druif, wijn. انگور
 wilde wijnstok.

انم *anam*, zes. انم de zesde, ten zesde. انم
 zestien. انم zes maken.

انند *ananda*, (welluidenheidshalve voor انند),
 een kind. S. S.

انو *anoe* of ان, die, dit, deze, gene, een zekere,
 onbepaald, zoo veel als N. N. dat is, eenen
 onzekeren te stellen voor eenen zekeren. ان
 op zekeren dag. انو naar zekere plaats. M. R.
 انو een zeker leeraar. M. R. انو eene zekere ziekte. M. R.
 انو een zeker iemand.

انوا *anau*, de naam van een bijzonder soort van
 palmboom, welke de boomdraden voort-
 brengt, انوا of انوا genaamd, waar-
 van men in de Moluksche Eilanden touw
 maakt. Ook brengt deze boom den besten

palmwijn voort, انوا of انوا genaamd.
 انور *anoeron*, *JAV.* hetzelfde als انور, dalen.
 انوس *oenoesan*, eene zekere gerechtigheid. Zie
 انوس.

انوا *iniea*, hij, zij. انوا zijn, haar.
 اد انوا *anie-anie*, witte mieren. انوا
 daar waren witte mieren in dat heuveltje, die allen verstrooid
 werden.

انوا *anie-anie*, een mesje waarmede de padie
 (rijstgewas) gesneden wordt.

انوا *anjaja* of *anijaja*, dwingen, afdwingen, af-
 persen, onderdrukken, mishandelen, belee-
 digen, benaauwen, overlast aandoen; ook on-
 derdrukking, overlast, geweld, benaauwdheid,
 ellende, druk. انوا of انوا
 geweld aandoen. M. R. انوا onderdrukken,
 geweld plegen. انوا onderdrukt worden, on-
 derdrukking lijden. انوا onderdrukt. M. R.
 ook bedrukt, ellendig. انوا onderdrukken.
 انوا afpersing, belediging, benaauwing,
 onderdrukking.

انوا *anibong* of انوا, de naam van zeker soort
 van den palmboom.

انوا *anka*, *HIND.* eenigen; ook een teeken van
 het meervoud; ook menigvuldig. انوا ver-
 scheiden, onderscheiden, veelsoortig, allerlei.
 انوا van verscheidene gedaanten. Mi-r.
 انوا van verscheidene soorten. Mi-r.

انوا *annjah* en انوا, weggaan, uit den weg gaan,
 weg! voort!

انوا *innjah* en انوا, babbelen, snappen.

انوا *awá* en انوا, het ligchaam. Zie انوا.

انوا *oewa*, voor انوا, een oom of moei. Zie انوا.

انوا *oewang*, geld. Zie انوا.

anders *jamjam* genoemd. Dezelve wordt in het algemeen verdeeld in کچل اوبی *kleine obie*, en اوبی گدغ *grootte obie*. Daar zijn onderscheidene soorten van, als onder anderen, اوبی اوغ *en اوبی لیلن en اوبی اوغ en اوبی پوتغ*. اوت *oewit* en هوت, wrikken met eenen riem, om eene schuit te sturen.

اوتار *oetara*, het noorden. کاوتار *noordwaarts*. Mi-r. د سبله اوتار خط استوا *de noordenwind*. اثن اوتار *benoorden de linie*. Zie de namen der zestien streken van het kompas onder تیمر.

اوتام *oetama*, best, voortreffelijk. Zie اتام.

اوتار *oetar-oetar*, een klein, rond schild, van rotting gevlochten. S. S. en I. P.

اوتس *oetas*, een snoer, touw, draad, streng. تال *of اوتس متیار* een paarlensnoer. متی *سوتس* *één kabeltros*. سوتس *snoeren*, rijgen.

اوتس *otas*, een kunstenaar, baas; ook de kunst, en kunstig. اورغ *اوتس* een vernuftig arbeidsman, een kunstenaar. اوتس فندی *امس* *اوتس* een kundig werkbaas in goud. I. P. براوتس *اوتس* kunstig en vernuftig arbeiden; ook bedenken.

اوتس *oetoes*, zenden, afvaardigen. Isk. مئوتس *of اوتسکن en مئوتسکن* afvaardigen, afzenden, een gezantschap afvaardigen. د اوتسکن *gezonden worden*. S. S. اوتس *en اوتس* een gezant, bode, afgevaardigde; ook wel een gezantschap. مئوتسکن *اوتس* een gezant zenden. Isk. مئوتسکن *اوتس* een gezant afvaardigen. S. S. مئوتسکن *afzending*, afvaardiging, gezantschap.

اوتغ *oetang* voor هوتغ, schuld. سورة اوتغ *een schuldbrief, obligatie*. S. S. براوتغ *schuldig*. اورغ *اوتس* een schuldenaar. فیتوغ *geld dat men te goed heeft*. Zie dit laatste op het woord zelve.

اوتق *otakh*, het merg; ook het brein, de hersenen.

M. R. اوتق کفال *het merg der beenderen*. اوتق ایمان ایت دعا *het brein, de hersenen*. اوتق ایمان ایت دعا *het merg van het geloof is het gebed*. Mi-r. اوتق *oetik*, de naam van zeker soort van visch. اوتن *oetan* voor هوتن, bosch, wildernis. S. S. اوتوس *oetoesan* en اتوس, een gezant, bode. Zie اوتس.

اوته *oteh*, een linnen borstlap, die de kinderen in Indie veeltijds dragen.

اوجر *oedjar* of *oedjoer*, *JAV.* zeggen, spreken. I. P. اوجر *اوجر* zeggende. M. R. مئوجر *in plaats van مکت اوجر*, en مئوجر *en hij zeide*. Mi-r. اوجر *مئوجر* hetzelfde als اوجر.

اوجخ *oedjong* of هوجخ, de hoek, kant, punt, spits, het uiterste van iets; ook een kaap of voorgebergte. اوجخ کراش *ik ben maar de staart (in vergelijking van den ٹهول het hoofd, de eerste)*. دو جاري اوجخ *de twee uitstekende vingers*. I. P. براوجخ *gepunt*.

اوجن *oedjan* of هوجن, regen. موسم اوجن *het regen-seizoen*. اوجن *regenachtig*; ook wat op regen gelijkt.

اوجود *oedjoed*, (وجود) *AR.* bestaan, aanwezig, zelfstandigheid.

اوجی *oedjie* en مئوجی, toetsen. اوجین *de toets*. فئوجی *of اوجین* *de toetssteen*. فئوجی *een toetsen, keurmeester*; ook een toetssteen.

اوجف *oetjap* en مئوجف, zeggen, spreken; ook bidden, smeeken. اوجف اولهم *spreek*, zeg. S. S. اوجف شکور *of اوجف شکور* *dank zeggen*. مئوجف اورغ *مئوجف* *last geven om te spreken*. S. S. مئوجف فوج *lof spreken*. M. R. مئوجف صلوات *zegening spreken*. S. S. مئوجف *God verheerlijken*. Mi-r.

فمرفحف de spraak; ook een voorspreker. *oedoet* of مئودت, rooken, in het bijzonder amfioen rooken. فئودت een rooker. اودوتن eene pijp om te rooken.

اودر *oedar*, hetzelfde als ادر, bedaagdheid; ook bejaard, oud. سئورغ اودر een man van jaren.

اودر *oedar* en هودر, vasthouden, ophalen, overhalen. S. S.

اودغ *oedang* en هودغ, eene garnaal, steurkrab. اودغ اتغ of اودغ ساتغ or اودغ بارغ steurkrabben. اودغ گانگ een kreeft. اودغ كتم en اودغ كتكت grote steurkrabben. اودغ فيغه een klein soort van garnalen. اودغ ليمن اودغ pompelmoes. اودغ بوده ingelegde garnalen. بورغ اودغ de naam van zekeren vogel.

اودن *oedokh* of بودن, de ergste graad der lazarus-ziekte.

اودن *oedikh*, het bovenland. كائودن naar de bovenlanden. مودن de rivier opvaren, naar de bovenlanden gaan. Zie مودن.

اور *awir* of هاور en اوور, *JAV.* een soort van riet dat zeer dik is.

اور *ora*, *JAV.* hetzelfde als het Maleische تيلاد, neen, niet!

اور *awar*, waarden, اور en مغاور bij gissing schatten of waarden.

اور *oera* en برادر, nadoen, naäpen, nabootsen; ook spotten, niet meenen.

اورت *oerat*, eene ader, zenuw, vezel, اورت eene ader. اورت داره of اورت كونخ de hartader, اورت اويرت in het hout. اورت اورت گونگ en zilveraders in de mijnen. اورت دادن de draad of ader van een blad. اورت فوته eene zenuw. اورت نادني eene pols- of slagader. اورت فته aderrijk, vol aderen,

فئورتن اورت بوغ داره. كره اورت بوغ داره eene aderlating. بروره goederd; ook vezelen krijgen of hebben.

اورت *oeroet*, met de hand de leden drukkende wrijven, om dezelve lenig te maken. Men doet dit gewoonlijk in ziekte of bij zware vermoeijenis.

اورد *oerdi* of ووردي, *NED.* order, bevel.

اورس *oeroes*, regt, goed. جالن اورس een regte weg. جاتك دغن اورس goed zorgdragen.

اورغ *orang*, een persoon, mensch. De Maleijers verstaan door het woord اورغ een redelijk schepsel, hetzij een mensch, hetzij een hooger wezen, en wordt dan daardoor een persoon te kennen gegeven. Het wordt ook gezegd van al wat leven heeft, somtijds zelfs van dieren, maar meest van den mensch. Het beteekent ook menschen (in het meerv.), lieden. دغن اورغن met al hun volk. S. S. In eenen onbepaalden zin wordt het gebruikt voor *men.* اورغ men zegt. Het staat ook dikwijls in den zin van *hij, hem*, en dan wordt het zelfs van God gebruikt. اورغ ابنت در فته اورغ van hem die leest. Mi-r. سئورغ اورغ مانسي een mensch. سئورغ لاکا اورغ سئورغ twee vrouwen. اورغ فوته اورغ een Javaan. اورغ اتن de boschmensch, orang-oetan, een soort van aap. اورغ بهار een nieuwling, een groentje, baar, iemand die pas in Indie komt. اورغ لام een oorlam, dat is, iemand die langen tijd in Indie geweest is. اورغ توهن اورغ wordt gezegd van aanzienlijke personen, zelf van God. اورغ كايي een rijk man, edelman, op sommige plaatsen de naam van dorps hoof-

den. اورغ een man van geboorte, een aanzienlijk man. اورغ دارت menschen die aan den wal wonen. اورغ لوة een zeevarende. اورغ دوس een boer, een landman, een dorpeling. اورغ نكري een stadbewoner. اورغ سيق een behoefstig mensch, een bedelaar. اورغ داغخ een koopman, een vreemdeling. اورغ فرغ of اورغ فرغاشن een krijgsman. اورغ هراوتغ een schuldenaar. اورغ مرديكث or اورغ مردهيكث menschen, die geene slaven zijn. اورغ فرتاڤ een eremiet, iemand die naar de wijze der Hindoes uit een godsdienstig beginsel afgezonderd leeft. اورغ مرد or اورغ توه een jongeling. اورغ ملايكث een engel. اورغ سئورغ één engel. Mi-r. اورغ كاندران een soort van bovennatuurlijke wezens, die zich voornamelijk in de lucht ophouden. اورغ شيطان een duivel. اورغ گلچھه een olifant. اورغ سئورغ iemand, één. اورغ مانسي er is niemand. اورغ فون تباد سئورغ daar was niet één mensch. اورغ برکناله or سئورغ de een zeide tot den anderen. اورغ سئورغ of سئورغ en سئورغ een iegelijk, اورغ سئورغ S. R. اورغ ساكلين اورغ or سمو اورغ or سئورغ allen. اورغ سئورغ or اورغ كپباكن or اورغ باپتق سئورغ or سئورغ or سئورغ سنديري or سئورغچ or سئورغ چوگث or سئورغ or سئورغ چوگث or سئورغ چوگث alleen, eenzaam, in zijne eenzaamheid. اورغ راج فون تگل دلالم هوتن ايت سئورغ en de koning bleef alleen in het bosch. اورغ سئورغ چوگث in zijne eenzaamheid wandelen. اورغ سئورغ schijnmensen, die de gedaante van menschen hebben, als geesten, poppen; ook beelden. اورغ اورغ bergsteen, wismuth, gouderts. اورغ oeroeng, geen gevolg hebben, geene plaats

vinden. اورغله فركار ايت die zaak had geen gevolg, vond geene plaats. اورغ orong, een zak, in het bijzonder een zakje van kokosbladen, waarin de rijst van de katoepath gekookt wordt. اورغ oering, de baard in het keepje onder den neus. اورغ in zijn baard praten, in zich zelven preutelen, knorren, wrokken. اورغ oerap, eene welriekende zalve; ook met zulke zelf besmeren, zalven; ook in het algemeen bestrijken. اورغ or bestrijken of اورغ bestrijken; besmeren. اورغ اورغ met kalk bestrijken, witten. اورغ اورغ bestrijken, besmeren. اورغ اورغ vergulden. اورغ اورغ of اورغ de Gezalfde, de Messias. اورغ اورغ de zalving; ook zelf. اورغ اورغ en اورغ, ook اورغ (hetzelfde als اورغ) wisselen, ruilen; in het bijzonder geld wisselen. اورغ اورغ een wisselbank. اورغ اورغ een bankier, wisselaar. اورغ اورغ hetzelfde als اورغ. اورغ اورغ en اورغ, luchten, te luchten hangen, aan de lucht blootstellen; ook vervellen, ruilen. اورغ اورغ kleederen te luchten hangen. اورغ اورغ, aanhoogen, ophoogen, nam. den grond of den weg met aarde. اورغ اورغ aeroetan, worst. اورغ اورغ orej, los, niet vast, ontward, ontbonden; ook losmaken, ontbinden. اورغ اورغ losse grond. اورغ اورغ stofgoud. اورغ اورغ ontbonden. اورغ اورغ zijn hair was losgemaakt. I. S. اورغ اورغ met loshangende haren. I. P. اورغ اورغ en اورغ losmaken, ontbinden, bevrijden. اورغ اورغ het naaisel lostornen. اورغ اورغ het hair losmaken. S. S. اورغ اورغ

مبتن zij maakte haar hair los. اوریکن تیری de gordijnen losmaken. مئوری opengaan; ook losmaken, S. S. داوری losgemaakt worden. کاورین losmaking, ontbinding; ook ontslag van den eed. فئورین bevrijding, loslating.

اوری *oerie*, de nageboorte.

اوس *awas*, *JAF.* klaar en onderscheiden zien en hooren. اوسکن oplettend naar iets luisteren.

اوسر *oesir* of هوسر, مئوسر, verdrijven, verjagen, wegjagen; ook vervolgen, najagen, naloopen, nazetten in den strijd; ook ergens naar toe gaan. اوسرلال wegjagen. اوسر تورن afjagen. مئوسر دان مربکیت S. S. koers naar den wal houden. مئوسر کدارت en zij keerden wederom, den koers houdende naar wal. مئوسر ادیخ لاری مئوسر کدارت daar waren er, die het naar de stad zetten. براوسر in groote menigte nazetten.

اوسس *oesoes*, darm van een mensch of van een dier.

اوسط *osath*, *AR.* in het algemeen het midden van iets; in het bijzonder het middendeel eener sluitrede.

اوسخ *oesang*, oogst van het vorig jaar.

اوسخ *oesong* en مئوسخ, dragen. Het verschilt van hetwelk gezegd wordt van één persoon, die draagt, maar اوسخ van meer dan één persoon; b. v. aan een stok, of in een draagstoel dragen; ook op den schouder dragen, zoo als de koningen gedragen worden. S. S. اورخ اوسخ een drager, of men draagt. اوسخ براوسخ gedragen worden. S. S. مئوسخ فئی eene kist dragen. S. S. اسوشن of اوسخ ۲۰ een draagzetel, draagbaar, draagstoel, palanquin. کاوروشن draagbaar, hetgeen te dragen is. فئوسخ een drager. فئوسخ een lijkbaardrager. دنیا فئوسخ een atlas.

اوسق *oesik*, plagen, tergen. Zie اوسق *oesikh* of اوسق, en مئوسق, plagen, tergen, kwellen, uittarten, aanporren, namel. kinderen om met hen te spelen.

اوسور *oesoer* of *ósoer*, hoofdgeld, zekere belasting.

اوسه *oesah* of براوسه *beroesah*, behoeven, behooren, benoodigd zijn, van doen hebben.

اوسه komt ook voor in de beteekenis van vlijt, naarstigheid, ook van arbeid, werk, en staat dan voor اساه اوسه —. اساه اوسه als het noodig is. تیاك اوسه het is niet noodig; (men zegt hiervoor in den dagelijkschen omgang

اوسه *troesah* of تراوسه *traoesah*, hetwelk zamengetrokken is voor اوسه اوسه).

اوسه اوسه. (تیاك اوسه). اوسه اوسه en تراوسه? اوسه اوسه, bouwen, bebouwen, maken, timmeren. تراوسه

اوسه aker bebouwen. كفل تراوسه aker bebouwen. تراوسه eene taal aanbouwen.

اوسه اوسه, hij maakte of bereidde den weg. تراوسه اوسه gebouwd. مئوسه اوسه

(voor مئوسه aker van مئوسه aker), benaarstigen, bevlijtigen. مئوسه اوسه zich benaarstigen. مئوسه اوسه

اوسه اوسه om die kennis te verkrijgen. تراوسه aker; ook een arbeider. سورش تراوسه aker.

اوسه تراوسه aker, werk, getimmer. تراوسه or تراوسه aker, werk, getimmer.

اوسه تراوسه akerbouw. تراوسه akerbouw. تراوسه akerbouw.

اوسیه *oesia*, de jaren, de leeftijd dien iemand oud is. اوسیه اوسیه اوسیه

اوسیه اک مملیراکن دی سهنگک لیم بلس. اوسیه اوسیه ik verzorgde hem tot dat hij den

ouderdom van vijftien jaren bereikt had. اوسیه اوسیه de vervaltijd van eene schuld.

Zie اوسیه.

اوسه *oewang*, ook اون, jonker, zijnde eene vriend

delijke benaming, waarmede de kinderen der aanzienlijke Maleijers genoemd worden. S. S. فراراش jonkerschap; ook een zekere stand van hovelingen bij de Maleijers. S. S. اوبي *Awong*, de naam van zeker soort van of aardvruchten, اوبى اوغ genaamd. اوغ *oewang*, geld, munt. Zie واغ. اوغ *oewang*. Het komt voor in den zin van كوت اوغ de buitenste muur, daar het geheele terrein in besloten is, de burgwal. S. S. اوغك *oengka* of ائك, een soort van apen, met lange armen, regtop gaande en bijzonder vlug. Verg. ارت. اوغك *oenggol*, hetzelfde als ائك, dobberen, het op- en neergaan van eene schuit, het stampen van een schip. اوغك كفال met het hoofd knikken, schuddebollen. اوغو *oengoe* of اغو, purper, paars, violetkleur. باج اوغو een purperen kleed. اوغ *awap* of *oewap*, ook هارث en هورث, damp, wasem, b. v. van heet water, enz. براوٹ dampen, wasemen. Verg. اسف. اوغ *oewap*, gapen, als iemand die slaperig is. اوغاي *oepaja*, HIND. list, middel, plan. Zie ائاي. اوغام *oepama*, HIND. gelijk als, zinnebeeld, gelijkenis. Zie ائام. اوغٹ *oepat*, en مشوٹ, ook امٹت en امٹت, achterklappen, kwaadspreken, met een schoon voorkomen iemand nithooren en dan aanbrengeen, onder eenen schoonen schijn iemand nagaan, iemand achter den rug belasteren. اوغٹت een lasteraar, achterklapper. اوغٹتاتى laster, achterklap. اوغٹتى *oepetie* en ائتى, schatting, belasting, cijns, tribuut, accijs. اوغٹتى منت schatting verdienen. اوغٹتى ممبرى schatting betalen. ممبرى اوغٹتى

اوغٹتى de belastingen innen. اوغٹتى مشوٹتى schatting betalen. اوغٹتى ملبكت اشكو مشوٹتى دي سقوله مكات en de Engel zeide: gij hebt hem tien van uwe werken tot cijns gegeven. اوغٹتى een accijsmeester; ook cijnsbaar. اوغٹتى *oepas*, het vergiftig sap van sommige boomen en planten, hetwelk, wanneer het zich met het bloed vermengt, doodelijk is; ook vergift in het algemeen. Het verschilt eigenlijk van اوغٹتى hetwelk vergift beteekent uit mineralen getrokken. S. S. اوغٹتى de *oepas*- of giftboom. اوغٹتى met dat vergiftig vocht bestreken. اوغٹتى *opas*, NED. oppasser, boodschapper. اوغٹتى *opakh* en اوغٹتى, een soort van groote dunne koekjes. اوغٹتى *oepakh*, (hetzelfde als اوغٹتى) aanstooken, aanblazen, b. v. het vuur; ook aanporren, twist veroorzaken. اوغٹتى het vuur aanstooken; ook het vuur van twist aanblazen. اوغٹتى een aanblander, aanhitser, opstooker; ook een vuurpook. اوغٹتى aanblazing, opstooking. اوغٹتى *opakh*, de naam van een bijzonder soort van اوبي of aardvruchten. Zie bij اوبي. اوغٹتى *oepaan* en اوغٹتى, polijsten, bruineren, door schuring en wrijving glad en glanzig maken. اوغٹتى of اوغٹتى glad gewreven, gepolijst. اوغٹتى een gepolijste spiegel. Ism. Jat. اوغٹتى بات اوغٹتى goud dat gepolijst is. I. S. اوغٹتى een gepolijste steen. اوغٹتى het hart polijsten. اوغٹتى iemand die polijst of bruineert. اوغٹتى het polijsten; ook bruineersel. اوغٹتى *opakh*, hetzelfde als اوغٹتى, een soort van dunne koekjes. اوغٹتى *oepah*, loon, belooning, huur; ook beloonen, geld geven, iemand voor loon huren.

اوتھه voor loon werken, loon trekken. اوتھه opdat ik u beloone. اوتھه مننتوکن اوتھه کرج arbeidsloon, werkloon. اوتھه کرج het arbeidsloon bepalen, een werk aanbesteden. مان هرگت اوتھه ن طبیب تونک بری اکن دی laat mijn heer aan hem geven zoo veel het loon van eenen arts bedraagt. I. P. اوتھه loon, vracht. اوتھه سہاری of اوتھه سہاری dagloon, daggeld. اوتھه عادتین دبایر قد سہاری براٹ hoe veel loon is men gewoon voor éenen dag te betalen? M. R. اوتھه مغفاهی en مغفوهه beloonen; ook voor loon huren, in dienst nemen. اوتھه داوٹاهی beloond worden. مغفوههکین beloonen, aanbesteden. اوتھه اورغ اوتھه اورغ arbeidsvolk, een arbeider, daglooner. اوتھه کاهن loon trekkend, hetgeen loon waardig is.

اوتھه *oepih* en اوتھه اوتھه, de scheede of schil van eenen pinangboom, waarvan men emmers of waterbakjes maakt, en die men ook gebruikt om iets in te wikkelen, bij voorb. brieven. Het groeit onder aan de bladeren, en omringt den boom geheel. اوتھه اوتھهکین iets in zulk eene schil inwikkelen.

اوتھه *oepie*, hetzelfde als het voorgaande اوتھه اوتھه.

اوتھه *awakh* en اوتھه *awakh*, *MALAB.* het ligchaam (in het Maleisch اوتھه توبه). اوتھه قرهه — (توبه) اوتھه قرهه het scheepsvolk, de bootslieden; ook het hol of ruim van een vaartuig. اوتھه براتق bemand.

اوتھه *oewakh* en اوتھه *oewakh*, een ouder broeder of zuster van vader of moeder, een oom of moei.

اوتھه *oewakh-oewakh*, hetzelfde als اوتھه اوتھه of اوتھه اوتھه, de naam van zeker soort van zwarte apen met lange armen.

اوتھه *awekh*, (men spreekt het gewoonlijk uit *wekh*) ombuigen, krom buigen; ook kneu-

teren. اوتھه قرهه eenen houwer krom buigen. اوتھه قرهه papier kneuteren.

اوتھه اوتھه *khát*, *AR.* alle tijden; in het Maleisch اوتھه کتیک.

اوتھه *oekoer* of اوتھه هوکر, meten, afmeten, b. v. een land, meten met eene maat; ook eene maat. اوتھه دشن جکچقن اوتھه met treden afmeten, aftreden. اوتھه اکورن de meting; ook eene maat. اوتھه سؤکر *ééne* maat; ook met mate, naar vereisch, zoo veel als noodig is. اوتھه مغفوهه meten, de maat nemen. اوتھه مغفوههکین doen meten. اوتھه مغفوههکین meting, afmeting, uitmeting.

اوتھه *oekir* en اوتھه مغفوهه, graveren, insnijden, etsen, b. v. figuren, beelden, letters; ook drillen, gudsen. اوتھه مغفوهه قرههات op edelgesteenten snijden. اوتھه براوکر graveersel hebben, gegraveerd zijn. S. S. اوتھه اکیرن en اوتھه مغفوههکین het graveren, graveersel, graveerwerk. اوتھه قرههات اکیرن een graveerstift. اوتھه مغفوههکین een graveerder; ook een graveerijzer.

اوتھه *oekop*, wierook, reukwerk; wierooken, bewierooken, door iets te branden eenen aangenamen reuk verspreiden. اوتھه اکورن een wierookvat. اوتھه قرههات reukwerk. اوتھه قرههات reukwerk aansteken, wierooken. اوتھه مغفوههکین bewierooken.

اوتھه *oeloe* voor اوتھه هول, de voorste, het begin, de eerste; ook het bovenland. اوتھه کاهنل naar de bovenlanden. Zie اوتھه هول.

اوتھه *awal*, *AR.* het begin, de eerste, gelijk اوتھه اول het einde of de laatste beteekent. اوتھه اول زمان het begin des tijds. اوتھه اول الدین het beginsel van de godsdienst. اوتھه اول هاری oudtijds, اوتھه اول دان de eerste *dâl* (Arab. letter) ter onderscheiding van de *dzâl*. S. S. اوتھه ربيع الاول de naam van de eerste maand in de lente, of van de derde maand

des jaars bij de Muhamedanen; gelijk ربيع الاخر de vierde en جماد الاول de vijfde maand is. *oelat* of هولت, mot, worm, made, kaas-worm. اولت دارق wormen hebben, vol wormen.

اولت *olat*, JAF. hetzelfde als het Maleische ايم vlechten.

اولت *oelit* of هولت, en مئولت, streelen, liefkoozen, b. v. eene vrouw; ook een kind wiegen, om het in slaap te krijgen. مئولت مئولت eene vrouw liefkoozen. I. P. مئولت مئولت heën en weder zachtjes schudden. مئولت مئولت liefkoozen; ook wiegen.

اولت *oelar* of هولر, een slang, adder; ook een worm, rups. اولت تانه een slang, die gewoonlijk in den grond zit en alleen den kop er uitsteekt; dezelve is zeer vergiftig. اولت دارت de slang, die op het land leeft. اولت اير de waterslang. اولت ساوه de groote wringslang, maar die niet vergiftig is. اولت كاین hetzelfde als گيئس de mot. اولت ناك een draak. اولت بلودق een adder. اولت كارغ een soort van waterslang. اولت متهاربي een kleine slang, die den kop in de hoogte houdt en naar de zon keert. اولت مورو de slang van Mozes. اولت ليدبي *cobra capella*. اولت تئكل باج een slang die zijne huid afgelegd heeft. اولت بيس een vergiftige slang. Daar zijn buitendien nog vele andere soorten van slangen bij de Maleijers bekend, als: اولت تدغ, اولت گارغ, اولت تمفخ هاري, اولت چاچ مانوك, اولت فاكور, اولت فوجق, اولت اولغ, اولت دومغ, اولت نيفقه, اولت سارتق, اولت منچيت, اولت كود, اولت جندي, اولت منجاشن, اولت ساوه, اولت سندق, اولت بلودق برهما, اولت بلودق ابو, اولت دارون

اولت سني, اولت كاسي, اولت لانغ, اولت گيرغ. — اولت دفاگمت اونته اولت worden. اولت ملات de slang kruipt.

اولت *oelar-oelar* en اولت MAL. en JAF. een wimpel. اولت *oelor* en هولر, loslaten, vieren. اولت تالي het touw vieren.

اولت *oelor*, een gemeen, veracht mensch. اولت in zulk eenen gemeenen, verachten staat geraken.

اولت *oelas* en هولس, een overtreksel, bekleedsel; ook een vak of gedeelte van eene vrucht, b. v. van een pompelmoes; ook vastmaken, vasthechten. اولت بنتل een kussensloop. S. S. مئولس مئولس een stuk van een citroen. مئولس مئولس overtrekken, bekleeden; vasthechten.

اولت *oelang*, herhalen; heën en weër gaan; dikwijls bezoeken. اولت كات voortgaan met praten, herhaaldelijk zeggen. اولت برخطبت gestadig preëken, aanhouden met preëken. اولت بردياش aanroeijen. اولت بردياش aanhouden met jagen. اولت گرگاجي aanhouden, herhalen, wederdoen; ook telkens, dikwijls, bij aanhoudenheid. اولت wees جاغن اولت هات لاگ هات ongerust zijn. اولت هات تر اولت تر اولت dikwijls herhaald. I. P. اولت الاغن eene herhaling, b. v. in de zang- en toonkunst. اولت الاغن تورات de herhaling der wet (de Maleische benaming van Deuteronomium of het 5de boek van Mozes). اولت بر اولت بر herhalen, telkens wederdoen; ook wederom, herhaaldelijk. اولت كات zijn zeggen herhalen. اولت ليم كال hij herhaalde het vijf malen. اولت كئغري gedurig naar de stad gaan. اولت مئولغ herhalen. اولت مئولغ zijne smeekingen herhalen. اولت مئولغ bij aanhoudenheid. اولت مئولغ herhalen. اولت مئولغ hij herhaalde het.

kneden. اولي beteekent ook eene draaikolk.
 اوليا *owlia* of *oelta*, (het meerv. van اولي) *AR.*
 vrienden, beminden, in het bijzonder van God.
 اوليخ *oeling* en اولغ, waggelen. Zie اولغ.
 اوان *awan*, eene wolk, in het bijzonder eene
 dikke zwarte, welke niet door de zon beschenen
 wordt, terwijl ميگك eene ligte hooge wolk
 beteekent, die door de zon verlicht wordt;
 ook geborduurde of geschilderde wolken.
 برغلغ اوان or اولغ اوان vol wolken, bewolkt.
 اولغ اوان ringsgewijze omgeven met uitgebeitelde
 of gebeeldhouwde wolken. I. P.
 اوان *awan*, ook اولغ, jonker. Zie اولغ.
 اونتت *oentoet*, hetzelfde als انتت, zwellen, ge-
 zwellen.
 اوندغ *oendang* voor اندغ, wet, gezet.
 اونس *oenoes* of اونس en اونس, eene zekere
 gerechtigheid, of belasting.
 اونس *oenoes*, hetzelfde als هونس, gereed, voor
 den dag, vaardig. S. S. مهنونس en مهنونس
 ontblooten, vellen, voor den dag halen. S. S.
 مهنونس het geweer ontblooten. I. P.
 اونق *onakh*, of اونق, een doorn, distel, krom
 als een haak. اونق اونق met eenen doorn
 geprikt worden. S. S. اونق شيطان de prik-
 kel van den duivel.
 اونم *oenam*, een slak. اونم كولت een slakkehuis-
 je. اونم ثرمات zeker edelgesteente.
 اونن *oenan*, eene kermis, jaarmarkt.
 اوور *oewar*, hetzelfde als اور, een soort van dik
 riet.
 اوو *oewah*, hetzelfde als اونق, een oom of moei.
 اويسا *oejsa*, sussen met heên en weêr te be-
 wegen.
 اويت *oizot*, een soort van klimop.

اويغ *oejong*, slingeren, rank, niet wel gebal-
 last zijn; ook waggelen als een dronken man.
 اويغ جانه van iets afslingeren en vallen.
 اويغ ترابيغ naar beneden slingeren.

اه *ah*, *AR.* (een uitroep van droefheid, klagt)
 ach! helaas!

اهدا *ihda*, *AR.* wordt in het Maleisch verklaard
 door منكبوكي كقد جال يث بتل op den regten
 weg leiden. M. M.

اهل *ahal*, *AR.* een volk, de genen die tot eene
 plaats of regeringsvorm of wetenschap of
 godsdienst behooren. اهل الانجيل de Evange-
 listen, of de genen die het Evangelie gelooven.
 اهل السنن de leden der regtzinnige
 kerk (bij de Muhamedanen). M. R. اهل
 السنن de leden der regtzinnige en
 algemeene kerk. M. M. اهل الكتاب die de
 Heilige Schrift bezitten. اهل النجوم sterrenwig-
 chelaars.

اهو *ahow* of *ahoe*, (een woord, hetwelk eene
 sterke uitroeping beteekent) hei daar! holla!
 och! M. R. مك كات لقسمان اهو سكل تون سكلين
 اويغ امقون ارت اين en *Lakhsamāna* zeide: hei
 daar, alle gij heeren te zamen, aan wie dit
 goed toekomt! Hang Toew...

اي *ya*, hij, zij, het, haar, deze, die; ook zij,
 hen, haar (in het meerv.). Het wordt ook, ge-
 lijk het Arab. هو, gebruikt voor اد. Wanneer
 de welluidenheid het vordert, dan zegt men
 ايله دي *dija*, اي نبي hij is de Profeet. Mi-r. دي
 hij is het. اي ايفون hij zelf, hij of
 zij is, die. يا ايت dat is, dat wil zeggen, namelijk.
 دن ايله ككاسه الله en hij is de Geliefde Gods.
 اي سنديري of Mi-r. اي اين dezelfde, deze.
 اي سورش hij zelf, hij in persoon.

جوت hij alleen. دي داتخ اكن دي. tot hem komen.

ايا *zā*, ja, mijn heer. ايا تونك. ja waarlijk! ايا اياه اكن. ik ben het. اياك ja zeggen, toestemmen.

ايا *ajā*, hetzelfde als ايق, eene zeef.

ايا *šāpan* of هياك, de spijs die van de tafel eens konings overblijft, en waarop anderen onthaald worden. S. S. Van daar in het algemeen spijs, die voor anderen overblijft. ماكن اياك اورغ. van iemands tafel eten, door iemand onderhouden worden.

ايا *šbe* of ايو, moeder, moer. Het wordt gewoontlijk van menschen gebruikt, doch ook somwijlen van dieren, als van buffels, reebokken, enz. Het wordt ook wel gebezigd als

eene vriendelijke beaming, gelijk wij zeggen: moedertje. S. S. ايب باث (zelden باث ايب) de ouders. M. R. ايب ايسن de hoofdader van eene goudmijn, daar alle de andere aderen

aan hem oorsprong hebben. ايب او ايب تان. of ايب او ايب تان. de duim. ايب سوئي de hoofdruiter. ايب او ايب تان de hoofdbol van het gewas *temoa*, waaruit de plant haren oorsprong neemt. ايب نكري de hoofdstad. ايب او ايب تان een konijn van eene dier.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd. ايب او ايب تان een moeder hebben. ايب او ايب تان een moeder hebben. ايب او ايب تان een moeder hebben. ايب او ايب تان een moeder hebben. ايب او ايب تان een moeder hebben.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

ايا *šab*, treurig, bedroefd; bedroefdheid, bekommering, اياك حال ايب. wees over die zaak niet bedroefd.

idjoe of هلیجو, anders gezegd گومت, eene groeibare zelfstandigheid, veel naar paardenhaar gelijkende, en hetwelk aan den stam van een bijzonder soort van palmboom, انر, genaamd, wast. *idar*, omgaan, rondgaan, rondloopen; b. v. gelijk de zon aan den hemel, of een beker in het drinken, enz. ایدر ککانی کبیری regts en links omgaan. اداري en مئداري door- gaan, rondwandelen. اداري شانگي door- trekken. I. P. فاتک مئداري سگن نگري, راج ۲. فاتک مئداري سگن نگري, راج ۲. ik door- wandelde alle de koningrijken, en vond niet eene gedaante zoo als die van *Indarā Patarā*. I. P. مئداري عالم de wereld rondreizen. I. P. مئک تهمان امس فرایدرکن den gouden beker liet men rondgaan. I. S. ایدر, rondom; kringsgewijze, in de rondte. اداري rondgang. انوارن om- wenteling, omloop. چنت کاسه یخ تیداک برگفتوسن. چنت کاسه یخ تیداک برگفتوسن. eene genegenheid, welke niet zal ophouden te be- staan, zoo lang zon en maan hare loopbanen volbrengen. (Deze woorden vindt men in de inleiding van vele Maleische brieven.) *idar-idar*, سار, behangsels die rondom eene tent of loots geplaatst worden, bij het ge- ven van feesten. ایدر, هداشن en اداتن, هیدغ, opdisschen. ایدش de disch. *idam* of هیدم, belust zijn; b. v. de vrou- wen, wanneer zij zwanger zijn; ook belust- heid; ook wellustig. مئیدم, belust zijn, wellustig zijn. ایدم, hetgeen, waarop men belust is. مئیدم, een belust, wellustig mensch. ایدم, belustheid, wellust.

ejdan, سار. (in het Maleisch گیل) gék, dwaas, dol, zinneloos. کایدانی dwaasheid. *idah* en مئیده, een geschenk zenden. مئیده een geschenk in het algemeen; een geschenk aan eene vrouw, om haar te bekooren, be- staande in eenen ring, bloemen, pinang, enz. *ajer*, water, vocht, sap; ook rivier, glans op eene stof. ایر or فایو of ایر اننه brak water. ایر rivier-water. ایر فایو moeraswater. ایر putwater. ایر سومر of ایر فربگی regenwater. ایر or فایو of ایر مائس versch of zoet water, in tegenoverstelling van ایر ماس en ایر روت و ایر زوت-, zeewater. ایر تلغ stillstaand water. ایر توهر vlak, ondiep water. ایر دالم diep water. ایر or فایو of ایر سمات of ایر هفغ of ایر جرنه of aiver, helder, onvermengd water. ایر مولت of ایر لون of ایر مومر or ایر کومر or ایر کومر or aiver, zever. ایر کومر or aiver, zever. ایر گورگور or aiver, zilverwater. ایر گورگور or aiver, zilverwater. ایر باهر or ایر بوتق or ایر کابر or کور or aiver, troebel water. ایر باهر or aiver, troebel water. eene groote afwatering. ایر بسر hoog water, wátervloed; ook de vloed. ایر فاسغ wassend water, de vloed. ایر سورت de ebbe. ایر کچل laag water. ایر به eene groote afstroming van water, gelijk in den regentijd. ایر سبغ afflo- pend, overvloeiend water. ایر شالر stroomend water. ایر هیدغ snot. ایر بکو gestremd, dik water, ijs. ایر سنی dun water, pis. ایر سوسو melk. ایر سگن wijn, druivensap. ایر سگن koel water. ایر فانس or ایر هانت or ایر سومر water. ایر فانس or aiver, kokend water. ایر سمبلیغ wijwater. ایر دعا gezegend water. ایر کسقتین gewijd water, gebruikt bij het afleggen van een eed. ایر مندی badwater. ایر بوه sap van vruch- ten. ایر مازر tranen. ایر مازر rozenwater. ایر مازر homig. ایر امس verguld-

sel. gebrand of gedistilleerd water. ایر برکوکس.
 stroop. ایر گول ongekookt zuikerwater,
 sap van het zuikerriet. ایر بطم terpentijn-olie.
 ایر بواشی inkt. ایر دوات. ایر لیج-olie. ایر بیج رام
 daauw; ook water, hetwelk uit eene rivier
 door putten, scheppen, opmalen, hoozen, of
 ook door opzettelijk opstoppen, langs kana-
 len over het gezaaide geleid, of over hoog
 en droog land gebragt wordt. ایر زمذم water
 uit eene beroemde put, zoo genaamd, het
 welk alle onzuiverheid wegneemt. ایر کنج
 rijstwater, stijfsel. ایر تفتح dun beslagen meel.
 ایر تقوی of ایر تقمیں het geboorte-water, waar-
 in het kind ligt. ایر مپبرغ eene rivier over-
 trekken. ایر سات eene bron, wel. ایر
 eene waterleiding, goot. ایر انق eene beek.
 ایر موک de glans van het gelaat. ایر موک
 eenen glans op het aange-
 zigt van zijnen koning brengen. ایر ثورو M. R.
 het vocht, dat uit eene zweer komt. ایر
 boordjes rondom het borduursel. ایر
 stoelgang, ontlasting hebben, water lozen. ایر
 water geven. ایر متان zijne oogen zijn voch-
 tig, vol tranen. ایر I. P. ایر water geven, of
 doen geven. ایر کایارن waterachtig, vol water.
 ایر een houtgewas, zoo genaamd. ایر
 soort van bamboes, dat water in zich bevat.

ایری , ایری *íri* of *íri*, haten. Zie ایری.

ایر *ajer-ajer*, de naam van zekere vrucht.

ایر *ira-ira*, draden in het hout.

ایر *írot* of *ejrot*, scheef, schuins, bogtig; ook
 scheef van lijf, gedraaid, b. v. als de eene schou-
 der hooger dan de andere is, of de beenen krom
 zijn; ook buigen. ایروتن en ایروتن eene bogt,
 kromheid, scheefheid. ایروتن wringen, buigen.

ایر *írit*, slepen, naslepen. Zie هیرت.
 ایرس *íris*, snijden, kerven, hakken. Zie هیرس.
 ایرغ *írong* en ایرغ, eene kruik, steenen flesch,
 drinknap. ایرغ جمبو de naam van zeker soort
 der *djamboe*-vrucht.

ایر *íroes*, een stuk hout hetwelk men gebruikt
 om rijst, die gekookt wordt, te porren en
 om te roeren, of ook uit te scheppen.

ایر *íroes*-en ایروس, besprenkelen. ایر
 met water besprenkelen.

ایرغ *írang* of ایرغ, bont en blaauw, nam. door
 slaan.

ایرغ *íring* of ایرغ, volgen, achter gaan, geleid-
 den, in gezelschap gaan; ook afhankelijk zijn;
 ook een geleide, een gezelschap, gevolg; ook
 achterna, benevens. ایرغ in eene rij geplaatst
 zijn. ایرغ volgen. I. P. ایرغ
 achter malkander gaan. ایرغ volgen, achter
 iemand gaan; bijblijven, gezelschap houden;
 ook achterna. ایرغ دی تم Hem (name-
 lijk God) volgt geen daarna. M. M. ایرغ
 geleid, gevolgd worden. ایرغ ساکی
 met eenen knecht achter zich gaan. ایرغ
 en ایرغ volgen, vergezellen, begeleiden.
 ایرغ میت ter begravenis gaan, achter een lijk gaan.
 ایرغ geleid, vergezeld worden. ایرغ
 دفتون براغت فاکت ایرغ کارن فاکت تیاد
 indien de ko-
 ning vertrekt, zal ik hem vergezellen; want
 ik kan van Zijne Majesteit niet scheiden. S. S.
 ایرغ geleide, gevolg; ook een volger in
 den stoet, een gezelschap. ایرغ
 aankleefsel, aanhangsel, gevolg, stoet, geleide.
 ایرغ benevens, bezijde, ter zijde. ایرغ
 of ایرغ een dankkoor. ایرغ
 of ایرغ van ter zijde.

ایسٹ *isap* en هيسٹ , zuigen , opsnuiwen; ook rooken. مٹيسٹ aan de borst zuigen. مٹيسٹ سروسو روکو een sigaar rooken. ٹيسٹ een zuiger , een rooker; ook iets waaraan men zuigt, een tabakspijp.

ایسٹ *ejsakh* en ايس , aamborstigheid, benaauwdheid op de borst. ايسق کن ايسق hij is aamborstig.

ایسٹ *ejsokh* , (men spreekt het gewoonlijk uit *bejsokh*) morgen , de volgende dag. ايسق ۲ des anderen daags; ook naderhand. ايسق ٲاگي morgen vroeg. ايسق ٲاگي morgen of overmorgen, te eeniger tijd. S. S. ايسق هرين of ايسق هاري of کائيسوکن هرين of کائيسوکن ايسوکن هرين morgen, de volgende dag, des anderen daags. ايسق ٲاگي هرين of ٲاگي کائيسوکن هرين of ٲاگي کائيسوکن هرين op den volgenden dag. S. S.

ایسٹ *isie* en ايس , vullen , indoen. Zie ايس . ايسق *izang* en برايسق , een die half mal is, die een slag van den molen weg heeft. S. R.

ایسٹ *ingat* , denken , opmerken , acht geven , bedenken , opletten , behartigen , herinneren ; gedachtig , op zijne hoede zijn , zich wachten ; ook bijkomen uit eene flauwte ; ook gedachte , aandacht , oplettendheid , voorzorg. ايسق ٲاگي goed opletten. ايسق ٲاگي tot zich zelve of tot zijne bewustheid komen ; ook zich wachten . ايسق ٲاگي aan-zijnen of ٲاگي ايسق کن ٲاگي vader gedenken . ايسق ٲاگي zich wachten of hoeden van . ايسق ٲاگي op zijne hoede zijn , oppassen , acht geven , zijne gedachten op niemand laten gaan en zóó waarnemen . ايسق ٲاگي لوٲ ايسق ٲاگي ! I. P. ايسق ٲاگي of ايسق ٲاگي zijne bewustheid verliezen . ايسق ٲاگي opletten ;

ook te binnen komen , gedenken. ايسق ستله اي als men dit zeggen hoorde , kwam hij op zijne vrouw te denken . ايسق ٲاگي هارس ترايسق gedenkwaardig . ايسق ٲاگي onthouden . ايسق ٲاگي opletten , acht geven , gadeslaan . ايسق ٲاگي gedachtig zijn , gedenken . ايسق ٲاگي bedenken , opletten , gadeslaan , onthouden . ايسق ٲاگي سائت ter dege opletten . M. R. ايسق ٲاگي zich wachten , op zijne hoede zijn . M. R. ايسق ٲاگي اولهم ايسق ٲاگي در ٲاگي مارجان ! M. R. ايسق ٲاگي let wel op ! I. S. ايسق ٲاگي van zijne bezwijming bekomen . ايسق ٲاگي gedenken , onthouden ; ook in bedenkning geven , in gedachten brengen , vermauen , waarschuwen . ايسق ٲاگي vermaand , indachtig gemaakt worden . S. S. ايسق ٲاگي te binnen brengen . ايسق ٲاگي gedachte , herinnering , geheugenis ; ook eene vermaning . ايسق ٲاگي aandacht . ايسق ٲاگي aandachtig . M. R. ايسق ٲاگي een gedenk-offer . ايسق ٲاگي denkbaar , denkelijk , hetgeen in acht te nemen is ; ook gedachte , herinnering . ايسق ٲاگي de gedachtenis , het geheugen ; ook gedachte . ايسق ٲاگي een memorie-boekje .

ایسٹ *ingar* of هيسق , hetzelfde als گمشد , luidruchtig zijn , razen , tieren ; ook geraas , getier , misbaar . ايسق ٲاگي bulderen , razen , getier , geweld maken ; ook geraas , getier .

ایسٹ *ingas* of ريسق , de naam van zekeren boom .

ایسٹ *ingoes* , snot . ايسق ٲاگي snolterig , een druipneus . ايسق ٲاگي besnot , snotterig zijn .

ایسٹ *ingin* , lust , begeerte hebben , verlangen , genegen zijn ; ook begeerte , drift , zinnelijk verlangen . ايسق ٲاگي belust worden . S. S. ايسق ٲاگي

دشن Mi-r. naar eene vrouw-begeerig zijn. Mi-r. دشن
met lust. براوله ایشان de begeerte verkrij-
gen. ترايشن begeeren, verlangen, enz. ترايشن
begeerlijk. كايغينى lust, begeerte, genegen-
heid, gading, begeerlijkheid, zinnelijke lust,
dierlijke drift; ook begeerlijk.

ایغو *ingoe*, wijnruit (zekere plant).

ایغو *ingah-ingah*, kindsch zijn, namelijk door
ouderdom, zwakheid, enz. توهله راج ایت توهله
سکاغ راج ایت توهله راج ایت توهله
نه دان ایغو راج ایت توهله راج ایت توهله

ایغو *ipar* en هیغو, een zwager, zwagerin, schoon-
broeder, schoonzuster. ایغو لاکت, een zwager.
ایغو فرمغون eene zwagerin.

ایغو *ejpokh* of ایغو, een taschje of zakje van
bladeren gevlochten, waarin de Maleijers ge-
meenlijk de toebereide sirih doen en bij zich
dragen. S. S. Ook in het algemeen eene sirih-
doos.

ایغو *ejpoh*, *MAKAS.* vergift, venijn. برایغو met
vergift bestreken worden. Hhamz.

ایغو *ajakh* of ایا, eene zeef, wan; ook een
sjoep of bak, waarin men metalen wast;
ook ziften. ایغو کاکر kalk ziften. ایغو of ایغو
een stel zeefjes die in elkander sluiten. متایغو
ziften, wannen. ایغو ایغو de zifting; eene zeef.

ایغو *iko*, *JAV.* deze, dit.

ایغو *ika-ika*, een soort van watermos.

ایغو *ikat*, binden, aanbinden, toebinden, vast-
hechten, sluiten, omsingelen; ook beleggen,
afzijdigen; ook een band, knoop, boei, kluis-
ter, bos, bindsel, bundel. ایغو ایغو eene slag-
orde. ایغو ایغو de slagorde werd ge-
broken. ایغو ایغو een gordel, buikband,
lendenband. ایغو ایغو رومه دشن بات دان کاکر
نفس ایغو de deur van het huis toemetselen. M. R.

ایغو ایغو den band losmaken, ontknoopen.
ایغو ایغو een band die in den knoop gegaan
is. ایغو ایغو gevangen, gebonden, gesloten. ایغو
ایغو ایغو wiens handen gebonden zijn.
ایغو ایغو ایغو de deur is nog gesloten. I. P.
ایغو ایغو binden, vastmaken, aanhechten.
ایغو ایغو ایغو de wapenen aangorden. ایغو
ایغو ایغو den strijd aanbinden, het leger in slag-
orde stellen. ایغو ایغو een lied opstellen.
ایغو ایغو ایغو met steenen beleggen. ایغو ایغو
eene rivier afdijken. ایغو ایغو ایغو ter dege vast-
binden. S. S. ایغو ایغو beslagen, verbonden,
b. v. ایغو ایغو ایغو een met goud beslagen
doosje. ایغو ایغو binden, vastmaken; ook
doen binden. ایغو ایغو ایغو aan zijne han-
den vastmaken. ایغو ایغو ایغو een lied dichten.
ایغو ایغو ایغو een band, bindsel, verbinding. ایغو
ایغو ایغو ایغو een dichtstuk, gebonden reden. ایغو
ایغو ایغو ایغو een band, bindsel, aan-
bindsel, gordel; ook een binder, aanbinder.
ایغو ایغو ایغو den band losmaken. ایغو ایغو
eene verbinding, bindsel.

ایغو *ikot*, volgen, navolgen, vervolgen; ook
opvolgen, nakomen, gehoorzamen; ook met
iemand's gevoelen overeenkomen, naarvolgens.
ایغو ایغو ایغو zijnen heer volgen. ایغو ایغو
opvolgen hetgeen zij zeggen. S. S. ایغو ایغو
مان ایغو ایغو wat gij, Hoofd, aan-
raadt, zal ik opvolgen. S. S. ایغو ایغو ایغو
waar gaat die weg heen? ایغو ایغو ایغو
ایغو ایغو ایغو volgens die gewoonte. ایغو ایغو
ایغو ایغو ایغو en het geen verder volgt.
ایغو ایغو ایغو ایغو achtervolgens, herhaaldelijk.
ایغو ایغو ایغو ایغو volgen, navolgen, aanhangen, vervolgen.
ایغو ایغو ایغو ایغو van achteren volgen. S. S.

هاس een taal naspreken, zoo als die voorgezegd wordt. S. S. den weg volgen. Isk. zijne lusten opvolgen. gevolgd, vervolgd worden. hij volgde het gebod van zijnen heer op. vervolgde worden. hij werd vervolgd of zij werden vervolgd. S. S. navorolgen, achterna. L. S. navorvolging, opvolging; ook een voorbeeld van navolging. in navolging; ook bij beurten. bij beurten zingen. een volger, gevolgd, trein. een geleide.

de staart; men gebruikt ook dit woord om het getal uit te drukken van zulke dieren die een staart hebben; het beteekent ook aanhangsel, achtertogt, trein. de buitenste hoek van het oog; ook een blik, opslag van het oog. schuins, ter zijde zien. I. P. een ossenstaart. twee of drie stuks olifanten, paarden, ossen. één hond. één kameel. één vogel. één vlieg. één hoen. twee varkens. onder het gevolg van den Vorst.

krullen (onzijd. werkw.), nam. het haar; ook vlechten; ook eene krul. matten vlechten. gekruld.

een visch. een visch. zeevisch. riviervisch. drie visch-soorten. een kleine plat-

visch. de stompeus. de geelstaart. de kaalkop. de rog. de pampel. karper. scharretjes. gezouten visch. ingelegde visch. die verondersteld wordt, de aarde te ondersteunen.

een rib. In het Maleisch op eene bijzondere manier dansen. laat hem dansen!

slingeren, nam. eene pijl. S. S. verlangen, lust hebben tot iets. verlang er toch niet na!

overhellen, gelijk een schip; opmerken, acht nemen, gadeslaan, het oor leenen. luisteren naar, acht geven op.

bevallig, aantrekkelijk, schoon, bekoorlijk, sierlijk, uitmuntend, aangenaam. voortreffelijk is onze Profeet. S. S. zeer schoon van gedaante. zijne gezegden zijn uitmuntend. bevalligheid, schoonheid, sierlijkheid, aantrekkelijkheid, voortreffelijkheid.

een hoen. Zie. gestadig loeren. hij loerde van verre.

het geloof in het algemeen; in het bijzonder het godsdienstig geloof. gelooven, geloovig

ایو *ajow* (een uitroep van droefheid en klagt; ook van teederheid; ook van opwekking en aansporing), och! ach! welaan! kom! ایو بفاک! ach! mijn vader! ایو ائکتله سام^۲ kom, neemt gelijkelijk op. مغایو klagen, beklag doen.

ایو *ijoe* of هیو, de haai. ایو فراع de zwaardvisch. ایوان *iwan* of اوان, PERS. een koninklijk hof of paleis; ook eene opene galerij; ook een regthuis of regtbank.

ایو *ijoe*ta, beter ایوت, جوت, een millioen. ایون *djoen*, en مغایون, heên en weêr slingeren, wiegen, zoo als de Maleijers doen met eene wieg, die aan den zolder hangt; ook slingeren, gelijk een dronken mau doet. ایونکن heên en weêr trekken, b. v. aan eene wieg; wiegen. ایوننی eene wieg.

ایه *djah* en ایهند (hoftaal), vader, nam. van Vorsten en aanzienlijke Grooten. ایه بنداک mijne ouders. Dj. M. ایه بندان zijne ouders. I. P. ایه نین mijn grootvader verhaalde aan mijnen vader. I. P.

ایه *djoh-djoh*, eene wieg. M. R. Verg. ایون. ایه *ajahanda* (hoftaal), hetzelfde als ایه, vader van Vorsten en Grooten. S. S.

ایه *anjoet* en هاپت, of برایت, drijven op het water. مکت فراه ایت al drijvende. برایت^۲ en die schuit dreef op het water.

ایه *anjar*, JAV. nieuw. رومه ایو een nieuw huis. ایه *anjir* en هاپر, vunzig, stinkend. کاپیرن vunzigheid.

ایه *anjam*, en مغایم, of انجم, en مغنجم, vlechten, doorvlechten, in elkander werken, b. v. touw, of eene mand. تراپم gevlochten.

ب *b*, de tweede letter van het Arabisch, Persisch en Maleisch Alphabet, genaamd با *ba*. ب is ook het teeken voor het getal twee, volgens de wijze der Hebreën. ب wordt ook dikwijls voor de werkwoorden en andere woorden gesteld, en geeft daaraan dezelfde kracht als بر; b. v. بباتق voor برباتق keeren, wenden. بتیگت voor برتیگت met zijn drieën. Zie daaromtrent verder op ب. — ب voorts gesteld zijnde voor een zelfstandig naamwoord, beteekent zoo veel als *in* of *met*, b. v. بده اونه باث اذن برماین vader heeft verlof gegeven om met de prauw naar dat eiland uit spelen te varen.

باب *bab*, AR. eene deur of poort; ook een hoofddeel of hoofdstuk van een boek, een kapittel.

بابا *babā*, HIND. eene benaming, welke men aan het kind van een voornaam persoon geeft.

باب مشرق *bābi* en بابی, een varken, zwijn. باب جنتی een beer, het mannetje van een varken. باب بتین eene zog, het wijfje van een varken. باب مود انق of باب een big. باب دوغ een zee-varken, tonijn. باب هوتن (چلغ anders gezegd) een wild varken. باب روس een soort van varken met bijzonder gekrulde slaganden, die boven den snoet uitkomen en eenige gelijkenis hebben met de hoornen van een hert. باب هاء een ham. باب ایکن een groote, smakelijke visch, die in de Moluksche zeeën veel gevangen wordt; op eene bijzondere wijze met foelie toe bereid, wordt dezelve veelal, als een keurig geschenk, van de Moluksche Eilanden naar Java gezonden.

بابت *bábat* of ببت, en ممبابت, bewinden, omwinden, omwikkelen, gorden, aangorden, een doek om eene wond enz. binden; bakeren; ook een gordel, band. دبابت bewonden worden. S. S. تربابت, bewonden. ممبباتى omwinding, omgording. كىباتى hetgeen omwonden is of kan worden.

بابت *bábat*, schoonmaken, nam. een erf of stuk land, door het gras of onkruid daarvan weg te kappen. .

بابر *báber*, ontbinden, losmaken, nam. de zeilen, om ze in te nemen.

بابى *bában*, een last, vracht, pak; ook onderwerp. باى باغ سقوله ongeveer tien pakken. باى سورت het onderwerp van eenen brief.

بابو *báboe*, *JAV.* (in het Maleisch اينغ) eene minne of oppasster van een kind. ما بابو of بابو is ook een titel van onderscheiding, welken men aan eene vrouwelijke bediende geeft.

بابى *bábie* en باب, een varken. Zie باب.

بات *báta*, een baksteen, gebakken steen. Zie op het ondervolgende woord بات.

بات *bátos* en باتو, een steen, in het bijzonder een steen, welke van natuur gegroeid is (terwijl *báta* een gebakken steen beteekent); ook eene klip of rots. Het wordt tevens, even als gebruikt, om het getal van sommige voorwerpen aan te duiden. بات كىسارن een molensteen. بات اساهن marmer. بات قولم of بات قغاسه of بات منچاننى een slijp- of wetsteen. بات ترتون or بات باكر een toetssteen. بات اورچيئن or بات فانجونن een baksteen. بات برانى een zeilsteen. بات برسارغ or بات تمبل een spongieuse steen, puimsteen. بات كارغ een koraalklip,

rots. ۲. بات بركشغ or ۲. بات بركشغ ۲. جكلو كوللوي سفرت دالم سورتك اين كوتام كجديكن بات بركشغ ۲. indien zij den inhoud van dezen mijnen brief niet nakomt, zoë zal ik uwe stad tot een steenhoop maken. بات انتق steengruis. بات فنديوگ or بات دوگت gruissteen. بات سنى of بات فنديوگ het dieplood. بات كايل het zinklood van eenen hengel. بات كفال de hoofdschedel, het bekkeneel. بات مملقر or بات ملوتر eenen steen werpen. بات مگتنق eene aarden kom of kopje. بات باربات het graveel. بات چرمى een gezwel in den buik. بات جور een die op het anker past; ook iemand, die op het voorstevan van een vaartuig moet letten op klippen en steenen in de rivieren. بات توکخ een metselaar. بات چرمى Moskovisch glas. بات همقرکن eenen steenen vloer leggen. بات تىگت سبات ۲. بات كىگي سبات ۲. بات تىگت سبات ۲. drie stuks edelgesteenten.

بات *báti*, *JAV.* gewin, winst, baat, voordeel. In het Maleisch لاب.

باتر *bátor*, *JAV.* een gezël, medgezel; ook kruijer, drager, lastdrager.

باتس *bátas* (van het *JAV.* واتس), eene grenscheiding, grenspalen. باتس تانهرن ايت tot aan de grenzen van zijn land. باتسكى eene grenscheiding maken. باتسكى فربناسى eene scheiding.

باتغ *bátang*, een paal, spaak, staaf, stam, stok, tronk, steel. Het wordt ook gebruikt, om het getal van sommige voorwerpen, als boomen, balken, rivieren enz. uit te drukken; in het algemeen iets, dat lang en rond is, gelijk een cilinder. باتغ سات ۲. باتغ سات ۲. باتغ سات ۲. باتغ سات ۲. باتغ سات ۲. de hals van eene flesch. باتغ توبه de gestalte des

ligchaams. *bátch* de steel van eenen schep-
lepel. *bátch* de hals of de nek. *bátch* de
steel van eenen rijsthalm. *bátch* de hoep
van eenen ring. *bátch* één balk. S. S.
bátch één pinangboom. *bátch* een rivier.
bátch een langwerpige gewel. *bátch* eenen steel
of stam hebben. *bátch* eenen steel of stam
maken of hebben. *bátch* *amss* *dan*
dan *bráonkn* *amss* *dan* *bráonkn* *amss*
somas, dat hun rijstgewas gouden vruchten, zil-
veren bladen en spinsbekken stelen hadden.
S. S. *bátch* of *bátch* de lengte van iets dat
lang en rond is, gelijk een kussen, wordende
de einden *moók* genaamd; van daar een over-
treksel, sloop. *bátch* het overtreksel van
een kussen. *bátch* een overtreksel hebben.
bátch een kussen welks overtreksel
geel is. *bátch* *sluitboom*, b. v. van eene stad
of rivier. S. S. *bátch* *gor* of *bátch*
de boomwachter. S. S.

bátong-bátong, de naam van een soort
van schelpvisch.

bátokh, hoesten; ook de hoest. *bátokh*
oré *ait* *laók* *bróom*
die persoon hoest sterk en
heeft de koorts. *bátokh*.

bátokh, een kokosdop. Zie *temóoré*.

bátikh of *bátikh*, lijnwaad schilderen. Zie *bátch*.

báttil, een bekken of kom; een pot om
water uit te drinken of om de voeten te
wasschen. *báttil* *smé* een bijzonder soort van
schuitje of vaartuig. I. P. *báttil* *flamas* een
groot waschvat, waarin men met het ge-
heele ligchaam kan zitten.

bátin, het tweede Hoofd in sommige Ma-
leische districten; ook het Hoofd van som-

mige plaatsen zelf. *bátin* de Opperste over
de mindere Hoofden.

báttoe, steen. Zie *bát*.

báttej, beter *báttej*, slagten, dooden. Zie *báttej*.

bátikh en *bátch*, lijnwaad schilderen. Zie *bátch*.

bádja of *oák*, ook *oák*, staal. *bádja* is ook
zekere bereiding, waarmede de tanden worden
zwart gemaakt.

bádja, drek, mest, om het land vet te maken;
ook een ploeg. *bámáák* bemesten; ook ploegen.

bádjoe of *oák*, een rok, opperkleed, ge-
waad, hemb, lijfje. *bádjoe* één rok of kleed.

bádjoe een rok met mouwen. *bádjoe*
een wambuis met lange en wijde mouwen,
die neêrhangen, gelijk door de Arabieren
wordt gedragen. *bádjoe* een wapenrok,
pantser. *bádjoe* een borstharnas.

bádjoe *geharnast*. *bádjoe* *dad* een kleed
dat van voren open is. *bádjoe* *dalm* een hemd
of onderkleed. *bádjoe* *oák* een Japansche kabaai.

bádjoe een rokje met halve mouwen. *bádjoe*
of *oák* een kleed met lange naau-
we mouwen, welke men optrekt of opplooit.

bádjoe een rokje met gladde mouwen tot
aan de hand toe. *bádjoe* *oák* een lang gewaad
van zijden stof, enz. dat tot over de knieën
neêrhangt. *bádjoe* *oák* een Maleisch kleed.

bádjoe *oák* een rok zonder mouwen. S. S.
bádjoe *oák* een kort rokje, een wambuis.
een gewaad, dat men bij het bidden gebruikt.

bádjoe *oák* het voor- of achterpand van het kleed.
bádjoe *oák* de opening van het kleed, welke
beneden den hals voor de borst komt. *bádjoe*

bádjoe *oák* of *bádjoe* *oák* de knopen. *bádjoe*
of *bádjoe* *oák* het halsgat van het kleed.

برباچ een kleed aanhebben of aantrekken. برباچ gekleed met. برباچ جبہ in een tabbaard gekleed. برباچ بسي دان زره دان باچ رنتي. برباچ verschillende soorten van harnessen aanhebben. باچ *bádjoë* of باجو of اورغ باچ , een zeeschuimend volk van dien naam.

باچ *bádji* of باجي , eene wigge.

باجچ *bádjing* of *bádjang*, zich warmen bij het vuur.

باجچ *bádjing*, een inkhoorn. باجچ سئیکر één inkhoorn.

باجچ *bádjakh*, ook باجن , op zee rooven; ook een zeeroover, beteekenende ثپامن een land- of struikroover. ممباچ of ممباجن op zee rooven. ثمباچ of ثمباجن een zeeroover, zeeschuimer. فراه باچ een roovervaartuig, een kaper. باچقله فراه باچق یغ داخ دثسیسراین deze kust wordt door vele roovervaartuigen bezocht.

باجن *bádjan*, een vat in het algemeen, eene kom, schotel, aardewerk.

باجن *bádjon*, op zee rooven; ook een zeeroover. Zie باچق.

باجو *bádjoë* of باج , een rok, kleed, opperkleed, gewaad. Zie باج.

باجي *bádjie* of باج , eene wigge.

باج *bátja*, en ممباچ of ممباچ , lezen, voorlezen, opzeggen; in het bijzonder uit den khorân lezen. باچ دالم هات bij zich zelve opzeggen, zonder geluid te geven. *bismi-Allah* (dat is, in den naam van God) zeggen. I. P. ممباچ حکایت سثاي. ممباچ gebeden opzeggen. فراه باچقله eene geschiedenis lezen, om er nut uit te trekken. S. S. دباچ gelezen worden; gelezen zijn. ممباچان or ممباچان lezen; ook doen lezen. کبچان lezing, prediking. باچان leesbaar. ممباچ een lezer, voorlezer.

باچ *bátji* en باجي , een soort van dissel.

باجق *bátjokh*, kappen, een wond toebrengen met een scherp wapen.

باجي *bátjie* en باچ , een soort van dissel.

باد *bád*, *PERS.* wind. بالا باد (in het Maleisch دباره اش) bovenwinds. زیر باد (Mal. دباره اش) benedenwinds.

بادغ *bádong*, eene borstplaat, een ringkraag. ببادغ or ببادغ eene borstplaat aanhebben.

بادق *bádakh* of بدق , een eenhoorn, rhinoceros, neushoorn. باق گاجه een rhinoceros met één hoorn op den neus. باق کربو een rhinoceros met twee hoornen. باق تندق or باق تول de hoorn van den rhinoceros. باق منکيلت de rhinoceros likt (hetgeen genoegzaam is om iemand te dooden). باق لیده eene bloem of plant van dien naam.

بادم *bádam*, *PERS.* een amandel. فراه بادم een amandelboom. باده بادم de amandel. بادم برکولت kraakamandelen.

بادي *bádej*, rukwind; ook storm.

بادي *bádie-bádie*, een mes, een kleine platte ponjaard.

بار *bára* or باره , eene gloeiende kool, heete asch. بار ائي eene kool vuurs, gloeiende kolen. بار ايشن eene bedpan; ook gloed. بار ايشن de roode duizendbeen.

بار *bára* or باره , eene zweer, groot gezwel, dat hard en rood is; een gezwel met vele oogen; eene ontsteking. باربات een gezwel in den buik. بار باتخ een langwerpige gezwel als een stok. بارتمغورغ or بارتبارث een gezwel gelijk aan een kokosdop. بار دالم een inwendig gezwel. بارسیستق een gezwel in de borst met hoest en benaauwdheid. بربار een gezwel hebben.

بار *bâri* of باري, *PERS.* God, Schepper.

بار *bâri-bâri* of باري, ook بارس, een soort van vliegjes. Zie بارس.

بارت *bârat*, west, het westen. اثن بارت de westenwind. بارت orه كباره سبله بارت, westwaarts. بارت داي zuid-west. بارت لوت noord-west.

بارت *bârot*, gorden, omwinden, zwachtelen, b. v. kleine kinderen; ook verbinden; ook een gordel, een zwachtel om den middel der vrouwen onder het kleedje. داد بارت een borstgordel. بارت ميمبارت gorden, omgorden, zwachtelen; ook eene wond verbinden.

بارس *bâris*, eene streep, lijn, regel; ook een klankteeken, hetwelk boven of onder de letter of lettergreep geplaatst wordt; ook een gelid, rij, nam. van krijgslieden. بارس بربارس gelijnd, gestreept; ook exerceren, zich in den wapenhandel oefenen. بارس eene bende krijgsvolk. بارس دشن بارسنپ hij trok met zijne troepen terug.

بارس *bâros*, de naam van eene plaats op Sumatra, van waar de kamfer, کافر بارس genaamd, afkomstig is.

بارس *bâris-bâris*, of باري en بار, kleine vliegjes of vloojen, grut; ook diertjes die men in vruchten, als in vijgen enz. vindt.

بارغ *bârang*, een ding; ook eenig, iets, ettelijk, sommige, alle, hetgeen, omstreeks. سوات بارغ of بارغسياف of بارغسياف iemand, de gene, een ieder, al wie. بارغ اورغ (men zegt ook wel سمبرغ اورغ) een ieder, een iegelijk. سيرة درفون راج ايت ترلال ملي تباد بارغ اورغ دانگراهي راج is zeer heerlijk; het is niet een ieder, die

door den koning daarmede beschonken wordt. S. S. بارغ سئورغ iemand. تباد بارغ سات geen een. بارغ دمان بارغ سئورغ فون تباد ergens, overal, waar. بارغ سئورگار eenigermate, eenigzins. بارغ سئورگين iets dergelijks. بارغ سات دو één of twee. بارغ ليم بلس هاري omstreeks vijftien dagen. بارغ يغ دانت دماکنن hetgeen hij kreeg, at hij. بارغ كهندتم al wat gij begeert. I. P. بارغ en بارغ کان S. S. hetgeen hij zegt. S. S. بارغ کان altemet, somtijds. بارغ کالي misschien, welligt. بارغ کالي اي داتغ بارغ کالي تباد komt hij en welligt niet. بارغ تمغت ergens; overal. بارغ ائف ائف بارغ تمغت ergens naar toe. بارغ كغد بارغ تمغت ergens door. بارغ كوسان met al zijne magt. بارغ goed, goederen, bezittingen; ook slecht, gemeen, alledaagsch, gering. بارغ مناره or مناره بارغ of ميمکل بارغ goederen bezitten. بارغ ميمکل goederen dragen. بارغ يغ برهوت goederen van waarde. بارغ اورغ بوکن geen slecht, gemeen persoon. S. S. بارغ بوکن niet gering. اکن فکرجان wat de zaak van de prinses aangaat, dezelve is niet gering. I. P.

بارغ *bârang*, (in eenen wenshenden zin) gave, mogt, moge, dat! بارغ دانگراهي الله moge God schenken! بارغ دسمئوکن الله سبحان وتعالی ائانه کران! داتغ کهدائن مجلس سري فادک دلي راج يغ مها ملي God, die altoos te prijzen en de allerhoogste is, moge dezen (brief) doen geworden in de tegenwoordigheid van zijne Majesteit den zeer heerlijken en grooten koning! بارغ بارغ ميم کلران صحبت کيت te vernemen, of moge mijn vriend vernemen!

بارغ *bârong*, de naam van zeker soort van krabben. اودغ بارغ genaamd.

بارغ *bârong*, eene hut, huisje in het veld

van afgekapte takken vervaardigd ; ook een kraamtje. مك سكل رعيت ثون برهنت سرت بر بوت .
 باغ en al het volk hield op en maakte hutten.
 باغ in hutten wonen ; eene hut bezitten.
 مك سيداله راج اسكندر قد سكل تفتران بر باغ له كام
 de koning Alexander zeide tot zijn geheel leger : blijft allen in hutten wonen. Isk.
 Verg. وارغ .
 باغ *báring* of بر باغ , in het algemeen liggen ; ook rusten. باغ bijliggen. gestrekt liggen. I. P. باغ of بر باغ te rusten liggen.
 مك د بارغكنن .
 doen liggen, nederleggen. مك د بارغكنن .
 ريان فكري ايت
 hij werd op den schoot der prinses gelegd. B. D. ثر بر يشن
 ligging, nederligging, bijligging.
 بارغسياف *bárangsiápa* of بارغ سياف , al wie , de gene. Zie onder بارغ .
 بارغكال *bárangkála* en بارغ كال , altemet, somtijds.
 Zie onder بارغ .
 بارغكالي *bárangkáli* of بارغ كالي en بارغ كال , misschien, somtijds, welligt. Zie onder بارغ .
 بارو *bároe*, (voor بهارو) nieuw. Zie بهارو .
 بارو *bároe*, de naam van eenen boom, waarvan de bast gebruikt wordt tot garen om te breiden.
 بارو *bároe-bároe*, de naam van eenen vogel.
 باره *bárah*, jagen, wild najagen. Verg. بورو .
 باره *bárah* en بار , gloeiende kolen. Zie بار .
 باره *bárah* en بار , een zweer, gezwel. Zie بار .
 باري *bárie* of بار , PERS. God, Schepper.
 باري *bárie-bárie* of بارس , en بارس , een soort van vliegjes of diertjes in sommige vruchten.
 بازار *bázár*, PERS. markt, koopplaats ; ook marktijd, marktdag. Verg. ثاسر .
 باس *bása*, (verkorting van بهاس) taal, spraak.
 S. S. Zie بهاس .

باسل *básal*, eene ziekte waardoor men dikke beenen heeft. باس او بت een zeker geneesmiddel tegen die ziekte.
 باسه *básah*, nat, vochtig; ook versch, groen. deze kleederen zijn nat.
 اد بايق باسه جاهت دالم .
 ایکن باسه
 daar zijn vele kwade vochten in het ligchaam. ممباسه of ممباسهكن
 betten, bevochtigen, doorhalen, nat maken. كاین بساهن
 of بساهن
 een waschkleed, badkleed, in het bijzonder voor mannen, zijnde سنجح
 een waschkleed voor vrouwen. ممباسهكن
 groenigheid; ook nat, vochtig. ممباسهكن
 bevochtiging.
 باسه *básah* of ممباسه , wasschen, reinigen, spoelen, afwasschen, afspoelen. موك
 باسه
 het aangezicht wasschen. موك
 اير ممباسه موك
 water om het aangezicht te wasschen. باسه
 هتيم
 باسه
 هتيم
 د ر قد مغانه دنيا
 zuivert uw hart van de liefde voor de wereld. ممباسهكن
 هابس
 of ممباسه هابس
 geheel afwasschen. ممباسهكن
 ممباسهكن
 een wasscher. ممباسهكن
 ممباسهكن
 afwassing, bad.
 باسي *básie*, duf, muf, garstig, goor, schimmelig. باسي
 مکانن یخ باسي
 eetwaren, welke muf of beschimmeld zijn.
 باسي *básie*, opgeld, toegift. اورف
 واغ ثيرق دغن
 باسي
 اورف
 واغ ثيرق دغن
 zilvergeld tegen kopergeld verwisselen met één schelling opgeld.
 باسي *básie*, een schotel voor groenten, enz.
 باطل *báthil*, AR. valsch, ook te niete zijn. Isk.
 الله الباطل
 een valsche Heer. باطلكن
 te niet doen, verijdelen. Isk.
 باطل *báthin*, AR. binnen, inwendig, verborgen. گي
 ظاهر جوگت كام كتهوي یخ باطن تباد كام كتهوي
 gijlieden weet alleen hetgeen openbaar is, en niet hetgeen verborgen is; of gijlieden weet

alleen het uitwendige, maar niet het inwendige. باطن beteekent ook het inwendige en verborgene kennen. Door الباطن wordt ook soms het Opperwezen bedoeld.

باغث *bāngat*, driftig, fluksch, gaauw, haastig, ras, spoedig. باغث دش in haast, met haaste. M. R. باغثن دش door zijne voortvarendheid. باغث ۲ zeer gaauw, haastig. باغثت spoed maken, reppen. باغثت ۲ driftig, oplopend zijn. باغتنن or ممباغتنن verhaasten, doen haasten; ook aandrijven, bevorderen, iemand aandrijven tot het werk, zich zelve doen haasten. باغتننله ساعثت die zaak werd sterk aangedreven. باغثت een aandrijver, iemand die haast maakt. باغثتندن aandrijving, het maken van haast, bespoediging.

باغتر *bāngar*, tieren, razen, luidruchtig zijn. باغتر باغتر razen en tieren, groot geweld maken. Zie باغتر ۱. باغور *bāngoer* of باغور, een domkop, hotterik. باغل *bāngol*, hardhoorend. باغل دان بوت die een blind en hardhoorend mensch.

باغون *bāngon*, opstaan, ontwaken; ook wakker zijn. باغون دش opstaan (van den slaap) en gaan zitten. باغون دش در شد تیدرن. باغون دش opstaan. S. S. باغون دش تر باغون دش wakker zijn; opgestaan. باغون دش ممباغون دش opstaan, wakker worden. باغون دش ممباغون دش zich verheffen, opstaan. باغون دش en باغون دش oppewekken, uit den slaap doen opstaan; ook verheffen, ophieven. باغون دش فانگت باغون دش تیداد. باغون دش ای جوگت ای برگوگت hoe ik hen ook porre, zij bewegen zich niet. I. P. باغون دش د باغون دش opgewekt, opgeheven worden. باغون دش باغون دش uitslag, uitkomst. باغون دش باغون دش ۲ de uitkomst van dat geschil. باغون دش باغون دش باغون دش een wachthuis, een uitkijkhuis, een toren. باغون دش باغون دش باغون دش باغون دش

یغ امت تغثی کلکین مکا دلپیت اوله بگند اینت در شد فیهدق مشرق دل بریغکت کادر de koning krom op eenen hoogen uitkijktoren, en zag daarop naar de zijde van het oosten het stof in de lucht opgaan. I. P.

باغون *bāngon*, bloedgeld, geld dat als schadeloosstelling betaald wordt aan de bloedverwanten van een vermoord persoon.

باغور *bāngoe*, een kraanvogel, in het Arabisch حواصیل genaamd.

باغوور *bāngoer* of باغر, een domkop, botterik.

باث *bāpa*, vader; ook een eertitel, dien men aan bejaarde en achtingswaardige personen geeft. باثت mijn vader. باثت uw vader. باثت باثت zijn vader. باثت ایب de ouders. باثت باثت zijn vaders. باثت تیداد برایب باثت die noch vader noch moeder heeft. باثت دان اندغون تیداد لاگت vader en zijne moeder leven beide niet meer. باثت باثت een aangenomen vader, gevader. S. S. باثت باثت hemelsche Vader. باثت باثت eenen vader hebben.

بات *bākhi*, AR. bestendig, voortdurend, onvergankelijk, eeuwig; ook het overschot. In eerstgemelden zin wordt het gesteld tegen over فان dat al wat ijdel en vergankelijk is beteekent. باثت ای فون کمبایلله کرحة الله برفنده. باثت ای فون نگرى یغ فان کنگرى یغ فان en hij keerde terug tot den barmhartigen God, en verwisselde dit vergankelijke met het onvergankelijke leven.

باکت *bākat*, het breken of storten der baren of deiningen tegen het strand of de klippen; ook het verheffen en de onstuimigheid der zee, en het slaan en rollen der baren tegen een schip of iets anders.

باکر *bákar* en ممباکر, branden in het algemeen; door het vuur verteren, verbranden; ook branden, nam. in het vuur of onder de asch; ook blaken. باکر هابس afbranden. ترباکر verbrand. کافر ممباکر kalk branden. باو باوئ reukwerk branden. ممباکر میت een lijk verbranden. مکت کتان سیفاکه ممباکر رومبکت این en hij zeide: wie toch heeft mijn huis verbrand? دباکر gebrand, verbrand worden; ook geblaakt, gebraden worden. M. R. مات دباکر op den brandstapel verbrand. کبکارن het branden; ook brandbaar, branden. کایو باکر brandhout. باتو باکر een baksteen, gebakken steen. *bákas* beteekent hetgeen daar men iets in doet of bergt, om te bewaren, eene doos, mand, vat enz. باکس منانق een vat om iets in te bakken. S. S. ایرمندی باکس een waschbak. S. S. *bákong*, eene lelie. ایر باکش eene waterlelie. *bákal*, beter باکل, (in het Arab. زاد) leeftogt, mondbehoeften, eetwaren, voorraad voor eene reis. Isk. ثربکالن een geregt; ook voorraad. ممباکلن van leeftogt voorzien, een voorraad of mondbehoeften opdoen. M. R. *bákal* wordt gebezigd om iets aan te duiden, hetwelk nog onvoltooid is of zijn volkomen beslag nog niet gekregen heeft; b. v. باکل رومه een huis dat slechts gedeeltelijk af is. باکل کاوین iemand die nog niet getrouwd is, maar trouwen wil en ook reeds verloofd is. *bákal*, optreden in hoogere bediening, wanneer de naast voorgaande gestorven of van zijn ambt ontzet is. S. S. *bákol* of باکل, ook بکول, eene ben, mand, die gevlochten is. ممبوة باکل manden maken. M. R. ددالم باکل مناره بوه ۲ vruchten in een korf doen.

باکم *bákam*, een soort van robijn. *bági*, (voor بهائت) verdeelen. Zie بهائت. *bágoes*, *JAV.* aantrekkelijk, fraai, schoon van wezen. باگس رفان schoon van aangezicht. فراایه یغ باگس een fraai paard. یغ باگس fraaije kleederen. کبگوسن schoonheid. باگسله (uitroep) fraai, schoon. *bágoe*, de naam van eenen boom, van welks bast men getwernd garen maakt. *bágej*, *HIND.* soort, fatsoen, gedaante, wijze; ook gelijk, als of. دو باگی tweeërlei. دشن توجه باگی بناتخ Isk. op vijfërlei wijs. باگی seven soorten van dieren. سمبیلن باگی negenerlei soort van edelgesteenten. باگی برجالن het was als of ze ging en niet ging. I. P. منورة باگین of فد باگین naar zijnen aard. سبائی eenerlei, eenparig, even eens, even als of, gelijk; ook één soort. S. S. روٹ سبائی دشن gelijk als een visch. سبائی ایکن hij was van eene gedaante als de koning. سبائی جوگ eenparig, insgelijks zoo, zoo ook. سبائی قول چکلو تون. سبائی قول zoo ook, wijders. همب لافر دان دهاگ کاکت سخ سورا سبائی مغانسکن. تائق کود راج het was even eens als of de voeten van *Sung Soera* de voetstappen van 'skonings paard uitwischten. S. S. سبائی تون een Heer. Isk. اتس سبائی ثری op zodanige wijs. (بگمان) باگی مان op wat manier? hoe. S. S. باگی en بگیباگی, of برباگی en برگیباگی velerhande, allerlei, verscheiden, van verschillende gedaanten. کاین بوم براوه باگی ۲ verscheiden soort van doeken. سئل باگی ۲ پ برباگی ۲ رفان دان M. R. daanten verkregen.

van verscheidene gedaanten en stemmen. *سباڤيله* of *سباڤيله* zoodanig, als. *باڤين* of *باڤين* desgelijks, dusdanig, gelijksoortig, gelijken. *تباد سباڤين* gadeloos, niemand was haar gelijk. *دان بارغ سباڤين* en dergelijke anderen. *دان لاين سباڤين* dergelijke anderen. *برباڤي* gelijk zijn. *تباد برباڤي* gelijken niet hebben. *تران* zij had haars gelijke niet. *S. S. دسباڤين* vergeleken worden. *Isk. فلباڤي* of *فلباڤي* *verschaidene*, allerhande, veelerlei. *فلباڤي ران* van onderscheidene gedaanten. *رمفه* *verschaidene* soorten van specerijen.

بال *bála*, volk, gemeente, onderdanen, in het bijzonder gering, gemeen volk (*Arab. رعيت*). *بال* de zoon van een gemeen man. *بال* *تنترا* of *مك زاج فون* *S. S.* *بلتنترا* leger, krijgsmagt. *مك زاج فون* en de Vorst beval zijne legermagt. *مك بگند فون براغتله دشن سئل منترې هلباخ* en de Vorst vertrok met alle zijne staatsdienaren, krijgsoversten en al zijn volk. Zie op *بلتنترا*.

بالا *bála*, *PERS.* boven, *بالا باد* bovenwinds. Verg. *باد*. *بالوت* *baloet* en *بالوت*, *بالت* *balt*, een aal. Zie *بالت*. *بالحق* *bi-lhakh*, *AR.* in waarheid, met regt, zekerlijk. Zie onder *حق*.

بالر *bálor*, eene kastijding, straf.

بالس *bálas*, vergelden, vergoeden, teruggeven, beantwoorden, danken, dankbaar en erkentelijk zijn, beloonen; ook wreken; ook vergelding, belooning, vergoeding. *اكس بالس* ter vergelding van. *جكلو نكریک این دشن سئیسین* *سكاليفون كبریکن بالس كيققئیں ایت كدولاك استري* ofschoon ik deze mijne stad met al wat daarin is, gaf tot vergelding der wel-

daden van u beiden, man en vrouw, het zoude nog niet genoeg zijn. *Ism. Jat. ممبري بالس* vergelding doen. *فالس ثواب* beloonen. *مبالس* vergelden, beloonen, beantwoorden; wreken. *د دالم دنيا این اکت تباد بوله مبالس كيققئینم ملینکن* *د دالم اخره جو اکن براوله فمبالسم* kan ik in deze wereld niet vergelden, maar uwe belooning zult gij in het volgende leven erlangen. *مبالس* of *مبالس* *کانت* *بالس کانت* *مبالس* of *مبالس جواب* antwoorden, antwoord geven, ten antwoord dienen. *بالس سورت* of *دبالس* een brief beantwoorden. *مبالس سورت* of *دبالس* vergelding krijgen, beloond, vergolden worden. *فربالسکن* en *بربالسکن* of *فربالسکن* vergelden, erkennen; wreke nemen. *فمبالس* een vergelder; een wreker; ook eene vergelding, belooning. *فربلاس* of *فربلاس* of *فربلاس* vergelding, belooning, betaling, vergoeding, wraak. *فمبالس سورت* beantwoording van eenen brief. *امیل فربلاس* wreke nemen.

بالغ *báligh*, *AR.* die ergens toe gekomen is, b. v. tot zekeren stand of leeftijd; van daar meerderjarig, volwassen, huwbaar. *ادشون شرط* de teekenen, dat eene vrouw huwbaar is, zijn drieërlei. *بالغ* die tot jaren van onderscheid gekomen is, boven de veertien jaren oud, mondig. *حجت البالغة* meerderjarigheid. *بالغة* bewijs dat zij meerderjarig is. *S. S.* Verg. *عقل* en *بلوغ*.

بالغ *bálang*, eene kan, flesch, in het bijzonder een klein gewoon rozenwaters-fleschje met eenen langen hals. *بالغ* of *بلغ*, ook *بلغ*, strepen, gestreept, bont, gevlaakt, namelijk van de huid van een dier. Zie *بلغ*.

بالغ *bálang*, (voor بلاغ) een sprinkhaan.
 بالغ *bálong* of بلوش, een hanekam (anders ge-
 naamd ریح). ریح gekamd, een die een kam
 heeft. هایم جنتن یخ بربالغ. هایم جنتن یخ بربالغ.
 بالغ *bálong*, *JAV.* (in het Maleisch تولخ) een
 been, bot. بالغ اثین een windstok, daar men
 den molen mede draait.
 بالغ *báling-báling* en بالیخ, een weerhaan,
 windwijzer.
 بالغ *bálokh*, een soort van vaarttuig. S. S.
 بالغ *bálokh*, *NED.* een balk, بالغ ایکاتی gording,
 b. v. van eene beschoeiing.
 بالغ *bálikh* of بالک, keeren, wenden, omkeeren,
 omwenden, draaijen, wederkeeren, zich om-
 keeren; ook achter, aan de andere zijde. بالغ
 بله het onderste boven keeren; ook onzeker,
 besluiteloos zijn. بالغ درین sich keeren of
 wenden tot iemand. بالغ مات de oogen af-
 wenden; ook de oogen verdraaijen, even als
 bij het goochelen. بالغ دشن بالقرن in tegendeel. بالغ
 achter, van achteren. بالغ در van achteren.
 بالغ منیخ در بالغ فنت van achter de deur zien.
 S. S. بالغ سان aan de andere zijde. بالغ en
 بیالک keeren, wenden, draaijen; wederkeeren,
 omkeeren, zich omkeeren. بالغ بربالغ قول
 komen, wederkeeren. S. S. بالغ بربالغ de wind
 draait. بالغ ممبالک keeren, wenden; omwenden,
 omdraaijen, omkeeren. بالغ دبالغ omgekeerd,
 omgewend worden; ook achter. S. S. بالغ تاهع ایت
 تاهع ایت dat vat is het onderste boven gekeerd.
 بالغ بردیبری I. P. بالغ در بالغ فنت کایو
 کایو in het donker achter de deur
 staan. Dj. M. بالغ تربالغ of تربالغ afgekeerd, afge-
 wend, verdraaid. بالغ تربالغ تغلیهت het gezigt is
 verdraaid. بالغ کبالک aan de andere zijde. بالغ

en ممبالک doen keeren, omwenden, omkeeren,
 doen wederkeeren. بالغ کبلیک of کبلیک afwen-
 ding, omwending, verandering, omkeering.
 بالغ ادک *bálikh-ádap*, een zeker kruid, waarvan
 de bladeren aan de eene zijde wit, en aan
 den anderen kant groen zijn. S. S.
 بالغ بالله *bi-llahi*, *JAV.* (zamengesteld uit ب en الله)
 bij God, tot God, in den naam van God.
 بالغ بالم *bálam* of *báloem*, een duif, tortelduif (in
 het Ar. فاخنت). Zij verschilt van dat soort,
 hetwelk کتتیر, en ook van dat, hetwelk فونی
 genaamd wordt.
 بالغ بالم *bálam*, de naam van zeker houtsoort.
 بالغ بالو *báloew*, een weduenaar, eene weduwe.
 اكونه ملك الموت اكن مغلوركن اغكو در دالم دنيا
 ik ben de Engel des doods, om u te doen gaan uit de
 wereld, en uwe kinderen zullen weezen en
 uwe vrouwen weduwen worden. S. S. بالغ
 بالو فونی eene weduwe. بالغ فونی لاک
 لاک een weduenaar. بالغ فونی eene weduwe.
 بالغ بالوت *báloet* en بالت of بالت, een aal.
 بالغ بالوش *balong* en بالغ of بلوش, een hanekam.
 بالغ بالی *bálie* of *bálej*, eene zaal, galerij, open
 vertrek, waar men zit of waar gasten ont-
 vangen worden, eene kamer; ook eene raad-
 zaal; ook een speelhuisje. بالغ of بالغی betee-
 kent ook eene bank, zit-of legplaats. بالغ دبالغی
 دودق دبالغی op de raadkamer zitten, om regt te
 spreken. S. S. بالغ اچار eene gerechtszaal, eene
 raadkamer, waar men de regtszaken behan-
 delt. بالغ مارینه دودق برسام دبالغی این
 kom met mij op deze bank zitten. بالغ فنت
 فنت eene bank aan weerszijde van de deur of poort. S. S. بالغ
 بالی of بلیدروغ eene galerij, voorhof, audien-
 tie-zaal. I. P. بالغ لراش eene binnenkamer.

فد کیری کانن کولم ایت *één speelhuisje*. فدریوتن دو بده بالی ترلال انده^۲ en regterzijde van den vijver had hij gemaakt twee zeer aardige speelhuisjes. A. I. بالی گاجه , ook بالی کمبغ of بالی کمبغ , een speelhuis, een lusthuisje. فربلین een open vertrek op een vaartuig achter op. I. P.

بالیر *bálira* en بلیر , een riet of hout , om hetwelk de doek bij het weven wordt geslagen; ook een breihoutje. Zie بلیر .

بالینگ *báling-báling* en بالخ^۲ , een weerhaan, windwijzer.

بالیجوه *báljoe* , hetzelfde als کاسیم en کیری , gelubt, gesneden. کورد بالیو een ruïn. een os.

بان *bán*, PERS. een opzichter, gezaghebber. جهان بان de beschermer der wereld; een heerscher. شیطان بان een duivel-bezweerder.

بانات *bánát*, AR. wollen kleed of stoffe.

بانیز *bániz* en بنه , zaad. Zie بنه .

بانیر *bánir* of بنیر , uitschietingen of loten van het hout digt bij den wortel van hooge boomen.

بانینگ *bánting* of بانین , een soort van kleine landschildpad.

بانین *bánin*. Zie het voorgaande بانینگ .

بانئول *bántoel*, een vogel van dien naam.

باو *báwa*, en ممباو , brengen, dragen, mede nemen, halen, aandragen, bijbrengen, voeren, aanhalen; ook geleiden; ook voortbrengen. باو تورن afbrengen, afdragen, afvoeren, naar beneden brengen. باو هیلر of میلر باو atvoeren. باو مودق naar boven brengen. باو نایکت naar de bovenlanden brengen. باو خیر bringingen. باو حکایت باو سورده een brief brengen. باو شکس eene geschiedenis bijbrengen, aanhalen. باو

getuigen bijbrengen. ترباو gebragt, aangevoerd. آیت یخ ترباو de aangevoerde plaats (uit een geschrift). ترباو فمبری اورغ. I. P. ممباو ایر water leiden; water aanbrengen. ممباو ایمان gelooven, geloovig worden. S. S. ممباو ایمان اکی اورغ iemand geloof geven. ممباو اکی تلیخ ter oore brengen. M. R. ممباو اورغ لاری iemand doen vlieden. S. S. ook een vlugteling aanbrengen. ممباو اف^۲ دالم فربهسانن iets in zijne reden aanhalen, bijbrengen, te berde brengen. ممباو درین ادثون راج کرا دان منترین ممباو zich begeven. اورغ کفد راج سیخ en de koning *Kará* en zijn raadsheer begaven zich naar den koning *Singa*. ممباو همب ممباو دیری همب لاگ werwaarts zou ik mij nog begeven? I. P. ممباو اثبات een bevestiging voortbrengen. ممباو دباو gebragt worden. دباو aldus wordt aangehaald, te berde gebragt. M. R. بواکن aanbrengen. بواکن het hart dwingen of ergens toe brengen. سگرهله ممباو بوای of بوای کام فرگت کنگری سمدار ایت بوای اسی نگری سمدار gaat haastig henen naar de stad *Samoedara*, en brengt de inwoners daarvan tot het regte geloof. ممباو اورغ کفد اگم یخ سبنرن iemand tot de ware godsdienst brengen. M. M. ممباو brenger, aanbinger. ممباو aanbrenging, aanvoering, bijbrenging, aanhaling. بوان dragt, zoo veel als iemand dragen kan; ook aanbrengst, hetgeen gebragt wordt.

باو *báwoe* of *bauw*, reuk, geur. مولتن ثون باو ارق zijn mond riekt naar arak. S. S. ممباو سرگت den reuk des hemels rieken. M. R. باو یخ بوسق

stinkende reuk. باون of بوون hunne reuk. باون
بوستق zij stinken. Mi-r. هرورم باون aangenaam,
liefelijk van geur. I. P. باون or باور reuk-
werk. ببارو en ببارو reukwerk branden. باور
rieken, reuk hebben. باو چيوم ريكن. سبون
van één reuk, aan elkander gewend.

باور *bāw*, 147. eene grondmaat van 500 □ roe-
den of een vierde gedeelte van een jonk.

باوت *bāwat*, overhellen, overhangen, naar bene-
den hangen. باوتن تالي de brassen (scheepsterm).

باور *bāwar*, een soort van visch, aldus genaamd.

باور *bāwar*, hol over bol, geheel ontsteld, onder
een gemengd en beroerd; onordelijk, onge-
schikt, in het wild, woest. باور or باور لاكر
under malkanderen vermengd, verward, onre-
gelmatig; ook verwarring. باور vermengd,
verward. باور or باور ممبروركن vermengen, ver-
warren.

باور *bāwor*, krom als een houwer, doch niet
geheel krom als een boog (zijnde لنگخ geheel
krom); ook buigen.

باوغ *bāwang*, ajuin, look, uije. باوغ تغكل
welke alleen groeit en niet bij trossen aan
elkander hangt. باوغ كرجت. باوغ رمشت
bieslook. باوغ ميره de roode, gemeene uije.
باوغ look, knoflook. باوغ تيمر een soort
van witte uijen, welke van het eiland Timor
afkomstig zijn. باوغ اچر uijen, welke in azijn
gelegd en als zuur gebruikt worden.

باوغ *bāwong*, een soort van visch, die in zoet
water gevangen wordt.

باور *bāwal* of باور ايكن, de pampel of pampus-visch.

باور *bāwah*, beneden, onder, omlaag. دباور be-
neden, onder. دباور ائش darunter. دباور ايت
het Oosten van Indie. S. S. ook beneden-

winds, aan lij. دباور تودغ ايت onder dat dek-
sel. دباور ماكن onder het huis eten. دباور
نمان دباور نماك هرين. دباور كاك
under de voeten. دباور هريك كتكان
zijn naam is onder mijn naam, zijne dagen zijn onder mij-
ne dagen, zijn tijd is onder mijn tijd. S. S.
O alle هي سئل منتريك دان راج ۲ يغ دباور
mijne raadsheeren en vorsten, die onder mij
staat! I. P. دباور van onder, van beneden.
تغن سانه كباور دلي. دباور naar beneden, onder.
دباور كباور tegen den koning zondigen. S. S. دباور
ik breng aan den koning. S. S. دباور
de laagste, de onderste. دباور ممبروركن
naar beneden, naar omlaag brengen. دباور
het benedenste.

تاره ايت. دباور or باور, HIND. de schouder. دباور
كيتق باور leg dat op zijne schouders. دباور
een ring, die aan den arm omtrent den
schouder gedragen wordt.

دباور *bāhoe*. Zie het voorgaande. دباور.

دباور *bāja* (voor بهاي), gevaar, nood. دباور
of دباور برهاي in gevaar zijn. S. S.

دباور *bājat*, en ممبرايت, rijst enz. zaaijen, om ze
naderhand te verplanten.

دباور *bājar*, en ممبرايت, betalen, te goeddoen, we-
dergeven, voldoen; ook vervullen. دباور هابس
afbetalen, afleggen. دباور اكن or باور ter
betaling van. دباور اكن اوغتي بارغ ۲ ter betaling
van belasting op goederen. دباور هوتخ
eene schuld betalen. دباور هوتخ ايت تباد تر باور
te betalen. دباور ممبرايت قول
zijne beloften betalen of nakomen. دباور
ممبرايت توني met gereed geld be-
talen. دباور ممبرايت ايت دباور
een betaler. دباور ممبرايت دباور
betaler van belasting op handels-artikelen. دباور
بيارن or ممبرايت دباور betaling, voldoening. دباور
ممبرايت هابس afdoening, afbetaling.

بايغ *bājang* of بايغ ۲, *schaduw*, *schim*, *geest*, *spooksel*, *verschijnsel*; ook *afschaduwing*; *weerschijn*. ۲ بايغ کاین *doorschijnend*, *ijl lijn-waad*. ۲ بايغ ۳ *in de schemering*, *in de schaduw*. S. S. ۲ بايغ ۴ *de graden der schaduw*. H. T. ۲ بايغ ۵ *schijnen*, of *schaduw veroorzaken*, *overschaduw*. د قربايغ ۶ of *د قربايغي* *overschaduw* worden. *مميائي* of *بيائي* en *مميائيگن* of *بيائيگن* *beschaduw*, *overschaduw*en.

بايک *bājik* of *baik*, *goed*, *degelijk*, *deugdzaam*, *bekwaam*, *waardig*, *aangenaam*, *aantrekkelijk*, *bevallig*, *fraai*, *sierlijk*, *eerlijk*, *braaf*, *wel*; ook *gezond*, *welvarend*; ook *dienen*, *dienstig*, *geraden*; ook *het zij*. بايک ۱ *deugen*, *goed zijn*. بايک ۲ *goedaardig*. بايک ۳ *goedhartig*. بايک ۴ *goeddoen*. بايک ۵ *جکلو نيد دشن* *zoo niet met lief*, *dan met leed*. S. S. بايک ۶ *wat goeds?* بايک ۷ *eene goede, aangename tijding*. بايک ۸ *schoon van gedaante en gestalte*. بايک ۹ *gunstige ge-laatstrekken*. بايک ۱۰ *een goed gedrag*. بايک ۱۱ *سورخ دشن* *een man met kostelijke kleed-deren*. بايک ۱۲ *braaf*, *deftig*, *deugdzaam*, *de-gelijk*; ook *fraai*, *mooi*, *sierlijk*; ook *met aan-dacht*, *met zorg*. بايک ۱۳ *welgemoed zijn*. M. R. بايک ۱۴ *ten beste*. بايک ۱۵ *wat is het beste?* S. S. بايک ۱۶ *د دشن* *of* *د دشن* *بايک ۱۷* *met zorg*, *zorgvuldig*. بايک ۱۸ *beter*, *doel-matiger*. بايک ۱۹ *beter of het beste*; ook *het sierlijkste*, *het fraaiste*. بايک ۲۰ *beter dan*. M. R. بايک ۲۱ *het beste*. بايک ۲۲ *allerb-est*, *zeer goed*. بايک ۲۳ *laat ons gaan!* بايک ۲۴ *laat ons ter dege oorlogen!* I. S. بايک ۲۵ *ککاسهم* *بايک ۲۶* *het zij dit of dat*.

بايک ۲۷ *het zij uw vriend*, *het zij uw vijand*. M. R. بايک ۲۸ *در فیهق رجان بايک ۲۹* *zoo van de zijde des ko-nings als van de zijde des volks*. M. R. بايک ۳۰ *جاوه* *het zij verre*, *het zij nabij*. M. R. بايک ۳۱ *welaan*; ook *laat het zoo zijn*, *het is wel!* S. S. بايک ۳۲ *کیت دسین* *laat mij hier blijven!* S. S. بايک ۳۳ *جوگ* *het is al wel*. بايک ۳۴ *کیران* *welaan dan!* Isk. بايک ۳۵ *سبایکله* *het is wel*. بايک ۳۶ *سبایکله* *uw raad is zeer wel*. بايک ۳۷ *فامی* *بايک ۳۸* *of* *مميائيگي* *of* *فربايگي* *of* *فربايگي* *herstel-len*, *verbeteren*, *in orde brengen*, *goed ma-ken*, *verzoenen*, *beschaven*; ook *weldoen*. بايک ۳۹ *سمرن* *کیت بايکي* *indien het nog niet volkomen is*, *dan zal ik het regt ma-ken*. Isk. بايک ۴۰ *مميائيگي* *دريں* *zich beteren*, *zich bekeeren*. S. S. بايک ۴۱ *مميائيگي* *اورغ* *iemand wel-doen*. S. S. *ook iemand verbeteren*. بايک ۴۲ *مميائيگي* *دشنيں* *staat verbeteren*. M. R. بايک ۴۳ *دشنيں* *verbeterd*, *hersteld*, *in orde ge-bragt worden*. بايک ۴۴ *کبايک* *of* *کبيئيک* *goed*; *goedheid*, *goedigheid*, *weladaad*, *weldadigheid*; ook *deugd*, *deugdzaamheid*, *aantokkelijkheid*, *aar-digheid*, *fraaiheid*, *beterschap*. I. S. بايک ۴۵ *کبايک* *فند* *کبايک* *algoed*. الله *کبايک* *Gods goedheid*. بايک ۴۶ *کبايک* *نکري* *het gemeene best*, *lands welzijn*. بايک ۴۷ *کبايک* *بربوته* *goed doen*, *weldaden bewijzen*.

بايک *bājam*, *een moeskruid*, *soort van spinazie*. بايک ۴۸ *بايم* *en* *بايم* *ميره* *en* *بايم* *تانه* *en* *بايم* *لوهر* *de namen van onderscheidene soorten van dat moeskruid*.

بايک *bājan* of *بورغ باين*, *een vogel van dien naam*, *een parakietje*. I. P.

بايک *bājan*, *an*. *blijkbaar*, *duidelijk*, *klaar*. بايک ۴۹ *bekend maken*, *openharen*.

بايو *bajoe*, HIND. een rukwind, windvlaag; ook *Vajoe* de God der winden in de Hindoesche fabelleer.

بايوغ *bajong*, een soort van kapmes, bijna gelijk aan de گولن.

بايه *bajoh*, veelwijverij. Het wordt verklaard door twee, drie of meer کمباري دو تيگت بين women nevens elkander trouwen.

باير *banjir*, eene schielijke wind- en regenbui. باير (in plaats van بنجر) hoog water, eene sterke afstroming.

بايق *banjakh*, (soms tijds zegt men ook wel مايق) veel, menigvuldig, talrijk, zeer. بايق ثيرق groot geld. بايق allen in het algemeen. Ism. Jat. اورغ بايق of اورغ بايق het algemeen, de gemeente; veel volk, de menschen. سگل بايق de gansche gemeente. S. S. ۲ کانس بايق en بايق ۲ يغ بايق de kinderen. بايق طمعن groote begeerlijkheid. بايق ساکت zeer ziek. M. R. بايق در ثد veel meer dan. S. S. بايقن veelheid, getal, talrijkheid. بايقن zoo veel. S. S. بايقن جاد سباقن لاونن ايت zoo veel worden als zijne tegenpartij is. ۲ بايقن de meeste, zoo veel mogelijk. بايقن سباقن ۲ ن ايت سراسس (getal daarvan) is honderd. بايقن hoe veel? بايقن of بايقن ۲ or بايقن vermenigvuldigen. بايقن جاشن بر بايقن طمع کام اگن سگل ارت اورغ niet geldgierig! begeert niet te veel goed van anderen! S. S. بايقن مانشي دشن مانشي ساقن ايت waarom spreekt gij zoo veel met dien eenen mensch? I. P. بايقن ۲ بايقن en بايقن ۲ بايقن aangroeten, toenemen, vermenigvuldigen. کيباكي eene bende, drom, menigte, een groot getal, veelheid, het algemeen. اورغ کيباكي or اورغ کيباكي

het algemeen, de gemeente. کيباكي in het gros. اورغ کيباكي aangroei, vermeerdering, toeneming. بايقن eene zeer groote zucht tot vermeerdering; b. v. van kinderen, schatten, enz. hebben; ook vermenigvuldiging, eene gestadige vermeerdering.

بايون *banjoen* of بايون, eene toebereiding van schillen van vruchten enz., waarmede de tanden worden zwart gemaakt.

بايات *babati*, een op Ternate bekende titel, be- teekenende rijksraad.

بادغ *babadong*, een ringkraag aanhebben. Zie بادغ.

بايران *babaran*, zekere schelpvisch.

بايون *bebanoen* of بايون, eene toebereiding om de tanden zwart te maken.

بابت *babat* en بابت, omwinden, omgorden. بابت omgord worden. S. S. Zie بابت.

ببراف *bebarapa* of *bebrapa*, verscheiden, veel. Zie براق.

ببئس *bebangkas*, niezen. Zie ببئس.

ببيل *babal* of *bebal*, onwetend, onverstandig, dwaas, omoozel, bot, dom, ongeoeffend, eenvoudig; ook onwetendheid, onverstand. ببيل جامئله اشکو کچل uwe onwetende dienaren. ببيل wees deswege niet verstoord, daar het alleen uit onwetendheid geschied is. ببيل onwetendheid, onnoozelheid, botheid, domheid, dwaasheid, onbevattelijkheid. S. S. ببيل or ببيل uit onverstand. ببيل يغ تيار برهنگت met onbegrensde domheid. ببيل onverstand, domheid, dwaasheid, zotheid.

ببوغ *boengan* of *boebangan*, ook wel ببوغ, het dak of het opstel van een dak, waarop het dekriet gelegd wordt. ببوغ beteekent

batôl of *batôlo*, de naam van een soort van visch, ook *بادون* ایکن geheeten.

betoesah of *بتوة*, onkwetsbaar, onraakbaar, niet vatbaar voor ongelukken. اورغ بتوة een zoodanig onkwetsbaar persoon.

betah, gezond, wel zijn, van ziekte of pijn hersteld of ontheven zijn; ook ophouding of tusschenpoozende ophouding van pijn; ook tot iets in staat zijn, kunnen. بتة onpasselijk, ongesteld. (Men gebruikt dit woord vooral als men van de ziekte van koningen of vorsten spreekt, omdat men van hen niet durft zeggen, dat zij ziek zijn). S. S. ماسقله تون همب متهادث . S. S. گا گیج بتة تباد بتة want ik ben niet wel. بتة برجالن kunnen gaan, in staat zijn om te gaan.

betina, het wijfje, het vrouwelijk geslacht van alle dieren, zijnde *بتین* het mannelijke. *بتین* wordt ook wel, maar zeldzaam, van menschen gebezigd. سائی بتین دان سائی جنتن eene koe en een stier. *بتین* eene hen. *بتین* eene teef. اورغ بتین eene merrie. کود بتین eene vrouw.

badjanah, een vat, vaas. Verg. *باجن*.

bidjikh en *بیجق*, *JAV.* goed, deugdelijk, deugdzaam. Zie *بیجق*.

bidjakh en *بیجق*, geestig, vernuftig, bedachtzaam. Zie *بیجق*.

bidjaksana en *بیجقسان*, *HIND.* schrandder, vernuftig, wijs, bedachtzaam, voorzigtig; vlug, snedig. *کبجقسنان* voorzigtigheid, bedachtzaamheid, vernuft, verstand, schrandtheid. Verg. *بیجق*.

bitjara, *HIND.* raad, raadsvergadering; ook raadgeving, raadpleging, regtszaak, proces; aanmaning, bedenking, beraad, gedachte, over-

legging, redenering, gesprek; ook praten, redeneren, oordeelen, beraadslagen, beraamen. *دادم بیچار* in eene vergadering zitten. *اف بیچار تون همب* wat raad? mijn heer! S. S. *بیچار یغ بنر* een degelijk overleg, eene ware redenering. *بیچار* overleg, vernuft, verstand. *اورغ بیچار* raadspersonen. *بیچار* in regten gaan; een proces beginnen. *بیچار* eene zaak beslissen. *یکو هنتق برتپاکن بیچار کفدام* ik wil u om raad vragen. *بیچار* van plan, van gevoelen veranderen. *بیچار* gebrek aan oordeel. M. R. *بیچار* *تیاد کرون* zijne gezegden zijn onzeker. *بیچار* *پراا* toch zóó niet! *بیچار* eendragt, eendragtiglijk, van één gevoelen. *بیچار* naar mijn gevoelen. *بیچار* *دی* hij was het eens met hem. S. S. *بیچار* *بدر* bedacht, wel beraden; ook beraadslagen, overleggen, praten, redeneren. *بیچار* *سام* te zamen raadplegen. *بیچار* een welberaden, bedachtzaam man. *بیچار* *هنتین* deze zaak in zijn hart overleggen. *بیچار* beraden; bedacht, overwogen. *بیچار* *مک* hij wist geen raad meer. *بیچار* oordeelen, overleggen, overwegen, beraadslagen, redeneren; ook raden, raad geven. *بیچار* beraadslaagd, beoordeeld, overlegd worden. *بیچار* en *بیچار* of *بیچار* *مک* aanraden, beraadslagen, gedenken, overdenken, overleggen, overwegen, ergens raad voor weten, raad geven. *بیچار* *اولهم* overleg het ter dege. *بیچار* *تیاا* zich zelven niet weten te helpen. M. R. *بیچار* *مک* eene gedachte overwegen; ook eene zaak overleggen. *بیچار* *دی* *مک* die zaak wordt op de beste wijze overwogen.

ثركار zich ergens op bedenken. ثركار
 eene zaak waarvoor geen raad is.
 ثركار hetgeen te bedenken is. ثركار
 een aanrader, iemand die overweegt of aanraadt. ثركار
 aanrading, aanmaning, beraad, beraadslaging.
 ثركار eene plaats van raadpleging, raadzaal.
 ثركار *batjana*, een vat, bak, tobbe, nam. voor
 water.

bahhatz, AR. redetwisten, zintwisten; ook
 eene redetwist. ثركار redetwisten.

bahhar, AR. de zee. In het Maleisch ثركار.

bacht, AR. gierig, hebzuchtig. In het
 Maleisch ثركار.

badda, PERS. slecht, kwaad, ondeugend. In
 het Maleisch ثركار. M. R.

badai, AR. het begin; ook beginnen, een
 begin daarstellen.

bidara, de naam van zekeren boom, waar-
 van de vruchten als kleine appeltjes zijn.

bidara-balang, zekere schelpvisch.

badawis, AR. de Badouinen, inwoners
 van woest Arabie; landbewoners; roovers.

badbacht, AR. ongeluk, tegenspoed.

badar, de naam van zeker soort van steen,
 welke in ringen gezet wordt.

bid-ât, AR. ketterij; ook nieuwigheid.

اهل البدعت کترجاکن بدعت
 scheurmakers, kettters. اورغ بدعت

ثركارن بدعت
 het plegen van ketterij. ثركارن
 بدعت een aartsketter.

badong, in een groot dekkleed inwikkelen,
 b. v. kinderen, wanneer zij zich gebaad hebben.

badakh en *badq*, een rhinoceros. Zie *badq*.

bedakh, een welriekend poeder, van rijst-
 meel en reukwerken vervaardigd, waarmede

het ligchaam bestreken wordt, ter verkoe-
 ling, verdrijving van uitslag, of verzachting
 van het vel, tot welk einde dit poeder met
 water tot eene pap wordt gemaakt. مبدق
 of مبدق het ligchaam met *bedakh* bestrijken.
 مبدق hetzelfde als مبدق; ook met *bedakh*
 bestreken.

bedokh, de trom welke in de Muhame-
 daansche tempels geslagen wordt, ter aan-
 kondiging van de bidstonden; ook de tijd
 van 9 uur des avonds tot 12 of 2 uur des
 nachts toe.

bedal, slaan. ثركار روتن met eene rot-
 ting slaan. Verg. ثركار.

bedil, een schietgeweer, vuurroer, bus, ge-
 schut. ثركار دو ثوجق

ثركار بارغ دو ثوجق twee stuks. geweren.

ثركار of ثركار de kogel, buskogel.

ثركار buskruid. ثركار de broek van

het stuk of geweer. ثركار de pan. ثركار

de hals van eenen ijzeren voet, waardoor

de ooren van het geschut steken, en waarop

hetzelve rust. ثركار de kamer van het

geschut. ثركار de lade. ثركار de kolf.

ثركار de loop. ثركار de beugel. ثركار

de haan. ثركار het vizier. ثركار

of ثركار de lontstok. ثركار de prop.

ثركار de schacht van het stuk achter aan

de broek. ثركار of ثركار de stamper

of laadstok. ثركار het kruid dat op het

zinkgat van het geweer wordt gestort, ثركار

ثركار het zinkgat. ثركار een busschieter.

ثركار een artillerie-meester. ثركار

of ثركار een bas, kamerstuk van ligt

kaliber, hebbende aan de monding den vorm

van eenen slangenkop, en achter aan de

broek dien van eenen slangenstaart. بدل زنتاک
 een klein metalen stuk, op eene pen met
 eenen hals rustende; een draaibas. لمباگ بدل
 de oven of vorm waarin het geschut gegoten
 wordt. ممدل of ممدل beschieten, kanoneren,
 vuren, schieten. ممدل تنتار op het leger schie-
 ten. مٹیسې بدل دغې losbranden. فاسخ بدل
 het geschut laden. مٹاتر بدل het geschut
 planten. مٹ داترکنې بدل دو بلس فوجق
 plantten twaalf stuks geschut. میتربدل
 het geschut rigten. سسارن of بدل سسارن
 het wit of doel, daar men met een stuk naar schiet.
 کی بدل door het geschut geraakt, getroffen
 worden. کن بدل در کفل door het geschut van de
 schepen geraakt worden. د بدل geschoten wor-
 den. اورغ در کفل در کفل
 schieten. بر بدل بدیلن of بر بدل ۲
 schieten. لاکت zij schoten op malkander
 zonder ophouden.

بدن *budan*, AR. het ligchaam, in het bijzonder
 het doode ligchaam; de romp. بدنک فون سده
 بدنک فون سده mijn ligchaam is oud. پاو بدن
 de ziel des ligchaams. بدن باج
 het voor- of achterpand van het kleed. Verg. توبه .

بدوري *beidoerie* of *bidoerie*, een katoog, zeker
 edelgesteente. I. P. بدوري اولخ
 de zwarte katoog. بدوري بولن
 de groene katoog. بدوري سفه
 de roode katoog.

بدوول *bedoel*, JAV. hetzelfde als هونن
 een wild zwijn.

بدوون *bidowan*, een openbaar zanger, zangeres,
 toonkunstenaar; een danser, danseres. S. S. مٹ
 دسورهن اکن بدون برپان دان برپیلله بدون
 ایت دغې en hij beval de zangeres te zingen,
 en zij zong met eene welluidende stem.

بدوند *bedoewanda*, eene zekere betrekking of
 post aan de hoven van Inlandsche vorsten, be-
 teekenende zoo veel als hellebardier, lijfwach-
 ter. مٹ اوچر منتري کفد بدوند سگرهله تون همب
 فرسمبهکن دلي شاه عالم قد مالکي تون فترې ایت اد سورغ
 لاکت en de rijksgrouten zeiden tot den helle-
 bardier: ga, zeg den koning, dat er een mans-
 persoon bij de prinses in het paleis is. I. P.
 بدّه *bedah*, gescheurd, b. v. kleederen; ook ge-
 broken, nam. een dam, schutsluis. مٹ بندوغن
 ایت بدّه سهکت ایرن کلور
 de dam is zoodanig
 doorgebroken, dat het water er doorloopt.
 Verg. فچه .

بدې *boedie* of بودي, HIND. (in het AR. عقل)
 vernuft, verstand, rede, wijsheid, bedacht-
 zaamheid, beleid; bevattig, begrip; ook
 verstandig, geestig. بدې wordt ook wel met
 عقل verbonden. بچار بدې overleg, vernuft,
 verstand. S. S. بدې بچاران
 zijn oordeel is nog niet rijp. I. P. بدې
 هيلخ zijn verstand ver-
 liezen, verstandeloos, radeloos zijn. I. P. کاندان
 بدې het wezen van het verstand. M. R. هين
 اي بچار دغې
 een bekrompen verstand. بدې بچار
 hij sprak met verstand. بدې
 be-
 dachtzaam, schrand, geestig, vernuftig;
 verstand hebben, verstandig zijn. بدې
 تياد بر بدې
 onverstandig, onbedachtzaam, onvernunftig,
 redeloos. Zie voorts بديمان .

بدې *badie* of *bidie*, de naam van een zeker
 soort van mat, welke men tegen een be-
 schot of tegen de zoldering van een huis,
 ter verfraaijing, gebruikt.

بدیداري *bedjádarie* of بدیداري, HIND. een soort
 van denkbeeldige hemelsche wezens van het
 vrouwelijk geslacht, volgens de Hindoesche

fabelleer ; engelin. بدیداری کانتق^۲ engelen , hemellingen.

badthh, (een scheldwoord) vlegel , lomper , hond. کماری ایت بدیم جاغله laat dien vlegel toch niet herwaarts komen.

badtdarie, een denkbeeldig hemelsch wezen. Zie بدیادری .

boedtmán, HIND. verstandig , wijs , ver- nuftig , rijk aan ondervinding. Verg. بدی .

ber (of welluidenheidshalve ook wel bel) is een onafscheidbaar voorzetsel voor werk- woorden , en ook voor sommige naamwoor- den. Omtrent deszelfs gebruik kan men de volgende gevallen aannemen : 1. Voor zelf- standige naamwoorden gesteld , geeft het eene bezitting te kennen van dat gene , waar- bij het gevoegd wordt , als : برآستری eene vrouw hebben. برآمشت کاک voeten hebben. برآیصت کاک vier voeten hebben. برآیصت برآیصتک four parents besitzen. Als achter zulke woor- den nog کان kan gevoegd wordt , dan ver- andert de voorgaande beteekenis als volgt : برآستریکی eene vrouw trouwen. برآیصتکی schub- ben krijgen. En wanneer dan بر in ثر veran- derd wordt , zoo beteekent dit het dadelij- ke van het voorgaande , als : برآستریکی uit- huwelijken , ten vrouw geven. برآیصتکی or برآیصتکی children teelen. Somtjids geeft بر voor zelfstan- dige naamwoorden gesteld zijnde , daaraan de beteekenis van een bijwoord , als : برآیصت eene herhaling. برآیصت herhaaldelijk. 2. Voor som- mige werkwoorden gesteld , maakt het in der- zelve beteekenis geene verandering , als : برآیصت of برآیصت gaan. برآیصت of برآیصت loopen , vlugten. برآیصت or برآیصت doen , maken. برآیصت of

برآیصت or برآیصت leeren , onderwijs ontvangen.

3. Bij andere werkwoorden gesteld , ontvangen zij de beteekenis van deelwoorden , als : برآیصت strijken , bestrijken. برآیصت bestreken. 4. Wan- neer het werkwoord herhaald wordt , zoo- danig dat voor het eerste بر en achter het laatste ن gevoegd wordt , zoo geeft dit eene wederzijdsche werking te kennen , als : برآیصت برآیصت or برآیصت zamen worstelen. برآیصت zamen weenen. برآیصت zamen vatten. برآیصت zamen roepen. 5. Maar wanneer het werkwoord herhaald wordt , zonder ن achter het laatste woord , dan beteekent het eene voortzetting of herhaling van de daad , b. v. برآیصت voortgaan , heën en weër gaan. Amijah en مک امیده ثون برآیصت^۲ rig voort. مک ای برآیصت^۲ en hij riep dik- wijls , herhaaldelijk. 6. بر wordt dikwijls wel- luidenheidshalve in ب veranderd , als : برآیصت in plaats van برآیصت keeren , wenden. 7. بر voor telwoorden gesteld , geeft daaraan soms de beteekenis van met , b. v. برآیصت of برآیصت met zijn drieën.

bará-azád, AR. (zamengesteld uit برا آزاد of wagens , en آزاد vrijdom , vrijheid) tot een vrijdom. Isk.

barát, AR. een brief , zendbrief.

berdra, een soort van doornachtigen boom.

barangan, een soort van vrucht.

barangan, voor راعی , rottekruid.

brapa of berapa, (zamengesteld uit بر en اف) hoe , hoeveel , ettelijke. برآیصت باقیقن hoe- veel is het? برآیصت hoe groot. برآیصت اد امسم hoe- veel geld bezit gij? برآیصت سدیکت hoe wei- nig. برآیصت لام hoe- veel te meer.

بر

بر

lang? براف لمان eenigen tijd, na eenigen tijd. na eenigen tijd, na eene wijl, toen eenige tijd verstreken was. سنه براف لام als zij eenigen tijd op weg geweest waren. سنه براف انقران toen daartusschen eenige tijd verlopen was. سلخ براف هاري ettelijke dagen tusschen beide. براف هاري سلخ na eenige dagen, na verloop van eenige dagen. تباد براف بولن het is niet veel. تباد براف لمان er waren niet veel maanden verstreken. براف ۲ اک hoezeer. براف ۲ اک hoezeer ik ook naar hem verlangde, wilde hij mij niet hebben. سبراف ۲ کال zoo dikwijls. سبراف ۲ ettelijke, velen, verscheidene, eenigen. سبراف ۲ velerhande soort. سبراف ۲ کال dikmaals, menigwerf, menigmaal. سبراف ۲ هاري لمان en verscheidene dagen lang. سبراف ۲ سيد سمايد منگه سلطان ملكت المنصور تباد جوگت ددشركنپ اوله بگند hoe dikwerf Said Samâid den Sultan Malikoel Mantsoer ook verbood, zijne Majesteit hoorde niet naar hem. S. S.

براق *borákh* en برق, *AR.* een zeker dier van uitstekende snelheid, in den Khorán fabelachtig vermeldt. براق يغ تربايك در قد تمنن يغ ein *borakh*, die de beste is van zijne medemakkers. Mi-r. براق ايت رقان فنجخ در قد کود die *borakh* was van gedaante langer dan een paard en een weinig lager dan een kemel. Mi-r.

برامش *ber-ampas* of برهمش, worstelen. Zie همش. برامي *berâmi*, eene zekere groente of moeskruid. براندجوش *berândjongan*, een soort van zeedier. Zie انجخ.

برانده *barândah*, *PORT.* eene opene galerij, balkon. برانق *ber-ânakh*, (zamengesteld uit بر en انق) kinderen hebben of krijgen, kinderen baren of voortbrengen; inde kraam komen. مك برانقله اي انق ۲ سواة انق لاک en zij baarde eenen zoon. Zie انق. براني *barânie*, durven, dapper, moedig, stout, ondernemend; ook roekeloos, vermetel; ook dapperheid, moed, onverschrokkenheid, vermetelheid. انق براني هتين stoutmoedig. انق براني de voorvechters. برنين ۲ zijne dapperheid, stoutheid, vermetelheid. ترلال امست برنين ۲ zeer dapper, onverschrokken, enz. برنيکه اغو ۲ durft gij? برنيکه ۲ ik durf. برنيکه ۲ of ممبرنيکه ۲ aanmoedigen, moed geven, aanwakkeren. برنيکه ۲ درين ۲ zich verstouten. دثر برنيکه ۲ of دبرنيکه ۲ aangemoedigd, aangewakkerd, met moed bezielde worden. اورغ ۲ ممبراني ۲ کن اورغ ۲ een bloohartig mensch stout maken, moed geven. مگ اوله بادغ دبراني ۲ کن *Badong* verstoutte zich en verjoeg dien geest. S. S. کبرنيکه ۲ dapperheid, moed, kloekmoedigheid, onverschrokkenheid, vermetelheid. ممبرنيکه ۲ aanmoediging, aanwakkering, bemoediging. بات براني ۲ een zeilsteen. بسي براني ۲ de magneet.

برانپه *ber-innjah* of انپه, babbelen, snappen; ook in drift met elkander spreken.

برابوه *ber-oebah* of برؤبه, veranderen. Zie اوبه. براوله *ber-ôleh* en برؤله, krijgen, verkrijgen, erlangen, verwerven. Zie اوله.

براهي *birâhie*, beminnen, verliefd zijn, verliefd worden, ergens naar verlangen; ook liefde, verlangen. ائييل تيداله فدان فرييدان ۲ سوات دشن ۲ سوات سفره بايك دشن جاهت ملي دان هين دان ۲ wanneer لاین فون سماله فدان اتوله براهي ۲ نمان ۲ men het eene niet van het andere onderscheidt,

T

بر

بر

zoo als het goede van het kwade, en het achtbare van het verachtelijke, en alles even eens is, dan wordt dit verliefdheid genoemd. *براهي* تون تباد براهي اکن بر بورو. God beminnen. اکن الله mijnbeer is geen liefhebber van jagen. اکت دي يگ براهي اکن دي يگ براهي. ik ben zeer verliefd op haar. يگ براهي. geliefd zijn of worden. يگ براهي. die verliefd is en die geliefd wordt. گروته ساعته برهين. groote verliefdheid, hij is zeer verliefd. دشمن ساعته برهين. schreijen met of door verliefdheid. براهي دندم. bijzonder beminnen, smoorlijk verliefd. براهي هات سواهي. de liefde van 's echtgenoots hart. براهي براهي. minnaar, minnaar, minnares.

berâben of *ber-îbin*, ook *برئین*, veel praats hebben, schreeuwen, luidruchtig zijn.

biri-btri, een schaaپ. Zie *بير*.

barât, zwaar, zwaarwigtig, moeijelijk, bezwarend, drukkend; gewigtig; ook zwaarte, gewigt. *برت* فکرجان يگ *برت*. moeijelijk werk. *برت* فکرجان يگ *برت*. eene zaak van gewigt. *سثرة*. evenwigtig, van gelijke zwaarte. *برت* سثرة. zoo zwaar als een greintje. *برتن* فکولن ايت. M. R. de zwaarte of het gewigt van die dragt. *برتن* en *برتن* ممبرتن. bezwaren, bezwaren, zwaar maken. *دبرتن* of *دبرتن* bezwaard worden. *کبرتن* zwaarte, gewigt, last, drukking; ook bezwarend, moeijelijkheid. *کبرتن* اداکن *کبرتن* of *کبرتن* bezwaren, zwaarigheid veroorzaken. *کبرتن* ثرنته. de last der regering. *کبرتن* ادر. de drukking der lucht.

bertoeah en *بتوه*, onkwetsbaar. Zie *بتوه*.

bertih, rijst die, nog in den bolster zijnde, in eene pan op het vuur gebrand wordt, tot dat de bolster gebarsten is. Van dusdanig

gebrande rijst wordt een soort van inlandsch gebak gemaakt, dat *ثوري* genaamd wordt.

burdjoe, *AR.* een burgt, kasteel, toren, holwerk. M. R. ook een teeken van den Zodiak. *برج* (meerv. van *برج*) *برجتن*, kasteelen, enz. *منطق البروج* de Dierenkring, Zodiak.

bertjakh, pokdalen; ook pokdalig. *ببرجت* pokdalig, pokdalen hebben. *اورغ* or *اورغ* *ببرجت* een pokdalig mensch.

baras of *bras*, rijst die door stampen of malen van den bolster ontdaan is. Het verschilt van *ثادي*, dat rijst in den holster, en van *ناسي*, dat gekookte rijst beteekent. *برس* فولت. een soort van witte rijst. *تفخ برس* rijstmeel.

bersin, niezen. Men zegt ook hiervoor *ببخس*, doch dit laatste is minder wellevend.

bersowâ of *برسوات*, malkander ontmoeten, vriendschappelijk bij elkander komen. *بريکيت* *برسوا* zij zijn vriendschappelijk bij elkander geweest, hebben malkander ontmoet.

beresih of *bersih*, beter *فرسه*, ook wel *بريسه*, zuiver, schoon, klaar, helder. *شکايين برسه* schone kleederen. *اير برسه* zuiver, helder water.

barats, *AR.* melaatsheid. M. R. *ابرس* melaatsch. Zie *ابرس*.

berakh en *بره*, *JAV.* week, meelig, namelijk van visch gesproken.

borakh en *برات*, *AR.* een verdicht dier in den Khorân. Zie *برات*.

boerokh en *برک*, ook *بورق*, de naam van een groot soort van apen als een baviaan, met eenen kleinen staart en rooden aars.

berkhedân of *برتزدان*, *PERS.* het karnaval of het feest vóór het begin der vastenmaand.

بر

بر

birakhsā, eene buitengewone eigenschap, in het bijzonder aan paarden toegekend. کود
برقس een paard van buitengewone vlugheid en sterkte. Verg. سمبراني. de naam van zekeren boom, ook wel بريشن of بريشن genaamd.

berkhandán of برقدان, *PERS.* het karnaval. Zie برقدان.

berkat, *AR.* zegen, voorspoed, geluk; gelukkig; ook invloed, kracht. برکت onder den zegen, door den invloed. نسجاي اداله اغو. voorzeker zijt gij door God gezegend geworden. S. S. برآورله برکت zegen verwerven, برکت مخرجهف برکت zegen uitspreken. دبرکتکن of ممبرکتني or ممبرکتني zegenen. دبرکتني of دبرکتني gezegend worden.

berkas, een bos, bussel, garve, schoof. کايوم برس
رمت één takkebos, één bos hout. سمبرکس in bossen of schoven binden.

berkong, een soort van visch. کلاهي
berkeldhie, vechten. Zie کلاهي
berma, (*Siamsch*) eene eigenschap aan Vorsten toegekend, overeenkomstig met سقني, waarmede het meesttijds verbonden wordt. راج
een Vorst, die, volgens de Hindoesche fabelleer, bovennatuurlijke eigenschappen bezit.

berum en *beram*, de naam van zekeren sterken drank, die van rijst gestookt wordt.

bermanóngie, in gedachten zijn, peinzend, afgetrokken, mijmerend. Zie منوغي.

bermoebah, overspel bedrijven, echt breken. موكه
eene overspeelster. Zie موكه.

bermoela, *VOOR*erst, eerste, ten eerste,

in het begin. سبرمول voort, wijders, in de eerste plaats. Zie verder onder مول.
ber-ampas of برهمشس, worstelen. Zie همشس.
bernang of *brenang*, ook برنخ, zwemmen. مکت اورغ فرغ ايتفون برنخ دالم داره en de krijgslieden zwommen in het bloed. برنخکن
(hij verkorting برناغي), zwemmen, overzwemmen, ايت سوتني ايت
die rivier over.

bernanga, zwemmen. Zie برنخ.
berntaga en بنياگ, *HIND.* handel drijven. فرنيگان
een handelaar, koopman, اورغ برنيانگ
handel, koophandel, handelzaken, koopmanschap, waar, koopwaren. Zie نياگ.

ber-oebah voor برآورله, veranderen. Zie آورله
burgten, (برج) (meerv. van *beroedj*, kas- teelen, torens, Zie برج.

beroetjie, zekere zijden of katoenen stoffe, aldus genaamd.

beroedat, *AR.* koude; ook verkoeling, verflauwing, b. v. van vriendschap.

berpewang, een beer. بروغ بتين. eene beerin.
ber-oleh voor برآورله, krijgen, erlangen. Zie اوله.
Baroana, *HIND.* de God der zee, volgens de Hindoesche fabelleer.

brónang, een soort van mand.

berah en برق, *JAF.* week, meelig. Zie برق.
berhāla, een afgod, valsehe god, god der heidenen. برهال
aanbidders der afgoden, afgodendienaars. برهال
afgodendienst, برهال
of برهال
afgodertij. برهال
برهال
de afgoden dienen. برهال
aan de afgoden offeren. برهال
afgods- offer. برهال
afgodshuis. روم برهال

بر

بر

godstempel. *برهال* een afgodsbeeld van hout.
برهال eene zeer afgodische stad.
برهان *burhán*, *AR.* een bewijs, blijk, overtuiging;
 ook een teeken.

برهمن *barahman* of *برهمنان*, *PERS.* Bramienen of
 Brahmanen, zijnde de eerste kaste der Hin-
 does, en volgelingen van *Brahma* of *Bráma*,
 hunne opperste godheid. Deze kaste bevat
 hunne geleerden, wijsgeeren en priesters.

برهننتي *berhentie*, stilhouden, rusten, verpoozen.
 Zie verder onder *هننتي*.

بري *berej*, verspreiden, scheiden, verstrooijen.
 Het wordt gewoonlijk met *چري* verbonden.
 Zie. *چري*.

بري *berie* of *brie*, en *ممبري*, geven, brengen,
 aanbrenge, aanlangen, aanreiken, afgeven,
 veroorzaken; toelaten, toestaan, gelieven, ge-
 doogen. *بري* *اك* *كأنة* *دان* *قوت* geef mij dap-
 perheid en sterkte! *S. S.* *بري* *درهم* *برلاب* geld
 tot winst aanleggen. *بري* *تاهو* aangeven, te
 kennen geven, mededeelen, bekend maken.
بري *اذن* toestemmen, toelaten, verlofgeven,
 vergunnen. *بري* *سورغ* *تون* *تياد* *كبري* *منوخ* ik zal
 niemand toelaten om te helpen. *S. S.* *بريله* *اك*
منغلكن *كرسك* *دهول* laat mij eerst mijn kris
 afleggen. *S. S.* *بري* *ممبري* *كزني* begunstigen, gun-
 sten geven, gunst bewijzen, ten geschenke
 geven. *A. I.* *بري* *درم* iets aan de armen geven.
بري *صدقة* aalmoezen geven; ook een gods-
 dienstig feest geven. *بري* *سوسة* moeilijkheid
 geven of veroorzaken. *بري* *عeren* *بري* *حرمت*
بري *انمويدغن*. *بري* *لاجو* *بري* *geef* terstond. *بري*
لازي laten loopen, laten ontsnappen. *بري*
مغرتي te verstaan geven. *بري* *مينم* te drinken
 geven. *بري* *فيله* beschaamd maken. *بري* *مالو*

de keur geven. *بري* *اورغ* *فرغت* iemand zijn af-
 scheid geven, laten gaan. *بري* *فولخ* iemand
 naar huis laten gaan. *ممبري* *فرسمبه* begifti-
 gen, geschenken geven. *ممبري* *تبتنه* bevelen
 geven. *دبري* *الله* God geve! *gave* God!
مك *دبري* *فكلاين* *يغ* *لاين* en hij gaf andere kleederen.
ممبري *بريكن* of *بريكن* geven, aanreiken, toelaten.
بريكن *ايت* *قدان* geef dit aan hem. *ممبري* *انقپ*
دفراس تري zijne dochter laten trouwen, ten huwelijk ge-
 ven. *دبري* *ممبري* *دبريكن* gegeven worden, gegeven zijn;
 toegelaten worden. *ممبري* *عنه* eene gave, gifte,
 geschenk, toelating; ook een gever, aan-
 brenger, aankondiger. *ممبري* *كاجهك* *ممبري*
باف *قداك* deze olifant is de mijne, zijnde
 eene gift van mijnen vader. *ممبري* *تاهو* een
 aanwijzer, aanzegger, bekendmaker. *ممبري*
 eene aanbrenging, begiftiging, gave, ge-
 schenk, gift. *ممبري* *تمبرتتون* bekendmaking, aan-
 kondiging. *ممبري* *كبري* wat gegeven is of kan
 worden.

بري *beratbin* of *ber-ibin*, veel praat hebben.
 Zie. *برايين*.

بريت *berita*, een berigt, boodschap, gerucht, tij-
 ding; ook berigten, aankondigen. *ممبري*
 tijding brengen. *سورت* *بريت* een nieuwsblad.
بريت eene goede of blijde tijding. *سياف*
بريت *كلمك* wie heeft die tijding te Malakka
 gebracht? *بريت* of *ببريت* of *ممبريت*
 en *ممبرتاكن* verkondigen, aanzeggen, bood-
 schappen, bekend maken. *مك* *دبرتاكن* *اورغ*
 en men maakte zulks den zee-
 voogd bekend. *ممبريت* een aankondiger, aan-
 zegger, boodschapper. *ممبرتاكن* eene aankondi-
 ging, aanzegging, bekendmaking, tijding.

boeritan, het achterste gedeelte van een schip, de spiegel. Zie بورت .

barsan, eene bende krijgsvolk. Zie بارس .

brsikh, voor برسه , schoon, zuiver. Zie برسه .

bartngin, (in het Javaansch بریشن) een soort van wortelboom, die zeer hoog en oud wordt, en uit welks takken draden voortkomen, die, wanneer zij den grond raken, weder wortel vatten. Dezelve wordt ook فوهن genaamd. De Javanen houden dezen boom voor heilig, vertoeven gaarne onder denzelven en begraven bij voorkeur daaronder. مكث اد en گاجه کنییکن بگند ترتمبت قد فوهن بریشن olifant, waarop de koning gewoon was te rijden, was aan zoodanig eenen wortelboom vastgebonden. I. S.

barikh-barikh, met de vleugels slaan, gelijk een haan. Men zegt ook wel مخیقه .

besi en بسی, ijzer. Zie بسی .

bastarie en بشتاری, HIND. volmaakt, voortreffelijk, bijzondere bekwaamheden bezittende. اورغ بشتاری een voortreffelijk, uitmuntend mensch.

besar, groot, aanzienlijk, van hoogen rang; uitgebreid, uitgestrekt; gewigtig, belangrijk; ook dik, grof. بسر جاد groot worden, groeijen. بسر of سبسر even groot. بسر فهلان van groote verdiensten. فرکار بسر eene zaak van aanbelang. een werk van gewigt. بسر مولت بسر grootbek, een brutaal mensch. بسر گوورو hoofd-leeraar, hoofdonderwijzer. بسر هاری een feestdag. اير بسر hoog water, watervloed; ook de vloed. بسر هرگان hoog van dagen. بسر groot van waardij. بسر کفال stijfhoofdig, koppig. بسر هات euvelmoed, hooghartigheid, hoog-

moed. بسرهتین hooghartig, grootmoedig, stout, vermetel, trotsch. بسرهتیم براءت wat vermeet gij u? تانه بسر een groot, uitgestrekt land. اورغ بسر een aanzienlijk man. اورغ بسر de grooten, de aanzienlijken, de overheid. تون بسر de opperste des lands. بسر دثرتون بسر de opperste gebiedder. بسر کچل groot en klein. بسر براءت hoe groot. بسر براءت hoe groot, zeer groot. بسر مكث انقب ایتقون بسرله groot. I. S. بسر grootheid, grootte, achtbaarheid. بسر سقرت بوکت بسرین zoo groot als een heuvel. I. P. بسر بسر سدیکت در قد بسر zijn grootte was een weinig grooter dan. S. S. بسر ما بسر naar mate van hunne grootte. بسر zeer groot, verheven. بسر ما بسر راج een zeer verheven vorst. بسر فربواتنن grootdadigheid. بسر لبه بسر حرمت een diepe eerbied. بسر لبه بسر of این لبه بسر در قد grooter dan. بسر لبه بسر لاك of این بسارن dit is grooter. بسر لاك nog grooter. بسر تر بسر de grootste, voornaamste, belangrijkste. بسر or فربسر of فربسرک or فربسرک or فربسرک or فربسرک vergrooten, verhoogen, verheerlijken, groot maken, verheffen, hoogachten. بسر ایت راج ایت راج ایت راج ایت roemden den koning. بسر ممبرسک درین sich verheffen; ook zich uitspreiden. بسر ممبرسک در قد grooter, hooger achten dan, hooger maken dan; ook verheffen boven. بسر ممبرسک groot gemaakt, verheven, verheerlijkt worden. بسر ممبرسک grootte, grootheid, aanzienlijkheid, achtbaarheid, eer, luister, hoogmoed, trotschheid; ook groot, belangrijk. بسر ممبرسک دنیا de grootheid der wereld. بسر ممبرسک الله de heerlijkheid Gods. بسر ممبرسک هات edelmoedigheid; ook trotschheid. بسر ممبرسک حال یغ کبسان eene grootte, be-

langrijke zaak. *فرسارن grootmaking, verheerlijking, verheffing. M. R. ook grootheid.*

بسم *bismi, AR. (zamengesteld uit ب en اسم)* in den naam van. Zie verder op اسم.

بسن *Bisnoe, HIND. Vishnoe, eene voorname* Godheid der Hindoesche fabelleer.

بسني *besie en بس, ijzer. سباخ één staaf ijzer. توکخ بسني smids-ambacht. بسني een smid. بسني واج بسني badja of staal. بسني بادجو بسني badjoe besie een borstharnas. بسني براني de magneet.*

بسني *bisej en بيسي of بشي, fraai, net, schoon, sierlijk, welgeschikt. بسني فرايجه, sierlijke kleederen. مبسني verfraaijen. فرايجه, nethheid, sierlijkheid, sieraad.*

بسن *besie-besie, de naam van zeker soort van visch.*

بشارث *bisjarath, AR. blijdschap, blijde tijding.*

بشارتي *basjtari en بستاري, volmaakt. Zie بستاري.*

بسني *bisje en بسني, mooi, fraai, schoon. Zie بسني.*

بصر *batsar, AR. het gezigt (in het Maleisch بصير — تغلبت)*

بطلت *bathalat, AR. werkeloosheid, ijdelheid.*

بطريق *bathrikh, AR. een patriarch, aartsvader.*

بطم *boethom, AR. terpentijn. اير بطم terpentijn-olie.*

بعد *ba-da en ba-doe, AR. daarna, اما بعد verder, wijders, voorts. بعد en wijders, daarna. In het Maleisch ادثون كمدین در قد ایت Zie onder اما .*

بعض *ba-dloe, AR. een gedeelte. M. M.*

بعيد *ba-id, AR. ver, vergelegen. In het Maleisch جارة .*

بغال *baghl, AR. een muilezel. In het meerv. بغال muilezels. اياهه يخ فرتام بر بكتكن كوددان كلدي جدين*

بغال *hij is de eerste die paarden met*

ezels heeft doen spelen, waarvan de muilezels zijn voortgekomen. *Isk. بغل داب een lastdragende muilezel.*

بغير *baghr, AR. met uitzondering, behalve, uitgenomen. In het Maleisch كچرالي .*

بغ *bang (in het AR. اذان), de roeping tot het gebed. اورغ بغ die het volk tot het gebed roept. Zie بلال .*

بغ *bang, voor ابغ, JAV. rood. Zie ابغ .*

بغ *bongbong, afdalen aan wederzijden, gelijk de daken van de huizen. انك بغبغ een dak dat aan weerszijde afdaalt. بغبوشن het dak van een huis. Verg. ببوشن .*

بغ *bangsa en بغش, afkomst, geboorte, geslacht, ras; in het bijzonder een aanzienlijk, adelijk geslacht. بغش مانسي het menschelijk geslacht. ik ben uit het geslacht der geesten. I. P. بغشان van een Romeinsch geslacht. S. S. بغشان van geringe afkomst. M. R. باغ سيات دافت مئباتي انك اين جك هين سكاتقون بغشان كو امبل اكن مننتوك hem die deze mijne dochter kan genezen, alware hij ook van geringe afkomst, zal ik tot mijnen schoonzoon nemen. I. P. بغش adelijk, van grooten huize, van een groot, edel geslacht. M. R. بغشان en بغشان adelijk, edel, van eene aanzienlijke geboorte, van goeden huize; ook aanzienlijk, voorname. اورغ اصل بغشان een aloud, edel geslacht. اورغ بغشان een edelman, de adel, de aanzienlijken. مريكيت تورن een adelijk huis. اورغ بغشان اورغ بغشان zij stammen uit een adelijk geslacht. اورغ فرغشائ adeldom, adel. Verg. اصل .*

بموك *bingis en بيغش, gramstorig, stuursch. بموك een stuursch voorkomen. Zie بيغش .*

بغ

bangsál en *بغسل*, een wêrf, werkhuis, schuur, loots.

bongsoe, de laatstgeborene, de jongste zoon of dochter, beteekenende سولخ de eerstgeborene. ما بغسو de jongste moei; ook stiefmoeder.

bangsie, eene fluit, kleine fluit van bamboes vervaardigd. بر بغسي of تیوف بغسي op zoodanige fluit spelen.

bangsja en *بغس*, afkomst, geboorte. Zie *بغس*.

bangang, de witte vloed, in het bijzonder die met scherpste en verrotting gepaard gaat, beteekenende ثوته de gewone witte vloed.

bingong en *بیغخ*, suf, verward van gedachten, bijster van zinnen. Zie *بیغخ*.

bangka of *bongka*, trotsch, opgeblazen. اورغ *bangka* een trotsch, opgeblazen mensch.

bangkára of *بغكار*, een soort van garnalen.

bingkárong, een groote, schubbige en vergiftige hagedis; een soort van kameleon.

bengkása, een soort van visch.

bangkála, in de keel blijven steken. اورغ *bangkála* iemand die iets in de keel heeft.

bangbdwan, eene daksparré, een lat van bamboes, waaraan het dakriet is vastgemaakt.

bangkit, en *بر بغکت*, oprijzen, opstaan, opspringen, opstuiven. مکت نبی حیضیر فون بغکت en de profeet *Hejdlir* rees op en stond.

مکت در انتار اورغ مات uit de dooden opstaan.

هاتو بر بغکت کادر het stof vloog in de lucht.

zijn hart I. P. *هتیرین بر بغکت راونن ملیپت بولن* sprong op van verrukking op het zien der maan. مکت مکت doen opstaan, opwekken, opnemen.

مکت en zij namen die rijst op. *S. S. دتغکنن فغکنن لال دتغکنن* *I. P. کاتس* hij greep hem

بغ

bij de lendénen, en ligtte hem op tot boven zijn hoofd, en smheet hem tegen den grond. *بغکنن* of *مبغکنن* opheffen, opligten, opwekken, opbeuren. *دردت قبرون* *مبغکنن سگل مخلوق* alle schepselen uit hunne graven doen opstaan. *بغکنن کفال* het hoofd opbeuren. *کبغکنن* de opstanding, oprijzing, opheffing; ook het geen opgewekt, opgeheven is of kan worden.

bongkot, de stam van eenen boom.

bongkar of *دوغکر*, en *مبغکر*, ophalen, opwinden, omverhalen, afbreken.

مبغکر بات eenen grooten steen met kracht opligten. *ساده ای*

ساوه *مبغکر* toen hij het anker geligt had. *ساره ساره*

ساره ساره *فون دتغکر اورغله* men ligtte het anker. *ساره ساره*

ایت het anker van dat schip is nog niet geligt, het schip ligt nog ten anker.

مبغکر de lading uit het schip ligten.

مبغکر فنت de poort uitrukken, opligten, opnemen. *مبغکر رومه* een huis omverhalen.

دو اورغ اکن *میکس اتس قیور نمان* *مبغکر* de twee Engelen, die over de pijnen van het graf gesteld zijn, heeten *Monkir* en *Nakir*; zij halen de aarde op met hunne nageleh. *مبغکر*

opgetrokken; afgebroken, omvergehaald.

boengkoes, baal, bos, bundel, pak; ook overtreksel; ook inpakken, overtrekken, bewinden.

بغکس één pak met kleederen. *بغکس* *دغن لمقن* bakeren, in doeken, in luijers winden.

بغکس gepakt, omwonden; ook pakken, omwinden, bewinden. *بغکس* *کلور بر بغکس*

wordt gezegd van een kind dat met een helm geboren is; *بغکس* of *بغکسکن* en *مبغکسکن* overtrekken, bewinden, omwinden, inpakken.

بغکس een geschenk inpakken. *بغکسکن* *کریمن*

بغ

overtrokken, omwonden zijn of worden.
fommelen. بر بڭكس r كڭ overtreksel.

bingkis en بڭكيس of بڭكيس, eene gave, gift, geschenk; in het bijzonder een geschenk van een minderen aan een meerderen, doch ook wel van iemand aan zijns gelijken. I. S. en S. S. beschenken, begiftigen. بڭكس tot een geschenk gezonden worden. S. S.

bongkang, lam; ook wijd van elkander, namelijk, als men de voeten of de vingers niet dicht bij elkander kan brengen. اورغ جان بڭكج iemand die wijdbeens loopt.

bangkang, en بڭكج, verslaan, kwetsen. بڭكج gekwetst, bezeerd, verslagen.

bingking, grimmig, nijdig, kribbig, korzelig; ook tergend, kwellend.

bangkakh, een gezwel; ook gezwollen. اي مناعس هڭك متان فون بڭك سوران فون فارو zij schreiden zoodanig, dat hunne oogen gezwollen waren en hunne stem heesch was. بڭكق een gezwel, gezwollenheid. بڭكق gezwollen zijn, een gezwel hebben.

bengkakh, bultig, gebogen, krom; ook buigen. بڭكق جاد بڭكق krom, scheef, gebogen worden. M. R. بهاس بڭكق kromme, verkeerd uitgesprokene taal. کامي تورنکن قرائن دشڭ بهاس عرب wij brengen den Khorân in het Arabisch op eene regelmatige wijze over. بڭكق kromten en bogten van rivieren, wegen, enz. کايو انو بسي بڭكق krommen, buigen, krom maken.

bongkokh, een bogchel, bult; ook gebogcheld, bultig, krom. بڭكق krom zitten. S. S. اورغ بڭكق of اورغ بڭكق een bogcheljoen,

بغ

een gebogcheld mensch. سورغ فرمفون توه بڭكق een oud gebogcheld wijf met drie hooge ruggen. جرق بڭكق een bultige citroen. S. S. بڭكق gebogcheld, gabult, krom.

bangkil, een verwijt; ook verwijten, verwijt doen. بڭكق or بڭكقن verwijten, verwijt doen. گج اغكو بڭكقن اتسك of فڭكيلن! بڭكقن! gij verwijt mij! فڭكيلن or فڭكيلن een verwijt.

bongkal, goudgewicht; standgewicht, waarnaar alle andere gewigten zich regelen; ook een zeker gewigt goud. امس دو بڭكق twee bongkals goud.

bongkol, een knobbel, zweer aan het ligchaam van een mensch; een kwast, knoest aan een boom. بارغ بڭكق een soort van groote ajuin; ook een knop van een kris die zulk eene gedaante heeft.

bangkoenkoen, een soort van visch.

bongkoewa, de naam van zekeren vogel.

bangkoewang, een soort van aardvrucht, die men gewoonlijk raauw eet.

bingkoedoe, een boom waarvan men de wortels gebruikt om te verwen; de vrucht van denzelfen gelijk veel naar eene kleine Ananas, is sterk en bitter van smaak, en zet sterk af.

boengkoesan, een pak, bundel; ook omslag, overtreksel. بڭكس .

bangkei, een dood ligchaam, een doode, een lijk, aas, kreng. بڭكق بوسق een verrot ligchaam, een stinkend kreng.

bingkis en بڭكس of بڭكيس, eene gave, gift, geschenk. بڭكس .

bongal of bangal, ook bingal, doofachtig, hardhoorend.

bonglon, een kameleon. Verg. ميپف .

بفت *bafta*, eene gewevene stoffe, aldus genaamd. بقا *bakhd*, *AR.* eeuwig, duurzaam, bestendig, dat blijft; ook eeuwigheid, duurzaamheid. Het staat tegen over فنا, hetwelk ijdel, broos, vergankelijk beteekent. در تگري یخ فنا فونخ کنگری van het vergankelijke tot het onverganke-lijke overgaan (eene omschrijving van sterven). باق الله یخ بقا de eeuwige God. S. S. Verg. باق .

بقتي *bakhtie*, *HIND.* dienst, in het bijzonder dienst van den minderen omtrent zijnen meerderen, b. v. omtrent overheden, God; van daar deugd, gehoorzaamheid, godsdienst; ook dienen, gehoorzamen. بر بروت بقتي eeren, gehoorzamen, dienen. M. R. بر بقتي dienen, dienst doen, gehoorzamen; deugdzaam, godsdienstig. کبقتین dienst aan God en menschen; godsdienst, gehoorzaamheid, deugd, goede werken. کبقتین یخ برکن کفد الله eene dienst die Gode welbehagelijk is. M. M. بر بروت کبقتین of مخرجاکن of کبقتین dienst doen, dienst bewijzen, gehoorzamen, eeren. I. P. en M. R.

بقچیا *bakhtjâ*, hetzelfde als انچیح en گلسن, een reiszak, bundel, buidel. Hhamz.

بقل *bakhl* en بقلة, *AR.* moeskruid, groenten.

بقیع *bakhl-*, *AR.* eene plaats waar vele boomwortelen staan. بقیع الخرتد en بقیع الخرتد de naam van eene grafplaats bij *Medina*. M. R.

بکاسم *bakâsam*, ingezouten, ingelegd. فال بکاسم ingelegde muskaatnoten. ایکن بکاسم ingezouten, ingelegde visch.

بکات *bakat* voor باکت, het breken der golven of deiningen tegen het strand, enz. Zie باکت .

بکر *bikir*, *AR.* eene maagd. In het Maleisch ثوران .

بکاس *bakas* en *bekas*, een teeken, merk, spoor, indruk, lidteeken; ook wegens. Dit woord

wordt ook gebruikt, om aan te duiden, wat of waar iets geweest is, en waartoe iets gediend heeft. ممبری بکس een teeken geven, te kennen geven. بکس توبه een geschenk, een teeken van vriendschap; ook iets dat aan het lijf gedragen is. کاین بکس توبه een kleed dat aan het ligchaam is geweest, dat gebruikt is. بکس کاکت een voetspoor, voetstap. بکس کریت een wagenspoor. بکس رومه de plaats waar een huis heeft gestaan en waarvan de sporen nog zichtbaar zijn. بکس کوکو het spoor van eenen tijger, het lidteeken van eenen tijgerklaauw. بکس کلغاسن een teeken van vergiffenis. بکس تاغن تاغن de handteekening. تاغن بکس een vat hetwelk tot berging van olie gediend heeft. دمان بکس تون تغکل waar mijn heer vroeger gewoond heeft. مک کمبلیله سکل en alle legerhoofden keerden weder naar hunne tenten, om te rusten van (wegens) hunne vermoeidheid. متان ثون هندی تیدر بکس لله برجالن wilden van slaap toevallen wegens vermoeidheid door het gaan.

بکت *bekakh*, dekken, bespringen, voorttellen. بر بکتکن of بر بکتکن کن of بر بکتکن کن doen dekken, laten spelen. بر بکتکن کرد دان کلدی paarden met ezels doen spelen. Isk.

بکل *bekal*, ook wel باکل, leeftogt, mondbehoeften, eetwaren, voorraad. بکل جالن voorraad voor de reis. M. R. بکل اکن سنجات جوگت daar zijn wapenen in voorraad. بر بکل van leeftogt voorzien zijn, voorraad hebben. بر بکلکن of بر بکلکنکن van leeftogt voorzien, mondbehoeften opdoen. د بکل of د بکلکنکن van leeftogt, enz. voorzien worden. ثر بکالی een geregt; leeftogt, voorraad.

بکل *bakol*, beter باکل, ook بکل, eene ben, mand.

Zie باکل.

بکلیکر *Bakalikin*, een dier een halsband aandoen: بکم *bekam*, koppen, bloed laten. Verg. تادق.

بکم *bakam* en بکیم, *AR.* (in het Maleisch و کلو, en in het Javaansch بيسو) stom, sprakeloos. Hang.

Toew. بکمان een stomme.

بکو *bakoe*, stollen, bevriezen, dik, hard of stijf worden; gestremd, dik. Het tegenovergestelde is چایر dun, vloeijend. wanneer dat meel stijf wordt. اير بکو gestremd, dik water, ijs. بوه اير بکو. *hagel.* Verg. کنتل.

بکول *bakól*, eene ben, mand. Zie باکل.

بکم *bakim* en بکم, *AR.* stom, sprakeloos. Zie بکم.

سکل فوج بکٹ, *bagi*, aan, tot, voor, naar.

اللہ جو یخ تیاد اد دالم کرجانن ایت سکوتو بکین alle dan تیاد اد یخ متحکمکن بگی حکمن ایت lof zij Gode, die geen deelgenoot heeft in Zijne heerschappij, en er is niemand die oordeelt gelijk Hij oordeelt. *M. R.* چکلو کسکارن بکٹ کیت *S. S.* indien zij gebrek hebben. *S. S.* tot of voor mij.

بگام *bagawan* en بگوم, pleiten, dingen.

بگاون *bagawan*, een kluizenaar, nam. een aanzienlijk man, die al het wereldsche heeft verlaten en zich met geestelijke overdenkingen bezig houdt. Verg. فرتاٹ.

بگمان *bagimana* (zamengesteld uit باگی en مان) en سبگمان, hoe, hoedanig; ook zoodanig, naarvolgens. بگمان گراغن تیغو دای. I. P. ingevolge dit mijn bevel. سبگمان سیکالفون of سبگمان جوا. hoe rijk hij ook zijn moge. *S. S.* چکلو سبگمان سیکالفون بسیر دیسایپ al waren hunne zonden ook nog zoo groot. *S. S.*

بگند *baginda*, een koninklijke titel, beteekende zoo veel als Zijne Hoogheid, Zijne Majesteit. *S. S.* Mohhamad wordt ook zoo betiteld. *Mi-r.* ددغر اوله بگند toen Zijne Majesteit zulks vernam. ایتند بگند ایت de vader van dien Vorst.

بگوم *begowam* en بگوم, pleiten, dingen.

بگویی *bagie*, gelijk, als, als of. Verg. باگی.

بگویی *bageja*, *AMBON.* een soort van sago met kanarie-pitten toeberaid.

بگیت *bagitoe* (zamengesteld uit باگی en ایت) en سبگیت, zoo, alzo, zoodanig, aldus, in dier voege, even zoo, op die wijze. بگیت لاگت desgelijks, zoo ook. بگیت جوگت aldus, even zoo, even eens. تیاد بیدهن سکاں r het was even eens, zonder eenig onderscheid hoegenaamd. بگیت لام zoo lang.

بگینی *bagini* (zamengesteld uit باگی en این) en سبگین, aldus, dusdanig, in dezer voege. بگینی جوگت eveneens, op dusdanige wijze. بگینی کلتی aldus dan.

بل *bel*, een voorzetsel, dat somtijds, welluidenheidshalve, voor بر gebruikt wordt; b. v. بلاجر. Zie onder بر.

بلا *beld*, *AR.* ongeluk, bezoeking, onheil, plaag, ramp, ellende. سنای سنوس دریکت درفد بلا این opdat ik rust moge hebben of bevrijd zijn van dit onheil. *Isk.* چکلو دانغ بلا الله تعالی اتس zoo er eenige plaag of bezoeking van God over den koning komt. بلا سنی de tering. Verg. چلاک.

بلا *balá*, *ATJIN.* hulp, hilstand; ook helpen. بربلا helpen; ook hulp hebben, geholpen worden. بربلاکن of فربلاکن en ممبرلاکن helpen, hulp toebrengen, uit den nood redden. ممبرلاکن ممبرلاکن تمنپ ددالم کسوساهتپ

توکھ بلاخ *bilalang* of علم بلاخ , waarzeggerij. بلاخ *bilalang* of علم بلاخ , waarzeggerij. een waarzegger.

بللق *belalakh* of بلیلق , een wit plekje of vlek op den oogappel, ook قنیکین genaamd.

بلالی *belalej*, eene tromp, snuit van een olifant. گاجه مٹمبگن تلغاب ملگٹگن بللیپ de olifant zette zijne ooren op en kromde zijnen snuit om.

بلانق *belanakh*, een kleine soort van harders (visch). بلانق بکو een ander soort van harders.

بلایم *belajam*, de naam van een soort van visch.

بلایم *belajam* of لایم , zwaaijen, nam. met een zwaard.

بلبل *boelboel*, *PERS.* de nachtegaal.

بلت *belat* of بلی , eene fuik, eene gewone steekfuik, om visschen te vangen.

بلت *baloet* en بالوت of بالوت , een aal, die zich in versch water ophoudt. تولغ بلت een zeker werk (naaisel of goudwerk), zoo genaamd.

بلت *beloet*, te zamen rollen als eene slang; ook weven. فمیلوتن een weefgetouw.

بلت *baloet*, gezwollen oogen, nam. door schreijen.

بلت *balit* of بلیت , en بربلت of ممبلت , omwinden, vlechten, strengelen, slingeren; ook een windsel. رببت of بربلت رببت het hair vlechten. بوھن بربلت de boom is omwonden. بگند ثون ترلال اماره سفرة اولر بربلت de Vorst was zeer vergramd en geleek naar eene kronkelende slang. I. P. برجالن دو تیگ بلت I. P. slangsgewijze of met kronkelingen loopen. S. S. برجالن بربلت ۲ gaan als iemand die eene ketting aan zijnen voet heeft, al slingerende en draaivoetende. ایر مغانر بربلت ۲ de rivier loopt al kronkelende. ممبلت بوھن om eenen boom winden. ناگ ایت داتخ ممبلت مها راج kwam en sloeg zich om het ligchaam van den

grooten koning. کاین ممبلت لیهر. eene das, een doek dien men om den hals doet. تالی کاکخ کدای تالی کاکخ کدای en hij had den toom van zijn paard om zijn ligchaam gewonden.

بلتنترا *bala-tantará* (zamengesteld uit بلانک volk , en تانترا leger), leger, legermagt, krijgsbenden, legerscharen. Zie بلانک en تانترا .

بلنخ *balech*, *AR.* trotsch, verwaand.

بلدر *belador* en بلادر , ook بلودو en بلدور en بلدرو , *PORT.* fluweel.

بلر *belar*, bont, veelkleurig; ook groote, witte vlekken, welke, ten gevolge van ziekte, op het ligchaam ontstaan.

بلس *belas*, menigte, aantal; het wordt ook gevoegd bij de getallen van en met elf tot en met negentien. براف بلس اورغ eene menigte menschen. S. S. اد براه بلس بوه قراه S. S. ستله داتخ گفد elf. سبلس سبلس S. S. توئن ده سبلس هرین twaalf of dertien. S. S. تیگ بلس تیگ بلس dertien duizend. کسبلس de elfde, ten elfde. فرکار یخ کسبلس het elfde artikel.

بلس *balas* of *belas*, deernis, medelijden; ook deernis hebben of gevoelen, aangedaan zijn; ook bedroefd. بلس اکن اورغ medelijden met iemand hebben. جکلو اد بلس کسپین گفد همب indien (gij) deernis met mij hebt. بلس هات medelijden, aangedaan. I. P. مکت قری ایتقون بلس I. P. en *Perie* had medelijden of werd aangedaan, toen zij die woorden van *Indarâ Patarâ* hoorde. I. P. ممبلسکن medelijden veroorzaken, aandoening verwekken. بلس اکن اورغ iemands hart tot medelijden verwekken, iemand aangedaan maken. بلسان *belasan*, *AR.* balsem. سبار بلسان balsemachtig,

balsemgeurig. ميقق بلسمبووم een balsemboom. بلسان balsemolie.
 بلسنی *belasenie* (eigenlijk سني بلا), de tering.
 بلغم *balgham*, *AR.* fluim, slijm.
 بلغ *balang*, het hutenhof. بنتار بلغ een heraut, die buiten het hof dienst doet. Zie بنتار.
 بلغ *balang* en بلغ, of فلغ, strepen, gestreept, bont, gevakt, als de huid van sommige dieren. بلغ ساکت een soort van melaatsheid.
 بلغشغ *belongsong*, *JAF.* een overtreksel; ook overtrekken, bedekken; ook doorvlechten of doorweven met zijden en katoenen draden.
 بلغشغ کاین een zoodanig van twee soorten van draden geweven kleedje.
 بلنگکت *belangkēt*, kleven. Zie لنگکت en لکت.
 بلنگکور *belongkor*, een zwaardvisch.
 بلنگکس *belangkās*, de naam van zeker zeegewas, waarvan in het bijzonder de Chinezen veel houden. بلنگکس ایگر de staart van dat gewas, welke spits, scherp en driehoekig is. بلنگکس سبی een driepuntig ijzer.
 بلنگگو *belonggoe*, boeijen, met ketenen binden; ook geboeid aan handen of voeten; ook een band, boei. بلنگگو هتیب zijn hart was beklemd. بلنگگو gebonden, gebosid; ook gevangen. Isk. بلنگگو gebosid zijn. Mi-r. بلنگگو boeijen, in ketenen binden, gevangen zetten.
 بلنگس *balkhas*, een groote zak, of iets dat van garen gebreid is.
 بلنگس *balkhis*, *AR.* de huisvrouw van Salomo; zij wordt verondersteld af te stammen van een mensch en van een geest.
 بلوم *belom* en بلوم, nog niet. بلوم نمره nimmer, nooit, nog nooit. بلوم لاگ of بلومشي nog niet. بلوم کتکاب het

is nog geen tijd. S. S. بلوم اجلن جوگ لاگ zoo lang hun levende er nog niet is. I. P. بلوم کباودي بلوم اک بردستری zoo lang ik hem niet gebragt heb, zoo lang zal ik geen tulband dragen. S. S. بلوم جگ voordat, wanneer nog niet. بلوم برتمو دش سدراک ایت بلوم اکو فوئغ ککریشن voordat ik mijne zuster gevonden heb, zal ik niet naar *Koeripan* terug keeren. بلوم سبلم zoo lang als nog niet, voordat.
 بلومان *bilamāna* (zamengesteld uit بیل tijd, en مان welke, wat), als, wanneer, tijdens.
 بلومبغ *balembang*, een bundel, pak; ook de naam van een soort van bies; dat veelal tot het binden van het een en ander, b. v. gras, gebruikt wordt.
 بلومبغ *bilimbing*, de naam van eene zekere vrucht. بلومبغ بولوبو, ook genaamd بلیغ سبی, ook genaamd بلیغ فاجورو, twee andere soorten van die vrucht.
 بلومپی *belompej* (zamengesteld uit بلوم en پی), nog niet. Zie onder بلوم.
 بلوموتن *beloemoetan*, uitgeslagen, nam. door vochtigheid. Zie لومت.
 بلانتارا *bel-antāra*, voor برانتارا (van انتارا), eene plaats die door eene groote tusschenruimte gescheiden is, die ver van den weg ligt; van daar een woud, woestijn, wildernis. Isk. بلانتارا هوتن بلانتارا eene woestijn, zandvlakte. بلانتارا هوتن بلانتارا eene woestijn, zandvlakte. S. S. Zie انتارا.
 بلانتاک *balontakh*, zandspiering (eensoort van visch).
 بلانتیک *belantikh*, het houtje waarmede een strik of eene val gespannen wordt.
 بلاندجا *balandja*, hetzelfde als کمبرو و بنتن, weder invallen, instorten in ziekte.
 بلاندجا *balandja*, onkosten, bekostiging, werte-ring, uitgaven, loon, geld voor dagelijksche

uitgaven of ter bekostiging van levensmid-
delen; onkosten maken, bekostigen, verte-
ren, uitgaven doen. کورخ باير بلنج bekostigen. کورخ
بگربك gebrek aan inkomsten, onvoldoende be-
zoldigd worden; ook geen geld hebben, om
levensmiddelen te koopen. دشن بلنج پوان met
gevaar zijns levens. M. R. بلنجاكن of مبلنجاكن
en مبلنجاكي aanleggen, besteden, bekos-
tigen, uitgeven, onkosten maken; wagen.
پاو بلنجاكن zijn leven wagen, zich zelven opof-
feren. هب دشن بلنجاكن پاو met levensgevaar. هب
دشن بلنجاكن پاو ik waag mijn
leven ten dienste Gods. Isk. بيت ننتي بلنجاكن
alle بلنجاكن سئل كوساپ بيت ننتي بلنجاكن
zijne krachten inspannen. ايت ايت ايت
ik ben het, die zulks bekostigt, بهلنجاكن
besteed, bekostigd worden. ايت ايت ايت
dat besteed, gebruikt, bekostigd, bestreden
kan worden. M. R. قبلنجاكن de besteding,
bekostiging.

بلنجج *balintjong*, een diertje dat veel op een
kreeft gelijk, en hetwelk aan zestrand of aan
de zeehoofden gevonden wordt.

بلندوي *balandoewie*, ook wel بلند, Hollandsch,
Nederlandsch. نكري لورخ بلندوي een Hollander.
بلندوي Holland, Nederland.

بلو *baloe*, JAV. bijna blind ten gevolge van
ziekte; ook groote uitpuilende oogen.

بلو *belo*, JAV. een veulen, een jong van een paard.
In het Maleisch ابق كود.

بلو *beloe-beloe* en بربلو, met vlekken of plek-
ken op het ligchaam afgeteekend.

بلوبور *beloebor*, een magazijn, pakhuys, in het
bijzonder tot berging van rijst.

بلوت *baloet* voor بلبت, een aal.

بلوبلي *beloë-belej*, snateren, rammelen, rommelen.
بلودر *beloedor*, PORT. fluweel. Zie بلادر.

بلودق *biloadakh*, eene vergiftige slang, adder, niet
zeer lang, maar snel springende, om menschen
of beesten te steken. ايدو سئير بلودق ééne adder.
بلودق addertong. بيس بلودق vergift van eene
adder.

بلودو *biloadoe*, PORT. fluweel. Zie بلادر.

بلورتي *bolwartij*, NEDERD. een bolwerk, vesting,
schans. فندي مئيكيت بلورتي een Ingenieur.

بلوط *beloeth*, AR. een eikenboom; een eikel.

بلوغ *baloegh*, AR. tot iets komen, ergens toe ge-
raken; in het bijzonder tot manbaarheid, meer-
derjarigheid komen; ook de tijd der man-
baarheid, huwbaar, mondig, meerderjarig.
بلوغية en بلوغية manbaarheid, meerderjarigheid;
ook de tijd der manbaarheid. Zie بالغ.

بلوش *balongan* of بالغ, een hanekam. Zie بالغ.

بلوكر *baloekar*, kreupelbosch, jong hout, strui-
ken. مکت کلمخ ايمت سمبويي دبلوكر en de reehok
verborg zich in het kreupelhout.

بلولخ *bilolang*, eene gedroogde huid, een groot
stuk leder, een vel. بلولخ سهدخ ééne huid.
بلولخ is ook de naam eener vrucht. I. P.

بلوم *belom* en بلم, nog niet. Zie بلم.

بلون *balowan*. Zie het volgende بلوهن.

بلوهن *balohan* en بلون, een huisje, dat men op
een olifant zet, rondom open met stijlen en een
kap daarop. S. S.

بلووي *balowie*, AR. eene proef, onderzoek; ook
beproeving, droefheid.

بله *belah*, barsten, splijten, klieven, kloven,
scheuren, in tweeën spouwen, in stukken kap-
pen, afscheiden; een barst, breuk, scheur;

bamban, een soort van dun riet, waarvan veelal manden, en ook een soort van mat, *bidej* of *bidie* genaamd, worden vervaardigd. Zie *بدي*.

bimban, zekere plant, die regt opschiet, en waarvan de stam glad en zonder knoppen is.

bamboe, een hard, dik riet, *bamboes* genaamd, hetwelk tot tachtig en honderd voeten hoogte opgroeit. Het wordt gebezigd tot het vervaardigen van huizen, huisraad, gereedschappen, enz. *بمبو اير*, *بمبو دوری*, *بمبو تالی*, *بمبو اتر* namen van verschillende soorten van *bamboes*. *دالم* *بمبو* (eene spreekwijze) in het geheim. Verg. *بوله*.

boen, *AR.* de koffijboon.

bin (voor *ابن*), *AR.* zoon. *عبدالله بن عبدالرحمان*, *Abdullah*, de zoon van *Abdul Rahhmán*.

bená, brein, hersenen. Verg. *اوتق*.

binátang, (in het Arab. *حيوان*) een beest, viervoetig dier, gedierte. *دمان گراغن اد بناتغ* waar zijn toch de verblindende dieren, opdat ik door dezelve gegeten worde? *I. P.* *بووזה دیرهن بناتغ یغ جاهت*.

I. P. *بناتغ هنكس* een kunstig dier (fabelachtig). *I. P.* *بناتغ تنكس* een snel dier. *بناتغ جینق* een tam, mak dier. *بناتغ لیر* een wild dier. *بناتغ گالق* een kwaadaardig dier. *بناتغ نجس* een onrein dier.

binára, wasschen, bleeken; ook een wasscher, bleeker. *Isk.* *ممنار* wasschen, bleeken.

بوكن بنار اكن *ممنار كاین* *bring* eenen wasscher om lijnwaad te wasschen. *ثممنراون* eene bleek, bleekerij, waschplaats, bleekveld.

bindsa, *HIND.* vergaan, verloren zijn, bedorven, vernield, verwoest, nadeelig, ellendig, ledig, woest, dor; ook het verderf, de vernieling; nadeel; ook onnut, vruchteloos,

zonder gevolg. *بناس* *مجنك* *سكال* *تزل* mijn gemoed is geheel verbrijzeld. *بناس* *تمت* eene woeste, eenzame plaats. *بنساله* *كجرچانك* mijn werk is vruchteloos. *S. S.* *بنناس* bedorven, enz. ook bedorven, verwoest. *بنناس* of *ممناس* of *ممناسك* of *بنناسك* of *بنناسك* bedorven, verwoesten, vernielen; rampzalig, nutteloos maken. *بنسچاي* *كبنسك* *نكریم* voorzeker zal ik uw land verwoesten. *S. S.* *بنناسك* *نام راج* den naam des konings onteeren. *بنناسك* *انگماپ* zijne godsdienst nutteloos maken. *بنناسك* *اڤ* *جاغندله* *اڤ* *كراڤ* *بنناسك* *هات* *تاتك* *سكلین* *توچ* niet kleinmoedig. *S. S.* *بنناسك* *د* verwoest, enz. worden. *بنناسك* *تمت* eene verwoeste plaats. *بنناسك* *بنناسك* een verderver, verwoester; een ellendeling. *بنناسك* *بنناسك* verderfelijk; ook het verderf, de verwoesting, ondergang; ook de ledigheid, woestheid; ook bedorven, verwoest. *بنناسك* *راج* de Vorst des verderfs. *M. R.* *بنناسك* *یغ* *بنناسك* een verderfelijk, verwoestend dier. *بنناسك* *ایت* *بنناسك* *سكال* die stad is geheel verwoest. *بنناسك* *بنناسك* de verderving, verwoesting, vernieling.

boenboenan, beter *بننونن*, de kruin des hoofds.

bantára of *ابنتار*, een zwaarddrager, heraut, wapenkoning, hellebardier. *بننار دالم* een heraut die binnen het hof dienst doet. *بننار بلغ* een heraut die buiten het hof dienst doet. *بننار* het Hoofd der hellebardiers. *I. P.* *بننار*. Zie verder op *بننار*.

binárang, hout dat gekapt is en bij elkan- der op een gestapeld ligt, om afgehaald te worden. *بننار* *اورغ* *بننار* (in het bosch).

bináro, de naam van zekeren boom, waarvan het sap een doodelijk vergift is.

بن

ممبنتی en ممبنتکی مبننتی en مبننتکی
 bezwangeren. د بنتکن bezwangerd worden.
 حامله .
 کبنتی de zwangerschap , de dragt. Zie
 bintang voor بنتن , weder instorten in ziekte.
 bintang , eene ster. بلم قادم جهان
 sterren hadden haren glans nog niet ver-
 loren , d. i. het was nog nacht. I. P. مک برکات
 راج کرامه دغی بهسان سیاف یغ مهباس لاعت دغی
 en de koning *Karāmah* zeide in zijne
 eigene taal: wie is Hij , die den hemel met ster-
 ren versiert? Isk. بنتغ سیخ of بنتغ تیمر
 morgenster, ook wel بنتغ باب genaamd. I. P.
 بنتغ براسف of بنتغ برایکر de avondster.
 eene komeet, staartster. بنتغ سیاره eene planeet,
 dwaalster. بنتغ زهرت de ster Venus.
 de groote Beer. بنتغ کرتیک het zevengesternte.
 بنتغ گسترنته , sterren.

benteng, ۱۸۷. een bolwerk, schans, redoute.
 bantokh, buigen; ook krom, als een ring
 of een hoep; een schakel van eene ketting; ook
 een band of hoepel, beugel; kromte, b. v.
 van een gespannen boog. Dit woord wordt ook
 gebruikt, om het getal van ringen en derge-
 lijke voorwerpen aan te duiden. چکین سبنتق
 eene gebogene kroon. I. P. بنتق or برنتق
 of مبننتکی buigen. کبنترکی buigzaam; ook bogt,
 kromte. تمبنترکی buiging, buigzaamheid.

bantal, een kussen, hoofdkussen, waarvan
 de einden موك , en het midden of de lengte
 باغ genoemd wordt. بنتل سرانگ het hoogste
 kussen. I. P. بنتل فیغک het middelste kussen.
 بنتل فیمیت het laagste kussen. Deze drie
 of ook wel meer kussens worden dóór de Ma-
 leijers trapsgewijze gelegd. برنتل een kussen

بن

hebben, van een kussen voorzien zijn. I. P.
 فرنتل or فرنتلکن voor een kussen gebruiken.
 دفرنتل voor een kussen gebruikt worden.
 یغ تاعن فرنتلکن armen die voor een kussen
 gebruikt worden. فرنتلکن iets voor een kus-
 sen gebruiken, eene leg- of zitplaats ma-
 ken op kussens. فرنتلکن تاعن مہاراج
 van *Mahá Rádja* tot een kussen gebruiken,
 in de armen van *Mahá Radjá* liggen.
 bontal, een knoop, b. v. in een zakdoek;
 ook een knoop leggen. بنتلی een knoop.
 ایکن بنتل de opblazer, een soort van visch.
 ایکن بنتل فیسغ een ander soort van dien visch.
 bintoel, een puisje dat door krabben of
 door het bijten van eene mug, enz. ontstaat.
 بنتل سوسو, een puist, wrat, knobbel.
 بنتل سوسو, de tepel.
 bantan, hetzelfde als بنتت, niet doorbak-
 ken, als brood, gebak en dergelijken.
 bintan, hetzelfde als بلنج en کمبر, weder in-
 vallen, instorten in ziekte. S. S.
 banton, en مبننتکی en مبننتکی uit-
 trekken, uitroeijen, iets met kracht en geweld
 wegrukken; ook bevrijden. مبننتی رمبیت
 het hair uitrukken. مبننتکی فوهن کایو
 een boom met kracht uittrekken. S. S.
 مبننتکی فوهن فانه boomen
 in stukken uittrekken. S. S. ترنتن
 uitgetrokken, uitgeroeid; ook bevrijd.
 دنتن uitgetrokken, uitgeroeid, bevrijd worden.
 مکت کناله فانه
 امیر حسین بتل لیہرن ترس کلاکفن مکت اولہ
 امیر حسین *Amir Hoesin* d' بنتن انق فانه
 آیت لال د بوغکنب werd regt door
 zijnen hals getroffen, en hij trok den
 pijl uit, en wierp dien weg. علی ثون یغ
 مبننتکی ثنت خیبر het was *Ali* die de poort van
Chaibar met geweld wegrukte. Mohh. Hhan.

بنتو *bantoe*, hulp, bijstand (in den oorlog en ook wel anderzins); ook helpen, bijstaan. منت ممنتوکی en بنتوکی of ممنتو S. S. helpen, bijstaan. ترينتو geholpen worden. بنتو geholpen. ثمنتو een helper. فرغ ثمنتو een bondgenoot in den oorlog.

bantoe wordt gezegd van visch, die dood is en reeds week wordt, doch nog niet stinkt.

bantoe of بتولو, de naam van een soort van visch, ook ایکن وادون geheeten.

bantoenan, of بندونی, de kruin des hoofds.

bantah, krakeel, gekijf, gekibbel, geschil, twist, oneenigheid; ook krakeelen, kijven, twisten. برنته twisten, kijven; ook betwisten, bestrijden. ممنتاهي en بنتاهي of برنتهکن bestrijden, geschil maken, dwarsdrijven. تتاف تتال دهدائن اورغ لاین دسٹھکنپ جوٹ تیاد اماں in tegenwoordigheid van andere menschen bevestigde hij zulks, en sprak het niet tegen. M. R. کبنتاهي of ثرنتاهي of بنتاهي krakeel, twist, gekijf; bestrijding, betwisting, dwarsdrijving. برنته or ثرنته onderling twisten, enz. ثمنته or ثرنته or اورغ بنتاهي een bediller, dwarsdrijver, twistmaker, een mensch daar moeilijk mede om te gaan is.

bantej, en برنتي of ممنتي, slagten, dooden, nam. vee of visch. بنتي سائي een rund slagten; بنتي سائي beteekent ook rundvleesch. د بنتي geslagt worden. ثمنتي een slagter, vleeschhouwer.

banting en بنتخ, slaan, smijten. Zie بنتخ. *bandjoe* of بکجو, en برنج, houden, nam. eene rekening, vereffenen, effen stellen. برنج حساب rekening houden, afrekenen, eene rekening vereffenen. ثرنج verevend. ثرنجون afrekening. ثرنجون حساب balans, verevening.

مک دسورهب *bandjar*, eene rij, een gelid. رعتپ برديري تيگ بنجر en hij liet zijn volk in drie gelederen staan. سبنجر ééne rij; ook even groot, van eene grootte, even eens, als. Isk. برنجر in gelederen, in rijen, in orde gesteld, gerigt; ook in 't front, tegen over. برنجر in rijen. تتاف برديريه کسمبيلن برنجر دهدائن سلطان maar zij stonden met hun negen in rijen voor den Sultan. S. S. برنجر دغن tegen over iets staan of zijn. Isk. کيت دالم کوت کيت اين دان کيت توتفکی فنت یخ برنجر دغن تتار راج اسکندر laat ons in deze onze stad blijven en de poort, die naar het leger van vorst Alexander leidt, toesluiten. Isk. برنجر برديري in rijen staan. Mi-r.

bandjir, JAV. hoog water, eene overstroming.

bandjoe en بنج, houden, nam. eene rekening, vereffenen. Zie بنج.

bandjei, een soort van vrucht, aldus genaamd.

bantji en بنچي, een soort van dissel.

bantji en بنچي, een hermaphrodiet.

bintji en بنچي, haten, afkeer hebben, verfoeijen, benijden, afgunstig zijn; ook haat, afkeer, nijd, wangunst. بنچي en بنچيکن en بنچيکن haten, verfoeijen, benijden. د بنچي گهاات, verfoeid worden. ثر بوانی یخ د بنچي verfoeijelijke daden. ثر بچي گهاات, verfoeid. کبچيکن haat, afkeer; ook ghaat, verfoeid, hatelijk. این کبچيکن سکل اورغ dit is hetgeen een ieder verfoeit.

bintjana, HIND. ongelijk, onregt, nadeel, kwaad, ongeluk, onheil, verderf, lastering, schending, kwade trek; ook verleiden, veroeren, in het verderf brengen. بنچانکي en ممنتانکي onheil berokkenen, lasteren, schen-

den; aanlokken, verleiden, bedriegen, ten kwade vervoeren. *تمبچنان* verleid worden. *دنبچنان* aanlokking, verleiding, vervoering ten kwade.

بانتجوئ *bantjoet*, verzuurd, verschaald, zoo als wijn, azijn, enz.

بانتجوئ *bantjoet*, *HIND.* een zeker scheldwoord.

بانتجوئ *bontjit*, dik, opgezwollen; in het bijzonder een dikbuik, eenen dikken buik hebben. *بنچت ثقیب* zijne wangen zijn opgezwollen. *I. P. Verg. گندت*.

بانتجوئ *bontjit*, de laatste, de jongste. *اورغ یخ* hij die het laatste achteraan komt. *انق بئسو* hetzelfde als *انق بنچت*, het jongste kind.

بنتجار *bentjar*, of *ببر* *بنتجار*, een geluid als van eene gescheurde klok of van gebarsten porselein; ook een ver geluid.

بانتجنگ *bantjang*, beletten, verhinderen. *تنبچغ* belet worden, blijven steken, uitscheiden.

بانتجنگ *bantjang*, of *بربنتجغ* en *ممبنتجغ*, praten, keuvelen, kouten. *بنتجغ* gekeuvel, kout.

بانتجاه *bantjah*, laag land, moeras, broekland.

بانتجی *bantjie* en *بنج*, een soort van dissel.

بانتجی *bantjie* en *بنج*, een hermaphrodiet.

بانتجی *bintjie* en *بنج*, haten, afkeer hebben, benijden; ook haat, afkeer. *بنج* .

بند *banda*, goed, schat, schatten, kostbaarheden; ook iets, een ding. *بند مات* schatten, de kostbaarste en beste goederen. *S. S. بند یخ* het hoogste, beste goed. *بند چایر* een ding dat vloeiend is. *بند برداره* iets dat bebloed is. *بند کارغ* zakken met goederen. *بربند* goederen bezitten, gegoed, rijk zijn. *بربنداکن* schatten vergaderen, opleggen, bij een schrappen. *بندهار* .

بند *bendo*, een soort van wapen dat veel van een *گولتی* heeft, doch eenigzins kleiner is.

بند *bonda*, moeder (hoftaal). *انق لاین بندان* een kind van eene andere moeder. *S. S. مک کات* *ستی صاحمه هی انقک دان بوه هتیک دان بیج مات بند* en *Setie Tsalihha* zeide: ó mijn zoon! vrucht mijnes harten en appel der oogen uwer moeder. *ایه بند* de ouders.

بندال *bendáloe*, *PORT.* eene tasch of een koker tot berging van kruid of patronen.

بندالو *bendáloe*, de naam van een soort van vogel.

بندر *bandar*, *PERS.* eene stad, koopstad waar vreemde kooplieden zich eenigen tijd ophouden, eene zeehaven, eene stad aan zee gelegen. *بندر بتاویه* de stad Batavia. *شاه بندر* een ambtenaar die het toezigt heeft over de haven; ook een ambtenaar met de inning der tollens belast.

بندر *boandar*, rond, b. v. gelijk eene tafel.

بندرع *bendarang*, aan wederzijde staan, b. v. twee huizen, zoodat ze aan elkander gelijk zijn en dezelfde gedaante hebben. *برجالن بندرع* te gelijk, in één gelid, nevens elkander gaan, zonder dat een vóór of achter den anderen is. *بندرع استان* twee naast of wel tegen over elkander staande paleizen, welke in gedaante, grootte, enz. aan elkander gelijk zijn. *Ism. Jat. بول بندرع* de maan als hare hoornen van wederzijde gelijk zijn. *تسبق* of *تسبق بندرع* eene piek met eene ijzeren gaffel, aldus genaamd. *سبندرع* gelijk, even eens.

بندرع *bendang*, akker, veld, bouwland. *دوتن* *بندرع* hij bewoonde en bebouwde zijnen akker. *بندرع* *ثمانغ* een paadje op eenen akker. *بربندرع* den akker bezaaien. *بندرع* eenen

بن

akker hebben, van eenen akker voorzien zijn.
 بندق *bandong*, een afschutsel, schutsluis, dam;
 ook afschutten, den loop van het water door
 middel van eenen dam stoppen, afdammen;
 ook een schot, scheidsel. مبدع en بندق en
 بندق مبدع afschutten, bedammen. بندق سوتی
 éene rivier afdammen. ترندق afgeschut, ge-
 stopt. بندو een dam, afschutsel, schutsluis.
 فمبندو en فمبندو en فمبندو afschutting.

بندو *banding*, vergelijken, confronteren, nazien
 of het overeenkomt, b. v. een geschrift, boek;
 ook gelijk, gelijke. اكن لقسمان قد ماس ایت
 تیدانه بندقین ملینکن سسگت نغرة هلبانج راج ناها
 بندقین یغ دانت سدیکت برلاون دشق لقسمان
 wat dien Vlootvoogd aangaat, er was destijds zijns
 gelijke niet, dan alleen *Sasangka Ningrat*,
 krijgsoverste van den koning van *Daha*;
 deze was eenigzins in staat om den Vlootvoogd
 weêrstand te bieden. S. S. اداکه بندقین دالم
 برندق is er zijns gelijke wel in de stad?
 بندق en مبدع en مبدع en مبدع met elkan-
 der vergelijken, confronteren, nazien of het
 overeenkomt. بندق of بندق vergeleken
 worden. I. P. بندق تیداد برسلاهن دشق
 بندق, het werd vergeleken met de schilderij,
 en er was geen onderscheid. I. P. یغ تیداد
 بارغ یغ تیداد iets dat onvergelykelyk is.
 اورغ ایت تیداد کبندیغین
 die persoon is onvergelykelyk. بندقین of بندقین
 éene vergelyking.

بندق *bondokh*, een hazelaar (zekere boom).

بندق *bondokh*, hetzelfde als بندق, een bult op den
 rug van menschen, ook bij dieren, b. v.
 katteelen, enz.; ook eelt of een gezwel bij
 de schouders, doot liet dragen veroorzakt.

بن

بندق bultig, met eenen bult. Zie بندق.
 بندق *bendal* of *bendela*, PORT. een pak, baal.
 بندق *bendol*, balken, in het bijzonder de zooda-
 nigen, welke rondom de stijlen van een huis
 geplaatst worden; ook een dorpel, drempel.
 بندق *bondol*, een soort van vogel, aldus genaamd.
 بندق *bandil*, een vanghaak, een zeker instrument
 van hout, voorzien van doornen, dat gebruikt
 wordt om boosdoeners gevangen te nemen.

بندو *bendoe*, éene burrie, een bijzonder soort
 van draagbaar, draagstoel, rosbaar.

بندو *bendahara*, een schatbewaarder, penning-
 meester, thesaurier, een voornaam ambtenaar
 van den Staat in de Maleische rijken. فرندق
 de schatkamer, thesaurie; ook éene bergplaats
 voor schatten, wapenen, kleedingstukken,
 enz.; ook wel een serail, harem. M. R.

بندو *bendaharis*, een hofmeester, dispensier;
 een ambtenaar belast met het huishoudelyk
 bestuur van een paleis. I. P. en S. S.

بندق *bendej*, een bekken, éen omroepers bek-
 ken; ook een instrument behorende tot het
gamlan-spel.

بندق *bandeja*, PORT. éen bakje van goud; zil-
 ver; enz. vervaardigd, waarop de gescheiken
 gelegd worden, en hetwelk ook dient om
 confituren, gebak, enz. rond te dienen; een
 schenkblad.

بندق *bandeja*, PORT. éene vlag. بندق
 بندق en men heesch de vlag op. بندق
 بندق de vlaggestok.

بندق *bentar*, waar, waarachtig, getrouw, opregt,
 gewis, juist, goed, degelyk; getrouwelyk;
 ook waarheid, waarachtigheid. بندق الله
 de waarachtige God. اورغ یغ بندق de opregten. I. P.

تياد بنر: het goede en kwade. Mi-r. تيار بنر دان ساه onwaar, oöregt. M. R. بنر كتان zijn woorden zijn juist. بنر بركات de waarheid spreken. S. S. بنر اين تلال بنر geheel opregt. Dj. M. هندق قون دنسوره بگند فنت بنر de koning wilde u wel degelijk laten verzoeken. S. S. بنرکه is het waar? is het goed? بنرکه is zuik eene behandeling wel goed? بنرکه اي سماکن مانسي دغن خيوان is het naar behooren, dat hij menschen bij dieren vergelijkt? مکت کات تن موا بگمان بنرن کفدام مکت *Tari Moat* کات تن حسين قد همت دمکين بنرن vroeg: hoedanig denkt gij dat het goed is? en *Tari Hhoesti* antwoordde: ik vermoen, dat het aldus behoort te zijn. S. S. سبنرن en سبنرن de waarheid; ook waar; waarachtig, getrouw, gewis; degelijk. دغن سبنرن in waarheid; met gerechtigheid; getrouwelijk, in de daad. اورخ بركات يغ تيار valsche heden. S. S. بركات يغ تيار سبنرن de onwaarheid spreken. S. S. سبنرن فخرجان سبنرن de zaak is wel degelijk zoo als mijn heer zegt. S. S. سبنرنه gewis, gewisselijk, gewis en zeker. بنر of سبنرنه getrouwelijk, gewis, in waarheid. اکت بركات دغن سبنرنه ik zeg in waarheid. بربرن or بترکن or ممبرکن waar maken, bewaarheden, iets voor waarheid houden; gelijk geven. قربتر or قربترکن iets voor waar doen achten; ook wel waar maken. کبارن waarheid, waarachtigheid, deugdelijkheid, regtmatigheid, regtvaardigheid; opregtheid; gewisheid, getrouwheid. کبارن نبي محمد M. M. مشمکن دغن کبارن met billijkheid regt doen. M. R.

بنارig (in het Arab. حيط), draad, garen;

ook eene vezel. گوددرااد بنر امس. بنر سترا zijden garen. بنر ستوکل eene streng garen. دارن بنر de naam van zekere plant.

بنر *bening*, klaar, helder, b. v. water. Verg. هنج بنر *benakh*, moeilijk van begrip, onbevattelijk; ook onverstandig. بنر هتین onverstandig van aard.

بنر *benkeng*, norsch, stuursch.

بنر *benant*, hetzelfde als *تغلم*, zinken, verzinken.

بنر *banu* en بان *HIND.* eene buitengewone rijing der rivier, wanneer derzelver stroom tegen den vollen vloed der zee aandruischt.

بنر *benowa* of بنوا en بنو, land, landschap, gewest, oord, in het bijzonder bewoond en bebouwd land. بنو سبيلان Ceijlon. بنو عرب Arabie. بنو کنگه Coromandel. S. S. بنو هندي of Hindostan. M. R. بنو یغ هماغت een warm, heet land.

بنو *benowang*, een soort van rendier of hert.

بنو *beneh* of *benih*, ook wel باني, zaad in het algemeen, hetzij van menschen en dieren, hetzij van vruchten en planten; in het bijzonder zaad, hetwelk tot zaaijen bewaard wordt; ook de kiem van het zaad, welke uitschiet; ook nakomelingschap. بنو جاگخ zaad van turksche tarwe. بنو ر met zaad bezaaid worden.

بنو *benih* bezaaijen. Verg. بيبت en مني.

بنو *benih*, *Ar.* zonen. بني اسرائيل de kinderen Israels. M. R. Verg. بن en ابن.

بنو *banlaga* voor بربانگ; Roophandel drijven. M. R. Zie نياگ.

بنو *banier* en بانير, nitspruitsels dicht bij den wortel van hooge boomen. Zie بانير.

بنو *bartan*, een leeren koffer; of koffertje, waarin men iets bergt.

بنین *banjon* of بنین *babanjon*, de lippen rood verwen tot sieraad.

براتی *bawátan* (van باوت over hangen, naar beneden hangen). تالی براتی de brassen (scheepsterm).

براسیر *bawásir*, AR. de spenen, aanbeijen.

بروغ *bowáng* en بوغ, wegwerpen. Zie verder بوغ *bowája*, een aligator, kaaiman, een soort van krokodil. één سئیکر برای.

دماکن door eenen kaaiman opgegeten worden. موار سوغی ایت فنه دشن برای دان میار de monding dier rivier is vol kaaimans en krokodillen. de kolsem, kielbalk, waarin de mast vast staat (scheepsterm). بروغ برای de ijsvogel. لیده برای.

بوہوت *boeboet*, en مہبوت, draaijen, b. v. hout, ijvoor. enz. ook uittrekken, uitrukken, b. v. een hout. تالی بروتی de touwen, daar men de zeilen mede ophijst.

بوہوت *boeboet*, de naam van zekeren vogel.

بوہور *boebor*, pap, brij, in het bijzonder van rijst; pap-pig. نثک بوہر een bijzonder soort der *ngkav*-vrucht, welker vleesch zacht en murw is. I. P.

بوہون *boebong*, de top van iets, b. v. van een huis. Verg. بوغن.

بوہون *boebong*, een koker tot berging van iets.

بوہوک *boebokh*, een worm, rijstworm; ook een houtworm.

بوہوک *boebokh*, stof dat in de bamboes zit.

بوہول *boebol*, en مہبول, boeten, verstellen, verstoppen. مہبول جال netten verstellen.

بوہول *boebol* of *boebal*, de krap aan de voeten; zeeren die aan handen of voeten komen.

بوہو *boeboe*, een korf, fuik om visch te vangen.

بوہو *boeboh*, en مہبوہ of بوہکن en مہبوہکن, doen, indoen, inbrengen, inzetten, plaatsen, ne-

derzetten, opleggen. مہبوہ حکمت ددالم فیان een toovermiddel in den beker doen. I. P. مہبوہ تاشن داتس کفال de handen op het hoofd leggen. مکت ایت دبوہین فد سگنفت فہاتن. en hij deed het goud in het bijtelwerk der balken. S. S. مکت سوات حکمت کفد. Makti hij deed een wonderwerk aan dat paleis. I. S. مکت فتری فون مٹغکتکن کفال راج در فد فہان. de prinses ligtte des Vorsten hoofd van hare deijen op, en leide het op een kussen.

بوہوت *boewat*, en بروت of مہبوت of فرہوت of فرہوتکن of مہبوتکن of مہوتکن, doen, maken, verrigten, bedrijven, oprigten, daarstellen, bewijzen, veroorzaken. بوہوت een huis bouwen. بوہوت waartoe dat? tot wat einde? بوہوت wat kan ik er aan doen! بوہوت آب beschaamd maken. بوہوت کاسه. S. S. بوہوت تیاو ای تاهو اف بوہوت. M. R. بوہوت تیاو ik wil u allen geen kwaad doen. Hhamz. بوہوت سبوه نگرې. S. S. بوہوت عبادة. godsdienst uitoefenen. بوہوت weerspanningheid begaan. M. M. بوہوت فرجمون. een gastmaal geven, aanregten. بوہوت کرج. ik heb dorst, maak mij iets gereed. S. S. بوہوت of دفرہوت of دبوہوتکن of دفرہوتکن gedaan, verrigt, daargesteld, veroorzaakt, behandeld worden. بوہوت ایتوله دفرہوت اورغ پاپ. S. S. مکت دفرہوتکن اوله بگند. en hij werd door den Vorst tot Mangkoe-Boemi (Rijksbestierder) aange-steld. S. S. بوہوت een bedrijver; dader, ver-

بو

بو

rigter. *of* ثروواتن *of* ثروواتن *of* ثروواتن eene daad, feit, bedrijf, verrigting, werk, maaksel. یخ ثروواتن یخ ثروواتن یخ ثروواتن بايک دان جاهت goede en kwade daden. M. R. goede werken, deugdzaame daden. ثروواتن چین M. R. onderdrukking. Chinesech maaksel, iets dat in China gemaakt is. برمول اغکو قاضي دمکين ثروواتن امانت بفاکب! voorts! zijt gij een regter, en handelt gij zoo met hetgeen mijn vader u toevertrouwd heeft? Dj. M. يربوت سوات ثروواتن در قد بسي D. M. Verg. کرج. اورغ یخ بوت *boeta*, blind, ook de blindheid. مات سبله iemand die aan een oog blind is. بوت *of* بوت سدي *of* بوت ايم blind bij nacht, hoenderblind. بوت تولي blindelings, onbedacht (eene spreekwijze). بتاکن en ممبتاکن blind maken, verblinden. کبتان de blindheid. بوت *bawta*, een soort van duivels of kwade geesten. I. P. بوت *boetir*, een grein, korrel, pit, kraal, bolletje. Dit woord wordt ook gebezigd, om het getal van korrelachtige voorwerpen aan te duiden. بوت گارم eene peperkorrel. لاد سبوتر eene korrel zout. بوت تاهي een drol, eene keutel. بوت راتف, hetzelfde als راتف, een klaaglied. بوت *boetong*, een bijzonder soort van de aardvrucht *obie*, اوبی بوتغ genaamd. بوت *boetakh*, troehel, niet helder. ایر بوتق troehel water. بوت *bótakh*, kaal van hoofd. بورغ بوتق een groote vogel, aldus genaamd. بوت *boeton*, eene zekere plant, wier bladeren als toespis raauw gegeten worden. دارن بوتق de bladeren dier plant. S. S. بوت *boetoe* en بوت, de mannelijke roede.

بوجر *boedjor*, overlangs, de lengte van eene vlakte of van een ligchaam, enz., in tegenoverstelling van de breedte, welke لنتغ genoemd wordt. بوم ایت بوجرن دان لنتغن de lengte en breedte van den aardbodem. بولي بوجر en لنتي بولي بوجر een *balej* aan de voorsteven van de schepen. ممبروجرن in de lengte uitstrekken, verlen-gen. ممبروجرن ديري het ligchaam uitstrekken. بوجج *boedjang*, een ongehuwd persoon, het zij man of vrouw; ook een weduenaar, eene weduwe; ook een jong man; het wordt ook gezegd van een jong dier van het mannelijk geslacht. هي انقت بهو الله تعالي ملجدیكن كیت اسلام مك هندقله كام برسوام برغسياف یخ بايک دان بركنن قد هتيم كارن عادت اسلام سكل انق قومون تباد هارس دترهن بوجج جكلو سمی عمرن قد عقل بالغ o mijne dochter! God heeft ons tot geloovigen gemaakt, en daarom moet gij eenen geschikten man nemen, die u behaagt; want de gewoonte der geloovigen brengt mede, dat eene jonge dochter, die huwbaar is, niet ongehuwd mag blijven. ik اكن اين سورغ بوجج een ongehuwd persoon. سكل بوجج اين alle deze jonge lieden. كود بوجج een jong paard. بوجج *boedjang*, een bode van het hof, een brievenbesteller. Ism. Jat.; ook een bediende, dienstbode. فبجاشن *of* فبجاشن eene plaats *of* een vertrek voor de hofbedienden. S. S. بوجج *boedjangga*, een geleerde. ايكن بوجج *boedjakh*, een soort van visch, بوجج genaamd, hebbende eenen scherpen bek. ممبروجتن *of* ممبروجتن *of* ممبروجتن بوجج, aanhalen, streelen, liefkozen, vleijen, bepraten, aanlokken, troosten, te vrede stellen. بوجج لفاله تون فتري سفای هتین لمبت

Z

بو

بو

toch de prinses, dat zij zachtmoedig worde. مکت دبوچق اوله بگند دغن کات یخ مانس ۲ دان en Zijne Hoogheid streelede haar met zoete en liefelijke woorden. I. S. ممبروچق استرین zijne vrouw liefkozen. I. S. اي تاهو بايک ۲ انن hij weet zijne waren wel aan te praten. ممبروچق een aanlokker, vleijer, flikflooijer, trooster. ممبروچق or ممبروچق aanlokking, aanhaling, gevele, streeling, liefkozing, enz. ثرکتان ۲ ثري بوچق ۲ ن ثرکتان ۲ ثري بوچق ۲ ن vleijende woorden.

رومه بوچر *bótjor*, lek, niet digt; ook lekken. بوچر een lek huis. ثراه بوچر een vaartuig, dat niet digt is.

بوچق *bótjakh* of *boetjokh*, een knobbel, knoest, b. v. aan oude boomen; ook eene knods.

بوچق *boetjokh*, een knop, knopje op iets, b. v. op een vaas, deksel, enz.

بوچق *bótjokh*, beschadigd, vermolmd, versleten.

بودق *boedakh*, een klein kind; ook een jongeling, of jong meisje; ook een knecht, dienstbode; ook een slaaf. سبورغ بودق een kind. S. S. بودق سبورغ een kind, dat nog in de vliezen van de baarmoeder besloten is. کارن اي لاگ بودق ۲ want hij is nog jong, hij is nog een kind. S. S. بودقن کارن اي لاگ بودقن ۲ hij heeft geene slaven meer.

بودق *boedokh* of اودق, de ergste graad der lazarus-ziekte.

بودق *bódokh* en بودو of بوده, een botmuil, domoor, dwaas, gek, zotskap; ook bot, dom, onverstandig, onnoozel. بودق ثرمشون یخ eene onnoozele vrouw. دغن بودقن door zijne domheid. بودق ۲ ن درین ۲ ن voor den gek houden. بودق ۲ ن درین ۲ ن zich gek houden. کبدوکن domheid, dwaasheid, onnoozelheid.

بودو *bódo* en بودو, dom. Zie het voorgaande بودق : بودو *bódoe*, angstig, bevreesd.

بودو *bódoh*, dom. Zie بودق .

بودي *boedie* en بدی, vernuft, verstand, enz. Zie بدی .

بورت *boerat*, JAV. en MAL. hetzelfde als بوري, een smeersel waarmede het ligchaam bij ziekten, of ook wel ter erlanging eener aangename geur, of ter versiering wordt bestreken.

بورت *boerot*, eene scheuring, breuk; ook gescheurd, gebroken; ook eene breuk aan het zakje der teeldeelen, grooter van gezwel dan فاسخ ۲ ن - فاسخ ۲ ن gescheurd, gebroken; eene breuk hebben. بورت ثپاکت eene breuk.

بورت *boerit* en بوریت, het achterste, b. v. van een paard, schip; de achterstevan. بریتن het achterste gedeelte van een schip, de spiegel.

بورس *boeras*, geschaafd, beschadigd, b. v. een stuk meubel.

بورس *boeroes*, en ممبروسکن of ممبروسکن en ممبروسکن doorbrengen, doorjagen, verkwisten. ممبروسکن ممبروسکن zijn goed verkwisten. ثمبورس een verkwister, een doorbrenger.

بورس *boeroes*, verwelken, verdorren; ook verwelkt, verdord. بوورس داوونن. سقرت ثوهن یخ بوورس داوونن. gelijk een boom, waaraan de bladeren verdord zijn.

بورغ *bórang*, JAV. scheenangels, voetangels. بورغ بورغ een ander soort van voetangels.

بورغ *bórong*, in het gros handelen, verkoop in het groot; ook in het groot aannemen. ممبرورغ ممبرورغ een huis koopen met al hetgeen er in is. بولي ممبرورغ in het gros verkoopen. جول بربورغ in het gros koopen. ثمبورغ een die in het groot handelt, een aannemer in het groot. سداگر یخ een koopman in het groot, een grossier.

سئیکر بورغ *boeroeng*, een vogel. سئیکر بورغ of سئیکر بورغ *boeroeng*, een vogel. één vogel. سئیکر بورغ ترلال امت بايک فارسن. zeer fraaije vogel. بورغ سکارن. eene vlugt, een zwerm vogels. بورغ انت. de struisvogel. بورغ باين. een groene vogel, kleiner dan eene loerie, aan den hals rood, met een langen staart. بورغ هنتو of بورغ بوم. arend. بورغ راج والي. en ثغکو. een uil. ثغکو en ثغکو. een tortelduif. بورغ تکوکر. eene tortelduif. بورغ ککتوا. de kakatoe. بورغ کنتل. een witte vogel, die veel van een reiger heeft. بورغ کهت. een vogel, die in de holten der bergen en steenrotsen gevonden wordt. I. P. بورغ نوري. de loerie, roode papegaai. بورغ گاکت. de kraai. بورغ vogels, gevogelte; ook nagemaakte vogels. ثبروثن. eene vogelkooi.

بورق *boerokh* en برق of برکت, de naam van een groot soort van apen. Zie برق.

بورق *boerokh* of *bórokh*, aansteken, doen verrotten, verslijten, bederven, beschadigen; ook aangestoken, verrot, versleten, vermolmd, beschadigd, oud, bouwvallig, lelijk, vol gaten. بورق. een oude vermolmdde tronk, in tegenoverstelling van فوهن هيدث of فوهن هيچ. een groene levende boom. بورق. یغ. بورق. aangestoken vruchten. بورق. رومد این لام بورق. dit huis is sedert lang bouwvallig. M. R. بورق. برکاین. een oud versleten kleed aanhebben. S. S. نام. بورق. کاک. een been vol gaten. بورق. ممبروکن or ممبروکن. aansteken, verslijten, bederven, beschadigen.

بورق *boerikh*, gestreept, gespikkeld, nam. de huid of het vel; ook pokdalig.

بورق *boeranda*, eene afgeschotene plaats op of binnen een vaartuig, eene hut in een schip.

بورق. de galerij op een schip, de beste kamer.

بورق *boeroe*, en ثبرورو of ثبرورو of ممبرورو, drijven, aandrijven, aanzetten, spoed doen maken, voortdrijven, verjagen, achterna loopen, vervolgen, achterhalen; ook jagen, ter jacht gaan. بورق تورن. afdrijven, naar beneden drijven. مکت. دبرون. en hij zette ze aan, om spoedig voort te reizen. ثرکت or ثرکت بورق. of ثرکت ممبرورو. jagen, op de jacht gaan. ثبرورو. کربو جالغ. op eenen wilden buffel jacht maken. ممبروکن. zijne geiten drijven om te drinken. S. S. ممبرورو پامق. de muggen wegjagen. Dj. M. ثبرورو. overhaast u niet! jaag zoo niet, spoor niet zoó driftig aan! ثبرورو of ثبرورو. verjaagd, gejaagd, aangedreven, aangezet, vervolgd, achterhaald worden. ثبرورو. malkander nazetten, vervolgen, verjagen. ثمبرورو. een jager. ثبرورو. wild, wildbraad. S. S. ثمبرورو. het jagen, de jacht; ook verjaging, enz. ثبرورو. een jacht, nam. een schip. Ism. Jat. ثبرورو. een jagthond.

بورق *boerie*, hetzelfde als بورت, zekere toebereiding, waarmede het ligchaam wordt bestreken. ثبروري. met zoodanig smeersel bestreken.

بورق *boerie*, HIND. eene trompet. ثبروري. op de trompet blazen.

بورق *boeriet* en بورت, het achterste, b. v. van een paard of schip. Zie بورت.

بورق *blawas* of *bawas*, kwaad, wreed, verslindend, verscheurend. بورق. بناثغ یغ. بورق. verslindende, verscheurende dieren. I. P. هات بورق. wreed-aardig, wraakzuchtig.

بورق *boesot*, hetzelfde als ثوسو, een heuvel, duin, mierenhoop.

بو

بو

boesdr, een boog, halve cirkel; ook kaarden als wolfe of katoen, hetwelk met een werktuig geschiedt, dat veel op eenen boog gelijkt. سفرت ممبرتخ بوسرن zijn boog spannen. als en pijl uit eenen boog. I. P. دوسرن ليج بوسرن hij hing zijn boog over zijne schouders. I. P. بوسردو بوسرن twice bogen. گعاارده وولفه بوسر of katoen. I. P.

bósang en بوسن, walgen, eene walg hebben, een tegenzin in iets krijgen, b. v. in zekere spijzen, door er dikwijls of te veel van te nuttigen. ایت منغر چریت ایت het walgt mij dat verhaal langer aan te hooren.

boesong, eene verstopping, stilstand, b. v. in het bloed; eene opzwellung van den buik door het niet krijgen der maandelijksche zuiveringen of door andere oorzaken. بوسخ داره بوسخ داره eenen gezwellen buik hebben; gezwellen.

boesoekh, stinken, verrotten, bederven; ook stinkend, verrot, bedorven, vuil, smerig, slecht. جاد بوسق stinkend worden, verrotten. M. R. باون بوسق zij stinken. Mi-r. بوسق بوسق verrotte, bedorvene vruchten. نام بوسق een kwade naam.

bósan en بوسخ, walgen. Zie بوسخ. en بوسخن of ممبروغ of بواغی or بواغ en بوسخن en ممبروغ, wegwerpen, wegsnijten, verwerpen, nederwerpen, afschaffen, verbannen, verdrijven, verjagen, verstooten, doorbrengen, afdrijven, b. v. de vrucht; storten. بوسخن stoelgang, ontlasting hebben, waterlozen. S. S. بوسخ عادت بوسخ een gewoonte afschaffen. بوسخ سي نام het juk afschudden.

kwisten, ten onnutte verspillen. M. R. ممبروغ مالو de schaamte verliezen. ممبروغ درین ممبروغ zich als een verlatene ergens heên begeven. Dj. M. ممبروغ ممبروغ ایرمات eene raadgeving verwerpen. ممبروغ ایرمات tranen storten. ممبروغ پارو het leven opofferen, ten prijs geven. I. P. بوسخن کلاوت in zee werpen. I. P. بوسخن دی در اتس بلاکتن het paard wierp hem af. ممبروغ دانم فرتن de vrucht afdrijven. Mi-r. ممبروغ کرجان afstand doen van een rijk. S. S. ممبروغ درین بایک اک ممبروغ بایک اک ممبروغ zich ter aarde werpen. ممبروغ بایک اک ممبروغ دریک بارغ کمان S. S. ممبروغ of بوسخن ممبروغ of بوسخن utgeworpen, weggesmeten, verdreven, afgeschafte, verjaagd, verbannen worden. ممبروغ ایت بوسخن کنگرې یخ ممبروغ en hij werd naar elders verbannen. ممبروغ of بوسخن ممبروغ of بوسخن verwerpen, verbannen, verdreven, doorgebracht, verkwest, gestort. ممبروغ بوسخن بوسخن een banneling. ممبروغ بوسخن hetgeen verwerpen enz, wordt, of verwerpen is; een werp, worp. ممبروغ بوسخن ممبروغ بوسخن verwerpelijk, hetgeen te verwerpen is; ook verwerpen, verbannen; verwerping, ballingschap. ممبروغ بوسخن een te vondeling gelegd kind; ook eene misdragt. ممبروغ بوسخن een banneling. ممبروغ بوسخن verwerping, afwijzing, verbanning.

boenga, eene bloem in het algemeen, bloei, bloesem, ook interest van een kapitaal, welk laatste ثوکو of ثوکو genaamd wordt. ممبروغ بوسخ een bloemsteel. بوسخ سنککی eene enkele bloem; ook de naam van zekere bloem. I. P. بوسخ سرمثن een ruikertje van bloemen. بوسخ سمبروغ eene ontlo-kene bloem. بوسخ امس ثیرق gouden en zilveren bloemen. S. S. بوسخ اف een vonk, sprankel vuur. بوسخ فال kruidnagelen. بوسخ چسکی

بو

بو

spoons. spons. بوغ کاغ koraal. بوغ interest van geld. بوغ تانه grondlast, landrenten. بوغ bloemen rijgen. بوغ bloeijen; ook gebloemd, met bloemen versierd. بوغ تابه versierd met gestrooide bloemen. I. S. بوغ of بوغ ان bloemen; ook nagemaakte bloemen. بوغ bongka en بوغ , trotsch, opgeblazen. بوغ bongkar of بوغ , en بوغ , ook بوغ , ophalen, opwinden; omverhalen, afbreken. Zie verder بوغ .

بوغ bopeng, pokdalig, en wel in eenen ergeren graad dan بوغ . Verg. بوغ .

بوغ boeka, openen, opendoen, ontdekken, openbaren, ontblooten, ontdoen; uit elkander nemen; ook open, ontbloom. بوغ het hart openen, lucht geven. M. R. بوغ ثواس met vasten ophouden, zoo wel elken avond, als na verloop van de vastenmaand. M. R. بوغ جالان den weg openen. بوغ گرانش فوهن کابو این open toch dezen boom. Dj. M. بوغ کابو ایت جاغن بوغ کابو ایت ont doe haar ligchaam niet van dat lijnwaad. I. P. بوغ of بوغ en بوغ of بوغ en بوغ openen, opendoen, ontdekken, openbaren, ontdoen, uit elkander nemen. بوغ بوغ doe mij de poort open. I. P. بوغ بوغ eene regtszaak aanvangen, de vergadering openen. بوغ تانه de aarde openen, opgraven. M. R. بوغ de oogen openen, verklaren. M. R. بوغ een geheim openbaren. بوغ de overwinning ontdekken, dat is; bekend maken. بوغ بوغ zijn ligchaam ontblooten. بوغ بوغ هتین قد بوغ بوغ خیریش بنراین waarachtig verhaal te overwegen. M. R. بوغ of بوغ of بوغ geopend worden. بوغ of

geopend, open, ontbloom. بوغ تانه de aarde is opgegraven. M. R. بوغ opening, gaping.

بوغ boekoe of بوغ , een gewricht, lid; een knop aan een bamboes of aan eene plant; het lid van een riet; ook eene kern, korrel, in het bijzonder van zoodanige voorwerpen welke door menschen handen gemaakt zijn; ook een stuk. بوغ de leden van eenen pinang-boom. بوغ جارې het gewricht van de hand. بوغ تانه de knucfels. بوغ بوغ de enkel. بوغ بوغ seven korrels zout. بوغ بوغ een stuk tin.

بوغ boekot, een soort van Javaansch vaartuig, aldus genaamd.

بوغ boekit, een berg, bergje, heuvel; terwijl gebergte of eenen grooten berg beteekent. بوغ een berg in de nabijheid der stad Malaka, aldus genaamd. S. S. بوغ بوغ de berg Sinai. بوغ بوغ een verdichte berg, waarop de aarde zou rusten, en waar de feniks zijn nest zoude hebben.

بوغ bokor, een bekken, kom die gewoonlijk kleiner is dan een باتل; een waskom, een bekken om sarih, rijst, enz. aan te brengen. بوغ beteekent ook eene kleine kruik of kan, met of zonder deksel, waarin men drinkwater laat koelen, en er zoo uit drinkt.

بوغ bokor, een grein, korrel; in dezen zin hetzelfde als بوغ of بوغ .

بوغ boekokh, breed, breedte. بوغ بوغ de lengte en breedte er van.

بوغ boekan, neen, niet, geenszins, het is niet; is het niet? بوغ بوغ دي یغ بوغ بوغ ایت hij is het niet, die het genomen heeft. بوغ بوغ niet gering. بوغ بوغ بوغ بوغ is het zoo niet? بوغ بوغ بوغ بوغ is het zoo niet? بوغ بوغ بوغ بوغ ik ben geenszins de zoon van dien per-

بو

بو

soon. S. S. اندرا سقتي *ben ik* niet de groote koning *Indarâ Sakhtie?*
 بوکو *boekoe* en بوک, een gewricht, lid. Zie بوک.
 بوگ *bôga*, de naam van zekeren vogel.
 بوگس *boegies*, de naam van een volk op het zuidelijk gedeelte van Celebes, omtrent de golf van Boni. بوگس کاین Boegineesch lijnwaad, zeer geacht.
 بول *bowal*, het rijzen van het water ten gevolge van eenen sterken stroom.
 بول *bôla*, of بربول en بربول, schelmachtig liegen. دست en بوهغ.
 بول *boeloe*, beter بولو, hair van dieren, enz. Zie بولو.
 بول *boelie* en بول, beter بولي en بولي, een fleschje. Zie بولي.
 بولت *boelat*, rond als een stok, appel, bal, bol, kloot, cirkel; ook een cirkel. بولت بوم de aardkloot, het wereldronde. مک ایقون بردريله. بولت سفرت سفوهن کایو بولت en hij stond gelijk een ronde boom. بولت کایو بولت, onbewerkt hout. بولتکن of بولتکن en بولتکن of بولتکن rond maken.
 بولر *boelir* of بولر, eene air, de halm met de air.
 بولر *boelir*, draaijen, b. v. een stuk touw, de punt van een zakdoek, enz.
 بولس *boeloes*, kaal, zonder takken, bladerloos; ook kinderloos, beroofd van kinderen. بولس اورغ een boom zonder takken of bladeren. بولس بولس een man die geene kinderen heeft. بولسکن of بولسکن of بولسکن berooven van kinderen of van takken, ontbladeren, kinderloos maken. بولسکن بولو بولو berooving.
 بولس *boeloes*, een soort van rivierschildpad; ook een soort van visch, بولس ایکن genaamd, die veel naar een harder gelijkt.
 بولغ *boelang*, of بربولغ of بربولغ of بربولغ, een haan

eene vlijm aanbinden, om te laten vechten; ook iets om de hand, enz. binden.
 بولغ *boelang-boelang* en بول, een hoofddoek, krans, hoofdsiersel; ook rondom winden, b. v. een doek, touw, enz. بربولغ zulk eenen doek of krans om het hoofd hebben.
 بولغ *bdlong* of *boelong*, en بربولغ of بربولغ, een boom of balk, enz. in de lengte doorboren, gelijk men eene pomp doet.
 بولن *boelan*, de maan, eene maand. بولن ببارو of بولن ببارو nieuwe maan. بولن ببارو halve maan. بولن ببارو volle maan. بولن ببارو de volle maan als zij gevierd wordt. بولن ببارو de maan als ze eenige dagen oud is en hare hoornen aan wederzijde gelijk zijn. بولن ببارو of بولن ببارو de maan komt op. بولن ببارو of بولن ببارو de maan gaat onder. بولن ببارو de wassende maan. بولن ببارو dat zij de stonden had. بولن ببارو dat zij de stonden had. بولن ببارو de eerste maand; بولن ببارو de tweede maand; بولن ببارو de derde maand van het Muhamedaansche jaar. بولن ببارو ééne maand. بولن ببارو na verloop van eene maand kwam zij terug. S. S. بولن ببارو de witte katöog.
 بولن *boelan-boelan* en بولغ, een hoofddoek, krans; ook rondom winden. Zie بولغ.
 بولن *boelan-boelan*, een soort van visch, بولن ایکن genaamd.
 بولو *boeloe* en بول, hair van beesten, ook van menschen op het ligchaam (terwijl het hair van het hoofd بولت genaamd wordt); vezelen van draad, vederen van vogels, dons, wol, pennen. بولو بولو kemelshair. بولو بولو

denhair. ۲ بولو اري ۲ het hair van de schaamdeelen. باب بولو de borstels van een varken. بولو schapenwol. بولو كتيق ۲ het hair onder de okselen. بولو سات ۲ بولو كنخ de wenkbrauwen. بولو سات ۲ het hair van de oogleden. بولو لندق ۲ de pennen van een ijzervarken. بولو فاهت ۲ de eerste vederen van eenen vogel, de paddeveeren. بولو ۲ vederen, vezelen, enz. بولو ۲ مشهيس دش بولو ۲ bepluimen, met vederen versieren. بولو ۲ داون de naam van zekere plant. بولو ۲ hairig, vol hair, gevederd, gepluimd, gewold. توبه داتك ۲ ايت ۲ het ligchaam van dat opperhoofd is vol hair. S. S.

بوله *boelah*, geheel, gansch, ten volle; ook het geheel. بوله سبولن ۲ eene volle maand.

بوله *bolah*, kunnen, mogen, bekwaam zijn; Bestand zijn; ook geoorloofd. بوله ۲ تباد ۲ niet kunnen, niet mogen, enz. بوله ۲ اشكو مشهابسكن فكرجان ۲ بوله ۲ kunt gij dit werk afkrijgen? بوله ۲ سبوله ۲ zoo veel doenlijk. بوله ۲ كواس ۲ met alle mogelijke krachten.

بوله *boeloh*, een soort van dun bamboes of riet. بوله ۲ بنغ ۲ een bijzonder soort van die bamboes. بوله ۲ مرنندو ۲ of بوله ۲ مرنندو ۲ een ander soort van bamboes, welke zachte, liefelijke toonen geeft. بوله ۲ بولو ۲ een soort van *gingang* of gestreep lijnwaad.

بوله *boeloh-boeloh*, de luchtpijp; ook de loop van een geweer.

بوليه *boelie* of بولي ۲ en بول ۲ of بول ۲ eene flesch, kruik; fleschje, kruikje van glas, aarde of porselein, met eenen langen hals en ronden buik.

بوم *boem* en بوم ۲, *AR.* een uil. Zie بوم ۲.

بوم *boema*, hetzelfde als فاتخ ۲, een beeld, pop.

بوم *boemi*, *AR. PERS.* en *HIND.* de aarde, het aardrijk, de wereld; ook grond, aarde. امشت ۲

۲ عناصر ائيله بوم اير ائن ائن ۲ de vier elementen zijn: de aarde, het water, de lucht, het vuur. بوم ۲ سده ۲ ماكديكى ۲ سورگ ۲ لاگت ۲ دان بوم ۲ بوم ۲ سرت ۲ لاوه ۲ دان سكلين ۲ اسين ۲ سموان ۲ die den hemel, het uitpansel, de aarde en de zee, met al hetgeen er in is, geschapen heeft. بوم ۲ سگنڤ ۲ بوم ۲ سكلين ۲ اين بوم ۲ الله تعالى ۲ جوگ ۲ dit alles is toch het aardrijk des Allerhoogsten. I. P. بوم ۲ قاف ۲ مثليلغ ۲ بوم ۲ God heeft den berg *Káf* rondom den aardbodem gesteld, opdat dezelve van de golven niet zoude overstromd worden. بوم ۲ سڤرت ۲ بوم ۲ اكن ۲ بله ۲ رڤان ۲ het was als of het aardrijk splijten zoude. I. S.

بولت ۲ بوم ۲ تيج ۲ de aardkloot, het wereldrond. بوم ۲ جانه ۲ كبوم ۲ منغش ۲ بوم ۲ بوم ۲ de as die de aarde draagt. بوم ۲ Isk. ۲ توج ۲ لافس ۲ بوم ۲ de zeven verdiepingen der aarde. Isk. ۲ بوم ۲ de vlak- te, oppervlakte der aarde, aardbodem. بوم ۲ بوم ۲ اين ۲ دجديكن ۲ الله ۲ اكن ۲ فاسق ۲ بوم ۲ God gemaakt tot eene vastigheid der aarde. Isk. ۲ بوم ۲ een godsdienstig landfeest, bij onderscheidene gelegenheden. بوم ۲ كمين ۲ aardsch, wereldsch. بوم ۲ اورغ ۲ كمين ۲ sterveling.

بوم *boemoe*, een olifantvanger, iemand die olifanten met strikken, enz. vangt. S. S.

بومبو *boemboe*, kruidertijen, welke tot bereiding van spijzen, in het bijzonder van de kerrie, gebruikt worden.

بون *boenie* en بوني ۲, hetzelfde als سبوني ۲, verbergen, verschuilen, verhelen, achterhouden; ook verborgen, heimelijk. (Het wordt dikwijls geschreven بون ۲ of بويي ۲.) بون ۲ تيات ۲ دائت ۲ تونك ۲ (بويي ۲) بون ۲ كهد ۲ فاتك ۲ het zal u niet gelukken mij te verbergen. بون ۲ بون ۲ of بون ۲ بون ۲ of مبنين ۲ of مبنين ۲ verber-

liegen , bedriegen , misleiden. بردهشکن of ممبرهشکن beliegen , bedriegen , misleiden ; ook voor leugens houden , heeten liegen. ممبرهشکن اورغ iemand bedriegen , heeten liegen. ثمبرهشکن een leugenaar , bedrieger ; ook eene leugen. ثمبرهشکن eene leugen. bedriegerij , bedrog. بويه boehie en بويه , schuim. Zie بويه .

بويه boewie of boeai , wiegen , heên en weêr slingeren , bewegen ; ook eene wieg , een slinger. بويه of بويه د بويه gewiegd worden. بويه of ممبرويه of ممبرويك of ممبرويك wiegen , slingeren. جكلو اي وندن بر بويه اورغ ايتوله بر بويه دي indien hij wilde gewiegd worden , zoo kwam die persoon hem wiegen. بويه of بويه eene wieg , een slinger. Verg. بويه .

بويه boejoet , hetzelfde als بويه , een kindskind. بويه beteekent ook over-over-grootvader of over-over-grootmoeder.

بويه boejar , doorvlecken , vloeijen , b. v. als vloeipapier.

بويه boejier , de naam van een soort van vogel. بويه boejang , voor بوجغ , een jongeling , bediende. بويه boejong , eene kruik , waterkan , met eenen rouden buik en naauwen hals , zonder ooren.

بويه boejih en بويه , schuim. بويه schuimen , zien. ماسق گول مزلتن بويه مزلتن بويه kook de suiker , totdat zij schuimt. بويه zeeschuim. بويه کلورکن بويه afschuimen. بويه لاغ een soort van zwaluw.

بويه boenji en بويه , galm , klank , geluid , gedruisch , geschal , geschater ; gerucht , faam ; ook inhoud , onderwerp , b. v. van een geschrift. بويه het geluid der stem. I. P. بويه een liefelijke klank. بويه het bulderen van het geschut. بويه بويه geluid , klok-

kengeluid. بويه سورت of بويه سورة de inhoud van den brief. S. S. بويه بويه een verward gedruis , hetwelk men niet regt kan onderscheiden. بويه بويه een ijselijk geluid. بويه بويه aldus luidende. M. R. بويه بويه aldus luidt het bevel. بويه بويه اكن بويه بويه wat zal men niet al moeten hooren? S. S. بويه eensluidend. بويه of بويه بويه klinken , geluid geven , galmen ; ook zingen. بويه بويه de bazuin klinkt. مڪ بويه بويه en er klonk eene stem. I. P. بويه بويه of بويه بويه een geluid als van eene gescheurde klok of van gebarsten porselein ; ook een ver geluid. بويه بويه of بويه بويه geluid ; speeltuigen , muziek , zangkunstig geluid. مڪ بويه بويه بويه men sloeg op muziek-instrumenten. I. P.

به bah , eene overstroming , overloop van water. بويه een watervloed , eene groote afstroming , overstroming van water. M. R. بويه de regentijd.

بويه boehâr of bahâr , PERS. een zeker gewigt , gelijkstandig met 600 ponden , maar is ook een veel minder gewigt , en op alle plaatsen niet hetzelfde. بويه بويه اد ليم بويه mijn geld is niet veel ; ik heb maar vijf bahârs. S. S. بويه بويه سبهار امس هرگان omtrent één bahâr goud waardig. S. S. بويه بويه لاد ليم بويه vijftien bahârs peper.

بويه bahâr , PERS. de lente. بويه بويه dat tot de lente behoort.

بويه bahâroe en بويه , nieuw , versch , onlangs , even , zoo even , nieuwelings. بويه اورغ een nieuwelings , een groentje , iemand die pas in Indie komt. بويه بويه بويه nieuwe tijding. بويه بويه بويه gelijk zijn met iets nieuws. M. R. بويه بويه

بهار nieuwe kleederen. نڅري يځ بهار eene nieuwe stad. تڼکال ايت بهاراک داتځ. toen eerst kwam ik. ستله گنځ تيگت. بهارو هاري اين. toen hij het tot drie malen toe gezegd had, werd eerst daarop geantwoord. S. S. بهارو^۲ of بهارو^۳ zoo eerst, zoo even, niet lang geleden; dadelijk. بهروي hij gaat nu pas weg. بهروي of ممبروي vernieuwen, nieuw maken. کبھرون nieuwhed, verschheid; ook om te vernieuwen. فمبھرون vernieuwing.

بهاس *bahása*, de taal, spraak, manier van zich uit te drukken, zeden, manieren; ook beleefdheid. بهاس de algemeene Maleische taal, zonder met Arabische woorden vermengd te zijn. بهاس de hoftaal. بهاس بخشاوان de taal der edelen en grooten. بهاس گونځ de bergtaal. بهاس کچوکن gemengde, platte taal, straattaal. بهاس بازار of بهاس بازارن markttaal. بهاس کولارن de Persiaansche en Arabische talen. M. R. تياک تاه بهاساپ ik versta hunne taal niet. Dj. M. تاه بهاساپ fatsoenlijk zijn, goede manieren kennen. M. R. تياک تاه بهاس en onfatsoenlijk, ongemanierd zijn. I. P. گيل بهاس zich mal houden, zonder het evenwel te zijn, een slechthoofd, een malloot S. S. بهاس جور een taalmeester, tolk, vertaler. بهاس هيل ليجت rood. بهاس بهاساپ eene taal hebben, spreken. بهاس بهاساپ دريځ بهاساپ hij sprak in de taal van dat volk. بهاساپ دريځ بهاساپ zich vernederen; zich verontschuldigen; voor zich zelven spreken; ook zich ordentelijk gedragen. بهاساپ in eene taal gesproken worden. بهاساپ دريځ بهاساپ in de taal der geesten aanspreken I. P. بهاساپ taal, spraak, redevoering; ook manieren.

(باگ) بهاساپ en *bahági* (bij verkorting), deelen, afdeelen, verdeelen, bedeele, afmeten; ook een deel, gedeelte. بهاساپ eén deel, gedeelte; eenigzins, eensdeels. بهاساپ لاک ten anderen, anderdeels, andermaal, voorts, wijders. بهاساپ ايت بهاساپ eén deel goederen en eén deel slaven. Dj. M. بهاساپ دو twee deelen. بهاساپ گدهيلد worden. بهاساپ تریهاساپ گدهيلد; ook گدهيلد worden. بهاساپ ايت تریهاساپ ايت تریهاساپ die alle worden گدهيلد in drie deelen. M. M. بهاساپ بریهاپ deelen, verdeelen; ook een deel hebben; verdeeld zijn. بهاساپ فساک de erfenis deelen. S. S. بهاساپ بریهاپ in tweeën verdeeld. S. S. بهاساپ ممبريکين or بهاساپ ممبريکين deelen, verdeelen, mededeelen, uitdeelen. بهاساپ بریهاپ^۲ bij deelen. بهاساپ فمبیاگي een deeler, bedeele. بهاساپ بهاساپ deel, aandeel, afdeeling, gedeelte, deeling, verdeeling; bezitting, eigendom, erfdeel. بهاساپ ممبريکين een aandeel geven. بهاساپ اکن ergens deel aan hebben, ergens deel in nemen, deel krijgen. بهاساپ فمبیهاساپ or بهاساپ فمبیهاساپ deeling, verdeeling, afmeting, bedeele; afdeeling.

بهاساپ *bahána*, stem, geraas, een geluid dat verkan gehoord worden بهاساپ يځ گمفر eene luidruchtige stem. بهاساپ ايت سفرت گوره het geluid daarvan was gelijk aan den donder.

بهاساپ *bahája*, gevaar, nood, letsel, ongeluk, ongemak, schade, verderf. Het wordt dikwijls verbonden met بهاساپ er voor, welk laatste dezelfde beteekenis heeft. بهاساپ سننوس دان بهاساپ veiligheid en gevaar. بهاساپ فته بهاساپ vol gevaren, gevaarlijk, gewaagd. بهاساپ قوبر de pijnen van het graf. بهاساپ سوانثون تياک بهاساپ hij had niet het minste letsel. I. P. بهاساپ الله تعالي اشکو درفد بهاساپ God beware, behoede u voor ongelukken! اکن عمر

wat Oemar betreft, ایت سواتقون تباد ماربہای , hij had niet het minste nadeel. بہای in ge-
vaar zijn , gevaarlijk , letsel hebben. فد لیم
تاهن سوات بلچان انس فدوکت انقند تقات تباد بہای
in het vijfde jaar zal uwen zoon een ongeluk
overkomen, waarvan hij echter geen letsel zal
hebben. بہای ممبری بہای , ongeluk be-
rokkenen, in gevaar brengen.

bahtarâ, eene galei, een schip; in de oude
taal een schip, waarmede men op zee voer,
een groot koningsschip; in het bijzonder de
arke van Noach. بہترا سبوه eene galei.

behrakh en بیرق , zijn gevoeg doen. Het is
echter wellevender hiervoor te zeggen ایر
• بوغ ایر *bahrie*, AR. en PERS. deugdzaam, verstan-
dig, voorzigtig, wijs, wijszinnig.

behkan, ja, zeker, gewis, het is zoo; ja
zeggen, bevestigend antwoorden.

bahagija of *bahgija*, HIND. geluk, geluk-
zaligheid, heil; ook gelukkig, gelukzalig;
in tegenoverstelling van چلاک , hetwelk onge-
luk, tegenspoed, ongelukkig, enz. beteekent.
برہنگی geluk erlangen, zalig worden. بہنگی
gelukkig, zalig, gezegend; geluk, zegen
hebben, gelukkig zijn. مہا بہنگیائہ اللہ
ترلاہ سکال بہنگی فدوکت انقد ایت
uw zoon is bijzonder gelukkig. برہنگیائک
en مہہنگیائک gelukkig maken, heil aanbren-
gen. کہنگیائک en کہنگیائک geluk, gelukzaligheid,
zegen, heil.

bahgijan (van بہنگی), een gedeelte, deel.
Zie بہاک .

bahnâ en بہین , veel, zeer. Zie بہین .
bahoewa of *bahwa*, nademaal, naardien, nu,
voorwaar, dewijl, dat, en. Dit woord wordt

dikwijls aan het begin eener reden of van eenen
brief geplaatst, zonder eenige beteekenis te
hebben, en is ook wel in het midden eener
reden niet anders dan een vulwoord. جکلو ائکو
فرچای بہو ای جو توهن یغ اس مک ہندقلہ ائکو
indien gij gelooft, dat Hij de
eenige God is, zoo behoort gij ook Zijne be-
velen op te volgen. بہو این ورقۃ الاخلاص یغ تربت
deze brief van vriendschap,
welke voortspruit uit een rein gemoed. مک
en zij kات مریکیت بہو ہنزلہ فرکتان تون ہمب
zeiden: hetgeen mijnheer verklaart, is de waar-
heid. بہو دچرتراکن اورغ
of ہوسسٹگہپ بہو سن
voorwaar, in waarheid,
inderdaad. M. R.

bahejna of *bahna*, ook بہنا en بہین , veel,
zeer, ongemeen, bij uitstek, geheel en al,
geweldig, sterk, hevig. فد ہمدائش فائک سائت
naar ik zien
kan, denkt uwe Majesteit zeer aan *Hang
Toewah*. S. S. بہین تباد
niet zeer, niet veel.
Isk. بہین اکن لاونپ
hij achtte zijne te-
genpartij niet veel. S. S. بہین
سالہپ تباد ائک بہین
zijne misdaad is niet zeer groot. S. S. مک
ہیپ
hij verdween geheel en al. بہین
een zeer groot, geweldig geluid.

beja en بہو , gerechtigheid, regten, tol, im-
post. بہو یغ کن فد بارغ یغ داتخ در اچہ
de reg-
ten op goederen, welke van Achin worden
aangebragt. بہینی
een boom, tolhuis, waar
men de tollen of regten betaalt van alle in-
en uitgevoerd wordende goederen. S. S.
bijâ of بی , schelpvisch, mosselen, schelpen,
hoortjes.

bijâ-bijâ of بی , een soort van boontjes.

بی

bie-Adab, PERS. en AR. ongemanierd, onheusch, onbeleefd, onbeschoft; ook onbeleefdheid, onbeschoftheid. لیہتلہ اولہ کام سکلیں اورغ مود این ترلال سکاں بی ادب کثداکت hoe alleronbelcefdst alle deze jonge lieden tegen mij zijn. M. R. ادب .

bejâda, voor بيد, onderscheid, verschil. M. R. *bejârakh*. ساون بیارق eene ziekte van kinderen, waarbij zij schrikachtig zijn, en telkens met eene krampachtige beweging de schouders optrekken, even als of zij opspringen. Zie ساون .

bejâsa of *bijâsa*, gewend, gewoon; afgerigt, bedreven, ervaren; gemeen, gewoonlijk; gewoonte; ook aanwennen; in gebruik zijn of geraken. بلمکہ اشکو بیاس مخرجاکن ایت zigt gij er nog niet aan gewoon, om dat werk te verrigten? of zigt gij nog niet in dat werk bedreven? سبگمان بیاس naar gewoonte, als gewoonlijk. بیاس دشن gewend, gewoon aan. هیلسکن بیاس afwennen. بیسپ een aanwendsel, aanwenning. کورغ بیسپ eene afwenning; ongewoon, niet gewend, onbedreven zijn. بیسان of ممبیساکن of کبیسان eene gewoonte. بیساکن of ممبیساکن of کبیساکن eene gewoonte. بیساکن of ممبیساکن of کبیساکن eene gewoonte. بیساکن of ممبیساکن of کبیساکن eene gewoonte. بیساکن of ممبیساکن of کبیساکن eene gewoonte.

bijâwakh, (in het Arabisch ضب) een le-guaan. لاری تیدر ممبیاوق op den buik liggen. لاری ممبیاوق op handen en voeten kruipen, b. v. gelijk een dief.

bijâja, mondkost, nooddruft, leeftogt, voedsel, spijsze, voorraad, afgepaste rantsoen; ook vertering, onkosten; ook verteren, doorbrengen. ادفون یغ بیت تاغسکن سلغ تون فتری لاگ کثتوسن بیای اکن بیت این داگغ یغ غریب براف لاگ

بی

ik schrei, omdat, bijaldien de prinses gebrek aan leeftogt heeft, hoe veel te meer zal zulks dan met mij, die een vreemdeling ben, het geval worden. اورغ بیای voorraad hebben, van leeftogt voorzien zijn; ook verteren. ادفون ارت یغ دکیرمکن بفام ایت سکلیں تله سده هابسله بربیای al het geld, dat uw vader gezonden heeft, is reeds verteerd; wat hebben wij nu nog om te verteren? ممبیاکن of ممبیاکی verteerd, doorgebracht. ممبیاکن of ممبیاکی onkosten maken, uitgeven, verteren, verzorgen, onderhouden, voorzien. فربیای or فربیاکی een verzorger, iemand die uitgaven doet. فربیاکی or فربیاکی verzorging, uitgave, vertering.

bibit, zaadplantjes, bestemd om verplant te worden. بییت فادی rijstplantjes om te verplanten. بکل بییت zaad voor *bibit* bestemd. بنه . Verg. تاام بییت

bibit, onder de hand dragen; ook met de hand iets aanvatten, aangrijpen.

bibir, de lip; ook rand, boord, kant. بیبر de bovenlip. م. ر. بیبر داتس de onderlip. می-ر. بیبر مات de oogschellen. بیبر فراه de boorden van eene schuit. بیبر چاون de bovenste rand van eenen beker. بیبر مغاتفکن بیبر بیبر een snapper, kakelaar.

bejbas, vrij, ongedwongen; ook vrijheid; verlof. اورغ بیس een vrijman, burger, die geene heerediensten behoeft te doen. ممبری بیس or بیسکن en ممبیسکن vrij maken, tot eenen vrijman verheffen, van heerediensten of van belastingen vrijstellen; veroorloven. کبیسان vrijdom, burgerschap, vrijstelling. حق کبیسان het burgerregt.

بي

بيد *bejda* en بيدا, *HIND.* (in het Arabisch فرق) onderscheid, verschil; ook verschillen, niet eens zijn. رعيتن تباد بید دغن رعيت کیت zijn volk verschilt niet van ons volk. S. S. اي دغن دي ایت جاوه بيدان hem en dien persoon is groot. S. S. بید. onderscheid, verschil. بریدد onderscheiden zijn, verschillen; verschil hebben. ممبيداکن of بریدداکن onderscheiden, onderscheid maken. فکرجائنن ممبيداکن zijn werk is de ongelooovigen van de geloovigen (Muhamedanen) te onderscheiden. اي تباد تاه ممبيداکن بايک دان ایت hij kan het goede van het kwade niet onderscheiden. دبيداکن onderscheiden worden. تباد دبيداکن فد انقار بايک دان ایت geen onderscheid gemaakt tusschen goed en kwaad. M. R. فریدداں onderscheid, verschil, onderscheiding.

بيدان *bidân* en بيدن, (in het Arabisch قوابل) eene vroedvrouw.

بيداداري *bidadârie* en بدیداري of بدیداري, *HIND.* een soort van denkbeeldige hemelsche wezens, engelen. Zie بدیداري.

بيدس *bidas*, zoo veel als men met eene hand kan omspannen. Verg. جفکل.

بيدغ *bidang*, breed. Het wordt ook gebruikt, om het getal van sommige voorwerpen, als linnen, zeilen, papier, en dergelijken, uit te drukken. داد یغ بيدغ eene breede borst. M. R. تیرال بيدغ سفرت فادغ مها نوس was zeer breed, gelijk een zeer wijd veld. سبيدغ لایر (Javaansch) één kleedje. لایر سبيدغ of کرجس één mat van gevlochten bladen van den palmboom. سبيدغ دو بيدغ één

بي

blad koper. ممبيدغکن of بيدغکن breed maken, verbreed. فدائن breedte. فبدائن en فمبدائن een borduurraam.

بيدغ *bidang*, de binnenste roede van de *majang* of bloesem van den betelnoot, wanneer dezelfde nog op malkander ligt.

بيدق *bidakh* of *bejdakh*, *AR.* een pion in het schaakspel.

بيدق *bidokh*, eene Atjinesche prauw, waarmede men uit visschen gaat; ook de naam eener ster, de groote Beer, بنتغ بيدق geheeten.

بيدن *bidan* en بيدان, eene vroedvrouw. S. S.

بيدوري *bidorie* en بدوري, een katöog, zeker edelgesteente. ورن بيدوري eene zekere plant. Zie بدوري.

بيد *bejdah* en بید, onderscheid, verschil. Zie بید.

بيبر *bîr*, *NED.* bier.

بيبر *bejar*, laten, toelaten, gedoogen, laten begaan, overlaten. بیر اي ممبوت ایت laat hem dat doen. بیره کود ایت فدام laat dat paard bij u blijven! M. R. بیره en بیره (aanmanender wijs) laat! laat het zijn! ایت اتس بیت laat het op mij aankomen! بیره برماين laten zij spelen! S. S. ممبیر toelaten, gedoogen. بیره of ممبیرکن laten varen, laten blijven, laten begaan, op zijn beloop laten; toelaten, gedoogen. د بیرهکن toegelaten worden. M. R.

بيبر *bîra* of بیره, de naam van zekeren boom, met groote, breede bladeren, die geene vruchten, maar alleen bloemen voortbrengt. بیره دارون سفرت بیره zoo groot als de bladeren van den *bira*-boom.

بيبر *bîri-bîri* en بریبري or بریبري, een schaap, het wijfje van een schaap, terwijz دسب het mannetje is. بورغ بیره een soort van vogel.

بی

بی

btras, een zwager, eene zwagerin, nam. de-
geen, die met den broeder of de zuster van den
man of van de vrouw gehuwd is. Verg. هیفر ایفر .
btrang of بیرغ, een zeehond.
btrang of *btring*, een soort van slang,
zoo genaamd.
مبیرتکن *bejrakh* of بیرق, zijn gevoeg doen. مبیرتکن
bevullen. Zie بهرق .
btram, rood. بوغ بیرم eene roode bloem.
میرہ . rood lijnwaad. Zie کاین بیرم .
btram, *ATJIN*. een olifant. دیو .
این سفرت گاجه رقاب سبب اتوله مک دنماي فولو
بیرم het eiland *Btram Dejwa* is al-
dus genoemd geworden, omdat het veel naar
eenen olifant gelijk.
btram. فانه بیرم. (Het wordt ge-
zegd van eenen ring.) چنچن فانه بیرم . een zes-
hoekige ring.
btramáni, een snoer van bloedkorallen met
porseleinen of andere kraaltjes.
btroe, blaauw. ساغت بیرو . zeer blaauw. بیرو
mid- بیرو فنه .
delmatig blaauw. donkerblaauw. بیرو فنه .
بیرو لاشت .
of بیرو لاشت .
azuur, hemelsblaauw. بیرو ورن لاشت .
of بیرو ورن لاشت .
blaauw ge-
lijk de wolken. بیرو همفر فوته اتو کونخ .
naar het witte of geele overhellende. M. R.
فایخ بیرو ایت .
geelachtig blaauw. M. R. فایخ اورغ برگلر
iemand die eenen titel heeft. S. S. بیرو .
soort van bloemen. بیروکن .
of مبروکن .
blaauw
maken. کبرون .
blaauw, blaauwachtig.
btroega of هایم بیروگ, een boschhaan.
بیر .
btrah en بیر, een soort van boom. Zie بیرہ .
btreh of *btrih* en بیری, boord, rand, lijst,

b. v. van eene schilderij, schaakbord, enz.
van eene lijst voorzien zijn, eene lijst
hebben. بیریری فود مانکم .
voorzien van eene met
kleine robijnen omzette lijst.
btrej. Zie het voorgaande بیرہ .
btrie-btrie en بیر, een schaap. Zie ver-
der بیر .
btzoerie, *PORT.* (eene verbastering van
vice-roi) een onderkoning. S. S. تورن بیزوری
als onderkoning aftreden. S. S.
bijas, drijven, met den stroom of wind
wegdrijven. S. S.
bisa, gif, venijn, vergift van beesten; ook
اولر بیس .
vergiftig کن بیس .
vergiftigd worden. مک دلیمت اوله رادن ناک .
eene vergiftige slang. ایت ترلال هیبت سکان رقاب دان بساپ فون کلور در
Radin zag, dat de draak eene
moltep brastf .
zeer vreesselijke gedaante had, en dat het ve-
nijn al rookende uit deszelfs mond kwam. بریس
vergiftig zijn. مبساکن .
of بربساکن .
of مبساکن .
ver-
giftigen. کبسان .
venijn, vergift van beesten;
ook vergiftig; ook venijnig. Verg. اورغس en
راجن .
bisa, geleerd, ervaren, bekwaam. اورغ یخ
een zeer geleerd, ervaren persoon.
بیسر .
bejser en بیسیر, de witte vloed. Zie بیسیر .
bisikh, in het oor fluisteren, inluisteren,
mompelen; ook gefluister, gemompel. بر بیسق
of بر بیسقکن .
of مبیسقکن .
iemand iets
in het oor luisteren, mompelen. دبیسقکن .
in het
oor geluisterd worden. S. S. بیسق .
inluisteren;
ook in het geheim, stilletjes, in gefluister.
bejsokh voor ایسق, morgen, de volgende
dag. Zie ایسق .
bisokh, beter بیسو, stom, sprakeloos. Zie بیسو .

بي

blsol, eene bloedvin, buil, zweer, steenpuist. بيسل لاد eene kleine bloedvin. بريسلا zweren hebben.

bejsan, de betrekking tusschen degenen, wier kinderen onderling trouwen; de schoonvader of schoonmoeder van zoon of dochter. Isk.

blsoe en بيسو, *JAV.* (in het Maleisch *كلو*) stom, sprakeloos. اورغ يڭ بيسو دان تولى iemand die stom en doof is. بريسو zich stom houden.

blsej en بشي of بيسي, mooi, fraai, schoon, net. Zie بيسي.

bejsej en بيسر, de witte vloed in een erger graad dan ثونه. Verg. بشغ.

bljang, *JAV.* eene moeder; ook een dier dat reeds gejongd, een vogel die eijeren gelegd heeft. Het wordt echter zelden van een mensch gezegd. اده يڭ een uitroep van klagen.

blingis en بشس, barsch, bits, gramstorig, stuursch, onvriendelijk, streng, gemelijk, korzelig. اورغ بيشس een korzelig, stuursch mensch. موك بيشس een stuursch voorkomen. بيشسله اي در فد منغر خبر ايت hij werd door het vernemen van die tijding gemelijk. بيشس driftig, opvliegend. مميبيشس en بيشسكس gemelijk, gramstorig maken. كبشيس gramstorigheid, stuurschheid, bitsheid, onvriendelijkheid, gemelijkheid.

blingong en بشغ, bijster van zinnen, suf, bedwelmd, verward van gedachten, mijmerend; ook mijmeren, dutten, suffen. ببراڤ كالي اي د ثنگل تباد جو ددغرب سبب سائت بيشغ hij werd dikwijls geroepen, maar zoodanig waren zijne zinnen verbijsterd, dat hij het niet hoorde. سماپ نسچاي چكلو دكتاكن بيشغ هات اورغ يڭ منغردي indien men alles zoude

بي

zeggen, zou het hart der genen, die het hoo-
nen, versuft worden. S. S. بيشغنكس suf maken,
bedwelmen. كبشوغن verbijstering, sufheid, be-
dwelming, verwarring van gedachten.

bingki-máta, de oogcirkel.

bingal, halsstarrig, koppig; hardhoorend.

bljakh, hetgeen gekaauwd is; ook kaau-
wen. مامه بيتق herkaauwen.

bejka-bejka, onkiesch, onwelvoegelijk
zijn in uitdrukkingen.

bejkár, *PERS.* een gevecht, strijd. Isk.

bikat, eene speld, pen, een stokertje;
ook steken. بريكت steken; ook gestoken.

of مميبيكتن or بريكتن or بيكتن

bikang, een rijstkoekje, klein en dik. S. S.
ثمبكاڤن eene pan daar men zoodanige koekjes
in bakt. S. S.

bejkam, voor بكم, koppen, bloed laten.

bikin, doen, maken, verrigten, daarstel-
len. Verg. بورت en كرج.

blkoe, een geleerde, meester, iemand die in
kunsten en wetenschappen ervaren is.

bejkie, voor بايكي, herstellen, verbeteren,
in orde brengen. Zie بايكت.

bila, tijd, tijdstip, ook wanneer, toen. ثد
بيل تون داتغ. op dat tijdstip. بيل ايت
is mijnheer gekomen? اقبيل or بيل en
بيلمان wanneer, ten tijde, toen.

bejlá en بيل, en برييل, in den dood verge-
zellen, zich aan den dood toewijden als de
echtgenoot overleden is, gelijk de Hindoesche
en Balinesche vrouwen gewoon zijn te doen.
اي هندتق بيل zij wil zich (met haren man) aan
den dood toewijden. بيل سردق op die wijs door
een kris of ponjaard sterven. بيل كترچاڤن op

بي

بي

den brandstapel vergezellen, te zamen in het vuur sterven.

bejlot, in den oorlog tot den vijand overloopen. S. S.

bejlas of *bilas*, ontsteld, verward; ook een gebrek of eene ongesteldheid aan de oogen. In dezen laatsten zin zegt men ook wel بيلق — بيلق zeere oogen, roode oogen, druip-oogen. بيلسکين eene oogontsteking. بيلسکين of ممييلسکين havenen, in wanorde brengen. بيلسکين het hair in wanorde brengen.

bilas, overspoelen, b. v. het ligchaam, wanneer men zich gebaad heeft.

bilis, een soort van visch, ايکين بيلس genaamd.

bilang, tellen, aanrekenen, opsommen; vertellen, verhalen, berigten, zeggen; achten, rekenen, schatten; ook het getal, verhaal, gezegde. بيلغ سام bijrekenen. بيلغ ايت بواله بيلغ ايت bring dit verhaal naar Mâdjapâhit. S. S. بيلغ هوجن ثون اي تاهو hij weet het getal der regendroppels. Mi-r. بيلغن in getal, hun getal. بيلغن رامي van groot getal. بيلغ als, gelijk, naar mate. بيلغ ترييلغ geteld, vermeld, geschat, gerekend. بيلغ تباد zonder getal, ontelbaar. بيلغ دان تباد تركير ي بيلغن hunne menigte was niet te tellen noch te gissen. M. R. بيلغن en ممييلغن of ممييلغن بيلغن tellen, vertellen, zeggen, achten, rekenen, schatten. بيلغن درين of بيلغن درين zich zelven achten, schatten. M. R. بيلغن رعيتن سوات تباد ممييلغن عريتن سوات تباد ممييلغن لاونن zijne onderdanen in het minst niet achten. M. R. بيلغن of بيلغن د بيلغن geteld, gezegd, geacht, gerekend worden. بيلغن de telling, het

getal, aantal, hetgeen geteld wordt; ook eene vertelling, een gezegde. بيلغن naar het getal. بيلغن دغن بيلغن volgens de telling van het alphabet. M. R. بيلغن de telling, telbaar; hetgeen geteld mag of kan worden, aanmerkelijk, van belang. بيلغن تباد كبلغن zonder getal, ontelbaar. بيلغن اورغ دو راتس اورغ twee honderd man die geteld, gerekend mogen worden. I. S.

bejlikh, JAV. (in het Maleisch بيلسکين) eene ongesteldheid aan de oogen. مات بيلق hetzelfde als مات بيلس. Zie بيلس.

bejlokh en بيلق, laveren, aanloeven, hoegkruisen, tegen den wind zeilen, opwerken. بيلق een wind om te laveren, dat is, tegenwind. بيلق beteekent ook aarzelen. بيلق کبلوکن het laveren; de aarzelings.

bilikh en بيلک, een vertrek, eene kamer, binnenkamer. بيلق kamers hebben.

bilin, en ممييلين of ممييلين, spinnen, touw spinnen.

bilah, een spaander van bamboes, een spaantje; ook het plat van een degen, mes, enz. Het wordt ook gebezigd; om het getal van eenige voorwerpen, zoo als houwers, pijlen, lanssen, naalden, planken, enz. uit te drukken. بيلغ جارم اد بيلغ er waren ettelijke stuks naalden. S. S. بيلغ سبيله of بيلغ سبيله éen houwer, éen degen. بيلغ ثون تباد er is geen éen. S. S. بيلغ فائن تيلغ drie stuks planken.

bina, BRAHM. vrees.

bejna of *bina* en بيلغن of بيلغن, veel, zeer, ongemeen, bij uitstek. Zie بيلغن.

bini en بيلغن, eene getrouwde vrouw, huisvrouw, echtgenoot. بيلغن اوله سکل فرميسوري داييرغن اوله سکل de koningin werd gevolgd

door de vrouwen der prinsen en door de bijzitten. *بنیپ* zijne vrouw. *مبوغ بنیپ* zijne vrouw verstooten. *برین* of *برینی* eene vrouw hebben, getrouwd zijn. I. P. *ای برین امشت* hij heeft vier vrouwen. M. R. *فرینیکی* of *فرینیکی* eene vrouw trouwen; ook tot vrouw geven. *دفرینیکی* of *دفرینیکی* uitgetrouwd, tot vrouw gegeven worden. S. S. ook eene vrouw trouwen. Verg. *استری*.

بیو *btwa*, stout, dapper. Verg. *برانی*.

بیو *bejo* en *بی*, gerechtigheid, regten, tol. Zie *بی*.

بیو *bejo*, *JAV.* (in het Maleisch *تیوغ*) de naam van zekeren vogel. Zie *تیوغ*.

بیوکو *bijoko*, een dier dat veel van de schildpad heeft, doch eenigzins kleiner is. S. S.

بیول *bijola*, *PORT.* eene viool.

بیوش *bejhoesj*, *PERS.* bedwelmd, verbijsterd, in zwijm, verstompt. *منومس بیوش* een zwijmeldrank. Dj. M.

ت

ت, de derde letter van het Maleisch, Arabisch en Persisch alphabet, genaamd *تا tá*. Zij dient ook, om het getal *vierhonderd* uit te drukken; *ت* voor sommige werkwoorden geplaatst, beteekent hetzelfde als *تر*, b. v. *تبولغ* voor *تبولغ* verwerpen, verbannen; *تبالق* voor *تربالق* omgekeerd, afgewend. *ت* of *تا* wordt ook gebruikt als eene verkorting van *تیاد* *تیاد*, b. v. *تدائت تیاد*, in plaats van *تیاد*, zonder verzuim, stellig, moeten. *تاوسه*, in plaats van *تیاد اوسه*, het is niet noodig. Men zegt echter voor dit laatste gewoonlijker *تروسه* of *تراوسه*.

تابر tábor of *تابور*, en *منابر*, spreiden, strooijen, zaaijen. *منابر بیوج* zaad zaaijen. *منابر بوع* bloemen strooijen. *منابر جارغ* dun spreiden. *دتابر* gestrooid. *منابرکن* en *منابرکن* of *منابرکن* strooijen, zaaijen; ook doen strooijen, doen zaaijen; ook bezaaijen. *منابرکن بندغ* den akker bezaaijen. *منابری* en *منابری* bloemen strooijen. *منابری* en *منابری* den weg bezaaijen, bestrooijen. *منابری* den weg bestrooijen. *منابری* gestrooid worden, verstrooid liggen. *منابری* *دلی* het stof vloog op in de lucht. I. P. *منابری* *منابری* *منابری* en alle hunne wapenen lagen hier en daar verstrooid. *منابری* een strooijer, zaaijer. *منابری* het strooisel, de bestrooijing, het zaaisel, de bezaaijing; ook de zaaitijd.

تابر tábir of *تابیر* en *تبیر*, een soort van smalle gordijn, b. v. van een venster; een bedeksel, behangsel, van lijnwaad of andere stof, waarmede een muur of eene omheining wordt behangen, wordende het bekleedsel omhoog tegen de balken of zoldering *لاشت* genaamd. *فردان* *منتری* *مغیاس* *بالی* *روغ* *فغدائش* *درفد* *تابردان* *لاشت* de *Ferdana Mantrie* (eerste staatsdienaar) deed de audientie-zaal versieren met behangsels en verhemelten. *اوجغ* *تابرکیری* *کانن* de kanten van de gordijnen op beide zijden. *تقی* *تابردان* *کاک* *تابر* de bovenste en onderste rand van eene gordijn. *بیبیر* *تابر* de strook of boord aan eene gordijn genaaid. *جینتین* *تابر* de zoom van eene gordijn. *سکل* *تغکف* *ایتقون* *دفرهیاس* *دغن* *تابر* al de vensters waren met gordijnen versierd. *تبییری* en *منبییری* met gordijnen of behangsels bekleden; behangen. *تمفت* *یغ* *دتبییری* een vertrek hetwelk met gordijnen behangen is.

تابس tábas, beter *تبس*, weggappen, b. v. on-

kruid, *allang-allang*, struiken, enz. Zie verder تبس .

تابع *tâbi-* of تبع , *AR.* een volger, navolger, aanhanger, leerling; ook een gevolg. M. M. Het meervoud hiervan is تبعين — سئل تابع التبعين . de aanhangers der aanhangers. M. M. تابعة eene aanhangster, navolgstster. تباعة de aanhang, navolging.

تابغ *tâbang*, en منابع , stoppen, digt maken, b. v. eene rivier, goot, enz.

تابغ *tâbang*, beter تبغ , omhakken, omkappen, omhouwen, neervellen, nam. boomen; snoeien, afkappen, b. v. takken. Zie verder تبغ .

تابغ *tâbang* en تبوغ , een dik soort van bamboes, hetwelk men gebruikt, om er water in te dragen.

تابع *tâbekh* of تابه , de gewone groete der Maleijers; groete, groetenis, pligtpleging. ممبري كيرم تابع zijne groete aan iemand maken. بيلغ تابه بايق , zijne groete aan iemand zenden. اين سورة دشن تابع اين سورة دشن بايق , deze brief met veelvuldige groeten. تابع تابه بايق groete en heilwensch.

تابع *tâbokh*, *JAV.* beuken, kloppen. S. S.

تابل *tâbal*, beter تبل , dik. Zie تبل .

تابل *tâbal*, beter تبل , (eene verbastering van het Arabische طبل) eene trom, trommel. Zie طبل .

تابوت *tâboet*, *AR.* eene doodbaar; eene arke, in het bijzonder de arke des Verbonds bij de Israëlitien, die eerst in den tabernakel, naderhand in den tempel gesteld werd. De Muhamedaansche overlevering zegt, dat deze arke door God aan Adam, en door dezen langs eene reeks van Patriarchen aan Mozes overgeleverd is.

تابور *tâboer* en تابر , spreiden, strooijen, zaaijen. Zie تابر .

تابه *tâbeh* en تابع , groete. Zie تابع .

تابه *tâboh*, een soort van bekken (speeltuig); ook op zulk een speeltuig slaan; ook eene wacht aan boord, zoo wel bij dag als bij nacht, zijnde er vijf des nachts, en even zoo veel des daags. Bij het aflossen van iedere wacht, wordt driemaal op een bekken geslagen. مکت تابه د فالو اورغله men sloeg op zulk een bekken. يد تابه يگ کتيدگ in de derde wacht. منابع op zulk een bekken slaan.

تابير *tâbier* en تابر , eene gordijn. Zie تابر .

تاتر *tâtar*, vijfsel. برتاتر gevijld. امس برتاتر goudvijfsel, hetwelk ergens op gestrooid wordt.

تاتغ *tâtang*, en منابع , doorzien, doorkijken, doorzoeken, doorsnuffelen. دتاتغ doorzocht, doorsnuffeld worden.

تاتنگ *tâtang*, en منابع , opnemen, optillen en zoo dragen, in de hand dragen, aan eenen handboom of stok, dien men in de hand heeft, iets dragen. منابع ميق de olie (in eene kom enz.) op de handen dragen. منابع توان de *sirih*-doos in de hand dragen. د تاتغ op die wijs gedragen worden. مکت د تاتغن فنداھنن لال د تيمکنن اکفد en zij nam zijne spies op en schoot daarmee naar. Muhh. Hhan. فنانغ een handboom.

تاتل *tâtâl* en تتل , een spaander, houtkrul, schaafsel van hout. سکفغ تاتل een spaander. سکفغ تاتل توجه دغه فنجغن دتاره تباد فوتس شهدان تيفسن سفرت قورطس د گولغن سفرت لاکوسوبغ een spaander werd uitgerekt zeven vademen lang zonder breken; dezelve was dun als papier en opgerold als eene oorknop (*soebang*). S. S.

تاته *tâtah* en تته , inbeitelen, inleggen, inzetten; ook inlegsel, nam. van goud, zilver, edelge-

steenten, enz. تانه دشن فرمات met edelgesteenten inleggen. ingelegd, ingezet; inbeitelen, inleggen. كرس برتهكن eene ingelegde ponjaard. دان ثلنان met goud ingelegd. S. S. برتهكن امس ايتقون برتهكن رتن مت مانكم يخ هييجو (van het dier *Borakh*) was ingelegd met edelgesteenten, paarlen en groene robijnen. Mi-r. بوسريغ دتانه ingelegd worden of zijn. I. P. دتانه بوسريغ دتانه een hoog met goud ingelegd. S. S. دشن امس inlegsel. برتهكن inlegsel hebben; ook inleggen.

تاج *tádjoe* en تاجو, *AR.* (in het Maleisch *مكت*) eene kroon, diadeem, koninglijk hoofdsiersel. تاج سبيله eene kroon. تاج كاماسن de gouden kroon. تاج برتاج eene gouden kroon dragen. تاج السلطين (in het Maleisch *راج*) de kroon der koningen, de titel van een beoemd en fraai geschreven Maleisch geschrift. Zie *مكت*.

تاج *tádjie* of تاجي en تاجك, eene vlijm, spoor. تاجك. Zie *تاجك*.

تاجك *tádjakh*, een instrument van ijzer, om het onkruid te wieden, een snoeimes of kleine sikkel; ook het onkruid met zulk een instrument wieden.

تاجك *tádjokh*, een insteeksel, nam. van bloemen, enz., die op den tulband, hoofddoek of hoed gestoken en zóó gedragen worden; ook de kniehouten of ribben, die uit de kiel van een vaartuig uitspringen en zoo opwaarts staan. تاجق بوغ een insteeksel van bloemen. تاجق كنه فرمات een edelgesteente hetwelk op eene kroon of hoofdkrans gezet wordt. برتاجق zulk een insteeksel hebben. تاجق en تاجقن of تاجقن on die wijs inste-

ken. بوغ ايت دتاجقنپ اتس دسترن die bloemen op zijnen tulband. I. P.

تاجك *tádjik* of تاجي en تاج, eene vlijm of lancet, in het bijzonder de vlijmen of kunstsporen, die aan de poten der hanen worden gebonden, wanneer men ze te zamen wil laten vechten. برتاجك met vlijmen of kunstsporen gewapend. ايتق برتاجك eene gespoorde eend. برتاجك تاجك of برتاجك تاجي (een haan) met sporen of vlijmen voorzien.

تاجم *tádjam*, scherp, spits, puntig, nam. een mes, degen, enz.; ook de scherpte, snede, punt, wordende de rug van een mes, enz. genaamd. Het wordt ook gezegd van een kanon in zijne uitwerking. S. S. يخ تاجم قدغ يخ تاجم een scherp zwaard. تاجم يخ بات een scherpe steen. تاجم فجم فجم تاجم sijn, scherp van verstand, scherpzinnig, van een snedig vernuft. تاجم تاجم scherp van gezigt. تاجم فورتن مولىس zij heeft hevige snijdingen in de ingewanden. مناجم of مناجمن en مناجمن scherp, scherp maken, slijpen.

تاجن *tádjin*, water waarin de rijst gekookt is. تاجو *tádjoe*, beter توج, doelen, mikken, regt sturen. Zie توج.

تاجو *tádjoe* en تاج, eene kroon. Zie تاج. تاجك *tádjie* en تاج of تاجك, eene vlijm. Zie تاجك. تادغ *tádang*, beter تندغ, schoppen, trappen. Isk. Zie تندغ.

تادق *tádakh*, eene aderlating. د تادق adergelaten worden. فنادق een aderslater. فنادق een aderlating. Verg. بكم.

تاده *tádah*, en مناده, of تادهكن en منادهكن, opheffen, om hoog houden, vóór zich houden, b. v. de handen, bij het bidden op de Muhame-

daansche wijze , dan wel om iets op te vangen ; ook de handen of eene kom enz. onder iets houden ; ook iets tegenhouden. باکس اکن مناده een vat, om er het water des levens in te ontvangen. ایر مناده water, b. v. van het dak enz. (in eenen pot of met de handen) opvangen. سئل برهمان داتخ دش سوات کمندلم سئورخ مک دتادهپاله سوسولمب ایت دان ایر سسوپ ایتقون en al de Brahmanen kwamen elk met eenen kokos-dop, en hielden denzelfden onder de uijers van de koe, waarop de melk er van zelve uitkwam, zonder dat het noodig was te melken. منادهکن تائخ منادهکن تائخ de handen ten hemel opheffen.

تادی *tadie* en تهادي, straks, zoo even, een weinig verleden, pas. بگمان تون کات تادي فد اتوسن. hoe heeft mijn Heer zoo even tegen den gezant gezegd? S. S. مک کات هلبالغ سيم ترلال امت بايق کلغکائى فراه مایو تیاد تربیلخ لاگ فري بايقن جکلواي داتخ بتاف حال کیت سدخ سبوه فهورن تادي لاگ تیاد ترلون اوله کیت Siam zeiden: de Maleische vloot is ontelbaar groot; indien zij aankomen, hoe zullen wij het dan maken, daar wij zoo even tegen één van hunne vaartuigen niet bestand zijn geweest? S. S. همب تادي سده داتخ. Zie تهادي.

تادیب *tādīb*, str. ban, bestraffing, kastijding, tucht. رومه تادیب een tuchthuis, een verbeterhuis. تادیبکن bestraffen, kastijden, tuchtigen.

تار *tāra*, effen, glad, vlak, gelijk; gelijke, weërگا; ook schuins dalende, een weinig nederwaarts gestrekt; ook bedisselen, gelijk of vlak maken. تار فائى ایت bedissel die plank,

maak ze even glad. دودق تار منتری gelijk, even hoog als de rijksgröote zitten. S. S. دودقکن even hoog als de schatbewaarder geplaatst zijn; maar wanneer men at, beneden hem. S. S. بري تار vlak, gelijk leggen. تار تون schuins neërgaande, een weinig vlak. تار سدیکت een weinig schuins, een weinig vlak. تار امت zeer vlak. تار هاتف ایت dat dak ligt te vlak. تار سام تار even vlak, even gelijk, even hoog. I. P. دودق تار کرسی سام تار کرسی راج op eenen stoel zitten, even hoog met den stoel des konings. ستار overeenkomst, evenredigheid, even hoog, gelijk, gelijkvormig. ستار سئل سئیب van alle zijden gelijk. کفال نیخ بسر ایت تیاد ستار دش لیهرپ dat gröote hoofd heeft geene evenredigheid met zijnen hals. دودق ستار even hoog zitten. S. S. دودقکن ستار دش even hoog geplaatst worden met. S. S. تراپ zijns gelijke, zijn weërگا. تراپ سئورخ فون تیاد تراپ zij was zeer schoon van gedaante; niemand was haar gelijk. تراپ فون تیاد تراپ ارتاون دان درمارون zij heeft haar weërگا niet in rijkdom en mildadigheid. تراپ فون تراپ سئورخ جو فون تیاد zij heeft haar gelijke niet, zelfs niet één. S. S. برتار gelijk zijn. منرای gelijken; ook gelijk maken. تراپ فون تیاد zijns gelijke niet hebben. تراکی of منراکی gelijk maken.

تارغ *tārang*, scherpe pinnen, gelijk van de klaauwen der roofvogels, de uitstekende tanden der wilde zwijnen, waarmede men lekt en aan het goud eenen glans geeft; ook de tanden aan vorken, gaffels, de punten van een instrument. تارغپ تاجم zij hadden scherpe tanden of klaauwen. برتارغ zulke scherpe punten

of tanden hebben. *برتاغ تيگ* van drie tanden of pinnen voorzien.

تارغ *tarang*, een beestje, dat een zingend geluid geeft.

تارق *târokh* of *تارک*, spruiten, loten, takjes die uit den stam, wortel of de takken van eenen boom uitspruiten. *تارق کايو دان داوون کايو* loten en bladeren. S. S. *مک تارق گدغ بهار تمبه* en de kleine takjes van de *gadoeng* (zekere wortel) sproten eerst uit. *برتارق* loten; kleine takjes hebben.

تارق *târikh* of *تارک*, en *منارق*, trekken, aantrekken, aftrekken, stijf uitspannen, b. v. een touw of koord; naar zich toe halen, slepen. *منارک لایر* een zeil ophijschen. *دتارک* getrokken, gespannen, naar zich toe gehaald, gesleept worden. S. S. *مک بندهار قون سده ماکن لال ماکن سیره مک سیس بندهار سري مها راج ایت دتارق اوله تمغکغ دش سکل منتري* als de schatbewaarder gegeten had, zoo nam hij *sirih*, en het overschot van zijn eten haalden de Tomanggong en alle de rijksgrooten naar zich toe. S. S. *فتارق* een trekker. *فتريکن* de trekking, aftrekking.

تارم *târam*, en *منارم*, niet helder doorschijnen, nam. de maan.

تاروغ *târoeng* of *تروغ*, de naam van zekere plant, waaryan er onderscheidene soorten zijn, en welker vrucht veel gegeten wordt.

تاروم *târoem*, de indigo-plant. *تاروم اکر* de klimmende indigo. Zie *فیل*.

تاره *târeh*, en *مناره* of *تارهکن* en *منارهکن*, rekken, nitrekken. S. S. *مناره تاتل* eenen spaan of houtkrul nitrekken. *تاتل دتاره تباد قوتس* de spaan werd uitgerekt zonder breken. S. S. *دباوه*

den Fadaht Singh heeft zijn Majesteit *Sang Oelang* onder zijn gebied ook lieden, die op zulk eene wijze kunnen uitrekken? S. S. *مناره رمت بودق* het hair van eenen jongeling uitrekken. *دکینله کفال کیت* hij rekt onze hoofden, gelijk het hoofd van dien jongeling. S. S. Verg. *تارق*.

تاره *târoh*, en *مناره*, stellen, plaatsen, leggen, zetten, neêrzetten, wegleggen, inzetten, bewaren, bezitten, behouden, toevertrouwen, opdragen, aanbevelen, bestellen, wedden, op een spel zetten. *تاره کغد* bijzetten; ook aanstellen. *تاره دمدم دالم هات* eenen haat of wrok in het hart voeden. M. R. *ایله* waarom zal men wedden? *تاره* *اکن تاره* om dat zal men wedden. S. S. *مناره* *اورغ* iemand bij zich ophouden. M. R. *مناره* *دک* eene ziekte hebben. *دک* droefheid hebben. *مناره* *جغ دان فراه* een jonk en eene prauw bezitten. *دالم* *سنجات سرتاپ* wapenen bij zich in huis hebben. M. R. *مناره* *کاک داتس* den voet daarop zetten. M. R. *مک سکل منتري قون* *مناره* *شکله دالم هتین اکن اندرا* en alle de rijksgrooten vatten eene ergenis op over *Indarâ Patarâ* in hunne harten. I. P. *بتاره* en *برتاره* wedden, inzetten. Hhamz. *دتاره* *گezet*, gesteld, bewaard, weggelegd, aanbevelen, ingezet worden. I. P. *مک دتارهپ* *دسناه* *دالم* zij was in de zee gezet. I. S. *دتاره* *دأار* bewaarde hij haar. I. S. *فتاره* toevertrouwen, aanbevelen, in bewaring geven; ook hetgeen aan iemand ter bewaring is gegeven, een pand, onderpand, de inleg; ook een aanbeveler. *فتاره* *دارین* *فداورغ* zich aan iemand aanbeve-

len, toevertrouwen. *فتاره همباله انق همب این* mijne kinderen beveel ik u aan. I. S. منارهکن en تارهکن en برتارهکن of بتارهکن zetten, indoen, insluiten, bewaren, vastzetten, in iemands gunst bevelen, inzetten in een spel; ook iets doen zetten. *فتارهکن* en *بفتارهکن* in iemands gunst aanbevelen, in iemands gunst zoeken in te wikkelen, geheel aan een ander overgeven, toevertrouwen. *تروهی* een inzetsel, de inleg, b. v. van eene weddenschap; iets dat bewaard, toevertrouwd of opgesloten is; ook eene bewaarplaats, doos, een kistje. *فتروهی* eene aanbeveling, toevertrouwing; ook de plaats daar men iets bewaart, *فتاره* een bewaarder.

تاریه *tárie*, dansen; huppelen als een paard; ook een dans. *مناری* en *برتاری* dansen. *مک سکل اورغ* en alle de liefhebbers stonden op om te dansen. I. S. *تاری* een dans, eene dansrij. *ن* *کیدغ تاری* een danslied. *ن* *تارتاری* of *تارتاری* dansen, al dansende. S. S. *تورن* al dansende naar beneden komen. *برتاری* op de maat dansen. *ن* *تورت وزن* dansen in rijen en gelederen. *اورغ* of *فتاری* een danser. *گورو فتاری* een dansmeester. *فتری* een dans, eene dansrij.

تاریخ *tárlch*, *ar.* kronijk, jaarboek, tijdrekening, dagteekening; ook een jaar. *فتارغ تاریخ* een kronijk-schrijver.

تاریق *tárlkh* en *تاری* of *تاریک*, trekken. Zie *تاریق* *tárlkh*, (een woord tot den scheepsbouw behoorende) de buitenplanken van een vaartuig hoven de knieën. (Marsden.)

تاسک *tásak*, eene wond met azijn, water enz. *ادفون اکی سنجای فکرم د سوره* wasschen, zuiveren.

اوربات فد طیب مک دتاسکن اوله طیب مک *wat* *aangaat Sangdjája Pakarma*, hij werd naar den heelmeeester om genezen te worden; de heelmeeester dan waschte zijne wond, waarop *Sangdjája Pakarma* begon te kermen. S. S.

تاسک *tásik* of *تاسیک*, een meir, een groot breed stilstaand water, daar men op varen kan, eene binnenlandsche zee. *مک دلیمهن اوله اندرا فترا در جازه اد سوات تاسک مهالوس سفرت لاوه ران مک* *فد فیکر اندرا فترا لاوه افاکه این گراغی* en *Indarát Patarát* zag van verre een zeer wijd meir als de zee, en hij dacht: wat is dit toch voor eene zee? I. P.

تارغ *tángar* of *تارغ*, zich in acht nemen, haeder, voorzigtig zijn.

تاغس *tángas*, stoven, verwarmen op warm water of op het vuur; ook eene stoof, badstove. *تاغس* boven heet water warm maken.

تاغیس *tángis*, weenen, huilen, schreijen; ook geweene. *فون مناغس دغن تاغیس یخ امت ساعت* allen weenden met een zeer groot geweene.

تاغیس en *برتاغیس* *gedurig weenen*, grijnen. S. S. *مغاب کام مناغس* waarom weent gij? *بیز* of *qver* dit beeld weenen. *Dj. M.* *تاغسکن* en *تاغسکن* weenen, beweenen, beschreijen.

ادفون یخ همب تاغسکن *Dj. M.* *تکیسی* en *تکیسی* *beweenen*, beschreijen. S. S. *لأن دتغیسب میت ایت* en hij beweende dat lijk. I. S. *برتاغیسکن* of *برتاغیسکن* iemand doen weenen.

تاغس en *تغیس* *geweene*, *geschrei*. *تغیس* een die weent of beweent. *تغیس* *beschreijenswaardig*, dat te betreuren is.

تغیس *beschreijenswaardig*, dat te betreuren is.

تغیس *beschreijenswaardig*, dat te betreuren is.

tangan, de hand, hand en arm, terwijl de arm alleen *لاغني* beteekent; ook de mouw van een kleed. *تاغني كيري* de rechterhand. *تاغني كاني* de linkerhand. *تاغني ايب* de duim. *تاغني* de palm van de hand; ook eene handteekening. *دهنتركن* het gewricht van de hand. *تاغني* *كفد راج اسكندر* hij stak zijne hand uit naar den koning Alexander. *Isk. تاغني سواة تفكت* met eenen stok in zijne hand. I. S. *ممنفكن* de handen uitstrekken. *Hhamz. تاغني* *منمفكرتاغني* de handen te zamen slaan. *تاغني* *تفق* in de handen kloppen. *تاغني كدو* zijne beide handen te zamen slaan; als uit droefheid. *تاغني* *كودغ* bij de hand vatten. *تاغني* *كودغ* de hand afkappen. *تاغني* *كودغ* verminkt aan de hand. *تاغني* *سبله* in zijne handen. S. S. *تاغني باج* de mouwen van een kleed. S. S. *تاغني لشكر* ruime, wijde mouwen. *تاغني* *تند* handteekening, bewijs. *تاغني* *اداكو* bezit-gij een bewijs van die schuld? *تاغني* *سافر* een zakdoek, neusdoek, handdoek. *تاغني* *برتاغني* handen hebben; ook mouwen hebben. *تاغني* *ايت تباد* dat kleed heeft geene mouwen. *تاغني* *ومي* of *تاغني* *كاهمفت* met de handen aanvatten. *تاغني* *اورغ* met hun vieren vatten zij de kist met de handen aan.

تاغني tangej, garstig, nam. spijs.

تاغني tafsja, een sterke drank, gestookt van het grondsop van suiker.

تاغني tapa, HIND. afzondering van de gewone samenleving der menschen uit een godsdienstig beginsel, en in de eenzaamheid gaan leven gelijk de fakiers in Hindostan, voornamelijk om boete te doen; van daar ont-

houding, boetdoening; ook zich op eene zoodanige wijze afzonderen. Het beteekent ook de onderscheidene gedaante-verwisselingen, die het ligchaam ondergaan moet naar de leer der zielsverhuizing der Hindoes, om boete te doen voor gepleegde zonden. *تاغني* *دريين كفد* zich in de eenzaamheid afzonderen, om zijnen God te dienen. *تاغني* *بربوة* zulk eene godsdienstige afzondering houden. *تاغني* *برتاغني* zich afzonderen; boete doen. I. S. *تاغني* *برتاغني* in zoodanige afzondering leven S. S. *تاغني* *اورغ* of *تاغني* *اورغ* die in zulk eene godsdienstige afzondering leeft, een kluizenaar, boetdoener. *تاغني* *ساعت* zeer godsdienstig. A. I. *تاغني* *اورغ*, *اورغ* *اورغ*, afzondering van de wereld, boetdoening; ook de plaats, waar zich zulk een kluizenaar ophoudt. *تاغني* *اورغ* de plaats van zoodanig eene afzondering. Verg. *تاغني* *بكارون*.

تاغني tapat, spleet, kloof van eene rots.

تاغني tapis, en *تاغني* *مناسكن* of *تاغني* *مناسكن*, door-gieten, doorzijgen, kleinzen. *تاغني* *تفيس* een zijgdoek, kleinzer,

تاغني tapis, en *تاغني* *مناسكن* of *تاغني* *مناسكن*, slaan, klappen, van zich afslaan. *تاغني* *سايغ* met de vleugels slaan, klapwieken. Verg. *تاغني* *غيفتن*.

تاغني tapoes of *تاغني* *تافوس* en *تاغني* *تافوس*, de naam van eenen boom, waarvan de vrucht op eene kastanje gelijkt.

تاغني tapoes of *تاغني* *تافوس*, persen, drukken.

تاغني taph, de palm (van de hand), de zool (van den voet); ook een voetstap; ook eene lengtemaat, een graad. *تاغني* *تاغني* de palm van de hand; ook wel de hand zelve; ook eene handteekening. *تاغني* *مناره* zijne handteekening

zetten, onderteekenen. تاك كاك de zool van den voet, ook wel de voet zelve; ook een voetstap. جكلو فاتك اندر بارغ ستائق فتككله onder de voetzolen mijns heeren. تاكك فاكك zoo ik één voetstap wijke, snijd mij dan de keel af. تاكك حصرة راج de voetstappen van zijne Majesteit. S. S. تاكك كود راج de voetstappen van het paard des konings. S. S. تاكك فاكك graden der schaduw. Hang Toew. تاكك فاكك vierkanten perkjes op een schaak- of dambord. تاكك فاكك of تاكك فاكك de voeten van eene ladder, het voeteneinde, een voetbank. S. S. تاكك فاكك, een kroontje op eene vrucht, b. v. zoo als op de *mangistang*. تاكك فاكك, beter تاكك فاكك, kloppen, b. v. in de handen, aan de deur. Zie تاكك فاكك. تاكك فاكك en تاكك فاكك, zekere boom. Zie تاكك فاكك. تاكك فاكك en تاكك فاكك, persen. Zie تاكك فاكك. تاكك فاكك, de naam van eenen breedten rivier- visch, تاكك فاكك geheeten. تاكك فاكك, een zeker katoenen lijnwaad of kleedje, dat de vrouwen als een onderkleedje dragen, en hetwelk om het ligchaam gebonden wordt. تاكك فاكك, zekere koek, welke van *ketang* (een soort van rijst) genaakt wordt, en waarvan ook een soort van sterken drank wordt bereid. تاكك فاكك, vreezen, duchten, ontzag hebben, bang, benaauwd, bevreesd, beangst zijn; ook vreeze, angst, ontzag, beschroomdheid; ook bevreesd, beducht, beschroomd, benaauwd; ook het is te vreezen, uit vreeze dat. تاكك فاكك براره تاكك فاكك vrees krijgen. M. R. تاكك فاكك در فاد سئورغ انو. تاكك فاكك een zeker iemand vreezen. M. R. تاكك فاكك گوره لاك. تاكك فاكك de Dondergod zelf vrees voor

mij. S. S. تاكك فاكك الله اكن الله vreesst gij God niet? Dj. M. تاكك فاكك بري تاكك فاكك doen vreezen. M. R. تاكك فاكك بوكي قوم اين در فاد بني ادم. تاكك فاكك het is te vreezen dat dit volk niet afkomstig is van Adam. تاكك فاكك تاكك فاكك اكن فادغين رجاك اين ماكن. تاكك فاكك بسكارغ تاكك فاكك تاكك فاكك دارهم ايت vrees nu voor dit zwaard van mijnen koning, hetwelk uw bloed zal plengen. I. P. تاكك فاكك در فاد wegens zijne bevreesdheid. تاكك فاكك برتاكك تاكك فاكك en تاكك فاكك vreezen; ook bevreesd maken. تاكك فاكك ايله يغ تاكك فاكك دان تاكك فاكك اوله سترون. تاكك فاكك hij is het, voor wien zijne vijanden bevreesd en beschaamd worden. تاكك فاكك حال يغ تاكك فاكك تاكك فاكك تاكك فاكك en تاكك فاكك تاكك فاكك orتاكك فاكك en تاكك فاكك vrees aanjagen, doen vreezen, bang, benaauwd, beangst maken. تاكك فاكك تاكك فاكك angstig, bang, bloode, vreesachtig; ook een bloodaard, een die vreesachtig is. تاكك فاكك فنكوتن. تاكك فاكك vreeze, bevreesdheid, bloohartigheid. تاكك فاكك تاكك فاكك vreeze, bevreesdheid; ook bevreesd, bang zijn; ook vreesdelijk, geducht. تاكك فاكك تاكك فاكك انسي. تاكك فاكك de naam van de bekende plant: *kruidje roer mij niet*. تاكك فاكك, een soort van drinkvat, drinkkroes, maatje; ook zekere maat, waarmede men natte waren, b. v. olie, arak enz. uitmeet, houdende te Batavia 17 kannen; ook natte waren meten. تاكك فاكك يغ مابق در فاد مضمون دالم مابقن دباو. تاكك فاكك ملايكه كفاذغ عرضات القيامت دشغ مابقن ربه رمف. تاكك فاكك en alle de dronkaards werden, in hunne dronkenschap, door de Engelen gebragt naar de plaats des oordeels, struikelende en vallende met hunne drinkkroezen, welke aan hunne halzen hingen. تاكك فاكك zoodanig een drinkvat hebben; ook met zulk eene maat uitmeten. تاكك فاكك sommigen gebruikten drinkkroezen van goud. تاكك فاكك uitmeten.

برتاقت *tákokh* of تكتق , buigen, krom maken. بتاقت bogten, kromten hebben.

تكن *tákan*, beter تكن , drukken, douwen. Zie تكن .

تاكي *tákej*, schuld maken. Verg. تاكي .

تاگور *tágar* en *tágor*, rommelen; bruisen, donderen; gekraak, een rommelend geluid als van den donder, die van verre gehoord wordt; ook de donder van verre. سفرت تاگور دلاعت het was als of het aan den hemel donderde. I. P. برتاگور zoodanig een rommelend geluid maken, van verre donderen. برسوزق اي برتاگور برسوزق اي برتاگور برون تاغس سكل ايس رومه رسول الله مکت برتاگوره بون تاغس سكل ايس رومه رسول الله het geluid van het weenen in het huis van den Apostel Gods was als het gerommel des donders. Muhh. Hhan.

تاگور *tágor*, stoeijen, ravotten; in het bijzonder in het water spelen; ook gooijen onder het spelen. برتاگورن in het water stoeijen. I. P. برتاگورن malkander met paarden gooijen.

تاگل *tágal* en تگل , *JAV.* om reden, uit hoofde, omdat, derhalve, daarom, deswegens. تاگل تاگل daarom, diensvolgens. تاگل فرنته يغ د مكين ايت uit hoofde van een dusdanig bevel.

تاگوه *tágoe-tágoe*, de naam van zekeren vogel.

تاگه *tághah*, beter تگه , beletten. Zie تگه .

تاگي *tágej* of *tágie*, en مناگي , *JAV.* aanspreken, aanmanen (om eene schuld), eischen, invorderen (eene schuld). تاگي ريان هوتغ de rijksdaalders invorderen, welke men schuldig is. تاگي den borg aanspreken. تاگي هوتغ درئد كفيل gedurig manen, bij herhaling (om eene schuld) aanspreken. Ism. Jat. تاگي een aanmaner, eischer, invorderaar.

تالي *táli* en تالي , een draad, touw, koord, zeel,

streng, band. تاكت دشن تال met een touw vastbinden. تال اير boordsel rondom het borduursel; passement. تالي ساره het ankertouw, kabeltouw. تال بپوتن touwen daar men het zeil mede ophijscht. تال بوآني de brassen. تال كاييل een angelsnoer, vischlijn. تال جوويت een snoer van zijde, omtrent één vinger dik, dat met drie omslagen om den middel gewonden wordt. تال فنڊارت het boegseertouw. تال ليهير een halsband; ook een halssnoer van goud, paarden enz. Isk. تال ليهير تيگت فغمتكك een snoer hetwelk in drie rijen boven elkander om den hals gaat. تال كرس de gordel voor eenen ponjaard. تال فنڊغ een buikband, de band of beugel van eene buikplaat. تالي فغمتكك een band om den middel, een buikband. تال وجود de strekking van den stroom. تال هارس de levensdraad. M. R. تال فرت een darm, het gedarmte. تال فرت بر ايس beuling, worst. بوغ تال فوست de navelstreng. تال فوست de naam van zeker soort van klimop met fraaije bloemen. تال برتال een touw aanhebben, een snoer aanhebben. I. P. تال ليهير ليم فغمتكك een halssnoer aanhebben, hetwelk in vijf rijen boven elkander om den hals gaat.

تالس *tálas*, de naam van zekere aardvrucht; ook de naam van zekere bloem, blaauw van kleur.

تالغ *tálang*, een zeker soort van visch, تاغ ليكن تاغ genaamd.

تالغ *tálang* en تلغ , een gehucht van vijf of zes huizen in het midden van een bosch, waar bouwland is.

تالغ *tálang* en تلغ , of تلغي en تلاغي , koppelen, voor een ander ten huwelijk verzoeken; ook voor een ander betalen. فنالغ een koppe-

laar; ook een die voor een ander ten huwelijk vraagt of voor een ander betaalt. تلاش het koppelen; de betaling voor een ander enz.

تالم *talam* en تلم, een bekken, groote schotel, die plat is met een voet, daar men het eten op zetten kan. Men gebruikt dien meestal, om er toespijze, als visch, groente enz. in op te dischen. Ism. Jat. سلمه تالم één zoodanige schotel. تالم کایو دان تالم تمباگت schotels van hout en van koper.

تالي *talie* en تال, touw. Zie. تال.

تالي *talie*, eene zekere zilveren munt, zijnde een achtste gedeelte van eenen rijksdaalder, een schelling. ستالي één schelling.

تالیف *talief*, AR. zamenvoeging, verbinding, zamenstelling. تالیف کتاب de zamenstelling van een boek. متالیفکن en تالیفکن opstellen, zamenstellen, b. v. een boek, eenen brief. متالیفکن رسالت eenen zendbrief opstellen. M. M.

تالیسن *talisan* of تلین, een op Borneo gebruikelijk woord, te kennen gevende teekenen welke het verblijf, den doortogt of den handel op zekere plaatsen verbieden.

تامن *taman*, een lushof met eenen vijver, gewoonlijk met een eilandje daarin, en daarop een speelhuisje, met een bloemtuintje rondom den vijver; ook in het algemeen een tuin, lushof, plaats van vermaak. S. S. فرمیسوری de koningin ging zich in den lushof baden.

تاموره *tamoerat*, AR. het hartvlies, hartnet.

تامین *tamien*, een schild. Verg. سلوکخ فریسی en سلوکخ.

تانق *tankh*, en تانق of منانق, ook برتانق en برتانق ناسی. تانق ناسی, koken, bakken. برتانق ناسی. M. R. باکس منانق een vat, om in te

koken of bakken. جانقوت of فنانق or جور تانق. تانق een kok, bakker. تانق or تنانق gebak, baksel. رومه تانق een bakkerij. فنانکی een bakkerij; het bakken, koken. سفرتانق ناسی een zeker tijdsverloop als noodig is, om een pot rijst te koken (spreekwijze). مینق ناسی kokosolie, door koken bereid.

تانم *tanam*, planten, poten, beplanten; begraven; ook eene plant. تانم هلی eene gemberplant. تانم قادی rijst planten. برتانم en منانم of منانمک en تانمک planten, poten; begraven, ter aarde bestellen. منانم اورغ مات een lijk ter aarde bestellen. برتانم ناسی n. M. R. برتانم geplant, begraven; ook met de voeten in de aarde gestoken. حمزه ترانم سہنگ لوتن مکت د کراس امیر حمزه هندق بریخت ترانم جوگت کباوه سہنگت فغغ در قد فغغ داتغ سہنگت لیبر امیر حمزه en *Hhamzah* schoot in de aarde tot aan de knieën, en deed zijn best om er uit te komen, maar zakte er verder in tot aan zijnen middel; van daar tot aan den hals zakte hij er in. د تانم or د تانمک geplant, begraven, ter aarde besteld worden. اورغ منانم een planter, begraver. تنامی en تنامی beplanten. تنامی eene plantagie, boomgaard. تنامی or تنامی eene plantagie, boomgaard; ook allerlei planten. تنامی فوهی مود eene enterij, boomkwekerij. تنانم een planter; ook een doodgraver. تنانم de beplanting, de begraving.

تانن *tannoen* of تانن, beter تنن, weven. Zie تنن.

تانو *tannau*, een soort van vogel of insect, zoo genaamd.

تانور *tanoer*, beter تنور, een oven. Zie تنور.

تانن *tannoen* of تانن, beter تنن, weven. Zie تنن.

تانہ *tanah*, aarde, grond; de aardbodem, het

aardrijk; ook een land, landgoed, landschap, gewest. *تا نه جاو* het eiland Java. *تا نه ملايو* het Maleische land. M. R. *تا نه ابخ* de naam eener landhoeve buiten Batavia. *تا نه تئگي* hoog land. *تا نه رات* vlak land. *تا نه هيدهف* bebouwd of bebouwd land. *تا نه مات* onbebouwd, onbewoond land. *تا نه ميره* roode aarde. *تا نه ليهت* of *تا نه ليلن* klei-aarde. *تا نه معمور* eene bevolkte landstreek, een bloeiend gewest; ook de aardbodem, het aardrijk. *تا نه دان تا نه جن* het gewest der menschen en dat der geesten. I. P. *تا نه مييق* steen-olie. *تا نه بنوا* een gewest, landstreek. *تا نه تون* een landheer, landeigenaar. *تا نه بايم* de naam van een bijzonder soort van spinazie. *تا نه كاجغ* een bijzonder soort van peulvrucht waarvan meestal olie wordt geslagen. *تا نه برديري* op den grond staan. S. S. *تا نه برجان* op den grond gaan. Isk. *تا نه* een land of landgoed hebben. *تا نه كتناهي* aardsch. *تا نه تاني*, dagelijks gadeslaan, en wat er aan ontbreekt herstellen; ook onbedreven. *تا نه تاور* *tāwar*, smakeloos, zonder geur, laf, slap, zouteloos; ook versch, zoet, nam. water. *تا نه مكاني* die thee is zonder geur; ook slappe thee. *تا نه اير تاور* zoet water. *تا نه تاور* of *تا نه تور*, en *تا نه اوركن* of *تا نه اوركن*, geld bieden, een bod doen, loven; ook dingen, afdingen; ook tot onkuischheid verzoeken. *تا نه هرگان* de prijs daarvan is honderd, doch er kan iets op afgedongen worden. *تا نه اورمفون* of *تا نه اورمفون* aanzoek bij eene vrouw doen tot onkuischheid. *تا نه اورن* het bod. *تا نه برتوران* aan het afdingen zijn. *تا نه تاور* *tāwar*, krachteloos maken, nam. vergift door tegengift; ook in het algemeen genees-

middelen toedienen, in beide gevallen gewoonlijk met bezwering verzeld; ook zoodanig geneesmiddel, tegengift. *تا نه سچاي تاور راجن* zoo zal het vergift zijne kracht verliezen. I. P. *تا نه كارن اورغ ملاك بلم لاك تا نه اكن تاور اونس* die van Malaka verstonen nog niet om het vergift uit het plantenrijk krachteloos te maken. S. S. *تا نه تافغ* eene zekere compositie, bestaande uit rijstmeel, het hout *تا نه ستاور* en het hout *تا نه سديغي*, waarmede de palen van het huis, en ook wel de kinderen, op zekeren ouderdom, bestreken worden. *تا نه اوبت فناور* of *تا نه فناور* een tegengift, geneesmiddel. *تا نه اير فناور* water waarover gebeden is en waarmede men de kinderen besproeit of bespuwt, om ze te genezen. *تا نه جنبي* zekere plant, uit welker stam zekere zelfstandigheid voortkomt, welke men als geneesmiddel voor wonden, door snijden veroorzaakt, gebruikt. *تا نه* beteekent ook een zekeren steen, dien men als een tegengift gebruikt. *تا نه مناوركن* (het vergift) krachteloos maken, tegengift toedienen. *تا نه سكل راجن* *تا نه سكل* het vergift, dat men gedronken heeft, krachteloos maken. *تا نه تاورس* *tāwas*, aluin. *تا نه تاورسه* *tāoesah*, voor *تا نه تراوسه*, het behoeft niet, het is niet noodig. Zie *تا نه اوسه*. *تا نه تاورن* *tāwan*, vatten, grijpen (in den oorlog), gevangen nemen, gevangen houden, gevangen voeren; ook een gevangene, een krijgsgevangene. *تا نه منبوسي تاورن* eenen gevangene vrijkopen. *تا نه مكيت رمفس سكل ارتان دان تاورن* en wij plunderden alle hunne goederen en namen hunne vrouwen en kinderen gevangen. Isk. *تا نه مناورن* grijpen, gevangen nemen enz. *تا نه تر تاورن* gegrepen, gevangen ge-

der aandient, opdat men wel van u spreke. Indien gij het buiten toestemming doet, zoo zult gij, die een beroemd man in het gewest Coromandel zijt, eenen kwaden naam krijgen. Hang. Toew. ستاء هات het gemoed, het geweten; ook eensgezindheid.

آھر *táhor*, voor anker rijden in de volle zee.
تاهڭ *táhang*, een emmer. تاهڭ سوسو een melkemmer; ook de naam van eenen kleinen tuingieter.
تاهل *táhil* of تاهيل, een *tail*, zeker goudgewicht of geldswaarde, welke op onderscheidene plaatsen verschillende is; bepaaldelijk moet een *tail* zestien *más* houden; ook een vaste gouden penning of munt, welke zestien *más* weegt. تاهل *táhl* een halve *tail* of acht *más*.

تاهن *táhan*, en مناهن of برتاهن, dulden, harden, lijden, verdragen, verduren, uithouden, geduld hebben; weren, tegenhouden, onthouden, bedwingen; bij zich houden zonder te laten gaan; wachten; stelpen; ook spannen, nam. eenen strik, enz. تاهن هات تاهن zijn hart bedwingen. تاهن تاهن *táhan* zijnen lust betoemen. Isk. تاهن تاهن *táhan* zich ergens van onthouden. تاهن تاهن *táhan* het bloed stelpen. تاهن تاهن *táhan* het zeil bijzetten. تاهن تاهن *táhan* wacht eerst; en Sultan *Hhoesejn* zeide: waarom moeten wij wachten? S. S. تاهن تاهن *táhan* opdat wij het kunnen uithouden. S. S. تاهن تاهن *táhan* deze ruiters belemmeren den weg. Isk. تاهن تاهن *táhan* tegengehouden worden of zijn. تاهن تاهن *táhan* tegengehouden, bedwongen, enz. تاهن تاهن *táhan* niet tegengehouden; ook niet kunnen tegengehouden worden, niet uit te staan zijn, duldeloos, onverdragelijk. S. S. تاهن en

مناهن en تاهني en منتهي tegenhouden, bedwingen, weren, verdragen, uithouden. تاهنك تاهنك *táhan* een schild voorhouden. تاهنك *táhan* een vaartuig tegenhouden. تاهني تاهني *táhan* niet tegenstaan, niet weigeren of weren; ook niet uit te houden, tegen te staan. تاهني تاهني *táhan* niet kunnen tegengehouden, verdragen worden. S. S. منتهي منتهي *táhan* zich bedwingen, geduld hebben. منتهي منتهي *táhan* zich van gratenschap weerhouden. تاهني تاهني *táhan* iemand tegenhouden, maar hij wil zich niet laten zeggen. تاهني تاهني *táhan* geduld, verdragen, belet, geweigerd worden. M. R. تاهني تاهني *táhan* dat verdragen, uitgehouden, tegengegaan kan worden. تاهني تاهني *táhan* dat te verdragen is, dragelijk, duldelijk; ook geduldig; ook geduld, uitharding, verdraagzaamheid. تاهني تاهني *táhan* afwering, belemmering, beteugeling, bedwinging.

تاهن *táhan*, een jaar. تاهن تاهن *táhan* het guldenjaar. تاهن تاهن *táhan* drie jaren oud. تاهن تاهن *táhan* in het verleden jaar. تاهن تاهن *táhan* in het aanstaande jaar. تاهن تاهن *táhan* of تاهن تاهن *táhan* elk jaar, jaarlijks. تاهن تاهن *táhan* van het eene jaar in het andere. تاهن تاهن *táhan* één jaar. تاهن تاهن *táhan* in het begin des jaars. تاهن تاهن *táhan* in het eerste jaar. تاهن تاهن *táhan* de rhinoceros- of jaarvogel, ook wel *اڭڭڭ* genaamd. تاهن تاهن *táhan* een jaar of eenen langen tijd blijven, wonen, doorbrengen.

تاهو *táho* en تاهو, weten, kennen. Zie تاهو.

تاهي *táhi*, drek, vuiligheid, dierlijk uitwerpsel; ook draf, droesem, grondsop, moer, roest. تاهي تاهي *táhi* het moer of grondsop van de olie. تاهي تاهي *táhi* de vuiligheid uit de ooren. I. S. تاهي تاهي *táhi* sproeten in het gezicht. M. R.

roest. تاهي ایم de naam van zekeren struik met bloemen. کایو تاهي een soort van hout. تاهي ۳ drek.

تاهیل *tahl* en تاهل, een zeker goudgewicht, geldswaarde. Zie تاهل.

تایر *tajer*, dikke melk.

تایس *tajis*, de naam van een soort der mangavruucht.

تایپ *tanja*, vragen, afvragen, ondervragen, eischen; ook eene vraag. دان تیانه ای en hij vroeg. M. R. تپاکن of تپایي en تپایي of تپاکن en تپاکن vragen, afvragen, ondervragen, eischen. تپاکن malkander vragen; bij herhaling vragen. د تپاکن of د تپایي د تپاکن of د تپایي als men u vraagt. Mi-r. تپاکن در فداپ اکن hun vragen naar. M. R. تپاکن در فداپ اکن iemand afvragen, ondervragen. تپاکن بچار کشد اورغ iemand om raad vragen. S. S. تپاکن مسالت eene twistvraag opperen. S. S. تپاکن en تپاکن eene afvraging, ondervraging; ook eene vraag.

تیبو *teboe*, beter تیبو; suikerriet. Zie تیبو.

تبارک *tabarik*, AR. gezegend. M. R. Zie verder تبریک.

تبت *tabat* of *tabot*, en تبت, afschutten, stoppen, nam. water, dammen, eenen dam leggen. تبت لاوه eene rivier afdammen. تبت لاوه de zee afschutten. Verg. تبت.

تبرک *tabarok*, AR. zegening. Zie تبریک.

تبرک *toebroek*, ergens tegen aanstooten.

تبریت *tabrit*, AR. een kwijtbrief, eene quitantie, een bewijs dat men betaald heeft.

تبریک *tabrik*, AR. zegenen, den zegen geven.

تبریک de zegening. تبریک gezegend.

تباس *tebas* of تابس, en تابس, weggakken, om-

ver hakken, afhouden, b. v. onkruid, *alang-allang*, struiken, kreupelhout, hetzij om er bouwland van te maken, hetzij om eenen weg te openen; van daar ontginnen, den grond zuiveren. تابس منبس struiken weggakken. تابس منبس eene wildernis omver hakken. تابس منبس een bosch omhouden. S. S. تابس منبس eenen weg open hakken. Ism. Jat. تانس یغ د تابس een stuk land, dat van struiken gezuiverd is.

تپوس *teboes* en تپوس of تپوس, en تپوس, of تپوس, lossen, vrijkopen, b. v. slaven, gevangenen, een pand vóór geld of geldswaarde; ook loslaten, nam. gevangenen; ook kóopen, nam. slaven. تپوس منبس slaven lossen. M. R. تپوس منبس schóonen lossen, welke verpand waren. Ism. Jat. تپوس منبس zijn leven vrijkopen. تپوس منبس een pand lossen. تپوس منبس vrijgekocht, gelost, vrijgelaten, gekocht. تپوس منبس gelost, gekocht worden. تپوس منبس hij kocht een slavenmeisje. S. S. تپوس منبس gelost worden; ook gekocht worden. تپوس de lossing, vrijkoop; liet kóopen; ook gelost, gekocht, vrijgekocht. تپوس منبس losgeld, losprijs, rantsoen, koopprijs. تپوس منبس een slaaf, die gekocht of vrijgekocht is. تپوس منبس een lossing, vrijkoop; de lossing, vrijkoop.

تبخ *tebang* en تابخ, en تابخ, omhakken, omkappen, omhouden, neêrvellen, nam. boomen; snoeijen, afkappen, b. v. takken. تابخ منبس wij kunnen dezen *kampoes*-boom neêrvellen. S. S. تابخ منبس امقت تپوس vier stuks Sagoeboomen omhouden. تابخ منبس een bosch om-

تتائی *tetápan*, hetzelfde als تتمشن, een *pinang*-bekken, enz. Zie verder تتمشن.

تتائی *tetápie* en تتاف, maar, echter. Zie تتاف. مك تتائی *tetápie*, bevatten, begrijpen, verstaan. مك سري فدوك ايهد سمبته دشن ببرات كسكان دان كرضان سرت سري فدوك ايهد بوك در فد لفاتن متريب مك uw vader heeft (d. i. ik heb) denzelven (nam. den brief) met groote blijdschap en welwillenheid ontvangen en, na denzelven ontzegeld te hebben, van het begin tot het einde begrepen. Mal. Br.

تتامو *tetámoe*, gezelschap. تتامو درومهين. تتامو hij heeft gezelschap bij zich aan huis.

تتاوي *tetáwa* en تتاوي, voor تتاو en تتاو, lagchen. Zie تتاو.

تتابوهان *tataboehan*, een zeker muziek-instrument, speeltuig, kleine *gong*.

تتار *tatar*, de naam van zeker hout, كابر تتار genaamd.

تتاس *tatas*, en منتس, afkappen, doorbreken, doorgraven, openbarsten; ook door, open, doorheen, daar men door kan. تتس رومه. تتس of تتس رومه in een huis breken. تتس كولت تتس of تتس كولت het vel is door, b. v. door te vallen. تتس تتس eijeren uitbroeijen. تتس جبهين. تتس lostornen. تتس دندغ een gat in den muur kappen. تتس دندغ afgekapt, doorgebroken, doorgegraven worden. S. S. تتس afgekapt, doorgebroken, doorgegraven. تتس منتاسي en تتاسي afkappen, doorbreken, doorgraven. تتس منتاسي in een huis breken. تتس een doorbreker, doorgraver. تتس تتاسي een bres, breuk, doorbraak; een opengehakte weg, daar men door gaan kan, b. v. een weg door een woud gekapt. Ism. تتس لات تتس Jat. تتس loten van de peperplant.

تتاتاپ en تتاتاپ, bestendig blijven, beklj-

ven, duren, vast staan of zijn; vastmaken, bevestigen; duurzaam, bestendig, vast, standvastig, gestadig, gewis; ook stil, gerust. تتف bestendig op eene plaats blijven. M. R. تتف جو راج اتس فكريجان. تتف indien de koning aan dat werk blijft vast houden, zoo zal hij hier namaals zeker schade lijden. Isk. تتف برديري تتف vast staan. S. S. تتف تتف gerust, stil, in vrede wonen. تتف تتف het land is rustig. تتف تتف houd goeden moed, blijf bedaard. تتف تتف gerust van gemoed, goed te moede zijn. M. R. تتف تتف met gerustheid. M. R. تتف كائل تتف een schip, dat vast, stevig in het water ligt. تتف تتف en تتف en تتف aanmoedigen, aanwakkeren, gerust stellen, vaststellen, bevestigen. تتف تتف zijn hart gerust stellen, goed te moede worden. تتف تتف zich ergens op verlaten, ergens vast op gaan. تتف تتف de godsdienst vaststellen. تتف تتف God bevestigte zijn geloof. تتف تتف الله ايمانن. تتف تتف vaststellen, bevestigen, versterken; ook schikken, in orde leggen, b. v. eene spreij, een kleed. Ism. Jat. تتف تتف de Muhamedaansche godsdienst bevestigen of versterken. S. S. تتف تتف eene spreij in orde leggen. تتف تتف bestendigheid, duurzaamheid; bevestiging, bekrachtiging, versterking, vertroosting. تتف تتف een bevestiger. تتف تتف aanmoediging, aanwakkering, bevestiging.

تتاتاك en تتاتاك, houwen, hakken, kappen, kloven, van zich afbouwen; ook een houwer, kapmes; ook een kap, houw. تتف تتف en تتف houwen, kappen, hakken. تتف تتف een tent opbreken. تتف تتف

hieuw hunne handen af. I. S. منتقن به دو in twee stukken kappen. S. S. برتقن en برتقن vechten. I. P. گاد شمشیر چکر فذغ met knodsen, sabels, strijdhamers en zwaarden. I. P. برتقن رکن tegen elkander vechten. فذغ برتقن رکن فذغ tegen elkander met eenen houwewer of degen vechten. I. P.

تتكال *takdala*, (van كال tijd, tijdstip) HIND. wanneer, toen, ten tijde, tijdens, in dien tijd; ook tijd, tijdstip. فتتكال ایت of فتتكال ایت alstoen, alsdan, op dat tijdstip. ائبیل کام این als wij komen, alsdan moet het geschieden. فتتكال کدناش bij de komst van den vorst. Zie كال .

تتال *tatal* en تاتل, een spaander, houtkrul, splinter, schaafsel van hout. Zie تاتل .

تتال *tatal*, digt, stevig, stijf en digt zijn (als lijnwaad).

تتمبس *tetambas*, een overval van ziekte. سکارغ هден kreeg hij een overval en werd ziek.

تتمبن *tetamban*, hetzelfde als تتمبو, eene vierkante, van bladeren gemaakte doos.

تتومبان *tetomban* en تتوبن, de *tunica* daar het kind in 's moeders ligchaam in besloten ligt.

ایر تتومبن of ایر تتوبن het geboortewater, waarin het kind ligt.

تتومبو *toetomboe* of تتمبن, eene vierkante, van bladeren gemaakte doos. I. P.

تتامبان *tetampan* of تتانن, een *pinang* bekken van goud of zilver; ook een deksel, b. v. van een geschenk of confituurbakje; een sluijer, of doek om over eene schotel te leggen. S. S.

تتوبان *tetoeban* of تتمبن, de *tunica* daar het kind in 's moeders ligchaam in besloten ligt. Zie تتمبن .

تته *tatah* en تاته, inbeitelen, inleggen, inzetten; ook inlegsel. Zie verder تاته .

تتیلغ *tatejling*, scheef, krom, naar eene zijde overhellend.

تتلیث *tatzlitz*, AR. de drieëenheid. Zie ثلث .

تتجار *tidjaret*, AR. koopmanschap, koophandel.

تتجری *tadjarie*, AR. gangbaar, gewild.

تتجرب *tadjrīb* of تجربة, AR. bevinding, ervaring, ondervinding, beproeving.

تتجنگل *tadjenggol*, regtuitsteken, vooruitsteken.

تتجلن *tadjaloek*, AR. den mond openspalken, wijd openen.

تتجلی *tadjalie*, AR. eene verschijning met glans en luister, als van het Opperwezen, wanneer Hij zich aan den mensch openbaart; glans, glinstering, luister; ook glansrijk.

تتحبس *tahhatoes*, AR. gevangenzetting, opsluiting.

تتحت *tahhta*, AR. beneden, omlaag. M. M.

تتحریف *tahhrif*, AR. letterkeer, *anagramma*. Zie حرف .

تتحصس *tahhasoes*, AR. navorschen, onderzoeken. M. R.

تتحقیق *tahhkhikh*, AR. waarheid, zekerheid. انیله dit is overeenkomstig de waarheid. S. S. تیاد فذ تحقیق bezijden de waarheid. Zie حق .

تتلیل *tahlil*, AR. wettigen, wettig maken.

تتامل *tahhamoel*, AR. lijdzaamheid, geduld, verdraagzaamheid.

تتحمید *tahhmīd*, AR. dankzegging, loftuiging, door te zeggen: الحمد لله, dat is: geloofd zij God. Zie حمد .

تتحمیة *tahhijat*, AR. eene groetenis, zegenwensch, zegening.

تتخت *tachta*, AR. en PERS. een troon, konink-

lijke zetel; eene rustbank. تخت كرجان de rijks-
troon. S. S. تخت كرجان eenen rijkstroon
hebben, het bewind over een rijk voeren.
تون بسرئخ برتخت كرجان د دایره نكري بتاوي
de groote Heer, die het bewind voert over
de stad Batavia. تختاكن op den troon plaatsen.
(منجدیدین) *tachilkh*, AR. (in het Maleisch) tachi-
scheiden, voortbrengen, daarstellen. M. M.
tachajoel, AR. veronderstelling, verbeel-
ding, van daar bijgeloof.
tadroedj, AR. (in het Persisch) (تذرو) een
faizant.
tedong of تدوغ, de naam van eene zeer ver-
giftige slang, rood of zwart van kleur, eene
adder.
سموان *tedoekh* voor تدق, bukken, buigen. سمان
مندتكن كقلاب en allen bogen hunne hoofden.
S. S. Zie تدق.
tedoeng en تدغ, eene zeer giftige slang.
Zie تدغ.
tedoh, stil, kalm, gerust; ook schaduw,
lommer; ook stil, bedaard worden; schui-
len. r. تده سكال. تدهله de regen
hield op. I. S. تدهله اغن فون de wind ging lig-
gen, het werd stil. I. S. تدهله فون زيبت
en de storm hield op. S. S. تدهله دباوه تغل
onder eene vlag schuilen. تدهله برديري دته
in de schaduw staan. تدهله بترده
van de vermoeidheid uitrusten. Isk. تدهله
eene schuilplaats, rustplaats. تدهله
gerust stellen, bedaard doen worden. تدهله
beschutting, luwte; stilte, kalmte.
تدین (*tadni*, (zamengesteld uit تادي en این) de
even voorgaande, de pas verstrekenen. مالم
تدین de jongst voorgaande nacht.

(تذرج) *tadzroew*, PERS. (in het Arabisch) تذرو
een faizant.
tadzkirat, AR. gedachtenis, geheugen; ge-
denkschrift, gedenkteeken; ook schuldbewijs.
تذكرة كتاب een aantekeningboek, kronijk.
Zie ذكر.
ter is een onafscheidbaar voorzetsel vóór werk-
woorden en ook vóór bijvoegelijke naam-
woorden. Het wordt vóór een werkwoord
gesteld, om het lijdend deelwoord te vormen,
als: تدمثر doen; تدمثر gedaan, gemaakt. تدمثر
stranden; تدمثر gestrand. تدمثر انياي onderdruk-
ken; تدمثر ترانیاي onderdrukt. تدمثر
vermoorden; تدمثر ترانه vermoord.
ter voor een bijvoegelijk naamwoord
gesteld, drukt uit den hoogsten trap van iets,
en beteekent zoo veel als de woorden ترالو en
امت, zeer, al te, ongemeen, bovenmate.
ترالو meer; ترالو allermeest. اتام best; تراتام aller-
best. تدمثر dom; تدمثر allerdomst. تدمثر gering;
ترهين allergeeringst.
tard en تده, stempel, opschrift, druk; ook
drukken, graveren. ترا متري het opschrift van
het zegel. M. R. تدمثر تراپ فد بات ایت hij
las het opschrift op dien steen. تدمثر
drukken, stempelen; ook gedrukt, gestempeld.
تدمثر en ترا كتاب drukken, stempelen. ترا كتاب
een boek drukken. ترا كتاب منرا هابس
gestempeld, gedrukt. ترا كتاب een opschrift; ook
een drukker. ترا كتاب كتران om te drukken.
ترا كتاب كتران drukpapier. ترا كتاب
of ترا كتاب het drukken; ook
eene drukkerij. ترا كتاب تدمثر de druk; eene drukkerij.
taratak, eene hut, tent, tabernakel, eene
beslotene plaats van كاجغ en هاتف
gemaakt, en voorzien van stijlen.
taratej, hetzelfde als سروج, de water-

تر

تر

lelie. بوع تراتي de waterlelie-bloem.
 تراج *tarádjoe*, eene weegschaal, balans, een gewigt. داون تراج de bladeren of schalen van eene balans. Verg. نراج .
 تراج *tarádjang* en تراج, ook مراجع of مراجع, trappen, treden, met de voorste poten schoppen, b. v. als een paard; ook tegen aanloopen, aanvallen; ook ijlings voorbij loopen.
 تراويح *taráwíhh*, *AR.* reukwerk. S. S.
 تراهن *taráhan*, de naam van een soort van vogel.
 تربت *terbit*, opkomen, oprijzen, uitkomen, voortkomen, voortspruiten, uitspruiten, uitvloeijen, uitgaan, oorsprong nemen. بولن تربت de maan gaat op. Dj. M. بولن ثون تربتله چهياپ
 سفرت سيخ de maan kwam op en haar licht was zoo helder als het daglicht. I. P. متهازي
 تربت در تعكي لاعت de zon kwam boven den horizon. I. P. اير تربت دبوم het water spruit uit de aarde. مك كلاب
 مك en zijn hoofd gaf een glans van zich. I. P. مك
 تربتله در فد سكل اغكوتان فله نايك بوكت M. R.
 نايك بوكت ماسق رصب تربت رصب hij ging berg op berg af, bosch in bosch uit. I. P.
 هذه بهر سورت اين يخ تربت در فد هات يخ فوته منربتنك
 منربتنك متهازي blood uitstorten, vergieten. دره
 de zon doen opgaan.
 تربت *terbit* of *terboet*, houten nagelen, voornamelijk om in balken geslagen te worden. Verg. ثاسق .
 تربس *terbis*, een dam, dijk; ook eenen dam leggen. منربس eenen dam leggen, dammen, dijken. فتربس ممكاري دغن تربس een bedijker.

مك سكل بوع تربغ كادر *terbang*, vliegen. مكن
 en al de vogelen vlogen in de lucht. تربغ
 تربغ hij vliegt hoog. I. P. ساوه تربغ een enteranker, dreg. S. S. بتربغ of بتربغ vliegende, vliegen. تربغش wegvliegen; weggevlogen. بتربغش of بتربغش vliegen, heenvliegen. S. S. بوكت اين بتربغش
 deze berg is weggevlogen. دل بتربغش كادر I. P. منربغن en تربغن
 doen vliegen, vliegende wegvoeren. I. P. تربغن كسوره
 نساچي كسوره تربغن I. S. ايت كفاغني
 in de lucht doen vliegen. I. S. د تربغن met
 eene vlugt weggevoerd worden. I. S. تربغ ن
 vliegende dieren, gevogelte.
 تترائي en تترائي, ook wel تترائي en تترائي, lagchen; ook gelach. تترائي
 تترائي hard lagchen. تترائي تترائي كلات
 تترائي zich dood lagchen. تترائي كلات ن
 تترائي in het verborgene lagchen, in zijne
 vuist lagchen. تترائي تترائي كمدينن
 لاجه maar niet, het einde daarvan zal niet
 goed zijn. I. P. تترائي gedurig lagchen. تترائي
 al lagchende. M. R. تترائي belagchen, uitlagchen, bespotten. تترائي
 تترائي belach het niet. I. S. تترائي gelach; belagching, bespottung. تترائي
 تترائي belagching, bespottung. تترائي
 تترائي, bespottelijk; ook belagching, bespottung. تترائي
 تترائي doen lagchen.
 تترائي *tartieb*, *AR.* orde, schikking, eisch; beleefdheid, gemanierdheid; ook beleefd, beschaafd, geestig, gemanierd. تترائي
 تترائي vol beleefdheid. تترائي دغن naar eisch.
 تترائي en تترائي, trappen, treden; tegen
 aanloopen; ook ijlings voorbij loopen. تترائي
 تترائي te zamen in het
 vuur sterven. Zie تترائي .

تر

ترجل *tardjal*, eene steilte, steile helling, b. v. van een bolwerk; ook schuinsch, steil. مک برجالله مریکیت کفد تمشت ایست هتگ داتغله کفد جالن یغ ترجل لگت جوگت تیداله دامت د بوان en zijlieden trokken naar die plaats heên, tot dat zij aan eenen steilen weg kwamen, waar zij ook zelfs hunne paarden niet konden doorleiden. Isk.

ترجن *terdjoen*, afspringen, van boven naar beneden springen, afstorten, afstijgen, nederstorten. در اتس کود ترجن van het paard afspringen. I. P. ترجن در کوت van de wallen springen. sommigen liepen en sprongen in het water. تر او یغ ترجن naar beneden slingeren. تر جنکن en تر جنکن afschoppen, afwerpen, doen nederstorten; ook bespringen, tegen het lijf aanspringen. تر جنکن در یب تر جنکن zich zelve afwerpen, neêrstorten. تر جنکن afgeschopt, afgeworpen, besprongen worden. تر جنون افستورن, afspringen, nederstorten, afvallen. S. S. سفتنجج ترجل کدالم تاسک de geheele kudde stortte van de steilte af in het meir. کتر جنون de afvalling. تر جنون de afwerping.

ترس *taroos*, het merg of hart van eenen boom, wanneer het hard is; zacht zijnde wordt het فثوبل or امشور genaamd.

ترس *teroes*, door, doorheên, geheel en al door; ook duidelijk, klaar, helder; ook regt toe, regt aan. بر جالی ترس regt aan gaan. S. S. مگالی ترس doorgraven. مننده ترس doordrukken. ترس لال کباوه regt toe naar beneden. S. S. کد ددان در فد ددان ترس کبلاکشن in de borst treffen, regt door tot in den rug. I. P. ترسله deze zaak is klaar. فرکار این ترغفات

تر

مغان ترس hij heeft een helder begrip. ترس ترس hij heeft een helder doorzigt. ترس ترس duidelijk, klaar en net, klaarblijkelijk; naar waarheid. سچار ترس spreek de waarheid. ترس ترس doorboren, doorjagen. ترس ترس doorheên, door en door, geheel en al door. S. S. ترس een naauwe doorgang, eene opening daar het water doorgebroken is, doorboring van het water.

ترسول *tersoela* of *trisoela*, HIND. een drietand, eene speer met drie punten. ترسول ترسول vechten met spiezen en driepuntige speren. ترسی *tarsej*, de naau van zekeren boom, welks gom gebruikt wordt om de tanden zwart te maken.

ترغ *terang*, het licht; ook licht, klaar, helder, duidelijk, doorschijnend, verlicht. مک جاد ترغ en het werd licht. I. P. ترغ بولن maanlicht. S. S. ترغ فرکار این بلم ترغ deze zaak is nog niet duidelijk. ترغ ترغ هات بگند het hart van Zijne Majesteit is zeer verlicht. S. S. ترغ هات همب ترغ opdat mijn hart verlicht worde. I. P. ترس ترس ترس klar en net, duidelijk, klaarblijkelijk; naar waarheid. ترغ or ترغ en ترغ verlichten; klaar, helder, duidelijk maken. ترغ منترغکن سگنث دنیا de zon verlicht de gansche wereld. ترغ منترغکن ارغی opdat wij de meening van dit woord duidelijk maken. ترغ ماب هات الله تعالی کران ماب هات de Allerhoogste verlichte het oog van het hart. ترغ ترغ het licht, de verlichting. ترغ ترغ inlichting, opheldering; ook klaar, duidelijk. ترغ ترغ حال ایست تید دغ کترغکن die zaak is onduidelijk, niet klaar.

ترغفات *terangpâti*, JAV. een soort van behang-

تر

تر

sels of tapijten, daar men de kamers mede behangt.

ترنگهچرا *terangkejra*, een staketsel van dunne palen, palissaden, stormpalen.

ترفت *tarft-*, *AR.* de opneming, wegneming.

ترپا *terpa*, en منرث, met een scherp wapen op iemand aanvallen, om hem te doorsteken. S. S. دترث op die wijs aangevallen, besprongen worden. S. S. ثنرثان de aanval.

ترپا *terap*, opplakken, nam. was op papier. تترائن kleederen naaijen, ook met plaatgoud overtrekken. تترائن کرسس. تترائن امس. تترائن امس eene plaat, die aan eene kris boven aangelijmd is.. S. S.

ترپاس *terpas*, hetzelfde als تفس, een kant, streek, oord, hoek des lands. Zie تفس.

ترپا *terpah*, een doek of stuk lijnwaad, daar iemands hoofd mede bewonden wordt.

ترکا *tarka*, en منرک, *HIND.* raden, gissen; verdenken, verdacht houden. ترکاپ hij heeft het geraden. منرک سانه ترکاپ hij heeft het mis. منرک اورغ ایت دترک منچوری raden hoeveel. ترکاپ hij wordt van diefstal verdacht gehouden. ثنرک een raadsel. ثنرکان iets raadselachtigs, eene duistere zaak; ook een raadsel. بترکاکن raden, een raadsel oplossen.

ترک *toerk*, *AR.* een Turk; ook Turksch. Eigenlijk verstaan de Maleijers daardoor de Turko-manen. ترکا de Turksche taal. M. R.

ترکاډان *terkádang*, somtijds, al te met, nu en dan. Zie verder کاډان.

ترکاسج *tarkasj*, *PERS.* een pijlkoker. I. P. مکت ای en hij nam eenen pijl uit zijnen pijlkoker.

ترکاډ *tarkap*, en منرکف, ook wel ترکت, met de

hoornen stooten. منرکفکن (bokken of rammen) doen vechten.

ترکف *tarkokh*. Zie het voorgaande ترکت.

ترکام *tarkam*, en منرکم, grijpen, vatten met den bek, als een hond, met eenen sprong iets grijpen, gelijk een tijger, in de vlugt iets grijpen, gelijk een arend. I. P. دترکم aange-grepen worden. I. P.

ترکان *tarkan*, schreeuwen, roepen. I. P.

ترکوئل *terkoel*, een soort van kort vuurroer, schietgeweer.

ترلال *terlâlloe*, (zamengesteld uit تر en لال) zeer, bovenmate, buitengemeen, bijzonder. ترلال بسر ongemeen groot. ترلال ساعمت or ترلال امت grootelijks, uitstekend. Zie verder onder لال.

ترلهبه *terlebeh*, (zamengesteld uit تر en لبه) meer, allermeeft, voornamelijk. ترلهبه درثداکت meer dan ik. M. R. بیغ ترلهبه ملی درثد سکلین die de heerlijkste van allen is. M. M. Zie verder onder لبه.

ترام *taram*, met den voet op den grond stooten. S. S.

ترماس *termâsa* en تماس, uitspanning, tijdvordrijf; ook verlustiging, feestviering, vermaak, openbare vermaken, spelen; ook vermaak hebben, vrolijk zijn, zich verlustigen; ook moed aan den dag leggen; heldendaden. کام این برسوکت دان ترماس blijde en vrolijk zijn. گج hebt u willen verheugen. سده سوکت ترماس هاري ترماس een vreugdedag, een feestdag.

ترماغو *termângoe-mângoe*, verbijsterd. Zie ماغو.

ترامپا *tarompa*, (waarvoor men ook schrijft تروث) voetzolen, zonder overleer, die aan de voeten gebonden worden; ook zeker houten schoeisel, door middel van eenen knop tusschen de twee voorste teenen vastgehouden.

تر

تس en تر

ترمبغ *tarompang*, een weversspoel.

ترن *taran* of *teran*, en ترنر, drukken, persen, gelijk iemand die hardlijvig is, of als eene vrouw in barensnood.

ترنام *ternama*, (van نام) vermaard, beroemd. Zie. onder نام.

ترنتغ *terontong* en ترنتم, de naam van zekere zeebloem. S. S.

ترنتوم *terontom*. Zie het voorgaande ترنتغ.

ترنتو *terantoe*, stooten, b. v. een vaartuig tegen palen.

ترانجول *ter-andjol-andjol*, (van انجول) knikken, schuddebollen, als iemand die slaap heeft.

ترانجول slappen al knikkende.

ترنغ *ternang*, een rond potje zonder ooren, daar men uit drinkt.

تروبو *teroeboe*, ingezouten vischkuit, waarin op sommige plaatsen in Indie een aanzienlijken handel gedreven wordt; ook wel تروبو ایکن genaamd.

ترووح *tarawoehh*, PERS. het wannen.

ترووسان *teroesan*, een naauwe doorgang, een inham, doorboring van het water. Zie onder ترس.

ترووسیه *teroesie*, koperrood, groene vitriool.

ترووغ *teroeng* of تاروغ, de naam van zekere plant, waarvan de vrucht veel gegeten wordt. Zie تاروغ.

ترووپا *taroepa*, hetzelfde als ترمث, zeker soort van voetzolen of schoeisel. Zie ترمث.

ترووپونگ *teroepong*, eene pijp als eene orgelpijp; in het bijzonder eene blaaspijp, een verrekijker, roeper.

تروونا *taroena*, een jongeling, die huwbaar maar nog ongehuwd is, een vrijer. بايق انق ترون ایت داتغله er kwamen vele jongmans. Het wordt ook van de dieren gebruikt. کود ترون een jonge hengst.

تره *tarah* en ترا, een stempel, opschrift, enz. Zie ترا.

تریه *terej*, stijf als een gespannen touw; effen, glad als een huid zonder rimpels.

تریتیک *tartikh*, mos, dat aan koraalrotsen groeit, mosselen, die aan de schepen groeijen.

تریک *turijakh*, schreeuwen, uitroepen, bulderen, krijschen; een geluid geven als een dier, bulken, blaren, blaten, brieschen, brullen; ook geroep, geschreeuw, getier, gekrijsch, geblaar, gebrul, gebulk. برتریک (hetgeen gewoonlijk uitgesproken wordt *baterijakh*) en برتریک schreeuwen, roepen, tieren, krijschen.

I. P. ثفریک geschreeuw, geroep, gekrijsch, getier, gejammer.

تریم *tarima*, en منریم, aannemen, ontvangen, aanvaarden, goedkeuren, te vrede zijn, toelaten; ook ontvangen, zwanger worden. د تریم aangenomen worden, behagelijk, welgevallig zijn. S. S. منریم کبنارن de waarheid aannemen. M. R. منریم سورت eenen brief ontvangen. ثفریم een aannemer, ontvanger. ثفریمان de aanneming, aanvaarding, ontvanging. تریم کاسه de gunst en genegenheid van iemand aannemen en erkennen; van daar bedanken, dankbaar zijn, in dank iets aannemen. هی راج افاله کران تریم کاسه o vorst! neem mijn geschenk in gunst aan. God danken wegens bewezene gunst. تریم کاسه در قد الله de van God ontvangene gunst in dank aannemen. یغ تاه تریم کاسه dankbaar. تریم امبل aannemen.

تسبیم *tasbthh*, AR. verheerlijking van God, lofzang; ook een paternoster, rozenkrans. سمبئیغ تسبیم een lofgebed, hetwelk gewoonlijk des nachts gedaan wordt. تسبیمات lof-

liederen, lofgezangen aan God. داون تسبیح de naam van zekere plant.

tasalsoel, AR. aaneenschakeling. M. M. تسلسل
taslim, AR. zegenspreken, heil toewenschen; heilgroete. Zie verder onder سلم.

tesjdid, AR. (bij de Maleijers ook شد genaamd), de verdubbelaar, het verdubbelings-teeken boven eene letter, die dan als eene dubbele letter moet uitgesproken worden, hebbende de gedaante van ۛ. Dezelve kan geplaatst worden boven alle letters, behalve de ا, de چ, غ en ۞. Zie verder de Spraak-kunst van Werndlrij.

tasjrthh, AR. de ontleedkunde; ook uitleggen, verklaren. تشریح

tasjwjsj, AR. verwarring; ook verbijs-tering. تشویش

tasjahad. AR. eene geloofsbelijdenis door te zeggen: أشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد رسول الله d. i. ik belijd, dat er geen God is dan God, en dat Mohhamad de zendeling van God is.

tatsdir, AR. het begin, de inleiding van een boek. Zie onder صدر.

tatsdikh, AR. bevestiging der waaheid, toestemming met het hart; ook toestemmen, bevestigen, goedkeuren. تصدیقن en منصدیقن voor waarheid aannemen, bevestigen, goedkeuren. Zie verder صدق.

tatsrif, AR. de verbuiging van een werkwoord; ook verbuigen. Zie onder صرف.

tatswir, AR. afbeelding, schilderij. تصویرکن afbeelden. M. M.

ta-álaj, AR. hoog, allerhoogst, de allerhoogste. الله تعالی de allerhoogste God. A. I. الله سبحانه وتعالی de aanbiddewaardige en hoog

verhevene God. S. S. حق تعالی de Waarachtige (een titel van het Oppervezen).

ta-bir, AR. uitlegging, verklaring, voornamelijk van droomen; ook uitleggen, verklaren. Ism. Jat. تعبیر ممثی uitlegging van droomen; ook de titel van zeker Maleisch geschrift.

ta-adjoeb, AR. verwondering; ook zich verwonderen. I. P. مك اي تعجب ممدغ كيباكن اورغ ایت en hij was verwonderd op het zien van zoo veel menschen. تعجب verwondering. S. S. Zie عجب.

ta-adjoeel, AR. zich haasten. Zie verder عجل.
ta-adil, AR. verbetering; ook regtvaardigheid. Zie عادل.

ta-arif, AR. betooging, bevestiging, uitlegging, bekendmaking. تعریف

ta-zizat, AR. vertroosting; ook vertroosten, condoleren. تعزیت اکن کمئین vertroosten wegens iemands afsterven. Hhamz.

ta-zir, AR. bestraffing, berisping. Zie bijزیر.
ta-thlim, AR. eerbewijzing, eerbiedbetooning, hulde. Zie verder عظم.

ta-alokh, AR. afhangen; onderworpen, onderdanig zijn; dienstbaar, cijnbaar, afhankelijk, onderworpen; ook maagschap, bloedverwantschap, betrekking. متعلقن en متعلقن cijnbaar maken, afhankelijk maken, onderwerpen. بیغ ممتغ ثرنقه دنکری بناری دشن die het bewind voert te Batavia en over al de onderhoorigheden daarvan. Mal. Br. Zie verder علق.

ta-alim, AR. onderwijs; in het bijzonder godsdienstig onderwijs; ook onderwijs geven. تعليم الدين leerboek in de godsdienst. تعليم المسيحي leerboek in de Christelijke godsdienst.

تغ

مُعَلِّمِ التَّحْقِيقِ onderwijs in de leer der waarheid.
تعليم onderwijzen.

تَعِين *ta-in*, AR. zichtbaarheid; zichtbaar maken;
ook aanwezen, bestaan.

تُح *tong* en تُوح, eene ton, balie, een vat. تُحيسِي تُح
een vat vullen. تُح اِرُق een vat wijn. تُح اِرُق
eene balie *arak*.

تُعَادَة *tengádoh*, en مُعَادَة, (bij verkorting مُعَادَة)
opwaarts zien, omhoog zien, het hoofd achter-
over buigen om naar omhoog te zien; ook op-
merken. تُعَادَة بِرُق opwaarts naar de maan
zien. تُعَادَة كَلَاغْت opwaarts naar den hemel
zien, b. v. in het gebed. تُعَادَة اِشْكُو
كَأَنَّ مَكْت دِبْغَكْتَكْنَنْ كَفَلَاب مَكْت دَلِيهْتَنْ سَبْرَه
o mensch! zie naar omhoog; en hij ligte
zijn hoofd op en zag een paleis. تُعَادَة هُنْ
opwaarts zien, de opheffing der oogen.

تُغَس *tangas*, hetzelfde als تُغَس, verwarmen op
heet water of op het vuur; ook eene bad-
stove, een laauw of heet bad.

تُغَس *tangas*, een merk op het vee.

تُغَس *tangsa*, alarm slaan.

تُغَسِي *tangsie*, de naam van een zeker soort van
touw, hetwelk uit China gebracht wordt.

تُغَسِي *tangsie*, barak, kaserne.

تُغَسِي *tangsej*, dun, b. v. als hair, draad, enz.

تُغَق *tangokh*, en بُغَق, rogchelen als een varken.

تُغَق *tangakh-tangakh*, en بُغَق, ook wel تُغَق,
naar den adem hijgen.

تُغَك *tongka*, een soort van de *strih*- of be-
telplant.

تُغَك *tongka*, (voor تُغَك) eene stut, schraag;
ook stutten, onderschragen. Zie verder تُغَك.

تُغَك *tingkat*, eene zoldering, verdieping; een
zolder, dek; een terras, balkon. تُغَك

تغ

drie verdiepingen. تُغَك لَائِر سَتُغَك لَائِر een zeil, dat
boven het andere gespannen is. تُغَك رُومَه de
zoldering of het plat van een huis. تُغَك كَانَل
het dek van een schip. بُر تُغَك van eene zol-
dering of verdieping voorzien. تُغَك رُومَه يَح
بُر تُغَك een huis met drie verdiepingen. تُغَك
اِنُق تُغَك trappen, sporten.

تُغَك *tongkat*, een stok, staf, wandelstok; eene
stut, schraag, steunpaal. (In den zin van stut,
schraag, ook van stutten, wordt het dikwijls
uitgesproken تُغَك *tongka*.) تُغَك بِسِي een
ijzeren stok, eene staaf ijzer. تُغَك كُرْجَان de
rijksstaf, scepter. تُغَك كُرُكُكُن كُرُكُكُن
eenen stok of steun hebben. تُغَك فُتُغَك eene stut
of schraag. تُغَك مَكْت اِيْفُون مُتَمَبَل فُتُغَك اِيْت مَكْت
en hij nam eene stut en onderschraag-
de het. I. P. تُغَك مُنْغَك ondersteunen, onder-
schragen. تُغَك تُغَك het vensterluik met
eenen stok open zetten. تُغَك دَاكُر de hand
onder de kin zetten en daarop steunen. تُغَك
شِيْطَان de naam van zekere plant.

تُغَك *tangkar*, en بُر تُغَك, twisten, kijven, krakeelen.

تُغَك *tangkor*, JAV. een soort van zeedier, ge-
naamd het zeepaardje.

تُغَك *tangkas* of *tingkas*, snel, vlug, vaardig.

تُغَك كُود سَفْرَت كِيْلَت تُغَكْسُن
de bliksem. I. P. تُغَك اَمْت تُغَكْسُن اِي مَلَايْغ
zij vlogen zeer snel. I. P.

تُغَك *tanghis*, en مُنْغَكْسُن of تُغَكْسُن en مُنْغَكْسُن,

afkeeren, afslaan, afweren, afwenden. I. P. en
Isk. تُغَكْسُن دُغْن تَاغْن met de hand afweren.

تُغَكْسُن دُغْن تَاغْن den houw van een zwaard afwenden.

سُورْغُ فُون eene reden wel debatteren.

تُغَكْسُن تَاغْن er is niemand die zijne
handen kan afslaan. تُغَكْسُن تُغَكْسُن afwering, afwending.

K k

تغ

tangkap, grijpen, vangen, vatten, gevangen nemen. Het wordt gezegd van menschen en van dieren. *د تغف* gegrepen, gevangen genomen worden. *د تغف تاغ* hij vatte de hand. I. S. *د تغف چغت* hij vatte hem bij de baard. S. S. *د تغف ابق فانه ايت لال* دفا تهكنپ hij nam dien pijl (die geschoten was), en brak hem aan stukken. I. S. *منغف* vatten, grijpen, vangen; ook bevatten, verstaan, begrijpen. *منغف كتان* zijne gezegden verstaan, begrijpen. *ترغف* gevat, gegrepen, gevangen genomen. *تغف اكو* en *منغف كن* vatten, grijpen. *د تغف ديوايت* *vat mij dien Dejwa*. I. S. *د تغف ديوايت* hij kreeg hem bij het hair. Muhh. Hhan. *برغف دغ* handgemeen worden met. *دغ* elkander aangrijpen. *اورغ تغف* een gevangene. *كتغف* hetgeen gevat, gegrepen kan worden; ook bevattelijk, begrijpelijk. *فغف* aanvatting, achterhaling; ook bevatting.

tangkop, een korfje als eene melkmouw; ook het nederliggen der beesten. *نات برغف* een liggende draak. I. S.

tongkop, een uitkijk, torentje op een gebouw; dak of kap van een vaartuig, enz. *غف* een overdekt vaartuig. S. S.

tingkap, het houten luik van een venster; ook het venster zelf. *تغف* het vensterluik met eenen stok open zetten. *منغف* door het venster zien.

tingkakh en *تغكو*, de achterhals, de nek. S. S.

tongkal of *تنگل*, *سارون*, eene ziekte der kinderen, wanneer het ligchaam heet en de ledematen pijnlijk zijn, zoodat men het kind niet kan nederleggen, gelijk iemand, die het ligchaam doorgeleggen heeft.

تغ

tongkol, een blok, stuk hout. *تنگل ائي* een stuk aangestoken brandhout.

tongkol, de postuur of statuur van een mensch. Hang Toew. *تنگل* en *مننگل* zich aan iemand onderwerpen, wanneer men in den oorlog overwonnen is. *فنگل* een geschenk ten teeken van onderwerping aan den overwinnaar, bestaande in het toezenden van de oudste dochter met eenige personen tot hare dienst, om den overwinnaar te dienen; wordende daarbij de rijkskroon en meer andere geschenken gevoegd.

tingkal, *borax*, kunstzout, bergstof.

tangkalsa en *تنگلس*, de naam van zekeren vogel met eenen langen hals, die in het water duikt.

tangkalesoh. Zie het voorgaande *تنگلس*.

tangkoe of *tengkoe*, een zekere titel of eere-naam, zijnde minder dan *تونك*.

tengkow en *تغكو*, de nek. Zie *تغكو*.

tongkoe, eene treeft, of drie steenen in plaats van eene treeft; een voetstuk daar iets op staat. M. R. *تغكو سولي* eene rooktreeft. S. S.

tengkórah, het bekkeneel, de hoofdschedel, de pan van het hoofd. *تغكورك* *كفال مانسي* de schedel van een menschenhoofd. I. P. *مك ائي* en *مليت سوات تغكورك* *يغ كرع* *ترهنتر دغه جالي راي* hij zag eenen uitgedroogden schedel midden op den grooten weg liggen. R. Dj.

tongkoeloh, een tulband, hoofdoek; in het bijzonder een vorstelijk hoofdersiersel. *دغف* *مکان* *دغف* hij bedekte zijn aangezicht met zijnen tulband. Dj. M. *برغكولق* zulk eenen tulband dragen. *دغف* *ايت نبي عيسي* *برغكولق* te dier tijd zal de Profeet Jesus eenen groenen tulband dragen.

تغ

تغ

tangkoelan, de naam van zekeren boom.
tingkah, manieren, gebaarden, posturen; ook kuren, potsen, grappen. ليهت تغهپ zie eens hare kuren. اورغ يه بايق تغهپ iemand die vol kuren, wispelturig is. تدهر ۲ تغهپ تيدر zij slapen in verschillende posturen. M. R. لكو تغهپ manieren, gewoonten, aanwendsels; ook grappena, kuren. اورغ يه تغهپ لكو een grappemaker, potsemaker.

tingkah, de naam van zekere trom.

tangkej, een tros, b. v. druiven; de steel, b. v. van vruchten, bladeren; de stengel van eene bloem of plant; eene air met een gedeelte van den steel. تغهپ بوغ een bloemstengel. بوغ ستهپي eene enkele bloem; ook eene bloem zoo genaamd. I. P. غولر تغهپ eene air. كندم تغهپ eene koornair. تغهپ eene koorn- of rijstschuur.

tangkirie en تغهري, de naam van zekeren visch, genaamd de koningsvisch.

tongking, de naam van zekere welriekende bloem.

tangga, eene ladder, een trap. تغهپ بمبر eene ladder van bamboe. نايك تغهپ den trap of de ladder opklimmen. تغهپ استان de trap van het paleis. Hang Toew. تغهپ of مات. تغهپ انق de sporten van de ladder, de treden van den trap. S. S. بائغ تغهپ de stijlen van eene ladder. دالم كمنغ ايس hoe veel ladders (huizen) zijn er in dat dorp? Deze spreekwijs is zeer eigenaardig, daar op vele plaatsen bij de Maleijers de huizen op palen staan uit vrees voor overstromingen of oek voor roofgedierte. Elk huis heeft zijnen trap of ladder, om naar beneden te klimmen. اورغ

اورغ تغهپ of ستغهپ een buur, gebuur, nabuur. Ook deze spreekwijs is om dezelfde reden natuurlijk, daar vele zoodanige huizen, naast elkander staande, menigwerf maar éenen trap hebben, welker bewoners dus genoemd worden: menschen van éenen trap. اورغ يه اد رومه تغهپ iemand die zijne eigene huishouding heeft. رومه منغهپك ن تدهر ۲ تغهپ منغهپك رومه تغهپ éen huis. برتغهپ eenen trap of ladder hebben.

tonggara, zuid-oost. Zie verder de onderscheidene streken van het kompas onder- تیمز .

tanggala, een ploeg. برتغهپ ۲ ن. منغهپك en برتغهپك ۲ ن. پلوغن, akkeren, beploegen, bebouwen. اي منغهپك بندهغن مكن تانه يه كن تغهپان ايت برتمبد ۲ . سقرت بوكت hij beploegde zijnen akker, en de aarde, die door den ploeg aangeraakt werd, verhoogde tot eenen berg. ترتغهپك ge- ploegd land. فنغهپك een ploeger, akkerman, bouwman. فنغهپك انك akkerbouw, landbouw. بائغ de balk van den ploeg. بسي تغهپك de ploegschaar. كندر تغهپك de ploegstaart, steel van den ploeg. Verg. لوكو .

tinggalong of *tanggalong*, de civetkat, het muskusdier. Zie مورسغ .

tinggalam en تغهپك, zinken, te gronde gaan. Zie verder تغهپك .

tonggit en تغهپك, achteruit steken. Het wordt in het bijzonder gebruikt van iemands achterste of *partes posteriores*. فنغهپك تغهپك zijne achterste. steekt achteruit, dat men het hoofd niet zien kan.

tonggor, hier en daar gescheiden, gelijk klippen, enz.

tinggar, hekelen, schoonmaken, b. v. haar, draden, enz.

تغ

tinggir, en برتغیر, op iets staan, om ergens bij te reiken.

tanggarlâsan, een kameleon.

tanggong, en منغغ, dragen, op zijne schouderen dragen, op zich nemen, verdragen, ondergaan, ondervinden; verantwoordelijk blijven, borg zijn. تغغ eenen wandelstok dragen. S. S. منغغ رهسي een geheim bewaren. S. S. منغغ کلهماهن اورغ iemands zwakheid dulden, te gemoet komen. منغغ zonde dragen, met zonde beladen zijn. تغغ eene schuld op zich nemen, voor eene schuld instaan. فخرجان ایت دیاتس بات کفلان dat werk ligt alleen op zijnen hals, ten zijnen laste. I. P. تغغ اتس درین op den hals halen. تغغ een geheim te bewaren geven, aanvertrouwen. منغغ ایت حقن اتس نگرې ایت aan iemand overdragen. S. S. تغغ dragt, last, bezwaar, taak, onderneming; verantwoordelijkheid, borgtogt. کتغغ dragelijk, hetgeen gedragen kan worden. فنغغ bezwaring, belading.

tonggang, schuins hellende, afhellende als een dak. تغغ het onderste boven. تغغ hol over bol, hals over kop, verward, zonder orde, door elkander. جاته تغغ تغغ hol over bol vallen. S. S. اې ترکجبت لال لاري اې ترکجبت لال لاري hij verschrikte en liep hals over kop; hij stond op en liep weêr heên. S. S.

tonggang, ۱۸۷. rijden, opzitten. تغغ te paard rijden; in het Maleisch برکدران en برکود. *tinggang*, de naam van zeker slag van vaartuig.

تغ

tinggong, en برتغغ, zitten in eene bukkende houding.

tonggek en تغت, achteruit steken. Zie verder تغت.

tanggokh, een schepnet om kleine vischjes, garnalen, enz. langs het strand te vangen; ook eene soort van mand, in het bijzonder om op die wijze te visschen. منغغ en تغغ met een schepnet op die wijs visschen. تغغ امبغ een schepnet. Verg. امبغ.

tanggal, uitvallen, van zelf afvallen, b. v. een tand, tulband van het hoofd, een degen uit de schede, takken van den boom. گيگي تغغ de tanden vallen uit. S. S. تغغ en تغغ of تغغالي en تغغالي uitdoen, afleggen, uittrekken, afnemen, berooven. تغغ موزغ de kousen uittrekken. تغغ کاستن zijne schoenen uittrekken. تغغ هابس دتغغکننن heeft hij uitgetrokken. I. P. تغغ سئل دتغغکننن zij namen de tuigen van de paarden af. I. P. تغغ سئل اک در فد سلائتک اېن van dezen mijnen spitspaal. تغغ کتغغکوننن نساچاي کتغغکوننن کلام در فد بدنم van uw ligchaam scheiden. I. P. کولت کفلان تغغ کتغغکوننن در فد تغغورتن ik zal hem het vel over de ooren halen. تغغالي zijn kleed uittrekken. تغغ کرس در فد تبغ eene kris uit eenen paal trekken. تغغالي en تغغالي beteekenen ook verstooten, afzetten. Isk.

tonggal of توغغل, eenig, enkel, alleen. تغغ eene enkele gedachte. تغغ سئتک Hij (God) is eenig in zijne eenheid. Isk. باوغ تغغ ajuin welke alleen groeit en niet bij trossen aan elkander hangt.

تغ

zij hielden op den Profeet te zoeken. برتغكه
 en بتغكه ophouden, uitstel nemen; ook uit-
 stel hebben. برتغكه دتاهن یخ داتغ ik heb
 uitstel tot toekomende jaar. برتغكه موسم داتغ
 het volgende jaargetijde afwachten. S. S. برتغكه
 بری براف بارغ eenige maanden uitstellen. بری
 گامی برتغكه بارغ دو تیگت هاری geef ons twee of
 drie dagen uitstel. تغكه برتغكه gedurig uitstellen.
 برتغكه en برتغكه of برتغكه en تغكه
 uitstellen, borgen, uitstel verleenen, schorsen,
 ophouden, gaande houden. برتغكه مركان
 zijnen toorn gaande houden. M. R. برتغكه
 uitstel, het geven van uitstel, opschorsing.

تانه تغگی hoog, edel, verheven. tinggie
 hoog land. S. S. تغگی een hoog huis.
 اورغ یخ تغگی همتن اورغ یخ تغگی
 iemand van een verheven gemoed, eene edele
 ziel. برتغگی در د or تغگی در د
 of higher, verhevener. لفظ هو ایت
 تغگی مرتبتم در د لفظ الله
 het woord *Huwa* is van eene hoogere waar-
 digheid dan het woord *Allah*. تغگی
 zeer hoog, de hoogste. الله یخ
 allerhoogst. تغگی de allerhoogste
 God. تغگی de hoogste. S. S.
 تغگی groot en hoog. I. P. تغگی
 een groote en hooge steen. S. S.
 تغگی en تغگی verhoogen, verheffen,
 ophoogen, op elkander leggen. تغگی
 aanhoogen; ook verhoogen, verheffen,
 تغگی. یخ تغگی
 hoogte; hoogheid, verheffing. M. R. تغگی
 de hoogste in hoogheid.

tonggling, de naam van zeker dier, dat
 zich van zelf oprolt, ook wel سیسق
 genaamd,

tanglong, eene lantaarn. تلر تغغه
 eene lan-

تغ

taarn van een ei. S. S. تغغه دالم
 eene kaars in eene lantaarn. I. P. تغغه
 steek de lantaarn aan.

tengah, half, de helft, een gedeelte; ook het
 midden. تغغه دالم in het midden van
 dat meir. S. S. تغغه op, in het midden.
 تغغه op het veld. I. P. تغغه جالن
 op den weg. I. P. تغغه لاوله
 op de zee wandelen. تغغه لاوله
 in het midden van het huis. دو
 anderhalf. تغغه دلائن بلس
 zeventien en een half. تغغه تیگت
 فوله vijf-en-twintig. تغغه انم
 فوله vijf-en-dertig. تغغه امشت
 فوله honderd, anderhalf
 honderd. تغغه هاری
 middag. داتغ در ثاگی
 ۲ van den ochtend tot op den middag.
 تغغه هاری فون تغغه
 middernacht. A. I. تغغه ماله
 het is middernacht. تغغه
 het midden. تغغه
 in het midden. تغغه or تغغه
 de middenkamer. تغغه
 in, tusschen, onder, in
 het midden; ook de middelste.
 تغغه نگرى
 in de stad. M. R. تغغه
 halver weg op den trap. I. P.
 تغغه or تغغه de
 middelste. S. S. تغغه
 half, de helft, éene helft,
 eenigen, sommigen; eenigzins,
 een gedeelte. half Indie was
 onder zijn gebied. S. S. تغغه
 sommigen zeggen. S. S. تغغه
 مات تغغه een gedeelte
 sneuvelde, een ander gedeelte
 werd gevangen. تغغه
 کات ملایکت تغغه اکن
 ستغبن. تغغه
 Engelen zeiden tot malkander.
 تغغه بگیب. تغغه
 Hij, namelijk God, is onverdeelbaar.
 M. M. تغغه
 eensdeels; de helft, een gedeelte.
 تغغه
 in, tot in, naar, op, naar het
 midden. تغغه
 مریاه. تغغه
 kom op het veld. I. P. تغغه
 لاوله. تغغه
 naar het ruime sop. S. S. تغغه
 لاوله als zij mid-

den in zee gekomen waren. S. S. halveren; ook middelmatig. كتاهن het midden. كتاهن آیت het midden van het vers. M. R. فتته de middelste. فتته dat tusschen beiden is, eene tusschen beiden liggende plaats. فتته half, de helft. S. S. فتته جالی de helft van den weg. I. P. مکت راج در بردان als zij half gegeten hadden, kwam de Koning *Derjoedána*. I. P.

فتته *tangah-tanguh*, en فتته, of فتته en فتته, hijgen, nam. naar den adem. Isk. فتته مغبیل naar den adem hijgen.

فتته *tengoh*, brullen, loeijen, bulken; ook gebrul, geloei, gebulk. فتته of فتته brullen, bulken, loeijen. فتته en فتته gebrul, geloei, gebulk.

فتته *tangej*, voor فتته, garstig, sterk, nam. spijs, olie, boter, enz.

فتته *tangtrie* en فتته, de koningsvisch. Zie فتته.

فتته *tafáhh*, AR. een appel.

فتته *tafáwoet*, AR. tusschenruimte; ook onderscheid, verschil.

فتته *taft*, AR. armozijn.

فتته *tafahhoets*, AR. onderzoeking, navraag. M. R. en S. S. فتته onderzoeken. S. S. فتته onderzocht worden. S. S. فتته een onderzoeker, navorscher.

فتته *tafsír*, AR. uitlegging, ontvouwing, verklaring, in het bijzonder van den Khorán. فتته de uitlegging van den Khorán. M. R. فتته uitleggen, verklaren.

فتته *tafakoer*, AR. overdenking, bepeinzing, in zich zelven verdiept. Zie فتته.

فتته *tapáram*, een zeker voorhoofdversiersel. فتته een zoodanig voorhoofdsieraad van goud.

فتته *tapájan* of فتته, een zeker soort van groote aarden potten, martevanen. S. S. De besten komen uit Japan, die men op Java gebruikt, om er zuiver drinkwater, olie, arak, enz. in te bewaren.

فتته *tepat*, regt, ter dege; ook regt toe, regt uit, regt aan. فتته میده ter dege rood. فتته regt oost. فتته كباره regt westwaarts zeilen.

فتته *taperloes*, (van فتته) ergens inschieten, b. v. de bliksem in eenen boom.

فتته *taperling*, (van فتته) flikkeren, schitteren, glinsteren. فتته یغ کیلت de schitterende bliksem. فتته متان فتته zijne oogen flikkerden. I. P.

فتته *tapas* of *tapis*, ook فتته, een hoek, oord, kant, streek des lands of van de wereld. فتته امشت فتته دنیا de kant van het noorden. فتته اورتار de vier wereldstreken. فتته درین در مکت ای بر فالخ درین در فتته اوغ لاین hij wendde zich van diens zijde naar den kant van eenen anderen.

فتته *tapis*, en فتته of فتته en فتته, zachtjes met de hand afweren, afwenden, b. v. gelijk eene vrouw, die niet wil dat men haar aanraakt. فتته فتته afgekeerd, afgewend worden. S. S. فتته فتته afwering, afwending.

فتته *teping*, vatten, aanvatten, b. v. eene spies, die men werpen wil.

فتته *tepong*, ook wel فتته, meel. فتته ایر فتته beslaan meel, deeg. فتته فتته برس فتته rijstmeel. فتته فتته tarwemeel. فتته فتته هالس فتته fijn meel. فتته فتته تاور فتته rijst tot meel gestampt, te zamen met eenige kruiden. فتته فتته بوم فتته zekere boete of schadeloosstelling ingeval van moord, bestaande dezelve voornamelijk in meel.

- تفق *tapokh* of تافق, en برتفق of منفق, in de handen kloppen, met de handen vlak tegen elkander kloppen; ook met de vlakke hand aan de deur, enz. kloppen. هي كام تفق تاشن klopt in de handen! تاشن دايشن met de roei-riemen kloppen. I. P. منفق ثنت of تفق ثنت aan de deur kloppen. M. R. برتفق تاشن in de handen kloppen. I. P. برتفق مناري al dansende in de handen kloppen. I. P. منفق داد op de borst slaan, als in droefheid. منفق ثيان op de dijen kloppen. I. P.
- تفوس *tapoes* en تافوس of تافوس, de naam van zekeren boom, waarvan de vrucht op eene kastanje gelijkt.
- تقي *tepie*, de rand, boord, zoom, oever, grenzen, kim. تقي تابر de bovenste kanten van eene gordijn. تقي كورت de borstwering van eene vesting. تقي هوتن de rand van het bosch. تقي لوت het strand, de oever van de zee; ook de rand der zee aan den gezigteinder. تقي ثنتي de rand of boord van het strand. S. S. تقي تاسك de oever van een meir. I. P. تقي قادغ de oever eener rivier. I. P. تقي قاذغ de kanten van het slagveld. I. P. تقي كابورن de kanten eener moordkuil. I. P. تقي لاعت de horizon, de gezigteinder. I. P. سكل تقي لاعت alle de streken des hemels. برتقي oevers, boorden, randen, grenzen hebben. تباد برتقي geene oevers of stranden hebben, grenzenloos. لاة تباد برتقي de oceaan die geene oevers heeft. برتقي en تقييکن afpalen, beperken, begrenzen. تقييکن beteekent ook gezoomd, geboord. تقييکن afpaling, beperking.
- تقبير *takhbtr*, AR. begravenende, de begravenis bezorgende, Zie قبر.
- تقبير *takhdtr*, AR. het raadsbesluit van God, de goddelijke wil, de voorbeschikking. دش تقدير mct Gods hulp of toelating, overeenkomstig Zijn raadsbesluit. I. P. en S. S. بارغ يغ al wat God bepaalt. تقدير كني besluiten, bepalen, toelaten, nam. van God gesproken. Zie verder قدر.
- تقبير *takhtls*, AR. heiliging; ook heiligheid. Zie onder قدس.
- تقبير *takhrtr*, AR. bevestiging. M. M. تقرار كني en تقرار منقديركن bevestigen. M. M. Zie قرار.
- تقبير *takhtsr*, AR. gebrek, tekortkoming, nalatigheid in de dienst; gebrekkelijk; ook in gebreke blijven, te kort komen. سئامي جاشن opdat hij in de regering niet te kort schiete. M. R. تقصير كام تقصير جاغله كران تقصير كني blijft toch niet in gebreke. M. R. تقصير كني nalen, in gebreke blijven. M. R. Zie قصر.
- تقايد *takhtld*, AR. inbeelding, navolging. ايمان تقايد of ايمان تقايددي een geloof van navolging.
- تقايد *takhoewlm*, AR. een almanak. تقويم تقايد een almanakmaker.
- تقي *takhie*, AR. godvreezend, godvruchtig. تقي تقي en تقيي de vreeze Gods; de godsvrucht. تقي een godvreezende.
- تكبير *takbar*, AR. verheerlijking. Zie verder تكبير.
- تكبير *takebor*, AR. verwaandheid, hoogmoed, trotscheid.
- تكبير *takbr* of تكبير en تكبيرة, AR. verheerlijking van God, namelijk door te zeggen: الله اكبر God is groot. Zie كبر.
- تكبت *tekat*, door en door stikken met eene naald, gelijk men in het borduren doet. سرج تكبت borduren met trekkoorden.
- تكريم *takrlm*, AR. eerbied; hulde, begroeting.

تک *takokh* en تاکو, buigen, krom maken. Zie تاکو.

تکل *takal*, hetzelfde als تتل, stijf, stevig, nam. lijnwaad. کلین تکل digt lijnwaad.

تکلیف *taklif*, AR. oplegging van eenen last, opdragt van eene zaak. تکلیفکن opleggen, opdragen. تکلیفکن opgelegd zijn om te volbrengen. M. M.

تکن *tekan*, ook تانکن, en برتنکن of منکن, drukken, duwen, indrukken. تکن جاغله تکن بارغ ایت druk er niet op! تکنکن en منکنکن drukken, duwen; ook doen drukken. د تکنکن gedrukt worden. S. S. تکن سئکل eene haarspeld.

تکوا *takwaj*, een soort van kleet met ruime mouwen, باج تکوا genaamd.

تکوین *takwin*, AR. schepping, voortbrenging, daarstelling. M. M.

تکی *takie* of تکی ۲, iets opgeven om te raden of den zin daarvan te verklaren. برتکی de woorden spellen.

تگا *tegá*, overeind, regtop. بردیری تگا overeind staan. overeind doen staan, oprigten.

تگار *tagar* of *tegar*, hard, stijf, onbuigzaam. بات تگار harde steen. تگار تانده تگار stijve aarde. تگار تگار koppig, hardnekkig. تگار هات hard van hart, ongevoelig. دشن تگار met hardheid. تگارکن en تگارکن هتین zijn hard maken, verharden. تگارکن هتین zijn hart verharden. تگارکن هتین hardheid. onbuigzaamheid. تگارکن هتین hardheid des harten. تگارکن هتین verharding.

تگار *tegar* of *tegor*, en منگار, aanspreken, verwelkomen, toespreken, onthalen, aanmoedigen, gerust stellen. منگار داتغ roepen om te komen. I. P. مگ تکال ای برتمو دشن همب مگ دتگرون همب اوله مگ toen hij mij ontmoette, sprak ik hem

aan. مگ دتگرونه ای اوله بگند en hij werd door den koning verwelkomd. مگ دتگرونه اورغ مگ دتگرونه اورغ ترسول ایت en hij werd door den gespitsen aangesproken.

تگور *togor* of *toegor*, en منگار, hard aanspreken, waarschuwen, vermanen, kijven, bekijven, berispen, beknorren, bestraffen. تگور اورغ تاکي اورغ یغ iemand om betaling aanspreken. سوت تگور een berisper, vermaner, waarschuwer, bestraffer. تگور سئل سسوات een albedil, die op alles wat te zeggen heeft. تگورن berisping, bestraffing, vermaning. تگورنکن berispelijk; ook berispt, gewaarschuwd; ook eene waarschuwing, vermaning. Verg. het voorgaande woord تگور.

تگراک *tagrak*, PERS. hagel, eene hagelbui.

تگاڠ *tagang*, effen, glad, b. v. de huid, het aangezicht, enz.; ook uitgerekt, stijf gespannen. سڠاري برلایر اشن تگاڠ کلت één dag zeilens met eenen wind, die de schoot van het zeil stijf uitrekt. S. S.

تگاڠ *tegap*, gezet, kloek, vast, krachtig, gespierd, stevig; van daar ook koen, dapper, stout, wakker. تگاڠ بدن welgezet, kloek van ligchaam, doch niet al te vet. تگاڠ کود een kloek, welgezet paard. تگاڠ هتین stout, vast van gemoed, moedig. تگاڠ تگاڠ stevig, gezet.

تگاڠ *tegokh* of *togokh*, een slok, teug, dronk. بریله اقاله ایر بارغ سئق تگاڠ تگاڠ تگاڠ drie teugen. سئق تگاڠ تگاڠ تگاڠ geef mij toch een dronk water! ایر تگاڠ تگاڠ تگاڠ één teug van het water van mijn land heeft mijn heer nog niet gedronken.

تگاڠ *tegal* en تاڠل, om reden, uithoofde, omdat, dewijl. Zie verder تاڠل.

tagalijot en تگلیچہ , verstuiten, verdraaijen, verrekken, verwrikken, uit het lid trèkken. تگلیت beteekent ook zich uitrekken na den slaap.

tagalítjoh. Zie het voorgaande تگلیت .

تگه *tegah* of تاگه , en منگه , ook تگهک en منگهک , beletten, verhoeden, verhinderen, weêrhouden, bedwingen, beteugelen, verbieden, afhouden, terughouden, weren. همب تیداد تگه ik belet het niet. باغ سورغ خون تیداد بونه تگهک ایت niemand kan dat verhinderen. منگهک نفسون zijne lusten beteugelen. مزگان منگهک مزگان toorn bedwingen. Bijb. Vert. تورت دتگهک تورت باغ یغ دتگهک تورت al wat de wet van God verbiedt.

تگه *tegoh* of *tegoeh*, vast, sterk, hecht, bestendig, duurzaam; bevestigd, gehard, gestadig; ook vaststaan, vastblijven. رومه تگه een hecht, stevig huis. دامی یغ تگه een duurzame, bestendige vrede. ستیاب تگه is zijne trouw wel vast? اکرن تگه د بوم zijn wortelen staan vast in den grond, اتس کنان تگه fast op zijn woord blijven staan. M. R. تگه heel vast. تگهف hij bond het wel vast. S. S. تگهف welgezet, kloek. دش تگهف fast, hecht. S. S. برتگه fast, bestendig, duurzaam zijn; ook vast, duurzaam maken, versterken, bevestigen. برتگه هتین of برتگه درین gerust zijn, moed vatten. برتگه ن fast, duurzaam; ook bevestigen, duurzaam maken. برتگه ن جنج een verbond te zamen bevestigen. Isk. فرتگه versterken, bevestigen, vaststellen. فرتگه هتیم فرتوهنک فرتگه الله سبحانه وتعالی versterk uw hart, om den Allerhoogste als uwen Heer te erkennen. تگهک en منگهک of تگوهی en منگوهی fast maken, bevestigen, bekrachtigen, gestand doen. تگهک

منگهک فرجانبین . zijn woord gestand doen. دتگهک الله کران هتین een verbond bevestigen. God versterke zijn hart. fastheid, bestendigheid, duurzaamheid. فرتگه een bevestiger. فرتگوهی en فرتگوهی versterking, bevestiging, bekrachtiging, verzekering.

telâtas, een soort van gras, vingerkruid genaamd.

teldtakh en تلتنق , het kruipen der slangen op den grond. اولر تلتنق تانه de slang kruipt met den buik langs den grond.

telâdan of *toeladan*, beeld, afbeelding, beeldtenis, evenbeeld, figuur, vorm, gedaante, gestalte, monster, patroon, voorbeeld, voorschrift om na te volgen. منورت تلان راج het voorbeeld des konings volgen. کرجاکنله الله سوده منجدیکن مانسی اتس تلانن God heeft den mensch naar zijn beeld gemaakt. تلانکن en منلانکن afbeelden, naar een voorschrift maken. فرتلان een voorbeeld, voorschrift om na te volgen.

telâsang, de naam van zeker kledingstuk, dat om het lijf gedragen wordt.

telângie en تلغی , koppelen; ook voor een ander betalen, enz. Zie تلغ .

telâpakh, de palm van de hand, de zool van den voet. د باوه تلافق ککین onder zijne voetzolen. Verg. تلافق .

telâga, HIND. een put, poel, een laag staand water, een waterplas, een meir. تلافق نارک de helsche poel. M. R. Verg. سومر en فرینگی .

telâwat, AR. lezing, in het bijzonder uit den Khorân; ook overdenking. Verg. احی .

teloet of تلد , en برتلد , knielen, knielender

wijs op de hurken zitten, met de beenen onder het lijf zitten, namelijk met iedere pijp onder de dij. برتلد کفد راج knielen voor den koning. برتلد دودق برتلد knielenderwijze zitten. برتلد مپمبه knielen en zich buigen.

تلقت *telatak* en تلاق, het kruipen der slangen op den grond. Zie تلاق.

تلد *teloed* of تلت, knielen. Zie تلت.

تلر *telor*, een ei, eijeren; kuit. تلر سبيج één ei. تلر هایم een hoenderei. تلر کولت تلر eijerschaal. تلر میره تلر de dojer van een ei. تلر فوته تلر het wit van het ei. تلر ایکن kuit of hom van visch. برتلر of بتلر eijeren hebben, eijeren leggen. هایم بیخ بتلر een leghoen. متخرم eijeren uitbroeden. تلر کات بتلر lippen. تلر op eijeren zitten, broeden.

تلخ *telang* of تالغ, een gehucht van vijf of zes huizen in het midden van een bosch, waar bouwland is. Zie تالغ.

تلخ *telang* of تالغ, ook تلغي en تلاغي, koppelen, voor een ander ten huwelijk verzoeken; ook voor een ander betalen. Zie تالغ.

تلنگکف *telangkop*, plat op den buik liggen. Verg. تيارف.

تلنگکي *telangkie*, een zendeling, een koppelaar, die voor een ander ten huwelijk verzoekt; ook ten huwelijk verzoeken. Isk. Zie تالغ en تلغ.

تلنگگر *telanggar*, (van لغگر) tegen aanstooten, aandrijven.

تلنگي *telangie* en تلاغي, koppelen, voor een ander ten huwelijk verzoeken, enz. Zie تالغ.

تلپ *telap*, een soort van doos; ook een soort van kop of potje met een deksel, daar de vrouwen welriekende olie, enz. in bewaren.

تلپوکھ *telapokh* of تلووق, vlekken, plekken op het ligchaam. Verg. جفلق.

تلق *telakh* en برتلق, ook تلاک en برتلاک, met de handen, armen, enz. op iets leunen. برتلقکن دربان met de handen op iemands schoot leunen. منلقکن ondersteunen.

تلخ *telokh*, eene baai, zeeboezem, bogt, inham, golf. S. S. تلخ ترغمانو دش سنل die het bewind voert over het land Trangganoe, met alle deszelfs baaijen en stranden.

تلخ *telakong*, een zeker kleed, van gedaante als een zak, waarmede men het geheele hoofd en bovenligchaam bedekt, gelijk de vronwen der Chinezen gewoon zijn bij het volgen eener lijkstatie te dragen, opdat zij niet gezien worden, en de Muhamedaansche vrouwen bij het doen van gebeden.

تللي *talelej* en تللي, naakt, blootlijfs; ontdekt, bekend gemaakt. تلليکن ontdekken, ontblooten, openbaren, bekend maken. Verg. تلنجج.

تلم *talam* of تالم, een bekken of groote schotel met een voetstuk. Zie تالم.

تلم *tilam* of تيلم, eene matras, bulzak. تلم برتلم eene matras hebben. Zie تيلم.

تلن *telan* of تلوئن, en برتلن of ملن, zwelgen, doorzwellen, slikken, slokken, inslokken, doorslikken. مکانن دتلن ساج تباد hij slikt het eten in, zonder het te kaauwen. دتلنن hij wilde hem opslokken. I. S. نسيچاي اک دتلنن zoo verslindt hij mij zeker. I. P.

تلنتخ *telantang*, (van تلنتخ) achter over, op den rug liggen, met den buik omhoog. Het verschilt van تيارف of تيارف hetwelk beteekent voorover, op den buik liggen. جاته برتلنتخ achterover, op den rug liggende,

تلتنتغ achterover vallen. تلتنتغ منلتغ of تلتنتغ op den rug leggen. تلتنتغ تاغ de handen vlak open houden met de palmen omhoog. S. S. تلتنتغ achterover gelegd worden, met den buik omhoog.

تلنتغ *talintang*, voor تلنتغ (van لنتغ) overdwers, in de breedte.

تلندجور *telandjor*, voor تندر (van لنجر) buitensporig, onmatig, losbandig; ook al te veel. تلندجورون om den wille, ten aanzien. تلندجورون ten welken aanzien, ten opzichte waarvan. Bijb. Vert.

تلندج *telandjang* en ترتلنج, bloot, naakt, ongedekt. تلندج لاري سده اي hij is naakt. weggevloeden. تلندجاي en تلندجاي ontblooten, ontdekken. S. S. تلندج ملون zijne schaamte ontblooten. كتلنجاي naaktheid, blootheid. Verg. تللي.

تلندجوك *telondjokh*, de voorste vinger, de wijsvinger, anders genoemd تلندجوك جاري. جارتي تلندجوك op zijnen voorsten vinger bijten. I. P. تلندجور *telantjar*, voor تندر, schielijk voorbij gesneld. Zie verder onder لنجر.

تلو *teloe* en كتلون, eene zekere kleur tusschen rood en wit.

تلو *teloe*, JAV. drie. برثداك سوسن تلو met drie borstplaten voorzien, de een boven de andere.

تلوت *teloto*, JAV. vlekken, smetten in een kleed. بتلوت besmet, gevlekt zijn.

تلوق *telopakh* of تلوق, vlekken. Zie تلوق.

تلوكي *teloekei* of تلوكي, JAV. eene zekere stoffe, damast; ook de naam van zekere bloem.

تله *telah*, reeds, na, nadat, verleden. Bij een werkwoord gevogd, is het een teeken van den volmaakt verleden tijd, en staat dan ge-

lijk met سده, en vóór سده geplaatst, duidt het bij een werkwoord den meer dan volmaakt verleden tijd, somtijds den onvolmaakt verleden tijd aan. تله of سده ايت تله nadat, daarna, alreeds, reeds voorbij. تله دي hij heeft het is verstoven. تله بربوت تله برلبو hij heeft het gemaakt. تله مريكيت تله برلبو onder zeil gegaan. I. P. تله سده كارن مريكيت تله سده I. P. تله سده want zij hadden eene overeenkomst met den Sulthan aangegaan. ستله toen, nadat, zoodra. تله بسر تله اي ستله toen hij groot geworden was. S. S.

تلیدور *telejdor*, een scheldnaam, beteekenende zoo veel als schelm, bedrieger, schurk.

تلینگ *teling*, een oor, zoo wel van menschen en dieren, als ook van potten, vaten, enz. بركات تلینگ de ooren van het hart. M. R. تلینگ هات in het oor fluisteren. مغیلغ تلینگ het oor leenen. لیغ تلینگ het gat van het oor. هوجح تلینگ of چوئغ تلینگ of داوون تلینگ of چوئغ تلینگ of داون تلینگ of چوئغ تلینگ of سمثي كغد دو چوئغ تلینگ. مکت رمبتن تراوري سمثي كغد دو چوئغ تلینگ als zijn hier los was, kwam het tot de twee lulletjes van zijn ooren. تلینگ تاهي het vuil uit de ooren. چئكل تاهي تلغان zijn ooren schoonmaken. I. S. بتلینگ ooren hebben, van ooren voorzien. تالین *tallan* of تالین, teekenen, welke het verblijf, den doortogt, enz. op zekere plaatsen verbieden. Zie تالین.

تلیلی *talilej* of تلیلی, naakt, bloot. Zie تلیلی.

تم *temoe*, voor تمو, ontmoeten. Zie تمو.

تم *tam* AR. geëindigd. Zie تمت.

تمابر *temabor*, gevlekt, met plekken.

تمابر *tamabor* of *toemabor*, flikkeren, flonkeren.

Ism. Jat. سفرت بنتغ تمابر. سغرت بفتغ تمابر. I. S. flonkeren. I. S.

تم

تارام *tamāram*, helder schijnend, blinkende.

Het wordt gewoonlijk bij ترغ gevoegd en gebezigd als men van het licht der maan spreekt.

بولن فون ترغ تارام de maan schijnt helder.

تاسا *tamāsa* of تاشا en ترماس. Zie het onder-volgende تاشا.

تاشا *tamāsjā*, *PERS.* hetzelfde als ترماس en تاسا, uitspanning, tijdverdrijf, openbaar vermaak; ook zich verlustigen, vermaak hebben. مریله کیت دو اورغ برجالن کفادغ دالم تقنامن ایت تاشا komt, laten wij beiden naar buiten gaan, om ons in den hof te verlustigen. Hhamz. ادثون جکلو کیرن تیاد اکن مملهران قسن توهذک نسچای اندین ایشو ملیتکن اک gebod van mijnen Heer niet wilde opvolgen, zoo zoudt gij zeker, mij ziende, daaraan regt vermaak hebben. Hhamz.

تام *temām*, *AR.* het einde eener zaak, de volkomene voltooiing; geëindigd, volbragt; ook geheel, vol. بولن تمام de volle maan. Verg. تمامت en تمامت.

تاممت *tamāmet*, *AR.* het einde, de voltooiing, het besluit. Zie تمامت en تمامت.

تمب *timba* of تمبا, putten, hoozen, scheppen, namelijk water; ook een emmer, putemmer, hoosvat, gieter, gewoonlijk van de schil van den pinangboom gemaakt. فوتسله تمب تغئل تالی als de emmer breekt, blijft het touw over (spreekw.). فرتمباکن of منمباکن en تمباکن of منمب. putten, hoozen, scheppen. ایر water putten, uithoozen. سومر منمب putten. ترتمب uitgeput, uitgehoosd. تیاد جوگ ترتمب لآگ het kan toch niet meer uitgehoosd worden. S. S. دثرتمباکن uitgeput, uitgehoosd worden. S. S. فنمب een emmer, hoosvat; ook een putter.

تم

تمب *tembā* of تمب *tembā* een koperen aker. تمبرون een scheepsemmer, eene putze; ook de plaats in het vaartuig, waar het kielwater zich verzamelt.

تمبو *timbo*, en منمب, hetzelfde als تمبو of تمبه, opboeijen, nam. een vaartuig. Zie تمبه.

تمبات *tambātoe*, de vrucht van den nipaboom. تمبار *tambāra* of تمباري, ook تمبره en تمبر, de naam van zekeren visch, تمبار, die veel op den karper gelijkt.

تمباري *tambarie*. Zie het voorgaande تمباري.

تمبانگ *tambāngan*, het tolhuis; ook vracht, loon; ook eene schuit of prauw om over te varen, vrachtschuit, vrachtschip. Zie verder تمبغ.

تمباک *tambāko* of تمباکو, *PORT.* tabak. هیدغ snuif. Javasche tabak.

تمباگ *tembāga*, *HIND.* koper; ook kopergeld.

تمباگ سمقی een koperen beslag, b. v. van

eene kist. تمباگ میره rood koper. کونخ

تمباگ سواس wit koper. فوته

تمباگ سواس spinsbek. S. S. هندچر

تمباگ گسولتن koper. فرهون ترلاس دغن

تمباگ کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تمباگ که کورگرهن. تاز

تم

aan eenen waringienboom vastgebonden. I. S. vastgebonden worden. كدان دتمبتن hij bond zijn paard vast. S. S. منمبتکن en تمبتکن of تمباتي en منمباتي binden, aanbinden, vastmaken; ook verbinden, zamenvoegen. لاير منمبتکن لاير de zeilen vastmaken. دتمبتکن of دتمباتي aangebonden, vastgemaakt worden. سکل څوځن کايو ايت سکلينډن دتمبتين څنتڅ اڅي S. S. تمباتي eene aanbinding, zamenvoeging; ook een stijl of paal, daar beesten aan gebonden worden; ook de plaats waar men iets bindt, b. v. een stal; ook achterhouding, nam. in gevoelen, meening. څنمبت een binder; ook iets daar men mede bindt of vastmaakt. څنمباتي eene aanbinding, vastbinding. څرتمباتن دندڅ een verband of eene zamenvoeging in den muur.

تمبر *tambar*, een gedenkstuk, gedenktoeken, oud monument. چکلو تون تياډ څرچاي ليټله ډالم تمبر indien gij het niet gelooft, zoo zie het in de gedenkstukken. S. S.

تمبارا *tambara* of تمبرا en تمباراه *tambarah*, de naam van zeker soort van visch. Zie تمبار.

تمبوس *tamboes* of تمبوس, doordoen, doorgieten, b. v. vocht door eenen trechter; ook doorbreken, doorboren, doorsteken, door en door; ook een trechter. منمبسن of تمبسن en منمبسن door-gieten, ook doorboren, doorbreken. برتمبوس or څرتمبوس doorgegoten; ook doorboord, door-knaagd, b. v. door de wormen. دتمبسن doorgegoten, doorboord, doorbroken worden. تمبسن een trechter.

تمبڅ *tambang*, brengen, geleiden, op den weg brengen, overbrengen, overvoeren voor vracht; ook vracht, loon. منمبڅ or تمبڅ en منمبڅ

تم

of تمبڅ en منمبڅي brengen overbrengen, voor vracht overvoeren. منمبڅ لاير or تمبڅ لاير het zeil bijzetten. اورځ منمبڅ or څنمبڅ een veerman, een vrachtvaarder. S. S. تمبڅ het tolhuis; ook de vracht, het transportloon; ook eene schuit of prauw om over te varen en menschen of goederen over te brengen, een vrachtschip, vrachtschuit. څراه تمبڅي eene vrachtschuit. انڅو تمبڅي het volk van zulk eene vrachtschuit.

تمبڅ لاکو *tambang*, JAV. sléchte manieren. onbeschaamd, ongemanierd in zijne handelingen.

تمبڅ (تالي) *tambang*, JAV. (in het Maleisch تالي) touw. تمبڅ *tambang*, eene mijn, in het bijzonder eene goudmijn. تمبڅ امس eene goudmijn. مڅنمبڅ مڅنمبڅن bezitten. څنمبڅ ايت تياډ برتمبڅ امس dat land bevat geene goudmijnen. اورځ منمبڅ or اورځ تمبڅ een mijnwerker. Verg. مڅو.

تمبڅ *toembang* of *tambong*, afwerpen, ter neder werpen; aftuimelen, naar beneden vallen, omver vallen, b. v. boomen, enz., die door den wind omgewaaid zijn. مات تمبڅ dood ter aarde vallen. منمبڅ kappen, doen vallen, naar beneden doen tuimelen. تمبڅ en منمبڅ ter nedersmijten, omverwerpen.

تمبڅ *tombong* of *toembong*, een gat, eene opening, een luchtgat; ook het fundament, de anus. تمبڅ کلاڅ het hart of het gat eener kokosnoot, waar de loot uit voortschiet. څور و تمبڅ (in het Arabisch بواسير) spenen, aanbejten.

تمبڅ *timbang*, wegen; ook overwegen, bedenken, overleggen; ook gewigt om te wegen; ook betalen in gewigt. تمبڅ ډالم هات bij zich zelve overwegen. تمبڅ ډغن پاو met zijn leven betalen. ستمبڅ پاو van gelijke waardij als het

تم

leven. برتمبغ en منمبغ wegen; ook overwegen, bepeinzen, gedenken; ook in gewigt betalen. تمبغکن en wegen. منمبغکن of تمبغی en منمبغی wegen, overwegen. دتمبغی gewogen, overwogen worden. تمبغی eene balans, weegschaal; gewigt om mede te wegen; gewigt, zwaarte; ook overweging, overdenking. عمل تمبغی de weegschaal der werken. M. R. تمبغی ان aandacht, overdenking. تمبغی een weger, een overdenker. تمبغی overweging, overdenking. كتبغی be- denkelijk, overwegingwaardig. حال یغ كتبغی eene zaak, die waardig is overdacht te worden.

تمبغ *tambakh* of *tambokh*, beschoeijen, den kant van eene sloot, vijver, put, enz. ophalen; ook een dijk; ook de pedestal van een beeld. تمبغی کفل een dok of kolk daar men schepen kalefatert. منمبغکن en تمبغکن منمبغکن beschoeijen. تلاج ایست دتمبغی دغن بات در قد hij trok dien put op met steenen van juweelen. I. P. برتمبغی ثرمات pedestal van juweelen hebben. I. P.

تمبغ *tambakh*, een vischvijver.

تمبغ *tombakh*, eene piek, spies, speer, lans, pijl; met eene piek steken, eene speer werpen. تمبغی مات het ijzer van de piek. تمبغی كرجان de rijkspiek. S. S. برچاوغ تمبغی spiezen met lange hairbossen voorzien. تمبغی برتیکمکن met de piek steken. S. S. تمبغی eene werpspies. منمبغی eene spies of pijl schieten, met eene piek steken. S. S. دتمبغی met eene piek beschoten, gestoken worden. S. S.

تمبغ *toembakh*, eene roede, meetroede; ook een vadem, nam. maat voor hout. کایو ائی تیگت

تم

تمبغ drie vaders brandhout.

تمبغ *tombokh* of *toemboekh*, en منمبغ, ook wel توبغ, stooten in eenen mortier, stampen tot poeder, dorschen, breken, verbrijzelen, slaan, stompen, beuken, bonzen. تمبغی قادی rijst in een uitgehold blok stampen om ze van den bolster te ontdoen. برس دتمبغی gestampde rijst. S. S. دتمبغی فنت گربغ grutte. بیچین یغ برتمبغی hij bonste met zijne hand op de poort. I. P. منمبغی ددان zich op de borst kloppen. منمبغکن en تمبغکن stooten, kloppen, stampen; I. P. تمبغی een stamper, klopper, stooter. تمبغی het stooten, het stampen in eenen vizel, de aanbonzing, verbrijzeling.

تمبغ *timbakh*, schieten, nam. met een vuuroer of met geschut. منمبغی schieten, afschieten, beschieten. منمبغی بورغ eenen vogel schieten. دتمبغی دغن مریم zij schoten met kanon. S. S. تمبغی een schutter.

تمبغ *timbokh*, een muur; ook een dijk, wal.

تمبغ *tambikir*, beter تمبیکر, eene potscherf. Zie تمبیکر.

تمبغ *tambal*, en برتمبغ, even hoog naast iemand zitten. دودت برتمبغی even hoog naast elkander zitten. S. S.

تمبغ *tambal*, een lap, b. v. aan een kleed, op eenen schoen, enz.; pleister op den muur, op eene wond, enz.; ook lappen, pleisteren. منمبغی en تمبغی of منمبغی lappen, pleisteren. Verg. تمغل.

تمبغ *tamboel*, spijs, levensmiddelen, in het bijzonder toespijs, versnapering, b. v. bij het drinken van thee.

تمبغ *timboel*, opkomen, te voorschijn komen, rijzen, verrijzen, b. v. uit de diepte of aan de

تم

kim, drijven, dobberen, vlot worden, opschieten, ontstaan, op nieuw te voorschijn komen. *تمبل بولى* nieuwe maan, nam. als dezelfde zichtbaar is, van daar de volgende maand. *قرتام هاري* tegen nieuwe maan. *تمبل بولى* tegen *تمبل بولى* op den eersten dag der volgende maand. I. P. *تمبل برگولخ* al wentelende opkomen. S. S. *تمبل عقلن* *مک* toen kwam zijn verstand te voorschijn. Dj. M. *امس ايت غايب* *مک* het goud, dat verloren was, kwam voor den dag. Ism. Jat. *تمبله ببراف بيبي* vele gevaren ontstonden er. *برکت الله يڭ تمبل قد* *کامي* de zegen Gods, die ons is te beurt gevallen. *تمبل بات* puimsteen. *تمبولن* de opkomst, het oprijzen; ook eene boei, scheepsboei. *منمبولي* of *تمبولي* en *منمبلکن* of *تمبلکن* doen opkomen, doen ontstaan, te voorschijn brengen.

tambeloekie, JAV. de krop van eenen vogel.

tamban of *temban*, de naam van zekeren visch, *تمبن ايکن* geheeten, veel op den elft gelijkende.

tambon, een hoop, b. v. van hout, aarde, kolen, enz.; ook ophoopen; ook dik, vet, doorvoed, doorwassen. *تمبن تانه* een aardhoop. *انت ايت کورس دان* *قرون منکجاد تمبن دان* *ليچن* die magere en schurftige kemel is vet en glad geworden. *منمبلکن* en *تمبلکن* of *منمبن* ophoopen; ook vet maken, mesten. *تمبن بات* *منمبن* steenen ophoopen. *تمبن تانه منکجاد سليک* *د تمبلکن* of *د تمبن* opgehoopt zijn of worden; ook vet gemaakt, gemest worden. *تمبن بولن* ophoopen, op eenen hoop leggen; ook doormesten; ook opge-

تم

hoopt; ook dik in het vleesch, gemest, doorwassen; vet, dik worden. *داڭغ يڭ برتمبن* vet, geil, doorwassen vleesch. *برتمبن* en *برتمبنون* of *برتمبن* bij hoopen, hoopsgewijze; bij hoopen leggen; ook gemest, doorvoed, doorwassen. I. S. *ترتمبنله سئل امس* *مک* *ايت سقرت يوکت دو تيگت تمبنن* en al dat goud werd opgehoopt als een berg in twee of drie hoopen. S. S. *تمبنون* een hoop, klomp. *تمبنون* een houtstapel. *تمبنون ائي* een brandstapel. *تمبنون* bij hoopen. *تمبنون* eene ophooping. *تمبنون* het maken van een bolwerk.

tomboe, hetzelfde als *تمو*, ontmoeten, ontmoet worden.

timboe of *تمب*, hetzelfde als *تمبه*, opboeien, nam. een vaartuig. Zie *تمبه*.

tamboe-tamboe, een soort van ringen tot versiering. *برتمبو* met zoodanige ringen opgeschikt. Verg. *تمبو*.

tamboes en *تمبس*, doordoen, doorgieten; ook een trechter. Zie *تمبس*.

tamboesan, een trechter. Zie *تمبس*.

tamboekan en *کمبوکن*, een koperen bekken, om de handen onder het eten te wassen.

timboel en *تمبل*, naar boven drijven, opkomen. Zie *تمبل*.

tambah, en *منمبه*, aangroeijen, aanwassen, vermeerderen, vermenigvuldigen, bijdoen, bijvoegen, toevoegen. *تمبه ايمان ايت ممبيري* *زکوات* de vermeerdering des geloofs is aalmoezen te geven. *تمبه سديکت* doe er nog wat bij. *منمبه ککيان دان کبسارن* rijkdom en grootheid toevoegen. *برتمبه* aangroeijen, toe-

تم

nemen, vermeerderen, grooter worden. برتمبه^۲ toenemen, grootelijks vermeerderen, grooter worden, aanwassen. نسیچای برتمبه^۲ کاسهن hunne liefde zoude voorzeker zeer toenemen. Dj. M. تمنبهن en تمنبهن of تمنبهن en تمنبهن vermeerderen, bijdoen, er meer bijvoegen, doen toenemen. كورخ تمنبهن indien er iets aan ontbreekt, doe het er dan bij. S. S. تمنبهن bijgevoegd, vermeerderd worden. تمنبهن bijvoeging, bijvoegsel, aanhangsel; ook wijders, voorts, te meer. I. P. تمنبهن voorts nog, daarenboven. S. S. تمنبهن hetgeen bijgedaan wordt, het bijvoegsel; ook de gene die bijdoet of vermeerdert, een toevoeger. تمنبهن aangroei, bijvoeging; ook bijvoegsel. تمنبهن een aanhangsel, bijvoegsel; bijvoeging.

تمبه^۱ *tomboh*, of برتمبه^۲ en برتمبه^۲, groeijen, was-
sen, uitspruiten, uitbotten, opschieten, groot
worden; ontstaan. دمان تمنبه ایت waar groeit
dit? مك تمنبه كفلان سفوله سبله بهون? en er ont-
stonden tien hoofden naast zijne schouders.
I. S. مات تمنبه eene ziekte, waardoor in
den oogappel eene witte plek groeit als eene
rijstkorrel. تمنبه een gewas, spruit, kruid,
loot; de groei; ook gewassen, spruiten, enz.
تمبه^۲ ن het groeijen van het hair. تمنبه^۲ رمت
gewassen, kruiden, uitspruitsels uit den grond,
aardvruchten. تمنبه^۲ ن سکنف بوم de kruiden der
gansche aarde. M. R. تمنبه^۲ de groei, het uit-
spruiten. کتمبه^۲ eene puist, pokjes, kinder-
pokjes. کتمبه^۲ pokjes, die ijl staan.

تمبه^۱ *timboh*, en تمنبه^۲, ook تمنب en تمنب, een
vaartuig opboeijen, de planken aan de zij-
den op elkander zetten. تمنبه^۲ opgeboeid worden.
تمبه^۲ *tambejrang*, het staande want van een

تم

schip, de hoofdtouwen en staggen, waardoor
de mast opgehouden wordt.

تمبیکر *tambikir* of تمبیکر, en تمنبیکر, eene potscherf.
مشرک تمنبیکر een gezwel, dat hard is.

تمبیلونج *tambilong*; eene schop, spade.

تمت *tamat* en تمامت, AR. het einde, besluit;
geëindigd, volbragt. تمت الكلام het einde der
reden. تمت الكتاب het besluit of einde van het
boek. تمته het is geëindigd, volbragt, gedaan.
تمتین eindigen. ستمتین eindelijk. Zie تم en تمام.
تمتیل *tamtzil*, AR. een spreekwoord, eene verge-
lijking; ook eene gelijkenis. تمثیلین vergelij-
ken. دتمثیلین vergeleken worden. Verg. امثال.
تمجید *tamdjid*, AR. (van معبد) verheerlijking
van God; ook zeker gebed of lofzang, hetwelk
uit het torentje of *minarat* der Muhamedaan-
sche tempels wordt gedaan. تمجیدکن verheer-
lijken, nam. God.

تمغنگ *tomanggong*, de titel van eene zeer aan-
zienlijke betrekking aan de hoven der Malei-
sche Vorsten, zijnde zoo veel als ambtman,
landdrost, bailluw; ook een eeretitel zon-
der bepaald ambt. ائبیل اورغ قاتت دتمغنگ
ائبیل اورغ قاتت دتمغنگ als iemand moet gevat
en geboeid worden, dan vat hem de Tomang-
gong. S. S. عادت تمغنگ مغائر اورغ ماکن دبلیروغ
het is de gewoonte, dat de Tomanggongs de
mensen in de koninglijke eetzaal aan tafel
plaatsen. S. S. سکل اورغ بکرچ de
Tomanggong drijft het werkvolk bij een. S. S.
تمغنگل *toemanggäl*, (van ٹنگل doorkappen, door-
hakken,) half doorgekapt. Dit woord wordt
alleen van de maan gebruikt. بولن تمغنگل
بولن داکت eene borstplaat, die
halvemaans-gewijze is.

تم *temanggoh*, (van *تنگه*) uitstel. Zie *تنگه*.
تمف *tampa*, en منمف, in beide handen dra-
gen, b. v. een geschenk, een brief, enz.; ook
vermoeden, achterdocht hebben.

تمف *timpa*, smeden, slaan, nam. geld, enz.;
drukken, kloppen, tegen- of opvallen, ne-
dervellen, treffen. منمف slaan, smeden, hou-
wen, kloppen, ter neder slaan, nederdrukken.
منمف of دينار منمف geld slaan, munten.
Dj. M. ارغ منمف steen houwen. منمف
smidskolen. بوکت فون دانغ منمف کوت ایت
berg kwam op dat kasteel vallen. I. S. لاشت
بوم منمف de hemel stoot tegen de aarde. S. S.
مک ببراف فوله فوهن کایویغ تربفتن سکلین ایت منمف
ایت *vele honderde boomen werden uit
den grond gerukt, en die allen sloegen het volk
ter neder. I. S. دتمف geslagen, ter neêrgeveld,
getroffen, gedrukt worden. S. S. مک ببراف
ایت en er stierf veel
volk, zijnde door die boomen getroffen. I. S.
مات دتمف مات sterven door steenen getrof-
fen. I. S. دتمف اوله کایو بسر
دودن برتمف
nederhurken met het eene been over het an-
dere. امس ترتمف geslagen, gesmeed, gedrukt. امس
ترتمف geslagen goud. یغ ترتمف
ijzer. مک تمفاله سوئی کفد رومه ایت
of تمفاکن
smeden, op iets kloppen, ter neder-
slaan, nederdrukken. تمفان
gesmeed of gesla-
gen werk. فتمف een smid, smeder, munter,
muntslager.*

تمف *tempo* of تمفو, *PORT.* tijd; ten tijde, wan-
neer. In het Maleisch وقت of کتیک en زمان.
تمفال *tampala*, huppelen, springen als de jon-

تم *ge bokjes.* Dit woord wordt ook van andere
dieren, en zelfs van menschen, gebruikt.

تمفوس *timpawoes* of *timpaoes*, de naam van ze-
ker dier, behoorende tot het geslacht der
buidelratten.

تمفان *tampajan* or تفان, een zeker soort van
grootte aarden potten, martevanen. Zie تفان.

تمف *tampat*, eene plaats, de ligging. Dit
woord is van eene uitgebreide beteekenis, en
geeft te kennen al wat iets omvat of inhoudt,
en wordt dikwijls in verbindtenis met een
ander woord gebruikt, ofschoon daarvoor
een eigenaardig woord bestaat. اک تمفت سئل
اک *ik ben de plaats der
plaatsen en heb zelf geene plaats. Hang Toew.*
تمفت یغ کسوک^۲ eene legerplaats. تمفت تنترا
eene plaats van vermaak. تمفت سیره,
andere gezegd فون, eene *siri*-doos. تمفت لوده,
andere فلداهن, eene kwispedoor. تمفت دیم,
andere کدیامن, eene woon- of verblijfplaats.
فد تمفت ter plaatse; in stede, in de plaats, voor.
معجزات بردیری فد تمفت فرمان الله تعالی
de won-
derwerken zijn in plaats van het woord des-
Allerhoogsten. M. R. برتمف eene plaats heb-
ben, op eene plaats verblijven of wonen. ستمفت
ééne plaats. برستمفت op ééne plaats zijn. M. R.
کتمفان eene plaats. Hang Toew.

تمفت *tompat*, dammen, bedammen, toedam-
men, stoppen, toestoppen, opproppen, dem-
pen; ook verstoppt, toegestopt, opgepropt.
تمفت تلاک^۳ eene rivier toedammen. تمفت سوئی
مک فنهله سئل فکن دان فاسر.
مک فنهله سئل لورغ دان چندرغله سئل فاگر دان زیهله
سئل کبنن در فد کبیاکن اورغ ملیهت اندرا فترا
en alle de straten en markten waren vol,

تم

de steegjes waren verstopt, alle heiningen bogen zich en alle tuinen krieden van wege de menigte van menschen, die *Indará Patará* kwamen zien. I. P. dammen, bedammen, dempen, toestoppen. *منمشت جان* eenen-weg stoppen. *ترتمشت* toegestopt, bedamd, gedempt.

تامپار, een slag of klap met de vlakke hand; ook met de vlakke hand slaan. *تامشر* zich met de vlakke hand op de borst slaan. *منمفركن* of *تامفركن*, ook *تامفاري* of *منمفاري* klappen, met de vlakke hand slaan, oorvijgen geven. *منمشر تاشن دشن تاشن* de handen te zamen slaan. *منمشر ددان* zich met de handen op de borst slaan. I. S. *تامشر موكت اورغ* iemand eenen slag in het aangezicht geven. I. S. *تامشر* met de vlakke hand geslagen worden. *بيغ دتامشر ملك الموت* de Engel des doods sloeg hem. I. S. *برتامشر* malkander met de vlakke hand klappen geven. *تامشر هنتر* kwade of zeere oogen, zoo genaamd als of een kwade geest eenen klap op het oog gegeven had. *منمفركن اير* met de vlakke hand op het water slaan; ook water sprengen, sprenkelen.

تامپر, *تامپر*, hetzelfde als *تامپ*, een stuk hout, dat aan het onderēinde gebrand is.

تامپس en *تامپاس*, vlak. *اير تامپس* vlak, slecht water, ebbe.

تامپس of *تامپاس*, en *منمفس* of *تامفسكن* en *منمفسكن*, uitroeijen, verdelgen, te niet doen. Het wordt gebruikt van menschen, volken, geslachten, dieren. *منمفس ايس سكتف* de inwoners der gansche wereld uitroeijen. *ترتامپس* uitgeroeid, verdelgd.

تامپانگ, een bol of koek, bestaande uit

تم

was, benzoin en tin; een patroon, kardoes voor grof geschut.

اورغ منبول *تامپانگ*, hetzelfde als *تامپانگ*, meel. *تامپانگ* een meelverkooper. Zie *تامپانگ*.

تامپانگ of *تامپانگ*, en *منمفغ*, als passagier medevaren, mederijden, medegenomen worden; ook bij iemand zijnen intrek nemen, verblijven, inwonen. *ببراف لام اي منمفغ درومه* hij heeft lang bij mijnheer ingewoond. *منمفغ دشن كفل عرب* met een Arabisch schip als passagier medevaren. *منمفغك سورة* een brief medegeven. *اورغ منمفغ* een passagier, een die medegaat, medevaart of mederijdt; ook een die bij iemand inwoont. *اورغ منمفغ جان* een medereiziger op den weg. *تامفانگ* iemand die medegaat, iets dat medegegeven wordt; ook passage, overtocht, de inwoning bij een ander, de plaats op een schip, enz. waarmede men iemand gerieft.

برجان تامفغ *تامپانگ*, mank, kreupel. S. S. *تامفغ* mank gaan. Verg. *تامفغ*.

تامفغن *تامپاك* en *تامفك*, eene hand breed. *تامفغن* de hoogte daarvan is maar ééne handbreedte.

تامپوك, de holle stoel of schelp onder aan den pinang- of kokosboom.

تامپوك of *تامپوكه*, een hoop, hoopje, stapel; ook ophoopen, opstapelen. *منمفغن* of *تامفوكن* en *منمفوكن* ophoopen, opstapelen. *تامفوكن* een hoop, stapel. *تامفوكن* de ophooping, opstapeling. Verg. *تامپن*.

تامپيك of *تامفك*, geschreeuw. Zie *تامفك*.

تامپاك, hetzelfde als *تامفغن*, eene hand breed.

تامپاك, *تامپاك*, (in het Maleisch *تامفغن*) de mazelen.

تم
tampik of تمشق, gejuich, geroep, geschreeuw; in het bijzonder veldgeschreeuw; ook een schreeuw, gil; ook schreeuwen. سورق تمشق gejuich, geschreeuw, veldgeschrei. S. S. سرت دشن سورقن دان تمشکن met geroep en geschreeuw. I. P. برتمشک schreeuwen, gillen, geschreeuw maken. I. S.

تمفل *tampal*, lappen, b. v. kleederen, schoenen, enz., eenen lap opzetten, pleisteren, plakken, lasschen; ook een lap, pleister, flard. تمفل کاین een lapdoek. ستمفل کاین een lap lijnwaad. ترتمفل gelapt. برتمفل lappen; ook gelapt. تمفلکن of منمفل bij lappen en stukken. برتمفل en منمفلکن ook تمفالی en منمفالی lappen, aanlappen, aanlasschen, opleggen, plakken. منمفلکن geneesmiddelen opleggen, appliceren. سورت فرنته منمفلکن een bevelschrift aanplakken. اورغ منمفل orغ een lapper. فرنته منمفل orغ een schoenlapper. تمفالی een lap, pleister, flard. فتمفالی aanlassching. Zie تمبل.

تمفل *tampil*, vooruit gaan, voorwaarts treden; van daar aanvallen, indringen, aandringen, indruischen, doorbreken, ergens' met woede op aanvallen. تمفل ثول weder aanvallen. S. S. لمبت تمفل hevig aanvallen. S. S. رعیت تمفلاه کفدان draag aanvallen. Bijb. Vert. منمفلکن en تمفلکن aanvallen, doen aanvallen. مکت راج چولن ثون منمفلکن گاجین منمفه ددالم رعیت راج شان یغ تیاد تفرمنای ایت بارغ دمان دتمفهن بشکی برتمبن^۲ koning *Tjoelan* deed zijnen olifant aanrukken, en drong in het midden der ontelbare scharen van koning *Sjoelana*; waar hij indrong, daar lagen de lijken bij hoopen. S. S. فتمفل een aanvaller. فتمفیل de aanval. Verg. تمفه.

تم
 تمفلکن *tampol*, bot, niet scherp, stomp. منمفلکن en منمفلکن bot, stomp maken.

تمفلکن *tampelikh*, en منمفلقن, overtuigen, wederleggen; ook verwijten, onder den neus wrijven. ترتمفلقن overtuigd, wederlegd.

تمش *tampan*, gedaante, vorm.

تمفور *tempow*, ook تمفه, vergoeden, iets anders in de plaats geven. Zie تمفه.

تمفور *tampoe* en برتمفو, met de handen, voeten, knieën, enz. ergens tegen aan drukken en zoo terug stooten. ای برتمفو ککین کفد بات ای مملشت hij zette zijne voeten tegen den steen en sprong op. تمشت تمفو eene plaats, daar men zich aan stoot. دتمفو gestooten worden. دتمفو اوله بیدنن کن کفال بگند hij werd door zijne vroedvrouw gestooten, zoodat het hoofd van Zijne Majesteit geraakt werd. S. S. تمفون het voeten einde van eene slaap- of legplaats; ook het overhangend dak van een huis.

تمف *tempo* en تمف, PORT. tijd, tijdens. Zie تمف. تمفوا *tampoewá*, de naam van zekeren vogel, بورغ geheeten.

تمفورغ *tampoerong*, een notendop; in het bijzonder de dop van eene kokosnoot; een stuk van iets dat hol is. دالم تمفورغ ناسی ماکن ریست eten uit eenen kokosdop. تمفورغ تغکورق een stuk van eenen hoofdschedel. بار تمفورغ een gezwel, gelijk aan eene kokosnoot.

تمفورغ *tampoeng*, iets dat valt opvangen, in het bijzonder water uit de tuit van eene kan in den mond opvangen.

تمفورلغ *tampoeling*, een bamboes met eene scherpe punt, welke men bij het visschen gebruikt; ook een ijzer met weerhaken, een harpoen.

تم
 tampoewie, de naam van zekere wilde vrucht.

tempah, handgeld geven, vooruit betalen.

tampoh, en منمفه, aanslaan, aanvallen, indringen, doordringen, gedruisch maken, geweld aanrigten (zoo als vogelen of visschen in het net), zich onder een vermengen in den strijd, dol aanvallen en zoo vechten. مك
 en de baren sloegen fel tegen het strand aan. منمفه
 منمفه en تمفه كغد موسى
 تمفل منمفه
 hevig aanvallen. S. S. تمفه منمفه
 of برتمفه ن
 op malkander aanvallen. S. S. دتمفه
 aangevallen, besprongen worden. مك
 دتمفه اوله تن حسن
 en hij werd besprongen door den Tomanggong, Tan Hhasan en het volk van Malaka. S. S. مك
 دتمفهين
 en zij werden aangevallen. S. S. منمفهين
 en تمفهين
 aanvallen; ook doen aanvallen. Verg. تمفل.

tempoh of تمفر, vergoeden, schadeloos stellen, iets anders in de plaats geven. Isk. ارت
 تمفه
 zijn goederen, die, in plaats van den bruidschat des bruidegoms, weder van de zijde der bruid, door hare bloedverwanten en vrienden aangebragt worden. Isk. كتمفرهن
 hetgeen vergoed moet worden, de vergoeding.

tompah, storten, vergieten, uitgieten, plengen. دان
 داره ثون تمفهله! stort niet! جاغن تمفه
 en het bloed stortte op den grond. I. S. تمفهله
 gestort, vergoten. S. S. منمفه
 of تمفهله
 en water منمفه
 vergieten, uitstorten. ایر
 منمفه
 ایر
 blood vergieten. دان
 منمفه
 داره
 vuur in den mond gegoten worden. Mi-r. منمفهين
 en تمفهين
 uitstorten. S. S. منمفهين
 het inzetgeld uitstorten. S. S. تمفهين
 hetgeen ge-

تم
 stort wordt. فنمفاهن
 de storting, het vergieten. ایر
 منمفهله
 ثد
 timpah, aanslaan, aanvallen. ایر
 منمفهله
 ثد
 het water sloeg tegen de beschoeiing aan. Verg. تمفه
 (tampoh) en تمف.

تمفه
 timpoeh, of برتمفه. Dit woord wordt gebruikt aangaande eene bijzondere manier van zitten, b. v. دودن
 برتمفه
 zitten met de beenen onder elkander, nam. het linkerbeen onder het regter, en een weinig ter zijde uitkomende, en het regterbeen achterwaarts gestrekt. Zie تورک.

tampie of امثي, en منمفي, het koorn zuiveren, wannen, het graan met eene stootende beweging op en neër smijten. تمفي
 be- teekent ook eene wan.

tampie, de naam van zekere vrucht, die op Palembang groeit.

tampijas, inslaan, nam. de regen in een huis, aanslaan, b. v. de golven tegen de klippen. اوجن
 ثون تمفيس
 كدالم رومه
 de regen sloeg in het huis.

tampejling, een kinnebakslag, flap, klap om de ooren, eene oorvijg; ook iemand eenen klap om de ooren geven. منمفيلج
 iemand wat om de ooren, eene oorvijg geven.

teman, een maat, makker, medgezel; een deelgenoot, ambtgenoot, speelgenoot, buurman, bondgenoot; ook een onderhoorige. Dit woord wordt ook van dieren, boomen, enz. gebruikt. تمن
 تيدر
 een reisgenoot. تمن
 جان
 een bedgenoot. تمن
 دفرغ
 bondgenooten in den oorlog krijgen. بمن
 eenen makker, medgezel, deelgenoot hebben; bijstaan. دشن
 بمن
 دشن
 met zeker iemand op eene vriendschappelijke wijze omgaan. بمن
 or
 بمن
 of بمن
 تمن
 or
 بمن
 تمن
 or
 بمن
 تمن

تم

schap houden, deelgenoot zijn, in compagnie doen. منماني in gezelschap of deelgenootschap aannemen, gezelschap houden. منماني برکرجان tot mederegent aannemen. کیت هندق منماني کتمانی ik wil u gezelschap houden. کتمانی en فرتمانى gezelschap, genootschap, deelgenootschap, maatschappij. فرتمانى ماسق فرتمانى iemands in deelgenootschap aannemen.

تمین, een beslag, verband, gelijk een ring onder aan eenen stok of boven aan eene knops voor het scheuren.

تمین toemàn en تومى, de naam van zekeren visch, genaamd. ایکن تمین

تمینجیل temanzjal, vervolgens, alsdan. ماری کیت کامری برلغٹک بارغ سقوله بوه فراه تمینجیل کیت الهکن, laat ons tien vaartuigen uitrusten; dan zullen wij ze overwinnen.

تمندغ toemandang, die op zijn vertrek staat, die de reis wil aanvaarden.

تمینونگی tamenongie, in gedachten zijn, peinzend, afgetrokken, mijmerend. Zie منوغي en منوغي.

تم temoe en تم or تمبو, ontmoeten, tegenkomen, te ontmoet gaan, bejegenen, ontmoet worden.

تمبو, ontmoeten, te ontmoet komen, bejegenen;

tegen malkander aanloopen, aantreffen, vinden, zich vereenigen. برتمو دشن سورغ iemands

ontmoeten, b. v. op den weg, in den strijd, enz. دجالفن برتمو سوات کبن op zijnen weg trof

hij eenen tuin aan. سته برتمو کدو فییق toen die twee malkander ontmoet hadden. کنخ یغ برتمو

wenkbraauwen, wier hairen tegen malkander aanloopen. M. R. هندق برتمو اللہ تعالیٰ

de Allerhoogste wil u bejegenen. دشن تون همب

هنگ Mi-r. دغت برتمو digt bij elkander komen.

برتمو لونت جوگ tot dat de knieën tegen mal-

تن en تم

kander aanstieten. S. S. برتموکى of منموکى en vereenigen, zamenvoegen, doen ontmoeten, te ontmoet voeren. برتموکى رتان de wagens tegen elkander aanvoeren. دھین دفرتموکى دھین دکنند دشن داهي de koning bragt zijn voorhoofd bij het voorhoofd van. S. S. دشن حال دودق اي دشن کدو لوتقن دشن کدو لوتقن hij zat met beide zijne knieën tegen over de knieën van den anderen. فرتمون aantreffing, ontmoeting, voorval, bejegening; ook de plaats waar men elkander ontmoet. اتوله فرتمون یغ انده dat is een aanmerkelijk voorval. فرتمون فائى de zamen-

voeging der planken. تم temoe, de naam van zekere plant, waarvan verschillende soorten zijn. کویت تمو een bijzondere soort van saffraan. تمو کئیرغ en تمو کئیرغ en تمو کئیرغ bijzondere verscheidenheden van dat gewas. ایب تمو de bol van dat gewas, waaruit de plant voortschiet.

تموeron. Dit woord staat altijd bij تورن, waarvan het ook afgeleid is, b. v. تورن تورن nakomelingen; ook bij geregelde opvolging. Zie verder تورن.

تمووکس temoekoes, de naam van zekere vrucht, welke als geneesmiddel gebruikt wordt.

تمیج tamijang, ruw, scherp, nam. een blad, hetwelk ruw of hard is in het aantasten.

تمییل tamijil, AR. weifelend, besluiteloos.

تن Tan Hhasan. تن حسی een zekere titel.

تن toen, een zekere eeretitel, minder dan تورن, hetwelk wederom minder is dan توھن.

تنام tanamun, eene plantagie, boomgaard, plantsoen. Zie تانم.

تنیبت tanbit, AR. het uitspruiten van iets uit de aarde. برتنیبت uit den grond uitspruiten. S. S.

تن

tantoe en تنو, stellen, zetten, bepalen, besluiten, instellen, vaststellen; ook bepaald, vast, vastgesteld, eigen, beschoren; zeker, zekerlijk, gewis. تنغ حال یغ eene bepaalde; vastgestelde zaak. تنغ بلم تنغ de wind staat nog niet vast, weifelt nog. تنغ یغ تنغ eene vastgestelde, bepaalde godsdienst. تنغ ارت یغ goederen, bestemd om uitgegeven te worden. تنغ یغ تنغ zeker komt hij niet. تنغ دغ تنغ met zekerheid, volgens de bepaling. M. R. تنغ ترتنت beschoren, besloten, gewis, zeker, bepaald, vastgesteld, geschikt, eigen zijn. تنغ برتننت eigen, bepaald zijn; ook bepalen, besluiten. تنغ اورغ یغ برتننت eigen volk, natuurlijke onderdanen. تنغ جک کیت کمدين در د اندام بولم داتغ هندقله مام بندهار میورهکن اورغ یغ تنغ برتننت مندافتکن کیت کمجفاهت indien ik, na verloop van zes maanden, niet kom, dan gelieve de Heer Schatbewaarder het eigen volk (de natuurlijke ingezetenen) te zenden, om mij te Madjapâhit te komen vinden. Hang Toew. تنغ بهاس ایت برتننت قد راج die taal is eigen aan den koning. تنغ کات سورغ قول افاته کیت فربدتکن لیهنله سکارغ سیاف مات سیاف هیدف سکارغ برتننتوله کارن لقسمان هلبالغ بسر wat hebben wij daarover te twisten? ziet nu maar wie sneuvelt en wie in het leyen blijft; nu zal het zich beslissen; want de Vlootvoogd is een groot krijgsman. Hang Toew. تنغ برتننتوکن of تنغوتوکن bepalen, vaststellen, bevestigen, bestemmen, beramen. تنغوتوکن کرج het arbeidsloon bepalen, een werk aanbesteden. تنغوتوکن سوات هاري eenen dag bepalen. تنغوتوکن نام eenen naam geven. تنغوتوکن کارن بیت تباد تاه اکن تمغت نیغکوري ایت

تن

dit kan niet voor vast gezegd worden; want ik weet de plaats van Nijangkoerje niet. تنغوتوکن liet bepaalde, vastgestelde. تنغوتوکن eene bepaling, instelling, vaststelling, zekerheid, besluit. تنغوتوکن tinta, PORT. kleur, verf, alles wat kleur geeft; in het bijzonder inkt. تنغوتوکن میره vermiljoen. تنغوتوکن tantádoe, een soort van worm of rups. تنغوتوکن tentangan en تنغوتوکن, aangaande, ten aanzien. Zie تنغوتوکن. تنغوتوکن tontoet of toentoet; aanzoeken, vragen, eischen, afvorderen, manen, zoeken, onderzoeken; ook afvordering, eisch, onderzoek, navraag. تنغوتوکن یغ دتننت het geen gezocht, gevraagd, geeischt wordt. تنغوتوکن برتننت en تنغوتوکن of مننتت en تنغوتوکن en تنغوتوکن vragen, eischen, afvorderen, manen, zoeken, onderzoeken. تنغوتوکن مننتت اوتغ eene kennis zoeken. تنغوتوکن مننتت فربلاس vergoeding eischen. تنغوتوکن مننتتوکی هلیل naar het bewijs vragen. تنغوتوکن وراک over vergoten bloed nemen (eischen). I. S. تنغوتوکن سوات کهندق vorderen al wat men verlangt. تنغوتوکن باغ یغ غایب de verborgenheden onderzoeken. M. R. تنغوتوکن ثننتت een vrager, eischer, maner, onderzoeker. تنغوتوکن ایتتنوکن aanzoek, afvordering, eisch. تنغوتوکن tantará, een leger, heir; ook onderdanen, volk; ook gevolg van dienaren, tot de staat-sie der koningen behoorende. تنغوتوکن سکل تنغوتوکن مک سکل تنغوتوکن en zijn geheele leger is ten strijde uitgetogen. تنغوتوکن توتف تنغوتوکن de achterhoede. تنغوتوکن تمغت تنغوتوکن of تمغت کدودوکن تنغوتوکن eene legerplaats. تنغوتوکن بال تنغوتوکن heirmagt, legerscharen. تنغوتوکن راج گون میورهکن سکل بال تنغوتوکن مغالکن نگري

تن

تن

en de koning zond zijne geheele legermagt, om die stad in te nemen. Zie بال .

tantang, JAV. hard toeroepen, uitdagten ten strijd, uittarten. تنتاغ toeroeping, uitdaging. سورت تنتاغ een uitdagings-brief, een cartel. tentang en تنتاغ, aangaande, ten aanzien, betrekkelijk, nopens. هندقله كامى بچار تنتاغ. هندقله كامى بچار تنتاغ laten wij aangaande deze zaak raadplegen.

tontong, een alarmblok. ثوكل تنتغ alarm slaan. tintang, en منتغ, zien, aanzien, bezien, sterk op iets zien, beschouwen, aanschouwen, bekijken, bespeuren, bespieden, verkennen. منتغ van verre aanschouwen. Bijb. Vert. مننتغ در جاره. مننتغ مكي اي مننتغله دي. مننتغ تباد دات دنتغ. مننتغ naar de slang zien. M. R. مننتغ een aanschouwer, bekijker, bespieder. ثنتاغ de aanschouwing, bezigtiging, bespieding. كنتاغ aanschouwelijk.

tenting, heên en weêr bewegen, schud-den, b. v. een schoteltje, om te ziften. tenting, en منتغ, iets aan de hand dragen, b. v. een werkmandje, enz.

toentoen, en منتغ, geleiden, b. v. eenen blinde bij de hand, een paard aan den toom. tantoe en تنت, bepalen, vaststellen; ook zeker, vastgesteld. Zie تنت.

tantausa, (voor سنتوس) rust, vrede, veiligheid; rustig. Zie سنتوس .

tindjoe en تنجو, en مننج, zien, beschouwen, aandachtig bekijken, gadeslaan, begluren, in het bijzonder van omhoog naar beneden zien, overzien, uitkijken. مننج در جاره. مننج uit den hemel zien. مننج

een beschouwer, bekijker; ook een uitkijk, schildwacht. فننجون de beschouwing, bezigtiging, bespieding. كتنجون hetgeen beschouwd kan of moet worden.

tandjong of تنجوغ, een uitstekende hoek, uithoek, kaap, voorgebergte, de uitpuilende kromte eener rivier. اوجغ تنجغ de punt van zulk eenen uithoek. بر بتول اوجغ تنجغ vlak over de punt of in de rigting van dien uithoek. بوغ تنجغ de naam van eene bekende welriekende bloem.

tondjang, uit de aarde opschieten, nam. vruchten, boomen, enz.; takken schieten. فننجغ eene spruit, een uitspruitsel, tak, loot. tondjong, de naam van zekere bloemdragende struik. بوغ تنجغ فوته ميره بيرو دادو. witte, roode, blaauwe en ligt groene tondjong-bloem.

tendjang of tindjing, op de toonen gaan; ook verdraaijen, verkeerdelijk aanbrengen. Ism. Jat.

tandjakh, ook wel تنج, een soort van zeil op sommige vaartuigen, hetwelk ingenomen wordt, door het om de ra te winden.

tondjokh, ook انجق, toonen, wijzen, aantonen, aanwijzen, vertoonen, bewijzen, be-toonen, betoogen; den weg wijzen, op den regten weg brengen, geleiden. انجق اف. انجق iets laten zien. جاري تنجق de voorste vinger. éen span van den duim tot den voorsten vinger. مننجوكي en تنجوكي of مننجق. مننجق toonen, aantoonen, aanwijzen, vertoonen, bewijzen, geleiden, op den weg brengen. دتنجقن دغن تاغن. مننجوكي كغد جال. S.S.

سیاف سده op den regten weg geleiden. الله wie heeft u aangewezen? تَنْجِقْ كِفَادَمْ God betoont mij Zijn rijkdom. Mi-r. فَرْتَنْجِقْ كِفَادَمْ doen aanwijzen, vertoonen. فَرْتَنْجِقْ كِفَادَمْ سَكَلْ ايس رومهن كُفَدْ قَتْرِي hij deed al wat in zijn huis was aan de prinses vertoonen. Dj.M. فَنْجِقْ een aantooner, aanwijzer; ook eene gave, genadegift. فَرْتَنْجِقْ een genadebewijs; ook eene leiding op den regten weg of tot de ware godsdienst, enz. فَنْجِقْ كِفَادَمْ eene aantooning, aanwijzing, betooging, eene bewijsreden. تَنْجِقْ لَاعْتْ zekere regtstaande stukken in het dak van een huis.

tondjokh, met de vuisten stampen, vooral in het aangezicht.

tindjakh, voor انجق, trappen, vertreden, vertrappen, met den voet op iets drukken.

tindjoe en تنج, zien, beschouwen. Zie تنج .

tandjong en تَنْجُحْ, een uitstekende hoek, eene kaap, voorgebergte. Zie تَنْجُحْ .

tantjong, een bosch, in het bijzonder een klein bosch, waar het modderig is. مَنْجُحْ het bosch omkappen, om er zaailand van te maken.

tanda, een teeken, gedenkteeken, kentee-ken, eene aantekening, eene baken, doelwit, merk, blij, proef, bewijs. تند بتغ of تند كُوسُخْ eene baak, merkteeken in zee, waar eene ondiepte is. تند حیاتْ een teeken, dat men nog in leven is. تند تُولَسْ دَانْ اِخْلَاصْ een teeken van opregtheid en vriendschap. تند تَاغْنِ eene handteekening, bewijs. تند كِنْ gemerkt, merken, teekenen; ook gemerkt, geteekend. die dezen brief heeft ondertekend. سورتْ يَغْ بَرْتَنْدْ een ondertekende

brief. بَرْتَنْدْ wederkeerig teekenen geven; ook van merken voorzien. منندْ of تندايْ en منندايْ of تنداكنْ en تنداكنْ merken, teekenen, aantekenen, onderteekenen, afteekenen, een teeken geven. منندايْ دَغْنِ جَغْتْ met den passer afteekenen. منندايْ تَمَغْتْ تَنْتْرَاْ eene legerplaats afsteken. بَرْتَنْدَاكِنْ merken, teekenen, onderteekenen; ook gemerkt, geteekend. فَنْدَاكِنْ eene aantekening.

tondá en توندا, ook تندق, boegseren; ook een boegseertouw. Zie تندق .

tindáwan, (چنداوان) paddestoelen.

tandas, een drek-of mesthoop, een vuilnisbak of kuil; ook het secreet, heimelijk gemak.

tindas, en منندس, afhouden, afkappen. nam. het hoofd of andere deelen des lichaams, onthoofden, den kop snellen. اِيَالَهْ hij is het, die Omar het hoofd afkapte. منندس كِفَالْ دَغْنِ قُدَغْ met een zwaard het hoofd afslaan. دَنْدَسْ afgekapt, onthoofd worden.

tindis, en منندس, ook تندسكنْ of منندسكنْ, drukken, knijpen, nederdrukken, knippen (met de nagels), ergens eene zwaarte opleggen; ook onderdrukken. سَاعْتْ منندسكنْ اورغْ de bevolking zeer onderdrukken. Verg. تندسْ en تَكِنْ .

tandang, تاندا, vechten, iemand in een gevecht bijstaan. منندسكنْ en تندسكنْ vechten, doen vechten. S. S.

tandang of *tendang*, ook تادغ, trappen, schoppen, eenen schop geven, achteruit slaan; ook weggagen, verbannen. اِفَاتَهْ كُودْ اِيْتْ تَاهْ تَنْدَغْ is dat paard gewend te schoppen? تَنْدَغْ اورغْ iemand een trap geven. دَنْدَغْ geschopt, getrapt

تن

worden. *دنگیگتن دان دتندغ* hij volgde, schopte en beet hem. *تندغکی* schoppen, trappen, weggagen.

تندغ tinding, en *برتندغ*, ook *مندغ*, (hetzelfde als *بندغ*) met elkander vergelijken, confronteren, nazien of het goed is.

تندغ tondong, *JAV.* bannen, verbannen, verstootten, weggagen.

تندغ tandakh, *JAV.* en *برتندغ*, ook *بندغ*, dansen, nam. menschen; ook trippelen, huppelen als een paard. *S. S.* *تندغ چارچاو* op de Javaansche wijze dansen.

تندغ tandokh, een hoorn; van hoorn. *بندق بادق* of *چول بادق* de hoorn van den rhinoceros. *تندغ* *بندغ* *برتندغ* van hoornen voorzien, gehoornd. *زوس ایت برتندغ* dat hert is van hoornen voorzien. *مندغ* en *برتندغکی* of *مندغکی* met de hoornen stooten. *تندغ* met de hoornen gestooten worden. *تندغکی* gestooten zijn.

تندغ tondakh en *تندا* of *توندا*, boegseren, op sleep-touw nemen, achter aan slepen; ook een boegscertouw. *مندغ* boegseren. *مندغ سمش* eene boot achter aan slepen (van een schip gesproken). *تندغکی* het boegseren van een schip.

تندغ tondokh, en *مندغ*, ook *تدغ*, bukken, duiken, buigen, nam. het hoofd of het lichaam, zich buigen, de oogen nederslaan, als uit schaamte; zich onderwerpen. *مک بگند* en de koning bukde eene wijle tijds. *I. S.* *تندغ بردیم درین* de oogen naar beneden en zwegen. *I. P.* *سکلینن* *تندغ* zij bogen zich allen, zonder hun aangezigt eens-op te ligten. *اورغ* *ترغٹانو ایت تندغ کغد راج چوهز* *Tranggano* is onderworpen aan den koning

تن

van Djohor. *تندغ ترشگر* zich tot den grond toe nederbuigen. *تندغکی* en *مندغکی* buigen, doen buigen; onderdanig maken. *مندغکی کفان* zijn hoofd buigen. *S. S.* *مندغکی پوان* zijne ziel doen bukken. *M. R.* *کتندوکی* buigzaam; ook gebogen, onderworpen.

تندغک tindik, en *برتندغک* of *مندغک*, doorboren, b. v. de ooren, enz.

تندل tandil, een opziener, mandoor, eene betrekking aan boord der kustvaarders, zijnde minder dan *سرغ*.

تندن tandan of *toendoen*, opstapelen, ophoopen, op malkander leggen.

تندن tindan of *tandan*, een bos, eene rist, b. v. kokosnoten, een tros, b. v. druiven, een groote tros pisang, wordende de mindere trossen of reijen van pisang *سیکت* of *سیدسر* genoemd. *تندن فوهی اغگور* trossen druiven plukken. *تندن سوات* *سالة* één tros of rist. *برتندن* van risten of trossen voorzien.

تندو tandoe, een draagstoel, draagbaar, palanquin. *مندو* in zulk eene palanquin dragen. *اورغ* *مندوکی* zijne palanquin-dragers. *S. S.*

تندو tandoer, en *مندوور*, de grond losmaken bij het planten of poten.

تندہ tindah, verward door of op elkander, b. v. boeken, enz.; ook iets, dat men zelf niet verrigten wil, aan een ander overdragen.

تندہ tindih, duwen, aanduwen, drukken, dringen, klemmen, over elkander liggen. *مندہ* duwen, drukken, dringen, over elkander leggen. *S. S.* *تندہ* op elkander gehoopt. *تندہ* gedrukt, geklemd, gedrongen, digt bij elkander; zijnde het tegenovergestelde van *چارغ*. *M. R.* *برتندہ* gedrukt, gedrongen. *برجالن* *برتندہ*

gesloten, gedrongen voorttrekken. برتندده opgehoopt, opgestapeld, tegen elkander. دردتق برتندده met de dijen tegen elkander gesloten zitten. S. S. فنددییی drukking, aanduwing, opstapeling. Verg. تندس.

تنغ *tenang*, vlak, slecht, stilstaand, kalm, nam. van water gesproken. ایر تنغ stilstaand water, b. v. in eenen vijver, of stil, vlak, slecht water in de zee.

تنغ *tanong*, waarzeggen, tooveren, bezweren; ook waarzeggerij, tooverij. برتنغ waarzeggen, tooveren, bezweren. تنغنی waarzeggen, bezweren, betooveren. تووغنی tooverij, waarzeggerij. فندوغنی tooverij of waarzeggerij plegen. فندوغنی betoovering, bezwering, duivelverbanning. اورغ or of اورغ برتنوغنی or of اورغ برتنغ or of اورغ فتنغ or of اورغ فتنغ een tooveenaar, waarzegger, bezweerder, duivelskunstenaar. Zie هوبت.

تنفیس *tanpejs*, wegsnijten, wegwerpen, van zich afslaan. تنفیس لالت درتد موك vliegen afslaan van het gezigt.

تنن *tanoen* of *tenoen*, ook تانی en تانن, weven. تنن afweven. تنن فندی iemand in het weven ervaren, een wever. برتنن weven; ook geweven. کاین برتنن geweven lijnwaad. تنن geweven worden. تننن weefsel, de webbe, de weverij. فتنوغنی het weven. تنن een zeker insect, hetwelk in het water leeft.

تنور *tanoer* en تانور, *AR.* een oven, bakoven, vuuroven, fornuis, kagchel, stoof. ماسق روتی. تنورن de brood in den oven bakken. تنورن de bakkerij; ook een bakoven.

توارد *tawároed*, *AR.* briefwisseling, correspondentie.

(تاریخ *tawárich*, *AR.* (het meervoud van تاریخ) kronijken, jaarboeken, tijdrekeningen, geschiedenissen. سورت تواریخ het boek der kronijken. تواریخ een kronijk-schrijver. Zie تاریخ. توغ *toewang* en توغ, schenken, inschenken, gieten. Zie توغ.

تووال *toewálu*, *PORT.* een handdoek, servet.

توانن *tawánan*, (van تاون) vangst, gevangenschap; een krijgsgevangene. Zie تاون

توب *toeba* of توباكر, de wortel van zekere plant, welke fijn gestooten en in het water geworpen zijnde, de eigenschap bezit om de visschen te bedwelmen, zoodat zij boven komen drijven. توب بیج de naam van een bijzonder soort van dat gewas. توب تیكس rottekruid. منوب op die wijze vergiftigen, b. v. het water, dat de visschen bedwelmd of dronken worden.

توب *toebi-toebi*, en منوب, hetzelfde als اولغ, telkens, dikwijls, bij herhaling. دان تمغخ ثون en de Tomanggong dronk den vlootvoogd telkens toe (nam. om hem dronken te maken). Hang Toew.

توبه *tóbat* of *taubat*, *AR.* zich bekeeren, berouw of leedwezen gevoelen, zich verbeteren; ook berouw, leedwezen, bekeering, verbetering; ook een uitroep van verbazing, schrik, droefheid, afschuw, ongeduld: hoe verbazend! is het mogelijk! امت توبت zeer veel berouw hebben. توبت كهد الله. Isk. هارس مریكیت تاكت در فد مرک الله تعالی دان توبه در فد سکل فربواتن یخ سانه den toorn des Allerhoogsten te duchten en zich van hunne misdaden te bekeeren. توبه در فد توبه دوس یخ کچیل دان دوس یخ بسو berouw hebben

wegens kleine en groote zonden. اي توبة دغن hij bekeerde zich opregtelijk. Muhh. Hhan. كام موهنكن امشن كشد الله تعالى دان توبته. Dan wij bidden God om vergeving, en bekeeren ons van zoodanig werken te doen. Isk. هي انق ادم بريئيداله بگيم جك اشكو. Tوبة دان بريئيداله بگيم جك كرضان الله تعالى اتس o gij kinderen van Adam! gelukkig zijt gij, indien gij u bekeert, en gelukkig zijt gij, indien God een welbehagen in u heeft. Isk. berouw toonen, aan den dag leggen. leedwezen gevoelen, berouw hebben, zich bekeeren, verbeteren. توبتنك en God توبتنك الله اكن مانسي. منسوبتنك bekeeren. God bekeert de menschen.

toebir, de diepte der zee, waar men geen grond kan vinden, de afgrond; van daar peilloos, grondeloos. توبر لاوة de grondelooze diepte der zee. توبر ناركت de afgrond der hel. M. R. *toebir*, een kadijk, kleine dam.

toeboes of تيس, en منوبس, lossen, vrijkopen, b. v. slaven, gevangenen, enz. Zie تيس. *toebokh* of تمبق, en منوبق, stooten, stampen, bonzen, enz. د توبق gestooten worden. Zie. تمبق.

toeboh, het ligchaam van een mensch of van een dier, het wezen, de zelfstandigheid van iets; ook het centrum (van een leger). پاو سگنثف توبهن. M. R. dan ziel en ligchaam. M. R. بائخ توبه of سلوره توبهن zijn geheele ligchaam. M. R. de gestalte des ligchaams. توبه een geschenk, een teeken van vriendschap. كايين بكس توبه een kleed, hetwelk aan het lijf gedragen is. ستوبه توبه het wezen van het geloof. توبه ایمان eigenlijk van één ligchaam; van daar ge-

meenschap met eene vrouw hebben, eene vrouw beslapen (zijnde dit eene kiesche uitdrukking). دغن گندتق ستوبه een bijwijf beslapen. M. R. ماسق ستوبه en برستوبه (eene vrouw) beslapen, bekennen. مپتوبهکن tot een ligchaam maken. فرستوبهن de bijslaap, de bijligging, bekennig.

toet, AR. de moerbezie.

toetor, kouten, praten, verhalen, zeggen, spreken, aanspreken; een gesprek, verhaal. توتر zijn geloof verhalen. مئوتر vertellen, verhalen, verslag doen. مئوتر onderling spreken, over en weër spreken, eene zamenpraak houden. فتوتر en فتوتر of فتوتر برتوتر. فتوتر of فتوري kouten, praten, vertellen, verhalen, zeggen. فتوتر een kouter, prater, verteller. فتورن en فتورن of فتورن فتورن vertelling, verhaal, gesprek. S. S. فتورن vertelling, praatjes, fabelen. M. R. فتورن schlechte, ondeugende praatjes.

toetor, snoeijen, aftoppen, knotten.

toetop, dekken, bedekken, dempen, toedoen, sluiten, toesluiten, bewinden, bewimpelen; ook deksel. توتف مولىت houd den mond, zwijg. توتف ساج een deksel over aangerigte spijzen. توتف تنترا de achterhoede, achtertogt. توتف منوتف of توتفي en توتفي, ook توتفکن en توتفکن dekken, bedekken, toedoen, sluiten, afsluiten, dempen, bewinden, bewimpelen. توتف توتف de deur sluiten. I. P. توتف توتف hij bedekte zijn aangezicht met zijnen tulband. Dj. M. توتف of توتف توتف bedekt, gesloten, toegedekt, afgesloten. توتف توتف zijn hoofd was bedekt. توتفي ادان توتفي zijn wezen bedekken. M. R. توتفي توتفي zijn aan-

تو

gezig bedekken. منتوئي تانه de aarde toedempen. M. R. منتوئي ثنت de deur toedoen. M. R. د توتفکنن مکان منتوئي كچلان een gebrek verhelen. Dj. M. برتوتفکن zij bedekte haar aangezigt. Dekken, bedekken, enz.; ook bedekt, besloten. ثنوتف een bedekker, toesluit; ook een deksel, bedeksel; ook het slot, einde. توتفن een deksel. كتتفن hetgeen bedekt, gesloten is of wordt.

توتفك *tótokh*, kloppen, b. v. tegen de deur met de knokkels van de vuist; ook wel stampen, b. v. in eenen vijzel of in een rijstblok.

توچ *toedjoe*; en منوج of بتوچ, ook توجو of تاجو, doelen, mikken, munten, sturen; ook regt toe, regt aan, zonder omwegen; regt toe naar iets gaan of sturen; ook betrekking hebben op. تچوله دان فاسغله leg aan en geef vuur. سكل بارغ يچ منوج كشد الله alle dingen, die Gode aangaan. Bijb. Vert. نچري برجال منوج نچري regt toe naar de stad gaan. I. S. منوج منچاري مك اندرا I. P. هيدف برجال منوج منچاري مات en *Indará Patará* reisde regt westwaarts. I. P. تچوكن mikken, doen mikken, regt op een punt doen aankomen. تچون het mikken; ook het doel, wit, oogmerk. كتچون het doel, wit, oogmerk. فنوج een mikker.

توچه *toedjoh*, zeven. تچه بلس zeventien. تچه توله سلقس تچه توله ريب honderd zeventig duizend. كتچه de zevende, ten zevende. يچ كتچه op den zevenden dag. سفرتچه een zevende. تچهك seven maken.

توحد *toehhid*, AR. (van احد) de eenheid, in het bijzonder de eenheid van God; ook voor eenig erkennen. M. R.

تو

تودا *tóda* en تودق, de naam van zekeren visch. تودغ *toedong*, dekken, bedekken, beschutten, bewinden, bezwachtelen; sluiten, toedoen; ook een deksel, bedekking, beschutting, in het bijzonder een hoofddeksel, een soort van hoed, om zich voor zon en regen te beschutten. كچلان تودغ zijn hoofd bedekken. كچلان تودغ een dekkleed. تودغ تالي تودغ bakkebaarden, welke tot aan de kin komen. تودغ منچوكر تالي تودغ de bakkebaarden afscheren. تودغ ساجي een deksel over schotels met spijzen. منودغ of مندوغي en تدوغي bedekken, overdekken, bewinden, beschutten, toedoen. منودغ ثنت de deur sluiten. S. S. بتودغ bedekt, overdekt; ook een deksel hebben. ترتودغ bedekt, bedolven. د تودغ bedekt, toegedekt worden. د تودغ انقن دشن سلندغ zij bedekte haar kind met haren sluijer. تودغش of منودغش dekken, bedekken, enz.; ook doen dekken, enz. فنودغ een dekker, bedekker, beschermer. فنودغش en تدوغش een dek, deksel, dekkleed, bedekking.

تودك *tódakh*, eene geep, de naam van zekeren visch, met eene lange sned, die bij wijlen uit het water schiet en alzoo een mensch in de borst treffende, denzelven doodelijk kan wonden. S. S. en I. P.

تودو *toedo*, aanklagen, beschuldigen, betigten, aanbrengen, verklikken; ook aanklagt, beschuldiging. منوده en بتوده of تدوهي en منودهي beschuldigen, betigten., verklagen. اي توده ممبرونه اورغ hij wordt beschuldigd van moord. بتوده ن اي بتوده malkander beschuldigen. اي توده توده قده تمغغ hij is aangeklaagd bij den Tomanggong. فنوده een aanbrenger, aanklager, betigtiger, beschuldiger, verklikker. كتدوهي

R r

تو

تو

die beschuldigd is of kan worden. فندوهن eene aanklagt, beschuldiging, aantijging, betigting. فندوهن اتس اورغ de beschuldiging tegen iemand. Verg. ادو .

تاور *tawar*, beter تاوور , loven, bieden. Zie تاوور .
 تاورات *taurat* of توریت *AR.* de wet van Mozes; de pentateuchus of de vijf boeken van Mozes. M. R.
 تورت *toeroet*, volgen, opvolgen, navolgen, achtervolgen, vergezellen, nadoen, mededoen, aanhangen, in acht nemen, gehoorzamen, zich schikken naar; ook naar, naarvolgens, achtervolgens; ook het volgen. تورت كهندق اورغ iemands zin doen. تورت اكم eene godsdienst toegedaan zijn. Mi-r. تورت كقد navolgen, vergezellen, mededoen. تورتله اولهم بارغ كتان
 تورت بچراك *S. S.* volgens mijnen raad. M. R. برتورت *r* achtervolgen; ook achtereen, na malkander, bij opvolging; ook vervolgens, achtervolgens. تورت برتورت *r* de Europeërs achtervolgen. *S. S.* هاري برتورت *r* zeven achtereen volgende dagen. دثانهن تيغت كال برتورت *r* دثانهن hij schoot drie malen achtereen met den boog. منورت volgen, gehoorzamen, gestand doen; ook volgens, achtervolgens, naar. منورت بچار eenen raad opvolgen. منورت كتان zijn zeggen nakomen. *S. S.* ديم تباد منورت كات zwijgen zonder aan het gezegde gehoor te geven. منورت بدعت *S. S.* de ketterij aankleven. منورت تيبته الله naar het bevel van God. M. R. منورت سكل فركتان اين naarvolgens alle deze woorden. منورت نام انكج نام den hond. *S. S.* دتورت *r* gevolgd, opgevolgd worden. منورت لاري كجمباتن دفتورت اوله مك فندوهن ايت لاري كجمباتن دفتورت اوله en de dieven vlugten naar het

zeehoofd, en werden door den koning derwaarts achtervolgd. *S. S.* تورتن en منورتكن volgen, opvolgen, gehoorzamen. تورتن كهندق اورغ iemands wil opvolgen. *S. S.* منورتكن هس het bevel nakomen. M. R. منورتكن هوا نفسون aan zijne driften toegeven. *S. S.* دتورتكن opgevolgd, ingewilligd worden. *S. S.* تروتن hetgeen gevolgd of vervolgd wordt. تورتن *r* in het algemeen wat bij navolging geschiedt, gebruik, gewoonte die opgevolgd wordt. فندورت een volger, nakomer. فندورت de opvolging, nakoming. تورتن *toerit*, beter توري , kerven, snijden, met de punt van een mes eene snode geven of een gat in het midden steken. Zie توري .
 تورس *toeroes*, een stijl of stuk hout, hetwelk men in den grond steekt, om er iets aan vast te maken. تورسكن op die wijze vastmaken, vastbinden. تورسكن فراه eene schuit vastbinden aan een hout, hetwelk in den grond staat.
 تورق *toerakh*, eene schietspoel, weversspoel. فاكين برتورتق om de schietspoel winden. تورق de inslag of draad van de spoel.
 تورك *tawaroek*, *AR.* (in het Maleisch برتمفه) eene bijzondere manier van zitten, bijzonder in het gebed, waarbij het linkerbeen onder de rechterdij komt en voorts uitsteekt, en het rechterbeen achterwaarts gestrekt is. تورك دودق تورتك op die wijze zitten.
 تورن *toeron*, dalen, afdalen, afgaan, ondergaan, naar beneden gaan, afklimmen, zakken, vallen, afstappen, afstijgen, van zijne bediening afstand doen; ook afdaling, afloop, afgang, helling. تورن جالن نايكث een weg die op- en nederwaarts gaat. تورن درفد لاغث uit de lucht dalen. تورن كجخ aan den wal gaan. تورن كدارت

تو

aan boord van de jonk, te scheep gaan. S. S. ريبت تورن daar uit. تورن de kerk gaat uit. مسجد
ontstaat een storm. S. S. اثرن بصران تورن er ontstaat een zware wind. S. S. تورن در رومهن
uit zijn huis komen. S. S. تورن در استان لال نايك
تورن uit het paleis naar boord gaan. S. S. تورن
تورن van het paard afstijgen. M. R. تورن
تورن afstand doen van de regering. S. S.
تورن eene goddelijke openbaring is
aan hem geschied. M. M. بوكت تورن بوكت
berg op berg af, over berg en dal. مریله اغكو
تورن kom naar beneden! باو تورن
afdragen, afbrengen, afvoeren, naar beneden brengen.
تورن de helling van eenen berg. هاري
تورن de dag daalt. متھاري تورن
onder. منورن doen dalen, afzetten, naar be-
neden brengen. منورن eenen koning afzet-
ten. سؤرخ تورن تياد برچاكف منورن دي
durfte hem afzetten. تورنن
hij werd niet naar beneden gebracht. S. S. تورنن
en تورنن van boven naar beneden doen dalen, afbrèn-
gen, aflaten, afnemen, afstooten, strijken, afzet-
ten, afvoeren, nederwaarts voeren. تورنن
اغكت تورنن. مك سدراك كتورنن
afheffen, afligten, aftillen. تورنن
تورنن. ik heb mijnen broeder van den
troon gebond. S. S. تورنن كفل ماسق اير
een schip van stapel laten loopen. تورنن لير
het zeil strijken. سمواب
تورنن ontladen, lossen. تورنن مواتن
سمواب
تورنن hij loste het geheele
schip. S. S. تورنن هوجن
doen regenen. M. R.
تورنن een druppel doen nedervallen.
تورنن ستيكت
تورنن den koning afzetten. تورن
nakomelingen, afstammelingen, nageslacht;
ook bij geregelde, regtstreeksche opvolging.
تورن تورن ام
alle menschen zijn

تو

nakomelingen van Adam. اي تورن تمورن راج
مچشاهت hij stamt in regtstreeksche linie van de
koningen van Madjapâhit af. فنورن
iemand die afdaalt. كترون
eene afdaling, afhelling, nederdaling, een afgaande weg; ook eene god-
delijke openbaring; ook de gene aan wien iets
geopenbaard wordt; door iets bovennatuurlijks
gedreven worden. دھول درفد كترون وحی
voor dat de goddelijke openbaring geschiedde. M. M.
تورن of فنورن
afdaling, afklimming, aflating.
تورن de afhelling van den berg. فنورن
geslacht, afkomst.

تورن of بتوري منوري, en تورن of توerej
توري, ker-
ven, snijden, eene snede geven, b. v. met de
punt van een mes in het aangezicht; het vel
doorsnijden dat het bloede; ook een gezwel
open snijden. Verg. هيرس.

تورن of تورات, ar. de wet van Mozes, de
pentateuchus, de vijf boeken van Mozes. M. R.
تورن, steken, doorsteken, b. v. den
draad door de naald, met eene naald of iets
scherps, eenen steek geven. تورن کندي
eene hairspeld.

تورن of تخ, eene ton, balie, vat. Zie تخ.
تورن en تورن, ملوڭ, ook تورن
en تورن, schenken, inschenken, gieten, ingie-
ten, in eenen vorm gieten, storten, uitstorten.
Het wordt gezegd zoo wel van vloeibare
als van drooge waren. تورن هابس
geheel uit-
gieten. تورن ايردالم فاسو
water in eenen bak gieten.
تورن برسن دالم سكاتن
rijst in eene maat storten.
تورن geschonken, gegoten, gestort worden.
تورن مین moet geen water
op iemand gieten. تورن قتي قد تیکر
de kist op
de mat uitstorten. S. S. تورن تهباک هتکچر
zij

goten gesmolten koper. Mi-r. ترنوڭ geschonken, gegoten. توواڭن gegoten werk; het gieten; ook de vorm. توواڭن مريم het gieten, ook wel de vorm van geschut. تمشت de gieting. توواڭن of گدڭ فنواڭن eene gieterij. فنوڭ een gieter. فنوڭ بدل een geschutgieter.

توڭس *toengkoes*, een bundel, pak, hoopje. منوڭسكس ناس ستوڭسكس een pakje gekookte rijst. منوڭسكس tot een pakje maken, oppakken. Verg. بڭسكس.

توڭڭ *toengging*, over vier dagen.

توڭڭل *toenggal* en توڭڭل, eenig, enkel, alleen. توڭڭل eene enkele gedachte. Zie توڭڭل سڭك.

تونگو *tóngoe*, eene kalender, worm, insekt, dat de *padie* en andere planten beschadigt.

توفيق *tófikh*, AR. hulp, bijstand, medewerking, in het bijzonder van God. كقد الله تعالى جوڭك den Allerhoogste alleen smeek ik om bijstand. M. R.

توپانگ *toepang* of *tóping*, hetgeen aan de voormast behoort. لاير توپانگ de fok, het fokkezeil. توپانگ de fokkemast.

توپونگ *tópong*, JAV. hetzelfde als كتوپانگ, een helm, stormhoed.

توپانگ *toeping* of *toppéng*, mommen, vermommen, maskeren; ook eene mom, masker, momaangezigt. توپانگ فاكى een masker voordoen. توپانگ met maskers dansen (een zeer gebruikelijk spel op Java). برتوپانگ gemaskerd, vermomd. منوڭسكس vermommen, maskeren, een momaangezigt aandoen.

توپي *toepej*, een soort van inkhoortje, eekhoortje. توپي جڭنڭ een ander soort daarvan.

توپي *toepie*, een kombuis op een vaartuig.

توپي *tópie*, (verbastering van چڭيه PORT.) een hoed.

توواڭ *toewakh*. Wanneer het vocht of het sap, het-

welk uit de kokos- en andere palmboomen getrokken wordt, gegist is en daardoor eene bedwelmende kracht gekregen heeft, dan heet deze drank تون. In dien zin wordt het ook genomen voor sterken drank in het algemeen, en zelfs voor wijn. Als zoodanig behoort het onder de dranken, die den Muhamedanen verboden zijn. Wanneer dit sap nog versch is, heet het نير *nira*, is dan zoet van smaak en mag gedronken worden. چوڭ تون azijn van *toewakh* gemaakt.

توكر *toekar*, en منوكر, ook برتوكر en تكاري of منكاري, als mede توكركن en منوكركن, ruilen, wisselen, verwisselen, veranderen, in de plaats zetten. توكر واڭ توكر een geldwisselaar. توكر فيرق توكر دڭن zilvergeld voor kopergeld verwisselen. توكر لاد دڭن كايڭ peper voor lijnwaden inruilen. توكر كاول de wacht aflossen. توكر چنڭنچين ringen wisselen. برتوكر سنڭتڭ bloemkransen wisselen (een bewijs van genegenheid tusschen verloofden). توكركن اڭم دڭن دنيايڭ تباداكن ككل اداڭن de godsdienst verwisselen met de wereld, die niet eeuwig zal duren. S. S. برتوكر تون ruilbuiten, ruilhandel drijven. I. P. توكر منوكر tegen elkander verwisselen. دڭرتوكركن geruild, verwisseld worden. فنوكر een ruiler, wisselaar. فنكارڭن verwisseling, verruiling. كاول فنكارڭن de aflossing van de wacht.

توكاس *toekas*, en منوكس, ook تكاسي en منكاسي, valschelijk beschuldigen, betigten, belasten, verkeerd aanbrengen. فنوكس een valsche beschuldiger, aanklager. فنكاسي valsche aanklagt, beschuldiging.

توكانگ *toekang*, een arbeidsman, handwerksman, baas, werkbaas, in het bijzonder in groven

تو

تو

arbeid, terwijl *فندي* meer van kunstenaars sprekende, gebezigd wordt. *توكخ* een metselaar, steenhouwer. *توكخ* *كايو* een ijzersmid. *توكخ* een timmerman. *توكخ* *امس* een goudsmid. *توكخ* *چلف* een verwer. *توكخ* *اڭخ* de opperman, bootman. *توكخ* *لايرهلون* de schieman, die op de stagzeil of het stagzeil past. *توكخ* *كفال* de bouwmeester, opperbaas. *توكخ* *تimmeren*, bouwen, maken. *توكخ* *فنكاش* de opbouw, arbeid; ook de plaats waar de werklieden zich ophouden. *توكخ* *toekong*, kort (hair), het hair zoo kort afgesneden, dat men het niet vlechten kan; ook kroeshair; ook een korte of een afgesneden staart van een kip. *توكخ* *منوكخ* het hair kort afsnijden. *توكخ* *toekokh*, en *منوكخ*, slaan, kloppen, in het bijzonder op het hoofd. *توكخ* *اورغ* iemand op het hoofd slaan. *توكخ* *toekokh* en *توكه*, het opengaan eener zweer, eene puist, die aan het zweren is. *توكخ* *toekal*, eene streng. *توكخ* *بنغ* eene streng garen. *توكخ* *تالي* eene streng touw. *توكخ* *toekol*, slaan, nam. blik, koper, enz.; ook de hamer waarmede geslagen wordt. *توكخ* *كن* of *توتوكل* geslagen. Verg. *توكل*. *توكخ* *tawakoel*, *AR.* vertrouwen, toevertrouwen; ook het vertrouwen. *توكخ* *كفد* الله تعالي *توكخ* *تاره* aan zeker iemand vertrouwen schenken. Verg. *وكيل*. *توكخ* *toekam*, een stok, knods, knuppel. *توكخ* *toko*, een winkel. *توكخ* *toekoeh*, een zeker stuk hout, waarop het roer draait; ook het hout waarin de masten vaststaan. *توكخ* *toekah* of *توتق*, het openbreken eener zweer, eene zwerende puist. Zie *توتق*.

توكي *tokej*, de naam eener groote haagdis, welke naar haar schel en hard geluid in de wandeling *gekko* genoemd wordt, en zoodanig op iemands ligchaam kan blijven vastkleven, dat men niet dan met de grootste moeite dezelve er van kan afrukken. *توكخ* *toegar*, en *منوگر*, den grond rondom boomen en plantjes schoon- en losmaken, om dezelve weelderiger te doen opkomen. *توكخ* *toegang*, een fazant. *توكخ* *toegal*, en *منوگل*, rijst op eenen hoogen grond zaaijen. *تول* *toela* en *تولت*, anders gezegd *فنجج*, den dag na overmorgen, bet-overmorgen, over drie dagen. *تول* *toeli* en *تولي*, doof; doofheid. *M. R.* *اورغ* *بيغ* iemand die stom en doof is. *اورغ* *بوت* *تولي* blindelings, onbedacht. *تولي* iemand die onbedachtzaam te werk gaat. *تولي* *تليكن* en *فرتليكن* doof maken, verdooven. *تولي* *فرتليكن* verdooven; baloorig maken. *تولي* *كتلين* doof; doofheid. *تولي* *فرتلين* doofheid; baloorigheid. *تول* *toelat* en *تول*, na overmorgen. Zie *تول*. *تول* *toewalat*, *AR.* ongeluk, ramp, tegenspoed. *تولس* *toeloes*, opregt, ongeveinsd, zuiver, eerlijk, getrouw, braaf, welmeenend; ook opregtheid, ongeveinsdheid. *تولس* *هات* een opregt, ongeveinsd hart, welmeenendheid. *تولس* *اكر* *ايمان* *تولس* opregtheid des harten. *M. R.* *ايت* *تولس* de wortel des geloofs is de opregtheid. *تولس* *تند* een teeken van opregtheid en zuivere vriendschap. *I. P.* *تولس* *سدار* *برسد* *تولس* een teeken van opregte broederschap. *I. P.* *تولس* *فري* opregtheid. *تولس* *دش* *فري* opregtelijk. *M. R.* *تولس* *دش* opregtelijk,

تو

ter goeder trouw, welgemeend. تولسکن of منولسکن opregt maken. تولسکن het hart zuiveren. هندقله کوتولسکن هنیم اکن بربروة کبقتین کفد. الله سبحانه وتعالیٰ zuiver uw hart, om den Allerhoogste te dienen. S. S.

تولس *toelies*, *JAV.* schrijven, beschrijven; *MAL.* schilderen, teekenen, figuren maken, afbeelden; ook schildering, afbeelding. Dit woord wordt door de Maleijers op Java in het algemeen gebruikt voor schrijven en ook voor schrift. تولس eenen brief schrijven. تولس عالم فث eene wereldkaart maken. تولس کاین geschilderd lijnwaad of kleederen. تولس جور تولس klerk. تولس دمان تولسن? تولس برتولس geschilderde figuren op porselein. تولس برتولس schreiben, beschreven, beschilderd. تولس geschreven; afgemaald, beschilderd. تولس een beschilderd vaandel. تولس schreiben, beschrijven, schilderen, afmalen. تولس beelden schilderen. *Dj. M.* منولس of فثدی منولس een schilder. *I. P.* en *Dj. M.* تولس beschreven, geschreven, geschilderd worden of zijn. تولسکن en منولسکن schilderen; ook doen schrijven, enz. *I. P.* تولس geschreven, beschilderd worden. مکت en hij schilderde de beeldtenis van *Indarâ Patarâ*. *I. P.* منلیسی figuren op den grond maken. *I. P.* تولس schrift; teekening, schilderij. تولس ۲۰ afbeeldingen, schilderwerk.

تولغ *toelung*, een been, bonk, bot, gebeente. تولغ *balein*. تولغ ایکن ثاوس. *S. S.* تولغ ایکن *graat*. *S. S.* تولغ het borstbeen. *M. R.* تولغ *de ruggegraat*. تولغ داد. تولغ het bovenste kakebeen. تولغ داگو. تولغ het

تو

onderste kakebeen. تولغ روسق. تولغ de ribben. تولغ اوتق het scheenbeen. تولغ بتس. تولغ de beenpijp. تولغ het merg. تولغ مود. تولغ *kraakbeen*. تولغ فاته. تولغ een gebroken been. تولغ ۲۰ beenderen, gebeente, geraamte. تولغ برتلاش. تولغ beenderen hebben. تولغ برتلاش. تولغ zonder beenderen. تولغ کنلاش. تولغ iemand die een been in de keel heeft.

تولغ *toelong*, bijstaan, dienen, helpen, gerieven, de hand bieden; ook hulp, bijstand, gerief. تولغ در فثد بیهی. تولغ ایت تیاد. تولغ یخ دتولغ الله. تولغ سمفت تولغ dien God helpt. *S. S.* تولغ منت تولغ vragen. تولغ دش تولغ رب العالمین. تولغ met de hulp van den Heer des heelals. *I. P.* تولغ en منولغ of تولغ منولغ helpen, bijstaan. تولغ منولغ wederkeerig helpen. تولغ فثولغ een helper, begunstiger, een die bijstand verleent. تولغ تلوش. تولغ hulp, bijstand. تولغ کتلوش. تولغ wederkeerig behulpzaam zijn. تولغ کتلوش. تولغ en فثولوش. تولغ die geholpen wordt; ook hulp. تولغ فثولوش. تولغ behulp, bijstand, begunstiging, gerieving.

تولغ *tólakh*, en منولق, schuiven, stooten, voortstooten, verstootten, afstooten, weren, wegdoen, verwerpen, bannen; weigeren, van de hand wijzen; ook aftrekken (in de rekenkunde). تولق فراه. تولق een vaartuig voortduwen. تولق اورغ در فثد مرتبب. تولق de aarde zal u uitwerpen. تولق بوم. تولق wederkeerig stooten, afstooten, enz. تولق فثولق voortgestooten, geweerd, gebannen. تولق ۲۰ gedurig voortstooten. تولق en منولق afstooten, afwerpen, wegdoen, weren, afweren, verdrijven, verwerpen, bannen; ook doen stooten, enz. تولق منولق. تولق ائ بچار کام فثد منولق. تولق wat raadt gijlieden, om dit ongeluk te weren? *S. S.* تولق دتولقکنپ کلور. تولق hij stiet hem

تو

naar buiten. S. S. *تولق* een stooter; ook hetgeen waarmede gestooten wordt. *فئلاكن* afstooting, afwerping, banning.

موت تولق بار *toelakh bára* of *تولقبار*, ballast. *مك دامبلن باة تولق بران* دچمئقكنن *دالم* ballasten. *سلت اغارن* en hij nam eenen steen van zijnen ballast en smeed dien in de straat Oengâran. S. S.

تولن toelan, een vriend, makker, medgezel, bondgenoot. *ميا تولن* een vertrouwd vriend. M. R. *فرتلانن* vertrouwde vriendschap, gemeenzame omgang, bondgenootschap.

توله toelah, wraak, wedervergelding, straf; ook wreken, wrake nemen. *توله الله* de wrake Gods. *تيداكه اشكوتاكنت اكن توله كارن اك انق راج بسر* vreest gij voor geene wedervergelding, daar ik de zoon eens grooten konings ben? Koeda Par. *ملاهي* vergelden, wrake nemen, wreken. *د تولهكن* vergolden, gewroken worden.

توله toelih, en *منوله*, zien over eene zijde, het hoofd op zijde draaijen om te zien, over den schouder zien. *كانن* links en regts zien. *كبالخ* achterom zien.

تولي toelie of *تول*, doof; doofheid. Zie *تول*.

توم toema, een soort van luis of ongedierte op het lijf en in vuile kleederen. *توم* luizen, ongedierte.

تومالي toemâlie, gevlochten garen, in het bijzonder van katoen.

تومت toemit, de hiel. *كئومتن* hare haren hingen tot op de hielen.

تومس toemis en *تومسكن*, iemand met den neus tegen den grond aanstooten.

تومس toemis, groenten, enz. op eene bijzondere wijs klaar maken, door namelijk eerst boter of olie, meestal met uijen, te braden, en alsdan de groenten daarin te stoven. *سايور تومس* groen-

تو

ten op die wijs bereid. *تميس* in het algemeen het geen op die wijs is klaar gemaakt.

تومغ toemang, en *منومغ* of *نومغكن* en *نومغكن*, iemand verlaten, zonder hulp laten. S. S. *تومغ* verlaten, zonder hulp.

تومان toeman en *تمن*, de naam van zekeren visch. *تون* *toen*, beter *نون*, hetzelfde als *دسان*, ginds, daar.

تووان toewan, heer, meester, baas, gebiedster, eigenaar; ook meesteres, gebiedster, eigenares. Het is meer dan *تن* en minder dan *توهن*; en wanneer een mindere tot zijnen meerderen spreekt, of wanneer personen van gelijken rang elkander aanspreken, dan bedient men zich gewoonlijk van dit woord, in plaats van het tweede persoonlijk voornaamwoord. *تون* *سياف تون رومه اين* wie is de eigenaar van dit huis? *تون تانه* landheer, landeigenaar. *تون اد* *توونك* is mijn heer welvarende? *توونك* mijn heer, mijn meester, uwe Hoogheid (*monseigneur*), Gij. *تونك اد انق تون كغد فاتك* Gij zijt de zoon van mijnen heer. S. S. *تون فرمغون* eene mevrouw. I. S. *تون فتري* eene prinses. *تون* heeren. *تونمب* mijn heer, mevrouw, Gij; zijnde dit een eeretitel, waarmede de mindere zijnen meerderen, de jongere den ouderen, somtijds ook personen van gelijken rang elkander, uit wellevendheid, aanspreken. *جكلو* indien gij geen heer van mij waart. S. S. *تون بسر* de oudere heer; ook de gewone benaming van den eersten overheids-persoon. *تون مود* of *تون كچيل* jonge heer. *تون* eenen heer, meester of meesteres hebben, dienen. S. S. *تونكن* voor heer, gebiedster of gebiedster erkennen. *تون* *تون* iemand tot eenen heer maken, als heer erkennen; van

تو

daar dienen. Isk. انق فرتون heeren - kinderen. I. P. tot een heer gemaakt en daarvoor erkend worden, heerschen, gebieden. die tot een heer gemaakt wordt, vorst, koning, gebied; zijnde dit de titel van souverainen. دل یخ فرتون zijne koninglijke Majesteit. Isk. یخ فرتون بسر oppergebieder; ook de gewone titel van den Gouverneur Generaal in Indië. سورغن فرتون een alleenheerscher. یخ فرتون مود de onder-koning. فرتوانی heeren; heerschappij, bewind, gebied. انق فرتوانی heeren-kinderen, jonge edellieden. I. P. فرتوانی heerlijkheden; ook gebied. I. P. *toenoe* of تونو, en منون, branden, verbranden, in brand steken, brand stichten. تون هابس afbranden. تون اوکف^۲ wierook branden. تون verbrand, afgebrand. یخ فرتون baksteen. سکل رومه ایت تونون alle die huizen zijn verbrand. تونون هابس تونون سلوره بدنن was geheel verbrand. تونونک en تونونک verbranden; ook doen verbranden. تونون ائی در لاثت تونونک کیت daar daalt vuur van den hemel, om ons te verteren. تونونک verbrand worden. فرسمباهن تونون^۲ brand. تونون^۲ een brandstichter. کتورن^۲ brand; brandbaar; ook branden. تونون^۲ brandstichting. *toendá* en تندا, hetzelfde als تندق, boegseeren; ook een boegseertouw. Zie تندق. *toenas*, uitbotten, nam. planten, knoppen krijgen; uitschieten; ook de botte, knop, jonge spruit. برونس uitbotten, bloeijen, groenen. سکل تونون^۲ کایو ایت برونس alle die boomen loopen uit. مونس^۲ doen uitbotten. *toenang*, ondertrouwen, zich verloven, een huwelijks-overeenkomst maken. تناغی een on-

تو

dertrouwe, een bruidegom of bruid. برتناغی of برتناغی of دتناغی ondertrouwd zijn. دغی برتناغی سورغ^۲ انق راج aan eenen prins of prinses verloofd zijn. ای ای اد دائم برتناغی hij is in ondertrouw. تونونک en تونونک verloven, in ondertrouw geven. تونونک in ondertrouw gegeven worden. تونکو *toewankoe* of تونکو, mijn Heer, mijn meester; ook een titel van vorsten en voorname Hoofden. Verg. تون. *toenam*, lont, in het bijzonder lont voor geschut. Het verschilt van سمبو, het welk lont in het algemeen beteekent. Zie verder سمبو. تون, branden, in brand steken. Zie تون. *toenej*, contant geld, gereede penningen. بلی تونی met gereed geld betalen. ممبر تونی eene schuld, voortspuitende uit contant ontvangene gelden. *toewah*, oud, bedaagd, bejaard. اقبیل آدم توه als Adam oud geworden was. M. R. اورغ لاک^۲ ای تله توهله hij was reeds oud. S. S. فرمشون توه een oud man, een grijsaard. اورغ توه eene oude vrouw, een besje. M. R. اورغ توه^۲ een oud man; ook zekere titel van waardigheid en bestuur op sommige plaatsen, oudste. اورغ توه^۲ de oudsten. S. S. یخ توه de oudste. S. S. یخ توه در فد سموان de oudste van allen. I. P. بابت توه die zeer oud is. S. S. توه امس توه^۲ harde steen. donker rood. توه ایر طیه توه^۲ fier goud. توهن^۲ ouderdom. براق تاهن توهن^۲ hoe oud is hij? یخ توه^۲ de oudste. I. S. فرتوه^۲ een hoofd, baas, oudste. فنتوه^۲ een opziener, raadgever, ouderling. توهکن^۲ oud maken; van daar als hoofd aanstellen. توهکن^۲ tot hoofd

aangesteld worden. کتواہن oudenoud, bedaagdheid, grijsheid; ook oud.

توہر *tóhor*, ook wel تہر, eene ondiepte, droogte. ایر توہر ondiep water.

توہر *tóhor*, کافر توہر. Japansche kamfer; ook ongebluschte kalk. Zie verder کافر.

توہق *tóhokh*, ook wel تہق, de naam van zekere werpspies, voorzien van een touw om dezelve terug te trekken. تہقنک en تہقنک eene zoodanige spies of iets dergelijks werpen. مک تہقنک اٹالہ تولغ بتس ایت کفد الخبج ایت rug. S. S. تہقنک اٹالہ تولغ بتس ایت کفد الخبج ایت werp die beenpijpen voor dien hond; en zij wierpen dezelve. فنہقنک eene schicht, pijl; ook een werper.

توہق *toehakh* en توہو, de naam van zekeren visch. توہان *toehan*, Heer, Regeerder. Dit woord wordt bij uitnemendheid van God, maar ook somtijds, doch zeer zelden en ten onrechte, van menschen gebruikt. تہان ہان اللہ daar is geen Heer dan God. M. M. توہان کامی اد توہان یخ توہان یخ onze Heer is een eenig Heer. توہان یخ اس de Heer die alles gemaakt heeft. S. S. توہان سرو سکلین عالم S. S. مہا توہان! یا توہنکٹ o mijn Heer! de Heer bij uitnemendheid, God. مہا بسر توہان de Opperheer, de Allerhoogste. ہر توہان eenen Heer hebben of dienen. توہان tot eenen Heer maken. توہنکٹ de Opperheer, nam. God. توہنکٹ als zijnen Heer erkennen. گتہان de Godheid.

توہو *toehoe* of توہق, de naam van zekeren visch. توہو *toewie*, een zeker instrument, hetwelk bij het oogsten van *padi* gebruikt wordt; ook (*padi*) oogsten. منوری oogsten, inoogsten,

nam. *padi*. د توی inge oogst worden. مک فاد ایٹون د تویبالہ en zij oogstten die *padi* in. S. S. توی een inoogster. ماس فنویں de oogsttijd.

توی *toewie*, de naam van zekeren schelpvisch.

تہ *tah*, is een onafscheidbaar achterzetsel achter andere woorden, waarmede eene vraag te kennen gegeven wordt. Dit woordje is zachter dan کہ, hetwelk ook eene vraag aanduidt. Zie *Wernelij*, Mal. Spraakk. bladz. 117. مناتہ مانتہ سرة? waar is het? مانتہ سرة? wat middel? ہر تہاۃ? hoe veel toch? تہادی *tahadie* en تادی, straks, zoo even. Zie تادی.

تہارث *tihdrap*, op den buik liggen, uit eerbied voorover liggen, zich ter aarde werpen. منہارث د کاک بگند I. S. منہارثن met het aangezigt tegen den grond werpen, iemand op den buik leggen. منہارثن درپ met het aangezigt tegen den grond vallen, zich nederwerpen, op den buik gaan liggen. لال د تہرین میت ایت I. S. Zie تلنگ en تیارث.

تہر *tohor* en توہر, eene ondiepte, eene droogte. Zie توہر.

تہق *tahokh* en توہق, de naam van zekere werpspies. Zie توہق.

تہل *tahil*, hetzelfde als تاهل en تاهیل, een *tail*, zeker goudgewicht of geldswaarde. Zie تاهل. تہلیل *tahlil*, AR. lofzegging, lofverheffing, nam. van God; ook (God) prijzen, roemen, Deszelfs lof bezingen, in het bijzonder door het opzeggen van het Muhamedaansche formulier: لا الہ

تي

تي

تهليلکن en daar is geen God dan God. الله
 منتهليلکن prijen, roemen, verheffen, nam. God.
 تيد *tijada*, (bij verkorting تيد *tida*) neen, niet, is
 niet, geen. تيد اد درومه تيد is de heer te huis?
 neen. تيد اي توبه. hij komt niet. تيد داتخ
 Hij is geen lig-chaam en geen oog bevat Hem, nam. God.
 M. M. تيد لاکت M. M. تيد niet meer in wezen zijn of le-
 ven. I. P. تيد سورغ دو اورغ تيدگ اورغ in-
 dien er een, twee, drie menschen ontbreken.
 تيد دغن تيد برجالى zonder. تيد دغن of دغن تيد
 zonder te gaan. S. S. تيد دغن تيدون zonder hun
 weten. تيد اتف niets. تيد مشاقف het is niets,
 van geen belang, doet niet ter zake. تيد سوات
 الله هندق منجدیکن ادم در دد. er is niet één.
 تيد كغد اد God wilde aan Adam uit niets het
 aanwezen geven. تيد دافت تيد (voor دافت تيد
 تيد) zonder verzuim, het moet, stellig, تيد
 تيد ongepast. تيد كبنسان onverderfelijk.
 تيد منيداك onwaardiglijk, onbehoorlijk. تيد سهارسن
 en تيداكى of منيداكى vernietigen, afschaffen,
 te niet doen; ontkennen. تيد تيداكى voor niet
 achten, verachten, in duigen smijten. تيد تيداكى
 voor niet geacht, veracht worden. S. S. تيدان
 nietigheid, het niet, afwezigheid, ontstente-
 nis, gebrek, gemis. تيدان en تيدان vernie-
 tiging, afschaffing.

تيدار *tijdrap*, op den buik liggen, zich ter aar-
 de werpen. تيدار بار تيدار een gezwel gelijk aan
 eenen kokosdop. تيدار منيدارف nedervallen.
 تيدار منيدارف op den buik slapen. Zie تيدارف .

تيد *tiba*, *jav.* (in het Maleisch جاته) vallen.
 تيد *tiba* of *tibo*, ook wel تيد, aankomen,
 aanlanden, eene plaats bereiken. Men voegt ach-
 ter: dit woord wel eens سمعي, hetgeen dezelfde

beteekenis heeft. قرأه ايت سده تيد دالم موار
 dat vaartuig is in de monding der rivier aan-
 gekomen. تيد كام برلايره دان تبوله سمعي كسيغ فور
 gingen onder zeil en kwamen te Singapoera aan.
 تيد plotseling, onvoorziens, onverwachts.
 تيد دباغنکنن hij werd onverwachts opge-
 wekt. تيد اوچن ثون تورن en onvoorziens
 begon het te regenen. Verg. كويغ .

تيدف *tijob*, beter تيدف, blazen. Zie تيدف .

تيد *tibah* en تيد, aankomen. Zie تيد .

تيد *titi* of تيدي en تيدي, eene brug, steiger,
 kaai, uitstek boven water en op palen rusten-
 de; in het bijzonder eene kleine brug, een
 vonder, terwijl جيمباتى en فلغتر meer voor groote
 bruggen gebezigd wordt. تيدف naar of tot aan
 de brug. تيدف over de brug gaan. I. P. تيدف
 tot eene brug gelegd worden. تيدف دتيدن
 اد سوات باتغ دتيدن daar was een boom tot eene
 brug gelegd over de rivier van Malaka. S. S.
 تيدف *titir*, trommelen, op speeltuigen slaan; ook
 op eene bijzondere wijs op een rijstblok slaan,
 ten teeken van onraad; ook het geluid maken
 van paarden onder het loopen. تيدف een zekere
 ratel, die, op eene hoogte geplaatst, door den
 wind omgedraaid wordt.

تيدف *titih* of تيدف, druipen, druppen, drup-
 pelen, afzijpelen, afzijpen; ook een drop,
 druppel, spat, spikkel, vlek, stip, punt.
 تيدف ستيق فله جاته. één druppel water. تيدف
 اير ستيق en een druppel zweet viel van zijn
 voorhoofd. تيدف اير مات يث تيدف در دد متان
 de tranen welke uit hare ooggen biggelden. تيدف
 doen druipen, druppelen laten vallen; ook aan-
 stippen; ook zachtjes kloppen, b. v. met een
 hamertje goud dun slaan. تيدف بات ائي

تي

slaan. تیتقن gespikkeld, gespat. تیتقن en مینتقن doen druijen; ook doen aanstippen. تیتت *ttah*, bevelen, gelasten, gebieden, spreken, zeggen, namelijk als een vorst tot zijne onderdanen spreekt; ook bevel, last, gebod, order, het woord des konings of van God. چک دشن als mijn Heer het beveelt. I. P. اتس تیتتہ راج op Gods bevel. I. P. اتس تیتتہ راج op last des konings. تیتتہ مپوره de koning gebiedt. S. S. تیتتہ راج Gods woord. تیتتہ یخ مها ملي het vorstelijk bevel. S. S. مکتیخ تیتتہ یخ دشرتون het bevel des konings gehoorzamen. ممبري تیتتہ bevel geven, bevelen. I. S. بریتتہ bevelen, gebieden, zeggen, nam. van koningen gesproken. منیتتہ of تیتتہ en مینتتہ gelasten, bevelen, bestellen, bepalen, zeggen, spreken; ook zenden, afvaardigen. سیاف کام یخ دانت کتیتتہکن wien van ulieden kan ik belasten, om mijne kinderen te brengen. Dj. M. کونج بهو راج اسکندر تله منیتتہکن کیت برجالو Alexander heeft ons gelast te gaan. Isk. مکت ای منیتتہکن برفاف سروهنن en hij vaardigde vele zendelingen af. هنن منیتتہکن فرکت henen zenden, bevelen, gelast, gezegd, gezonden, afgevaardigd worden. اک دتیتتہکن الله تعالی de Allerhoogste heeft mij bevelen. Kenz. Chaf. تیتتہ of تیتتہ, eene brug, kaai, enz. Zie تیتتہ. تیتتہ *ttija*, een soort van wilde kaneelboom. تیتتہ *tidja*, eene wolk, in het bijzonder eene roode wolk omtrent den middag, die regen aanbrengt. Het verschilt van ارن, hetwelk eene donkere regenwolk, en van میتتہ, hetwelk ligte hooge wolkjes, welke door de zon beschenen worden, beteekent. شهدان تیتتہ ممتاشن درین. مندغ darauf verhief zich eene wolk. I. P. Verg.

تي

تید *tida* en تیدا, voor تیداد, neen, niet. Zie تیداد. تیدور *tidor*, slapen, in slaap zijn; ook de slaap, het slapen. (In den hofstijl zegt men voor slapen.) برادو تیدور en hij raakte niet in slaap. I. P. تیدور دشن bijslapen, beslapen. M. R. تیدور پدر of تیدور لف fast, gerust, gezond slapen. کارن ای تیدور ترال پدر want zij slapen zeer vast. سدر در ثد تیدور uit den slaap ontwaken. مکت ایفون باغی در ثد تیدور en hij stond van zijnen slaap op. تیتتہ تیدور eene slaappleats, bedstede. تیتتہ تیدور slapen, in slaap zijn. I. P. بریتتہ تیدور slapen, liggen. بریتتہ تیدور zich tot slapen begeven. ثنیدر een slaper. تیدورک slapen; ook in slaap maken, laten slapen; ook nederleggen, b. v. eene flesch. مینیدورک doen slapen. دتیدورک in slaap gebragt worden. ثرتیدورک een bed, bedstede, slaappleats. کتیدورک eene slaappleats, bedstede; ook blijven slapen.

تیدک *tidakh*, voor تیداد, neen, niet. Dit woord wordt voornamelijk bij dichters gevonden.

تیر *tejr*, de naam van dat stuk in het schaakspel, hetwelk wij het kasteel of den toren noemen.

تیرس *tiroes*, scherp aan eene zijde en meer en meer spits toeloopende. داگو یخ تیرس eene spitse kin.

تیرس *tiris*, en منیرس, ook برتیرس, lekken bij druppels, gelijk regenwater van het dak en

vocht uit een vat; druijen, afdruipen, afzijpelen. تیرسکن en منیرسکن doen druijen; ook opleggen, nam. eene straf. داره منیرسکن blood storten. منیرسکن امین dauw doen nederdruipen.

تیرسکن eene straf opleggen. تیرسکن حکومس de drop, het druipen. ثرتیرسکن bedruiping. ثرتیرسکن

het doen nederdruipen van dauw. Verg. امین

بوچر.

تي

tiroekh, de naam van zeker insect.
trok, een hout of stok met een scherp ijzer als eene piek.

tiram, oesters; in het bijzonder de groote platte paarloester.

tiroe, en منيرو, nadoen, naäpen, nabootsen, namaken. نذيرو hetgeen hij nadoet. نذيرو een nabootser, naäper. ترون een model, bestek, voorbeeld, naar hetwelk iets gemaakt wordt. تيرو مالمالكو nadoen, naäpen, nabootsen.

tirej, eene gordijn, de valbladen van eene gordijn, een behangsel. تيري كالمبو de buitenste gordijnen van een ledikant, de valbladen. I. P. geborduurde تيري ديونكو دان كالمبو يڭ كاماسن gordijnen en gouden behangsels. ميڭكفن تيري ميڭكفن het geborduurde behangsel verschuiven. I. P. ميڭكفن تيري de behangsels vast maken. ملايكن تيري de gordijnen laten vallen. تيري همفان de gordijnen openen. دان لاشت gordijnen, spreijen en verhemelte.

tirie, eene aangetrouwde betrekking, of liever de betrekking ontstaande uit het huwelijk met iemand die reeds kinderen heeft. باث تيري de stiefvader. ايبو تيري of ما تيري de stiefmoeder. انق تيري een stiefkind. سدار تيري een halve broeder van moeders zijde.

tejzie, PERS. van eenen sterken aard, vurig, moedig, nam. van paarden gesproken. كود تيزي een vlug, moedig paard. I. S. كود تيزي een vliegend paard van zulk eene heldanigheid. I. P.

tejs, AR. een groote bok; in het Maleisch رندق.

tijang, een mast, pilaar, kolom, dikke

تي

paal, post. تيوڭ de pilaren van een huis. تيوڭ de masten van een schip. اڭخ de groote mast. تيوڭ توڭخ de fokkemast. تيوڭ فبورڭ de bezaansmast. تيوڭ ثغانه de steng. تيوڭ بندير de vlaggestok. تيوڭ كايو houten palen. تيوڭ بات steenen pilaren. تيوڭ لير de hals. M. R. تيوڭ بوم de grondvesten der aarde. بورڭ تيوڭ een ekster. I. P. انق تيوڭ een kleine pilaar bij grooteren. تيوڭ بديل تيوڭ بديل zoo regt staan als een pilaar. S. S. تيوڭ بديل تيوڭ بديل van masten of pilaren voorzien zijn. انق تيوڭ تيوڭ بديل تيوڭ بديل indien de jonk geen mast heeft, hoe zal het er dan mede gaan? I. S. تيوڭ بديل تيوڭ بديل korte pilaren hebben. S. S. تيوڭ بديل تيوڭ بديل drie masten hebben. S. S. تيوڭ بديل تيوڭ بديل een driemastschip.

tijong en تيوڭ, ook wel مينا genaamd, (in het Javaansch بيو) de naam van zekeren vogel, zwart van kleur, met geele bellen op zijde van den kop, eene bijzondere begaafdheid hebbende om de menschelijke stem na te bootsen.

tengokh, en منيڭق, zien, aanzien, kijken, aankijken, aanschouwen, loeren, gluren, bespieden, uit nieuwsgierigheid kijken, door een gat of venster kijken. مڪ اي تيوڭق كقد اي تاكت en zij zag naar haar kind. منيڭق ايت hij vreest dat aan te zien. منيڭق een aanschouwer, aankijker, beglurder, bespieder. تيوڭق اanschouwing, bekijking, bezigtiging, begluring, bespieding. تيوڭق dat gezien kan worden, aanschouwelijk; ook hetgeen gezien wordt.

tipoe, heter تيوڭ, list, kunstgreep. Zie verder تيوڭ.

tijop of *tjoepe*, blazen, waaijen; geblaas,

تي

gewaai. اثن تيڤ de wind waait. تيڤ afblazen, afwaaijen. اثن برتيڤ waaijen. برتيڤ de wind blaast. I. P. برتيڤ كڤد aanwaaijen tegen. منيڤ of تيڤكن en منيڤكن op iets blazen. منيڤ د تيڤ of منيڤ بغسي سولن op de fluit blazen. منيڤ اورغله نڤيري مك S. S. اثن تيڤ اورغله نڤيري en de deur ging toe van den wind. S. S. ايقون منيڤ پاورندان hij blaast er de ziel in. M. R. ثنيڤ een blazer, waaijer; ook geblaas. ثنيڤ نڤيري een trompetter.

تيڤ *tijap*, elk. تيڤ *tijap-tijap*, alle, elk, ieder. هاري تيڤ *هاري* تيڤ *هاري* ten allen dage, dagelijks. هاري تيڤ *هاري* elk jaar, jaarlijks. هاري تيڤ *هاري* ten allen tijde. هاري تيڤ *هاري* een iegelijk. هاري سوات تيڤ *هاري* iedereen, elk en een iegelijk.

تيڤر *tipur*, JAV. een hoog en droog bouwland, hetwelk niet onder water kan gezet worden, in het bijzonder een zoodanig rijstveld. تيڤر *تيڤر* rijst op eenen hoogen grond gekweekt, door ze namelijk te zaaijen, in tegenoverstelling van تيڤر *تيڤر* zijnde rijst op eenen hoogen grond gekweekt, door ze te planten, terwijl تيڤر *تيڤر* rijst van eenen lagen grond is, welke onder water kan gezet worden.

تيڤس *tipsis*, beter نيفس *نيفس*, dun, fijn. نيفس *نيفس* tener, teeder, fijn. Zie verder نيفس *نيفس*.

تيڤوڪ *tejpokh* en تيڤوڪ *تيڤوڪ*, lam over het geheele lichaam. Het verschilt van چاقق en چاقق *چاقق*, hetwelk lam aan een lid of eene zijde beteekent. ساكت تيڤوڪ *ساکت* beroerd, geraakt. ساكت تيڤوڪ *ساکت* beroerte, geraaktheid.

تيڤوڪ *tipoe* en تيڤوڪ *تيڤوڪ*, kunststreek, list, treek, bedrog, aanslag; ook bedriegen, misleiden, verschalken. Dit woord wordt ook in eenen goe-

تي

den zin, en wel voor middel, kunstgreep, fijne streek gebruikt, en wordt veelal, in den zin van list, streek, bedrog, met داي verbonden. ثنه *ثنه* vol listen en streken. دغن تيڤو داي *دغن* op eene listige en bedriegelijke wijs. سگل تيڤو دغن *سگل* alle hunne listen en kunstgrepen. تيڤو دغن *تيڤو* die die *تيڤو* krijgslisten. اكن سگل تيڤو دغن *اكن* een afkeer heeft van alle zijne bedriegerijen. كڤد تيڤو *كڤد* bedrogen, verschalkt, misleid worden. منڤوڪ en تيڤوڪ *منڤوڪ* of تيڤوڪ *تيڤوڪ*, ook bedriegen, misleiden; verschalken, bedotten, om den tuin leiden, eene poets bakken. برتيڤوڪ *برتيڤوڪ* listig, schalkachtig, bedriegelijk. كڤد تيڤو *كڤد* bedrogen is of kan worden. ثنيڤوڪ *ثنيڤوڪ* of ثنيڤوڪ *ثنيڤوڪ* een bedrieger. ثنيڤوڪ *ثنيڤوڪ* bedriegerij, verschalking, misleiding.

تيڤيڤي *tejpej*, een soort van mossel, die men aan zeestrand vindt, en waarvan het binnenste eetbaar is.

تيڤوڪ *tejkho*, en منيڤوڪ *منيڤوڪ*, iemand, die op den weg slaapt, van zijn goed berooven. ثنيڤوڪ *ثنيڤوڪ* een zoodanige roover.

تيڪر *tikar*, eene mat in het algemeen. سگولڤ *سگولڤ* ééne rol matten. تيڪر دان بنتل *تيڪر* een matje en een hoofdkussen, het gewone beddegoed der Maleijers. تيڪر *تيڪر* de mat uitspreiden. تيڪر *تيڪر* de naam van een bijzonder soort van mat. برتيڪر *برتيڪر* van eene mat voorzien zijn.

تيڪس *tikas*, brullen, gelijk de leeuwen doen. ثنكاس *ثنكاس* brullen, aanbrullen. ائبرولڤ *ائبرولڤ* aanbrulling.

تيڪوس *tikoos* of تيڪوس *تيڪوس*, eene muis, een rat. تيڪوس *تيڪوس* een mol. تيڪوس بوسق *تيڪوس* een muskusrat. تيڪوس *تيڪوس* eene vleermuis. ائبر *ائبر* een waterrat.

U u

تي

تیکل *tkal*, eene zekere geldmunt; ook een soort van gebak, dat van *ketan* (een soort van rijst) gemaakt wordt.

تیکم *tkam*, en منکامی or تکامی en منیکم, ook تیکمن en منیکمن, steken, b. v. met den degen, met eene piek; priemen. منیکم ترس door en door steken. برتیکم steken, stekende vechten. سفاي کام برتیکم سام سورغ opdat wij met elkander al stekende vechten. S. S. برتیکم سام تیکم منیکم تنکس zich zelve doorsteken. سندربین تیکم منیکم تنکس naar malkander steken en wederkeurig afpareren. I. P. ترتیکم gestoken. مات ترتیکم doodgestoken. فذغ تمبق فنداھن met werpspiessen, *krissen*, degens, pieken en speren vechten. منیکم فنداھن کغد with speer steken naar. I. P. فرتیکم een steker; ook iets waarmede men steekt. اورغ فرتکامن hieden die met steekgeweer omgaan of gewapend zijn. مک فاته کرم ویجای فون برموھنله کمبالی کرومیرن برلغکف دان مغرھکن سنل اورغن کیر لیم ریب اورغ فرتکامن دان توجه ریب اورغ بکرج Patih *Kerma Widjaja* dan nam afscheid en keerde naar zijn huis terug, gereed makende en bij een doende komen al zijn volk, omtrent vijf duizend man met steekgeweer gewapend, en zeven duizend arbeids-lieden. I. S. تیکم ححق stikken met de naald.

تیکو *tejkó*, een supercarga, iemand die op een vaartuig medegaat, om de handelzaken waar te nemen. Hang Toew.

تیکوس *tikoës*, beter تیکس, eene muis, een rat.

تیکي *tikej*, aardäkers

تیکي *tikej*, een balletje opium, om met éenen haal door eene pijp gerookt te worden.

تیکگ *tiga*, drie. کتیکگ ten derde. یخ کتیکگ de der-

تي

de. کتکائ de derde; ook alle drie. S. S. تیکگ drei dertien. تیکگ فوله dertig. ریب تیکگ drei duizend. تیکگ راتس ریب drei maal honderd duizend. سرفرتکائ or سرفرتیکگ drievoudig. تیکگ لائس een derde. دو فرتیکگ or دو فرتکائ twee derden. تیکگ drie vierden. تیکگ فرامفت twee en een half. ستغه تیکگ anderhalf.

تیلک *tilikh*, zien, aanzien, aanschouwen, aandachtig bekijken, bemerken, gadeslaan, ergens op zien met zijne gedachten; van daar gunstig aanzien, begunstigen; ook aanschouwing, gunstige bemerking, welwillendheid. دغی تیلک zijnen dienaar aanzien. تیلک کغد همباب الله door de gunstige aanschouwing van God. منیلک zien, aanschouwen, met een gunstig oog aanzien. منیلک درین sich zelve met behagen beschouwen. اورغ موکک منیلک iemand met gunst aanzien, iemand in genade aannemen. ترتیلک bekeken, aandachtig beschouwd. فنیلک een aanschouwer, een die gunstig aanziet. کتلیکن aanschouwing, begunstiging. کتلیکن aanschouwelijk; hetgeen aanschouwd wordt.

تیلور *tilor* en تیلور, krom spreken, de woorden niet regt uitspreken, lispelen.

تیللم *tilam*, eene matras; een bultzak, beddegoed. همقرکن تیللم de matras uitspreiden. تیللم van eene matras voorzien zijn. S. S. Zie کاسر.

تیلور *tilór* en تیلور, krom spreken, lispelen. Zie تیلور.

تیمور *timor*, oost, het oosten. (In het Arabisch مشرق en in het Javaansch ویتنی) تيمور beoosten, om de oost. کسبله تيمور oostwaarts. اشن تيمور de oostenwind. لاوة تيمور de oostelijke zee. De zestien streken van het kompas zijn de volgende: اوتار noord. اوتار سمات تيمور noord-noord-oost. لاوة تيمور noord-oost. اوتار تيمور سمات اوتار

تي

oost-noord-oost. تيمر تيمز تئت of تيمر تئگار. تيمر تئگار
 of تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 zuid-zuid-oost. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 zuid-west. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 west-zuid-west. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 west. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 west-noord-west. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.
 noord-west. تيمر تئگار. تيمر تئگار. تيمر تئگار.

تيمغ *tlmang*, en منيمغ, iets om hoog werpen
 en zoo weder opvangen en in de hand daar-
 mede spelen, b. v. eene spies, en gelijk men
 kinderen al spelende doet; van daar liefko-
 zen, vleijen, vriendelijk toespreken, nam.
 eene vrouw of een kind. لمبغن جوگ دتيمغن.
 hij wierp alleen zijne spies omhoog. S. S. مك
 راج جوان فون برديري داتس گاجين منيمغ ۲ لمبغن لال
 en de koning Tjoewân stond
 op zijnen olifant, en wierp zijne spies tel-
 kens omhoog en stak er vervolgens mede
 naar den koning Soelân. S. S. تيمغن
 liefkozen, vleijen, dartelen, vermaken. تماغن
 een speeltuig; geliefkoosd ding. تيمغ تماغن
 spelende met de handen om hoog geheven
 wordt; ook eene benaming van teederheid en
 liefde, welke ouders aan hunne kinderen, en
 beminrenden aan elkander geven; ook een
 spelnaam. S. S. en Ism. Jat

تيمون *tlmon* of كتيمون en كتيمون, een komkommer.
 تيمه *tlmah*, lood, tin. هنجير تيمه
 gesmolten lood. تيمه سري
 spiauter. تيمه هيتم tin.
 تيمه فوته tinerts. تيمه ۲
 de naam van zeker
 soort van visch.

تينتغ *tinting*; zuiveren, schiften in het alge-
 meen; in het bijzonder stofgoud door water,
 d. i. door den bak, waarin het goud en de
 aardeelen met het water zich bevinden; ge-

ث en تي

durig, zoo te bewegen en rond te draaijen,
 dat het goud, door deszelfs zwaarte, eindelijk
 beneden komt, en het water met de aarde
 uitgespoeld wordt. Verg. تتغ.
 تيندجو *tindjoe*, de vuist; met de vuist slaan, stom-
 pen, vechten. منينجو met de vuist slaan.
 بريتينجو ۲ کن
 malkander met vuisten slaan. Verg. تكتق.
 تيندك *tindikh* of تيندي, ook منيندق,
 hetzelfde als تندق of تندق, de ooren doorboren, door-
 steken. انق داربغ بلم برتيندق
 eene jonge dochter, wier ooren nog niet doorboord zijn.
 تيووس *tiwas*, rouwkoop hebben, onvergenoe-
 gerd zijn, schade of verlies ondervinden, zwak of
 onbestand in den krijg, verliezen, te kort
 schieten, overwonnen worden, zwichten.
 تيووس علم حكمت كغد حال I. P.
 den slag verliezen. I. P. فراعن سفاي جاعن تيووس
 در دد ستروپ de krijgskunde bestaat daarin,
 dat men voor zijne vijanden niet zwichte.
 Ism. Jat. برتيوس het spel verliezen,
 overwonnen worden. I. P. منيوس
 of منيوسکن en منيوسکن
 doen zwichten, overwinnen, te onder brengen,
 schade doen lijden.
 تيوغ *tijong* en تيغ, de naam van zekeren vogel.
 Zie تيغ.
 تيه *tejh*, beter طيه, CHIN. thee. Zie طيه.
 تيه *tjah*, AR. eene woestijn. اتيه
 de woestijn, waardoor de Israeliten togen,
 toen zij uit Egijpte naar Kanaän trokken.
 فادغ تيه eene woestijn.

ث

تث *tz*, de vierde letter van het Maleisch en Ara-
 bisch alphabet, genaamd تا *tza*, alleen voor-
 komende in zoodanige woorden, die uit het

Arabisch in het Maleisch zijn overgenomen. Zij drukt ook het getal *vijfhonderd* uit. *tzábit*, AR. vast, bestendig, zeker. Zie *ثابت*. *tzánie*, AR. de tweede; in het Maleisch *يغ ثاني*. Verg. *ثنين* en *اثنين*. *tzebát*, AR. vast, zeker. *ثابت* vast, bestendig, zeker, onwrikbaar, bevestigd; ook klaar-blijkkelijk, duidelijk bewezen. *سده ثابت* het is klaar bewezen. *standvastig* *تغلك ثابت* standvastig blijven, volharden. *سكلىنن ايت ثابت ادا ان قد ذات الله* die allen zijn bestendig in het wezen der Godheid. M. R. *ثبات* de bestendigheid, standvastigheid. *ثبته* eene vaste ster. *ثبوت* en *ثبوتي* bekend, bewezen, klaar. *صيفت ثبوتي* bekende eigenschappen. M. M. *مئبئكى* en *ئبئكى* bewijzen, aantoonen, bevestigen, betoogen, b. v. zijn geding, geschil, stelling. M. R. *اثبات* bevestiging, bewijs. *اثباتكى* en *مئبئباتكى* betoogen, bevestigen, bewaarheden, bewijzen. Zie. *اثبات*. *tza-lab*, AR. een vos. *tzikhal*, AR. zwaarte, last, gewigt. *مئقال* een pond gewigt, waarmede men weegt. *wig-tig*, gewigtig. *tzalátzá* en *ثلثا*, AR. of *ثلاثا* (hetzelfde als *هاري* *ثلاثا*) de derde dag der week, dingsdag. Zie het ondervolgend *ثلاثه* of *ثلث*. *tzalátzah* of *ثلث* *tzalatz*, AR. drie. *ثلث* *tzoeloetz*, het derde deel. *ثلاث* *tzoelátz*, drie en drie, in drieën. *ثلث* een derde gedeelte; ook een drieling. *انثلوث* of *تثلث* de Goddelijke drieëenheid. *tzaldj*, AR. sneeuw. *tzoma*, AR. daarna. *تم* *تيا* *مئبرغ دي تم* Hem volgt geen daarna (eene spreekwijs van God gebezigd). M. M.

tzenejn, (eene verbastering van het Arabisch *اثنين*) twee. *هاري ثنين* de tweede dag der week, maandag. Zie *اثنين*. *tzawáb*, AR. belooning, vergelding. *tzawábat*, AR. (het meervoud van *ثابته*) vaste sterren. M. R. Zie onder *ثبت*.

ج

dj, de vijfde letter van het Maleisch en Arabisch alphabet, genaamd *جيم* *djim*. Zij dient ook om het getal van *drie* uit te drukken, en wordt in het Maleisch en Arabisch even als de *g* in het Italiaansch uitgesproken. *djá* of *جاي*, PERS. eene plaats. *djābat*, tasten, voelen, grijpen, aanraken, aanroeren, aanvatten, aantasten. *دجابت* aangeraakt worden. *برجابت* grijpen, vatten, aanraken. *برجابت تاغن* de hand geven, bij de hand vatten. I. P. De gewone manier van groeten bij de Maleijers bestaat daarin, dat zij elkaanders handen aanraken, in dier voege, dat de vlak tegen elkander gedrukte handen van den minderen tusschen de handen van den meerderen komen. *مك اندرا فترا برجابت تاغن دش سنل* en *Indará Patará* gaf de hand aan alle de prinsen. I. P. *منجابت* in dienst zijn, dienst verrigten; behandelen, handteren, uitoefenen. S. S. *منجابت كرجان* het bewind uitoefenen. *منجابت اء دش تاغنن* ergens de hand aan slaan. *جباتن* of *فرجباتن* dienst, betrekking, ambt. *فنجابت* het gevoel; ook degene die iets aanvat. *فنجباتن* de aanraking, aanroering, aangrijping, aanvatting.

جاڤڤ *djábang*. جاڤڤ بڤل *de hals van eenen ijzeren voet*, واارڤوور *de ooren van het geschut steken*, en وااروور *hetzelve rust*.

جاڤڤ *djábong* en جاڤڤ, een zeker soort van visch. جاڤڤ *djábong*, vastmaken, vastzetten, nam. het lemmer van eene *kris*, piek, enz. in het handvatsel; ook datgene waarmede het lemmer vastgezet is.

جاڤڤ *djábakh* of جاڤڤ, eene val, knip, strik om vogels of dieren te vangen.

جاڤڤ *djábíl*, *AR.* de naam van den engel, die de poort van den tweeden hemel bewaakt (volgens de Muhamedaansche leer). *Mi-r.*

جاڤڤ *djatóh*, vallen in het algemeen, nederstorten, afvallen, ergens te land komen, vervallen, ten deel vallen; ook de val, het vallen. *جانه در اتس اتف رومه* van het dak van het huis vallen. *جانه اچترور* achterover vallen. *ايرن كلم* slingerende vallen. *جانه تراويغ* het water van dien vijver viel in zee. *I. P.* *جانه ساكت* in eene ziekte vallen. *دان ماسخ ۲ فون مغمبل هرت يغ جانه فدان ايت* en elk nam de schatten, welke hem ten deel waren gevallen. *جانه كئاشن اورغ* of *جانه فدان اورغ* in iemands handen vallen. *M. R.* en *Dj. M.* *تاكٲ* dat de vrees op hem valle, of dat hem de vrees overvalle. *Pel. Djin.* *مكٲ سكلٲ فراه ايتفون براغكت برلاير سرت تيگٲ هاري* en de vaartuigen gingen onder zeil en vertrokken; na drie dagen gezeild te hebben, vervielen zij op het eiland Sumatra. *جكلو جانه سكلشون سمبهيفرن* indien zijn gebed al op den bepaalde tijd werd verzuimd. *Ilmoë Fakehh.* *جانه* *تغكٲ لغكٲ* hol over bol, hals over kop vallen,

tuumelende nedervallen, b. v. van eenen trap of van den zolder; ook door elkander vallen. *مكٲانهكن* doen of laten vallen, werpen. *مكٲانهكن* werpen, afwerpen, afstooten, doen vallen. *مكٲانهكن* ter neder geworpen worden. *M. R.* *كرسن فون دجانهكنن در تاغنن* zij liet zijne *kris* uit de hand vallen. *كجٲوهن* de val; ook hetgeen waarop iets valt.

جاڤڤ *djátie*, een Indische eik. Deze boom groeit voornamelijk op Java, en is, wegens de deugzaamheid van deszelfs hout, in de hoogste aching. Hetzelve is bijzonder geschikt voor den scheepsbouw. *فوهن كايو جاڤڤ* eikenhout. *فوهن جاڤڤ* of *فوهن كايو جاڤڤ* een eikenboom.

جاڤڤ *djádja*, en *برجاج*, met goed bij de huizen omloopen om te verkoopen.

جاڤڤ *djádjat*, naäpen, nabootsen. *تيرو*. *جاجت*.

جاڤڤ *djádjar*, eene rij, reeks in de lengte, kolom, gelid. *سجاجر* éene rij. *برجاجر* in eene rij, in rijen. *دودن برجاجر* of *برجاجر دودن* in rijen zitten. *S. S.* *برجاجر ماسق* in rijen en gelederen inkomen. *S. S.* *برجاجر كمبال* in rijen wederkomen. *S. S.*

جاڤڤ *djádjakh*, beter *ججق*, een voetstap, tred; ook stappen, treden. *ججق*.

جاڤڤ *djádi* of *جادي*, en *منجاد*, worden, zijn, geboren worden, voortgebracht worden, gebeuren, geschieden, voorvallen, ontstaan, gediijen, te pas komen, bedragen, belooppen, bestaan. *افاكه كرائش جدين* wat zal er toch van worden? *I. P.* *افانه جدين* wat zal er van hem worden? *I. P.* *تياد جاد لاگٲ* niet meer gebeuren. *S. S.* *سكلٲ انق ۲ ايت منجاد بسر* al die kinderen zijn groot geworden. *۲* *تياد جاد سكال* daar zal niets van komen, het zal niet geschieden.

بارغ کهندتن دان قد مغویبکی بارغ سسوات کجدین
 God de Allerhoogste is magtig, om Zijnen wil te volbrengen, en te veranderen hetgeen (door Hem) gemaakt is. افرغ لاین کجدین افرغ لاین afkomst van andere menschen.

جارج *djâradja*, beter جراج or جزاجق, houten palen, die overeinde staan, om iets te stutten, of om er iets aan vast te maken.

جارغ *djârang*, zeldzaam, raar, bijzonder, buitengemeen, zelden, schaars; ook ijl, wijd van een, ruim. جارغله اورغ تواس de opregten zijn dun gezaaid. M. R. کاین جارغ los, ijl lijnwaad. فائر جارغ eene heining, welker latten ver van elkander staan. فرمات یغ جارغ een zeldzaam, bijzonder edelgesteente. جارغ چشکت eene dunne baard. جارغ منانم جارغ wijd van een planten. جارغ ایت dat gebeurt zelden. جارغ ۲ zeer zelden. جارغک ۲ داتئن جارغک hij komt zeer zelden. جارغکن or منجارغکن dun, schaars maken; ook wijd maken, verwijden. جارغکن جارجی de vingers wijd van elkander houden. منجارغکن گئیگی de tanden verwijden, namelijk, door de, bij de Maleijers en andere Oostersche volken bestaande, gewoonte om hunne tanden af te vijlen.

جارغ *djâring* or جارینگ, een net, een groot net, een warnet, om vogels of wild te vangen; ook een vischnet; terwijl جال bepaaldelijk een vischnet beteekent. منجارغ een net uitzetten.

جارغ *djâroeng - djâroeng* or جارم, de naam van zekeren bloemdragenden heester.

جارغ *djârah*, de naam van eene plant, bij ons genaamd *palma Christi*, de wonderboom, kruisboom. جارج کفری een ander soort van dien boom. مینق جارج castor-olie.

جارم *djâroem*, eene naald, speld of priem; ook

تیداله het kwam niet tot verzoeken. تیداله سیم ایت جاد مپرغ کملاک het gebeurde niet, dat de Siammers Malaka vijandelijk aanvielen. S. S. جدین de geboorte, het ontstaan van iets. درفد جدین پتاله uit zijne geboorte blijkt. M. R. جدیله laat het zoo zijn, het kan geschieden, het kan er door. جدیکن or منجدیکن maken, teelen, voortteelen, aanstellen, doen, scheppen, voortbrengen, veroorzaken, doen bestaan. منجدیکن zich maken, dat is, zich veranderen, zich herscheppen. I. P. مکت مکتو بوم مرت مکت مکتو بوم مرت en de rijksbestierder van Mertapoera veranderde zich in eenen draak. I. S. الله یغ منجدیکن سکل دنیا این God die de geheele wereld geschapen heeft. سهارسن تون همب مشوچف شکور اکن الله تعالی یغ منجدیکن تون همب مشوچف سمشي کفد تمثت این mijn heer moet den Allerhoogste dank zeggen, die mijn heer ter dezer plaats heeft doen aankomen. جکت تیاد اد بگت عالم ایت یغ منجدیکن دی Isk. جاد دنش سندرین indien de wereld geen Schepper had, zoo zoude zij van zich zelve zijn. M. M. جادین geschapen worden of zijn, voortkomen, gemaakt zijn of worden. M. R. گیز جادین اولهم فاهت مات سکل اورغ het sterven van alle menschen bitter gemaakt. Kenz. Chaf. جاد جادین or جاد کن ۲ جاد ۲ verzielen, verdichten, verzinnen. جاد ۲ or جاد جدین ۲ gemaakt, verzierd; gedaanteverwisseling (van menschen in dieren, en omgekeerd van dieren in menschen), zielsverhuizing. کجدین schepping, wording, maaksel, schepsel, alles dat uit de aarde voortkomt, broeisel, geboed, geboorte, geslacht, afkomst; ook gedaanteverwisseling. I. P. الله تعالی کواس قد برکوکن

بارغ کهندتن دان قد مغویبکی بارغ سسوات کجدین
 God de Allerhoogste is magtig, om Zijnen wil te volbrengen, en te veranderen hetgeen (door Hem) gemaakt is. افرغ لاین کجدین افرغ لاین afkomst van andere menschen.

جارج *djâradja*, beter جراج or جزاجق, houten palen, die overeinde staan, om iets te stutten, of om er iets aan vast te maken.

جارغ *djârang*, zeldzaam, raar, bijzonder, buitengemeen, zelden, schaars; ook ijl, wijd van een, ruim. جارغله اورغ تواس de opregten zijn dun gezaaid. M. R. کاین جارغ los, ijl lijnwaad. فائر جارغ eene heining, welker latten ver van elkander staan. فرمات یغ جارغ een zeldzaam, bijzonder edelgesteente. جارغ چشکت eene dunne baard. جارغ منانم جارغ wijd van een planten. جارغ ایت dat gebeurt zelden. جارغ ۲ zeer zelden. جارغک ۲ داتئن جارغک hij komt zeer zelden. جارغکن or منجارغکن dun, schaars maken; ook wijd maken, verwijden. جارغکن جارجی de vingers wijd van elkander houden. منجارغکن گئیگی de tanden verwijden, namelijk, door de, bij de Maleijers en andere Oostersche volken bestaande, gewoonte om hunne tanden af te vijlen.

جارغ *djâring* or جارینگ, een net, een groot net, een warnet, om vogels of wild te vangen; ook een vischnet; terwijl جال bepaaldelijk een vischnet beteekent. منجارغ een net uitzetten.

جارغ *djâroeng - djâroeng* or جارم, de naam van zekeren bloemdragenden heester.

جارغ *djârah*, de naam van eene plant, bij ons genaamd *palma Christi*, de wonderboom, kruisboom. جارج کفری een ander soort van dien boom. مینق جارج castor-olie.

جارم *djâroem*, eene naald, speld of priem; ook

een instrument om het goud te toetsen. جارم
بيراف ééne naald, eene enkele naald. سبيله
vele naalden. جارم دان بنغ naald en
garen. جارممت een gat met de naald stoppen.
جارم *djâroem-djâroem* of جارغ, de naam van
eene bloemdragenden heester.

جاره *djârah*, en منجاره, ook جره, buit maken,
plunderen, rooven. مك سكل رعيت كريشن ايتقون.
منجاره سكل ارت دان سنجات en het volk van
Koeripan roofde al het goed en de wapenen.
جاره on op buit uitgaan. جارهن buit, roof,
roofgoed. جارهن انق جراهن, die, bij stroo-
perijen, als buit weggevoerd worden. جارهن
eene berooving, plundering. منجاره een roover,
buitzoeker, plunderaar.

جاره *djârah*, half volwassen.

جاره *djâroh*, eene naald die men gebruikt, om
de *atap* vast te maken.

جاره *djârie*, een vinger, een toon; ook een
vingerbreed; een duim, het twaalfde gedeelte
van een voet. تباد فنه اي برجري سجاري ثون دش.
دي hij week nooit een vingerbreed van haar.
S. S. ايبرو جاري, één duim dik. تلب سجاري,
ook wel genaamd, de duim. جاري
تلبق or منلبق, de voor-
ste vinger, de wijsvinger. تغه جاري of جاري
de middelste vinger. جاري هنت en مات
de vinger naast den pink. كلغج جاري
de pink. جاري كاك de toon. جاري
de ruimte tusschen de vingeren. جاريت
den vinger opsteken. جاريت
de vingeren openen
of uitsteken.

جاريت *djârtng* en جارغ, een net. Zie. جارغ.

جاريت *djârtng*, beter جارغ, een soort van boom.
Zie verder جارغ.

جاس *djâsa*, eene dienst, groote dienst, van
minderen aan meerderen bewezen, verdienste,
nuttig werk. جاس بروبه zich verdienstelijk
maken. جاس براوله verdiensten verwerven. S. S.
djângat, en منجاءت or جاءتكن, rotting
schoon maken, met dezelve door twee op-
staande messen te halen. منجاءت messen, daar
men de rotting door haalt, om ze schoon te
maken.

djângat, reepjes of riemen van leder ge-
smeden, om tot het binden of vastmaken van
het een of ander gebruikt te worden.

djângat. بات جاءت een keisteen.

djângan, (verbiender of smeekender wijs)
laat staan, doe het niet, laat het, moge
niet. جاشن د مكين doe alsoo! doe alsoo niet!
S. S. جاشن لاکت niet meer! niet weder!
ندتله جاشن wil niet. S. S. جاشن تباد
verzuim niet, zonder te missen of in gebreke te blijven.
Isk. جاشن تباد ممبروه
doen. جاشن تده جاهت سكلقون
zelfs niet in leed. S. S. جاشن بابق كات
spreek niet veel. جاشن د كات لاکت
dat niet meer kan gezegd worden.
جاشن سورغ ثون of سورغن جاشن تاه
laet het niemand weten. S. S.
رهسي اين جاشن د كتاكن تده اورغ لين بارغ
en Dj. M. جاشن سياف سكلقون
zeg dit geheim aan niemand
anders, wie het dan ook zijn moge. I. P.
جاشن لاکت تغل
zonder dat er iets het minste overblijve!
Mi-r. جاشنله toch niet, doe
het niet, laat het. جاشنله تون برچفت
wees toch niet bekommerd. I. P. جاشنله
(vragender wijs) niet? اتو جاشنله
mag ik in huis komen of niet? M. R. جاشنله
wel verre van daar, laat staan. اي تراتو
جاشنله

ترسنپم ٹون اي تباد فنه ik laat staan dat zij zoude gelagchen hebben, zij heeft zelfs nimmer gegrimlacht. S. S. جاغئكن دئندغن laat staan dat hij ze aanzag. I. P.

جائت *djapoet*, beter جمفت en جفت, halen, brengen, afhalen, inhalen. Zie جمفت en جفت.

جائو *djapoe* en جائه, of ايكن جائو, spiering.

جائك *djaka*, en برجاك of ثرجاك, dienen, dienst verrigten, gelijk een slaaf die bij iemand voor de kost dient. ثرجاكان bediening, dienst, dienstbaarheid. بفرجاكان doen dienen. ثرجاكان in dienstbaarheid houden. Verg. جائك.

جائك *djakap*, en برجاكف, toestaan, bewilligen, beloven; aannemen, iets ondernemen.

جائك *djaga*, HIND. niet slapen, waken, bewaken, wacht houden, opletten, in acht nemen, oppassen, zorg dragen; dienen; ook het waken, de wacht, de oppassing. دائم جائك در فئد. جائكف تيرفب van den slaap ontwaken. Dj. M. جائكف انق een kind oppassen. جائكف de wacht, het wachthuis. منجائكف bewaken, de wacht houden, oppassen. منجائكف رومه het huis bewaken. برجاكف op zich zelven passen. برجاكف waken, ontwaken, de wacht houden. برجاكف مپوره van den slaap ontwaken. در فئد تيدرئن برجاكف bevel geven om de wacht te houden. برجاكف, doch beter برجاكف, beteekent ook openbare vrolijkheid of feesten aanrigten, zoo als meestal de gewoonte der inlandsche Grooten is. Deze gemakkelijkheden duren dagen en nachten achtereen, en hebben gewoonlijk plaats, wanneer de eene of andere gewigtige plegtigheid of gebeurtenis staat te gebeuren, of ook wel reeds gebeurd is. Voor-

namelijk worden dusdanige feesten gegeven vóór het voltrekken van een huwelijk, welke alsdan bij de Grooten gemeenlijk veertig dagen voor de voltrekking des huwelijks eenen aanvang nemen. مكف برجاكف امفت فوله هاري. امفت فوله مالم en zij waren vrolijk veertig dagen en veertig nachten. I. P. اورغ برجاكف ايتفون كنفله امفت فوله هاري امفت فوله مالم gedurende volle veertig dagen en veertig nachten was men vrolijk. S. S. يئ بليكف امفت فوله هاري امفت فوله مالم سئله سئله اورغ برجاكف op zekeren gelukkigen dag, nadat men veertig dagen en veertig nachten gemakkelijkheden had aangerigt, gaf men *Indarâ Patarâ* ten huwelijk. I. P. مملاي فئرجاكان برجاكف een begin maken met het aanrigten van gemakkelijkheden voor de huwelijks-plegtigheid des konings. برجاكف drie dagen en drie nachten vrolijk zijn, namelijk, nadat de prinses genezen was. ثرجاكانf ontwaken; ook ontwaakt. ثرجاكانf openbare gemakkelijkheden, feestviering; ook de plaats waar de feestviering gehouden wordt; ook de wacht. منجائكف of جائكف opwekken uit den slaap; ook waarschouwen, doen opmerken, op zijne hoede doen zijn. بارغكال ساله باچ indien soms hun priester verkeerd leest, brengt de wet mede, dat de leeken zulks aan hem opmerken. جائكف *djagat*, HIND. en JAV. (hetzelfde als het Arabisch عالم) de wereld, het heelal. جائكف *djagor* of فئجاكرف, een staartstuk, zeker soort van kanon. جائكف *djagong*, ook جئغ, Turksche tarwe, mais, Indisch koorn.

جال *djâla*, *HIND.* een net, werpnet of dregnet. I. P. جال سران *één* net. ۲ جال doorluchtig en vol gaten, b. v. als een venster van rotting, of iets dat als een net gewerkt is; latwerk, netwerk. I. P. ۲ جال met latwerk versierd worden. I. P. ۲ فائر جال een met latwerk versierd hek. I. P. ۲ فائر برجال een hek van latwerk. I. P. ۲ برجال met latwerk voorzien. منجال met een werpnet visschen, een net uitwerpen. اورغ منجال of فئجال een visscher.

جالر *djâlar*, kruipen als eene slang. منجالر داد op de borst kruipen. Verg. تلاق.

جالر *djâlor*, de naam van een soort van schuitje of *kanoe*, uit ééne boomstam vervaardigd.

جالر *djâlir*, vloeijen, loopen, nam. water. جلیرن or فئجلیرن eene goot of kleine waterleiding, in het bijzonder een gietgat, waardoor het gesmolten metaal gegoten wordt. Verg. غالر.

جالغ *djâlang*, wild, ongetemd. بربرو کربو جالغ wilde buffels jagen. S. S. سورغ ثرمشون جالغ een on-tuchtig vrouwspersoon. Zie لیر en گالق.

جالغ *djâlang*, beter جلغ, opwachten, enz. Zie verder جلغ.

جالغ *djâlang*, hetzelfde als لاک, een man. Dit woord is op Palembang gebruikelijk.

جالن *djâlan*, een weg, pad, gang, reis; ook gaan, loopen, wandelen, reizen. جالن رای or جالن بصر de heeren weg, de groote weg. جالن سمفت een nauwe weg. Isk. جالن فنتاسن een korte weg om ergens spoediger te komen. Ism. Jat. جالن لورس een regt uitgaande weg. جالن برسمنغ een bijweg. جالن ثرتمون het ineenloopen der wegen. ایت موافقت دشن جالن کاسه ۲ ن dat komt

overeen met den weg van onderlinge vriendschap. جالن بتل regt uit gaan; ook de ware, regte weg. جالن بری or ممبری جالن ruim baan maken, laten passeren. جالن ممبرک den weg openen, eenen uitweg vinden. تیاد منورت جالن سدار تیاد منورت جالن یغ بنر den regten weg niet volgen. S. S. سدار جالن سئل یغ هیدف S. S. سجالن een reisgenoot. S. S. جالن اتسپ al wat leeft gaat over hem. M. R. ۲ جالن or جرجال gedurig gaan, heên en weêr gaan. ۲ جرجال *ééns* wegs. جرجال wandelen, reizen, gaan, trekken, de reis aanvaarden; zich gedragen. جرجال دارت te land reizen, over land gaan. جرجال کاخرة te voet gaan. جرجال کاک نامت جرجال تمفت جرجال سفلجخ جالن بسر langs den grooten weg wandelen of reizen. جالنکن en منجالنکن brengen, geleiden, doen gaan. جرجال منجالنی reizen, wandelen; doorkruisen, doorwandelen, rondgaan; voortgang doen nemen, betreden, bewandelen. جرجال منجالنی عالم de wereld doorreizen. جرجال دوررید, bewandeld worden. M. M. جالن یغ تیاد جلالنی اورغ, dien geen mensch bewandelt. I. P. جرجالنی doorreizen, eenen weg afleggen, voortgaan. جرجال eene reis, een weg; ook een reiziger, een voetganger; ook het gedrag, de wandel. جرجالنی een weg, een pad daar men gaan kan; eene reis te land. M. R. جرجالنی رای or جرجالنی رای of جرجالنی رای gang, weg, reis; ook gedrag, wandel. جرجالنی شہاری دوہاری جرجالنی توجہ بولن جرجالنی جاوہن S. S. جرجالنی سات seven maanden reizens ver. I. S. جرجالنی ہاری دان بولن اورغ جرجالنی de loop van het water. جرجالنی ایر اک اورغ جرجالنی سکال کرجاک جرجالنی

een wapendrager. *فنجارت بدل* een busschieder. *جواتن* eene bediening, dienst, beroep, ambt, eerampt. S. S. *ممنخ جواتن* een ambt bekleeden. I. P. *اورغ مود اکن ممنخ جواتن* een mensch te jong om een ambt te bekleeden. Ism. Jat. *برجواتن* eene bediening hebben, van een ambt voorzien zijn. *فرجواتن* eene bediening. Hang Toew. *فنجواتن* eene bediening; ook een beambt persoon, een ambtenaar. Zie *جابه* en *جامه*. *جوارس djāwaras*, gierst. Zie onder *چار*. *جاوه djāwoh*, ver, verwijderd; verte, verheid, afstand. *جاوه در جاوه* van verre. *بدهاري* be- daagd, ver op zijne dagen gekomen. *هاري سده* *برائت* het is al diep in den nacht. I. P. *برائت نيگ هاري لاگ جاوه نگري ايت در سين* van daan? S. S. *در فده* *نيگ هاري لاگ جاوه نگري ايت در سين* zij waren nog drie dagreizens. ver van die stad. I. P. *داتخ دغن جاوه نگرين* van zijn land komen. S. S. *دودق جاوه* verre afwonen. *جاوهله* het zij verre, met geene gedachten. *برجاوه* wat verre af. I. P. *منجاوهکن* of *جاوهکن* en *منجاوهي* verwijderen, afwenden, wegdoen; *wegjagen*, *uitstooten*, *verdrijven*. *منجاوهکن درين* zich verwijderen, verre weggaan; ook zich afwenden. M. R. *منجاوهکن درين ترلال ساقنت* zich wat te ver weg begeven. *دجاوهکن* verre weg gedaan, afgewend, verdreven worden. *دجاوهکن الله* dat verhoede God! S. S. *جاوهن* de verte, de verheid, afstand. *فنجواوهن* eene afwending, afwijking. *جاري djāwie*, ossen, koeijen. *سئیکر* één os, ééne koe. *جاري djāwis*, at hetgeen tot een land of volk behoort en daaraan eigen is, inlandsch. *نیاس* *جاري* de oorspronkelijke landstaal, in. het

bijzonder van de Maleijers, de moedertaal. *جاري djāwie*, geplaatst. Zie *جاي*. *جاري djāwie-djāwie*, de naam van zekeren boom, anders de *bartngin*- of *wartngin*-boom genaamd. Zie *بريشن*. *جاء djāh*, *PERS.* rang, grootheid, betrekking. *جاهت djāhat*, boos, kwaad, ondeugend, goddeloos, snood, slecht, erg, gering, gebrekkig, afschuwelijk. Het wordt gesteld tegen over *زoo* *چکلو تيداد دغن* *بايک دغن* *جاهت* - *بايک* niet met lief, dan met leed. S. S. *کات ييخ جاهت* goddelooze woorden. S. S. *يغ جاهت* slechte daden. M. R. *يغ جاهت فرغيپ* iemand van eene slechte inborst. *جاهت* *ماکن* nog erger, des te erger. *جاهت* of *يغ جاهت* de booze, de duivel. *ترجاهت* erger, de ergste. *يغ* *ترجاهت* de ergste. *اياه* *ترليه* *جاهت* zij zijn nog erger. M. R. *برجاهت* iemand beschuldigen, zwart maken. Isk. *لقسمان برداتخ سمبه* en de vlootvoogd naderde eerbiedig en beschuldigde den schatbewaarder, of maakte den schatbewaarder zwart. S. S. *دجاهت* (het tegendeel van *دئوج*) beschuldigd, zwart gemaakt worden. S. S. *برجاهتن* iemand leelijk uitmaken, brandmerken, zwart maken. S. S. *منجاهتن* bederven, slecht of kwaad maken. *کجهاتن* boosheid, kwaadheid, ondeugd, ellende, kwaad. *جايته* *دجاهت*, en *منجاهت*, ook wel *جايته* en *منجايته*, naaijer, met de naald werken; ook planken met houten pinnen aan elkander vastmaken. *هوبخ* *منجاهت* afnaaijen. *هوبخ* *منجاهت* aannaaijen. *اورغ* *منجايته* een naad. *فرهيوغن* *جاهت* een naaijer, eene naaister. *فنجاهت* of *توکخ* *فنجاهت* een snijder of kleermaker, eene

naaister. *فناجھت کتاب* een boekbinder. *جھیتیں* of *فناجھتیں* naaisel, naaiwerk, *تتس جھیتیں* het naaisel lostornen.

دجھیل, *AR.* een onwetende, zot, gek. Het wordt gesteld tegen over *عالم*, hetwelk kundig, geleerd beteekent, en wordt in het Maleisch verklaard door *اورغ ببل* *بیغ جاھل ایت سام دش*. — اورغ ببل *بیغ جاھل* een onwetende is gelijk aan de beesten. Hang Toew. *جاھلیت* of *جاھلیتہ* onverstand, onwetenschap. *الجاھلیتہ* de staat der onwetenschap, dat is, de tijd vóór Mohhamad, toen de Arabieren nog afgodendienaars waren. *Mi-chaëlis* zegt in de voorrede van zijne Arabische spraakkunst: « de gouden eeuw der dicht- » kunst bij de Arabieren, die nu in hunne jaar- » boeken, uit naauwgezetheid, de tijd der onwe- » tenheid *الجاھلیتہ* genaamd wordt, omdat zij » toen door de leer van Mahomed nog niet » verlicht waren, nam met Mahomed een » einde.»

دجھیل, hetzelfde als *ھلی*, gember.

دججا, *JAV.* de overwinning; ook overwinnend. *برجای* overwinnaar zijn.

دججی of *جا*, *PERS.* eene plaats. *جاری* geplaatst, plaats hebben.

دججیت en *جاھت*, naaijen. Zie *جاھت*.

دججیر, *AR.* onbillijk, onregtvaardig; ook wreed.

دججیز, *AR.* wettig, geoorloofd. *جایز* wettige eigenschappen. M. M.

دججنگ, eene slaappleats voor bruidegom en bruid.

دججیل, hetzelfde als *دشگی*, wangunst.

دجابار, *AR.* magtig, alvermogenend, groot. *الجبار* de Almagtige. S. S. *جبریتہ* almagt.

دجبات of *دجوہبات*, anders genaamd *دیدس* *دیدس* of *دیداس*, civet, muskus. *جبت جباتی* een reuk die naar muskus gelijkt, in het algemeen reukwerk. *فاسغ جبت* reukwerk branden. S. S. Verg. *ججباتی*.

دجبات, *AR.* een soort van gestikte borstrok voor wetgeleerden of voor geestelijken. *مک* *بگند ممالکی* *فکاین* *فندیت* *در فد* *سربن* *دان* *جبتہ* en de koning trok zijn priestergewaad aan, bestaande uit tulband en borstrok.

دجبر, *AR.* de algebra of algemeene rekenkunst. *الجبر* of *الجبرہ* de algebra.

دجبانگ, een soort van Javaansche schilden, van buffelleer gemaakt. S. S. *برجبع* zulke schilden dragen. S. S.

دجبانگ en *جابع*, de naam van zekeren visch.

دجابکھ en *جابق*, eene val, knip, strik, om vogels of dieren te vangen.

دججیلات, *AR.* schepping, aanwezen, maaksel.

دجبابہ, *PERS.* een borstharnas, pantsier S. S.

دجاتارا, voor *جہتار* of *سجہتار*, welvaart, behoudenis, voorspoed.

دججاموہ, een drank dien men inneemt voor ziekten, een geneesdrankje.

دججہان, grondgebied, eene plaats die onder eene stad of koningrijk behoort, district, dorp, gehucht, vlek; ook wel een soort van fuik, daar zich veel visch ophoudt. *Ism. Jat.* *دشگری* de stad met hare onderhoorigheid. S. S.

دججباتان (van *جبت* *جبت* onder *جباتی*), aangenaam reukwerk, eene zalf waarmede men zich smeert. *Ism. Jat.*

دججکھ, ook wel *جابق*, een voetstap,

tred, spoor; ook manier van gaan, gang; ook stappen, treden, betreden, ergens op treden. *en hij zag zijne voetstappen in het zand.* *مك دلپت حجقن د فاسر* met de voeten treden, de voeten neerzetten. Isk. *برجقن* gaan, treden, bewandelen, zijne voeten ergens op zetten. *برجقن دانس بئكي* over lijken gaan. I. S. *برجقن كاتس بات* op eenen steen treden. Mi-r. *برجقن د بوم* op den grond of op de aarde treden. *هئ سئقن بائي تباد برجقن د بوم* hij had het voorkomen als of hij met zijne voeten den grond niet raakte. *كجهاكن* of *كجهاكن* eene plaats daar men op staat of gestaan heeft. *دجدال*, en *منكجصل*, ergens met moeite doordringen, doorbreken, b. v. door eenen naauwen weg of opening. *دجدجانبان* en *جمنن*, de met franjes, zijde en meer andere versierselen opgeschikte zitplaats van bruid en bruidegom. *دجدجنانج* of *جنگ*, de posten of stijlen van eene deur. *سكود حجقن* één paar posten. *جنگ* een deurstijl. Zie *جنگ*. *دجاهاد*, AR. ontkenning tegen beter weten aan. *دجاهلم*, AR. een sterk brandend vuur als de hel, de vijfde verdieping der hel; ook eene rivier in de hel, *سبب* genaamd. Mi-r. *دجدال*, AR. gekliff, twist, eene vinnige rentwist, in het bijzonder in zaken van de godsdienst. M. R. *دجدات*, AR. het zeestrand van Mekka en de stad daar gelegen. *دجدوال*, AR. eene getrokken lijn of kolom. *منكودول* kolommen maken. *دجدلد*, AR. (in het Maleisch *بهارو*) nieuw.

جر djare, JAF. ontzag, vreeze. *جر djor*, en *منجر*, aanhouden, afvergen, verbidden. *جر djarádja* of *جراجق*, ook wel *جارج*, houten palen of overeind staande balken, om iets te stutten. Zie *جارج*. *جرادق djarádikh*, koek, gebak. *جراكه djarákah*, beter *جركه*, een graauw of snaauw; ook graauwen, snaauwen, begraauwen. *جرامه djarámah*, en *منجرامه*, in het vechten onder elkander vermengd zijn. *جراميه djarámie*, stroo, stoppelen van *padi* of van koorn. *منمباكر جرام د ساوه* stoppelen van *padi* op het veld verbranden. *جران djorána* en *جرن*, eene hengelroede. Zie *جرن*. *جران djaráhan*, buit. Zie *جاره*. *جرانوات djeráwat*, beter *جرانوات*, kleine puistjes, in het bijzonder op het aangezicht; roodvonk. *جراب djarab*, AR. schurft. *جراب djarib*, AR. (van het wortelwoord *جراب djaraba*,) beproeven. *مجراب moedjarib*, beproevende, ondervindende. *مجراب moedjarab*, beproefd, ondervonden. *تجربت* of *تجربت* bedrevenheid, ondervinding, ervaring. *جرت djerta* of *djerit*, en *منجرت*, balken als een ezel; ook geraas, geschreeuw, getier maken. S. S. *جرت djerat* of *djerat*, een strik, strop, een werpstrik; ook strikken, met eenen strik vangen. S. S. *تاهن جرت* of *ناسخ جرت* eenen strik spannen of zetten. *چمفقن جرت* of *سارتن* een strik werpen. *جرت گنتخ* een strik gestrikt worden. *نرجرت كغد لپهرن* met strikken aan hunne halzen. I. P. *منجرت* strikken, met eenen strik vangen. S. S. *جرتن* of *منجرتن* doen strikken, verstrikken.

جرجير *djirdjtr*, *AR.* moes, moeskruid.
 جرج *djerang*, ook wel جرج, koken, eenen pot te
 vuur zetten. مخرجتن doen koken, op het
 vuur zetten om te koken. دجرجتن op het vuur
 gezet worden.
 جرج *djerong*, bukken, met het hoofd voorover gaan.
 جرج *djering*, ook wel جارنج, een soort van boom,
 behoorende tot de Mimosa's, waarvan de
 vrucht veel van de kastanje heeft.
 جركه *djerkah* en جراكه, een graauw of snaauw;
 ook graauwen, snaauwen, begraauwen.
 جرج *djerlang*, beter چمرنج, flikkeren, schit-
 teren. Zie چمرنج.
 جرجلي *djerlej*, de beweging, b. v. der golven.
 ترجمرجلي waggelen, zwieren, slingeren, het
 hoofd ginds en weêr schudden.
 جرم *djeram*, een sterke afval of stroom van
 water, een waterval. مخرجم اير water ergens
 op doen vallen.
 جرمبج *djarimbing*, een soort van plant.
 جرن *djorana* en جران, ook جرون en جوارن, eene
 hengelroede.
 جرنج *djernang*, drakenbloed, gom van den dra-
 kenboom. ثوهن جرنج de drakenboom.
 جرنه *djernih*, klaar, helder, zuiver, doorschijn-
 end. اير جرنه klaar, helder water. I. P. داره
 يخ تربت در فدهات. يخنه
 جرنه dun, waterachtig bloed. يخنه تربت در فدهات
 جرنه دان جرنه voortspruitende uit een blank en
 rein gemoed. *MAL. BR.*
 جروج *djaroedjar*, beter جلوجر, rijgen, strik-
 ken. Zie جلوجر.
 جروج *djeroedjoew*, de naam van eene plant.
 جروج *djerokh*, de oranje-appel, citroen. Zie ليمو.
 جروم *djaroem*, voor جارم, eene naald. Zie جارم.
 جرومت *djaroemat*, een gat met de naald stop-

pen, b. v. in lijnwaad, katoen. Zie جارم.
 جرومس *djoeroemis* of *djoeroemoes*, met den neus
 tegen den grond vallen, voorover vallen, plot-
 seling nederstorten. جرومسكني iemand met den
 neus tegen den grond stooten. جانه جرومس
 plotseling ter neder storten. S. S.
 جرومن *djoroeman*, een koppelaar, eene kop-
 pelaarster.
 جره *djarah*, beter جاره, buit maken, plunderen.
 Zie جاره.
 جريات *djaridwat*, of جرات, kleine puistjes op
 het gezicht; roodvonk. Zie جرات.
 جز *djoez*, *AR.* een deel, gedeelte; eene afdeeling
 van den khorán, welke de Muhamedanen
 op elken dag van de maand *Ramadlan* aflezen,
 zijnde de geheele khorán in dertig جز ver-
 deeld.
 جزا *djazd*, *AR.* (in het Maleisch كبلاسي) vergel-
 ding, belooning. M. M. Zie ثواب.
 جزم *djazm*, *AR.* (volgens de Maleische uitspraak
djazam,) de naam van het schrijfteeken in
 de Maleische spraakkunst, hetwelk door بارس
 مات *báris máti* vertaald wordt, zijnde van
 deze gedaante (◊) ook wel (◊) eene halve of
 geheele ◊. Het wordt gesteld boven alle de
 medeklinkers, die goenen eigen klinker heb-
 ben, om aan te duiden, dat de letter, boven
 welke dit teeken gesteld wordt, in éénen let-
 tergreep met den even voorgaanden mede-
 klinker en klinker moet uitgesproken wor-
 den, b. v. نندج *pandang*. Zie Werndlij, Ma-
 leische Spraakkunst, bladz. 32.
 جزمي *djazmie*, *AR.* vast, bepaald. ايمان جزمي
 een vast geloof. M. M.
 جزيره *djaztrah*, *AR.* (van den wortel جزر *dja-*

zara, afsnijden,) een schiereiland, een eiland hetwelk van den vasten wal is afgesneden. الجزيرة beteekent Mesopotamie, het Eiland bij uitnemendheid, omdat het als een eiland gelegen is tusschen de Tigris en den Euphraat. *djasad*, AR. (in het Maleisch توبه) het ligchaam. جسدي ligchamelijk.

djisim, AR. een ligchaam in het algemeen. جسماني ligchamelijk. منجسمکن tot een ligchaam maken. اللہ تعالیٰ منجسمکن aan den Allerhoogste een ligchaam toekennen. Zie het voorgaande. جسد .

dji-at, AR. bier. جمة

dja-al, AR. voortbrengende, daarstellende. جعل

djong en جوغ, ook wel اجوغ, een jonk, een groot Chineesch of Maleisch vaartuig. S. S.

djong en جوغ, een jonk, eene zekere grondmaat van 2000 □ roeden.

djongdjong, beter جنج, op zijn hoofd heffen of dragen. S. S. Zie verder جنج .

djangka, hetzelfde als فامی, een struik-roover. جثک

djangka of جثک, een passer, meetpasser; eene maat of ruimte bij den passer afgemeten; afmeten met een passer; ook een model of voorbeeld; ook bepaalde prijs, gezette tijd; gewone hoeveelheid. Het wordt wel eens, in plaats van لنگه, in den zin van schrede, stap gebezigd. مننداي دشن جثک met den passer afteekenen. ترچشک gemeten met eenen passer. منجشک of جثکاکن met eenen passer meten. بارغ این بریده دشن جثکاپ dit goed verschilt met deszelfs model.

djangka, voor سگت, denken, vermoeden. جثک

djangkit en برچشکت, aanhangen, aankle-

ven, zich verspreiden, bevangen, besmettelijk of aanstekend zijn. مک ثپاکت ثون جثکت eene ziekte kleeft hem aan, hij is door eene ziekte bevangen. ثپاکت یغ جثکت eene aanstekende ziekte. منجشکتکن en جثکتکن aansteken, besmetten, aanzetten, aanplakken, verspreiden. ثرچشکتین eene aankleving, besmetting. کجشکتین besmettelijkheid; ook besmettelijk.

djingkat, hinken; het been schielijk terugtrekken, opspringen, b. v. van schrik; ook een teeken op het aangezigt. جثکت^۲ huppelen, hinkelen, hetzij op de eene of andere zijde, hetzij op beiden na elkander.

djongkat (zamengesteld uit اوجع ائکت), en برچشکت, wippen, opwippen, gelijk eene plank, die op eenen verheven balk ligt, waarvan men het eene einde neêrdrukt, om het ander op te wippen. جثکتکن op en neêr wippen of bewegen. جثکتکن ایگر den staart opwippen, op en neêr slaan. جثکتان, of liever جمباتن جثکت^۲ eene valbrug, wipbrug. جثکت^۲ gedurig opwippen.

djangkir of *djingkir*, lang uitsteken, vooruitsteken. جثکر

djingkarik, beter جثکرک *djangkarikh*, ook wel چثکرک, een krekeltje of kriekje. جثکرک

djongkang, het liggen van eenen leeuw, eene hinde, een paard, enz. جثکغ

djongkong, beter جوکغ, een soort van schuitje of *kanoe*. S. S. Zie verder جوکغ . جثکغ

djingking of چثکغ, een schorpioen. Zie کال. جثکغ

djongkokh en جثکو, hurken. جثکغ

djengkal, eene span in het algemeen, het zij met de voorste of met de achterste vingers. سبجشکل فنچشرن eene span lang. S. S. ثورت

جج de buik is maar ééne span lang. S. S. ججکل of ججکل کردن or ججکل تلکبق duim en den voorsten vinger. ججکل spannen. ججکل *djongkoe*, uitreiken, met den arm iets toereiken. ججکل reiken, bereiken. ججکل be-reikt, toegereikt worden. ججکل اون دججکلون دشن داثت hij kan de wolken met zijne hand bereiken. ججکل همقرله متهاړي فد كفلان هڅك داثت دججکلون ماكن en de zon kwam zóó nabij aan haar hoofd, dat zij dezelve bereiken kon, waar-door de hitte vermeerderde.

ججکل *djongkow* en ججکل, hurken. ججکلون of ججکلون op de hurken zitten.

ججکل *djangkah* of ججکل, een passer; eene schrede, pas, tred. Zie verder ججکل.

ججکل *djingga*, oranjekleur als de schillen van china's-appelen, citroenverwig, hoog oranje. Ism. Jat. ججکل ناتر ججکل oranje-grond.

ججکل *djanggot* en ججکلون, de baard aan de kin; ook de kin zelve. S. S. ججکل یخ بنتر دان تلکبق دان ججکلون een ronde, lange en dikke baard. M. R. ججکلون hij begint eenen baard te krij-gen. ججکلون hij vatte hem bij den baard. S. S. ججکلون gebaard, eenen baard hebben.

ججکل *djengger*, ook wel ججکل, een hanekam.

ججکل *djinggang*, hetzelfde als ججکل or ججکل, een dun middellijf.

ججکل *djanggal*, gebrekkig, onnaauwkeurig, ver-basterd, kwalijk gesteld, eene reden die niet vloeit, een vers dat de behoorlijke voetmaten niet heeft. ججکل سورتون een schrift, hetwelk gebrekkig, kwalijk gespeld en verward is. ججکلون verbasteren, verwarren. ججکلون اتم de godsdienst verbasteren.

ججکل *djanggal*, heter ججکل, een hanekam.

ججکل *djanggoet* en ججکل, de baard aan de kin; ook de kin zelve. Zie ججکل.

ججکل *djangla*, J. P. wild, ongetemd. ججکل een wild paard. ججکل لاک een losbandig, on-tuchtig manspersoon.

ججکل *djapoet*, en ججکل, beter ججکل, ook wel ججکل, inhalen met staatsie, afhalen, bren-gen. ججکل بگند مپوره هلبالغ منججکل سدران en de koning beval de lijfwacht zijnen broeder in te halen. ججکل eenen brief afhalen. ججکل منججکل سورته ججکلون zijne ouders af halen. ججکل د ججکل, ingehaald worden.

ججکل *djepit*, nippen, knijpen, drukken. ججکل een knijper, knijptang.

ججکل *djika* en ججکل *djikalow* (zamengesteld uit ججکل en het Arab. لو), zoo, indien, als, in-geval dat, mits, ofschoon, al is het. ججکل ججکل کران indien ik bevolen worde. ججکل اک د سوره ججکل اد سانه ببل همب ججکل I. P. ججکل onwe-tend eenen misslag begaan heb. J. P. ججکل ججکلون ججکلون hij komt. ججکلون اي داتج ججکلون of ججکلون سكالقون alhoewel, ofschoon, genomen dat, al is het. ججکلون ججکلون ججکلون al het gereed-schap van ijzer is. ججکلون سكالقون hoewel zij oud of jong zijn. S. S. ججکلون ججکلون (wenschender wijs) och of! dat het mogt gebeuren! I. P.

ججکل *djikalow* en ججکل, zoo, indien. Zie het bovenstaande ججکل.

ججکل *djagong* en ججکل, Turksche tarwe, mais, Indisch koorn.

ججکل *djagal* en ججکل, in het klein verkoopen, handel in het klein drijven. ججکلون koopwaren om in het klein te verkoopen.

djall, *AR.* groot, luisterrijk, verheven. Dit woord wordt voornamelijk ten opzichte van het Opperwezen gebezigd. *جل اس* eenig en verheven (eigenschappen der Godheid).

djalál of *djalálat*, *AR.* majesteit, heerlijkheid, grootheid, magt. *جليل* verheven, groot. Het wordt in het Maleisch verklaard door *بيح امت بسر*. Zie *جل*.

djalátan, anders *دارن گاتل* genaamd, eene netel of brandnetel.

djoelápang, eene koornschuur, een graan- of koornzolder.

djelma en *جم*, gedaanteverwisseling, enz. Zie verder *جم*.

djilit of *جيلت* (van het Arabische *جلد*), (een boek) inbinden.

djilid, *AR.* leder, huid, vel; ook een boek of boekdeel, omdat de boeken in leder ingebonden worden. *كتاب تيتك جلد* een boek bestaande uit drie deelen of banden.

djelang of *جالغ*, en *منجلغ*, wachten, opwachten, op iets wachten, oppassen, dienst doen. Dit woord dient ook om den tijd aan te duiden, die eenen zekeren bepaalden dag of tijd voorafgaat. *منجلغ منقري منجلغ بگند* de rijksgroute wacht op den Vorst. *منجلغ سهاري بولن فواس* de dag vóór de vastenmaand.

djeling, en *منجلغ*, over den schouder zien, lonken, gluren, van ter zijde aankijken, aanschouwen. *منجلغ كاتس* naar boven kijken. *منجلغ* naar alle kanten gluren. *منجلغ* een be-
gluurder, aanschouwer van ter zijde. *منجلغيشن* de aanschouwing, begluring.

djalak, beter *چلق*, zeker geneesmiddel of zelf voor kwade oogen.

djalakh, verwen. Zie *چلق*.

djolakh of *جولق*, wegstooten met hout of steen, dan wel met de handen. Verg. *تولق*.

djolokh of *جولق*, den vinger in de keel ste- ken om te braken.

djelma of *جم*, de verhuizing der ziel, de gedaanteverwisseling. *منجلم* eene zielsverhui- zing ondergaan, van gedaante verwisselen, van huid veranderen. *جملمان* of *كجلمان* en *فنجلمان* de zielsverhuizing, gedaanteverwisseling.

djalampah, of *برجلماهي*, het hoofd kwet- zen; ook verstrooid liggen, als lijken op een slagveld, enz.

djaloedjor, ook wel *جرورجر*, rijgen, strik- ken, losjes zoomen.

djaloer en *جالر*, een boot uit éenen boom- stam vervaardigd en hebbende twee masten.

djaloeroew, de veëren uitplukken.

djeleh, walgen, afkeerig zijn, eene walg hebben; ook vies zijn, misselijk worden. Zie *كلي* en *جمو*, *بوسخ*.

djakija, *PORT.* een soort van Portugesche galei of galijas.

djall, *AR.* verheven, groot, luisterrijk. Zie onder *جلان*.

djam of *جام*, een uur; ook een horologie, uurglas, zandlooper. *ثد جم فوكل تيتك فاكث* te drie ure in den morgen. *ستله سجم مالم* als het één uur in den nacht was. *S. S. سات جم جاوهرن* de afstand is één uur (gaans).

djim, *PERS.* de maan.

djamád, *AR.* droog, hetgeen niet bevocht- igt is, b. v. een droog jaar, een drooge grond, enz.

djoemádie, *AR.* de naam van twee maan-

ج

ج

den in het Muhamedaansche jaar. جمادى الأولى de vijfde maand. جمادى الآخرة de zesde maand. جماع *djima*, AR. boelering, bijslaap.

جماعت *djamā-at*, AR. eene verzameling van volk, vergadering, gemeente. Zie verder onder جمعت.

جمال *djamāla*, AR. (in het Maleisch كَيْلُوكِي), fraaiheid, schoonheid, sierlijkheid. Zie جميل. جمار *djoemāwa*, barsch, bits, eigenwijs, grootsch, fier, laatdunkend; ook euvelmoed, fierheid, grootschheid, verwaandheid; groot van inbeelding, hooghartig zijn. دشمن جمران barsch, trotschelijk, met fierheid. M. R. كجمران barschheid, grootschheid, verwaandheid.

جمب *djamboe* en جمبو, de naam van zekere vrucht, de *Jamboe* genaamd, waarvan er verscheidene soorten zijn. جمب ایر ماور. een soort van die vrucht, welke den geur van rozewater heeft. جمب ميرة, جمب بیج, جمب بیر, verschillende soorten van de *Jamboe*. بوغ جمب. de bloemen van den *Jamboe*-boom. S. S.

جمباتان *djambātan*, eene brug, eene groote brug van hout of steen, (zijnde تیتي of تیت een bruggetje of vonder,) een houten of steenen hoofd, een bruggehoofd, hetwelk in het water uitsteekt. S. S. مک فنجوری ایت ناری کجمباتان en de dieven vlugten naar het zeehoofd en werden door den koning derwaarts achtervolgd. S. S. جمباتان eene valbrug, wipbrug, ophaalbrug. برجمباتان eene brug hebben, van eene brug voorzien zijn. I. P. بری برجمباتان eene brug ergens over maken. I. P.

جمبان *djambāgan*, ook جمبغ, een vaas, pot, bloempot van aarde of porselein; ook een groote

bak of kuip. جمبانغ یغ برتلمکن رتی مت مانکم. een bloemvaas met allerlei edelgesteenten omzet. جمبوت *djemboet*, hair aan de schaamdeelen.

جمبر *djambar*, een soort van padi of rijst in den bolster, padi *djambar* genaamd.

جمبر *djambar*, JAV. (in het Maleisch لیبر) wijd, breed. جالی جمبر een breede weg.

جمبغ *djambang*, beter جمبانغ, een vaas, pot, bloempot. Zie جمبانغ.

جمبول *djambol* en جمبل, een doosje, daar men juweelen of reukwerk in bergt. S. S. Zie جمبل.

جمبول *djambol*, een veger of bezempje van veëren gemaakt; ook eene kuif, vederbos, hairlok op de kruin van het hoofd. Verg. گمین.

جمبلان *djambelan*, de naam van eene vrucht, ook جوات genaamd.

جمبان *djamban* en جمبین, de met franjes, zijde en meer andere versierselen opgeschikte zitplaats van bruid en bruidegom.

جمبان *djamban*, een sekreet, heimelijk gemak.

جمبو *djamboew* en جمب, de naam van zekere vrucht. Zie verder جمب.

جمبو *djamboew-djamboew*, een kwast of kwispel. جمبو met kwasten versieren; ook laten druppelen, nam. water dat men b. v. in de handen neemt, om het aangezicht te wassen; van daar morsen (met water). برجمبو. kwasten hebben. I. P. برجمبو. met kwasten versierd. I. P.

جمبجم *djamdjam*, zweedroppels. Verg. ثله.

جمد *djamad*, AR. stolling, zamenstolling, stremming, vriezend weër, vorst, ijs.

جمر *djoemoer* of *djemoer*, en منجمر, in de zon droogen, in de zon zetten. ایکن ترجمر in de zon gedroogde visch.

جم

جين en جم

djoem-at, AR. vrijdag, de dag waarop de Muhamedanen in hunne moskeën of tempels bijeenkomen; ook eene week. هاري جمعت of يوم الجمعة vrijdag. سكال سجمعت eens in de week. I. P. سمبهيغ جمعت het vrijdagsgesbed. S. S. مالم جمعت donderdag avond, de avond vóór vrijdag. جماعت eene verzameling van volk, gemeente, vergadering. اهل السنه والجماعت de leden van de regtzinnige en algemeene kerk. M. M. هرة بند جماعت geestelijke, kerkelijke goederen.

djompā, bejegenen, ontmoeten. Zie verder جمفه .

djampāna, eene baar, draagbaar, zoo als door vorsten en grooten gebruikt wordt; ook eene doodbaar.

djampoet, en منجمفت, ook wel جائت of جفت, inhalen, afhalen, brengen, opnemen, wegnemen. سجمفت een vingerneep, zoo veel als men met de vingers vatten kan. دجمفت ingehaald, weggenomen worden. S. S. جمفوتني en منجمفوتني inhalen, afhalen. S. S. دجمفوتني ingehaald worden. S. S.

djampakh, beter جمفخن, wegwerpen, nederstrijten. Zie جمفخن .

djompokh, de naam van een groot soort van nachtuilen.

djampal, het gewigt of de zwaarte van eene ropij.

djompōl, de naam van zekeren visch. جمفه *djompah* of جمف, en برجمفه, malkander onvoorziens bejegenen, ontmoeten, bezoeken, te gemoet komen; ook toevallig voorvallen, gebeuren. مك برجمفه اي دشن. منترني سرت دسمفیکنپاله فرنده بگند كفدان

moette den rijksgröote en bragt hem het bevel des vorsten over. برجمفه دجالن بسر op den grooten weg ontmoeten.

djoemlat en جمله, AR. de som, het bedrag, het geheel, het totaal, de gansche hoop, de geheele som. جملتن تيگ راتس تيگ جملتن تيگ het geheel bedraagt drie honderd drie en dertig. جملتن berekenen, optellen. جملتنك bijrekenen. ترجمت berekend, verzameld, bij elkander getrokken.

djamoe, beter جام or جام, een gastmaal; ook onthalen; ook verblijven, inwonen. Zie verder جامر .

djemoe, walgen, afkeerig zijn, iets moede wezen, eene walg, afkeer, afschrik hebben. S. S. جمون or جمونك een afkeer hebben van. جمونك of جمونك afkeer, walg, afschuw.

djamoeran, beschimmeld. Zie جامر .

djemah, hierna, toekomstig, alsnog. ثاگ جمه te eeniger tijd. S. S. هاري قيامت جمه or hier namaals, op den dag der opstanding. Dj. M. جمه nooit.

djamll, AR. (in het Maleisch جميل), mooi, fraai, schoon. Hang Toew.

djen, (voor دان) en, met. كود جن كبرو paarden en buffels. Zie دان .

djin, AR. een geest, een genius, een demon, een zwerfgeest, hooze geest, duivel. جن اسلام. dan geloovige en ongeloovige geesten. I. P. در جن جو اصلن af. جن هنت دان سيطان. Zie هنت .

djináb, AR. majesteit, grootheid; ook magt, gebied.

djenzat, AR. de plegtigheden bij eene be-

gravenis gebruikelijk; ook de baar, de doodbaar; ook het lijk daarop liggende. اثبيل دتغخ als het volk de doodbaar opneemt. جنازة *djináka*, boert, klucht; boertig, kluchtig, drollig; boerten, gekken. حكاية فلندت de geschiedenis van het boertig of kluchtig steenbokje (de titel van een Maleisch geschrift). Zie Werndlij, Maleische Spraakkunst, bladz. 352. برجناك boertachtig, potsig; boerten, gekken, potsen maken.

جناوي *djanáwie*, een houwer, die maar aan de eene zijde scherp en krom van punt is. S. S. جنباتي *djanbátan*, voor جمباتي, eene brug. Zie جمباتي.

جنت *djannat*, M. R. het paradijs, de hemel, de hemel der gelukzaligen. M. R. اهل الجنة de bewoners van het paradijs.

جنترا *djantará*, een rad, een wiel, een spinnewiel, een rad daar een touw om loopt, een werktuig met wielen en raderen. دليهن سوات دليهن سوات hij zag een rad van goud en deszelfs snaar was van zilver. I. P. سوبغ برجنترا of سوبغ جنترا ronde oorknoppen, oorsiersels, gelijk men op de kust van Indie draagt. برجنترا raderen hebben, draaijen, draaijende, dat door raderen bewogen wordt. I. S. ميگت تغلغ برجنترا eene draaijende lantaarn. I. S. فُرراكن يغ برجنترا draaijende wolken. I. S. فُرراكن يغ برجنترا een triumfwagen met wielen. I. P.

جنتغ *djantong*, het hart. Het verschilt van هات, zijnde جنتغ het hart des ligchaams, en هات het hart of het gemoed; ook de bloem van eene *pisang*. جاد سحج ددالم جنتغن koel worden in zijn hart. جنتغ فيسغ de bloem van eene *pisang*. جنتغ بتس of جنتغ بتس de kuit van

het been. بورغ جنتغ de naam van zekeren vogel. *djintikh*, knijpen met den duim en den voorsten vinger; een greep, neep, nam. zoo veel als men tusschen den duim en den voorsten vinger vatten kan. سجنتن één greep.

جنتي *djantan*, het manneke, het mannelijk geslacht van alle dieren, zijnde بتين het vrouwelijke. جنتي wordt ook wel, doch zeldzaam en ten onregte, van menschen gebezigd. سائي كود جنتي een stier. ايم جنتي een haan. جنتي een hengst. برجنتي besprongen, gedekt worden, paren. منجنتي laten paren, koppelen.

جنتي *djintan* en جينتي, komijn, komijnzaad. جنتي *djontie*, nederhangend, b. v. gelijk de voeten van iemand, die op eenen hoogen stoel zit, of gelijk een stuk van een kleed, dat ergens afhangt. دودن برجنتي zitten met neêrhangende beenen, gelijk iemand, die op eenen hoogen stoel zit, onderscheiden van de gewone manier van zitten in het Oosten, namelijk op den grond met de beenen kruislings onder het lijf. Die manier van zitten met neêrhangende beenen, wordt onder de Maleijers voor oneerbiedig gehouden, ten opzichte van die genen in wier tegenwoordigheid het geschiedt. نرجنتي nederhangen. Mi-r. جنتيكن laten afhangen, b. v. een stuk van een kleed, enz. hetzij het den grond raakt of niet. جنتيكن سايف de vleugels laten hangen.

جنج *djandji* en جنجي, eene belofte, toezegging, geloofte, een verbond, verdrag, eene overeenkomst, afspraak; beloven, toezeggen, zich verbinden, bedingen, overeenkomen; ook term van krediet, enz. منت جنج het beloofde verzoeken. S. S. مپمئيكين جنج كئدان zijne belofte

aan hem nakomen. *ممنع جنم* eene belofte houden. *مك مناته اي جنم سبولن* en hij verzocht ééne maand uitstel. *كوبد جنجيم* breek uwe beloften niet. *مير جنجيس* eene belofte, gelofte, overeenkomst. *برجنم* beloven, eene gelofte doen, een verbond maken, zich verbinden, het eens zijn, bespreken, bedingen. *ترجنم* gezet, vastgesteld, beloofd, bedongen. *برجنكيس* een verbond maken, eene overeenkomst sluiten, vaststellen, beloven. *فرجنم* een belover, een contractmaker. *فرجنكيس* een verbond doen aangaan; ook iets vaststellen. *فرجنيس* een verbond, verdrag, eene verbindtenis, een contract, beding; eene belofte, besprek, afspraak. *سورت فرجنين* een verbondschrift, eene schriftelijke overeenkomst. *فرجنين سده فوتس* zijne overeenkomst is tot stand gebracht. *مشرهيك* *فرجنيس* het verbond breken. *S. S. سفرجنم* een bondgenoot, iemand die eene afspraak maakt. *سفرجنيس* bondgenootschap.

جارجان djandjāla, buitensporig, dartel. *Isk.*

جنگ djondjong en *جنگج*, op zijn hoofd heffen, zetten, dragen; op het hoofd brengen (uit eerbied); ondersteunen; met eerbied of met genoegen aannemen, ontvangen; op zich nemen, zorg dragen; gehoorzamen, een bevel uitvoeren. *مان انكره تونك فانك جنگج* de gunst van mijnen heer neem ik eerbiedig aan. *I. P.* *كوتق فانك جنگج* wij nemen den vloek op ons. *I. P.* *دغن جنگج* op zijn hoofd dragen, torschen. *دجنگج* op het hoofd geheven, gedragen, aangenomen, gehoorzaamd worden. *تته جنگج* het gebod, hetwelk aangenomen en achtervolgd wordt. *برجنكيس* iets op het hoofd houden of dragen. *اتس بات*

op zijn hoofd dragen, dat is, gehoorzamen. *S. S.* *برجنكيس فرسي* een schild boven het hoofd houden. *Isk.* *منجنگج* op het hoofd dragen of leggen; gehoorzamen, opvolgen, ten uitvoer brengen, enz. *منجنگج اورغ* aan iemand onderdanig zijn. *Dj. M.* *منجنگج تته* het gebod, b. v. des konings, op het hoofd leggen, dat is, het gebod aannemen, gehoorzamen. *منجنگج* *دل* of *برجنكيس دل* of *راج* *منجنگج دل* zijn eerbied aan den koning bewijzen. *S. S.* *منجنگج* *انگ* zijne godsdienst verrigten, de godsdienst aannemen. *د فرجنكيس* op het hoofd gelegd worden. *دوتاغذب د فرجنكيس داتس كقلاب* of *جنگجكيس* *منجنگجكيس* gehoorzamen, eerbiedigen; ook aanzeggen, overbrengen, b. v. een vorstelijk bevel. *منجنگجكيس تته* den last des konings aanzeggen. *I. P.* *ايت د جنگجكيس اورغ د* dat bevel bragt men over tot. *S. S.* *اي فون برنگكت* en hij stond op om het bevel aan de prinsen over te brengen. *منجنگجكيس تته* *يغ د فرتون* het bevel des konings gehoorzamen. *S. S.* *جنگجورغن* een heer, meester, eene meesteres; een opperste heer, eene benaming die aan Mohhamad wordt gegeven; een beschermer, het voorwerp, waaraan eerbied wordt bewezen of hetwelk uit eerbied aan het hoofd wordt gebracht. *جنگجورغنك* mijn heer! mijn meester! Aldus worden de koningen en vorsten door hunne onderdanen met opgeheven handen aangesproken.

دجندجنگ djindjang, een soort van kraanvogel; ook lang, nam. van eenen hals gesproken. *ايهر جنگج* een lange hals. *جنگج ليهرن* lang van hals. *منجنگجكيس* lang maken, uitrekken, nam. den hals.

جن

جنج *djindjing*, en منجنج, dragen op den arm.
 منجنج انق een kind op den arm dragen.
 جنج *djindjing* of جنجن, en برجنج, op de toonen gaan. برجالن جنج op de toonen gaan.
 جنج *djandjan* of ايکن جنجن, anders gezegd فست, een visch met twee poten, die zich in den modder ophoudt.
 جنج *djindjin* of جنج, op de toonen gaan. Zie جنج.
 جنج *djandjie* en جنج, eene belofte, een verbond; ook beloven, enz. Zie verder جنج.
 جنج *djanda*, eene vrouw die van haren man, of een man die van zijne vrouw gescheiden is, hetzij door echtscheiding, verstooting of door den dood. فرمثورن eene weduwe, gescheidene vrouw.
 جنج *djindána*, beter چندان, sandelhout.
 جنج *djindarsa*, een pook.
 جنج *djendral*, *EUR.* een Generaal. تون بسر تون برندور جنج *de* groote Heer, Gouverneur Generaal te Batavia.
 جنج *djandol*, iets dat uitsteekt of uitpuilt; een knobbel op het ligchaam van een mensch. كفال جنج een hoofd dat uitpuilt.
 جنج *djandie*, de naam van een bijzonder soort van slangen, اولر جنج genaamd.
 جنج *djandejlá*, *PORT.* een venster. Zie تفكف.
 جنج *djenis*, *AR.* soort, geslacht, aard; wijze, manier, gedaante. اين جنج بناتخ اين wat is dit voor soort van dieren? ايت جنج op die wijze of manier; ook van dat soort. S. S. ادفون فري سكل رعيت تباد دلور در قد فركار. جنج van het geslacht der Europeanen. ادفون فري سكل رعيت تباد دلور در قد فركار. جنج wat de onderdanen betreft, zoo zijn ze slechts in twee soorten te rangschik-

جو en جن

ken. M. R. روف, velerhande, onderscheidene soorten. سجنس eenerhande, gelijksoortig. دغن سجنس دغن ديکو uw evennaaste, evenmensch. جنس onderscheiden, velerhande, verschillend.
 جنج *djenang* of جنج, de posten of stijlen van eene deur. جنج beteekent ook opzigt, toezigt; ook een plaatsbekleeder, agent, zaakgelastigde. جنج ثنت een deurstijl; ook een deurwachter, portier. جور جنج een opziener, toeziener. Zie جنج.
 جنج *djanang* of جانج, verw.
 جنج *djangot*, opsteken, opligten, nam. niet geheel, maar met eene punt. Het verschilt van جفككن, dat geheel opligten beteekent. ائكت جفككن de vingers opsteken. Zie ائكت.
 جنج *djoenoen*, *AR.* bezeten zijn, onzinnig worden; ook krankzinnigheid, ijlhoofdigheid, razernij. S. S.
 جنج *djau*, *PERS.* garst.
 جنج *djoewa*, hetzelfde als جوٹ, ook, alleen, maar, enkel, mede; nog, toch, immers. سكال جنج maar eens. M. M. ايت جنج op dienzelfden tijd. S. S. الله تعالي جو تاه de Allerhoogste alleen weet het. نباد اد تراپ سورخ جو فون zij heeft haar gelijke niet, zelfs niet één. S. S. سھكٹ دو اورغ جو بوله دودت tot dat slechts twee menschen konden zitten.
 جنج *djawáb*, *AR.* antwoord, beantwoording, bescheid; ook antwoorden, beantwoorden. دغن طريق سوال دان! ايت جنج جواب اولهم bij wijze van vragen en antwoorden. مغمبليكن جواب of كمبليكن جواب of ممبري جواب antwoorden, beantwoorden, antwoord geven, verantwoord. منجواب antwoorden, beant-

جو

جو

woorden. *مکتواب سورت* eenen brief beantwoorden.

جوات djowát, de naam van eene vrucht, ook *جمبلن* genaamd.

جواتن djawátan, (van *جارت*) eene bediening, dienst, beroep, ambt. Zie *جارت*.

جواد djowáda, *PERS.* (in het Maleisch *جاواد*) koeken of eenig ander gebak van rijst.

جوار djowár, een soort van zwart hout, veel gelijkende op het ebbenhout, anders *كايو ارغ* genaamd.

جوارا djowára, een persoon die bedreven is in het spel der hanengevechten; ook een rechter of scheidsman in dat spel.

جواران djowáran, een boog van hout, een strikboog in eene val; het kromme hout, waaraan de boog vast is; ook eene hengelroede, anders ook *جوارن كایل* genaamd. Zie *جرن* en *جورن*.

جواریه djowárié, (voor *جوهری*) een juwelier. Zie onder *جوهر*.

جوال djowál en *جول*, verkoopen. Zie *جول*.

جواهر djowáhir, (het meervoud van *جوهر*) juweelen. M. R. Zie *جوهر*.

جوبغ djobong, eene bedekking of een scherm; het gewelfde dek boven op een vaartuig, dat op Maleische vaartuigen meestal van *bamboes* is. *جوبغ فريسي* een dak van schilden.

جوت djota, *HIND.* en *ایوت* of *یوت*, een millioen. *سجوت تیگ لقس* een millioen en dertig duizend.

جوچ djodja, den grond met het lood peilen. *لوگت* en *دوگت* het dieplood. Zie *لوگت* en *دوگت*.

جوچج djodjong, in doeken winden, nam. een kind. Verg. *بیت*.

جوچج djodjong, (voor *جنجج*) op het hoofd dragen, ondersteunen, gehoorzamen, enz. Zie *جنجج*.

جوچل djodjoel, *JAV.* uitsteken, b. v. de voeten van iemand; die op een bed ligt dat voor hem te kort is. *ککین جوچل* zijne beenen steken uit.

جوچور djodjoer. Dit woord is, volgens Marsden, eigenaardig bij de huwelijken van sommige volken op Sumatra, en beteekent het geld, dat aan de ouders der bruid betaald wordt.

جودو djodoe en *جودو*, een paar, als een paar echtgenooten, dieren, schoenen, enz. een koppel; ook de makker of weerga van iets. *جودو* twee aan twee, bij paren. *سجود جنجج* één paar of twee deurposten of stijlen. *کاست سجود* een paar schoenen. *بارغ یغ تیاد جودن* iets dat zijne weerga niet heeft. *پارن جودن*, als vogels, enz. *مک برجدوله اتق ۲ ایت* en die jongens paarden met malkander. *جودکن* of *برجدوکن* tot een paar maken, te zamen doen paren, koppelen. *فرجدون* eene weerga, wederhelft, gade.

جودی djodie, een spel met dobbelsteenen of met schelpen; dobbelspel in het algemeen; ook dobbelen, spelen. *ماین جودی* of *برجودی* dobbelen, spelen om geld. *فرجودی* een dobbelaar, speler. *دوببلسپل فرجودین*, het dobbelen.

جوو djooero en *جوو*, die ergens het opzigt over heeft, een bestierder, wien eene zaak is aanbevolen. *جوو بهاس* een tolk, vertaler, taalmeester. *جوو تولس* een schrijver, geheimschrijver, klerk, secretaris. *جوو مودی* een stuurman, roerganger. *جوو بات* een die op het anker past; ook iemand die op het voorsteeven van een vaartuig moet letten op klippen en steen-

nen in de rivieren. *جوز* فاسخ ثليت een lan-
taarn- of lampopsteker. *جور تانق* of *جور دائر*
een kok. I. P. *جور ساجي* of *جور رومه* een hof-
meester. *جور كود* een stalmeester. M. R. *جور*
بتق een schilder van lijnwaad, iemand die op
eene bijzondere manier lijnwaad schildert. *جور*
جنغ een opziener, toezien. *كجرون* een gebie-
der, opzigt, opziener. *كجرون كود* een opzie-
ner over paarden, een stalmeester. *كجرون گاجه*
een opziener over de olifanten.

جوراگن *djoeragan*, ook wel *جوراغی* *djoerangan*,
de meester of het hoofd van een prauw of
vaartuig, een schipper; ook een hoofd of op-
ziener in het algemeen.

جورت *djoerit*, *جارت*. krijg, oorlog. *فنجورت* een
krijgsoverste, krijgsheld, krijgsman; ook een
gids of wegwijzer. *فنجورت* krijgslieden, sol-
daten. *مک کات فنجورت* ایت *تیاد مئدل لقسمان*.
ایت *بئمان رغان مک کات فاته گاجه ماد بیرله*
en die krijgs-
held zeide: ik ken dien vlootvoogd niet,
hoe zijne gedaante is; en *Patih Gadjah*
Mada zeide: kom aan, ik zal hem toonen,
wanneer hij den koning van Malaka verzelt.
Hang Toew. *مک فاته گاجه فون ممبری اشارت*.
Patih Gadjah en *فد فنجورت* ایت *مننجقن لقسمان* ایت
gaf een teeken aan den krijgsheld,
om hem dien vlootvoogd te toonen. Hang
Toew.

جورس *djoeroes*, naar, volgens, regt door, zon-
der ergens aan te gaan of zich op te hou-
den. *سجورس* naar. *سجورس جالی*.
سجورس سکل door dien weg voorbij gaan.
ناarvolgens de maanden des jaars.
جورغ *djoerang*, ook wel *چورغ*, eene kloof, spleet

in het gebergte, naauwe opening of doorgang,
engte, een weg die steil naar beneden loopt;
eene kreek. *جورغ* *تمثت یغ* gekloofde plaat-
sen in het gebergte.

جورغ *djorang*, eene totebel, zeker vischnet, an-
ders genaamd *چن* of *فنتر*.

جورغ *djoerong*, schuins of overhoeks meten.

جورغ *djoerong*, eene doos, schaal of bak voor
betel of *sirih*. *جورغ کاماسن برتپکن رتی مت مانکم*
eene vergulde *sirih*-doos, omzet met robijnen
en andere edelgesteenten.

جورن *djoran* en *جوران* of *جرن*, eene hengelroede,
ook *جورن کایل* genaamd.

جورو *djoeroe* en *جور*, een bestierder, die ergens
het opzigt over heeft, enz. Zie *جور*.

جورجی *djoerej* en *جورجی* of *فنجوری*, een
hoek, kant, uitstekende hoek. *جورجی* kantig,
hoekig; ook iets verschikken, verzetten, eene
andere plaats geven, verhangen. *فنجورن* de
uitstekende hoek daarvan. I. P. *فنجوری رومه*
eene hoek van het huis. Dj. M. *فنجوری*
بات *فنجوری* *دے* vier hoeken der wereld.
een hoeksteen, grondsteen.

جورغان *djoghán* en *چوغان*, een soort von staat-
sie-stok of standaard. I. P. Zie verder *چوگن*.

جورغ *djoewang*, en *برجورغ*, op malkander aanloo-
pen om te vechten, zoo als olifanten, buf-
fels, slangen, enz.; ook het vechten zelve.
مک برتموله کدو گاجه ایت لال die twee
olifanten trokken op malkander los en voch-
ten. S. S. *یغ* *برجورغ* baren die tegen mal-
kander aanrollen. Ism. Jat. *گاجه* oli-
fanten doen vechten. S. S.

جورغ *djong* en *جغ*, een jonk, eene zekere grond-
maat van 2000 □ roeden.

جوغ *djoewang-djoewang*, een soort van gaffel, waarin de mast ligt en ondersteund wordt.

جوغر *djoengor*, ook wel جوغر, het voorstevan of galjoen van een schip; ook de vooruitstekende bek van sommige visschen.

جوئل *djoepoel* en جوئل, gebeuren, voorvallen. جوکڻ *djoekang*, omverwerpen, omslaan, omstooten. ترجوکڻ omgeslagen.

جوکڻ *djoekong*, ook wel جوکڻ, een schuitje of *kanoe*, uit éénen boom gemaakt. Het is wat grooter dan een کولت.

جوگا *djoega*, hetzelfde als جو, ook, alleen, slechts, maar, enkel, mede, nog, toch, evenwel, immers. ايت جوگت datzelfde, het eigenste. سدکال اي even eens, zoo ook. کولت جوگت altoos verhaalt hij hetzelfde, hij zingt altijd hetzelfde deuntje. ملاینکی لاکر tenzij met water alleen. اير جوگت بارغ کتاب بنر جوگت S. S. al wat hij zeide, was niets dan waarheid. سہنگت جوگت فاکتک هيدف جوگت I. P. دغن امشت اورغ جوگت met vier personen slechts. I. P. سہاي سکلين فون تاه جوگت سہرت اتق راج بسر. جوگت رثان zijne gedaante is niet anders als die van eenen zeer grooten koningszoon. I. P. تباد جوگت toch niet willen. I. P.

جوگت *djoget*, het dansen, nam. van vrouwen bij openbare vertooningen; ook eene dansmeid. اورغ جوگت of فرمشون جوگت eene dansmeid. تندن en تاري. Verg. منجوگت dansen. Verg.

جوگر *djogar*, het spel op het verkeerbord. I. P. ماین جوگر of برجوگر op het verkeerbord spelen. جوگان *djoegan* en چوگن, een soort van staatsiestok of standaard. Zie verder چوگن.

جوگي *djoegie*, de een voor den anderen heen schieten, om de eerste te zijn.

جوگي *djoegie*, een soort van Hindoesche bedelmonniken of eremieten.

جول *djoewal* of جول, en منجول of برجول en جولکن, verkoopen. جول ماہل dur verkoopen, aansmeren. جول اورغ menschen verkoopen. جول بلي verkoopen en koopen, dat is, handel drijven.

دجول of دجولکمن eene marktplaats. دجولکمن verkocht worden. جولکن waren die te koop zijn; ook de verkoop. هرگ جولکن de verkoopprijs. کجوالی hetgeen verkocht is of kan worden. اورغ برجوالی orغ een verkoper. فنجول بوغ een bloemenverkooper. I. P. فنجول de verkooping, verkoop.

جولر *djoelol*, en منجولر, kruipen op den buik als eene slang; ook uitsteken, uithangen, gelijk eene slang zijne tong, een hond zijnen staart. ليدهن جولر de tong hing haar den bek uit. منجولرکن ليدہ de tong uitsteken. I. P. سولر ايرک den staart lang uitsteken. Verg. سولر.

جولڻ *djoelang* en *djoelong*, op den nek of op de schouders dragen, gelijk met vorstelijke kinderen gedaan wordt. دجولڻ gedragen door de golven. I. P. برجولڻ op den nek of op de schouders zitten, hetzij met beide beenen aan ééne zijde, hetzij schrijlings. ترجولڻ op de schouders gedragen.

جولڻ *djoelong*, eerst, de eerste. جولڻ ten eersten, het begin. Verg. سولڻ.

جولڻ *djoelong-djoelong*, een soort van klein yaartuig of schuitje. Het is bijna hetzelfde als جوکڻ.

جولڻ *djoelong-djoelong*, de naam van een soort van visch.

A a a

جو

djoeling en جوليغ , scheel zien, loens kijken; scheel. مات جوليغ loensche oogen.

djólakh en جلق , wegstooten met hout of steen, dan wel met de handen.

djólakh en جلق , en منجولق , den vinger in de keel steken om te braken; ook iets verborgens ergens uithalen, b. v. uit het hart. جوليغ beteekent ook een middel om de vrucht af te drijven; ook de vrucht afdrijven.

djólíe, 147. eene rosbaar, een draagstoel, palanquin. Zie تندو .

djoelng en جوليغ , scheel zien. Zie جوليغ .

djowom, hetgeen er niet is, stil, b. v. als de wind. اثن ثون جوم en de wind was stil, of er was geen wind. لاءت ثون جوم een onbewolkte hemel.

djoembil, alles wat hangt als eene kwab; de halskwab van eenen stier. جومبل ثفين جومبل neêrhangende, kwabbige wangen.

djoenan, 147. en منجوني , bakken, nam. steenen, aardewerk. فنجوني een pottbakker; een steenbakker; ook eene steenbakkerij. بات فنجوني een baksteen. مثنق فنجوني een aarden kom. كادي باكس فنجوني aardewerk. فنجوني een winkel van aardewerk.

djoewah, een groote snoeper; ook dartel.

djóhar, 148. een juweel; eene paarl; ook eene zelfstandigheid, eene stoffe. حكايت جوهر de geschiedenis van *Djóhar Mánikam* (een bekend Maleisch geschrift). جواهر (het meervoud van جوهر) juweelen. جوهرى een juwelier; ook zelfstandig, stoffelijk; ook kundig, ervaren, wijs, verstandig.

djóhan, een held. جوهرن ثهلان een kloekmoedig, dapper held.

جى - جو

djoewtta, zijden snoeren; ketens van de borstplaat, die achter te zamen gebonden worden, opdat in het bukken die plaat op de borst blijve. تال جویت een snoer van zijde omtrent één vinger dik, hetwelk met drie omslagen om den middel gewonden wordt.

djoewtta, fijn, uitgelezen; ook eene benaming van toegenegenheid of hoogachting ten opzichte van vrouwen. دمان جویتاک waar is mijne uitverkorene?

djahálat, 148. (van het woord جاهل) onverstand, onwetenheid. M. R. Zie جاهل .

djehán, 148. (in het Maleisch دنيا) de wereld. جهان ثبلان de opperste der helden, de overwinnaar der wereld. Hhamz. بان جهان de beheerscher der wereld; een gebieder.

djihát, 148. zijde, kant; ook vorm, manier, wijze.

djahatará en جتار or سجهتار en سجهترا , welvaart, behoudenis, voorspoed, vrede.

djohrá of جهرا , (van het Arabische زهرة) de morgenster.

djahal, 148. (van het woord جاهل) onwetenheid, onkunde, onverstand. M. M.

djehennam, 148. de hel (in het Maleisch نارك); ook de eerste verdieping der hel. Mi-r. اهل الجهنم dat duivelskind, die verdoemde. الجهنم de bewoners der hel, de verdoemelingen.

djehoedie en يهودى , 148. een Jood; ook Joodsch. اورغ جهودى de Joden.

djahúz, 148. snel, vlug, gezwind. M. R.

djibol, eene wrong die de vrouwen in het haar dragen.

djedjer, cijferen, tellen, onder malkander tellen, als getallen die men optrekken wil;

جي

ook nevens elkander tellen, gelijk planken die op eenen vloer horizontaal nevens elkander gelegd zijn.

djtdat, hetzelfde als داهي, het voorhoofd.

djtrán, *AR.* naburen.

djéng, scheel zien. مات جيغ *djéng*, scheele oogen. Verg. جوع .

djtrej, een ziertje, iets dat onverdeelbaar is; van daar een weinig.

djllat, likken met de tong, gelijk de honden drinken, of gelijk een rhinoceros, die iemand dood wil likken, of ook gelijk eene slang likt; slobberen. منجيت هابس *djllat* of منجيت هابس water slobberen.

djlit en جلت (van het Arabische جلد) inbinden in leder, nam. een boek; ook een band (van een boek). Zie جلت en جلد .

djimat, (eene verbastering van het Arabische عزيمت) een talisman, behoedmiddel, bekoringsmiddel.

djiman of جيمت, sober, spaarzaam, zinnig, matig. منجيمتن bezuinigen, sparen.

djintan en جنتي, komijn, komijnzaad.

djinakh, gemeenzaam, gezellig; zachtmoedig, gedwee; mak, tam, getemd. بناتج *djinakh* tamme dieren, huisdieren (in tegenoverstelling van بناتج لير wilde dieren). بورغ *djinakh* die vogel was tam of gewend bij *Indará Patará*. I. P. تيداكه انكوماو. wilt gij niet gedwee zijn voor Mohhamad? *Mi-r.* من جينتق *djinakh* gemeenzaam, gezellig. برجينتق *djinakh* gemeenzaam omgaan, gezellig, gewend, tam; ook gemeenzaam omgaan, zich gewennen. جنكي اكن *djinakh* gemeenzaam omgaan met. منجينتق en جينتق temmen, tam

چا en جي

of mak maken. منجينتق كرو جالغ eenen wilden buffel temmen of mak maken. جنكي gemeenzaamheid. فرجينتق zachtzinnig, bezadigd. فرجينتق هات zachtmoedig. فرجيناكي het temmen.

djiwa, *HIND.* (in het Maleisch پار) de ziel, het leven, de geest; ook eene uitdrukking van toegenegenheid; ziel! geliefde! جيو *djiwa* het leven verliezen, den geest geven. يا جيواك *djiwa* o mijne geliefde, spiegel mijner oogen, vrucht mijns harten!

چ

tj, de zesde letter van het Maleisch en Perzisch alphabet, genaamd چا *tjā*. Zij komt in het Arabische alphabet niet voor, en drukt daarom ook geen getal uit.

چا *tjā*, *PERS.* thee. Zie طيه .

tjābot of چابوت, en منچابوت, uittrekken, uitplukken, uitrukken, wieden, uitroeijen. چابوت den wortel uit den grond uitroeijen. منچابوت *tjābot* het hair onder de okselen uittrekken. منچابوت رومه een huis afrukken, vernielen. منچابوت سنجات het geweer uittrekken, onthlooten. دچابت uitgerukt, uitgetrokken worden. چابوت در جرين *tjābot* hij trok den ring van zijnen vinger. S. S. مك *tjābot* en hij rukte haar de gouden keten van den hals. ترچابت *tjābot* uitgetrokken, uitgerukt, uitgerooid. سنله ترچابت *tjābot* als die boom uitgetrokken was. كرجة *tjābot* biezten die niet uitgerooid zijn. بيغ تباد ترچابت *tjābot* uittrekken, uitrukken, uitroeijen; ook doen uittrekken enz. مك *tjābot* سكل فوهن en hij deed alle de vruchtboomen uit-

roeijen. کچبوتن hetgeen uitgerukt is of kan worden. فچبوتن de uitroeijing, het uitrukken. چابر *tjábbar*, beter چبر, bevreesd, bloede, lafhartig, kleinmoedig, niet durven. Zie چبر. چابر *tjábir*, een weinig gescheurd, b. v. eene wond, linnen, enz. چوبر چابر van alle kanten gescheurd, gekorven. چابغ *tjábang*, een tak, twijg, rank, een stok met twee punten, een neusknijper voor eenen jongen buffel. فوهن کایویغ بابق چابغن een boom met vele takken. چابغ کمردی een gekloofd stuk hout, waarin het roer draait. برچابغ getakt, van takken voorzien. تندق برچابغ een getakte hoorn. Zie چارغ. چابق *tjáboekh*, hetzelfde als چمبق, een zweep, geesel. چابق *tjábokh*. فورو چابق een soort van schurft-heid in eenen ergen graad. چابق *tjábokh*, de naam van zekeren vogel, genaamd de *Caprimulga* of de geitenmelker. چابق *tjábekh*, scheuren, rijten, b. v. een stuk kled; ook gescheurd, gereten. منچابق کاین لijnwaad scheuren. Zie چارق. چابل *tjábal* of *tjáboel*, beter چبل, ۱۸۷. (in het Maleisch کاتی) een dwerg. چابل *tjáboel* en چابل, vuilbekken, vuilspreken, onbetamelijke en onkuische woorden uiten, ruw, onbeschoft zijn. Dit woord wordt ook gebruikt van de onstuimigheid der zee en het gebruisch der golven. فركتآن چابل onbetamelijke, vuile, schaamteloze uitdrukkingen. لوت برچابل لوت برچابل de onstuimige baren. لامبق نچابل de zee wordt onrustig. دچابل gehoord, met onbetamelijke of vuile woorden aangesproken. چبولی en منچبولی hoonen, met onkiesche uit-

drukkingen bejegenen. اورغ چبولی een hoonend mensch, iemand die vuile taal spreekt. مك اوله کرتال ساری دچورین سگل ارت سودگر ایت سکواس ای ممباو دان بین سودگر ایت دچمبولین en door *Kartál Sáríe* werden alle de goederen van dien handelaar gestolen, zoo veel hij konde wegdragen; en de vrouw van den handelaar werd door hem met onkuische woorden bejegend. منچابل بی onbeschoft, onge-schikt, met vuile woorden aanspreken. مك دچابل چبولین سگل انق راج ایت alle die jonge edellieden op eene onbeschofte wijze aan. فرچبولی onbeschoftheid in woorden, vuile, onkuische taal; ook onbeschoft. چابه *tjábah*, ondergraven, mijnen maken. چابی *tjábej*, de naam van zeker soort van peper, gewoonlijk Spaansche peper genaamd. چابی جاو een ander soort van die peper, lange peper. چابی *tjábej*, voor چابق, scheuren, rijten; ook gescheurd. Zie چابق. چابی *tjábej*, de naam van zekeren vogel, بورغ چابی geheeten. چابی *tjábie*, de naam van zeker soort van schelpvisch of zeegewas. چات *tjátoet*, een tangetje, waarmede men den baard nittrekt. Zie ائكف. چاتور *tjátor* en چاتور, ruitsgewijze ingelegd, schaakspel, damspel; ook borduursel. برمایین چاتور schaken, dammen. I. P. چاتور فائن een schaak- of dambord. S. S. تائفن چاتور de perkjes op het schaak- of dambord. بوه چاتور de schijven of stukken van het schaak- of dambord. سولم چاتور ruitsgewijze borduren. چاتور *tjátor*, spreken, zeggen; ook gesprek, gezegde. برچاتور spreken, zeggen.

چاقچ *tjätokh*, een hamertje, een houten hamer; een ijzeren hamer of houweel, om in de mijnwerken te gebruiken; eene nijptang; ook eene kolf om den bal te slaan; ook den bal slaan.

چاقچ *tjätöe*, een rantsoen, eene bepaalde maat of hoeveelheid van spijs of drank. چاقچ *چاقچ* op rantsoen zetten.

چاقچ *tjätja*, *JAV.* een huisgezin; ook een onderhoorige. چاقچ *چاقچ* جاته كفدان vier huisgezinnen zijn hem ten deel gevallen.

چاقچ *tjätjat* en چاقچ *چاقچ*, een overgebleven zichtbaar teeken van eenig gebrek, b. v. van eene wond, eenen prik en dergelijke; ook prikken, eenzoodanig teeken daarstellen. چاقچ *چاقچ* prikken, beprikken, tatoeëren. چاقچ *چاقچ* de huid beprikken. Verg. چاقچ.

چاقچ *tjätjar* of چاقچ *چاقچ*, *JAV.* (voor het Persische چاقچ, in het Maleisch کتمبوهن, in het Ambonsch *لوتی*) pokken, de kinderpokjes. چاقچ *چاقچ* de waterpokken. چاقچ *چاقچ* de koepokken. چاقچ *چاقچ* inënten, vaccineren. چاقچ *چاقچ* de kunst om in te enten, de vaccine. چاقچ *چاقچ* een inënter, vaccinateur.

چاقچ *tjätjang*, anders gezegd ساقچ *چاقچ*, sapanhout, zeker verfhout, hetwelk vooral op het eiland Timor gevonden, en waarmede een aanzienlijke handel gedreven wordt. Zie ساقچ.

چاقچ *tjätjing*, een worm in het algemeen; in het bijzonder de worm, die zich in de ingewanden ophoudt. Er zijn onderscheidene soorten van, als: چاقچ *چاقچ*, چاقچ *چاقچ*, چاقچ *چاقچ* en meer andere. چاقچ *چاقچ* dat kind heeft de wormen. چاقچ *چاقچ* dan هولت slangen, wormen en maden. Verg. هولت.

چاقچ *tjätjakh* en چاقچ, insteken, b. v. een stuk hout of iets scherp in den grond; in-prikken; ook een hout dat in den grond steekt, een prikstok, prikkel. Verg. چاقچ.

چاقچ *tjätjah*. Zie het bovenstaande چاقچ.

چاقچ *tjätir*, *PERS.* een sluijer, floers, mantel, laken, tafelkleed; ook eene tent, paviljoen. چاقچ *چاقچ* haar gelaat met eenen sluijer bedekken. چاقچ *چاقچ* اکن فرمون برجالن تیاد هارس تیاد دشن تیاد برچادر کفلاپ niet om zonder sluijer te gaan.

چاقچ *tjätdej*, fopperij, bedriegerij; ook verward, in wanorde. چاقچ *چاقچ* اورغ *چاقچ* een bedrieger.

چاقچ *tjätie* en چاقچ *چاقچ*, de zwaarden aan de boorden van een vaartuig.

چاقچ *tjätira*, *HIND.* wijze, manier, gewoonte, aangenomen gebruik; ook als, gelijk, gelijkkerwijs, op de wijze van. چاقچ *چاقچ* de Maleische manier, op zijn Maleisch. چاقچ *چاقچ* op zijn Javaansch. چاقچ *چاقچ* تهوكه اغكو ممامي چاقچ چاقچ چاقچ weat gij u op de Javaansche wijze te kleeden? *S. S.* چاقچ *چاقچ* zich kleeden als een man. *I. P.* چاقچ *چاقچ* zich kleeden op de Arabische manier. *S. S.* چاقچ *چاقچ* چاقچ *چاقچ* naar het aangenomen gebruik bij de vorsten van Djohor en Pahang. چاقچ *چاقچ* het geluid der dieren nabootsen. چاقچ *چاقچ* op eene andere manier of wijs. چاقچ *چاقچ* gebruik, manier. *S. S.* چاقچ *چاقچ* de mode, stijl, aangenomen gebruik, algemeene manier van doen.

چاقچ *tjätrot* en چاقچ *چاقچ*, maaijen, afmaaijen, af-oogsten; ook een maaijes, snijmes. چاقچ *چاقچ* een maaijer; ook een maaijes. چاقچ *چاقچ* de maaijing, afmaaijing; ook de maaitijd.

B b b

چارت *tjárot*, en منچارت, vuile woorden spreken. Verg. چابل.

فنجارت *tjárot* en چارو, gulzig, vraatachtig. فنچارت een gulzigaard, vraat. فنچروتن gulzigheid. Zie verder چارو.

چارت *tjárit*, grinniken, brieschen (als een paard). aanbrieschen. چارت^۲ en چریتن het gegrinnik of gebriesch van paarden. فنچریتن

چارغ *tjárang*, de overtollige loten van de peper- en *strih*ranken.

چارف^۲ *tjárap-tjárap*, wenken, een teeken geven. چارف^۲ met eenen doek wenken. S. S.

چارف *tjárap* of *tjáríp*, verkeerd, niet op zijne plaats. چارف^۲ zijne kris zat verkeerd. S. S.

چارف *tjáróp*, slurpen, b. v. eijeren, bloed, en ook gewonen drank; gulpen. منچارف داره slurpen. چارفن دارهن hij slurpte zijn eigen bloed. فنچارف een slurper.

چارف *tjárók* en چارو, gulzig zijn, zwelgen, slempen. Zie verder چارو.

چارف *tjáríkh* of چارک, scheuren, verscheuren, afscheuren, van een scheuren; ook opening, kleine ruimte tusschen beiden. چارف چارن zijn kled scheuren. I. P. چارن چارن zijn bovenkled scheuren. I. P. چارن در دارت de afstand van den vasten wal. Jsk. سچارف een stuk, afgescheurd stuk. سچارف کرتس een stuk papier, een briefje. چارف فوٹس afscheuren.

چارف^۲ in stukken scheuren. منچارف^۲ scheuren, verscheuren, in stukken scheuren. منچارف^۲ چارن چارن zijn kleeders in stukken scheuren. چارن کاین بچون

چارف^۲ ایت منچارف دی de tijger verscheurde hem. منچارف^۲ in vele stukken scheuren.

چارف^۲ سورۃ ہوتغ den brief des konings aan flarden scheuren. I. S. چارن سورۃ ہوتغ

scheurde den schuldbrief in stukken. I. S.

چارف^۲ *tjárot* schilderen op eenen afstand van elkander. I. P. ترچارف gescheurd, verscheurd, afgescheurd. یغ فکاین یغ ترچارف gescheurde kleeders. منچارف^۲ scheuren en herscheuren. سئلہ سدہ سورۃ ایت د بچان اولہ تیمار als *Khtmas* den brief gelezen had, scheurde hij dien aan duizend stukken. فنچریتن scheuring, afscheuring, verscheuring.

چارم *tjáram* en اچارم, een trouwring, dien de bruidegom aan de bruid zendt.

چارو *tjáróe* en چارف of چارن, gulzig zijn, zwelgen, slempen. فنچارو een gulzigaard, vraat. فنچارو gulzigheid, vraatachtigheid.

چارو *tjáróeh*, (rijst) zuiveren of schoonmaken. چارو برس schoongemaakte rijst.

چارو *tjárah* en چره, helder, zuiver, nam. een glas, spiegel. ایت نید چاره die spiegel is niet helder.

چارو *tjáríe*, voor چہاری, en منچہاری voor منچہاری, zoeken. منچہاری رزقین or منچہاری کدوٹن zijn levensonderhoud zoeken. M. R. چریکن zoeken. M. R. چریکن gezocht worden. M. R. فنچریتن het zoeken, in het bijzonder het zoeken van de kost. فنچریتن چارو فنچریتن zijn kost zoeken. S. S. فنچریتن دنیا het zoeken naar het wereldsche. M. R. Zie verder چہاری.

چارغ *tjángang*, beter چغ, verbaasd, verwonderd zijn. Zie چغ.

چارف *tjápa* en *tjápo*, (in het Javaansch سمبوغ *simboeng*) de groote wilde salieplant, die veel op Java groeit.

چارف *tjápo* en چفو, een houten bakje of nap, waaruit men eet.

جائت *tjâpat*, beter چفت, vaardig, vlug, behendig. Zie چفت.

جائت *tjâpit*, beter سفت, eene tang, nijptang.

جائغ *tjâpang*, vorksgewijs. Verg. چابغ.

جائغ *tjâping*, kleine plaatjes, gemeenlijk van zilver, die de kleine meisjes, naakt loopende, voor hare schamelheid dragen; ook een afhangende gordel.

جائغ *tjâpokh* of چائو, pokdalen en andere teekenen, die op het aangezicht of op het ligchaam, door mazelen, kinderziekte, enz. zijn overgebleven. برچائغ pokdalig; zulke lidteekenen hebbende. موک برچائغ een geschonden aangezicht.

جائغ *tjâpikh* en چائهي, krom, dor, lam, nam. aan een lid of eene zijde. Het verschilt van تيشق, hetwelk lam over het geheele ligchaam beteekent. يڭ چائغ کرغ eene verdorde hand.

چائو *tjâpoe* en چائغ, pokdalen, teekenen op het aangezicht. Zie چائغ.

چائو *tjâpoe*, hetzelfde als چائ, de groote wilde salieplant.

چائهي *tjâpej*, hetzelfde als چائغ, krom, dor, lam. Zie چائغ.

چائهي *tjâpej* en چغه, hetzelfde als لله, vermoeid, moede. در قد مخرج چائهي vermoeid van het werken.

چائهي *tjâpej*, vatten, grijpen, aangrijpen, ergens naar grijpen. منچائهي aanpakken, aantasten, aangrijpen, met de hand aanvatten. سڤرت سچابل سڤرت سچابل gelijk een dwerg, die naar de maan wil grijpen. تباد اي براني منچائهي hij durft het niet aanvatten. دچائهي aangetast, aangevaten worden. ديوي تورن مک دچائهي اوله سخ ديوي تورن مک دچائهي اوله سخ de *Dejwie* kwam af, *Sang*

گريپ naar haar, en zij liep weg. منچيکيگriپ aanvatten, zich ergens meester van maken. سڤپائي zoo hoog als men met de hand reiken kan. فنچائهي een aanvatter, iemand die naar iets grijpt. فنچيڤين aangrijping, aanvatting, aantasting.

چاکر *tjâkar*, krabben, schrabben, klaauwen, gelijk de vogels doen; ook de poot of klaauw van eenen vogel. منچاکر krabben met de nagels. دچاکر gekrabbt worden. چاکر منچاکر elkan- der krabben. چاکر بييق de naam van zekere plant, die als geneesmiddel wordt gebruikt.

چاکف *tjâkap*, aannemen, op zich nemen, ondernemen; beamen, beloven; toestemmen, zijne stem geven; ook eene aanneming, onderneming, bewilliging; ook bereidvaardigheid, gewilligheid; wakkerheid, vaardigheid. برچاکف toestemmen, zijne stem geven, beamen, beloven, op zich nemen, bestaan, aanvaarden, ondernemen, voor iets instaan, zich onderwinden. سڤگيڤه اعگو برچاکف فرگت کسان neemt gij waarlijk op u, daar heên te gaan? يڭ هندق die op zich hebben willen nemen, om hem te vangen. I. P. ترچاکف aangenomen, aannemelijk. يڭ ترچاکف aangenomen werk. فرچاکف een aanvaarder, iemand die iets op zich neemt. فرچکائين eene aanvaarding, onderneming, bestaan.

چاکف *tjâkakh* en چکن, de keel digt knijpen, met de handen worgen. S. S.

چاکو *tjâkow* en چکو, bespringen, aanvallen gelijk een tijger; vatten, grijpen gelijk een arend enz.

چاکهي *tjâkej*, de schuld aan een ander geven. چاکهي in schijn, zonder het te meenen. چاکهي doen als of men leest.

tjāga, beter چاگان, JAV. een bok, eene schraag, een instrument, om iets op te ligten, in het bijzonder om eenen mast op te rigten.

چاگر *tjāgar*, een middel waardoor men hoopt zijne schulden te betalen of in zijne behoeften te voorzien. چاگران goederen of middelen, welke men tot het een of ander einde bestemt, b. v. meubelen om te strekken tot betaling van schulden. اف چاگرانم اکن قلیدیراکن اتق بزیم قد ایسق هاری ایسق welke middelen bezit gij, om morgen uw huisgezin te kunnen onderhouden?

چاگ *tjāgakh* en چاگت, JAV. een bok, eene schraag. Zie چاگت.

چامت *tjamat*, een opziener, onderopzigtter, nam. van een district, ook van een landgoed.

چامر *tjāmar*, eene meeuw.

چامین *tjāmien-tjāmien*, een soort van kleine zure vrucht, ook چرمی genaamd.

چانغ *tjānang*, een soort van klein metalen bekken, waar men op klopt, als men iets bekend wil maken; ook op zulk een bekken slaan, om iets bekend te maken. مک د سورهن چانغ en hij liet door zoodanig bekken bekend maken. مموکل چانغ op zulk een bekken slaan. S. S. چانغتنک on die wijs bekend maken.

چانی *tjānej*, een slijpsteen, molensteen; ook slijpen, glad maken op eenen molensteen. Het verschilt van اسه, hetwelk beteekent slijpen op eenen vlakken steen. منچانی slijpen, glad maken. دچانی geslepen, glad gemaakt worden. فنیچانی باندت een slijp-of wetsteen, molensteen.

چاوبت *tjāwabat* en چوابت, voor چابت, uit-trekken, uitplukken. Zie چابت.

چاوت *tjāwat*, een stuk lijnwaad, hetwelk de Maleijers en andere Oostersche volken voor

de schamelheid dragen, als zij naakt gaan. Zij slaan zulk eenen lap als een gordel om den middel, halen het einde daarvan door de beenen door, en steken het van achteren weder in den gordel. Het beteekent ook een stuk lijnwaad, dat de vrouwen dragen, als zij de stonden hebben. برچاوت zulk een stuk lijnwaad voor de schamelheid dragen. منچاوتکن iets door de beenen doorhalen, even als een lap lijnwaad, hetwelk men voor de schamelheid wil binden. منچاوتکن ایکن zijnen staart tusschen de beenen doorhalen. I. P.

چاوغ *tjāwang*, een tak van eenen boom, twijg. مک فوهن ایست دهیل امیر حمزه مک فوهن ایست چندرغله مک عمر عمیه فون ملامشت کانس چاوغن en *Amir Hhamzah* trok aan dien boom, en die boom boog over, en *Oemar Oemiah* sprong op zijne takken. چاوغ داون de steel van een blad. برچاوغ takken hebben, getakt. داون برچاوغ een boom met takken. برچاوغ getakte bladeren. تندق برچاوغ getakte hoornen. هات برچاوغ een hellebaard. تمبق برچاوغ eene vlag met tippen. هات برچاوغ een hart dat verdeeld is. Zie چابغ.

چاوق *tjāwakh*, anders gezegd سکوی, een soort van peulvrucht, spelte, wikke.

چاوال *tjāwal*. کاین چاول سہت of کاین چاول een smal stuk lijnwaad, dat men als een waschkleed gebruikt. I. P.

چاون *tjāwan*, een beker, drinkbeker, glas, kom, kop, pot, schaal daar men uit drinkt, hetzij dezelve van aarde, glas of metaal zij; چاون منومس een theekopje. چاون پوکاال een drinkbeker. ایسی چاون منومس hetgeen in den beker is. مینم در دالم چاون uit den beker

drinken. برامه من مینم سچان een glaasje.

چاهر *tjdhar* en چهر, purgeren, den buik zuiveren. Zie verder چهر.

چهای *tjaja* voor چهای, licht, glans. Zie چهای. چایر *tjajar* of *tjajir*, dun, vloeibaar, gelijk water, olie, gesmolten vet, honig. چایر سارغ مدو چایر سارغ مدو honigzeem. میبق سائی یغ چایر gesmolten boter. منچایرکن en چایرکن smelten, vloeibaar maken. منچایرکن تمباگ koper smelten.

چبر *tjabar* en چابر, bevreesd, bloode, bang, lachhartig, kleinmoedig, niet durven. بیت چبر بیت چبر ik durf daar niet naar toe gaan. منچبرکن en منچباری منچبرکن hij is bloohartig. منچبرکن en منچباری bevreesd maken. منچبرکن een bloodaard. منچبارن en منچبارن bevreesdheid, bloohartigheid, kleinmoedigheid.

چبرو *tjaboer* en چبور, opzettelijk of onvoorziens ergens inspringen, invallen, nam. in eenen put, vijver of eenige andere vloeistof. ترچبرو ترچبرو ingesprongen. ترچبرو کدالم قارت کوت ترچبرو کدالم قارت کوت waren allen in de gracht van de stad gesprongen. منچبرکن en چبرکن laten vallen, smijten, nam. in water of andere vloeistof. منچبرکن سایف چبرکن de vleugels in het water laten hangen. منچبرکن ge- worpen, gesmeten worden, nam. in water, enz.

چبرو *tjaberoe*, de naam van zekeren visch, ایکن چبرو geheeten.

چابل *tjaboel* en چابل, *JAV.* een dwerg. Zie چابل. چابوئغ *tjeboeboeng*. چابوئغ همقارن چابوئغ een soort van tapijt of vloerkleed. I. P.

چبر *tjaboer* en چبر, invallen, inspringen. Zie چبر. چت *tjat*, *CHIN.* verf, vernis, verlaksel. مناره چت verwen, vernissen.

چت *tjit*, *HIND.* chits, een bijzonder soort van ge-

bloemd of geschilderd lijnwaad. چت کابین *chits*. *tjita*, *HIND.* gevoelen, aandoening, gewaarwording, zoo wel in blijdschap als in droefheid; lust, begeerte, wensch, verlangen; zin, voornemen; ook gevoelen, aandoening hebben; wenschen, begeerig zijn, ergens naar trachten. چتاه نام همب bekeer of verlang naar mijnen naam. I. S. د چتاه of د چتاهن hij wenschte. I. P. منچت or میت ergens naar dingen of verlangen; ergens bekommerd over zijn, ergens met bekommring over denken. منچت ایت چوگ فرکار ééne en dezelfde zaak bedoelen, over dezelfde zaak bekommerd zijn. چتاهن aandoening, gezindheid, neiging, lust, voornemen, bezorgdheid. چت هات یغ چت هات یغ kwade voornemens. ترچت begeerlijk; begeerd. منچتاهن gewaarwording, aandoening, enz.; ook hetgeen begeerlijk is. برچت be- geeren, begeerig zijn, verlangen, ergens naar trachten. برچتاهن bedroefd zijn over, betrecuren, aangedaan zijn. توجہ هاری توجہ مالم بئند توجہ هاری توجہ مالم بئند seven dagen en zeven nachten liet de koning de speeltuigen niet klinken, van wege zijne droefheid over den schatbewaarder. چت راس en چتراس چت راس en چتراس lust, begeerte, neiging, aandoening, vreugde; lekker, smakelijk, aangenaam van smaak; ook lekkernijen. منچتراس Begeerd, verlangd worden. دشن چتراس verlangende, met ver- langen. دوک چت en دکچت bedroefdheid, treurigheid; bedroefd, treurig zijn. کمال دشن کمال دشن bedroefd wederkomen. I. P. سکچت سکچت en سوک چت vreugde, blijdschap, genoeg; blijde, verheugd zijn. سکچت دتیرین سکچت دتیرین hartelijk verheugd zijn.

C c c

چیت en چیچ

چتر *tjatar*, *HIND.* een zonne- of regenscherm.
Verg. فایح.

چتراس *tjitarāsa* (zamengetrokken voor چت (راس), lust, begeerte, neiging, aandoening, enz. Zie onder چت.

چتری *tjeteria* of چتريا, de kaste der krijgslieden onder de Hindoes, welke hunne adel is. انق چتريا een die uit die kaste is, een edelman, die van eene adellijke familie is. Dezelve wordt geacht minder dan een راج انق, en meer dan een ابتار en هلباغ سکل. — انق چتريا سده براغتت فرگت کفراش انق en de geheele stam der krijgslieden is ten oorlog uitgetrokken.

چتی *tjatie* of *tjetie*, de naam van zeker soort van houwens. فرده چتی of هول چتی het hecht of het gevest van zoodanige houwens.

چتاغ *tjatjādag*, *JAV.* eetwaren of andere voorwerpen welke men voor iemand gereed houdt of bestemt.

چتاان *tjatjāpan*, anders کچتاان, de nasmaak. Zie چکف.

چت *tjatjat*, hetzelfde als چاچت, een overgebleven zichtbaar teeken van eenig gebrek.

چتیت *tjitjit* of چتیچی, een kindskindkind, achterkleinkind (*pronepos*). چکند (hoftaal) een vorstelijk achterkleinkind.

چچر *tjatjar* en چاچر, de kinderpokken. Zie چاچر. چچروغ *tjatjeróng* of چچروغ, een bas, kamerstuk. Zie بدل.

چچاپ *tjatjap*, met de tong proeven. Zie چتاان.

چچاک *tjitjakh* en چچیک of چچیک, eene haagdis. Zie چچیچ.

چچنتغ *tjetjintong*, eene hairvlecht, de natuurlijke haarlokjes aan het voorhoofd.

چر-چیچ

چچندا *tjoetjonda* (hoftaal), een vorstelijk klein-kind. S. S. Zie چوچ.

چچندا *tjitjinda* (hoftaal), een vorstelijk achterkleinkind. I. P. Zie چچیچ en چچت.

چچندکن *tjatjandakan*, *JAV.* eene piek, in het bijzonder eene staatsiepiek, die de vorst altijd bij zich heeft.

چچورغ *tjatjörung* of چچورغ, een bas, kamerstuk. Zie بدل.

چچورف *tjoetjoepoe*, een soort van kom met een deksel. Verg. تلف.

چچه *tjetjah*, *JAV.* eene kleine cimbaal.

چچه *tjitjah* of چچیچ, indooien, b. v. brood of vleesch, enz. in de saus. Zie چلغ.

چچرا *tjiderá*, beter چیدرا, *HIND.* onderscheid, verschil. Zie verder bij چیدرا.

چچدق *tjedokh*, een houten pollepel, schuimspeen; ook met de hand scheppen, uitscheppen, schuimen. Verg. سندق en سندق.

چچر *tjor*, vlieten als het water. چچر de natuurlijke goot van eenen berg, door welke het water afstroomt. چچورون eene goot, de natuurlijke goot van eenen berg, eene gemaakte goot, eene waterleiding, doorspoeling, doortogt van water, eene waterbuis, waterval, wel, fontein. تیدا که کولیهت بیوسن الله منورکن ایر هوچن در لائمت دان د بو بیکنن ایت اکن مفراف فذچورون دالم بوم ziet gij niet, dat voorwaar God den regen laat nederdalen uit de lucht, en dien tot vele waterleidingen in den grond maakt.

چچراچق *tjarátjakh*, de naam van zeker muziek-instrument met kleine cimbalen. I. P.

چچرانا *tjarána*, een *sirih*- of *pinangbak*; ook een bak, schotel, b. v. voor vruchten. چچران

چر

مک دفتان چران *de gouden sirihsbak* کاماسن
hij verzocht om den
zilveren *pinangbak* en gaf dien aan zijnen
broeder. چران لزرودي *pinangbak*.

چرانه *tjerána* of چرانه, en منچران, verteren (in de
maag), invreten. Zie verder چرانه.

چرانه *tjeráwat* en چرانه, een vuurpijl.

چرت *tjerat*, een kraan of pijp daar men uit
tapt, eene buis, zwik; ook tappen, aftappen.

de kraan in het vat steken,
een vat aftappen. منچرت tappen, aftappen.
منچرت drank tappen.

چرت *tjarot* en چارت, maaijen, afmaaijen; ook
een maames. Zie چارت.

چرت *tjerit* en چيرت, afgaan, dunnen afgang
hebben, drijten; ook de afgang; loslijvigheid,
de buikloop. نوسروان فون در فو سائمت بين کنپخ
ساکت فرت لال چرت سهاري دو فونه کال چرت
omdat *Noesirwân* te veel
gegeten had, kreeg hij pijn in den buik, en
raakte hij aan den afgang, daags twintig of
dertig malen. چرت دارة de bloedgang, roode
loop. چرت کن bevuild, bekakt zijn. برچرت
aan den afgang zijn, loslijvig. برچرت
gedurigen afgang hebben, loslijvig zijn. ترچرت
drijten, kakken. لاري ترجيرت
lopen. I. P. منچرت afgaan, aan den afgang
zijn; ook bekakken. دچرت bevuild, bekakt
worden. فنچرت een die aan den afgang is.
فنچرت afgang, loslijvigheid.

چرت *tjeriterá* en چريترا, *HIND.* een verhaal,
eene vertelling, beschrijving, geschiedenis; ook
verhalen, vertellen, verkondigen, gewag ma-
ken, melden. چرترا يغ دست leugenachtige,

چر

valsche vertelselen. M. R. برچرترا en چرتراکی of
vertellen, verhalen, ver-
kondigen, gewagen, gewag maken, vermel-
den. فون تباد ترچرتراکی het tiende
gedeelte konde niet verhaald worden. Mi-r.
دچرتراکی verhaald, verteld, verkondigd wor-
den. M. R. چرترا اوله يغ امفون چرترا
این de schrijver van dit verhaal zegt. S. S.
يغ دچرتراکی اورغ hetgeen men verhaalt. مک
hij verhaalde al het
gezegde. I. S. منچرتراي en چرتراي
verhalen, verkondigen. M. R. اوليم اک
verhaal mij! دفرچرتراکی verhaald worden. S. S.
چرترا een verhaler, verteller, verkondiger.
فنچرتراي de vertelling, verkondiging.

چرتچ *tjortja* en *tjertja*, opspraak, kwade roep.
بارغ اد ارتاک این سمواپ کفرسمبکي فداب هندق
سکارغ این کسرهکن تاکت اکن چرتچ اورغ يغ تباد تاه اکن
al mijn goed zal ik hem geven; ik zoude het
nu wel willen overgeven; maar ik vrees voor
de opspraak bij het volk, die niet weten enz.
منچرتچ iemand in opspraak brengen, eenen
kwaden naam geven. چرتچ in opspraak, in
kwaad gerucht komen. منچرتچاکن schelden, uit-
maken, schandelijk van iemand spreken, ten
toon stellen. هارسله تونم منچرتچاکن اک دغن کات
يغ د مکين ايت mag uw heer mij met zulke
woorden ten toon stellen? Isk.

چرتچ *tjeratjakh*, hetzelfde als برچرتچ, pokdalen;
pokdalig.

چرتچ *tjerch* of چرتچ *tjerchah*, *PERS.* de hemel-
boog, het firmament, de sterrenhemel.

چرتچ *tjeredikh* en چرتديق, listig, doortrapt,
geslepen, loos, slim, vlug, bij de hand, sne-
dig, geestig, vernuftig, omzigtig; ook loos-

جر

heid, slimheid, listigheid, snedigheid, vernuft. omdat hij zeer listig was en de tong tot zijnen wil had. S. S. een vlug, snedig gezegde. listiglijk. hij houdt den aap in de mouw.

tjerang, beter جرع, koken, eenen pot te vuur zetten. *tjerpelej* en *tjerpelej* doen koken, op het vuur zetten om te koken.

tjerpálej of *tjerpelej*, een soort van grooten kinkhoorn.

tjerpoe, ook wel چروث, houten klikkers, die met eene pen tusschen de voorste toonen worden vastgehouden; ook een soort van voetschoeisels, die veelal door Arabieren en priesters gedragen worden. zijne voetzolen aandoen. zijne voetzolen afleggen. het onderste gedeelte der voetzolen. مکت ای مرددکن درین سمفی کباره en hij vernederde zich tot onder de voetzolen van zijnen heer.

tjerlang of *tjerling*, blinken, glanzen, flikkeren, schitteren. Verg. چمرلخ.

tjerling of چمرلخ, schuins of ter zijde zien. دچرلخ schuins angekeken worden.

tjermat, spaarzaam, zuinig zijn in het gebruiken van iets.

tjeremin of *tjermín* en چرمین, een spiegel. in eenen spiegel zien. M. R. چرمین چره, een klare, heldere spiegel. Chinesche spiegels. S. S. چرمین واج, spiegels van staal. مغوتم چرمین واج, eenen stalen spiegel polijsten. چرمین بنتل, een soort van klatergoud, waarmede men de matten en de randen der kussens versiert. چرمین مات, een

جر

bril. *tjermie* en کرمی, kleine buikwormen. Moskovich glas. *tjermie* en چامین, de naam van zekere kleine, zuurachtige vrucht. *tjermie* de naam van den berg bij Cheribon.

tjermín en چرمین, een spiegel. Zie چرمین. *tjerna*, en منچرن, hetzelfde als چران, verteren (in de maag), invreten. *tjerna* eene invretende kwaal, de kanker. *tjerna* بوس اریغن قد ثرت لاگ, de rijst is een ligt voedsel voor de maag, en verteert spoedig.

tjeróboh, vuil, morsig, haveloos; ook die zoo vele wasschingen niet gebruikt, als waaraan de Muhamedanen gewoon zijn; ook niet keurig zijn in het gebruiken van spijs, enz.

tjeroewat en چرات, een vuurpijl. *tjeroetja*, eene werf, kaai. *tjeróljok*, de palissaden rondom eene stad; de palen die men in eene rivier zet, om het inkomen te beletten, staande dezelve veelal één of anderhalf voet van malkander.

tjeroepoe, beter چرثو, houten klikkers; voetschoeisels. Zie چرثو.

tjeroeling, de naam van zekeren vogel, de pluvier geheeten. *tjeroewie*, dun gezaaid, zelden, schaarsch. Verg. چارغ.

tjerah en چاره, helder, doorschijnend, klaar, net, zuiver. چرمین چرد, een heldere spiegel.

tjeréj, scheiden, afscheiden, van een scheiden, deelen; vertrekken, scheiden, henen gaan; ook gescheiden, verstrooid. چری لاری

چر

verstrooid wegloopen. S. S. برچري *scheiden*, afscheiden, afzonderen; lienen gaan, verlaten, gescheiden zijn; ook gescheiden, verstrooid worden. لال اي برچري در ئد of برچري در ئد *afcheiden van*. I. P. برچري در ئد نگرين *toen vertrok hij uit zijn land*. دشن برچري لاک دشن *den man van zijne vrouw scheiden*. اي اي سده برچري در ئد *den* بنين *hij is van zijne vrouw gescheiden*. پاو *بدنک* برچريله دشن پاو *mijn ligchaam scheidde zich van de ziel*. تيداد فنه برچري *تياد فنه* دشن *nooit van zijne Majesteit scheiden*. S. S. بايکله کتال برچري دشن بدن جاشن همب *baikleh ketal* سکلينن *ait* برچريله *درين* در ئد *allen scheidten zich af van*. تيداد برچري بگين *hij kan niet gedeeld worden*, nam. God. M. M. برچري *zich verspreiden*, geheel uit een gaan. *ترچري* gescheiden, afgezonderd. *ترچري* *scheiden*, *afzonderen*, ter zijde zetten; ook *scheiden* als in een huwelijk. *درين* *منچريک* *en برچريک* *ترچريک* *en برچريک* *مڠچريک* *ترچريک* *دشن* *داں کفلام* *en ik zal uw hoofd van uw ligchaam scheiden*. I. S. چري *verstrooid*, gescheiden, in wanorde, door elkander. لاري چري *verstrooid wegloopen*. S. S. چري *of فرچرين* *منچري* *بريک* *of بريک* *de scheidung*, afscheidung, deeling, afzondering; vertrek; echtscheidung; de tus-schenruimte van tijd of plaats. *فرچرين* *فرچرين* *verwijdering*, vervreemding, tweedragt.

tjerja, net, rein, zuiver, helder, zindelijk, b. v. het ligchaam, het huis, enz. چري *tjehin*

چغ en چر

zijn ligchaam is zuiver. چري *romê* een zindelijk huis. چري در ئد فرسلاهن *rein van overtredingen*. *منچريک* *en چريک* *en منچريک* *zui-veren*, zindelijk houden, reinigen. *منچريک* *تياد* *منچريک* *درين* *zich zelve niet rein houden of maken*. Ism. Jat.

چريوان *tjerijawan*, beter *سريوان*, de spruw.
tjeritta, (van چترتا) eene vertelling, een verhaal, enz.; ook vertellen, verhalen. *منچريک* *en منچريک* *vertellen*, verhalen. *منچريک* *en منچريک* *vertellen*, verhalen. *منچريک* *en منچريک* *vertellen*.

tjeritera en چترتا, een verhaal, eene beschrijving, geschiedenis. Zie verder چترتا.

tjerejwet, veel praaties maken, veel op iets te zeggen hebben, gedurig om iets malen.

چريوان *tjongdong*, beter چندوغ, hetzelfde als چندوغ, overhellen, neigen; half plat. Zie چندوغ.

tjangang, (in het Arabisch حيران) zich verwonderen, verbazen; ook verwonderlijk, verbaasd.

ترچغ *verbaasd*, *verwonderd*, *ontsteld*, *beteuterd*. *حيران* *ترچغ* *buitengewoon* *verwonderd*. S. S. *ترچغ* *uitermate* *verbaasd*

zijn. I. P. *منچغغک* *en برچغغک* *منچغغک* *doen* *verwonderen*, *verbaasd*, *beteuterd* *مکن* *برچغغک*

مکن *zich* *verwonderen*, *zich* *in* *verwondering* *brenghen*. چغغاش *verbaasdheid*, *verwondering*;

ook een wonder. *ترچغغاش* *verbaasd*, *verwonderd*, *ontsteld*. دي *ترچغغاشله* *قام* *مليهت* *دي* *wij* *waren* *verbaasd*, *toen* *wij* *hem* *zagen*.

کچغغاش *verbaasdheid*, *verwondering*, *ontstel-*

tenis; ook *wonderlijk*, *wonderbaar*.

tjongka, hooghartig, verwaand, trotsch, opgeblazen, laatlund.

tjingkat, ook wel چنگر *tjingkir*, eene

چغ

jonge kokosnoot, die water in zich heeft, maar hetwelk nog niet geheel zoet is.

چغک *tjingkir*. Zie het bovenstaande چغت .

چغک *tjangkering*, JAF. de naam van zekeren welbekenden boom, die schoone en roode bloemen draagt, en waartegen men veelal de *sirih*- en peperplant laat opklimmen. Ook beteekent چغک geschilderd, nam. lijnwaad met rood alleen, gelijk de Javanen doen. کابین چغک lijnwaden die rood geschilderd zijn.

چغک *tjingkarikh*, beter چغکرک of چغکرک, een krekeltje, kriekje.

چغک *tjingkaram*, een godspenning, handgeld, handgift, onderpand, iets dat men, bij koop en verkoop, voorloopig geeft tot een bewijs dat er meer op volgen zal; ook een trouwring van den bruidegom aan de bruid. Verg. فنجبر .

چغک *tjingkaram* of *tjingkerma*, vermaak of uitspanning gaan nemen.

چغک *tjangkang*, met de beide handen aangrijpen, aanpakken; iemand bij het lijf vatten. چغک *tjangkang* iemand bij het lijf of in den gordel vatten, b. v. om hem op te ligten en zóó te doen vallen. I. S. گدو فیہق سام برانی برتیکم . I. S. چغک *tjangkang* zij waren van beide kanten even dapper; zij gaven elkander eenen steek en grepen elkander bij het lijf en stierven zóó te zamen.

چغک *tjangking*, iets aan de hand dragen; op-halen, optillen, opligten.

چغک *tjingking* of چغک, een schorpioen. Zie کال .

چغک *tjangkokh* en چغکو, ook چغکل, eene bijzondere manier om afzetsels van boomen te verkrijgen, wordende de loot of tak, die men

چغ

afzetten wil, met aarde omwonden, totdat zij daarin wortels schiet; ook een zoodanig afzetsel. چغکلک op die wijs loten of takken afzetten. چغکلک en چغکلک een zoodanig afzetsel.

چغکل *tjangkol*. Zie het bovenstaande چغکل .

چغکل *tjangkoel*, hetzelfde als het Javaansche فاجل, eene spade, schop, houweel, een werktuig om het gras uit te wieden. منچغکل of منچغکل spitten, graven, wieden.

چغکل *tjongkal*, insnijden, graveren. Verg. het ondervolgende چغکل .

چغکل *tjongkil* of *tjongkel* en چوکل, peuteren, uitsteken, uithalen, uitligten, b. v. met een mes, priem, enz.; ook een instrument om iets uit te halen, een stoker, spateltje, pen-netje, oorlepel. چغکل تاهي تليخ de ooren schoon maken. I. S. چغکل گئیي een tandenstokertje. چغکل کافر het lepeltje in eene *sirih*-doos, om de kalk bij de *sirih* te doen. چغکلک en منچغکل of منچغکل en چغکلک uitsteken, uithalen, uitpeuteren. چغکلک مات de oogen uitsteken. مکت راج نوسروان ثون اماره فد کتیک ایت مات خوچ بزر جمہیر کدو بلہ دسوره چغکلک en de koning *Noesirwán* werd toornig; hij beval op dat tijdstip de beide oogen van *Chodja Boezoer Djamhtr* uit te steken. Hhamz. چغکل گئیي de tanden met een stokertje schoonmaken. فنجغکل or فنجکل en فنجکل een uitstecker, uithaler; ook het instrument waarmee men uitsteekt of uithaalt.

چغکل *tjingkoel* en چغکو, verminkt, gebrekkig, hetzij aan den eenen of aan beide armen.

چغکل *tjangkling*, den arm geven, gearmd; in malkander gekromd, b. v. de vingers; geschakeld, b. v. de ringen var eenen ketting, enz.

چڱکلج *tjongklang*, *SUND.* galopperen.

چڱکو *tjangkow* en *tjinkow*, makelen, als make-
laar handelen; ook een makelaar, beunhaas.

چڱکو makelarij. چڱکو een makelaar.

چڱکو *tjangkow* en چڱکل, hetzelfde als چڱکل,
eene bijzondere manier, om afzetsels van boomen
te verkrijgen; ook een zoodanig afzet-
sel. Zie چڱکل.

چڱکو *tjinkoe* en چڱکل, verminkt, hetzij aan
den eenen of aan beide armen.

چڱکو *tjinkoe* of چڱکل, de naam van een soort
van dier, dat veel op eenen aap gelijk.

چڱکو *tjingkeh*, kruidnagelen. ٹوھن چڱکو دان ٹوھن
قال ایت ددائت ترپایق دتانه امبن دان بدن
kruidnagel- en muskaatnotenboomen treft men
voornamelijk aan op Amboina en Banda. ايب
چڱکو de moernagel. چڱکو بنه kruidnagelplantjes.
چڱکو of چڱکو ٹوھه چڱکو راج
bijzonder soort van kleine kruidnagelen, die
zeer zeldzaam is.

چڱکو *tjangkej*. چڱکو چڱکو de naam van eenen
boom, tot de *manga* behoorende.

چڱکو *tjangkie*, de keel digt knippen, wurgen,
verstikken. چڱکو ترچڱکی verstikt, gewurgd.
چڱکو (iemand) verstikken, wurgen. S. S. Zie چڱکو.

چڱکو *tjingkej-tjangkej*, *AMBON.* hetzelfde als
چڱکو, hurken. چڱکو چڱکو op de hurken zitten.

چڱکو *tjangga*, *JAV.* een kindskindskind,
het kind van eenen چڱکو. Verg. چڱکو en چڱکو.

چڱکو *tjangga* en چڱکو, eene aangeborene mis-
maaktheid, van natuur gebrekkig, als iemand
die eenen bogchel heeft, kreupel is, dan wel
vlekken of teekenen op de huid heeft.

چڱکو *tjanggar*, op roof uitgaan, zoo wel op
zee als te land.

چڱکو *tjanggar*, teedere lootjes of takjes van
eenen boom.

چڱکو *tjanggar*, een hanekam.

چڱکو *tjanggeh*, vriendelijk, minzaam; vriende-
lijke manieren over zich hebben.

چڱکو *tjanggej*, nagels, in het bijzonder lange
nagels aan de vingers, welke men tot sieraad
laat uitwassen; ook zoodanige nagels van
goud, zilver, enz., die men aan de nagels
steekt. چڱکو دسلسین دسلسین دسلسین zijn hair ont-
warde hij met zijne lange nagelen. چڱکو
چڱکو zij brak hare nagelen.

چڱکو *tjingie*, dartel, stout, baldadig, moedwillig,
onbeschaamd, ontuchtig.

چڱکو *tjap*, *HIND.* een zegel, cachet, signet,
stempel, het uitgedrukte merk of teken van
een zegel; een brandmerk; een pas, vrijbrief;
schriftelijke order. چڱکو تاره چڱکو or
verzegelen, het zegel er op drukken, stempe-
len, merken. چڱکو verzegeld, gestempeld,
gemerkt worden. چڱکو verzegeld, gezegeld,
gemerkt. چڱکو یخ برچڱکو een geschrift dat ge-
zegeld, een brief die verzegeld is. چڱکو دسلسین
den naam van *Haroen-elrasjd*
tot een merk of zegel daarop zetten. Dj. M.
چڱکو verzegelen, het zegel er op drukken,
stempelen, merken. چڱکو een zegelring.
چڱکو سورة چڱکو een pas, een vrijbrief.
چڱکو دتیتھکی سلطان دالم سورة چڱکو این
zetzen vrijbrief bevolen heeft.

چڱکو *tjop*, eene schop, spade. S. S.

چڱکو *tjapo-tjapo*, een soort van vogel, zoo
genaamd.

چڱکو *tjepat*, ook چڱکو, vaardig, vlug, handig,
afgerigt, bekwaam, flink, gaauw, geestig.

سورغ یخ بکرج چفت ۲ *gezwind*, vlug. چفت ۲
 een vlugge werkmán. کچفتان en چفتن vaar-
 digheid, vlugheid, handigheid, bekwaamheid,
 gaauwheid, begaafdheid. چفتکن en چفتکن
 vlug maken, bespoedigen.
 چفت اکن باغ *tjipta*, wenschen, begeeren.
 چفت یخ نادر iets zeldzaams begeeren.
 چمشدق *tjapadakh*, hetzelfde als چمشدق, de naam
 van zekere vrucht. Zie چمشدق.
 چمقن *tjapakh*, voor چمقن, smijten, werpen.
 چمقن *tjapokh*, eene besloten doos; ook toe-
 sluiten, nam. den mond van eenen korf. چمقن
 hij hield den mond van den korf toe.
 چمقن. Verg. چمقن.
 چمقن *tjaplakh*, een stut, stijl, waar de *kadjang-*
mat, die over eenen چمقن (een soort van
 vaartuig) komt, op rust.
 چمقن *tjapalokh*, ronde vlakken ter grootte
 van daalders, b. v. op het ligchaam van een
 mensch; ronde platen, b. v. op meubels.
 چمقن *tjapo* of چمقن, een houten bakje of nap,
 waaruit men eet.
 چمقن *tjapoe*, eene platte, rondgedraaide doos,
 waar de Maleische vrouwen hare oliteiten,
borri-borri, enz., in bewaren; eene besloten
 doos voor *sirih* en *pinang*. Dezelve zijn
 somtijds van zilver gemaakt. Zie چمقن.
 چمقن *tjapah*, en چمقن, gedurig open en toe doen,
 b. v. eene doos, eene deur, enz.
 چمقن *tjapeh* en چمقن, vermoeid, moede. Zie چمقن.
 چمقن *tjapejo*, *port.* een hoed. S. S.
 چمقن *tjokh*, aanhitsen, nam. de honden. Verg. چمقن.
 چمقن *tjekhtaie*, *CHIN.* (in het Maleisch چمقن)
 een kandelaar.
 چمقن *tjokmar*, eene knods, een strijdhamer,

beukhamer. چمقن met den strijdhamer
 slaan. S. S. چمقن مک فذت کوت
 لال دفلون دش چمقن مک فذت کوت
 en hij sloeg met zijnen
 strijdhamer, dat de poort van het kasteel
Ganggah Negara ter neder viel. S. S. چمقن
 برتقن گاد شمشیر چمقن فذغ
 vechten met knodsen, sa-
 hels, strijdhamers en degens. I. S. چمقن
 مک ائی کلور en vuur schoot schit-
 terende uit die knods. Mi-r.
 چمقن *tjakalang*, de naam van een klein apen-
 soort, met eenen langen omgekrulden staart.
 چمقن *tjakalan*, *JAV.* een soort van springvisch
 om andere visschen te vangen, ook
 ایکن امبو۲ genaamd.
 چمقن *tjakar* of *tjakra*, een cirkel, rond, rad, om-
 trek; ook een rond werpwapen, werpschijf vol
 scherpe punten. چمقن of چمقن met
 zulke schijven werpen. چمقن
 مک چمقن ایت برتقن۲
 werpschijven werden uitgeschoten.
 چمقن *tjekor*, hetzelfde als het Javaansche چمقن of
 چمقن, kalmus, zekere wortel die in de me-
 dicijnen gebruikt wordt. Verg. چمقن.
 چمقن *tjakará*, in het hart bewaren, in het hart
 voornemen.
 چمقن *tjakaram*, hetzelfde als چمقن, een gods-
 penning, handgeld, handgift, onderpand; ook
 een trouwring. Zie چمقن.
 چمقن *tjakra-wála*, het firmament, de hemel-
 boog, het uitspansel; ook de gezigteinder, de
 horizon. چمقن یخ تیداک برکتوسن سلاک اد
 چمقن کاسه یخ تیداک برکتوسن سلاک اد
 eene genegenheid,
 welke niet zal ophouden te bestaan, zoo lang
 zon en maan hare loopbanen volbrengen.
 چمقن de zon is nog
 niet boven de kimmen.

چکج *tjekong*, diep en ingevallen, b. v. de oogen van iemand die uit eene ziekte komt.

چکج *tjekekh* en چاکج, de keel digt knijpen, wurgen. چکجی gewurgd. Verg. چکجی.

چکج *tjekekh*, opvreten, verteren, verslinden, doorbrengen.

چکج *tjekokh* of چکو, iets met geweld in de keel gieten, b. v. eene geneesdrank, wanneer die aan kleine kinderen wordt toegediend. چکج beteekent ook een geneesdrank voor kinderen.

چکل *tjekal*, *JAV.* vatten, grijpen. چکل لیهر bij de keel vatten.

چکو *tjakow* en چاکو, bespringen, aanvallen, gelijk een tijger; vatten, grijpen, gelijk een arend.

چکو *tjekow* en چکج, iets met geweld in de keel gieten, enz. Zie چکج.

چکه *tjakah*, en مپکه, iets met de hand klieven, gelijk eene vrucht.

چکیت *tjakiet*, twist, krakeel. منچکیت *twisten*, krakeelen. برچکیت *gedurig twisten*.

چگر *tjeger*. چادی ریست op eenen hoogen grond geplant. Zie تیشر.

چل *tjela* en چلا, eene vlek, smet, klad; een gebrek, fout, feil, schuld; blaam, laster, schande, eene schandvlek, brandmerk; ook smaden, bezwalken, eene vlek of blaam op iemand werpen. تباد اٹ چلاپ سمشرناہ کاسہ تون اکن کند. daar is geen gebrek; uwe liefde tot mij is volmaakt. یا توہنک نتوئی چل مریکیت اولہم کارن. اشکو جوٹ مندوئی چل مریکیت سکین دان مغمش. Heer! bedek de fout van dat volk; want gij alleen zijt het, die hunne fouten bedekt en hunne zonden vergeeft. منچلا of چلاکن en منچلاکن *bevleken, bezwalken, beschimpen, eene vlek of blaam op iemand werpen, belaste-*

ren. چلان *gebrek, fout, schande; lastering, versmading, verachting; ook schandelijk, verachtenswaardig. ترچلا در ٹد schandelijker dan. M. R. برچلا gebrekkig, berispelijk. سئورغ تون سئورغ تباد تران قد زمان ایت بایکن تباد برچلا hem in dien tijd gelijk; hij was goed en zonder gebrek. S. S. منچلا چل *elkander belasteren, smaden, bezwalken. دترسو مین. ببرا ف یغ دچلا ایت دترسو مین. velen die van haar versmaad waren, hebben zij evenwel tot mannen genomen. I. S. ئرچلاکن oneer aandoen, beledigen, bezwalken. چل چولو achterklappen, achter den rug kwaad spreken; laster. ئنچلا een achterklapper, kwaadspreker, lasteraar, eerroover. ئنچلا اللہ een godslasteraar. کچلان vlek, berisping, belediging, smaad; ook berispelijk. تباد کچلان vlekkeloos, onberispelijk.**

چل *tjela*, beter چله, eene reet, spleet, kleine opening of ruimte tusschen iets. Zie چله.

چلا *tjelá*, eene vlek, gebrek, fout, enz. Zie چل.

چلاک *tjeláka*, ramp, tegenspoed, ongeluk, ellende, goddeloosheid, rampzaligheid, verderf; ook ongelukkig, ellendig, rampzalig, goddeloos; ook een deugniet, ellendeling, rampzalig. پاو یغ چلاک eene rampzalige ziel. *Mi-r. سئلہ ثعلبہ منشر S. S. als کات اورغ مکان تون دماسکنن تند اورغ چلاک Tza-lebah* haar zulks hoorde zeggen, toonde zij een zuur gelaat, het teeken van een deugniet. *هي انجغ I. P. چلاک این. چلاک کمان اشکو فرٹ* ellendige hond! waar gaat gij heen? *چلاک کن* een ongeluk in den mond loopen, door een ongeluk getroffen worden. *دائت چلاک* zijn ongeluk zoeken. چلاک

ongelukkig worden, eene ramp ondergaan. سچلاک een ongelukkige, goddelooze, ellendige. سچلاک ongelukkig zijn. منچلاک ongelukkig maken. کچلاک ellende, ongeluk, vervloeking; ook ellendig, ongelukkig, vervloekt. *tjelâga*, de naam van zekeren boom; ook de helmstok van het roer, de roerstok. *tjelâga*, en منچلاک, iets nieuws maken of uitvinden.

tjelâna of چلانہ, *JAV.* (in het Arab. سروان) eene broek, onderbroek.

tjaloer, en برچلر, branden, broeijen, weeken in heet water. Het verschilt van سلر hetwelk branden, schroeijen met een heet ijzer beteekent. برچلر دشن ایر فانس broeijen met heet water, gelijk men varkens, hoenders enz. doet, opdat de hairen, veeren, enz. er te ligter uitgaan. فنچلورن de broeijing, het branden.

tjeling, *JAV.* het wilde zwijn. Verg. باب. *tjelop*, doopen, indompelen, soppen; verwen; ook het indooopen, enz. توکغ چلف een verwer. منچلف of مپلف en چلفکن indooopen, indompelen; verwen. منچلف کاین lijnwaden verwen. مکت دچلفن روتی دالم کوه het brood in het vleeschnat. کاک کغد بوم چلفکن ترچلف Isk. ترچلف ingedompeld, gesopt, geverfd. کاین باج یغ ترچلف een geverfd kleed. چلورن geverfd, gekleurd. فنچلورن het indooopen, de indompeling; het verwen. Verg. چلق.

tjalakh, ook چلق, een geneesmiddel voor kwade oogen, oogwater, oogenzalf; ook verwen, met zalf besmeren, nam. de oogen. مکت دقربوتن چلق اوبت مات یغ بایک اکن منرغکن مات en hij maak-

te eene goede oogenzalf, om het gezigt te verhelderen, en die oogenzalf gaf hij aan *Amtr Hhamzah*. منچلقن مات de oogen met zalf besmeren, met kleuren afzetten.

tjalokh, en منچلقن of چلقکن, indooopen, indompelen, insteken in vocht. مکت دچلقن دشن en hij doopte zijn zwaard in het bloed. Verg. چلف.

tjelakóti, zeker soort van pasteitjes. چکوتی *tjalimpang* of *tjaloemping*, *JAV.* de naam van zeker musiek-instrument, veel gelijkende op eene citer. S. S. Verg. سلوکت.

tjaloetej en برچلوتی, babbelen, wauwelen, praten zonder doel.

tjelah, ook wel چل, eene kloof, spleet, scheur, opening, wijdte, bres, tusschenruimte. ایر هیلر ماسق چله eene spleet in eenen steen. چله بات het water liep tusschen de openingen der steenen. چله کارغ eene kloof in eene rots. چله فنت de berg-engten. چله گونج reet van de deur. چله جاري de opening of wijdte tusschen de vingers. چله گئیگی eene tusschenruimte tusschen de tanden. برچلیکن eene tusschenruimte veroorzaken. بات فنچله een steen dien men gebruikt om de tanden te verwijderen.

tjaltka, zekere welriekende bloem. چلیک *tjaltka*, een *sirih*-blad, als een pijpje opgerold en voorzien van kalk, enz. چلیک *tjelika*, een gaauwdief, schelm. چماتی *tjemátie*, eene klagt door ziekte of pijn te weeg gebracht. برجماتی zoodanige klagt uitboezemen.

tjemára, *HIND.* valsch hair, dat men in zijn eigen hair steekt, als het niet lang genoeg is; ook kwasten, kwispels van hair aan

چم

de stokken van spiesen, vaandels, enz.; ook de staart van de wilde bergkoe. تنگل چمار eene vlag met eenen kwast. کایو چمار de Casuarisboom (*Alba myrica*), anders genaamd ارو; dezelve draagt dien naam om de gelijkheid van deszelfs bladeren aan kwasten: چمار داون eene zekere welriekende plant met kleine blaadjes. ایم چمار een soort van kippen met fijne veder-tjes, veelal van Japan afkomstig. برچمار valsch hair dragen; kwasten, kwispels hebben. فایخ چمار een zonnescherm met eenen kwast van boven. I. P.

چمبرو *tjemboeroe*, beter چمبرو, jaloersch, ijver-zuchtig. Zie چمبرو.

چمبغ *tjambang*, bakkebaarden.

چمبل *tjoembqel*, een klein doosje, bestemd om reukwerken, zalven, juweelen, enz. in te bewaren. مک سخ ماکن سیره سئهن د تارهن دالم. Sang at *sirih* en legde het kaauwsel in zijn doosje. I. P. چمبل متي een doosje van paarlen. I. P. سبوه چمبل امس برابسي فرمات. I. P. een gouden doosje vol juweelen en heerlijke edelgesteenten. S. S.

چمبلغ *tjomblang*, koppelen (als in een huwelijk).

چمبو *tjomboe*, vleijen, streelen, liefkozen, stoeijen; ook liefkozingen, vleitaal, gevlei; ook beleefd, minzaam, vriendelijk. تاه چمبو beleefd, hoffelijk, complimenteus. چمبو ن gestreel, gevlei, liefkozing, gestoei. برچمبو liefkozen, streelen, vleijen. برچمبو ن malkander liefkozen, streelen. منچمبو استرین zijne vrouw liefkozen, vleijen. برچمبو دش انقن met zijn kind stoeijen. چمبون beleefdheid, hoffelijkheid, liefkozing, gestreel.

چم

چموتی *tjamboetie*, hetzelfde als چموتی en چموتی, eene zweep, een geesel.

چمبرو *tjemboeroe* of چمبرو, ijverzuchtig, minnenijdig, jaloersch, achterdochtig; jaloerschheid, naijver. مکت چمبروله سلطان غوري دان سلطان مغل en de Vorsten van *Ghórej* en *Maghal* werden jaloersch op hunnen broeder. Hhik. Atjih. چمبرون minnenijd, ijverzucht, jaloerschheid; ook jaloersch, ijverzuchtig. اورغ منچمبروي een jaloersch man. Ism. Jat. منچمبروي jaloersch maken, tot ijverzucht verwekken. سفاي منچمبروي دشن مریکیت سگل کافر om door henlieden de ongeloovigen tot jaloerschheid te brengen.

چمات *tjamat*, en منچمات, met eene lijn een vaartuig optrekken, b. v. om het op het drooge te halen of tegen den stroom op te trekken; opwerpen. ساوه چمات het werpanker.

چماتیه *tjamatie* en چموتی, hetzelfde als چموتی, eene zweep, een geesel.

چمار *tjemar*, besmet, beklad, vuil, onrein, morsig; ontuchtig; ook vuiligheid, morsigheid, onreinheid; vuile redenen. سکارثله چمرک nu zal ik mij van mijne onreinheid zuiveren. Dj. M. هات چمر een onrein hart. چمر کاین vuile, onzuivere kleederen; ook de maandstonden. برچمر onrein zijn; ook onrein maken. برچمر کاک zijne voeten vuil maken; zijnde dit eene beleefde manier van spreken, als men zeggen wil: de moeite nemen. I. P. جکلوتون سوک برچمر کاک دانغ کتمفت. I. P. indien mijnheer zich de moeite wil geven om ten mijnent te komen. منچمرکن be- vlekken, besmetten, bezoedelen, vuil maken; onteeren, oneer aandoen. راج منچمرکن سگل راج alle

چ

de koningen oneer aandoen. کچمارن onrein-
heid, vuilheid, besmetting, bezoedeling; ook
onrein, vuil. فنچمارن bevlekking, besmetting,
bezoedeling, verontreiniging.

چمرلغ *tjamerlang* of *tjamerling*, flikkeren,
glinsteren, schitteren, stralen; schitterend,
glinsterend, glansrijk; ook de flikkering,
glinstering, glans. چیدان سفرت متهارى
derzelver glans flikkerde als de zon. چرلغ
چمرلغ schitteren, blinken.

چمرلغ *tjamerling*, hetzelfde als چرلغ, schuins
of ter zijde aanzien.

چمس *tjamas*, bevreesd, bekommerd, onge-
rust. چماسن vrees, bekommering, ongerust-
heid; ook bevreesd, enz.

چمف *tjampa* en چمفه, beter چمفق, werpen,
slingeren, gooijen, enz. Zie verder چمفق.

چمفاک *tjampáka*, de naam van zekeren boom,
waarvan de bloemen, بوغ چمفاک genaamd,
tulpvormig en welriekend zijn; er zijn drie
soorten van die bloemen, namelijk de witte
tjampáka, de geele *tjampáka* en چمفاک گنده
of چمفاک ملیبا, welke laatste veel grooter, doch
minder welriekend is dan de twee anderen.
برچمفاک دگوبه een ruikertje van *tjampáka*-
bloemen dragen. S. S. چمفاک رتن de topaas.

چمفدق *tjampedakh* en چمفده, ook چمفدق, eene
grootte eetbare vrucht, die veel naar de نغکا ge-
lijkt, met zachte doornen bezet, en groeiende
aan den stam en de digte takken eens booms.

چمفور *tjampor*, mengen, vermengen, bij- of
doormengen, ondereen doen, verwarren, me-
de doen, zich ergens mede bemoeijen, ergens
in betrokken zijn; met iemand verkeerren.
چمفور دشن سؤرع met water mengen.

چ

met iemand verkeerren, zich met iemand
inlaten. چمفور تاشن zich met iets mengen; tus-
schen beide komen. چمفور باور onder mal-
kander gemengd, verward, door elkander,
zonder samenhang, onordelijk. مکت کدو لشکر
en de beide legers mengden zich
verward onder malkander. بچراپ تیاد دشن اتورنن
چمفور باور zijn gesprek is niet geregeld;
het is slechts wartaal. برچمفور mengen, enz.
ook gemengd, gemengd zijn. برچمفور دشن ge-
mengd met. ایت جاشن برچمفور دشن ایر
dat niet met water. برچمفور فد مجلس
تیاد ای ماو برچمفور S. S. دشن حال این
مکت کات اعیشه
یا رسول الله اداکه لاکت برچمفور دشن فرمفور فد هاری
en *A-Isjah* zeide: o gezant Gods! zul-
len de mannen in het volgend leven ook ver-
keering met vrouwen hebben? Kenz. Chaf.
منچمفورى en منچمفورکن, چمفورکن, منچمفور
مengen, doormengen, enz. چمفورکن تشخ
منچمفورى درین دشن
مengelmoes, mengeling, allegaartje.
فنجمفور een menger, iemand die zich met iets
inlaat. فنجمفورن vermenging.

چمفق *tjampakh*, een soort van pokjes, water-
pokjes, mazelen.

چمفقکن *tjampakh* en چمفه of چمفه, ook چمفقکن
en چمفاکی, werpen, gooijen, slingeren, toe-
werpen, smijten, wegsnijten, nedersmak-
ken. چمفق فاسر کفد متان
چمفقکن eenen strik werpen. چمفقکن
het enteranker uitwerpen. S. S. لا
en hij smeed het
in het aangezicht van het legerhoofd. I. S. مکت

چین en چیم

امیر حسین ثون مناهن دارهن ایت دشن تاغزن لال
Amir Hhoestn دچمفتکنن داره ایت کلاشت
 stelpste zijn bloed met zijne hand, en wierp
 het (omhoog) in de lucht. مک دامبلن بات
 en hij تولق بران دچمفتکنن دائم سلت اوشارن
 nam den steen van zijnen ballast, en smeed
 dien in de straat Oengaran. S. S.

چمفتق *tjampah*. Zie het voorgaande چمفتق.
 چمفتق *tjampah*, en منچمفتق of مپمفتق, foppen, gek-
 ken, schimpen, spotten, smaden, verachten.
 فچمفتق en فچمفتق een fopper, schimper, enz.
 فچمفتق fopperij, beschimping, enz.

چمق *tjomokh*, eene garde, geesel, zweep, gisp,
 roede; geeselen, gispfen, strepen, riemen, met
 eene garde, roede of kleine rotting slaan. دچمق
 منچمقکن en چمقکن of منچمق geeseld worden.
 فچمقکن een geeselaar. فچمقکن
 de geeseling.

چمق *tjomótjokh*, een zeker kruid zoo genaamd.
 چمق *tjamoetie* en چمق of چمق, eene zweep,
 een geesel.

چمق *tjemien-tjemien*, een soort van visch,
 ook چمق genaamd.

چمق *tjan*, hetzelfde als چمق en چمق, eene totebel
 (zeker vischnet).

چمق *tjinna*, HIND. merk, teeken, sein.

چمق *tjanta*. چمق ongekamd hair, hetwelk
 in malkander geklonterd is.

چمق *tjinta*, HIND. een gevoel van deelneming
 en belangstelling; van daar bekommering, be-
 zorgdheid, droefheid, liefde, toegenegenheid,
 aandenken; ook bezorgd, bekommerd, ang-
 stig, verdrietig zijn; zorg dragen, behartigen;
 zich bedroeven, zich bekommeren; liefheb-
 ben, genegenheid toedragen; verlangen, be-

چین

geeren. اچمقچنت جاغن wees niet bekommerd!
 Dj. M. چمق کام چنت لاگ فرتفت هات weest
 niet langer bedroefd; stelt u gerust! مناره
 angst, bekommering, droef-
 heid gevoelen. چمقچنت bekommerd, bedroefd,
 verlangen; zich te binnen brengen. چمقچنت
 belangstelling gevoelen, acht slaan, zorg
 dragen, zich herinneren; bekommerd, be-
 zorgd, bedroefd; bekommerd zijn; liefde,
 genegenheid toedragen. الله چمقچنت اچمق
 en چمقچنتاکن God trekt zich mijner aan. چمقچنتاکن
 belangstelling gevoelen; zich ergens
 over bekommeren, bedroeven; liefhebben.
 چون سبب کبرچمقچنتاکن تون
 نبي يعقوب برچمقچنتاکن انقن نبي يوسف
 de Profeet Jakob bedreef rouw over zijnen
 zoon Josef. بفرچمقچنتاکن bekommerd doen zijn,
 beangst maken, aandoening veroorzaken.
 چمقچنتاکن en چمقچنتاکن angst, zorg, bekommering,
 bezorgdheid, ongerustheid, droefheid. ترلال
 hare droefheid over
 haren vader was zeer groot. S. S. بفرچمقچنتاکن
 bekommerd zijn.

چمق *tjonto*, CHIN. een staal, monster, model,
 plan, ontwerp, voorbeeld. دمان چمق کاین
 ایت waar is het staaltje van dat lijnwaad?
 monsters daarvan krijgen. مکت
 دفتنان چمق رومهب en hij verzocht om eene
 schets of plan van zijn huis.

چمق *tjintar*, hetzelfde als چمق, een rad, wiel,
 spinnewiel, enz. برچمقچنتاکن raderen hebben, draai-
 jen, dat door raderen bewogen wordt.

چمق *tjantong*, los aan malkander met eenen
 draad hechten, rijgen.

چمق *tjonting*, strepen, die met houtskool,

چس

krijt, enz. getrokken worden. برچنتخ van zoodanige strepen voorzien. S. S. منچنتخ zulke strepen halen. مکان دچنتخ دشن هارن اتو دشن کافر hij haalde strepen over zijn aangezicht. met houtskool of met kalk. S. S.

چنتک *tjantik*, bevallig, aardig, net, sierlijk, aangenaam, b. v. in voorkomen, kleeding, manieren, omgang. قرنان دان لکون درکل چنتک قرنان دان لکون deze prins is zeer bevallig in zijn voorkomen en in zijne manieren. چنتک چنتک hij is zeer aangenaam van woorden en manieren.

چنتیک *tjantika*, de naam van eenen vogel, بورغ چنتیک geheelen.

چنتج *tjintjang*, kerven, dikwijls hakken, fijn kappen, b. v. vleesch tot frikkedil, groenten tot moes; ook verscheidene talen door mal-kander spreken, gelijk zij doen, die ze niet wel kennen. چنتج داغ اورغ jemand in stukken hakken, tot frikkedil kappen. قرنتی ایت alle سیمان دسورهن چنتج دان دسورهب بيله ددان die kwaaddoeners liet hij in stukken kappen en de borst van een kloven. Hhamz. مانتجچ سیاک مانتجچ ترهمان کیت باعث ایت wie heeft mijn bouwland zoo ras door elkander gehakt? چنتج دگورهن, gekapt, in stukken gehakt worden. مک دچنتجپ سکل en hij liet de lichamen van die prinsen allen in stukken kappen. I. P.

چنتج *tjintjing*, hetzelfde als سغسغ, de kleederen opschorten, als men, b. v. door het water wil gaan.

چنتج *tjintjin*, een ring dien men aan den vinger draagt; ook een zegelring. برفاف چنتج

چس

vele gouden en zilveren ringen. مک چنتج سبتق of سبتق چنتج één ring. سلطان ابراهيم قون کلور در دائم استنان دشن سورغ درپ دشن سوات تغمت دتائپ دان سبيله سکین en Sultthan *Ibrâhîm* verliet zijn paleis geheel alleen, met eenen staf in zijne hand, en voorzien van een mes, eenen eetlepel en eenen ring. A. I. باتخ فاکی چنتج de hoop van den ring. چنتج eenen ring dragen. M. R. چنتج بند روتی een ring als een gespouwen rotting, boven op den hoop geheel rond, en onder vlak en effen, zonder opstaande kanten. چنتج بند کتخچ ander soort van ring. چنتج کرجان de zegelring van het rijk. چنتج کسنتین een tooverring. چنتج geringd, eenen ring dragen. ای چنتج چنتج zij draagt eenen ring aan den vinger naast den pink. چنتج انقن diamanten ringen dragen. I. P.

چند *tjanda*, soort; gelijk, gelijkende. چنتج چنتج allerlei soorten van melodien. I. P.

چند *tjanda*, en چند, vleijen, boerten, schertsen, stoeijen. Zie سد.

چند *tjinda* (verkorting van چچند), vorstelijk achterkleinkind.

چند *tjindâla*, HIND. onkuisch, onzedig, onrein, vuil, gemeen. چنتج چنتج een vuilbek, iemand die vuile woorden spreekt. چنتج ایت ثرمقون ایت چنتج dat is een zeer zedeloos vrouws-persoon.

چند *tjindâna*, ook wel چندان, HIND. sandelhout.

چند *tjandâwan*, duivelsbrood, kampernoelie, paddestoelen, in het bijzonder schadelijke paddestoelen. Verg. کولات و تنداون.

چن

چندر *tjandara*, *HIND.* de maan, van welke, volgens de Hindoesche fabelleer, een geslacht van koningen en helden afstamt. بوه چندر ملي de naam van zekere vrucht.

چندر *tjindera*, *HIND.* een soort van goden, zekere bovennatuurlijke wezens. چندر ديوي eene godin van dat soort. Verg. اندرا.

چندر *tjendera* of *tjendor*, een bewijs, blijk, teeken. Dit woord komt meestal voor in vereeniging met مات *mâta*. چندر مات een gedachtenis-geschenk, een teeken van aandenken of van genegenheid; ook een geschenk om de oogen te verblinden. مک تيداله سسوات er is niets dat چندر مات هپاله کابين هانس سيلي dienen kan tot een geschenk van aandenken, als alleen een stuk fijn lijnwaad.

چندراس *tjandarâsa*, *JAV.* een soort van piek, veel gelijkende op de چچنداکن, en korter dan een تمبق.

چندراس *tjandarâwas* en چندروسه, de naam van zekeren vogel. I. P.

چندرغ *tjenderong* of *tjonderong*, ook چندرغ en چندرغ, buigen, hellen, neigen, b. v. de boomen; ook van het hart; genegen zijn, overhellen; ook de buiging, helling, neiging; ook half plat, hellende. چندرغ هات toegenegenheid des harten. چندرغ بيغ تغئي steil afhellende plaatsen. S. S. مک فنهله سکل فکن دان فاسر دان تمثله سکل نورغ دان چندرغله سکل فاگر دان ربهله en سکل کينپ در قد کيباکن اورغ مليهت اندرا فترا alle de straten en markten waren vol; de steegjes waren bezet, en alle heiningen bogen, en alle tuinen krielden van wege de menigte van menschen, om *Indarâ Patarâ* te zien. I. P. ik heb geene چندرغ فترا برجالن کسان

چن

چندرغکن genegenheid om er naar toe te gaan. چندرغکن en چندرغکن doen hellen, buigen, neigen. چندرغکن هات چندرغکن het hoofd buigen. چندرغکن هات het hart buigen, bewegen, genegen maken. چندرغکن de helling, neiging; ook buigzaam, de buigzaamheid. چندرغکن de buiging, neiging. چندرغکن *tjandarawasah* en چندرغکن, de naam van zekeren vogel.

چندرغ *tjondong* en چندرغ, hetzelfde als چندرغ, hellen, buigen, neigen; ook half plat, hellende. چندرغ هات een hellend dak. چندرغ هاتين zij waren genegen, om de godsdienst des Allerhoogsten te volgen. Isk.

چندرغ *tjandoeng* of *tjendoeng*, een soort van sabel, een houwer, een houwmes.

چندرغ *tjendok*, voor سندرغ, een spaan, lepel.

چندرغ *tjandoe*, eene plaats daar men goed bergt. چندرغ een kistje, waarin men zeldzaamheden of iets van waarde bewaart; een geldkistje. S. S.

چندرغ *tjandoe*, opium die door koken met water, voor het gebruik, in eenen weeken of pap-pigen staat gebragt is. چندرغ vochtig zijn, vocht hebben. چندرغ een boom welke vocht van zich geeft.

چندرغ *tjandie*, eene piramide, grafnaald; in het bijzonder eene plaats waarin gewijde overblijfselen van voorname personen bewaard worden; een mausoleum. چندرغ ريب اورغ بيغ duizenden van menschen, die de grafnaald van den profeet gingen bezoeken.

چندرغ *tjindie*, de naam van zekere geschilderde zijden doeken, welke gemeenlijk als gordels gebruikt worden; van daar een gordel, eene sjerp. چندرغ den gordel losmaken. S. S.

omgord met eenen gordel, die eenen groenen grond had. S. S. چندي نائير هيچو
چندي een ander soort van die doeken. چندي فترول
van zoodanigen gordel voorzien, een zoodanigen gordel aanhebben.

tjanarantjang, JAV., in het Maleisch چنرنچنج
hetgeen gegraveerd of uitgesneden is. چنرنچنج
gegraveerd goud waarmede iets overtrokken wordt.

tjanang, voor چانچ, een klein metalen
bekken; ook op zulk een bekken slaan. Zie
verder چانچ.

tjenangga, hetzelfde als چننگ, eene
aangeborene mismaaktheid, een natuurlijk
gebrek; ook teekenen of vlekken op de huid;
ook verminkt, gekwetst. چننگ
ad ich mat ad ich چننگ
sommigen bleven dood, anderen waren ver-
minkt. چننگ کاک تاشن
aan handen en voeten.

tjenejlá, muilen, pantoffels.

چاوبت *tjawábat* of *tjawáboet* en چاوبت
چاوبت, uittrekken, uitplukken. Zie چاوبت.

چواچ *tjoewátja*, de heldere, onbewolkte hemel,
zuivere dampkring, helder gezigt, helder,
klaar daglicht, klaar, schoon weder. مڪ کن
toen de wapen flikkerden, werd het wederom licht.
I. P. سڀڻ ڇواچ منڃاڻ ڪلم ڪابت سڀڻ گرهان
de lichte dag werd geheel duister als
of er eene zon-eclips was. S. S. ترڻ ڇواچ
het licht van den dag werd
geheel verduisterd. L. S. بولن فون ترڻ ڇواچ
de maan scheen zoo helder, als of het dag was.

چوب *tjóba*, beproeven, eene proef nemen,
wagen, ondernemen, pogen, trachten, onder-

zoeken, aanpassen, in verzoeking brengen;
ook eene proef, onderneming, een onder-
zoek. چوب فائي چوبان hij heeft
geene ondervinding, heeft weinig onderzocht.
M. R. ائس بڙاڻ باڻي بلاڪ ڪالو
ik zet hem op de proef door verscheidene mijner plagen, of hij
daar onder geduldig is. چوب ترچوب
beproofd, op de proef gezet, onderzocht.
چوب چوب beproefd; be-
proeven, onderzoeken, ondervinden. منچوب
beproeven, trachten, wagen, ondernemen, on-
derzoeken, enz. دسوره بڻند منچوب
die krijgsman werd door den vorst gelast, zijne krachten te beproeven te-
gen *Badong*. S. S. چوباي en منچوباي
of چوبايکن beproeven, in verzoeking bren-
gen. God verzoeken. منچوباي الله
en چوباي beproefd, onderzocht worden. منچوب
de verzoeking; ook een verzoeker, beproe-
ver, aanvechter. منچوبايان of فچوبايان
de beproeving, verzoeking, aanvechting, onder-
zoek. چوبايکن eene proef, verzoeking.
بشچوبايکن verzoeken, in verzoeking brengen.

چوبت *tjoebit*, en منچوبت, knijpen, nijpen.
مڪ تون فڌري فون مڪ تون
geknepen worden. منچوبت فڌري انڪند
en de vorstin kneep in de
wangen van haar kind. لال دچوبتن موك بڻند
vervolgens kneep zij in het aangezicht van
Zijne Majesteit. چوبتن eene kneep, neep.

چوبر *tjoebar*. Men vindt dit woord alleen in
verbinding met چابر *tjabir*. چوبر چابر
van alle kanten gescheurd, gekorven.

چوبڻ *tjoebang* of چوبن, eene breinaald, een
stokje of pen om netten te breiden.

چوبان *tjoeban*. Zie het bovenstaande چوبڻ.

جو

tjoetukh, *SUND.* eene afdeeling, een district. کفال چوتق een districtshoofd.

tjótokh, de bek of snob van eenen vogel; met den bek pikken. Zie قاره .

tjoetja, *JAV.* verachten, versmaden, bespotten, beschaamd maken, met verachting en bespottig behandelen, vernederen; ook verachting, eene verachtelijke behandeling. مك hij prees God en vernederde zich zelven. دنوچین اکن الله تعالی دان دچوچان اکن درین برکات منچوچ of منچوچاکن en چوچاکن bespotten, vernederen. منچوچاکن الله دان کلامن God en Zijn Woord verachten. فنچوچ een verachter, bespotter, versmader. فنچوچچان bespottig, verachting, versmading.

tjoetjoe of جوچو en جوچغ, een kleinkind, kindskind; ook de kleinkinderen van broeders of zusters; in het algemeen nakomelingen, nageslacht; ook eene vriendelijke manier om een kind aan te spreken. این انق جوچ dit is mijn kleinkind. چوچچند een kleinkind; ook nakomelingen. M. R. achterkleinkinderen; nakomelingen. چوچچیند (hoftaal) een vorstelijk kleinkind. چوچچند kleinkinderen, nakomelingen hebben. I. P. برانق برچوچ kinderen en kindsinderen hebben. S. S.

tjoetji, voor سوچ, schoon, zuiver, rein, onschuldig; ook zuiveren, reinigen, schoonmaken. منچوچچوچ schoon gemaakte rijst. منچوچچوچ of منچوچچیکن en منچوچچیکن en منچوچچیکن reinigen, reinigen. کاین باج منچوچچوچ zijne kleederen wasschen. درین در قد دوس منچوچچیکن sich van zijne zonden reinigen. Verg. سوچ.

جو

tjoetjoet of چوچت, ایکن een haai; ook wel هيو genaamd.

tjoetjor, storten, gieten, sprengen, sproeijen; ook ontspringen, uitstroomen, vlieten, vloeijen, gudsen, uitspuiten. چوچر ایر مات tranen storten, schreijen. چوچر ایر سنی zijn water lozen. برچوچر vlieten, vloeijen, storten. ترچوچر uitgestort, uitgegoten, geplengd. ایر منچوچر of اشکور یغ ترچوچر منچوچرکین en منچوچرکین of منچوچرکین en منچوچرکین, ook منچوچرکین or منچوچرکین storten, plengen, gieten, besproeijen. ایر منچوچرکین water storten. چوچرکین ایر مات geheel uitgieten. مك چوچرکین گieten op. گند en de vorst storte er rozewater op. I. S. رکوشن in de keel gieten. چوچورن storting, gieting; ook daar het water door- of afloopt, eene goot, enz. هاتق een uitstekend dak waar het regenwater afloopt, eene dakgoot. S. S. برچوچورن eenen afloop van water hebben, van eene goot, enz. voorzien; ook afvlieten, biggelen, afgudsen; water overgieten, overstorten. ایر مات برچوچورن در قد مکان van haar gelaat. برچوچورن لاگ هلانن فنه دشن نانه برچوچورن لاگ هلانن vol met etter, waarvan het gewormte afvloeide. Mi-r. فنچوچرکین een gieter, afgieter. فنچوچورن de afgieting, afstorting; de afvloeiing.

tjoetjor, een soort van gebak, hetwelk van meel en suiker gemaakt, en in olie of boter gebakken wordt.

tjoetjong, een kleinkind, kindskind; een nakomeling. انق چوچغ kleinkinderen, nakomelingen. Zie چوچ .

tjoetjop, en منچوچچ of منچوچچ, slurpen,

G g g

nam. met een geluid, gelijk men bloed uit eene wond zuigt; ook kussen, zoenen dat het klapt. *tjoetjokh*, rijgen, aanrijgen, doorrijgen, steken, insteken, doorsteken, doorboren, doornagelen, prikken, wonden door eenen steek; ook een snoer. *چوچق* een paarl-snoer. *مک اندرا فترا مناس برچچورن ایر متان* *Indarâ Patard* schreide, en zijne tranen vloeiden als paarlen, die van derzelver snoer afrolden. *چوچق* of *سنگل* eene speld, waarmede het opgerolde hair op de kruin van het hoofd vastgehouden wordt, eene haarspeld. *سچوچق* eene zode visch aan malkander geregen. *منچوچق* de ooren doorboren. *منچوچق* aanrijgen, doorboren, enz. *منچوچق متیار* paarlen aanrijgen. *منچوچق بوغ دکندی* bloemen in het hair steken. *منچوچق کشد فاجق* aan het spit steken. *مک تلغان تله ترچوچق* en hare ooren waren doorboord. *لوک ترچوچق* hij kreeg eene wond door eenen steek. *دچوچق* aangeregen, doorstoken, doorboord worden. *قنچوچق* een puntig werktuig, een scherpe paal, pen, enz.; ook een insteker, enz. *قنچوچق* de aanrijging, insteking, doorboring, enz. *tjoetjokh*, de voorhoede van een leger. *منجاب چوچق* de voorhoede hebben. *tjótjah*, middelen aanwenden, kunst te werk stellen. *براف دچوچقین تیداک جوٹ بربون* hoe veel kunst hij er op aanwendde, het wilde toch geen geluid geven. Hang Toew. *tjoetjoe* en *چوچ*, ook *چوچق*, een kleinkind, kindskind; een nakomeling. Zie *چوچ*. *tjoer*, bedriegen in het spel, valsch spelen. Zie *چورغ*.

tjoer, eene wetenschap of een kunstje om, wanneer iets vermist is, te ontdekken wie de dief is. *چور* *بري ماکن چور* iets te eten geven, om eene zoodanige ontdekking te kunnen doen. *tjoera* of *tjóra*, praten, babbelen, gelijk sommige vogels; ook snateren, snappen, kakelen; ook praatachtig, babbelachtig, los van tong. *چور* *تولال چوران* hij is zeer snapachtig. *چور* en *برچور* snateren, snappen, kakelen, enz. *مک* *اي برچور* *تيداک دش برهنت* en hij snaterde zonder ophouden. *سنگل انق* *ترتاو* *دان برسوک هتین* alle de kinderen lachten en verheugden zich, toen zij het gesnap van de loerie hoorden. *مک دچوران سشرت* *اي برچور* en hij snapte als een *beó* (zekere vogel). *tjoera-tjoera* en *چورق*, strepen, gelijk in sommige lijnwaden, b. v. in de gingangs. *چور* *هیتم دان میوه* zwarte en roode strepen. *چور* *کاین برچور* gestrepte stof. *چورغ* *تجوهرانگ* en *چورغ*, eene kloof, spleet in het gebergte, eene naauwe opening of door-gang, eene engte; een weg, die steil naar beneden loopt; ook eene kreek. *ادقراه باجق* daar zijn roover-vaartuigen in de kreen. *چورغ* *انو فد چندرغ یغ تغگی* in kloven en op steil afhellende plaatsen. *برجان* door de naauwe gangen van het huis gaan. *چورغ* *تمشت یغ برچورغ* gekloofde plaatsen in het gebergte. *سچورغ* een stuk, nam. grof geschut. *tjoerang*, valsch. *چورغ* *ماین چورغ* valsch spelen. *tjoerong* en *چورغ*, eene doos, schaal of bak voor betel of *strik*. *مک سینده فد چورغ امس* en men bragt *strik* op eene gouden schaal. I. P.

جو

چورغ *tjörung*, een trechter.

چورغ *tjörung*, eene smet, vlek, smeer, b. v. van zwartsel, houtskool, enz.; bevlekt, besmet, besmeerd; ook bevlecken, besmetten, bekladden. چورغ *tjörung* een soort van sprinkhanen. چورغ *tjörung* bevlecken, besmetten. چورغ *tjörung* en کچریش *kechrisch* bevlekt, beklad, besmeerd. چورغ *tjörung* vuilheid, enz.; ook vuil, smerig, beklad. چورغ *tjörung* de bevlekking, bekladding.

چورق *tjoerakh-tjoerakh* en چورق *tjoerakh*, strepen, gelijk in sommige lijnwaden. چورق *tjoerakh* gestreept. Zie چورق *tjoerakh*.

چورم *tjoeram*, steil, aan de eene zijde hoog, aan de andere zijde laag; ook eene steilte. چورم *tjoeram* een schuinsch dak, hetwelk zonder holte of gebogenheid steil afloopt. چورم *tjoeram* بنتن ترلاں *ben-tan ter-lan* zijn achterste was zeer steil aflopende. S. S. چورم *tjoerom*, scheef, schuins, dwars. چورم *tjoerom* دودق برچورو *do-dok ber-choro* schuins of dwars zitten.

چوري *tjoerie*, *HIND.* en منچوري *man-chori* stelen, afnemen, ontvreemden. چوري *tjoerie* دiefachtig. چوري *tjoerie* منچوري *man-chori* goederen stelen. چوري *tjoerie* steelsgewijs, in stilte. چوري *tjoerie* براءتک *braat-ek* in stilte vertrekken. چوري *tjoerie* منچوري *man-chori* steelsgewijs verkoopen. چوري *tjoerie* دراتغ *dra-ta-g* in stilte aankomen. چوري *tjoerie* منچوري *man-chori* stelen, ontstelen. چوري *tjoerie* منچوري *man-chori* schatten stelen. چوري *tjoerie* گستولن *gestolen*, ontvreemd. چوري *tjoerie* گستولن *gestolen* kleederen. چوري *tjoerie* گستولن *gestolen* worden. چوري *tjoerie* مکت *mek* en hij ontvreemde de paarden zijns meesters. چوري *tjoerie* مکت *mek* اورغ *or-g* een dief, een gaauwdief. چوري *tjoerie* مکت *mek* اورغ *or-g* dieven en ongelukkigen werden er niet meer gevonden. Ism. Jat. چوري *tjoeriga* diefstal, ontvreemding. M. R. چوري *tjoeriga*, wapens in het algemeen. چوري *tjoeriga*

جو

چوريگت *chorigat* د فاکين تياد جو مغالهن *ho* hoe vele wapenen hij ook gebruikte, kon hij hem toch niet overwinnen.

چورغان *tjoghán* en چورغان *tjoghán*, een soort van staatsie-stok of standaard. Zie verder چورغان *tjoghán*.

چورگت *tjóngka*, hetzelfde als چورگت *tjóngka*, hooghartig, verwaand, opgeblazen.

چورف *tjoepoe* en چورف *tjoepoe*, een dwarshout boven of onder de stijlen van eene deur of venster, waarin deze gewoonlijk met eenen grendel sluiten. چورف *tjoepoe* het kapiteel van eenen pilaar.

چورف *tjoepar*, snoeven, pralen, zich beroemen op iets dat men niet heeft; ook een snoever. چورف *tjoepar* برچورف *ber-chorf* zich verheffen, veel vertooning maken, snoevende.

چورف *tjoeping* of چورف *tjoeping* تلینگ *teling*, het lalletje van het oor. چورف *tjoeping* مکت *mek* ريبتن تراوري *ri-ban tra-ori* سمفي *sem-fi* كغد *ka-ga* دو چورف *do* تلینگ *teling* hair hing los en kwam tot aan zijne twee oorlellen.

چورق *tjoepakh* en چورق *tjoepakh*, het keteltje of de kop van eene tabaks-of amfioenpijp; ook eene zekere maat, om drooge waren, vooral rijst, te meten. Op Batavia is een چورق *tjoepakh* een vierde gedeelte van een *gantang*, en dus gelijkstaande met een بمبو *bambu*, zijnde een *gantang* op Batavia 12½ pond.

چورق *tjoepakh* en چورق *tjoepakh*, de naam van zekere vrucht, veel op eene ليسي *lisi* gelijkende, maar kleiner en bijna rond. Daar zijn vele soorten van. Marsden.

چورل *tjoepol*, te kort om te vatten, niet lang genoeg; stomp, ook breed, wijd, lomp.

چورل *tjoepol*, een soort van houten hamer.

چورل *tjoepol* en چورل *tjoepol*, gebeuren, voorvallen, overkomen (van rampen gesproken).

de eenen gouden standaard in de hand. *Ihamz.*
 چوگو *tjógo*, een domkop, botterik.
 چوگو *tjógo*, een borgtogt, borgstelling in regten.
 چوون *tjoela*, een hoorn op het voorhoofd; ook
 elk ander voorwerp, dat vooruitsteekt als
 zoodanig een hoorn; in het bijzonder een
 hoornachtige uitwas op het voorhoofd van
 sommige konijntjes; zijnde تندق تندق
 تندق تندق, ook wel تندق تندق,
 een rhinoceros-hoorn. تندق تندق تندق
 تندق تندق تندق die rhinoceros was
 van koper, zijne oogen waren van diamanten,
 zijn hoorn van smaragd. I. P. چوون اوونر
 van zekeren fabelachtigen slang. برچوون
 zoodanig eenen hoorn hebben, daarvan voorzien.
 چوون چوون zulk eenen hoorn aannemen, aan het
 voorhoofd zetten; ook zoodanig eenen hoorn
 hebben. I. P.
 چوولس *tjoelas*, veinzen, valsch voorwenden, niet
 meenen; geveinsd, valsch, onopregt; ge-
 veinsdheid; ook een geveinsde. هات چوولس
 een geveinsd hart. هات چوولس فرغ برفرغ
 gaf voor dat hij ten oorlog trok. تيداد دش
 برچوولس zonder eenige geveinsdheid. باغ چوولس
 veinzen; ook geveinsd. سچوولس een geveinsde.
 چوولس *tjoelong*, overdragen, babbelen, snappen.
 چوونک *tjolekh* en چوونک, met een veeg van den
 vinger iets nemen, b. v. kalk uit eenen *sirih-*
 bak.
 چوونم *tjoelim*, *ACHIN.* in het Maleisch اوونون
 تندق تندق, eene pijp om te rooken, tabakspijp.
 چوون *tjoelan*, de naam van zekere bloendra-
 gende plant, die veelal tot heiningen bij hui-
 zen gebruikt wordt.
 چوونو *tjoeloe*, vlek, fout; smaad, hoon, laster.

چوونو achterklappen; smaden, enz.; ook
 laster. Zie چل.
 چوونو *tjoelie*, *HIND.* een keurslijf, korset. ايکن
 چوونو de naam van zekeren visch.
 چوونو *tjoelija*, eene benaming, die gegeven wordt
 aan menschen en hunne vaartuigen, welke
 van de kust van Koromandel handel komen
 drijven op Achin en de straat van Malakka.
 Men noemt ze ook اورغ کلغ Marsden.
 چوونو *tjómel*, morren, mompelen, knorren.
 چوونو سبھاري ۲ دچوونلکن بونونون
 alle dagen beknort hij
 zijne slaven.
 چوونو *tjoemah* en چوونو ۲, te vergeefs, ijdel, vruch-
 teloos, zonder doel. ساچ کد تاشون
 چوونو ۲ ساچ کد تاشون
 zijne komst was te vergeefs. چوونو
 en چوونو
 vruchteloos maken, verijdelen.
 چوونو *tjoemie-tjoemie* of چوونو ۲, de naam van
 zeker soort van visch.
 چوونو *tjoenijá*, een soort van platbodemd vaar-
 tuig zonder kiel.
 چوونو *tjih* of *tjeh*, (een woord van verontwaardi-
 ging en afwijzing,) چه كسكك
 چه كسكك
 foei! weg! foei! ik dacht
 dat gij dapper waart, en daarom ben ik op
 uw vaartuig gekomen. S. S. چه ترا مالو
 foei! schaaft gij u niet? چه سبوسق
 weg! stinkert!
 چوونو *tjahár*, beter چوونو en چوونو, purgeren, den
 buik zuiveren.
 چوونو *tjahárie* of چوونو, *HIND.* en چوونو, zoe-
 ken, opzoeken, navorschen, opsporen. چوونو
 چوونو
 of چوونو
 zijn levensonder-
 houd zoeken. چوونو
 zijn voedsel zoe-
 ken. چوونو
 winst of voordeel zoeken,
 winst beöogen. چوونو
 gezocht worden. لان
 دچوونو
 vervolgens zocht hij
 اكن انق استونون
 H h h

چي en چه

zijne vrouw en kinderen op. فنڇپاري een zoeker. فنڇپارين het zoeken, in het bijzonder het zoeken van de kost, eene nering, broodwinning. فنڇپاري فنڇپارين zijne kost zoeken. چي *tjahája* en چي, licht, glans, luister, glinstering; ook klaar, helder, luisterrijk, glinsterend. دان بندڇ ڇون بلم فادم چييان. A. I. چيهاي ايمان ايت کات بنر. A. I. چيهاي het geloof is de waarheid te spreken. چيهاي متاک glans mijner oogen, mijn oogappel! eene benaming van liefde en toegenegenheid. Dj. M. چيهاي مات کامي. S. S. يا انڇک دان بوه هڻيک دان چيهاي مات بند کدو o mijn kind, vrucht mijns harten en straal mijner oogen! A. I. مولانا ابوبکر دکليغ اوله چيهاي. A. I. *Aboe Bakar*, de leeraar der wet, werd omringd van een licht, gelijk de pit van eene kaars, welke rondom in het vuur staat. S. S. چيهاي برچيهاي glans geven, glanzende, blinkende, glinsterende, schijnende; ook glansrijk, glinsterend, schitterend. متياري چيهاي de zon schijnt. شهدان مکان برچيهاي. A. I. امت برچيهاي. I. P. برچيهايک beschijnen, bestralen. ڇيهاي de beschijning, bestraling. چيهاي *tjaha* of چاهر, ook چيهاي, en چيهاي of چيهاي, purgeren, den buik zuiveren. فنڇپاري eene purgatie, een buikzuiverings-middel. بوه فنڇپاري eene vrucht die eene purgerende kracht heeft. چيهاي *tjie* (verkorting van کچييل), klein. چيهاي eene moei, tante.

چيهاي *tjija*, een soort van kleine vleermuis.

چيهاي *tjija*, en منڇيهاي, achting en toegenegenheid voor iets hebben, met toegenegenheid geden-

چي

ken. منڇيهاي بندان aan zijne moeder gedenken. فنڇيهاي *tjtakh*, en منڇيهاي, drukken, nam. een boek, enz. برفاڻ کتاب يڇ د چيهاي اوسن. vele boeken worden door hem gedrukt. فنڇيهاي een drukker. فنڇيهاي de drukkerij. Verg. ترا. چيهاي *tjtja*, voor چيهاي en چيهاي, doopen, indoo-
pen, soppen. Zie چيهاي.

چيهاي *tjtjit*, piepen als de jonge vogels; gepiep; ook snateren, kakelen. منڇيهاي انڇ بورڇ de jonge vogels piepen. فنڇيهاي gepiep. بورڇ چيهاي de naam van zekeren vogel.

چيهاي *tjejtjer*, verstrooid, in wanorde liggen; storten, b. v. water uit een vat. ترچيهاي or کچيهاي verstrooid, verward. چيهاي voorwerpen die verward of verstrooid zijn.

چيهاي *tjtjip*, ځاڦ. in het Maleisch چوب, proeven, in het bijzonder spijzen proeven.

چيهاي *tjtjakh* en چيهاي, ook چيهاي en چيهاي, de huishaagdis.

چيهاي *tjtjakh* en چيهاي, spikkelen, sprenkelen. چيهاي gespikkeld, gesprenkeld.

چيهاي *tjtjah* en چيهاي, ook چيهاي, doopen, indoo-
pen, soppen, b. v. brood of vleesch in de saus. Verg. چلڦ.

چيهاي *tjtjie* en چيهاي, een kindskindskind. چيهاي achterkleinkinderen, nakomelingen. چيهاي (hoftaal) een vorstelijk achterkleinkind. Verg. بويت.

چيهاي *tjiderá* en چيهاي, *HIND.* onderscheid, verschil; oneenigheid, geschil, tweedragt; on-
eenig; ook fout, misslag; hoon, belediging; eenen misslag of fout begaan. Ook wordt dit woord gebezigd in den zin van zich ont-
blooten, blootstellen, nam. bij het vechten. en مک ديوي سیت د چيهاي اوله هها راج روان

چي

Dejwie Sita werd door den grooten koning *Rawana* ontëerd (nam. door haar te ontvoeren). S. R. الخ چدرا een groot verschil hebben, zeer oneenig zijn. چيدرا تنگسن سبغگ د تیکم اوله سترون hij gaf zich onder het afweren bloot, zoodat hij door zijne tegenpartij getroffen werd. برچدرا oneenig zijn, verschil hebben, verschillen, enz. کچدراکن oneenigheid verwekken; onderscheid maken. کچدراکن en کچدراکن twist, tweedragt, geschil. افاکه داي اکن مپلسيکن افاکه داي اکن مپلسيکن wat middel toch, om deze twist uit den weg te ruimen?

چيدق *tjtdokh* en چدق, een houten pollepel, schuimspaan; ook met de hand of met eenen lepel scheppen, uitscheppen. Verg. سدق و سودق .

چيرت *tjirit* en چرت, dunnen afgang hebben, drijten; ook de afgang, buikloop. چيرت لندر slijmachtigen afgang hebben. چيرت بنتغ het verschieten van eene ster. چيرت متباري een zonnestraal die door eene opening dringt. Zie چرت .

چيري *tjirie*, hetzelfde als تنگسن سبغگ, eene hairspeld.

چيري *tjirie*, een teeken, blijk; een schriftelijk bewijs. S. S.

چيف *tjijap* of چيق, het geschreeuw van jonge hoenders.

چيفت *tjipoet*, een soort van kleine schelpvisch. چيفر *tjeiper*, plat, vlak, niet bol; ook een platte schotel, een tafelbord; in het bijzonder een schotel waarop een brief gedragen wordt, volgens de gewoonte bij de Inlandsche Vorsten. چيفر فيرغ چيفر een plat bord. چيفر چيفر een schotel om de kleederen op te leggen. S. S. چيفر هيدغ چيفر een platte neus. چيفر چيفر

چي

op eenen zilveren schotel gedragen. داغگت
برچيفر op schotelen gedragen worden. S. S.
چيفي *tjipej*, een soort van zijdgeweer. داغگت برتتکن
چيفي داغگت دان چيفي اد يغ برتتکن
sommigen vochten met hunne houwens en zijdgeweren, en anderen schoten met pijlen. S. S.

چيفي *tjipej*, naar iets grijpen, vatten. اون فون
چيفي سهرت دافت د چيفي رسان
het was of men de wolken met de handen vatten kon. S. S.

چيفي *tjijakh* en چيفي, het geschreeuw van jonge hoenders.

چيفي *tjika*, een soort van bort of kolijk.

چيفي *tjkar* en چکر, een cirkel, rond, rad, omtrek. Zie verder چکر .

چيفي *tjikong*, voor چکغ, diep en ingevallen, gelijk de oogen van iemand die uit eene ziekte komt. چيفي لير
چيفي *tjikal*, schadelijk, zwaar om te verteren, nam. van spijzen gesproken. چيفي مکانن چيفي schadelijk voedsel.

چيفي *tjiloe*, stelen, rooven, ontvreemden.

چيفي *tjilie*, peper. in het Maleisch چافي, Spaansche peper.

چيفي *tjilej*, een soort van gestreept lijnwaad.

چيفي *tjioem* en چيوم, rieken, ruiken; met den neus zoenen, kussen, zoo als de Maleijers gewoon zijn te doen; ook een kus. منچيم
چيفي سرامي مملق دان
en چيوم rieken; kussen, enz. دان
منچيم تvens zinnen zoon omhelzende en kussende. A. I. منچيم باو سرگ
den reuk des hemels ruiken. چيفي باو
hij rook den reuk. S. S. چيفي تون فتري ايت
چيفي س. S. منچيم تافن انقن
مک اوله شريف حسن د فغفغ تافن انقن
سرت د چيومپ کفغف
Sjarief Hhasan vatte de hand zijner dochter en kuste haar op het

voorhoofd. A. I. *قنچيم* de reuk (een der zintuigen). M. R.

چيما tjimá, beschuldigen, iemand iets ten laste leggen; ook de beschuldiging.

چيني tjnie, hetgeen van China afkomstig is; porselein.

چيو tjioe, *CHIN.* zekere sterke drank, welke van rijst gestookt wordt.

چيوم tjioem en *چيم*, rieken, ruiken; met den neus zoenen, kussen. Zie verder *چيم*.

ح

ح *hh*, de zevende letter van het Maleische en Persische, en de zesde letter van het Arabische Alphabet, genaamd *ح* *hhá*. Zij vordert eene dubbele ademing, uit het onderste van de borst gehaald, en wordt daarom met eene dubbele *h* uitgedrukt, ter onderscheiding van de enkele *h*, die maar eene ademing vereischt. Zie Werndlij, Maleische Spraakkunst, bladz. 18. Deze letter komt alleen voor in woorden van Arabischen of Persischen oorsprong, en dient ook om het getal *acht* uit te drukken.

حبيب hhábib, *AR.* een beminnaar. M. R. Zie *حبيب*.

حاج hhádjí, *AR.* een pelgrim, bedevaartganger, iemand die naar Mekka, waar het graf van Mohhammad zich bevindt, geweest is. Zie *حج*.

حاجت hhádjut, *AR.* iets dat noodzakelijk is; noodzakelijkheid; in het bijzonder achterlast, gevoeg; zijn gevoeg doen; ook hoop, wensch, wil, begeerte; nooddruft, behoefte. *قضا حاجت* zijn gevoeg doen. *Isk.* *حاجت بسر دان حاجت* سوانتون تياد *groote en kleine behoefte.*

حاجتک مليئکن اکن متهادف بگند راج يغمها ملي ik heb geenen anderen wensch, dan alleen om te verschijnen in de tegenwoordigheid van zijne Majesteit den zeer verheven koning. *برحاجت* benoodigd zijn, noodig hebben; wenschen, verlangen. *حاجت اکن هرت دنيا* naar wereldsche goederen verlangen.

حاجم hhádjim en *حجام*, *AR.* een koppenzetter, aderlater, heelkundige; ook een scheerder.

حاجي hhádjie, *AR.* en *حاج*, een pelgrim, bevaartganger, iemand die ter bedevaart naar Mekka is geweest. Zie *حج*.

حار hhár, *AR.* warm, heet. Zie *حرارت*.

حارم hháram, *AR.* een verbieder. Zie *حرم*.

حاسد hhásid, *AR.* wangunstig.

حاشيت hhásjiját, *AR.* de rand of boord van een blad, die ter zijde van het gedrukte of geschrevene opengelaten wordt; ook de rand of boord van een doek, kleed, enz.; ook eene randteekening, kantteekening, korte uitlegging op den rand.

حاصل hhátsil, *AR.* opbrengst, voortbrengsel; voordeel, inkomst, rente, winst, nut; ook verschijnende, klaarblijkelijk. *حاصلپ تياد بايق* zijne inkomsten zijn niet veel. *براف حاصل تانه* hoeveel is de opbrengst van uw land? *حاصلله فخرجان تون همب* uw werk is voorspoedig geweest. *S. S.* *برحاصل* inkomsten geven; voordeel hebben. *محصالكن* daarstellen, bezorgen, doen voortkomen, doen gelukken; verzamelen, inoogsten. *محصالكن ائتي* de schattingen inzamelen. Zie *حصل*.

حاضر hhádlir, *AR.* aanwezig, tegenwoordig zijn; ook gereed, bereid, vaardig. *حاضر قد سئل* te voor- *الومتعاض حاضر*

schijn komen. *مشحاضركن* en *برحاضركن* of *حاضركن* gereed maken; daarstellen, doen verschijnen, voorzetten. Zie verder *حضر*.

حافظ *hhâfitl*, *AR.* een onderhouder, betrachter; ook een bevelhebber. *حافظكن* onderhouden, betrachten. Zie *حفظ*.

حافي *hhâfie*, *AR.* een barveoeter.

حاكم *hhâkim*, *AR.* een regter; ook een regeerder, prins, overheidspersoon. Zie verder onder *حكم*.

حال *hhâl*, *AR.* eene zaak, omstandigheid; ook staat, toestand, eigenschap, gesteldheid. *اك* *هندق* *ملييت* *ابشك* *بتاف* *گراش* *حالن* ik wil mijnen ouderen broeder zien, hoe het toch met hem staat. *S. S.* *اك* *ن حال* *فركار* *اين* wat deze zaak betreft. *اك* *ن حال* *سورة* *ايهند* *دغن* *كريم* *يشد* *فسرتاكن* *دغن* *سورة* *ايت* *تله* *سمفيله* *كفد* *انقند* *دغن* *سلامتن* wat betreft mijns vaders (uwen) brief en het geschenk, hetwelk dien brief heeft vergezeld, dezelve zijn uwen zoon (mij) wel geworden. *Mal. Br.* *احوان* *ahhwâl* (het meervoud van *حان*), zaken, omstandigheden, enz. *احوالن* *مغادوكن* *حالن* zijnen nood klagen; zijne omstandigheden bekend maken.

حامل *hhâmil*, *AR.* (hofstijl, in plaats van het Maleische *بنتغ*) bevrucht zijn, dragen, zwanger gaan of worden. *تياد* *ببراف* *لأب* *مك* *تو* *حاملله* *تون* *فتري* niet lang daarna werd de prinses zwanger. *حامل* *دغن* *راج* zwanger bij den vorst. *مشحاملكن* bezwangeren, bevruchten. Zie verder *حمل*.

حايض *hhâjidl* of *hhâjudl*, *AR.* eene vrouw die de maandstonden heeft. *ثورو* *حايض* een kreeftsgewel. Zie *حيض*.

حبة *hhoebat*, *AR.* liefde, genegenheid.

حشبي *hhabasjie*, *PERS.* Abijssineesch, van Ethiopie; ook een Abijssiniër, Ethiopiër.

حبيب *hhabîb*, *AR.* een vriend, gunsteling. *M-ir.* *حابب* *Verg.*

حبيس *hhabîs*, *AR.* hetgeen men tot een godsdienstig gebruik bestemt. *S. S.*

حتي *hhataj*, *AR.* totdat, zoodat, invoege dat, zoo verre, toen. *S. S.* *حتي* *براث* *لمان* *محمد* *طاهر* *برجالن* *ايت* *در* *فد* *سوات* *فرهنتين* *داتغ* *كفد* *سوات* *فرهنتين* toen *Mohhamad Thâhir* eenigen tijd op reis was, en van de eene rustplaats op de andere kwam. *A. I.* *حتي* wordt ook veelal met *مك* verbonden en heeft dan bijna dezelfde beteekenis.

حج *hhadj* of *hhadji*, *AR.* ergens naar toe gaan of reizen, in het bijzonder eene heilige bedevaart doen naar Mekka, waar het graf van Mohhamad is; eene bedevaart. *برتمو* *دغن* *حج* *اكبر* de groote bedevaart aantreffen. *Dj. M.* *حج* *فركت* of *حج* *نايك* ter bedevaart gaan, eene bedevaart ondernemen. *حجة* eene bedevaart. *ذوالحجة* de naam der twaalfde of laatste maand van het Muhamedaansche jaar.

حجاب *hhidjâb*, *AR.* in het Maleisch *دندغ*, een voorhangsel, gordijn, schutsel, iets dat tusschen beiden is. *برحجاب* van een voorhangsel of gordijn voorzien. *I. P.*

حجام *hhadjâm* en *حاجم*, *AR.* een koppenzetter, aderder, heelkundige; ook een scheerder.

حجة *hhadjat*, *AR.* eene bedevaart. Zie *حج*.

حجبت *hhodjat*, *AR.* eene bewijsrede, getuigenis, een bewijs, blijk, teeken. *M. R.* *حجت* *البالغت* een bewijs van meerderjarigheid. *S. S.*

حجم *hhadjim*, *AR.* koppen, aderlanden; ook scheren. Zie *حاجم*.

حد *hhad*, AR. iets dat twee dingen van elkan-
deren afscheidt; grensscheiding, grensbepa-
ling; ook bepaling, *definitie*; het is ook het
voorzetsel tot, tot aan; ook beteekent het
kracht, vermogen. حد امثت اورغ سهداشن
مليبيي S. S. ملبيبي
meer dan behoorlijk ver-
meerderen of verminderen. جكلو داتخ كشد حد
پار سكليفون
schoon het tot op het leven zoude
aankomen. S. S.

حدث *hhadatz*, AR. een staat van onreinheid,
waarin de Muhamedanen hunne gebeden niet
mogen verrigten.

حديث *hhadttz*, AR. geschiedenis, overleverin-
gen in het algemeen; in het bijzonder ver-
halen of overleveringen van hetgeen Mohha-
mad gedaan en gesproken heeft. كارن دچرتراكن
دالم want er wordt verhaald in
het boek der overleveringen. M. R. حديث قدسي
de heilige overlevering. M. M.

حذار *hhidzar*, AR. bedachtzaamheid, zorg.

حرارة *hhararat*, AR. hitte, warmte; vurigheid,
drift, ijver; ook eene heete koorts. سفرت اين
بلغم دان صفرا دان رطوبت دان يبوسته دان حرارة دان برودة
zoo als slijm, brand, vochtigheid, droogheid, hitte, koude en
anderen, welke allen tegen elkander strijden.
مكث ساكنله مانسي ايت درئد حرارة يخ باين
dan vervalt de mensch
in heete ziekten, welke veelsoortig, maar
van eenen ligten aard zijn. M. R. Verg. حار .

حراك *hharak*, AR. de beweging. Zie حرکت .

حرام *hharām* (van حرم), AR. ongeoorloofd,
verboden, onwettig; gewijd; ook vervloekt,
enz. Zie verder حرم .

حرية *hharbat*, AR. eene korte piek, hellebaard;
eene jagtspeer.

حرف *hharf*, AR. eene letter van het Alphabet,
een medeklinker. In het meervoud حروف,
maar dit wordt door de Maleijers veelal in
het enkelvoud gebruikt, gelijk قبر graven,
voor een graf. هيچ حروف
de letters spel-
len. ا اينله حروف ا
dit is de letter *(alif)*. براف
hoe veel letters zijn er in het
ABC? متهوبخ حروف
de letters verbinden.
فغار حروف
een lettersteller. تڪريف
aanagramma.

حرکت *hharakat*, AR. de beweging; ook een klin-
ker, vokaal, omdat dezelve beweging of klank
aan den medeklinker geeft. In het meerv.
حرکات . Zie حراك .

حرم *hharām*, AR. heiligen, wijden, van het
algemeen gebruik afzonderen, verbieden; ook
iets hetwelk niemand mag aanraken, of eene
plaats, waar iedereen niet mag komen; afschu-
welijk. متهكرمكن
verbieden, niet toelaten. حريم
eene gewijde plaats. حارم
een verbieder. حرام
ongeoorloofd, onwettig, door de wet verbo-
den; afschuwelijk, vloekwaardig; gewijd,
geheiligd; ook een scherp verbod; ook een
soort van eedzwing. حرام
verbodene
spijzen eten; ook onregtvaardig goed bezitten.
مسجد الحرام
de
heilige tempel te Mekka. اير حرام
gewijd wa-
ter. حرام
het is eenen
regter niet geoorloofd, geschenken aan te ne-
men. حرام
بگت لاک ۲ اسلام ممامي امس دان فيرت
het is den Muhamedaanschen mannen niet ge-
oorloofd, om goud en zilver te dragen. تاكت
بربوت فكرجائن يخ حرام
ik schroom iets te

doen dat verboden is. Dj. M. حرام زاده on-echte, onwettige kinderen, bastaarden, atering; een slecht mensch, deugniet. *مشمكرامكن* verbieden. *مشمكرامكن* het ongeoorloofde niet toelaten. *د حرامكن* verboden worden, scherpelijk verboden zijn.

حرمات *hhormat*, AR. eer, eerbied, eerbiedigheid, achting; gezag, aanzien, roem; achtbaarheid, deftigheid; pligtplegingen; ook achten, eeren. *حرمات* of *اكن حرمات* ter eere. *حرمات* eeren, eer bewijzen. M. R. *افبيل ستي صالحه مليهت مفتيح داتغ مك ايقرن برديري* *Setie Tsal-lehha* zag dat *Moesthh* aankwam, stond zij op, bewees hem haren eerbied, tevens zeggende. A. I. *سورغ فننتت حرمات* een eergierig mensch. *مك فننتوتن حرمات* eergierigheid. *مك دغن سفنه حرمات* en hij bewees zijne eerbiedigheid aan zijnen heer. *مك دغن فننتي داتغ* ik zal met allen eerbied komen. *حرمات ملي* hoogachting, diepe eerbied. I. P. *كچوالي حرمات* behoudens uwe eer. *حرمات* geëerd, geacht; achtbaar, deftig; van aanzien of gezag. *مك دغن فننتي داتغ* aan den zeer geëerden en achtbaren heer. *حرمات* *مك دغن فننتي داتغ* of *حرمات* malkander eeren. *حرمات* geacht, gezien, geëerd. *مشمكرات* of *حرماتي* en *مشمكرات* ook *حرماتكن* en *حرماتكن* eeren, achten, eer bewijzen, in achting en aanzien brengen. *د حرمات* God verheerlijken. *مشمكراتكن الله* geëerd worden. S. S.

حرف *hhoerof*, AR. (het meervoud van *حرف*) letters; ook eene letter. Zie *حرف*.

حزمي *hhazmie*, AR. vastgemaakt, zamengebonden. *حزمي* een vast geloof.

حساب *hhisab* (van *حسب*), AR. rekening, berekening, overslag; ook getal, mate. Zie verder het ondervolgend *حسب*.

حسب *hhasab*, AR. rekenen, tellen, achten, denken; ook hoeveelheid, mate, waarde, getal. *حسب* *هون اي تباد* hij acht het niet. S. S. *حسب* *ايف كفدان* welke waarde heeft het voor hem? S. S. *حساب* rekening, berekening, overslag; ook getal, mate. *علم حساب* de rekenkunst. *حسبة* de prijs, waarde; het loon. *حسب* en *مشمكسابكن* achten, tellen, rekenen, waarden. *حسب* *هوانسي بهوانكو حسابكن دي* wat is de mensch, dat gij hem acht? *حسابكن* geacht, geteld, gerekend worden. *حسابكن* *عدم* als niet geacht worden. *حساب* *عدم* geteld; telbaar. *حساب* *عدم* ontelbaar. *حساب* *عدم* *عدم* ontelbaar in menigte. *حسابكن* *عدم* dat geteld, gerekend kan worden. *حسابكن* *عدم* *عدم* hunne menigte was niet te tellen. S. S. *حساب* gerekend, geteld, geacht. *حساب* *عدم* toerekening, aanrekening. *حسابكن* *عدم* *عدم* toerekenen.

حسد *hhasad*, AR. nijd, wargunst.

حسرت *hhasrat*, AR. zucht, verlangen, wensch, begeerte; ook weemoed, droefheid; ongeduld; ook wenschen, verlangen, ongeduldig zijn. *حسرتكن* *هندق برانق* mijn verlangen is om kinderen te hebben. I. P. *حسرتكن* *الله* de Allerhoogste moge mijnen wensch vervullen.

حسني *hhasan*, AR. fraai, mooi, sierlijk, goed; ook de eigen naam van eenen man. M. R. *حسني* *حسني* voorts verhaalt de geschiedenis van *Sjarief Hhasan*. A. I.

حسنة *hhisnat*, AR. prijs, loon, arbeidsloon.

hhasoed, AR. nijdig, wangunstig. M. R. Zie حسد en حاسد.

hhosejn, AR. fraai, sierlijk; ook de eigen naam van eenen man. Zie حسن.

hhasjar, AR. verzameling, vergadering, bijeenkomst; ook de opstanding. يوم الحشر de dag der verzameling, dat is, der opstanding, des oordeels. هي معاوية يغ خليفه ايت تيدان هارس قدام كارن اشكو درهاك قد الله تعالي اذ ما-awjah! o Ma-awjah! gij zijt niet waardig een heerscher te zijn, want gij zijt weerspannig tegen God. Wat zult gij antwoorden, o Ma-awjah! op den dag der opstanding? فادغ حشر het veld der verzameling, dat is, het veld der opstanding. mahsjar of mahsjir, eene vergaderplaats; ook het laatste oordeel, de opstanding. فادغ حشر het veld der verzameling, de plaats der opstanding. M. R. دان كامى همشكن سكلين en مريكيت قد فادغ حشر اكن كير مريكيت wij zullen hen allen vergaderen op het veld der opstanding, om hen te oordeelen. حشر حشر de verzameling van alle menschen op het veld der opstanding. يوم الحشر de dag der opstanding. M. R.

hhasjarat, AR. kruipend gedierte, dier-tjes; ook een mot.

hhasjam, AR. trein, gevolg, dienaren. حشيم van een groot gevolg voorzien. mohhtasjim, van rang, van aanzien; iemand die veel dienaars en gevolg heeft.

hhisjmat, AR. eerbied, eerbiedigheid, schaamte, onderdanigheid. حشمت hhasjamat, dienaars, ondergeschikten, ahangelingen. Zie het bovenstaande حشم.

hhatsar, AR. omsingelen, belegeren; ook tellen, in een getal bevatten. متهصركن omsingelen, belegeren; te zamentrekken. M. R.

hhatsal, AR. in het Maleisch تمبل, gelukken, ontstaan, voortkomen. حاصل inkomste, rente, winst, enz. حاصل نكري 's Lands inkomsten. فوهن حاصل كرجان de grond of de bron van de inkomsten des rijks. M. R. حاصل ماكن inkomsten trekken. I. P. يغ ممشغ حاصل نكري راج de bewaarder van 's Lands inkomsten. S. S. Zie حاصل.

hhadlir, AR. aanwezig, tegenwoordig, gereed. حضر hhadlar, tegenwoordigheid. حاضر aanwezig, tegenwoordig zijn; ook gereed, bereidvaardig. برحاضر tegenwoordig zijn; gereed maken. S. S. حاضرکن en برحاضرکن of متهاضرکن te voorschijn brengen, doen verschijnen; gereed maken, voorzetten; daarstellen. M. R. سورة متهاضرکن اورغ het volk te voorschijn doen komen. Isk. حاضرکن فرجمون اكن eenen maaltijd bereiden voor. حاضرکن te voorschijn gebracht worden. M. R. حضور tegenwoordig zijn; ook de verschijning, tegenwoordigheid. حضور قد سكل تمثت alomtegenwoordig. حصرة het aangezigt, de aanschijn, het bijzijn, de tegenwoordigheid, verschijning; ook waardigheid, majesteit. Dit woord wordt voornamelijk als een hooge eertitel van God en van vorsten gebruikt, beteekenende zoo veel als Hoogheid, Doorluchtigheid, Majesteit. حصرة الله de Goddelijke alomtegenwoordigheid. حصرة توهن of حصرة الله het Goddelijke Wezen. مموهنكن توفق كحصرة توهن den Heer om hulp smeeken. S. S. مك سكلين مريكيت فون ممتاكن دعا كحصرة الله تعالي بارغ

straffen, bestraffen. *سرت دشن فرکاس ئد مٹحکمکن* tevens kloek in het spreken van regt over zijne onderdanen. A. I. *د حکمکن* gevonnisd, gestraft worden. *د حکمکن* aئبیل بارغ سیائ *دشن حکم یخ عادل* geoordeeld. *بربوت ساله سوات ذر ئد سگل تیتة لراشن مک سهارسپانه* geoordeeld. *د حکمکن* wannere iemand eenig verbod overtreedt, behoort hij gestraft te worden. A. I. *بر حکم* regt vorderen, in regten verschijnen. Dj. M. *تر حکم* geoordeeld, gevonnisd, gestraft. *حکومن* straf, straoefening. *بسرله حکومن* zijne straf is groot. *حکم* *hhakam* of *حاکم* *hhakim*, een regter; ook een vorst, regent, overheidspersoon. *سدغ* nademaal hij wijzer is dan alle de regters. M. R. *حاکم العرب* een wereldsche regter. *حاکم الشرع* een geestelijke regter. *حاکم* of *حاکم* (meerv. van *حاکم* of *حاکم*), regters, vorsten, overheidspersonen. *حکیم* (meerv. *حکما*), een wijze, wijsgeer, geleerde, natuuronderzoeker, geneesheer; ook wijs, geleerd. *حکومت* gebied, regering, heerschappij.

حکما *hhoekamâ*, AR. (meervoud van *حکیم*), wijzen, wijsgeeren, geleerden. Zie verder onder *حکم*.

حکمت *hhikmat*, AR. kunst, wetenschap, wijsheid; kunststreek, wonder, wonderwerk, verborgene wetenschap, toovermiddel. *کتاب حکمت* een boek over de wijsbegeerte of over de geneeskunst. M. R. *اهل الحکمت* de wijsgeeren. M. R. *علم حکمت* wijsbegeerte, natuurkunde, verborgene wetenschappen. *ثربوات حکمت* een kunststuk, wonderwerk, tooverrij. S. S. *کود حکمت* een kunstpaard, tooverpaard. I. S. *حکمت ایمان ایت بهو اد انتار تاکت دان*

de wijsheid van het geloof is, dat men tusschen vrees en hoop zij.

حکومت *hhoekoemat*, AR. gebied, regering, heerschappij. Zie onder *حکم*.

حکومن *hhoekoeman* (van *حکم*), straf, straoefening. Zie onder *حکم*.

حکیم *hhakim*, AR. een wijze, geleerde, geneesheer; ook wijs, geleerd. Zie onder *حکم*.

حلال *hhalâl*, AR. wettig, geoorloofd, toegestaan; gewijd; vrijspraak, zuivering; afbetaald, kwijtgescholden. Het is, in den zin van wettig of geoorloofd, het tegenovergestelde van *حرام*. *تیاك كوييڊاكن انتار حلال دان حرام* — gij maakt geen onderscheid tusschen hetgeen geoorloofd en niet geoorloofd is. *حلال* *حلال* een wettig kind. *حلال* *حلال* eene wettige schuld. S. S. *حلال* het is geoorloofd, toegestaan. *حلال* *حلال* veroorloven, toestaan, wettigen; vergeven, kwijtschelden, vrijspraak verleenen. *حلال* *حلال* indien mijnheer geene vrijspraak geeft. A. I. *حلال* *حلال* vergeef mijne zonden. *حلال* *حلال* *حلال* het geoorloofde toelaten. *حلال* *حلال* *حلال* evenwel werd het hem door *Setie Tsâlehhah* niet kwijtgescholden. A. I.

حلبة *hholbat*, AR. de naam van zeker kruid, bokshoorn of bokshoorn-kruid genaamd.

حلت *hhilat*, AR. een opperkleed, een soort van mantel.

حلقه *hhalkat* of *hhulkâh*, AR. een ring, b. v. aan eene deur, larnas, enz.; een armband; ook een kring van menschen. *حلقه* *حلقه* de ringen van zijn harnas. I. P. *حلقه* *حلقه* ringen hebben, van ringen voorzien. I. P.

حلم *hhalam*, AR. een droom, in het bijzonder over iets kwaads. احتلام uitgieting, uitlooping, storting van zaad in den droom.

حلوا *hhalwá*, AR. zuikergebak, banket. حلوا سبوني een soort van wit suikergebak, dat zeer bros is en in den mond smelt. حلوا كفوري een soort van banket met knoppen, misschien als marsepijn.

حلوان *hholwán*, AR. een geschenk, eene milde gift uit genegenheid of erkentenis.

حماقت *hhamákhát*, AR. dwaasheid, zothheid, domheid. Zie onder حمق.

حاملت *hhamálat*, AR. dragende, ontvangende, hetgeen iemand in zich ontvangt, de vrucht in de baarmoeder; ook zwanger worden.

حمام *hhamám*, AR. een bad.

حمد *hhamd* of *hhamad*, AR. lof, prijs. الحمد لله (in het Maleisch بخت الله) lof zij Gode. Mi-r. الحمد لله رب العالمين geloofd zij God, de Heer aller werelden. S. S. حميد geprezen, gezegend. الحميد de geprezene, gezegende; een der eerenamen van God. عبد الحميد de dienaar des gezegenden Gods; ook een eigen naam, eere-titel. تكميد de dankzegging, loftuiging, door te zeggen: الحمد لله, dat is, geloofd zij God, بترتكمد belijden, loven, nam. God.

حمزة *hhamzah*, AR. eene raap, koolraap; ook de eigen naam van eenen man. حكايت حمزة de geschiedenis van *Hhamzah*, den vorst der geloovigen. حمزة فنصوري de vervaardiger van een geschrift van dien naam.

حمق *hhamakh*, AR. zothheid, dwaasheid, onzinnigheid. حمق ايت ايوسكل نجس de dwaasheid is de moeder der onreinheid. S. S. حمق *hhamikh* en احمق, een dwaas, zot. حماقت zothheid, dwaasheid, onzinnigheid.

حمل *hhamil*, AR. dragen; in het bijzonder een kind dragen, zwanger zijn of worden. Isk. حامل zwanger, bevrucht. حتي براءت لماك مك استريپ حامل مك برانق na verloop van eenigen tijd werd zijne vrouw zwanger en baarde. ادثون دچرتراكن اوله اورغ يث فونب چرترا اين يهو اكن ستي امينه تنكال خلوة دغن مير عبدالله مك ستي امينه فون حاملله اكن جانجوشن كيت محمد سيد voorts, verhaalt de opsteller van deze geschiedenis, dat *Setie Aminah*, als zij zich met *Mir Abdullah* afzonderde, zwanger werd van onzen heer *Mohammad*, den voornaamsten der apostelen. Muhb. Hhan. حاملت dragende, ontvangende. امثت اورغ ملايكت حملت العرش de vier Engelen troondragers.

حنظل *hhantlal*, AR. kolokwint. حنظل هوتن de wilde kolokwint.

حوا *hhawá*, AR. Eva.

حوادث *hhawáds*, AR. voorvallen, gebeurtenissen.

حواري *hhawárie*, AR. een apostel van Christus; ook een vriend, metgezel en medehelper van eenen profeet.

حواصيل *hhawátsil*, AR. in het Maleisch باغو, een soort van kraanvogel of reiger.

حور *hhawur*, AR. de populier.

حورف *hhoeroef*, in plaats van حروف, meerv. حرف, AR. eene letter. Zie حرف.

حوصلة *hhawatsalat*, AR. de krop van een vogel.

حوض *hódl*, AR. een groote waterplas, waterkom, vijver.

حول *hhaul*, AR. listig, slim; ook list, bedrog.

حي *hhaji*, AR. levende, in leven; ook beschaamd, blozende.

حيات *hhaját*, AR. het leven; levende, in leven

خ en حي

zijn. *حياتن* ad *حياتن* terwyl hij nog leefde. I. S. *جك* ad *حيات* zoo lang er leven is. *جك* ad *حيات* indien ik dan nog leef, zoo zal ik toch komen. I. P. *برحيات* leven, in leven zijn.

حيث *hajtzoë*, AR. waar, waar ter plaats, waar ook, waarheen ook.

حيران *hhejrán*, AR. in het Maleisch *چغ*, verwonderd, verbaasd; ook verwonderlijk; verwonderd zijn. *سكل* *يغ حيران* allen die zich verwonderden. *حيران* *اكن درين* over zich zelve verwonderd zijn. I. P. *كحيران* verwonderd. Zie verder onder *چغ*.

حيرت *hhírat*, AR. verwondering, verbazing; ontroering van het gemoed, onrust.

حيض *hhejdl* of *hhíll*, AR. de maandstonden der vrouwen; ook de maandstonden hebben. *فرمتهون* *حيض* eene vrouw die de maandstonden heeft. *حرام* *اتس فرمتهون حيص وطي دشن سومين* het is aan eene vrouw, die de maandstonden heeft, verboden bij haren man te slapen.

حيف *hhajf*, AR. onregtvaardigheid, onderdrukking, dwingelandij. M. R.

حيوان *hhejwán*, AR. in het Maleisch *بناتغ*, een beest, een redeloos dier. *يغ جاهل ايت سام دشن* *حيوان* een onwetende is gelijk aan een beest. Hang Toew. *حيوانات* (het meervoud van *حيوان*) beesten, dieren.

حيوت *hhejwat*, AR. het leven. Zie *حيات*.

خ

خ *ch*, de achtste letter van het Maleische, en de zevende letter van het Arabische Alphabet, genaamd *خا* *cha*. Deze letter komt, even als

خا

de voorgaande letter *ح*, alleen maar voor in woorden van Arabischen en Persischen oorsprong. Zij dient ook om het getal *zes* honderd uit te drukken.

خاتب *chátib*, voor *خطيب* of *خاطب*, AR. een prediker, een openbaar redenaar in den tempel.

خاتم *chátam* of *chátim* en *ختم*, AR. een zegel, namelijk het instrument, waarmede iets verzegeld wordt; in het bijzonder een zegelring; in het algemeen het einde, slot, de voltooiing. *ختم الانبيا* het zegel, dat is, de laatste der profeten, namelijk Mohlhamad. M. R. *خاتمة* *chátimat*, het einde, slot, besluit. Zie *ختم*.

خادم *chádim*, AR. een dienaar, dienstknecht. *خادم* *فرمان الله* een bedienaar van het Woord van God. *مخدوم* iemand die gediend wordt, een heer, heerscher. *خدم* *chadam* en *خدام* *choedám* (meerv. van *خادم*), dienaren, dienstknechten. Zie *خدمت*.

خار *chár*, AR. bidden, smeeken, begeeren.

خارا *chárá*, PERS. *مarmor* *بات خارا* marmorsteen. *خارا چندي* een soort van stof.

خازن *cházín*, AR. in het Maleisch *بندهار*, een schatbewaarder, rentmeester, thesaurier. *خزانة* en *خزانة* of *خزينه* eene schatkamer. Zie *خزانة*.

خاص *cháts*, AR. eigen, bijzonder, privaat; iets dat den koning particulier toebehoort; ook zuiver, onvermengd, uitmuntend. *سكل خاص* *الله* allen die aan God eigen zijn, allen die Godes zijn. *يغ كود* zijn eigen paard; ook een koninklijk paard. S. S. *يغ خاص* *همبان* zijne eigen dienaars. S. S. *خاصية* *chátsijet*, eigendom; natuurlijke eigenschap of kracht van iets.

خاطب *cháthib* en *خطيب*, AR. een prediker,

een openbaar redenaar in den tempel.

خانی *cháfie*, *AR.* verborgen. كنز الخاني een verborgen schat (de titel van een der fraaiste geschriften bij de Maleijers).

خال *cháli* en خالي *AR.* ledig, eenzaam, woest; werkeloos; ook alleen, slechts, met uitzondering. تناف تزامن ايت خالي تباد سورغ فون maar die boomgaard is woest en eenzaam; er is niemand in. خاليله لاشت در فد سكل خال de lucht is ledig van allen die dáár wonen. *Kenz. Cháf.*

خالص *chálits*, *AR.* opregt, zuiver, onbezoedeld, onvermengd.

خالق *chálíkh* en خلاق *AR.* in het Maleisch يخ خالق, een maker, formeerder, bereider. الخالق العالم de Schepper der wereld. الخالق de Schepper, nam. God. *Zie خلق.*

خالي *chálíe* en خال *AR.* ledig, eenzaam, woest, enz. *Zie خال.*

خاميس *chámis*, *AR.* de vijfde. خمس vijf. خميس de vijfde; ook een vijfde. هاري خامس of هاري خميس de vijfde dag der week, donderdag.

خان *chán*, *AR.* in het algemeen een Khan, opperhoofd der Tartaren; in Persie een landvoogd, bestuurder eener provincie.

خانه *chánah*, *PERS.* een verblijf, eene woonplaats. كتاب خانه een boekvertrek, bibliotheek.

خباز *chabáz*, *AR.* een bakker.

خبر *chabar*, *AR.* tijding, nieuws, faam, gerucht, berigt, boodschap, bescheid, bekendmaking, verkondiging; een verhaal; ook ergens kennis van hebben, van iets bewust zijn, om iets geven. خبر اف wat tijding? wat nieuws? خبر بايكت goede tijding. خبر مدكور het voormeld berigt. خبرن راج برانق van waar komt

het gerucht, dat de koning een kind heeft?

I. S. اد فانك منغر خبرن ik heb het hooren verhalen. I. S. خبرن برتپاكن naar nieuws vragen.

ممبري خبرن kennis geven, melding maken.

ممبري خبرن ممبري خبرن tijding aanbrengen,

ممبري خبرن در boodschappen, melding maken.

ممبري خبرن فد اورغ van iemand melding maken.

ممبري خبرن در in de overleveringen wordt er

ممبري خبرن ممبري خبرن onkundig zijn, nergens van weten.

ممبري خبرن ممبري خبرن hoe zeer ik

ممبري خبرن ممبري خبرن zij weet er niet van.

ممبري خبرن ممبري خبرن van zich zelve niet weten,

ممبري خبرن ممبري خبرن bewusteloos zijn.

ممبري خبرن ممبري خبرن dan ik

ممبري خبرن ممبري خبرن een

ممبري خبرن ممبري خبرn de domme, achtelooze en

ممبري خبرن ممبري خبرn van de Engelen,

ممبري خبرن ممبري خبرn ver-

ممبري خبرن ممبري خبرn te kennen geven.

ممبري خبرن ممبري خبرn tijding

ممبري خبرن ممبري خبرn bekend

ممبري خبرن ممبري خبرn; ook van

ممبري خبرن ممبري خبرn; ook achten, om iets

ممبري خبرن ممبري خبرn van zich zelve niet

ممبري خبرن ممبري خبرn; ook zich zelve niet

ممبري خبرن ممبري خبرn geene pijlen achten.

ممبري خبرن ممبري خبرn zij achten hunne huizen

ممبري خبرن ممبري خبرn en

ممبري خبرن ممبري خبرn melding maken,

ممبري خبرن ممبري خبرn het woord van God verkon-

ممبري خبرن ممبري خبرn geboodschap, aangekondigd,

ممبري خبرن ممبري خبرn berigt worden.

ممبري خبرن ممبري خبرn toen

ممبري خبرن ممبري خبرn had, werden nog een aantal

ممبري خبرن ممبري خبرn opgebracht en vernakelijkheden aan-

ممبري خبرن ممبري خبرn die niet te beschrijven zijn.

een aanzegger, boodschapper, verkondiger.
 ختانه *chitánah*, AR. de besnijdenis. Zie ختن.
 ختم *chátam*, AR. een zegel; het einde, slot, de
 voltooiing; ook verzegelen. Dit woord betee-
 kent in het bijzonder het geheel doorlezen van
 den Khorán, bij begravenissen of andere gods-
 dienstige plégtigheden. Zie خانم.
 ختن *chatan*; AR. besnijden, hetzij iemand van
 het mannelijk of van het vrouwelijk geslacht,
 terwijl خفض alleen van het besnijden van
 een meisje gezegd wordt; ook besneden zijn;
 ook het besnijdenisfeest. كوشن یغ تباد دختن
 de voorhuid die niet besneden is. ترختن be-
 sneden. ختنکن besnijden; ook het besnijdenis-
 feest vieren. دختنکن besneden worden. ختانه
 de besnijdenis. برختانه besnedenen, die de be-
 snijdenis hebben.
 ختيفت *chatifat* of ختینه, in plaats van het
 Arabische کتيفت *khathifat*, een alkatief,
 vloertapijt.
 خدمت *chidmet*, AR. dienst, bediening, ambt;
 dienen; ook hetzelfde als سببه hulde, onder-
 danigheid. برخدمت of بخدمت dienen,
 dienst bewijzen, hulde doen. Zie خادم.
 خراب *charáb*, AR. de vernieling, verwoesting;
 ook vernield, verwoest. Zie خرب.
 خراجت *charádjat*, AR. (waarvoor de Maleijers
 soms verkeerdelijk schrijven كراجت) de in-
 komsten van het rijk, schatting, tol, gereg-
 tigheid, belasting. خراجي aan belasting on-
 derworpen.
 خراب *charab*, AR. verwoesten, vernielen; ver-
 gaan. S. S. خراب de verwoesting, vernieling;
 ook verwoest, vernield.
 خرباق *charbakh*, AR. nieswortel, nieskruid.

خرسانی *chorsánie*, AR. van of uit het landschap
Chorásán (het oude Bactriana). بسی خرساني
 ijzer of staal, van voormeld landschap af-
 komstig en wegens deszelfs hardheid beroemd.
 خرف *charif* of خريف, AR. de herfst, oogsttijd.
 خرما *chormá*, PERS. en خرم, de dadel, de vrucht
 van den dadelboom. خرما فوجن de dadelboom.
 I. P. مکت قلباگي بوه بواهن دان تانم تن ایسني کبون
 ایت یعنی خرم دان دلیم اشگور زبیب دان لاین در
 en verschillende soorten van vruchten
 en gewassen, als dadels, granaat-appelen,
 druiven, rozijnen en anderen bevonden zich in
 dien tuin. A. I.
 خردند *charanda*, voor كزند, eene doodbaar. Isk.
 خروبه *charoebah*, van het Persische كهربا, bern-
 steen.
 خروج *choeroedj*, AR. de uitgang, het voor den
 dag komen.
 خريف *charief* en خرف, AR. de herfst, oogsttijd.
 خزانه *chizánah* en خزینه *chazínah*, AR. eene schat-
 kamer, bewaarplaats, magazijn; ook de kamer
 van het geschut. اسس قیرق دان متیار دان قرومات
 اورغ نام خزانه
 men bracht het goud, het
 zilver, de paarden en de edelgesteenten in de
 schatkamer. Isk. مشهورکن هرت در قد خزینه کرجان
 de schatten uit de koninklijke schatkamer te
 voorschijn brengen. Hhik. Atjih. خزانه الكتاب
 eene bibliotheek: خزاین (meervoud van خزانه)
 schatkamers, enz. بدل بر خزانه
 een soort van geschut. Zie خزان.
 خزینه *chazínah*, AR. eene schatkamer. Zie het
 bovenstaande woord خزانه.
 خصم *chatsam*, AR. een vijand, tegenpartij, in
 het bijzonder een tegenpartij in geleerde of
 godsdienstige vraagstukken, ook in het spel.

خصوم (meerv. van خصم) tegenpartijders, vijanden. *choetsoemet*, vijandschap, twist, een regtsgeschil.

خصوص *choetsoets*, AR. eene bepaalde zaak; bijzonderheid, iets in het bijzonder. Zie خاص.

خصوم *choetsoem*, AR. (meerv. van خصم), tegenpartijders, vijanden.

خصيم *chatsim*, AR. twistende; ook een twister, tegenpartij, vijand. Verg. خصم.

خضان *chadlân*, AR. daden van overtreding. Tafs. Khorân.

خضب *chadlab*, AR. kleur, verw; ook verwen, kleuren, b. v. de nagels.

خضر *chadlir*, AR. groenende, groen zijn; ook beminnelijk, bevallig.

خط *chath*, AR. eene lijn, streep; ook schrift. خط ككرو de evennachtslijn, de linie. خط استوا een stijf schrift. خط لمبت een fijn, sierlijk schrift.

خطاب *chithâb*, AR. toespraak, aanspraak, redenering; ook een woord; titel. *ئسن يئح كامقت* اكن سئل اورغ يئح مهورتنن كتاب اين دان مپالتكن خطاب اين de vierde aanbeveling is aan al de genen, die dit boek overschrijven, en de reden vertolken. M. R.

خطبة *chothbat*, AR. eene bepaalde leerrede of redevoering, die op elken vrijdag in de Muhamedaansche tempels of bedehuizen gehouden wordt; ook een formulier, volgens hetwelk God geprezen of godsdienstige plegtigheden verrigt worden. *مماچ خطبت* lezen of opzeggen. *خطبت نكاح* een formulier van huwelijksbevestiging. *برخطبة* en *مخطبت* of *مخطبتكن* *انجيل* prediken. *مخطبتكن* en *خطبتكن* het Evangelie verkondigen.

خطيب *chathib* of *خاطب*, AR. een prediker, een openbaar redenaar in den tempel, die de *chothbat* of leerrede houdt. *تمقت خطيب ايت* de plaats van den prediker is op den kansel.

خطيفة *chath'ifah* en *ختيفة*, voor *قطيفة*, AR. een vloerkleedje of tapijt, daar men op zit; een alkatief.

خفض *chafadl*, AR. besnijden; nam. meisjes, terwijl *ختن* gebruikt wordt van het besnijden van jongens en meisjes zonder onderscheid.

خفير *chafir*, AR. een begunstiger, voorspraak, beschermer.

خلاشي *chulâsjie* en *خالص* *chalâtsi*, PERS. een matroos, bootsgezel.

خالص *chalâts*, AR. vrijheid, bevrijding, verlossing; ook behoud, heil, zaligheid. *براوله* de zaligheid verkrijgen. *برخالص* gelukkig of zalig maken. *مخلص* en *مخلصكن* een heiland, zaligmaker.

خلاف *chilâf*, AR. tegenspraak, tegenstand; tegenstrijdigheid, het tegendeel; overtreden, verzuimen, verwaarloozen; ook leugen, bedrog, verzuim; onachtzaam, enz. *كتام خلاف* uw zeggen strijdt tegen het mijne. S. S. *جكلو اد خلاف ببلن* indien hij door onwetenschap overtreedt. S. S. *تاه خلافن* het tegendeel weten; ook met zijne overtreding bekend zijn. *بردوس* tegen zijn beter weten zondigen. *لون ستاه خلافن*

خليفة *chilâfat*, AR. de stadhouderschap, plaatsvervangning, opvolging; het rijk, de heerschappij, de regering. M. R. *فكتت خلافت* de stadhouderlijke, vorstelijke, koninklijke waardigheid, heerschappij, opperbewind. Zie *خليفة*.

خلق *chalakh* en خالق, *AR.* een schepper, former, bereider. خلق عجائب عالم de Schepper van de wonderen der wereld. Zie خلق. خلق *chalajikh*, *AR.* (het meervoud van خليقة) schepselen, in het bijzonder menschen; ook volken in het algemeen. سئل خلائق in tegenwoordigheid van alle menschen. S. S. سئل خلائق يبع حاضر was. I. P. Zie خلق.

خلد *chald* of *chold*, *AR.* de eeuwigheid, de eeuwige gelukzaligheid; ook het paradijs. بوه خلد de Adams-appel, de vrucht die Adam in het paradijs zoude gegeten hebben.

خلص *chalats*, *AR.* vrij, verlost. Zie خلاص.

خلع *chala-*, *AR.* echtscheiding op verzoek van de vrouw en onder teruggave van het huwelijksgoed.

خلة *chil-at*, *AR.* een eerekleed, mantel, waarmede vorsten diegenen beschenken, die zij willen verëeren.

خلف *chalaf*, *AR.* nakomen, achterkomen; van daar opvolgen; ook een opvolger; ook bedorven, als vleesch, enz.

خلق *chalkh*, *AR.* de schepping, voortbrenging; ook het geschapene, schepselen, menschen. خلق الجنة, in het Maleisch سورث, de schepping van den hemel. خلق النار, in het Maleisch نارث, de schepping der hel. M. M. تخليق scheppen, voortbrengen, daarstellen. مخلوق menschen, schepselen. خلق iets dat geschapen is, een schepsel. Zie خالق en خلائق.

خلق *choeloekh*, *AR.* de aard, natuur, natuurlijke eigenschap van iets.

خلقة *chalkhat* en حلقة, *AR.* een ring, schakel, hoep. Zie حلقة.

خلقة *chalkhat*, *AR.* de schepping. Zie خلق.

خلمبق *chalambakh*, een soort van kostbaar en welriekend hout, zoo genaamd. تيشن در ثد de pilaren daarvan waren van *chalambakh*. I. P.

خلوة *chalwat*, *AR.* de afzondering, eenzaamheid; eene plaats daar men alleen wil zijn, eene binnenkamer, heimelijk vertrek, kabinet; ook de ledigheid, werkeloosheid; ook zich alleen houden, afgezonderd van de menschen. دالم خلوة in een binnenvertrek, in de eenzaamheid. خلوة هات de binnenkamers des harten. M. R. بهو اكن ستي امينه تتكال خلوة دغن مير عبدالله wat *Setie Amlnah* betreft, als zij met *Mir Abdullah* alleen was. Muhh. Hhan. برخلوة alleen, afgezonderd, eenzaam zijn. برخلوة دالم بيلق سوات zich in eene kamer afzonderen. Zie خال.

خلوق *choeloekh* (van خلق), *AR.* menschen, schepselen.

خلي *chalie*, *AR.* vrij, bevrijd, los, zorgeloos. Zie خال.

خليفة *chalfah* of خليفة *chalfat*, *AR.* in het Maleisch ثعمنتي, een plaatsbekleeder, stedehouder, gelijk de vorsten zich stedehouders van God noemen; een opvolger, in welken zin diegenen welke Mohhamad in de regering zijn opgevolgd, zich *Kalifen* noemden; van daar een heerscher, monarch, soeverein, koning; ook een afgevaardigde. De vier eerste opvolgers van Mohhamad, zijnde *Aboe Bakar*, *Oemar*, *Otzman* en *Alie*, worden bij uitnemenheid *Kalifen* genoemd. هي معاوية يغ خليفه تباد هارس قدام *O Ma-awijah!* gij zijt niet waardig, een oppervorst te zijn.

M m m

خلیفه (meervoud van خلیفه) stedehouders, opvolgers, enz. Zie خانة en خان .
 خلیقه *challkhal*, AR. de aard, natuur, natuurlijke gesteldheid van iets; ook iets dat geschapen is, een scheepsel, in het bijzonder menschen en dieren. Zie خلق en خلاق .
 خلیل *chaliel*, AR. een vriend, in het bijzonder een vertrouwelijke en opregte vriend. خليل الله de vriend van God, nam. Abraham, aan wien in het bijzonder die titel toegekend wordt. خليل الله gaat naar den profeet Abraham, den vriend van God.
 خمر *chamar*, AR. wijn; in het bijzonder geestrijke en bedwelmende dranken. In dien zin wordt het verklaard door ارن , en behoort onder de dranken, die de Khorân aan de Muhamedanen verbiedt. ادثون ثیال یغ برایسی خمر de beker vol sterken drank is u door de wet verboden. Mi-r. خمیر , in het Maleisch راکت *râgi*, gist, zuurdeeg; ook gezuurd, gedeesemd, gerezen. ترخمیر en برخمیر gedeesemd, gerezen. تغغ تغ ترخمیر gedeesemd meel. مخمیر en مخمیرکی deesemen, met zuurdeeg beslaan. خمیر *chimmier*, een dronkaard.
 خمس *chamts*, AR. vijf. Zie verder خامس .
 خمیر *chumier*, AR. gist, deesem, zuurdeeg. Zie onder خمر .
 خمیس *chamts*, AR. een vijfde; ook de vijfde. هاری خمیس de vijfde dag, donderdag. Zie onder خامس .
 خنثی *choantz*, AR. in het Maleisch بنجی en ثائق , een tweeslachtig mensch, manwif, hermaphrodit.
 خنجر *chandjar*, PERS. een dolk of ponjaard, die in den gordel gedragen wordt. مک دامبل

خنجر لال د سلتنن ئد فغگشن hij nam den dolk aan en stak dien in zijnen buikgordel.
 خندوری *chandoerie*, ook wel کندوری , eene godsdienstige plegtigheid of maaltijd ten behoeve van overledenen. بربروة خندوری zulk eene plegtigheid aanrigten.
 خواجه *chawâdjah* en خوجه , PERS. een man van aanzien, een rijk koopman, een geleerde; ook een bestuurder, regent. Onder het woord خوجه , hetgeen de Maleijers gewoonlijk uitspreken, verstaan zij Mooren van de vaste kust van Indie.
 خواثر *chawâthir*, AR. gedachten, meeningen; ook aan iets twifelen, over iets ongerust zijn. wees niet ongerust over zijne komst.
 خوان *chawân*, AR. een bedrieger, verrader. Zie خیانة .
 خوجه *chôdjah* en خواجه , PERS. een man van aanzien, enz. Zie verder onder خواجه .
 خوش *chôsj*, AR. goed, uitmuntend, fraai, aangenaam, gelukkig, vergenoegd. خوشی goedheid, uitmuntendheid, geluk, blijdschap.
 خیال *chajâl*, AR. een gezigt, verschijnsel, droombeeld, begoocheling, verschijning, spook. خیالی inbeelding, valsche verbeelding; ook hoovaardig; bedwelmd, half dronken, b. v. door opium. کلکونپ سبائی اورغ خیالی zijn gedrag is als dat van iemand die half dronken is. خیالات (meervoud van خیال) verschijnselen, droombeelden, enz.
 خیانة *chiânat*, AR. bedrog, ontrouw, trouweloosheid, verraad; trouweloos zijn, ontrouw plegen. بربروة خیانة ontrouw plegen. قربواتن خیانة trouwelooze daden. اورغ یغ خیانة trouweloozen.

Dj. M. **هیب** akn **هیب** hij is mij ontrouw geworden. **برخیانته** ontrouw zijn. M. R. **خیانتکن** en **مثنیانتکن** ontrouw maken.

خیر *chajr*, AR. het goede; goed, gelukkig; ook goederen, rijkdommen; ook goed, wel, best. **سکل یخ خیرایت** al hetgeen goed is. M. R. **یخ خیر** het goede. M. R. **عمل خیر دان شر** goede en kwade daden. M. M. **خیرات** goede dingen, goede werken, daden van liefde; geheiligde gebouwen, liefdadige gestichten. **خیرت** iets dat goed en uitmuntend is. **نکرچان خیرت** goede werken.

خیک *chik*, PERS. eene lederen flesch of zak om wijn of olie in te doen.

خیلَف *chilaf* (voor **خلاف**), tegenspraak; ook overtreden, verzuimen, enz.; leugen, bedrog; ook onachtzaam, nalatig; enz. Zie verder **خلاف**.

خیمه *chajmah*, AR. eene tent, tabernakel, paviljoen; eene hut van takken en bladeren gemaakt. **ناسق خیمه** de pinnen of nagelen van eene tent. **بربوة خیمه** tenten maken. **مندریکن خیمه** tenten oprigten. **تمثت خیمه** de legerplaats. **برخیمه** tenten spannen. **بنتغ خیمه** hebben, gecampeerd zijn als een leger. Isk.

د

د *d*, de negende letter van het Maleische, en de achtste van het Arabische Alphabet, genaamd **دال** *dál*. Zij wordt ook genoemd **دال اول** *dál awal* of de eerste *dál*, ter onderscheiding van de **ذ** *dz* of *dzal*. Zij dient ook om het getal vier uit te drukken.

د *di*, in, op, te, aan, bij. **درومه** in huis.

داسر in het midden. **دثنت** aan de deur. **داسر** op de markt. **د مکه** te Mekka. **د نکرچی عیرق** in het landschap Ejrakh. **د سین** hier. **د سیت** of **د سان** daar. **د دالم** binnen. **د لور** buiten. — **د di** is ook een voorzetsel, dat voor bedrijvende werkwoorden gesteld wordende, daaraan eene lijdende beteekenis geeft, als **د کرچاکن** doen; **د نیکل** gedragen worden. **د نیکل** dragen; **د نیکل** gedragen worden. **د ایکت** binden; **د ایکت** gebonden worden. Soms wordt **د** gesteld voor een bedrijvend werkwoord, en de bedrijvende persoon achter hetzelfde geplaatst. **د امبلپ** hij nam. **د لنجتکن الله تعالی عمر کام** God de allerehoogste verlenge uw leven. **د اک این تله دکر نیای** God heeft mij grootheid en heerschappij geschonken. A. I.

دابت *dabat*, AR. kruipend gedierte, insecten; ook wel beesten, dieren in het algemeen.

دابر *dabar* en **د بر**, ongerust zijn, kloppen, slaan, gelijk het hart doet; ook ongerustheid, ontsteltenis, hartklopping. Zie **د بر**.

دابیغ *dabong*, vijlen, nam. de tanden. **دابیغ** tanden die nog niet gevijld zijn, zoo als, b. v. die van eene maagd.

داتر *datar*, vlak, effen, b. v. een grond zonder hoogten.

داتس *ditas* (zamengesteld uit **د** en **اتس**), boven, op. **داتس کود** op het paard. Zie verder **اتس**.

داتغ *datang*, komen, aankomen, bijkomen, overkomen, gebeuren. Het wordt ook als een voorzetsel gebruikt, beteekenende tot, tot op, tot aan. **داتغ درجاره** van verre komen. **داتغ کدالم دنیا** op iemand afkomen. **داتغ ملنگر** in de wereld komen, geboren worden. M. R.

koffijtuinen geplant wordt, om aan de boomen schaduw te geven.

دادو *dádoe* en داد, *PORT.* een dobbelsteen.

دادو *dádoe*, hetzelfde als دهبجو ثوته, ligt groen.

دادی *dádie*, *HIND.* melk, in het bijzonder zure melk, of melk die eenen nacht heeft overgegaan en daardoor dik is geworden.

دار *dár*, *AR.* woning, verblijfplaats, verblijf; ook eene bewoonde plaats, stad. دار الدنيا, ook eene bewoonde plaats, stad. دار السلام, op de wereld. دار السلام, het verblijf van gelukzaligheid, de woning des vredes. دار الامان, het verblijf van vrede, het paradijs, de hemel.

دار *dára*, een eernaam van vrouwen, in het bijzonder van jonge vrouwen, gelijk اوغ or of اون van jonge mannen is; ook eene maagd, jonge dochter; in het bijzonder eene aanzienlijke jonge dochter, freule. I. S. دار انق or گادس, eene maagd. دار انق maagden. ثردرائن, de staat van eene jonge dochter, de maagdom; ook een stoet van aanzienlijke jonge dochters, welke men aan de Indische hoven vindt. شهدان سکلین انق بئند یغ لاکت, برگلر اوغ دان یغ ثومشون برگلرن دار اتونه اصل سکل فراواشن دان ثردرائن, de mannelijke kinderen van vorsten dragen den eernaam van *dwang* of jonkers, en die van het vrouwelijk geslacht hebben den eernaam van *dára* of freule; dat is de oorsprong van die zoogenaamde jonkerschap en maagdenstoet. S. S. داروغ, eene hofjuffer, jonge dienstmaagd. دار بورغ, eene duif.

دارت *dárat*, het land, de vaste wal, het drooge, in tegenoverstelling van water. ايسی دارت, de bewoners van het land; al wat op het land is. داروغ, een landman, een die buiten de stad in een dorp of op het land woont, een boer.

کدارت of تورن کدارت, aan wal gaan, landen. کای کادی دارت, zijt gij nog aan wal? S. S. دراتن, drooge grond, land, landstreek, wat tot het land behoort. نگرې, دراتن این تله دسرهن الله تعالی, deze landsteden heeft God den Koning in handen gegeven. Isk. فندارت, een dun kabeltouw. landwaarts gaan.

داروغ *dáradang* en داروغ (zamengesteld uit دار en دغ), eene hofjuffer, jonge dienstmaagd. Zie verder دغ.

دارو *dároew* en درو, schreeuwen, brullen, brieschen, bruischen, enz. Zie verder درو.

داره *dárah*, bloed. یغ مابق داره, een man des bloeds, een bloeddorstig mensch. بربغ داره, aderen laten; ook bloed afgaan. مانهن داره, het bloed stelpen. بركمشل داره, geronnen bloed. بكو, gestold bloed. جرنه داره, waterachtig bloed. اورت داره, eene slagader. مكن داره اورغ, iemands bloed drinken, van daar iemands ongeluk zoeken, iemand te kort doen, verdriet aandoen. برداره or بداره, bloed hebben; ook bloeden.

داري *dárej*, klinken, weërgalmen. Marsden.

داس *dás*. Dit woord wordt in het dam- of schaakspel gebruikt; wanneer een der spelers verzuimd heeft te slaan, zegt men ای سداس, hij verliest den dam of het stuk. *één* slag die verloren wordt.

داسر *dásar*, de vloer, grond; ook grond van lijnwaden; aard van een mensch. داسر بات, een steenen vloer. داسر فائش, een planken vloer. داسر اورغ, iemands geaardheid.

داسغ *dásing* en دسغ, het tuiten der ooren. Zie verder دسغ.

داسون *dásoen*, een soort van witte uijen.

دائغ *dángong*, gebrom, gegons, gesnor, ge-
ruisch, enz. Zie verder دئغ.

دائغو *dāngow*, (گوبق) een huis-
je, hutje, hetzij in het bosch of op de rijst-
velden.

دائط *dāpat*, krijgen, verkrijgen, ontvangen,
vinden, bekomen, erlangen, ontmoeten, ach-
terhalen, uitvinden, betrappen, bevangen; ook
kunnen, mogen, vermogen, in staat zijn; ook
behooren, geoorloofd zijn; ook behoorlijk,
geoorloofd, mogelijk. Het wordt ook ver-
klaard door تاء weten. S. S. دائط سورۃ eenen
brief ontvangen. دائط هرت schatten verkrij-
gen. دائط ممبوة in staat zijn om te verrigten.
دائط بارغ indien het mogelijk is. I. P. بارغ
دائط تياد دائط M. R. بارغ تياد دائط
دائط بارغ سداقتن ايت A. I. دائط دكبير^۲ کن
hetgeen zij vonden of kregen; hetgeen er is;
ook zoo veel mogelijk. نسچاي دائطه اي برنام
عارف die mag waarlijk verstandig genaamd
worden. دائطه حسرتک ايت hebt gij mijn ver-
langen verkregen? I. P. دائطه دکتاکن het mag
of kan gezegd worden. S. S. دائطه ئدائقتن
door zijn eigen toedoen verkrijgen. دائطه
تياد دائط (ندائط تياد) het moet
zijn, moeten, het kan niet anders, volstrekt
noodzakelijk. دائطه تياد دئغ تيگت
het heeft volstrekt drie dingen noodig.
دائطه اکن داک در فد تياد دائط تياد فئنه
M. R. دائطه تياد فئنه
دائطه اکن داک در فد تياد دائط تياد فئنه
M. R. دائطه تياد فئنه
دائطه اکن داک در فد تياد دائط تياد فئنه
M. R. دائطه تياد فئنه
دائطه اکن داک در فد تياد دائط تياد فئنه
M. R. دائطه تياد فئنه

ten. ددئتين ئتري مکت en hij vond de prinses.
Dj. M. بردائطت vermogen, krijgen, vatten, ont-
moeten, achterhalen. لشکر دئغ دئغ een le-
ger aantreffen. Isk. اورغ دئغ دئغ iemand
achterhalen. ايت مئدائطت درهم ايت
hoe zijt gij aan dat geld gekomen? مئدائطت
مئدائطت کات iemands woord of toestemming hebben.
دائطتن en مئدائطتن bevinden, verkrijgen, be-
trappen; te gemoet gaan, bezoeken, opzoe-
ken, bijkomen. مکت ددائطتن اوله راج en de
koning vond hem. ايت مئدائطتن داک ايت
welk oogmerk hebt gij om mij op te zoeken?
A. I. کدائتي bevinding, dat te bekomen is,
verkrijgbaar; ook gevonden, gekregen wor-
den of zijn; betrapt worden; ook bevonden,
uitgevonden. ئدائطت bevattig, bevinding, be-
grip, uitvinding; ook een vinder, uitvinder.
ئدائطتن vond, uitvinding, bevinding, verkrij-
ging, erlanging, ontmoeting, achterhaling.
دائطت سداقتن naar vermogen, zoo veel mogelijk.
ئدائطتن beschikken, bezorgen.

دائطو *dāpor*, de plaats daar men kookt, de keu-
ken, kombuis; de haardstede, oven, baköven.
مکت دامبلن بلاغ بسر مکت دجرئکن کدائطو
en hij nam eene groote pan en zette die op het vuur.
توکغ دئغ دئغ een keukenmeester, kok; ook wel
دائطو دئغ دئغ oneven. دئغ دئغ دئغ
of دئغ دئغ oneven. دئغ دئغ دئغ
vuurpan; ook de pan van een geweerslot.

دائطو *dākoē*, hetzelfde als اک, ik, mij. Dit woord
staat veelal welluidenheidshalve voor اک, als
de voorzetsels اک or دئغ, en de werkwoorden
die met اک eindigen, er voorafgaan. اک داک
aan of tot mij, wat mij betreft. S. S. اک دمان اکن
waar zoudt gij mij vinden. I. P. اک داک
ايت مئدائطتن اک ايت مئدائطتن اک ايت

داک *dāki* en داکي, ook دكي, vuiligheid op het ligchaam, enz. Zie داکي.

منداڪف *dākap* en دڪف, ook برداڪف en برداڪف, omhelzen, omärmen, namelijk iemand om den hals vallende, diens borst tegen zijne borst aandrukken, omvatten en zoo vasthouden. مڪ سلطان ابراهيم سكره منداڪف دان منچيم كهد. Sulthan *Ibrahiem* omhelsde en kuste terstond *Mohamad Thāhir*. A. I. برداڪف دڪافن malkander op voorschrevene wijs omärmen. مڪ دداڪفن دان I. S. برداڪف omhelsd worden. I. S. مڪ دداڪفن دان انقن دچيمن كهد انقن zoon. A. I. Verg. ثلق.

داڪي *dākie* en داک of دكي, vuiligheid, onzuiverheid op het ligchaam, schilfers op 'het hoofd, vuiligheid tusschen de nagelen, vuilnis in de ooren en dergelijke. داکي مات vuiligheid in de oogen.

داڪي *dākie*, en منداڪي, hetzelfde als دنكبت, klimmen, beklimmen, bestijgen.

داگ *dāgoe* en داگو, de kin. Zie داگو.

داگ *dāgang*, een vreemdeling, uitlander, een vreemd koopman, wel te onderscheiden van een inlandsch koopman, die سداگر genaamd wordt; ook een handelaar in het algemeen. ادثون Hang Toew. اتق داگ een vreemdeling. داگ دنيا سو قام داگ جوادان wij als vreemdelingen in deze wereld. A. I. برداگ als vreemdeling verkeerden; ook handelen, koophandel drijven. داگن koopwaren, koopmanschap; ook handel. اورغ داگن een handelaar. Verg. نياگ.

داگ *dāging*, vleesch, zoo wel van menschen als van beesten en van visch. اورغ داگ ie- mand in stukken hakken, tot frikkelde kappen.

داگ *dāg* verstorven, dood vleesch. منته داگ raauw vleesch. بوسق داگ bedorven vleesch daar een reuk aan is. داگ دگين naar vleesch gelijkende, vleeschachtig. مات داگ دگين eene ster op het oog. كنجع داگ eene spier. نام داگ de naam dien men aan een kind bij deszelfs geboorte geeft, de geboortenaam. برداگ gevleeschd.

داگو *dāgoe* en داگ, de kin. داگو يگ تيرس eene spitsche kin. M. R. منچوكر داگو zijne kin scheren. Verg. جثكت.

دال *dāl*, *AR.* krom, gekromd; ook de naam van de letter د *dāl*, wegens hare kromme gedaante.

دالغ *dālang*, een klucht of tooneelspeler; ook een verhaler van geschiedenissen of vertellingen.

دالغ *dālap*, beter دلف, stout, ondeugend, eigenzinnig, enz. Zie دلف.

دالم *dālam*, binnen, in, ondertusschen, terwijl, onderwijl, onder; ook diep (van den grond en van water gesproken); ook diep, verborgen, diepzinnig (van God gesproken); de diepte; ook het binnenste, het binnenhof, vorstelijk verblijf, hof. دالم رومه binnen in huis. دالم اتم in de godsdienst. S. S. دالم اخرة in dit en het volgend leven. A. I. دالم كتابين in zijne boek. M. R. دالم ايت ondertusschen. S. S. دالم ايت en دالم فد انتار ايت of دالم فد ايت ondertusschen, intusschen, middelerwijl. دالم بركات ايت داغ سورغ لاک كهداثي بگند دالم تاغفن اورغ مڪ terwijl hij sprak, kwam er een man voor den koning en knielde. دالم تاغفن onder zijn gebied. S. S. دالم دل ايت onder dat stof. I. P. دالم فلان يگ باق ايت اد

vallen zijn. Mi-r. داون نراج het blad van eene weegschaal. داون تليخ het blad of het lelletje van het oor. داون تنكث het vensterluik. داون ده داون ايمان ايت تاكت اكن الله. داون ميچ een tafelblad. bladeren (uitwerkselen) van het geloof zijn God te vreezen. بردارون bladeren hebben, gebladerd zijn, groenen. برداونكن bladeren voortbrengen, doen groenen; ook bladeren hebben. داون ن برداونكن zilveren bladeren dragen. داون ن^۲ gebladerte, bladkruid in het algemeen; ook nagemaakte bladeren. ماكن سداون van één blad eten. In Indië namelijk gebruiken de Inlanders dikwerf groote bladen, bij voorb. een pisangblad, waarvan zij hunne spijsen gezamenlijk eten.

دادي *dáwej* en دار, draad, namelijk van metaal. Zie دار.

داهق *dáhakh*, hetzelfde als گاهق, fluimen, slijmachtige stoffen. برداهق fluimen diep uit de borst ophalen om ze te lozen.

داهم *dáhem* of دهم, en برداهم, zacht kugchen, als iemand die iets uit de keel tracht los te krijgen; ook hemmen, met een hem roepen. مك اي برداهم^۲ کن gedurig hemmen. برداهم^۲ كقراهو hij riep den schipper toe, omdat hij aan boord wilde gaan.

داهن *dáhan*, een groote tak van eenen boom; ook het dikste of middenste gedeelte van eenen tak. درئد سوات داهن كئد سوات داهن. داهن tak op den anderen. برداهن getakt. فوهن يخ برداهن een boom met groote takken. هريموداهن eene soort van tijgerkat. Verg. ائگت en چابغ of چاوغ.

داهي *dáhie*, het voorhoofd. سببه سجدو. مك اي سمبه سجدو. سببه سجدو en hij bewees eerbied en boog zich voorover, zoodat zijn voorhoofd

den grond raakte. داهي يخ لوس een breed voorhoofd. داهي يخ سمثت een smal voorhoofd. داهي يخ بسرايت تند مائس een groot voorhoofd is een teeken van luiheid. M. R. داهي سدغ دان يخ تباد ان كرت فدان ايت تند سگل فري يخ ترئوج en een middelmatig, ongerimpeld voorhoofd is een kenmerk van alle loffelijke hoedanigheden. M. R.

داهيت *dáhijat*, *AR.* in het Maleisch چلاك, ongeval, ongeluk, tegenspoed.

دادي *dája*, middel, uitvinding, kunstgreep, list, uitvlugt, slimheid; ook list, bedrog, veinzerij, streek, in welken laatsten zin het veelal met تیغو verbonden wordt. ائاه اكن of ائاه اكن ائاه اكن wat raad? wat middel? دياك wat raad is er voor mij? Dj. M. مان كهندق يخ مان كهندق يخ als de wil van den Oppergebieder zóó is, wat is er dan tegen te doen? S. S. داهي door een of ander middel. داهي داهي middelen, uitvindingen, listen, kunstgrepen, ontwerpen, aanslagen. منكچار داي ائاهي naar middelen zoeken, ontwerpen smeden. داهي مناره داي ائاهي middelen bezitten. داهي سگل مخلوق. داهي ائاهي middelen en ontwerpen der menschen. M. R. فنه تیغو داي list, bedrog, bedriegerij, aanslag, arglistigheid, veinzerij, streek. داهي فنه تیغو داي op eene listige en bedriegelijke manier. برداي middelen hebben, raad weten; ook listig, bedriegelijk. تباد برداي لاك geen raad meer weten, radeloos zijn, geene uitkomst zien. I. P. برداي middelen en listen in het werk stellen. برداي middelen uitvinden; ook misleiden. مئثفاته كيت بردايكن ديري كيت. مئثفاته كيت بردايكن ديري كيت. S. S. فداي, voor فداي, be-

در

درم *deroem* en دروم, ook مندرم, het knielen van eenen olifant of eenen kemel, om zijnen last te ontvangen; het liggen van eenen leeuw, tijger en alle verscheurende dieren; ook het hurken, voorover liggen van eenen mensch. مندرم گاجه de olifant knielt neder. مندرمکن doen knielen of liggen. مندرمکن انت den kemel doen knielen. اورغله مندرمکن اورغله men deed den olifant knielen. S. S.

درمان *dermāwan* (van درم), mild, milddadig, weldadig, edelmoedig, enz. Zie verder درم *derma*. درني *darnie*, de dorpel of drempel; ook het dwarshout boven den deurpost.

درو *deroe* en دروم, ook مندرو en مندروم, schreeuwen als een olifant; brullen als een leeuw, enz; ook bruischen, loeijen als de zee. مك تناف حمزه تباد ربه برديري جوٹ مك تناف حمزه برامقت كافي دبوم تناف لاك اماره مندروم مك ددشراوه مريكيت بوپ P. Dj. مك ددشراوه مريكيت بوپ en zijlieden hoorden het gerommel van het helsche vuur van verre. مك تناف حمزه تباد ربه برديري جوٹ مك تناف حمزه برامقت كافي دبوم تناف لاك اماره مندروم مك ددشراوه مريكيت بوپ *Hhamzah* viel niet, maar stond op handen en voeten op den grond; hij was zeer toornig en gaf een geluid als een blazende slang. *Hhamz*. مك بين ايت مك بين ايت het geluid daarvan was als het gedruisch der baren. فندرون het geschreeuw, gebrul, geloei.

درو *deroem*. Zie het bovenstaande درو.

درويش *derwiesj*, *PERS.* een bedelmonnik, *der-vics*, een soort van Muhamedaansche geestelijke; ook een eremiet.

در *derah*, geeselen, slaan, zweepen; ook een zweep of geesel van touw of leder. مندره en

در

درهکن of مندرهکن geeselen, slaan, zweepen. Verg. چمت.

دراگ *doerhāka*, oproerig, wederspanning, ontrouw, verraderlijk, ongehoorzaam; ook oproerig, ontrouw enz. zijn; ook oproerigheid, wederspanning, trouweloosheid, opstand, verraad. درهگه استعادت همب ملايو تباد فته درهگه het is de gewoonte van ons Maleijers, om nooit oproerig te zijn. S. S. درهگه of درهگه اكن درهگه of درهگه اكن opstand maken, weerspanning zijn tegen, afvallen van. اورغ درهگه een opstandeling, een oproerling, een afvallige, verrader enz. سيدرهگه die weerspannige, ongehoorzame enz. مك تينه بگند ايت فد سكل دايع باو اولهم سيدرهگه كلور اين de vorst zeide tot de kamerjuffers: brengt deze wederspannige naar buiten. S. M. بردرهگه wederspanning, ontrouw, oproerig, ongehoorzaam zijn. مندرهگه wederspanning worden, afvallen. بردرهگه en مندرهگه en بردرهگه oproerig maken, tot opstand verwekken, doen afvallen. بردرهگه oproerigheid, wederspanning, opstand, ongehoorzaamheid, verraad; ook oproerig, wederspanning, ongehoorzaam.

درهم *derham*, *AR.* munt, geld, specie in het algemeen; ook eene zilveren munt van zekere bepaalde waarde; een drachma. Dit woord wordt ook gebruikt om zeker klein gewigt aan te duiden. درهم منمف geld slaan, munten. درهم صدقة geld dat voor aalmoezen bestemd is. *Ism. Jat.* درهم برتن برتن hoe veel drachmas weegt het? زيره اين توجه قوله? اس درهم سده دتاور اورغ مك لال دسورهكن بگند عثمان اورغ برحوال باجو ايت برسرو دمكين بين سياق ماومبلي باجو اين درفد تله دتاور اورغ توجه قوله اس درهم voor dezen wapenrok heeft men één en

P p p

zeventig *derhams* geboden; daarop beval vorst *Otzman* denzelven te koop aan te bieden met deze woorden: wie wil dezen wapenrok koo- pen, waarvoor reeds één en zeventig *derhams* geboden zijn.

dirjá, *PERS.* in het Maleisch لارة, de zee, oceaan.

darjat, *AR.* wetende, bewust.

diríta, en *مندريت*, *HIND.* harden, dul- den, uitstaan, doorstaan, verdragen, verdu- ren, met moed en standvastigheid lijden. ادثون لشكر هشام تباد بر كفال سكتيك فرغ تباد مندريت en het leger van *Hasjám* ver- loor zijnen aanvoerder; het streed eene wijle tijds, doch kon het niet uithouden, en zijne slagorde werd verbroken. Hhamz. منكال كد تاشن. *wanneer* ons eenig onheil treft, behooren wij dat met geduld te dragen. *dat onverdragelijk*, niet uit te houden is. *S. S.* ساكت اين تباد *deze pijn is niet langer om door te staan.* *dat men doorstaan, dulden, verduren kan.*

dertng, klingelen, rinkelen, weërgalmen, ratelen. سوران سثرة دريخ رنتي het geluid daar- van was als het rammelen van kettings.

daríngoe, de kalmus, lieswortel, zekere wortel, die in de medicijnen gebruikt wordt.

doerian of دورين (van دورى een doren, stekel), de naam van zekere stekelachtige vrucht. Zie verder onder دورى.

disána (zamengest. uit د en سان), dáár, ginds. داár stond hij. *دسانه اي برديري*. Zie verder onder سان.

disaberang (zamengest. uit د en سبرغ),

aan de overzijde, aan den overwal. سئل نثري *de landen aan den overwal.*

doesta, *HIND.* liegen; een leugen; leu- genachtig, valsch, ontrouw, onwaar. جاثن اشكو *lieg niet!* *كات دست* eene onwaarheid spreken; ook een leugenachtig gezegde. برشكس *دست* eene valsche getuigenis afleggen. بردست *liegen, met leugens omgaan; ook met leugens bedriegen.* بردستگان en فرددستگان heeten liegen, beliegen, voor eenen leugenaar uitmaken; ook loochenen, ontkennen. فرددستگان *belogen worden.* فرددست *een leugenaar.* اورغ *كدستان* een belogen mensch.

dastár, *PERS.* en دستر, de tulband of hoofddoek, welke wrongsgewijze drie- of vier- maal om het hoofd gewonden wordt, zoo als vele Oostersche volken dezelve gewoon zijn te dragen. De Maleijers van rang dragen denzel- ven gewoonlijk, en stellen er veel prijs op. Bij plegtige gelegenheden, bij voorb. bij een hu- welijk, wordt dezelve door den bruidegom, al is hij ook een gering persoon, gedragen. *كات بگند علي ماري جوٹ بجوٹ دان دستر ك* en vorst *Alie* zeide: *breng toch mijn opperkleed en mijnen tulband; ik wil mij buiten de stad begeben.* Hhamz. *مغذگان* zijnen tulband afzetten. بردستر *eenen hoofddoek opzetten.* بردستر *opzetten of dragen.* *S. S.* بردستر فلاشي *dragende eenen tulband van onderscheidene kleuren.*

desar, sissen, een sissend geluid maken, gelijk heet ijzer, wanneer het in koud water gestoken wordt; ook de sissing. بردسر *sisen.*

desar, en مندسر, in de rede vallen.

دع - دس

دسج *dasing* of داسج, en بدسج en مندسج, het tuiten van de ooren; gonzen. تلغاك فون بدسج mijn oor tuit. اثن مندسج de wind giert, b. v. door het scheepswant.

دسیت *disitoe* (zamengest. uit د en سیت), dáár. دس do-á, AR. een gebed, eene bede, aanroeping, zegenwensch, zegenbede. دعا اوتق ایمان آیت دعای het merg des geloofs is het gebed. دعای منت God bidden, aanroepen. دعای ممنت دعای کفد الله God bidden, aanroepen. دعا می-ر. دعای فرمنتان een gebed, aanroeping. دعا باج دعای een gebed doen, namelijk door het te lezen, gelijk gebruikelijk is bij de Muhamedanen. دعا مشوچف دعای een gebed uitspreken. دعای مگ همب سببه یا توهندک کوثرکنکن افانه کران دعای همبام یا توهندک مگ دعای همب ایثفون دقبولکن الله تعالی en ik zeide: o Heer! laat toch mijne bede u welgevallig zijn; en de Allerhoogste verhoorde mijn gebed. دعا می-ر. دعای مپمشیکن zegenwenschen overbrengen, nam. van meerderen tot minderen. دعای ایر دعای S. S. zegenwensch, zegenbede. دعا س. س. gezegend water, wijwater. دعا مندعا of بددعا bidden, aanroepen. دعا بردعا tot God bidden. دعا اورغ یغ دعای een bidder, aanroeper. دعای بددعا bidden worden.

دعا *da-wá* en دعوی *da-wie*, AR. een regtsgeging, pleitzaak; vordering, eisch, actie; iemand in regten aanspreken, dagvaarden. دعوی مغانکی دعوی zijnen eisch uitbrengen, Dj. M. دعوی داخرت دعوی voor het jongste gerigt dagvaarden. S. S. دعوی سورت دعوی schriftuur van eisch, schriftelijke vordering of dagvaarding. دعوی انس رعیت دعوی hetgeen hij van mij vorderde bedroeg drie honderd Spaansche-matten. دعوی بددعا en دعوی met iemand een proces hebben;

دع

ook iemand in regten betrekken, aanklagen. مندعا jemand in regten aanspreken, in regten betrekken, dagvaarden, aanklagen; ook voorwenden, aanspraak maken op. مندعا درین aanspraak maken van weldadig te zijn. دعا gedagvaard, in regten aangesproken, geëischt worden. دعا کنه راج اکن سورغ تیداله لاکت دامت ددعا فوئس فرکتان آیت جکلو سفرت بندهار دان اورغ بسر ممبریکن کشف اکن سورغ دغن تیداد تاهو راج ایثفون دامت ددعا اورغ کارن یغ امفون کشف تیداد دامت سمفی اندین برکات اکن حال مریکیت فد راج gehucht of dorp een geschenk van den koning aan iemand is, zoo kan hij daarover niet in regten aangesproken worden; die zaak is afgedaan. اندین بیج voorbeeld een schatbevaarder of een overheids-persoon een gehucht aan iemand geeft, zonder weten des konings, daarover kan men hem in regten aanspreken, omdat de eigenaar van dat gehucht niet over de zaak tot den koning heeft kunnen spreken. فدندا در regten aangesproken, aangeklaagd. دعا een eischer, dager, aanlegger van een regtsgeging. دعا dagvaarding, oproeping in regten. دعا *dang*, eene benaming die men, beleefdheids-halve, aan eene vrouw geeft, gelijk دعا aan mannen. S. S. Het beteekent zoo veel als staatsjuffer, kamenier, vrouwelijke bediende bij vorsten en grooten. دعا دارغ of دارغ دعا eene hofjuffer, jonge dienstmaagd. دعا *dang*, naar beneden strijken. دعا لیر, hetzelfde als دعا لیر, het zeil geheel naar beneden strijken. دعا *denganan*, de greep van eene kris of van een degen en dergelijke.

دغ

dangdang, wippen, schoppen met een touw. *dengdoe*, twijfelen. Verg. بمبغ .

dengar, en منغر, ook مندغر, hooren, aanhooren, vernemen, luisteren; gehoor geven, gehoorzamen. دغر خبر een gerucht hooren. منغر فرمان الله *Mi-r.* تيدك اي منغر چرترا ايت فد هتئين *Mi-r.* hij hoorde dat verhaal niet in zijn hart (hij geloofde het niet). *Mi-r.* عبدالله منغر اكن *Abdullah* hoorde van *Abdul Rahmán*. *Mi-r.* ددغر *Abdullah* gehoord worden. جاشن ددغركات كائنق ۲ ايت *Mi-r.* تددغر *I. P.* gehoord, vernomen. ددغرکن en ددغرکن hooren, luisteren, gehoor geven. دهول *Mevrouwen!* هي تون ۲ ددغرکنله فسن همب اين *I. S.* *Mevrouwen!* hoort, luistert naar mijnen last. *I. S.* ددغرکن *Mevrouwen!* gehoord worden. *I. P.* ددغرکن doen hooren. ممشرددغرکن نصيحت كغد *Mevrouwen!* iemand eene vermaning doen vernemen. فددغر of فددغر een hoorder, aanhoorder; ook het gehoor. فددغران of فددغران het aanhooren, het gehoor, het gerucht. باغ ريغ فددغران اورغ *Mevrouwen!* hetgeen men gehoord heeft. *S. S.* ائ ان فددغرانم سماام *Mevrouwen!* wat hebt gij van dezen nacht gehoord? *S. S.* ائ ان فددغران *Mevrouwen!* wat is dat voor een gerucht? *I. S.* كددغران hoorbaar, gehoor verwerven, hetgeen gehoord wordt. سدومول مك كددغرانله فد راج *Mevrouwen!* de koning. *I. S.* ددغر or ددغران gerucht, iets dat men hoort zonder van de waarheid daarvan verzekerd te zijn; ook hooren. مك جديله سانه ددغر ددغران كيت اكن سوارعلي *Mevrouwen!* ik voor de stem van *Alie* hield was iets anders. *Hhamz.*

dangong en داغغ, het gegons, gebrom, ge-

دغ

snor, gelijk van vliegen, bijen, wespen; het geluid van wind, het geruisch van water; ook het geluid van sommige speeltuigen; ook gonzen, dommelen, enz. بددغغ en بددغغ of بددغغ dommelen, gonzen, brommen, ruischen. ايت بددغغ بين سفرت كاون لبه *Mevrouwen!* zij gaven een gebrom als een zwerm bijen. *Kenz-Chaf.* بددغغ ۲ een aanhoudend brommend geluid geven. *I. P.* فددغران gebrom, gegons, gedommel, gesnor, gedruis, geruisch, klank.

مك سگل همغارن تددغركله *Mevrouwen!* *dangkar*, oprollen. ددغرکن en alle tapijten waren opgerold. ددغران iets dat opgerold is. اولر برسووف ددالام ددغران تيلم *Mevrouwen!* een slang die zich in eene opgerolde matras verschuilt.

dongkang, hetzelfde als كدكغ, eene padde. *dangkap*, naloopen, vervolgen om te krijgen; ook pakken, omvatten, omarmen, omsingelen. مك دهرشب دغن ليم فونه ربدو برکود *Mevrouwen!* en *Dahra-sjab* kwam met vijftig duizend ruiters, omsingelde en doodde het leger van *Zoebien*. سمئيله اي كغد خيمه قومن مك بددغركانله *Mevrouwen!* *Hhamz.* سمئيله اي كغد خيمه قومن مك بددغركانله *Mevrouwen!* hij kwam bij de tent van zijn volk, en zijn volk omhelsde hem.

dangkal, onnatuurlijk hard en daardoor on eetbaar, nam. vruchten.

dangkal, ondiep, nam. eene put of vijver, maar wordt niet gezegd van de zee of groote rivieren.

dengkie, nijd, afgunst, wangunst; ook wangunstig, nijdig zijn, misgunnen. بددغكي benijden, afgunstig, nijdig zijn, misgunnen. بددغكي of كغد *Mevrouwen!* nijdig zijn op, afgunstig van. بددغكي ۲ *Mevrouwen!* nijdig, wangunstig zijn. ددغكين *Mevrouwen!* benijden, misgunnen.

دالم فد ایت ادانه اورغ. nijdiglijk, afgunstiglijk. دشکی اکن امیر حمزه دان عمر امیه سبب ممبرا رومه en intusschen was men nijdig op *Amir Hhamzah* en *Oemar Amijah*, wegens het verbranden van hunnen afgodstempel en het vermoorden van hunne bloedverwanten. نید، افسوس، نید، افسوس; ook die benijd wordt.

دغور *danggor*, hetzelfde als دگر, anders gezegd ronken, snorken. دشکورون *geronk*, gesnork.

دغان *dengan*, met, door, te zamen, bij, benevens, en. Het wordt dikwijls met سرت verbonden. ایت دشن ایت دشن ایت دشن ایت دشن. فصیحت لیدهن *met* eene welsprekende tong. M. R. دشن op of door het gebed. Mi-r. دشن فرمان الله op het bevel van God. Mi-r. دشن نیته راج on last des konings. S. S. دشن هیدشن in leven, levend. S. S. دشن نیکال *in één oogeblik*. Mi-r. دشن کملیان *toen hij in heerlijkheid was*. M. R. دشن سندرین *met verstand*. دشن عقل بودي bij zich zelve. دشن سگان *naar zijne meening*. M. R. دشن حکمت الله تعالی *door Gods wijsheid*. دشن برکت الله *uit regtvaardigheid*. دشن برکت الله *door Gods zegen*. دشن برکت الله *in één oogeblik*. Mi-r. دشن رحمتن ایت دشن ایت دشن *door Zijne gunst, niet ter oorzaak van eenige deugd of godvruchtigheid van ons, maar door Zijne genade en barmhartigheid ontfermt Hij zich onzer*. M. R. دشن سورغ درین *alleen*. A. I. دشن کارن *om den wil van*. A. I. دشن سبیرن *behoorlijk*. دشن سفرتین *of دشن سفارتین*. دشن *haastiglijk*. دشن *of دشن تیار* zonder.

تیار دشن تهبوب *zonder mate*. M. R. دشن *zonder hun weten*. دشن *met, mede, als* دشن *بگند ایت ساعنت فرتاف لاگ مشهور*. دشن *en die vorst was zeer* godsdienstig, ook beroemd, *als mede regtvaardig in zijne wijze van regeren*. A. I. دشن *سرة دشن* al weenende. A. I.

دغو *dengoe*, onaangenaam van reuk, gelijk wandluizen en dergelijken. دشو ایت سوغت *wat is dit voor een onaangename reuk? dezelve is niet uit te houden*.

دغووس *dengoes*, hetzelfde als دشو, snikken uit droefheid. دشووس *مکت تون فتره کینچان فوری ساعنت هندق* *مناغس ولاکن تاکت ای اکن بگند سوغت یردغوس* *de prinses Kentjana Poerie wilde in tranen uitbarsten; doch uit vrees voor den vorst snikte zij slechts*. Kh. B.

دفاستر *dastar*, *AR.* een boek, in het bijzonder een aanteekening-boek, register, lijst, cedula, inventaris, catalogus, index. دشووس *دفتر سگال فرمات یرغ* *cene lijst van alle de juweelen, die in de schatkamer zijn*. دشووس *مکت نماک ایت* *mijn naam is geschreven* in het stads-register. دشووس *دفتر تمبیان* *tarief, lijst van betaling*. دشووس *مندنفرکن* *en دفترکن* *eene lijst maken, in een register of lijst opteekenen*.

دافناه *dafnah*, *AR.* een laurierboom.

دفا *depa* voor دشو, een vadem. Zie دشو.

دفاطی *dapatı* voor ادفاطی, *JAV.* de naam van zekere waardigheid onder de Javanen; landdrost, regent. دشووس *کبوقاتین* *drostdij, regentschap*. Zie ادفاطی.

دوسا *dopsa*, *HIND.* eene groote kom of bak, hetzelfde van hout of aarde.

دفا *depah* of دفا, een vadem, vaam. دشووس *توبه*

دنه تنگین سمیلین دنه seven vademen dik en negen vademen hoog. S. S. مک اونہ جہان قبلوان مردن عالم دشن هوجج ایبو ککین دچوکلن بات ایت دنه سہونہ دنه ترهمنباغ de opperste der helden, de overwinnaar der wereld peuterde den steen met het uiterste van zijnen grooten toon uit, en smeeft denzelven tien vademen ver. Hhamz. دن *dikh*, AR. eene zekere ziekte, de hectische koorts. M. R.

دقسان *dikhsana* of دقسانا en دقسین *dakhsina*, HIND. in het Maleisch سلانن, het zuiden, gelijk ققسنا of ققسین het noorden beteekent. یو راج کامی انیلہ یخ دسرهنن اللہ تعالیٰ سکل کرجان دنیا deze کفدان در مشرق لال کمغرب در دقسانا کفقسنا onze koning is diegeen, aan wien de Allerhoogste alle koningrijken der wereld gegeven heeft, van het oosten tot het westen, van het zuiden tot het noorden. S. S.

دقکین *dakhikh*, AR. fijn, klein, ondeelbaar. دقکین *dakhikh*, AR. fijn, klein, ondeelbaar. یخ دقکین *dakhikh*, AR. fijn, klein, ondeelbaar.

دک *doeka* voor دوک, HIND. bedroefd, droefheid, droevig zijn. دک چت or دکچت bedroefd zijn. Zie verder دوک.

دکت *dekat*, bij, nabij, dicht bij, naast, benevens; ook naast staan, nabij liggen, naderen. دکت ترهنتر دکت فد سبوه سوهی die stad ligt aan eene rivier. راج کفد ای دکت کفد راج den koning. دکت سائق یخ دکت een naauwe aanverwant. nabij zijn, nabij komen, naderen. مندکت en دکاتی of مندکتی iemand naderen. ددکتین genaderd worden. دن ددکتین hij naderde. S. S. مندکتین nabij brengen, doen naderen. ددکتین de nabijheid; ook nabij. دن ددکتین eene toenadering van den eenen tot den anderen. Verg. همثر.

دکت *dekit* en دیکت, voor سدیکت, een weinig. دوکچیت *doeka-tjita* of دوکچیت, droefheid, bedroefd, bedroefd zijn. Zie onder دوک.

دکف *dakap* en داکف, omhelzen, om den hals vallen en zoo omarmen. Zie verder داکف en verg. دشکف.

دکی *dakie* en داکي, vuiligheid, onzuiverheid op het ligchaam. دکی تیخ het vuil in de ooren. Zie verder داکي.

دگاش *dagangan* (van داگخ), koopmanschap, koopwaren; ook handel. اورغ دگاش een handelaar. Zie داگخ.

دگخ *daging* or دگخ, voor داگخ, vleesch. Zie داگخ.

دگر *dagoer*, ook دشگر, en بدگر or بدگر, snorken, ronken. ددگر een snorker. ددگورن gesnork, geronk.

دل *dil*, de naam van zeker spel, waarbij men den bal slaat met eenen houten kolf. دل بوه de bal die in dat spel gebruikt wordt. Marsden.

دلی *doeli* or دلي, HIND. stof. دل لبه het stof. Zie verder دلي.

دلی *doeli* en دلي, ook دول, een titel die aan koningen en oppervorsten gegeven wordt. Zie verder دلي.

دل *delal*, AR. een makelaar, aanwijzer.

دل *delapan*, beter دولاثن, acht. Zie دولاثن.

دل *dalálet*, AR. een bewijs, betoog, argument. Zie دلیل.

دلغ *delang*, JAV. in het Maleisch لیتت, zien, aanschouwen.

دلغ *delap*, ook دالث, stout, ondeugend, eigenzinnig, koppig, hardnekkig, niets ontziende om kwaad te doen, bij aanhoudenheid kwaad doende. Verg. امبلر.

دولور *diloear* (zamengest. uit د en لور), uit, buiten, buitenwaarts. دلور اک هندق برجالان ر دلور ik wil buiten de stad gaan wandelen. Hhamz. Zie verder لور.

دولي *doeli* en دل of دول, een titel die aan koningen en oppervorsten gegeven wordt, Majesteit, Hoogheid, Monarch. دل بیغ دثرتون opperheer, de alleenheerscher. I. P. دل سلطان Zijne Hoogheid de Sultan. S. S. دل شاه عالم of حضرة دل شاه عالم Zijne Majesteit, de heer der wereld. Ism. Jat. دل بیغ مها ملي Zijne zeer verhevene Majesteit. S. S. دل تونک del koning mijn Heer. Hang Toew. دل بکند del of دل حضرة بکند del en دل حضرة بیغ مها ملي als mede حضرة دل en del altemaal bijzondere titels aan oppervorsten en alleenheerschers gegeven. دل کباوه del aan de voeten van Zijne Majesteit. S. S. del tegen den koning zondigen. S. S. دل ان اف جوگت سانه فاتک این سکلین کباوه del en wat is toch de misdaad, die wij tegen uwe Majesteit gepleegd hebben? A. I. دل مشهادف دلي voor den koning verschijnen. دل منجنجخ دلي of دل منجنجخ دلي zijnen eerbied aan den koning bewijzen, hulde doen. S. S. دل درین موج دلي zich zelven prijzen, namelijk een koning. I. P.

مک کلپاتنله در *doelie* of دل, HIND. stof. دل جاوه دتغه قادغ دلي بریشکت دالم دلي ایت کلپهاتن dat en men zag van verre op het veld het stof opstijgen, en in dat stof zag men vele krijgsdrommen komen. Hhamz. مک میدان دل دثریبکن اورغله دسمبر ایر سفای دلي در قد کاکي کود دن مانسی جاشن برابه in orde en besproeide het met water, opdat het stof van paarden en menschen niet zoude

opstuiuen. بردلي stofferig, vol stof. دل دل *dall*, AR. een bewijs, betoog, argument, proef, bewijsrede, betooging; ook leiding; leidsman. دل بیغ مان اغکو برکات این met wat voor bewijs, of op wat grond zegt gij dit? Muhh. Ilhan. دل بیغ صیح een waar bewijs. دل بیغ دلیق نقلی bewijzen, die op gezag van anderen bijgebracht worden. دنیلکن en مندیلکن bewijzen, betoogen, aantoonen. مدلول bewezen, dat bewezen moet worden. Zie دلالت.

دلیم *deltma*, de granaat, granaatappel. دلیم ماسق rijpe granaatappelen. دلیم فوهن een granaatappelboom. مک کتان del een granaatappel. دلیم en hij zeide: zekerlijk die granaatappel is uit dezen tuin. A. I. مک ترقدغ سبوه دلیم هاپت A. I. مک راج eene granaat-appel afdrijven. A. I. مک راج فون ترلال سکچمت مکان فون برسری ر سفرت بوغ en de vorst verheugde zich zeer; zijn gelaat blonk, even als de opene granaatbloezem. Hhamz.

دم *demi*, bij (in eenen eed); bij, met; ook als, zodra, toen. دم الله bij God! M. R. الله bij den Allerhoogste! I. P. دل توهن بیغ bij den Heer dien ik diene. S. S. دل توهن بیغ bij God zweren. دل برسمغه دم الله منجدیکن اکو دن اغکو بیو رهسی این تیدانه کوکتاکن bij den Heer, die mij en u geschapen heeft, ik heb dit geheim aan niemand gezegd. Hhamz. دل تناعن تون فتری bij den bruidegom van de prinses. I. P. دل کمبغ bij de geiten. I. P. دل سورغ mensch voor mensch. دل تیدر لال داتغ لال تیدر zoo sliep hij. دل ددغر حاتم طای بون بیغ ترسبت ایت zodra *Hhátam Thaj* den

دم

دم

bovengemelden inhoud van den brief hoorde. Hh. Th. *دم اي سمشي كشد نكرين* toen hij in zijne stad gekomen was.

دمانا dimána (zamengesteld uit *د* en *مان*), waar, op welke plaats. Zie verder *مان*.

دومبا domba, een schaap, het manneke van 'een schaap, onderscheiden van *بيري* het wijfke. *انق دمب* een lam. *مېمبله انق دمب* een lam slagten. *كېمبله كن كمېخ دمب* schapen hoeden.

دماب demab, beter *دمف*, gulzig zijn, te veel eten; ook gulzigheid. *مدمب* gulzig zijn, veel eten, zwelgen, slokken. Zie *دمف* en verg. *چارو*.

دمدم demdam, haat, in het bijzonder een verborgen haat, wrok, inwendige vijandschap. *دالم هات دمدم* haat dragen, eenen verborgen wrok hebben. S. S. *منازه دمدم اكن* haat zetten, haat dragen, eenen wrok hebben op. M. R. *بردمدم* haat dragen, wrokkerig, wraakgierig. I. P. *تياك بردمدم* niet haatdragend zijn, geene gal hebben. *دمدم* haat zetten. *دمدم* gehaat worden. *بردمدمكن* haten, verborgen haat koesteren. I. P.

دمر damar, een soort van harst of harpuis; ook eene fakkel of toorts. Zie verder *دامر*.

دمراق damarakh, zekere zelfstandigheid waarmede men verlakt.

دمخ demang, *ڤامڤ*. de naam van zeker ambt bij de Javanen, een districts-hoofd; ook een eeretitel. *كدمانڤ* een district waar een Demang over gesteld is, een Demangschap.

دمف demap, hetzelfde als *دمب*, gulzig zijn, te veel eten; ook gulzigheid. *مدمف* te veel eten, gulzig, vraatachtig zijn. *بردمف* zwelgen, brassen. *دمف* een gulzigaard, vraat, slokker. *ڤندمانڤ geslemp*, brasseriej.

دمطت dompat, en *بردمطت*, digt bij elkander, aanpalen, aangrenzen; ook aanplakken, aan-naaijen. *بردمطت* aangrenzende, belendende; ook aangeplakt. *ايت تردمطت دغن تانهك* die akker grenst aan mijn land. *بردمطت* aanpalen, aangrenzen. *بردمطت* de aangrenzende akkers. *ڤردمطت* aanpaling, aangrenz-zing, belending.

دمطر dampar, en *بردمطر*, stranden, aanspoelen, tegen aan drijven, b. v. een wrak, plank, enz. tegen het strand, of een schip tegen eene zandbank. *تردمطر* gestrand, aangespoeld, aangedreven. *مدمطركن* doen aanspoelen, aandrijven, aanzetten. *كفل كشد ڤنتي* een schip tegen het strand aanzetten. *كدمطران* aanstranding, aanspoeling.

دمطس dimpas, uitslaan wegens vochtigheid, b. v. een kleed.

دمطخ damping, eene bijzondere manier om een minnelied te zingen, en wel bij beurten. *ڤاپ* *بردمطخ* een zoodanig minnelied zingen.

دمطخ damping, nabij, digt bij, naast, nabijgelegen, nabijstaande; nabestaande, aanverwant; ook naderen, genaken, nabij komen. *مك هاري* *كدناغرن ايت دمطخ* en de tijd van zijne komst was nabij. *تياك ملايكة يڤخ دمطخ كشد عرش* daar is geen engel, die tot den troon nadert. Kenz. Ch. *مك زوبين ڤون دمطخله اكن مېمبه كاك راج* *Zoebien* nu naderde, om zijnen eerbied te bewijzen aan de voeten des konings. Hhamz. *تنگال انكك اكن دمطخ برتمو دغن دل راج* wanneer mijn zoon zal naderen, om den koning te ontmoeten. Hhamz. *مك برجالنله اي دغن بېراف* *اورڤ يڤخ دمطخ كشدان مك همڤرله اي كشد كوت* en hij ging voort met verscheidene men-

دم

schen, die nabij hem waren, en naderde aldus het kasteel. Isk. یغ دمفخ سانق ^۲ nauwe bloedverwanten. یغ دمفخ naderen, genaken, nabij gelegen zijn; ook nabestaande, verwant zijn. Bantam is aan Jakatra gelegen. بندن بردمفخ دشن جکتراند فرسانک ائکو بردمفخ دشن راج شیشیان. ^۲ naar mij dunkt, bestaat gij den koning *Sjah-sjiján*. I. P. فردمفخ een aanverwant, nabestaande; ook een goede vriend. فردمفشین toenadering, genaking; ook maagschap, verwantschap. مندمفشان doen naderen, nabij brengen. مندمفشان درین کفد naderen tot.

دشش *dimpang*, overstappen, nam. een riviertje. دشش *dompakh*, en بردمشق, tegen over zijn, tegen aan stooten, tegen aanroeren, tegen aanloopen, belenden; ook malkander ontmoeten in den strijd, handgemeen worden. تردمشق belendende, aanrakende. توبه بردمشق دشن توبه het éene ligchaam raakt of stoot tegen het andere aan. بردمشقکن و دششقکن tegen stooten, doen aanraken, vastzetten als een schip.

دمشل *dempil*, en بردمشل, rakelings bij of naast elkander zitten, staan of liggen, zoo wel menschen als andere voorwerpen. Verg. امشت.

دمشول *dempoel*, een soort van compositie of werk, om gaten of naden, b. v. van eene goot, te stoppen; ook een gat stoppen. فنلچورن. فنلچورن این کرس بوچرن فانت دششل lek, en behoort gestopt te worden.

دشش *damakh*, niet goed droog, b. v. kleederen; vochtig als papier.

دمکی *demikijen*, aldus, alzoo, zoodanig, desgelijks, even ook zóó, op zulk eene wijze. ستله بنتار ایت منغر تیتنه مها راج دمکی ایت مک. ستله بنتار ایت منغر تیتنه مها راج دششل ستله بنتار ایت منغر تیتنه مها راج دششل

دم

lebaardier den koning zoodanige bevelen hoorde geven, viel hij voor de voeten des konings neder. دمکی ^۲ op deze wijs. ستله nadat Sulthan *Ibráhiem* aldus gedacht had. A. I. دشن دمکی ایت daarmede. ایت ^۲ even zóó. در ^۲ van Pahang insgelijks zóó. S. S. یغ دمکی ایت یغ دمکی ایت ^۲ dat mijn meester zóó spreekt. A. I. دمکی فری ^۲ aldus, op die manier, in dier voege. ایتفرن دمکی ^۲ dat is mede zoodanig. دمکی ^۲ indien het zóó niet is. M. R. دمکینکه ^۲ aldus? دمکی ^۲ spreekt mijn Heer aldus? S. S. دمکینکه ^۲ aldus, zóó is het. A. I. دمکینکه کلورن ^۲ zoodanig is, aldus is. سلطان ^۲ zoodanig was de wijze van doen van den vorst. A. I. دمکینکه بیین ^۲ aldus luidende. Mi-r. دمکینکه ادان ^۲ aldus is het (zijnde de slotwoorden van de meeste Maleische schriften). دمکی ^۲ op die manieren, op zoodanig eene wijze.

دم *demam*, de koorts; ook de koorts hebben.

دم *demam*, de koorts; ook de koorts hebben. ik was er niet lang, of ik kreeg de koorts. دم فانس de heete koorts. دم دشش de koude koorts. ^۲ de afwisselende, de afgaande koorts. دم کور de koorts veroorzaakt door eene verharding in de milt. بردمم de koorts hebben, koortsig zijn. جکلو همب تیاد بردمم ^۲ indien ik geene koorts heb, zal ik voorzeker bij u komen.

دموک *dimoeka* (zamengest. uit د en موک), vóór, vooraan, van voren, in tegenwoordigheid van. Zie verder موک.

R r r

dindwa, ۱۱۷. een reus. *رشاس*.
dinhoe, ۱۱۸. de naam van zekeren heiligen dag bij de Christenen, de drie koningen-dag. *هاري هاري* het drie koningen-feest.
denda, HIND. boete, straf, in het bijzonder eene geldboete. *دند مات* zijn vonnis is de doodstraf. S. S. *دند گند* dubbele geldboete. *دند ریغن* ligte boete. *دند برت* zware boete. *دند* in boete geslagen, bekeurd worden, in boete vervallen. *بارغ سیاف ملتگر فرنته این اکن*.
دند تیگ راتس روپیا al wie deze bepaling overtreedt, zal in eene boete vervallen van drie honderd ropjen. *دنداکن* en *مندنداکن* of *دندای* en *مندندای* beboeten, in de boete slaan, eene straf opleggen. *دندای* beboet worden, in eene boete vervallen. *دندندان* de beboeting, bekeuring.
dandang, ۱۱۷. een koperen pot of ketel, waarin de Javanen de rijst koken.
dandang of dendang, een duikelaar, duiker, zekere watervogel, iets kleiner dan de بلیبس.
dondang en دغدغ, wippen, schoppen met een touw; ook wiegen, heën en weër slingeren. *دنداعن* en *دغداعن* eene wieg.
dondong, en مندندغ, wegdragen, wegbrengen, nam. iets dat men in de hand vatten of op den arm dragen kan. *دندنگ*.
دندنگ *ایت* *دندنگ* *کسان کماری* die doos wordt heën en weër gedragen.
dindang, een bijzonder soort van vrolijk gezang; ook met zoodanig gezang zingen, zich met zoodanig gezang vrolijk maken. *دندنگ* aldus vrolijk zingen.
dindang, de naam van zekeren roofvogel,

eene kraai, wouw, kiekendief, anders genoemd *گائک*.
dinding, ۱۱۷. in het Maleisch *دایغ*, vlakke sneden vleesch, die in de zon gedroogd zijnde, lang bewaard kunnen worden. *دندغ کربو* zoodanig gedroogd buffelvleesch. *دندغ منجاعن* gedroogd hertevleesch.
dinding, hetzelfde als het Arabische *حجاب*, een muur of wand, hetzij van hout of van steen; een beschot, schutsel, scherm; ook eene borstwering, afschutting, ravelijn, wal; ook schutten, afschutten; beschutten, beschermen. *دندغ* *مک* *ای بدریله* *دبالتی دندغ* hij stond achter den muur of het schutsel. *دندغ لندچخ* de hooge boorden van zeker speelveertuig, *lantjing* genaamd. I. P. *دندغ فائو* een planken beschot. *مک جن ایتفون* eene deurscherm. *دندغ فننت* *داتغ برتنجکتکن درین مک دندغ حجاب تون تریکانه* *مک جن مغانکی سگل حال احوال ایت کغد امیر* *دندغ* *حمزه* *دهدائن تولتن* het scherm ging open, en de geest deelde de bijzonderheden aan *Amtr Hhamzah* en zijne medgezellen mede. *دندغ* *دندغ* een muur, beschot of borstwering hebben, *دندغ* *دندغ* beschut, *دندغ* *دندغ* bedekt als eene zwarte wolk. I. P. *دندغ فدان سوات* *دندغ* *تیا لک* *دندغ* *دندان* *دندغ* *تیا لک* niets is voor hetzelfde in den weg. *دندغ* *دندغ* ook *دندغ* *دندغ* een beschot maken, bemuren, met eene heining of beschutting omgeven; iets bedekken of scheiden, b. v. met een schutsel; van daar een gouvecht scheiden, tusschen beiden inkomen en scheiden, in den weg zijn. *دندغ* *دندغ* omheind, bemurd, omtuind worden. *دندغ* *دندغ* *دندغ* *دندغ* en *دندغ* *دندغ* *دندغ* *دندغ* afschutten, afheinen, afschieten; be-

